

Ян Гиу

Световно
известният
исторически
епос

РИЦАРЯТ ТАМПЛИЕР

Рицар на Храма

ЯН ГИУ РИЦАРЯТ ТАМПЛИЕР: РИЦАР НА ХРАМА

Превод: Гергана Панкова, Зорница Савчева, Калина Текелиева,
Любомир Цветков, Марина Четалязова

chitanka.info

Знаменитата трилогия на Ян Гиу е преведена в десетки страни и е продадена в милионни тиражи. Неслучайно е определяна като най-значимото произведение в жанра на историческия роман през XXI век. Това е блестящо повествование, разказващо за събития от XII век, за възвишени идеали, силни чувства и разтърсващи интриги.

По трилогията е заснета най-скъпата кинопродукция, правена в Европа — „Рицарят тамплиер“. За осъществяването ѝ усилията си обединяват кинематографиите на Швеция, Англия, Германия, Дания, Норвегия и Финландия. В продукцията участват популярни актьори като Венсан Перес, легендарната Биби Андерсон (спечелила много световни награди за участието си във филми на Бергман), Стелан Скарсгард и др. Продукцията всъщност се състои от два двучасови филма. В кината у нас се разпространява международната версия, обединяваща двата филма.

**Един рицар в Светите земи.
Една жена в замръзналия Север.
Една война, която ги разделя.**

Арн Магнусон е най-изключителният воин, който се е раждал в Севера. Но любовта му става жертва на интригите около борбата за престола. В резултат на това любимата му Сесилия е затворена за двадесет години в манастир, където е подложена на жестоки мъчения и наказания от демоничната игуменка майка Рикиса. За същия срок Арн е изпратен като рицар тамплиер в Светите земи, където се води продължителна война между християни и мюсюлмани. И двамата трябва да се борят, за да оцелеят. Това, което ги крепи, е вярата, че един ден отново ще бъдат заедно.

В Светите земи Арн разбира, че сарацините не са толкова брутални и нецивилизовани, както ги представя християнската пропаганда. Напротив. След като спасява от разбойници лидера на сарацините Саладин, Арн с усърдие се учи от него на любов и война, макар и да принадлежи към противниковия лагер...

*В името на Аллах, Всемилоствивия,
Милосърдния!*

*Пречист е Онзи, Който пренесе Своя раб
нощем от Свещената джамия до най-далечната
джамия, околностите на която Ние
благословихме, за да му покажем от Нашите
знамения. Той е Всечуващия, Всезрящия.*

*Свещеният Коран,
сура 17, знамение 1*

Тази нощ Божият архангел Джибраил дойде при Мохамед, взе го заръка и го заведе до най-далечната джамия. Там чакаше буракът^[1], за да ги заведе където Бог искаше.

И буракът, който с една-единствена стъпка стигаше до хоризонта, разтвори криле и се отправи нагоре към обсипаното със звезди небе, носейки Мохамед, мир на името му, и неговия спътник към свещения град Йерусалим и мястото, където някога се издигаше храмът на Соломон. До него, при западната стена, се намираше най-отдалечената джамия.

И архангел Джибраил заведе Божия пророк при тези, които го предшестваха: Мойсей, Иисус, Яхия, когото неверниците наричат Йоан Кръстител, и при Ибрахим, висок мъж с къдрава черна коса и лице, също като това на Пророка, мир нему, докато Иисус беше понисък, с кафява коса и лунички.

Пророците и архангел Джибраил поканиха Божия пратеник да избере какво да пие — мляко или вино, и той поиска мляко. Тогава архангел Джибраил каза, че това е добър избор и че отсега нататък всички вярващи трябва да следват този пример.

След това архангел Джибраил заведе Божия пратеник при скалата, където веднъж Ибрахим се беше приготвил да принесе в жертва сина си. До скалата стоеше стълба, която водеше през седемте небеса нагоре към Бога. И така Мохамед, мир нему, се заизкачва през седемте небеса към Божията вяра и по пътя видя как ангелът Малик отвори вратата към ада, където обречените на

безкрайни мъки с устни, нацепени като на камила, бяха принудени да ядат горящи въглени, които още пламтяха, когато излизаха из телата им.

Но докато се изкачваше към Божиите небеса, Неговият пратеник видя също и рая с цъфтящи градини, миросани с прясна вода или вино, което не замъглява мисълта.

Като се върна в Мека след небесното си пътешествие, Мохамед беше получил указания от Бога да предаде Словото на хората и така започна списването на Корана.

Едно поколение по-късно като буря от арабските пустини се развихриха новата вяра и войните и беше създадена една нова империя.

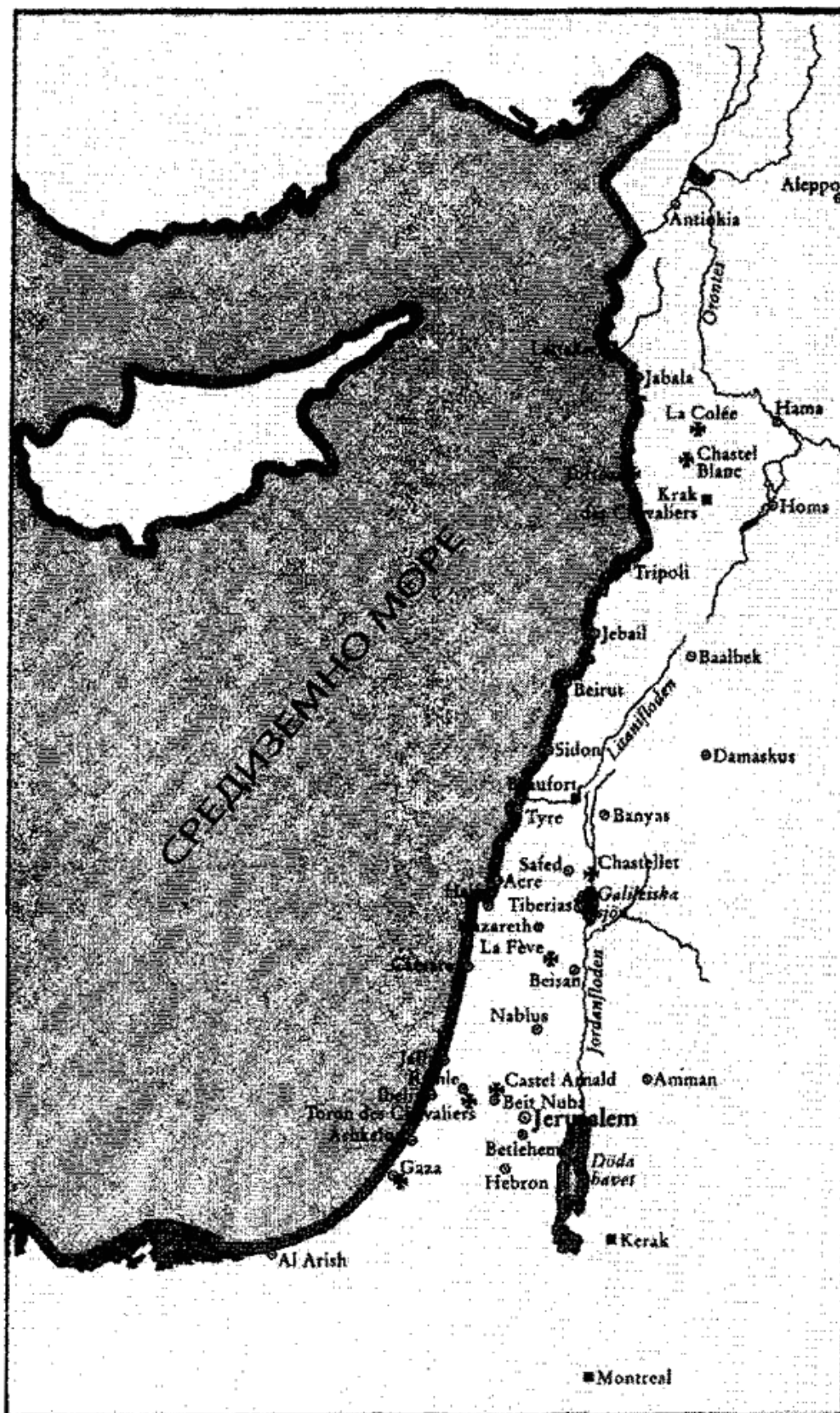
Умаядският халиф, последователят на Пророка Абдул Малик ибн Марван построи между 685 и 691 г. сл. Хр. първо една джамия на най-отдалеченото молитвено място — точно, каквото Ал Акса означава, и една джамия на скалата, където Ибрахим беше мислил да принесе в жертва сина си и откъдето Мохамед беше се изкачил до небето; втората се казваше Кубат ал сахра — Джамията на скалата.

През 1099 г. сл. Хр. катастрофа сполетя третия свещен град на правоверните и тяхното трето най-важно молитвено място. Франките християни превзеха града и го оскверниха по възможно най-отвратителния начин. С мечове и копия убиха всички с изключение на евреите, които изгориха в синагогата. Кръвта, която течеше по улиците, беше толкова много, че стигаше до глезените. Подобно клане не се случи никога повече в тази размирна част на света.

Джамията на скалата и Ал Акса франките превърнаха в храмове на собствената си вяра, а не след дълго християнският крал на Йерусалим Балдуин II направи от Ал Акса пристан и конюшня за най-свирепите врагове, рицарите тамплиери.

Един мъж даде свещена клетва да си върне свещения град Ал Кудс, който неверниците наричат Йерусалим. В християнския свят и на нашите езици той е известен с името Саладин.

---

^[1] Бурак — Небесно създание, крилат кон с човешка глава. —
Б.р. [↑]

I.

По време на светия месец мухарам, който навремето съвпаднаше с най-горещия период на лятото, в лето 575-о по Хиджра, което неблаговерните наричаха Anno Domini, Бог изпрати най-чудното възможно спасение на онзи от рабите му, когото обичаше най-много.

Юсуф и брат му Фахр опитваха да се отърват от сигурна смърт, а след тях като щит срещу вражеските стрели ги следваше емирът Муса. Разбойниците, които бяха шестима, постепенно ги настигаха, а Юсуф проклинаше високомерието си, заради което бе повярвал, че никога не би могло да го сполети нещо подобно, тъй като самият той и спътниците му притежаваха най-бързите коне на света. Но земята тук, в Долината на смъртта и жаждата, която се намираше на запад от Мъртво море, бе както негостоприемно суха, така и камениста. Заради това беше опасно да се язди прекалено бързо. Изглежда преследвачите му изобщо не се притесняваха от това. Дали щеше да падне някой от сподвижниците на Юсуф или пък някой от преследвачите — не беше все едно.

Изведнъж Юсуф реши да тръгне право на запад, нагоре към планините, където се надяваше да намери спасение. Тримата преследвани набързо тръгнаха по пресъхнало речно корито, което се виеше нагоре. Скоро то започна да се стеснява и да става все по-дълбоко, сякаш яздеха в дълга яма. Като че ли Бог ги бе съзрял по време на опита им да се изплъзнат от разбойниците и ги водеше в определена посока. Пътят беше един — стръмно нагоре, заради което се движеха още по-трудно. А преследвачите се приближаваха, скоро щяха да ги настигнат и да ги обсипят без проблем със стрели. Преследваните вече бяха закрепili здраво стоманените си щитове.

Юсуф нямаше навик да се моли за живота си. Но в момента, когато трябваше да намали темпото, когато бе на дъното на пресъхналото корито, обграден от всички страни с враждебни скални зъбери, той се сети за един стих от Божиите слова, който си повтаряше задъхано и с пресъхнали устни: „Онзи, който е създал живота, за да ви

изпита и да ви покаже кой от вас е действал най-правилно, Той е Всевишният. Този, който постоянно прощава.“

Бог наистина изправи Юсуф пред изпитание и му показа първо като мираж на фона на слънчевите лъчи, а след това с ужасяваща яснота най-неприятната гледка, която правоверен човек би могъл да съзре в трудна ситуация.

От другата страна на речния канал се появи рицар тамплиер с лък в ръка, а зад него препускаше неговият сержант^[1]. Двамата врагове на всичко онова, което за него беше живот и добро, яздеха така бясно, че плащовете им се носеха като огромни драконови криле зад тях. Прииждаха като пустинни джинове.

Юсуф пришпори коня си и се втурна напред. Не изпитваше страх, а само студена възбуда от близостта до смъртта. Насочи коня към стръмната част на пресъхналото речно корито, за да увеличи ъгъла, под който може да бъде нападнат от стрелата на врага.

В този момент рицарят тамплиер, който беше съвсем близо, вдигна лъка си, даде знак на Юсуф и другите правоверни да не му пречат. Тогава те се наведоха и в следващия миг плащовете на двамата рицари тамплиери паднаха в праха зад тях.

Юсуф веднага даде знак на другите и те си проправиха път по стръмния наклон, така че да могат да стигнат до място, откъдето можеха да наблюдават всичко наоколо. Тогава Юсуф обузда коня си и спря, тъй като искаше да разбере какво мисли Бог за случващото се.

Другите двама искаха просто да се справят със ситуацията и да се спасят, докато рицарите тамплиери и разбойниците се разправят помежду си. С едва доловим знак с ръка Юсуф направи плановете им на пух и прах, тъй като искаше да види какво щеше да се случи. Никога преди това не се бе намирал толкова близо до рицари тамплиери, тези демони на злото. Усещаше, че Божият глас му бе заповядал, че трябва да види какво ще стане и че здравият разум трудно можеше да го възпре. Здравият разум му нашепваше, че трябва да продължи пътя си към Ал Ариш, докато светлината на деня позволява и преди тъмната на нощта да е спуснала забулващата си мантия. Но това, което предстоеше да види, той никога нямаше да забрави.

Шестимата разбойници нямаха друг избор. Разбраха, че вместо да преследват тримата богаташи, те се бяха изправили лице в лице с

дватама тамплиери. Сухото речно корито бе твърде тясно, за да могат да спрат, да се обърнат и да избягат преди франките да ги настигнат. След кратко колебание те сториха единственото, което можеха да направят. Прегрупираха се така, че да яздят двама по двама и пришпориха конете си, подготвени за среща с нападателите им.

Облеченият в бяло тамплиер, който яздеше пред сержанта си, първо нападна дясностоящия от двамата разбойници, които бяха начело. Когато бандитът вдигна щита си, за да отблъсне стрелата, Юсуф се замисли дали той разбира какво го чака. В същия момент рицарят препусна на коня си с устрем, който беше невъзможен предвид условията, в които се намираха, после намери нов ъгъл, проправи път на стрелата покрай щита, прицели се в тялото на разбойника вляво и в същия миг пусна стрелата, за да успее да запази равновесие. Точно тогава сержантът застигна смаяния крадец вдясно, който се беше скрил зад щита си и очакваше удара, който така и не идваше. И когато надигна глава, погледна в обратната посока и съзря лъка на врага си.

Другият разбойник видя добра възможност, тъй като врагът бе тръгнал към него, но леко встрани, почти с гръб. Мечът му бе в грешната ръка и нямаше как да се защити. Така и не разбра как рицарят тамплиер пусна щита си и прехвърли меча в лявата си ръка. Така че когато разбойниците препуснаха с конете, те изложиха гърлата и главите си за ударите, които идваха от грешната посока.

— Ако главата може да запази някоя мисъл от мига на смъртта, дори и за част от минутата, то главата, която падна на земята, бе изпълнена с недоумение — рече Фахр изненадано.

Дори и той бе завладян от спектакъла, който се разиграваше пред очите му и искаше да види още. Последните двама разбойници се възползваха от мига, обърнаха конете си и се спуснаха надолу.

В този момент сержантът, облечен в черни одежди, застана пред жалкото псе, проснато на земята от коня на рицаря тамплиер. Сержантът слезе, хвана юздите на коня на разбойника с една ръка, а с другата прободe пълзящия разбойник в гърлото. След това той не хукна след господаря си, който преследваше последните двама крадци, а завърза предните крака на конете, които беше заловил, и тръгна след другите жребци, все едно че ги успокояваше. Като че никак не се безпокоеше за господаря си. Това наистина беше странна гледка.

— Онзи там — рече емирът Муса и посочи към облечения в бяло рицар тамплиер, който се спускаше надолу, — това, господарю, е Ал Гути.

— Ал Гути? — зачуди се Юсуф. — Така казваш името му все едно съм длъжен да го познавам. Но не го познавам. Кой е Ал Гути?

— Ал Гути е един от онези, които трябва да познаваш, господарю — рече емирът Муса през зъби. — Той е онзи, който Бог ни доведе заради греховете ни. Той е един от дяволите на червения кръст. Той е емир на рицарите тамплиери в Газа.

— Ал Гути! Ал Гути! — мърмореше Юсуф замислено. — Искам да се срещна именно с него! Ще чакаме тук!

Другите двама го гледаха донякъде изненадано, но веднага прозряха, че той наистина бе твърдо решен да стори това, което казваше, така че не сметнаха за нужно да възразят.

Докато тримата сарацини причакваха чужденците в пресъхналото корито на реката, те видяха как сержантът тамплиер на пръв поглед е необезпокоен от случващото се и сякаш вършеше всекидневната си работа — бе събрал конете на четиримата мъртъвци и беше ги завързал един за друг.

Рицарят тамплиер и другите двама, които от преследвачи се бяха превърнали в преследвани, не се виждаха.

— Мъдро — промърмори Фахр почти като на себе си, — наистина мъдро. Завързал е конете един за друг, така че да ги озапти въпреки всичката тази кръв. Наистина мисля, че ще вземат конете със себе си.

— Да — съгласи се Юсуф, — конете наистина са много добри. Едно нещо не мога да разбера. Как някакви си разбойници притежават коне, които подхождат на един султан! Конете им препускаха в същото темпо като нашите.

— По-лошо. Накрая дори ни настигнаха — рече емирът Муса, който никога не се двоумеше да каже на своя господар какво наистина мисли. — Но не видяхме ли вече онова, което искахме да видим? Нима най-доброто решение не е това да тръгнем преди Ал Гути да се върне?

— Сигурен ли си, че ще се върне? — запита Юсуф развеселено.

— Да, господарю, ще се върне — отвърне емирът Муса с горчивина в гласа. — Сигурен съм точно толкова, колкото онзи сержант там долу, който дори не си направи труда да последва

господаря си и да му помогне срещу само двама врагове. Не видя ли как Ал Гути прибра меч в ножницата, извади лъка си и го опъна, завивайки зад ъгъла там долу?

— Извадил лък — рицар тамплиер? — попита Юсуф учудено и повдигна тънките си вежди.

— Точно така, господарю — отвърна емирът Муса покорно, — както казах, прилича на туркопол^[2]. Понякога язди бавно и стреля от седлото като туркопол, само че лъкът му е по-голям. Прекалено много правоверни са умрели от стрелите му. Бих се осмелил, господарю, да предложа...

— Не! — избухна Юсуф. — Ще чакаме тук. Искам да се срещна с него. Точно сега между нас и рицарите тамплиери е спокойно и искам да му благодаря. Длъжен съм да му благодаря и дори не искам да си представя да бъда задължен на един рицар тамплиер.

Другите двама разбраха, че не си струва да се обсъжда повече. Но се чувстваха потиснати и разговорът им замря.

Помълчаха известно време, приведени напред с една ръка върху предната част на седлото, докато наблюдаваха сержанта, който вече беше се справил с труповете и конете. Бе започнал да събира оръжията и двата плаща, които той и господарят му бяха захвърлили точно преди нападението. След малко се появи с отсечената глава в едната си ръка и за миг изглеждаше сякаш се чуди как ще я събере в багажа. Накрая свали плаща на един от убитите разбойници, уви главата с него и направи вързоп, който прикрепи здраво за предната част на седлото до повесения труп, чиято глава липсваше.

Сержантът беше най-после готов с всичко, провери дали всички дисаги са наред, качи се на коня и затегли бавно кървана си покрай тримата сарацини.

Юсуф учтиво поздрави сержанта по франкски с широк жест. Сержантът му се усмихна несигурно, но какво им отговори не успяха да чуят.

Започна да се здрачава, слънцето беше се снишило зад високите планини на запад и соленото море, там долу в далечината, вече не блестеше в синьо. Конете сякаш усещаха нетърпението на господарите си, тръскаха глави и пръхтяха от време на време, сякаш и те искаха да поемат на път, преди да е станало прекалено късно.

Тогава видяха рицаря тамплиер, облечен в бяло, който идваше от пресъхналия канал. След себе си теглеше два коня с двама мъртви мъже, висящи от седлата. Не бързаше, яздеше с приведена глава, сякаш беше вгълбен в молитва, макар че най-вероятно просто гледаше каменистата и неравна земя, за да си избере път.

Той май не беше видял тримата ездачи, които чакаха, въпреки че от неговото място силуетите им трябваше да се забелязват на фона на светлата част от вечерното небе.

Но когато стигна до тях, той погледна нагоре и спря коня си, без да каже нещо.

Юсуф съвсем се слиса, сякаш онемя, тъй като това, което наблюдаваше сега, противоречеше на видяното само преди миг. Дяволският демон, който очевидно се наричаше Ал Гути, излъчваше мир. Шлемът му сега висеше на верижка на рамото му, а късата му светла коса и грубата му, неподдържана брада в същия цвят наистина откриваха едно демонско лице с очи, точно толкова сини, колкото можеше да се очаква. Тук обаче стоеше мъж, току-що убил трима или четирима други мъже — във вълнението си Юсуф не можеше да си спомни колко точно, въпреки че обикновено помнеше всичко, което виждаше по време на битка. Той беше виждал много мъже в мига след победата, в мига, след като са убили и победили, но никога не беше виждал някого, който да изглежда така, сякаш все едно се връща след всекидневната си работа, сякаш е жънал на полето или е брал захарна тръстика при блатото, така изпълнен с чиста съвест, каквато само богоугодната работа може да даде. Сините очи не приличаха на очи на демон.

— Ние чака теб... ние благодарим... — каза Юсуф на някакво подобие на франкски, надявайки се другият да го разбере.

Мъжът, който на езика на правоверните се наричаше Ал Гути, го гледаше изпитателно, а лицето му се озари от усмивка, като че беше преровил паметта си и открил там търсеното. Това принуди емира Муса и Фахр, но не и самия Юсуф, внимателно, едва ли не несъзнателно да спуснат ръце към оръжията си до седлата. Рицарят тамплиер съвсем ясно забеляза тези ръце, които сега изглежда сами мислеха да посегнат към ятаганите. Той вдигна поглед към тримата на склона, погледна Юсуф право в очите и отговори на собствения им език:

— В името на милостивия Бог в този час ние не сме врагове и не търся битка с вас. Спомнете си думите от вашето собствено писание, думите, които Пророкът, мир на праха му, сам е произнесъл: „Не отнемайте несправедливо чужд живот — Бог свято е заявил това“. Аз и вие нямаме справедлива причина за това, тъй като между нас сега има примирие.

Рицарят тамплиер им се усмихна още по-широко, сякаш искаше да ги накара да се засмеят. Той съвсем ясно съзнаваше какво впечатление трябва да е направило на тримата врагове това, че ги е заговорил на светия език на Корана. Но Юсуф, който почувства, че се налага да мисли светкавично и бързо да спечели контрол над ситуацията, отговори само след кратко колебание:

— Наистина, неведоми са пътищата Господни! — Рицарят кимна, сякаш тези слова му бяха добре познати. — И само той знае защо ни е изпратил враг за спасител. Но аз, рицарю на червения кръст, ти дължа благодарност и искам да ти дам от това, от което тези осъдени нападатели не получиха нищо. Тук, където седя сега, оставям сто златни динара и те ти принадлежат по право за това, което извърши пред очите ни!

Юсуф си мислеше, че е говорил като крал, при това много щедър, каквито трябва да бъдат кралете. Само че отначало рицарят отвърна само със смях, съвсем искрен и без насмешка, което го възмути, а още повече брат му и емира Муса.

— В името на милостивия Бог, ти ми говориш както от доброта, така и от незнание — отговори тамплиерът. — От тебе не мога да приема нищо. Направих това, което трябваше да направя, независимо дали си тук или не. Аз нямам никакви лични вещи, не мога и да приемам такива, това от една страна. От друга страна, можеш да заобиколиш това мое обещание, като дариш сто динара на рицарите тамплиери. Прости ми, мой непознати приятелю или враг, но мисля, че трудно ще обясниш на твоя Пророк смисъла на подобен подарък!

С тези думи рицарят събра поводите на коня си, погледна назад към двата коня и двата трупа, които влачеше след себе си, и пришпори коня си, като в същото време вдигна юмрука на дясната си ръка — поздравът на безбожните рицари тамплиери. Изглежда той намираще ситуацията много весела.

— Почакай! — викна Юсуф толкова бързо, че думата изпревари мисълта му. — В такъв случай каня теб и сержанта ти да споделите с нас вечерята ни!

Рицарят тамплиер задържа коня си и го погледна така, сякаш се налагаше да размисли.

— Приемам поканата ти, мой непознати приятелю или враг, — отговори му бавно, — но само при условие, че ми дадеш дума, че никой от вас тримата няма намерение да извади оръжие срещу мен или сержанта ми, докато сме заедно.

— Имаш думата ми в името на истинския Бог и неговия Пророк — бързо отговори Юсуф. — Имам ли и аз своята?

— Да, имаш думата ми в името на истинския Бог, неговия Син и светата Дева — отвърна му тамплиерът също толкова бързо. — Ако яздите два пръста по на юг от мястото, където слънцето залезе зад планината, ще стигнете до поток. Следвайте го на северозапад и ще стигнете до няколко ниски дървета, където има вода. Останете там през нощта. Ние сме още по на запад, нагоре по планината до същата вода, която води към вас. Но ние няма да замърсим водата. Скоро ще падне вечер и настъпва време да се помолите, ние също. След това, като дойдем при вас в мрака, ще дойдем така, че да ни чуете, а не тихо като онзи, който има зли намерения.

Рицарят тамплиер пришпори коня си, отново се сбогува, подкара малкия си керван и отпраши в здрача, без да се огледа.

Тримата правоверни дълго гледаха след него, без някой да помръдне или да каже нещо. Конете им пръхтяха нетърпеливо, но Юсуф беше потънал в мисли.

— Ти си мой брат и нищо казано или сторено от тебе не би трябвало да ме учуди след всички тези години — каза Фахр, — но това, което току-що направи, ме учуди повече от всичко друго. Рицар тамплиер! И то именно този, когото наричат Ал Гути!

— Фахр, скъпи мой братко — отговори Юсуф, докато с леко движение обръщаше коня си, за да го насочи по указания от врага път, — врагът трябва да се опознае, нали много пъти сме говорили за това. И кого тогава, ако не най-неприятния от враговете си да опознаем? Бог ни е дал златна възможност, нека не отхвърляме този дар.

— Но може ли да разчитаме на думата на такъв човек? — възрази Фахр, след като известно време яздиха мълчаливо.

— Всъщност, да — промърмори емирът Муса. — Врагът има много лица, познати и непознати, но ние можем да разчитаме на думата на този мъж, както и той — на дадената дума от брат ти.

Следваха указанията на врага си и скоро намериха поточе с прясна, хладка вода, където напоиха конете си. След това го последваха и точно както беше казал тамплиерът, до една ниска местност, където потокът се беше разлял в езерце, край което растяха ниски дървета и храсти, и имаше малко оскъдна трева. Свалиха товара си, разседлаха конете и завързаха заедно предните копита на конете, за да се задържат при водата и да не търсят паша по-надалеч, където така или иначе нямаше нищо. След това се измиха старателно според правилата преди молитва.

Когато светлият лунен сърп се показва на синьото небе в лятната нощ, те се помолиха и за мъката си по отишлите си от този свят, и за да благодарят, за което Бог в своята невъобразима милост им беше изпратил най-опасния им враг за спасител.

След молитвата си поговориха малко точно за това и Юсуф смяташе, че Бог по един почти шеговит начин е показал Своето всемогъщество, показал е, че за Него нищо не е невъзможно, дори и това, да изпрати рицар тамплиер за спасител именно на тях, които накрая щяха да победят всички рицари тамплиери.

Това беше нещо, което Юсуф втълпяваше на себе си и на всички останали. Франките пътуваха към и от Свещения град, понякога многобройни като скакалци, друг път — съвсем не толкова много. Година след година от земите на франките пристигаха нови пълчища, грабеха и печелеха, или губеха и загиваха, а ако спечелеха, веднага се връщаха у дома с тежките си товари.

Някои франки обаче никога не се връщаха у дома и точно те бяха най-добрите, или най-лошите. Бяха най-добрите, защото не опустошаваха за удоволствие, защото с тях можеше да се говори или пък да се сключи договор за търговия или споразумение за мир. Бяха също и най-лошите, тъй като някои от тях бяха страховити противници по време на война. А най-ужасни от всички бяха двата твърдо вярващи ордена от монаси воители — Орденът на рицарите тамплиери и Орденът на хоспиталиерите. Този, който искаше да изчисти земята от враговете, този, който искаше да си върне Ал Акса и Скалната джамия в

свещения Божия град, трябваше в крайна сметка да победи и тамплиерите, и хоспиталиерите. Нищо друго не беше възможно.

Но именно тези твърдо вярващи изглеждаха непобедими. Сражаваха се без страх, убедени, че ако загинат в битка, щяха да отидат в рая. Те никога не се предаваха, защото правилата им забраняваха да откупват пленени свои братя. Заловен хоспиталиер или тамплиер беше безполезна плячка, бе му все едно дали ще го освободят или убият. Затова винаги ги убиваха.

Според старото правило, ако петнадесет правоверни срещнеха петима тамплиери на едно поле, това означаваше, че или всички щяха да оцелеят, или нито един. Ако петнадесетте правоверни нападнаха петимата неверници, никой правоверен нямаше да се спаси. За да е сигурен в успеха на подобно нападение, човек трябваше да има четворно превъзходство и пак да бъде готов да плати много висока цена. Обикновените франки обаче не бяха такива, те можеха да бъдат победени дори и с по-малко хора на разположение.

Докато Фахр и емирът Муса събираха дърва за огън, Юсуф лежеше с ръце на тила, втренчен в небето, където изгряваха все повече звезди. Той размишляваше за тези свои най-ужасни врагове. Мислеше за видяното точно преди залеза. Мъжът, наречен Ал Гути, имаше кон, по-ценен и от кралски, кон, който сякаш мислеше същото като своя господар, който чуваше още преди да са му дали сигнал какво да прави.

Това не беше магия. Юсуф бе мъж, който твърдо отхвърляше подобни обяснения. Чисто и просто истината беше, че този мъж и този кон се бяха били и упражнявали заедно дълги години, при това най-сериозно, а не само като занимание, когато човек няма какво друго да прави. Подобни мъже и подобни коне имаше сред египетските мамелюци^[3], а те, разбира се, не вършеха нищо друго, освен да се упражняват, докато постигнат успех, достатъчен, за да получат заповеди и земя, свободата си и злато в благодарност за много години добра служба. Това не беше нито чудо, нито магия, човек, а не само Бог, създаваше такива мъже. Въпросът беше само кое имаше най-голямо значение за постигането на тази цел.

По този въпрос Юсуф винаги смяташе, че това беше истинската вяра, че този, който право и неотстъпно следваше думите на Пророка, мир на праха му, за джихад, свещената война, също щеше да стане

непобедим воин. Проблемът обаче беше, че сред египетските мамелюци рядко се срещаха силно вярващи мюсюлмани. Обикновено тези турци бяха повече или по-малко суеверни, вярваха в духове и свещени камъни и само на думи се обявяваха за правата и истинска вяра.

А в такъв случай беше още по-лошо, че дори и неверниците бяха способни да създават мъже като Ал Гути. Сигурно с това Бог показваше, че именно човекът със своята свободна воля определя целта в живота си, в този земен живот, и че едва когато светият огън раздели зърното от плявата, ще стане ясно кой е правоверен и кой — не?

Тази мисъл го сломяваше. Ако целта на Бог беше правоверните (ако изобщо можеха да се обединят в джихад срещу неверниците), да бъдат наградени с победа, защо тогава беше създал такива непобедими врагове? Може би за да покаже, че правоверните наистина трябваше да се обединят срещу врага, да спрат всички борби помежду си, защото заедно щяха да са десет или сто пъти повече от франките, които тогава щяха да бъдат обречени, дори и всичките да бяха тамплиери.

Юсуф отново си спомни образа на Ал Гути, жребеца му, черната му, добре смазана и съвсем непокътната броня, снаряжението му, където нищо не служеше само за радост на окото, а за ръката. От това можеше да се научи нещо. Със сигурност много мъже бяха загинали на бойното поле, защото не можеха да устоят на изкушението да си облекат новия, твърд, блестящ като злато брокат върху бронята и това им пречеше да се движат в решаващия момент, като по този начин загиваха най-вече от суета. Човек трябваше да помни и да се учи от всичко видяно, как иначе щеше да бъде победен дяволският враг, който сега държеше светия Божи град?

Огънят вече прашеше, а Фахр и емирът Муса бяха разстлали парче муселинов плат и започнаха да нареждат върху него неща от провизиите си и чаши с вода. Емирът Муса беше клекнал и мелеше зърна мока, за да приготви навреме черната си бедуинска напитка. С падналия мрак дойде и студът, първо като прохладен вятър, спускащ се по планинските склонове от Ал Кхалил, града на Авраам. Скоро прохладата след горещия ден щеше да се превърне в студ.

Западният вятър помогна на Юсуф да усети миризмата на двамата франки, веднага щом ги чу да идват в мрака. Това беше

миризма на роби и на бойно поле, нямаше съмнение, че те идваха на вечеря, без да са се изкъпали, варварите им с варвари.

Когато рицарят тамплиер се показва на светлината на огъня, правоверните видяха, че той носеше пред себе си белия си щит с червен кръст, а един гост не трябва да идва така. Емирът Муса направи няколко колебливи крачки към седлото си, където беше струпал оръжията заедно с броните. Юсуф обаче бързо пресрещна неспокойния му поглед и мълчаливо поклати глава.

Рицарят тамплиер се поклони поред на тримата си домакини, а сержантът му го следваше тромаво. След това изненада домакините си, като вдигна щита с отвратителния кръст и го закачи възможно най-високо на ниските дървета. Когато откачи меча си, за да седне, както Юсуф го покани с ръка, той обясни, че доколкото знае, в околността не са останали никакви злонамерени мъже, но нали човек никога не можеше да бъде сигурен. Ето защо един щит с тамплиерски кръст би охладил желанието им за борба. Освен това той щедро предложи да го остави да виси там за през нощта и да си го вземе призори, когато така или иначе щеше да бъде време всички да се отправят на път.

Когато тамплиерът и неговият сержант седнаха до муселина и започнаха да вадят от собствените си провизии, там се появиха фурми, овче месо, хляб и малко мръсотия, Юсуф не можа да сдържи смеха си, който отдавна се опитваше да потисне. Всички останали го погледнаха учудени, защото никой не беше забелязал нещо смешно. Двата рицари тамплиери сбърчиха чела, нямаше как да не си помислят, че самите те бяха обект на присмеха му.

Той рече, че ако нещо не е очаквал от този свят, то това е някой да го пази през нощта и този някой да носи щит с обозначението на врага му. Макар и от друга страна, това да потвърждава изконната му вяра в това, че Бог при цялото си могъщество навярно обича и да се шегува със своите деца. Всички се усмихнаха на тази мисъл.

Точно тогава рицарят тамплиер съзря парче пушено месо сред онова, което сержантът беше извадил, и рече нещо на френски. Сержантът веднага скри парчето месо, а рицарят рече, повдигайки рамене, че на този свят онова, което е лошо за един, е добро за друг.

Тримата правоверни разбраха, че сред храната е имало свинско месо и така цялата храна е нечиста. Юсуф им припомни Божиите думи, че когато човек е в нужда, важат други правила, а не онези, които

важат, когато е у дома си. Изглежда, останалите бяха доволни от думите му.

Юсуф благослови храната в името на Бог Състрадателния и Всеопрощаващия, а рицарят тамплиер — в името на Иисус Христос и Божията майка. При този ритуал никой не показва отвращение към вярата на другия.

Тогава започнаха да се гощават и най-накрая, подканен от Юсуф, рицарят си взе парченце овче месо, разкъса го на две и подаде едната половина на своя сержант, който го постави в устата си с колебливост, която успя да овладее.

Известно време мълчаха.

— Има нещо, което искам да те попитам, рицарю — рече Юсуф след известно време. Говореше ниско и интензивно, а приближените му изглежда знаеха, че говори така винаги, когато мисли дълго и иска да сподели нещо важно.

— Ти си наш домакин. Приехме поканата ти и с удоволствие ще отговорим на въпросите ти, но помни, че нашата вяра е правата вяра, а не твоята — рече рицарят тамплиер с изражение, което показваше, че не би се посвенил да защити религията си.

— Знаеш много добре какво мисля за това, рицарю. Нека задам въпроса си. Ти ни спаси. Нас, твоите врагове. Вече признах това и ти благодарих. А сега искам да знам защо.

— Не спасихме своите врагове — рече рицарят замислено. — Дълго дирихме шестимата разбойници. Цяла седмица ги преследвахме от разстояние и чакахме наистина много. Нашата задача бе да ги убием, не да спасим вас. Но Бог ви е пазил и нито ти, нито пък аз знаем причината за това.

— Но ти ли си самият Ал Гути? — заинати се Юсуф.

— Да, вярно е — рече рицарят. — Аз съм онзи, когото на вашия език наричат Ал Гути. Но моето истинско име е Арн от Готия, а моята задача беше да освободя земята от тези нечестиви разбойници. Аз изпълних задачата си. Това е.

— Защо някой като тебе, който е и емир на рицарите тамплиери в Газа, трябва да извърши нещо така незначително, а и опасно, като това да броди из пустите и негостоприемни земи и да убива разбойници?

— Тъй като такива са били правилата в нашия орден дълго преди да се родя — рече рицарят тамплиер. — Още след като сме освободили

Божи гроб, поклонниците не са имали никаква защита, когато са се отправяли към река Йордан и към мястото Яхия, както го наричате вие, където някога е бил кръстен Иисус Христос. А навремето поклонниците са носели със себе си цялото си богатство, докато сега го оставят на сигурно място при нас. Ставали са лесна плячка за разбойниците. Така се е появил нашият орден. За да ги пази. И до днес е въпрос на чест да се пазят поклонниците и да се убиват разбойниците. Значи не е така, както ти се струва. Това не е незначителна задача, напротив. Това е сърцевината на нашия орден. Оттам произлиза той. Въпрос на чест, както вече казах. И Бог изпълни молитвите ни.

---

[1] Сержант — Воин, който не е задължително да е от благороден произход. Разполага с почти същата екипировка като рицаря, но има един кон и юноша оръженосец. — Б.р. ↑

[2] Туркопол — Жител на Светите земи, станал войн на страната на рицарите тамплиери. — Б.р. ↑

[3] Мамелюци — Военна каста с огромно влияние в Близкия изток. Подобно на еничарите, мамелюците представляват военно-политически елит, формиран от немюсюлмани-роби, закупени от кавказките, турските и източнославянските народи. — Б.р. ↑

II.

Наоколо се намираше светът, в който царстваше Йерусалим, а Рим беше далече. Още по-отдалечена бе държавата на франките, а и онзи свят бе на път да срещне края си. В студения и мразовит Север се намираше Западна Готаланд — държава, за която малцина знаеха. Начетените хора говореха, че отвъд Западна Готаланд се намирали само мрачни гори, обитавани от двуглави чудовища — гори, които водели към края на света.

Ала дори и там — наред мраза и тъмата — християнската вяра си бе проправила път, най-вече благодарение на свети Бернар, който с типичната за него човещина и любов към човешкия род решил, че дори онези варвари горе, в тъмнината, имат право да открият път за спасение на душите си. Той бил онзи, който изпратил първите монаси в дивите и непознати земи на готите. Скоро след това светлината и истината се разпространили от повече от десетте манастира, които построени в земите на северняците, чиито души вече не били изгубени.

Най-красивият от всички манастири беше манастирът в южната част на Западна Готаланд. Той се казваше „Божия дом“ и бе построен в чест на света Дева Мария. Манастирът се намираше на едно възвишение, от което можеше да се види върхът Билинген, а пък ако човек се понапрегнеше мъничко, можеше да съзре и двете камбанарии на катедралата в Скара. На север от „Божия дом“ се намираше езерото Хорнборг. Около манастира се простираха земи и поля, както и малки дъбови гори. Всичко наоколо беше изпълнено с покой и красота и нищо сред тази красота не можеше да наведе на мисълта за мрак и варварщина. За всяка жена на преклонна възраст, която е платила за изкупление на греховете си и е дошла тук, за да издъхне, „Божия дом“ навярно изглеждаше като милувка, а природата наоколо бе най-красивото нещо, което око на старицата можеше да съзре.

Ала за Сесилия Алготсдотер, която беше затворена в „Божия дом“ на седемнадесетгодишна възраст заради извършен от нея грях,

този манастир дълго време бе един дом, в който Бог не присъстваше, а по-скоро място, което ѝ се струваше като истински ад на земята.

Сесилия познаваше изключително добре манастирския начин на живот. Той не я плашеше. Тя познаваше добре и „Божия дом“, тъй като бе прекарала различни периоди от живота си сред други familiars, както наричаха младите неомъжени жени, които заможните хора и представителите на изтъкнатите родове изпращаха в манастира, та девойките да се пречистят преди да сключат брак. Сесилия вече умееше да чете, знаеше псалмите наизуст, та дори и от сън да я вдигнеш, можеше да ги издекламира, тъй като седем от псалмите бе повтаряла повече от сто пъти. Затова подобно изживяване не криеше за нея нищо ново и плашещо.

Ала този път тя бе осъдена на живот в манастира и присъдата ѝ беше строга — трябваше да прекара в манастира двадесет години. Беше осъдена заедно с любимия си Арн Магнусон, който беше представител на кралския род на Фолкунгите, тъй като двамата бяха съгрешили, защото се бяха отдали на плътско проявление на любовта си един към друг, преди да бъдат съединени в брачен съюз пред Бога. Сестрата на Сесилия Катарина ги бе предала, а и доказателствата за сторения от тях грях бяха безспорни. В деня, когато манастирските порти бяха затворени, след като Сесилия мина през тях, тя бе бременна в третия месец. И нейният любим Арн беше осъден на двадесет години изкупление за греха си, ала той щеше да го изкупи като служи в Светата Божия армия в далечните Свети земи накрая на света.

Над входа за „Божия дом“ имаше две скулптури, които изобразяваха прогонените от рая след грехопадението си Адам и Ева. Тази гледка бе предупреждение и тя сякаш изразяваше директно послание към Сесилия, като че статуята беше изсечена и след това измайсторена специално заради нея.

Сесилия се бе разделила с любимия си Арн само на крачка от входа на манастира. Той бе паднал на колене и се бе заклел с такъв плам, какъвто е присъщ само на един седемнадесетгодишен младеж, дори се бе заклел в благословения си меч, че ще преживее огън и война, но ще се върне и ще я отведе от този манастир, когато двамата ще са изкупили греха си.

От този момент бе минало много време. И тя нямаше ни вест, ни кост от Арн, който се намираше в Светите земи.

Ала онова, което плашеше Сесилия още от мига, в който майка Рикиса я бе дръпнала през портите, хващайки я грубо и без уважение за китките, тъй както водеха крепостните за наказание, бе, че „Божия дом“ вече не беше мястото, където преди тя бе прекарвала времето си сред familiares.

На външен вид „Божия дом“ все още беше мястото, което тя познаваше. Бяха построени няколко допълнителни сгради. Това беше всичко. Ала вътрешно много неща се бяха променили и тя наистина имаше причини да изпитва ужас.

Земята на манастира „Божия дом“ бе подарена от крал Сверкершон, който бе заделил за манастира част от собственото си богатство. Следователно майка Рикиса спадаше към рода на Сверкерите, както и повечето от сестрите в манастира и почти всички девизи.

Ала когато претендентът за кралския престол Кнут Ериксон, синът на свети Ерик Йедвардсон, се завърна от изгнанието си в Норвегия, за да си върне бащината корона, сам бе убил крал Карл Сверкершон горе край езерото до остров Висинг. И сред хората, които му помогнаха, бе любимият на Сесилия Арн Магнусон.

Заради това извън стените на манастира отново се водеше война. От едната страна бяха кралският род на Фолкунгите, родът на Ерик и норвежките им родственици. От другата бяха Сверкерите и техните датски родственици.

Заради това Сесилия се чувстваше като чужденец сред обкръжението си, а и имаше причини за това. Тъй като повечето сестри принадлежаха към Сверкерите, те я мразеха и показваха ненавистта си постоянно. По подобен начин я мразеха всички девизи, които също демонстрираха омразата си. Мразеха я и работничките, т.нар. conversae, ала те нямаха право да ѝ покажат омразата си. Никой не говореше със Сесилия, дори когато им бе позволено да водят разговор. Всички ѝ обръщаха гръб, правеха се, че не я забелязват.

Навярно в началото майка Рикиса се опитваше да я накара да посегне сама на живота си. Сесилия бе пристигнала в „Божия дом“ в месеците, когато трябваше да се вади ряпа. Това си беше тежка работа под жарките лъчи на слънцето сред нивата, в която не участваха уважаваните сестри и, естествено, не участваха и знатните девойки.

Майка Рикиса бе оставила Сесилия на хляб и вода още от първия ден. По време на закуските, обедите и вечерите в залата за хранене Сесилия имаше собствено място край една празна маса най-отзад в залата, където тя седеше, обгърната от тишина. Ала като че това наказание не беше достатъчно. Майка Рикиса бе наредила Сесилия да работи на нивата заедно с работничките, пълзейки напред-назад, лека-полека, докато детето риташе в корема ѝ.

И като че и това не бе достатъчно или тъй като майка Рикиса навярно бе бясна, че Сесилия не загуби детето си заради тежката работа, тя я изпрати да носи дърва веднъж седмично през първия и най-тежък период от престоя ѝ в манастира. Казваше, че носенето на дърва било добро за здравето, а и имало охлаждащ ефект по отношение на плътските желания. И тъй като Сесилия била доказано податлива на плътски изкушения, тя трябвало да носи дърва по-често.

Сесилия се влачеше по нивата с посята ряпа, ставаше все по-бледа и си повтаряше молитвата към света Дева Мария, като я молеше да я закриля, да ѝ прости за греховете и все пак да опази с нежната си ръка детето, което носеше в себе си.

Към есента, когато трябваше да се прибере реколтата, най-тежката и мръсна работа за жените в манастира, Сесилия бе в края на бременността си. Ала майка Рикиса бе непреклонна.

За малко тя щеше да роди сина си в студената ноемврийска кал на полята. Когато привършваше прибирането на реколтата, тя изведнъж издаде кратък силен вик и стисна здраво зъби. Работничките и двете сестри, които бяха на мястото, за да наблюдават с какво усърдие се работи и дали се нарушава тишината, веднага разбраха какво бе на път да се случи. Ала двете сестри първоначално се държаха така, все едно смятаха, че не трябваше да сторят нищо. Ала работничките занесоха Сесилия в болничното отделение, без да кажат и думичка. Там я поставиха в леглото и изпратиха да повикат госпожа Хелена, която бе мъдра жена и една от стариците в „Божия дом“, която бе платила много, за да прекара последните дни от живота си в „Божия дом“ и да ѝ бъдат опростени греховете.

За учудване на крепостните, госпожа Хелена дойде бързо и се смили над Сесилия, макар самата тя да спадаше към рода на Сверкерите. Заповяда на две от работничките, които не смееха да ѝ противоречат, да останат при нея и да ѝ помагат при израждането, а

след това Рикиса — която тя не наричаше майка Рикиса, — можела да каже каквото си иска. На този свят на жените им било достатъчно тежко и без да си вредят една на друга, рече тя на двете смаяни работнички, които останаха при нея и по нейно настояване затоплиха вода, донесоха ленени кърпи и измиха измъчената Сесилия, която в момента — макар и не на себе си, трябваше да бъде почистена от калта и мръсотията.

Госпожа Хелена бе спасение, което трябва да е било изпратено от света Дева Мария. Тя бе родила девет деца, седем от които бяха оживели, и много пъти бе помагала на други жени в този тежък момент, в който те са сами и могат да получат помощ само от други жени. Госпожа Хелена леко потръпваше само при мисълта, че тази млада жена бе неин враг, а на двете работнички рече, че това дали някой ти е другар или враг може да се промени само за един ден или пък за една нощ, ако мъжете решат да воюват един с друг. Жената, която в този миг мислела единствено за това дали да помогне или не на Сесилия, щяла да понесе тежък урок от живота.

Сесилия не помнеше много от часовете през нощта, когато роди сина си Магнус. Беше решено, че той трябва да носи това име. Помнеше болката, която разрязваше като нож плътта ѝ. Помнеше мига, когато всичко беше свършило, и тя, цялата потна и горяща от треската, бе взела малкия от госпожа Хелена и го бе положила върху гърдта си. Помнеше и как госпожа Хелена ѝ каза, че момчето е слабичко, но здраво и всички крайници са си на мястото. Ала след това отново загуби съзнание.

След това разбра, че госпожа Хелена бе изпратила известие до Арнес и че голям ескорт е дошъл в манастира, за да прибере детето и да го отведе на сигурно място. Биргер Бруса, най-силният човек от кралския род, който бе чичо на любимия на Сесилия Арн, се бе закле, че момчето — никога не бе наричал детето, което очакваха, по друг начин — ще бъде прието от рода и ще участва в съвета като пълноправен представител на кралския род, независимо дали е родено в брачен съюз или не.

Сред всички изпитания в този живот, които светата Дева бе приготвила на Сесилия, най-трудното бе онова, че тя нямаше да види сина си преди той да е станал мъж.

По всички въпроси, касаещи Сесилия, майка Рикиса показваше, че има сърце от камък. Скоро след раждането Сесилия отново работеше наедно с *conversaе*, независимо, че още имаше треска, потеше се, беше много бледа, а и гърдите ѝ я мъчеха.

Когато дойде първата ѝ Коледа в „Божия дом“, на посещение от Скара пристигна епископ Бенгт и когато съзря Сесилия навън, той като че пребледня. След това проведе кратък разговор с майка Рикиса, който никой не успя да чуе. Още същия ден Сесилия бе поставена при по-добри условия, а скоро след това тя получи и допълнителни порции храна, които хората даряваха на обитателите на манастира: яйца, риба, бял хляб, масло и дори агнешко месо. В „Божия дом“ всички си шушукаха за храната, която Сесилия бе получила. Някой си мислеха, че я е дал епископ Бенгт, други пък казваха, че я дала госпожа Хелена, а трети смятаха, че в дъното на всичко е самият Биргер Бруса.

Скоро розовинката върху лицето на Сесилия се възвърна. Ала надеждата изглежда я бе напуснала. През повечето време тя вървеше сама и си мърмореше.

Когато зимата се спусна над Западна Готаланд и обви земята в студ и лед, работата навън за работничките и Сесилия приключи. Това беше облекчение, ала същевременно нощите станаха една още по-дълга мъка.

През тези първи години в „Божия дом“ работничките още нямаха свое спално помещение, а спяха в помещенията на втория етаж заедно с девиците. Тъй като беше против правилата помещението да се отоплява, бе важно къде се намира всяко едно легло. Колкото по-далече от двата прозореца, толкова по-добре. Естествено, Сесилия получи легло точно до каменната стена и под прозорец, от който студът прииждаше като течаща вода. Другите девици спяха в другата половина на залата, до вътрешната стена. Между Сесилия и враждебно настроените светски сестри спяха осемте работнички, които никога не смееха да говорят с нея.

Правилата им позволяваха да спят върху матрак от слама, както и да използват възглавница и две вълнени одеяла. Дори и всички да си лягаха напълно облечени, понякога нощите бяха така студени, че не можеха да заспят. Поне онези, които през цялото време трепереха от студ.

В този най-труден за Сесилия миг от времето, прекарано в „Божия дом“, като че света Дева Мария реши, че девойката е страдала достатъчно и ѝ изпрати спокойствие, няколко думи, които навън не биха имали огромно значение, ала я топлеха като огромна пламтяща пещ между четирите стени на манастира.

След като тайната на една от девиците бе разкрита, майка Рикиса реши, че тя не е достойна да заема едно от най-добрите легла и нареди тя да се премести на леглото, което се намираше до това на Сесилия. Една вечер след молитва момичето дойде, прегърнало завивките си и с наведена глава седна, за да изчака идването на работничките. Тогава Сесилия разбра, че тя щеше да спи в студената част на залата. Девойката взе спалното си бельо и започна да оправя леглото си, докато една от сестрите стоеше в тъмнината и я наблюдаваше. След като стана готова, тя се промуши сред завивките, обърна се на една страна и потърси погледа на Сесилия. След това тя наруши правилото за тишина без да ѝ мигне окото:

— Не си сама, Сесилия — прошепна тя толкова тихо, че никой друг не успя да я чуе.

— Благодаря. Слава на света Дева Мария! — отговори Сесилия на езика на знаците, който в „Божия дом“ използваша, когато не им беше позволено да говорят. Точно в този момент тя не искаше да нарушава тази забрана. Ала като че вече не трепереше, а мислите ѝ се отклониха в друга посока, а не се въртяха постоянно около самотата и нещастното желание, което я бе обзело за толкова дълго време, че понякога тя се боеше, че е на път да загуби разсъдъка си. В този момент Сесилия лежеше и наблюдаваше очите на непознатата девица, която я бе заговорила така мило, та дори и въпреки забраната. Те се усмихваха една на друга, докато светлината не загасна. Тази нощ Сесилия не трепери от студ и заспа без да се насилва.

Когато ги събудиха, за да отидат на молитвата в полунощ, тя спеше дълбоко и непознатата девица, която спеше в леглото до нейното, трябваше леко да я разтърси. По-късно долу в църквата

Сесилия за пръв път се включи в псалмите с пълна сила, така че ясните ѝ тонове се издигаха по-високо от тези на останалите. По-рано песента бе единствената ѝ радост в „Божия дом“. По-рано, когато знаеше, че ще напусне манастира след няколко месеца.

И тя заспа леко след молитвата, така че когато дойде време за сутрешната молитва, непознатата трябваше отново да я събуди. Като че трябваше да си навакса съня.

След първата литургия за деня дойде време да се съберат в помещението за четене и Сесилия видя, че девицата, която спеше в съседното легло, седеше най-отзад до вратата, както и самата тя. Тогава отново се замисли над думите, че не е сама, че сега са две.

Майка Рикиса зае своето място точно по средата пред прозореца и милостиво даде знак на една монахиня да започне да чете текста за деня. Сесилия не участваше, тъй като с нетърпение очакваше да разбере нещо повече за нещастната непозната девица.

След като прочетоха текста на висок глас, започнаха да изреждат имената на мъртви братя и сестри от цистерцианския орден, за чиито души трябваше да се молят. За един миг Сесилия застина, тъй като от време на време споменаваха някое чуждо име или пък името на някой убит рицар тамплиер, които бяха смятани за достатъчно добри, за да бъдат споменати наред с братята и сестрите. Ала този ден не споменаха никакво подобно име.

По-рано Сесилия винаги бе харесвала часовете в залата. Стаята беше красива. Това беше стая за добри помисли, макар и Сесилия да трябваше да признае пред самата себе си, че до този момент на престоя си в манастира не бе сполетявана от подобни мисли.

Наказанията щяха да бъдат обявени в края на сутрешните часове. Най-обикновеното нарушение, което майка Рикиса наказваше, бе нарушаването на заповедта за тишина. Сесилия бе наказвана шест или седем пъти за подобни изстъпления, макар никой никога да не говореше с нея, а и тя да не говореше с никого.

Сега се стигна до момента, обясни майка Рикиса, като на лицето ѝ се изписваше по-скоро усмивка, отколкото строгост, отново да накажат Сесилия. Тогава сестрите въздишайки наведоха глави, докато девиците от светския свят вдигнаха своите, изпълнени с любопитна злоба и тайничко погледнаха към Сесилия.

Ала, добави майка Рикиса, след като изчака мъничко и се наслади на изненадата, която бе подготвила, като на нещо сладко, този път не ставаше въпрос за обичайната Сесилия. Не ставаше дума за Сесилия Алготсдотер, а за Сесилия Улвсдотер. И тъй като вече имало две Сесилии с явно еднаква непослушност, оттук нататък червенокосата Сесилия Алготсдотер ще бъде наричана Сесилия Роса, а светлокосата Сесилия Бланка.

Обикновено наказанието беше ден или два на хляб и вода, особено през периода след раждането на детето на Сесилия, когато майка Рикиса искаше да я измъчи. Сега обаче майка Рикиса заповяда по-скоро презрително, отколкото богоугодно, да заведат Сесилия Бланка в мястото за наказания в ъгъла на стаята. Една от монахините и една от сестрите отидоха бързо при Сесилия Бланка, хванаха я за двете ръце и я отведоха в ъгъла за наказания, там съблякоха памучната ѝ мантия, така че тя остана само в ленените си одежди. След това застопориха двете ѝ ръце разперени над главата ѝ, като ги задържаха с две железни белезници.

След това майка Рикиса отиде, взе камшик и застана пред превъзбудената Сесилия Бланка и тогава погледна, по-скоро триумфално, отколкото богоугодно, събраните монахини. Тя изчака малко, като за подготовка удари няколко пъти с камшика по ръката си.

След това даде знак на монахините три пъти да повторят „Отче наш“ и събраните монахини наведоха послушно глави и започнаха да повтарят молитвата.

Когато молитвата приключи, тя повика една от светските девици, Хелена Сверкерсдотер, подаде ѝ камшика и я помоли в името на Отца, Сина и света Дева Мария да извърши три удара.

Хелена Сверкершон бе тиха и затворена девойка, която рядко успяваше да прикове вниманието към себе си. В този момент тя гледаше с удоволствие към сестрите, които ѝ кимаха одобрително и подстрекаващо, а някоя от тях ѝ даде знак да нанесе няколко силни удара. И тя веднага го стори. Не удряше както трябва, по-скоро променяше положението на тялото, но не нанасяше никакви вреди. Удряше с все сила и при нанасянето на последния удар по бялата риза на Сесилия се появиха две ивици кръв.

Сесилия Бланка стенеше със стиснати зъби по време на ударите, ала нито извика, нито заплака.

Тогава тя се обърна, изви се, макар че бе трудно в превъзбуденото ѝ състояние, погледна зачервената Хелена Сверкерсдотер в очите. А след това рече, като съскаше между зъбите и с очи, почернели от злоба, нещо така ужасяващо, че то си проправи път като свистене в залата:

— Хелена Сверкершон, някой ден ще съжаляваш за тези удари повече отколкото ще съжаляваш за нещо друго в този живот. Кълна се в името на света Дева Мария!

Това бяха нечувани думи. Не само защото ставаше въпрос за заплаха и злоба между стените на манастира, не само защото тя беше въвлякла името на света Дева Мария в своето грехопадение, а и защото показвах, че Сесилия Бланка не се е поучила от наказанието и не се подчиняваше на майка Рикиса.

В този момент всички очакваха още три удара с камшика като незабавна последица от неприличните думи. Ала майка Рикиса излезе отпред и взе камшика от Хелена Сверкершон, която вече бе успяла да вдигне ръка, за да повтори ударите.

На Сесилия Роса, която беше долу при вратата, ѝ се стори, че вижда как очите на майка Рикиса бяха огнено червени, като че са очите на някой дракон или друго зло същество, и всички събрани сестри с изключение на Сесилия Роса и Сесилия Бланка наведоха глави, като че за молитва, макар че ставаше дума за ужас.

— Три дни в карцера — рече майка Рикиса накрая, като че се бе взела в ръце и бе премислила, — три дни в карцера на хляб и вода, както и в пълно усамотение. Нямах право да говориш и трябва да се молиш. И само с едно одеяло. Там ще търсиш опрощение на греховете си!

Откакто Сесилия Роса бе дошла в „Божия дом“, никой не бе наказван с престой в карцера. Това наказание бе нещо, за което само се говореше, както се говори за истории с духове. Карцерът беше една мрачна малка дупка в земята под помещението за складиране на пшеница. Да седиш там сред плъховете и посред зима си беше трудно изпитание.

През последвалите дни Сесилия Роса не мръзнеше, тъй като бе прекалено заета да се моли за своята непозната приятелка Сесилия Бланка. Молеше се с пламтяща душа и насълзени очи и вършеше всичко останало, което ѝ влизаше в задълженията, без да мисли. Пееше

без да мисли и се хранеше без да мисли. Влагаше цялата си душа и всичките си мисли в молитвите.

Вечерта след третия ден Сесилия Бланка се върна, движейки се със скованите си и несигурни крака. Лицето ѝ беше побеляло. Две сестри, които бяха заставени да не ѝ говорят, я въведоха в стаята. Заведоха я при леглото и я поставиха уверено на него, след което небрежно я завиха с две одеяла.

Сесилия Роса, името, което в момента без проблем приемаше за свое, потърси очите на приятелката си в тъмнината и най-накрая ги откри. Навярно краката ѝ бяха премръзнали. Поне така изглеждаше.

Сесилия Роса изчака мъничко, докато най-накрая в помещението за спане настъпи тишина и тогава стори немислимото. Взе със себе си двете си одеяла, бавно се премести в леглото на приятелката си, промуши се под завивките и след това дръпна одеялата върху двете им. След това се сгуши до нея. Усещането бе такова, все едно заставаше плътно до лед. Ала скоро, като че света Дева Мария постави пазещата си ръка над тях дори и в този тежък момент, топлината бавно се върна в телата им.

След молитвата в полунощ Сесилия Роса не смееше да повтори греха си, който беше едно добро деяние. Ала тя даде едно от одеялата си на приятелката си. Самата тя не трепереше през нощта, макар че това беше една от последните ужасяващо студени зимни нощи, в които звездите блещукаха ясно на черното небе.

Никога не разкриха престъплението им. Или пък работничките, които спяха най-близо и можеха да открият греховното деяние полесно от който и да било друг, не откриха причина за клюки. Тъй като за онзи, който нямаше сърце от камък или пък не мразеше двете Сесилии, тъй както ги мразеха светските девизи, не беше никак трудно да разбере какво страдание представляват трите нощи в карцера посред най-жестоката зима.

* * *

В „Божия дом“ зимата беше време за предене и тъкане. За сестрите това беше незначителна работа, тъй като трябваше само да

произведат колкото може повече плат, та „Божия дом“ да може да го дари или продаде.

Ала за светските девици това беше друга работа. Трябваше да се научат да предат и тъкат, а и си намираха някаква работа. *Ora et labora*, моли се и работи. Това беше най-важното правило след правилото за послушание както в „Божия дом“, така и в другите манастири. Заради това сестрите трябваше да изглеждат така, все едно работят, дори когато студът обхващаше всички, макар и да не бяха навън.

Ако някоя от девиците не бе запозната с работата, в началото тя трябваше да седи с някоя от по-сръчните, докато най-накрая успееше да се справя достатъчно добре със заниманията си.

Сесилия Бланка се оказа доста несръчна в тази работа, докато Сесилия Роса бе почти толкова добра колкото работничките. Този проблем можеше да се разреши само по един начин, тъй като никоя от шестте жени, които спадаха към Сверкеровия род или пък им се искаше да са част от него, не би могла да седи в „Божия дом“ с някоя, която ненавиждаше тъй много — като любимата на кралевубиеца Кнут Ериксон. Това беше тайната, която бяха открили. Така че накрая поставиха двете Сесилии на един и същи стан.

Сесилия Роса скоро откри, че приятелката ѝ Бланка доста добре владееше това изкуство. Тайничко понякога ѝ го показваше, като тайна, която само двете знаеха. Това, че се преструваше на несръчна в област, в която бе доста добра, бе само хитрина, която да ги събере колкото се може по-близо една до друга. Никоя повеля за спазване на тишина не можеше да ги възпре да си говорят, тъй като по време на работата те бяха принудени да използват езика на знаците и никога някоя от сестрите, които наблюдаваха работата, не можеше да види за какво си говорят. А когато някоя от тези сестри им обърнеше гръб, двете можеха набързо да си прошепнат някоя дума без да бъдат разкрити.

Скоро Сесилия Бланка разказа онова, което знаеше за омразата на другите сестри към двете им и за бъдещето, на което се надява.

Навън, в света на мъжете вече нищо не било така просто, както преди, тъй като хората отсичали главата на краля, за да успеят да заемат мястото му. Нейният любим Кнут Ериксон щял да успее да поправи нещата, докато е жив с помощта на Бог и мъртвия си баща, светията Ерик. Ала това не можело да стане толкова бързо.

Заради това веднага след годежа им Кнут изпратил Сесилия Бланка в манастир, в който тя щяла да бъде на сигурно място, докато мъжете се разправят един с друг. Дори и във вражески манастир животът ѝ нямало да бъде застрашен, макар и престоят да не бъде приятен. Препъни камък бил и фактът, че всички женски манастири в страната били под властта на Сверкеровия род. Това било нещо, което трябвало да променят в бъдеще. Ала нищо не могли да променят сега. Бъдещето им щяло да бъде трудно и за двама им, ако родът на Сверкер побеждал. Навярно тогава тя никога нямало да излезе от манастира, нямало да имат деца и слуги, които да ги обслужват, никога нямало да може да се движи свободно по собствените си земи, да язди или да пее светски песни.

Ала заради това още по-голяма щяла да бъде радостта, ако тяхната страна побеждала. Ако любимият ѝ Кнут наистина бъдел признат за крал и в кралството се възцари мир. Тогава целият мрак, който бе надвиснал над тях в този момент, щял да се превърне в заслепяваща белота.

Тогава Сесилия Бланка щеше да се превърне в законна съпруга на своя любим Кнут и щеше да стане кралица. Майка Рикиса, другите сестри и най-вече онази Хелена Сверкершон се преструваха, че не забелязват тази заплаха, ала те живееха в сянката ѝ ден и нощ.

Сесилия Бланка смяташе, че двете приятелки трябва да се молят за този миг всеки ден. Да се молят за победата на кралския род и на рода на Ерик. Техният живот и щастието им зависеха от тази победа повече от всичко друго.

Макар и да не можеха да бъдат напълно сигурни. Когато се сключва мир, се случват много странни неща и мъжете често решават, че чрез женитба могат да постигнат мир в по-голяма степен отколкото с меч. Така че ако Сверкеровият род победеше, те можеха да решат да сключат брачен съюз с една или друга от жените на врага. Ако нямаха късмет, Сесилиите някой ден можеха да бъдат дадени на който и да е мъж в Линшьопинг. Това беше тежка съдба, ала все пак не толкова тежка колкото живот, прекаран в мъчително слугуване и наказания от камшика на майка Рикиса в манастира.

Сесилия Роса, която беше няколко години по-млада от новата си и единствена приятелка, понякога изпитваше затруднения, опитвайки се да следва странния поток на мисълта ѝ. Нерядко дори възразяваше,

че не се надява на нищо повече от завръщането на любимия ѝ, тъй както той ѝ бе обещал.

На Бланка пък ѝ бе трудно да слуша подобни емоционални слова. Навярно любовта бе нещо красиво, за което си струваше да се мечтае, ала човек не можеше чрез мечти да се избави от затвора на „Божия дом“. От манастира можеше да я спаси само брачният тост и след това вече щеше да се разбере дали този тост ще бъде вдигнат за бракосъчетанието ѝ с някой от Линшъопинг или пък с млад и хубав мъж. Нищо в земния живот обаче не можело да бъде по-ужасяващо от това всеки ден да коленичи пред майка Рикиса.

Сесилия Роса пък смяташе, че нищо на света не би било по-ужасяващо за нея от това да наруши любовната си клетва, ала Сесилия Бланка не разбра какво приятелката ѝ има предвид с тези думи.

Двете бяха много различни. Сесилия, червенокосата Роса, бе спокойна, както когато говореше, така и в мислите си. Като че мечтаеше прекалено много. Сесилия, светлокосата Бланка, бе яростна в думите си и постоянно мислеше разгорещено за разплата в дена, когато стане кралицата на крал Кнут. Често повтаряше онова, в което се бе заклела: че ще накара онази глупава гъска Хелена да съжалява за ударите, които ѝ бе нанесла, повече отколкото ще съжалява за каквото и да било друго в този живот. Навярно двете нямаше да се сближат толкова, ако се срещнеха навън в света, ако бяха съпругите на мъже, чиито дворове граничат един с друг. Ала тъй като животът ги бе събрал наред злите, страхливи и враждебно настроени жени в „Божия дом“, те бяха обречени на приятелство до живот.

Двете бяха готови да се опълчат срещу всичко, ала не искаха да бъдат наказани на престой в карцера, тази студена дупка в земята, сред всички плъхове. Искаха да нарушат колкото се може повече правила, ала щеше да бъде ужасно да бъдат разкрити и наказани, тъй като онова, което най-много ги нараняваше в наказанията, бе радостта на другите сестри.

С малко повече хитрост с течение на времето те откриха начини, по които да се противопоставят. Сесилия Роса пееше по-уверено и по-красиво от всяка друга девойка в „Божия дом“ и показваше таланта си колкото може по-често. Сесилия Бланка не умееше да пее добре, ала тя разваляше всяка песен, която знаеше, особено по време на молитва, пеейки силно и леко фалшиво или пък избързваше или забавяше. Беше

й трудно да пее по този начин, ала тя ставаше все по-сръчна, а и никой не можеше да я накаже за това. Така те се редуваха. Понякога Сесилия Рока пееше така, че другите почти спираха от свян пред красотата в тоновете ѝ. Понякога пък, когато Сесилия Роса се чувстваше слаба или изморена, Сесилия Бланка пееше, за да развали удоволствието от песента. Тогава я смъмряха и тя с наведена глава обещаваеше, че се стегне и ще се научи да пее също така красиво, както пеят останалите.

Двете приятелки скоро станаха толкова добри в изкуството си, че скоро ту по единия, ту по другия начин успяваха да внесат раздразнение по време на шестте или седемте пеения през деня.

Сесилия Роса се преструваше на слаба и покорна и винаги, когато майка Рикиса или старшата монахиня я запитаха нещо, тя отговаряше тихо и със сведена глава. Сесилия Бланка пък правеше точно обратното. Отговаряше с високо вдигната глава и твърде висок глас, дори когато думите ѝ не предизвикваха критики.

Всеки ден се събираха за закуска дванадесет минути след шест. Сервираха им хляб и два вида ястия, като най-често те представляваха супа от леща или боб, в която потапяха хляба си. Всички трябваше да се хранят при пълно мълчание. Беше им позволено да се хранят и докато четците четяха на глас слова, които се смятаха за изключително важни за младите жени. Тъй като им беше позволено да се хранят по време на четенето на словата, подозрително често Сесилия Бланка смучеше звучно някое парченце хляб, потопен в супата, точно в момента, когато изчитането на текста достигаше най-важния момент. Тъй като някои от девиците, които спадаха към Сверкеровия род, най-често се подхилкваха на това, понякога за да накарат майка Рикиса да забележи невъзпитаността на Сесилия Бланка, се случваше игуменката да бъде по-строга към онези, които се подхилкваха, отколкото към онази, която смучеше парченцето хляб така силно.

След закуската всички жени трябваше да се включат в процесията за молитвеното шествие до църквата, изказвайки по този начин благодарността си и пеейки елейни химни. Трябваше да крачат с огромно достойнство. Сесилия Бланка обаче често откриваше причина да се прокашля високо, да се движи несръчно като мъж или пък да се поклаща, за да предизвика неуредици в редиците. До нея се движеше Сесилия Роса, тъй като двете, винаги трябваше да вървят последни.

Сесилия Роса пееше с поглед, отправен в далечината, а лицето ѝ беше замечтано по най-приказния начин.

Това стана като игра между двете. Те постоянно разговаряха за изстъпленията си и все се опитваха да открият нови начини за подобни прояви. Често разговаряха една с друга, дори и когато им беше забранено, но хитруваха и разговаряха помежду си чрез знаци. Ала все по-често някоя от девиците ги виждаше и ги издаваше по време на заниманията в стаята за учене. Тогава майка Рикиса ги наказваше, ала не така както човек би очаквал от нея. И вече не позволяваше на някоя от девиците да ги удря с камшика. Сама се заемаше с ударите. Ту удряше Сесилия Бланка, ту Сесилия Роса, като втората винаги изтърпяваше ударите с наведена глава и неподвижно лице, докато първата винаги измисляше начин да прикове вниманието върху себе си чрез неочаквано силен крясък или пък дори рискуваше да загуби достойнството си като високо и звучно и при това със зле прикрита усмивка молеше за прошка.

За двете откриването на нови начини за това да докажат и на враждебното обкръжение, и на себе си, че не могат да бъдат държани в подчинение, се превърна в нещо като мания. Интересно бе, че колкото повече продължаваше бунтът им, толкова строгостта на майка Рикиса намаляваше и това беше нещо, което първоначално им бе трудно да разберат.

Според тях майка Рикиса беше лош човек, който никак не вярваше в страхопочитанието пред Бог, което искаше да втълпи на останалите. Беше грозна като вещица, с огромни, стърчащи зъби и груби ръце и всички смятаха, че навярно в Сверкеровия род не са успели да ѝ намерят жених, имайки предвид ужасния ѝ външен вид. Такава жена трудно можеше да постигне власт чрез брачното ложе, ала можеше да успее много по-лесно, бидейки монахиня.

Но тъй като Сесилия Роса и Сесилия Бланка бяха жени в най-приказната възраст, нежни и с очи, пълни с живот, те си мислеха, еднакво самоуверено и мъдро, че в майка Рикиса можеше да има и капчица доброта.

Когато дойде лятото и отминаха литургиите около Възнесение Христово, майка Рикиса отново се промени. Тогава тя постоянно откриваше причини, за да накаже двете омразни Сесилии, и тъй като оставянето им на хляб и вода вече не беше достатъчно за двете

девойки, тя почти ежедневно прибягваше до камшика и принуждаваше някоя от девойките от Сверкеровия род, обаче никога повече Хелена Сверкершон, да изпълнят ударите. Естествено, никой не удряше така силно, както Хелена онзи път, когато Сесилия Бланка я бе проклела, ала поради постоянното наказание с камшик гърбовете на Сесилия Роса и Сесилия Бланка ги боляха продължително.

Именно Сесилия Бланка най-накрая измисли начин, по който да се отърват от мъченията. Мисълта ѝ обаче бе предопределена от предположението, че сърцето на майка Рикиса бе също така слабо и страхливо, както им се струваше, когато видеха обречена вещица. Идеята беше, че майка Рикиса не следва правилото за ненарушаването на обета за тайната по време на изповед, че винаги кара всеки един отец, който идва в „Божия дом“, за да изповяда монахините, да го нарушава.

Отецът, който идваше най-често, бе един млад викарий от катедралата в Скара. Пред него трябваше да се изповядват и светските девиси. Ала те никога не го виждаха, тъй като той седеше вътре в църквата, а онази, която трябваше да се изповяда, седеше в двора на църквата пред прозорец с дървени решетки и плат помежду им.

За своята изповед Сесилия Бланка избра една прекрасна утрин в началото на лятото, когато усещаше лека треска и световъртеж, макар и да осъзнаваше много добре, че по този начин съгрешаваше по отношение на свещения статут на изповедта. Ала от друга страна ѝ се струваше, че ако хитростта ѝ успее, то на практика щеше да изглежда така, все едно майка Рикиса и викарият се подиграват със свещеността на изповедта.

— Отче, прости ми. Съгрехих — прошепна тя така бързо, че думите изригнаха като вулкан, след което пое дълбоко въздух преди да продължи и да стори онова, което планираше.

— Дете мое, дъще моя — отговори викарият, като въздъхна дълбоко, — „Божия дом“ не е място, което приканва към извършването на тежки грехове, ала нека те чуя.

— Имам лоши помисли по отношение на другите сестри — продължи Сесилия Бланка решително, тъй като вече съгрешаваше, — мисля си за отмъщение и не мога да им простя.

— Какво не можеш да простиш и на кого? — попита викарият предпазливо.

— На дъщерите на Сверкер и на обкръжението им. Постоянно правят някакви интриги и в резултат на тях аз и моята приятелка все понасяме наказания. И мисля, прости ми, Отче, но трябва да кажа истината, мисля си, че ако стана кралица, никога не бих простила нито на тях, нито на майка Рикиса. Мисля, че ще си отмъщавам дълго и по ужасяващ начин. Мисля си, че дворовете на родствениците им ще горят, а „Божия дом“ ще бъде изпразнен и това място ще бъде разрушено, камък по камък.

— Коя е приятелката ти? — запита викарият, като гласът му потрепери леко.

— Сесилия Алготсдотер, отче.

— Онази, която бе сгодена с някого на име Арн Магнусон от кралския род на Фолкунгите?

— Да, точно тя, отче. Онази, която е толкова скъпа на Биргер Бруса. Тя е моя приятелка и тя си пати от всички тук по същия начин, по който и аз, и заради това и тя е изпълнена със същите недостойни и грешни помисли за отмъщение.

— Докато се намираш в „Божия дом“, дъще, трябва да спазваш правилата, които важат тук — отговори викарият, опитвайки се да говори със строг глас. Ала в гласа му имаше някаква доза несигурност и страх, които не убягнаха на Сесилия Бланка.

— Знам, отче. Знам, че това е мой грях и търся опрощение — рече Сесилия Бланка тихо и спокойно, ала с широка усмивка на лицето. Викарият не можеше да види лицето ѝ, както и тя не можеше да види неговото.

Мина малко време преди той да отговори и Сесилия Бланка реши, че това е добър знак за резултата от действията ѝ.

— Трябва да намериш мир в мислите си, дъще — каза той накрая с напрегнат глас. — Трябва да се примириш с жребия си в живота — и ти, и всички други тук в „Божия дом“. Казвам ти сега, че трябва да премислиш грешните си помисли, трябва двадесет пъти да кажеш „Отче наш“ и четиридесет пъти — „Аве Мария“ и трябва да запазиш мълчание в продължение на едно денонощие, докато се покаеш за греха си. Разбра ли?

— Да, отче, разбрах — прошепна Сесилия Бланка, прехапала устната си, за да не избухне в смях.

— Тогава опрощавам греха ти в името на Отца, Сина и светата Дева — промълви свещеникът видимо разтърсен.

Вътрешно въодушевена, но с примирено наведена глава, Сесилия Бланка изхвърча към двора на метоха, където откри приятелката си Сесилия Роса, която се криеше до фонтана зад храстите. От възмущение лицето на Сесилия Бланка беше зачервено.

— Лекарството свърши работа. За пред Господ свърши работа — прошепна тя, когато отиде при нея, огледа се наоколо и след това прегърна приятелката си, като че бяха две свободни жени в света отвън — прегръдка, която щеше да им струва скъпо, ако някой я беше видял.

— Как така? Откъде знаеш? — попита Сесилия Роса неспокойно, като нервно избута приятелката си и се огледа.

— Двайсет пъти „Отче“ и четиридесет пъти, „Аве“, за да признаеш подобна омраза — ами че това не е нищо! И само един ден мълчание! Не разбираш ли, той се уплаши и сега търчи и разнася наученото за вещицата Рикиса? Сега ти трябва да направиш същото!

— Не знам, не знам дали ще имам смелост — отвърна Сесилия Роса неспокойно. — Няма с какво да заплашвам. Ти можеш да заплашваш, че ще станеш отмъстителна кралица, а аз... с моите двадесет години, с какво да заплашвам?

— С Фолкунгите и с Биргер Бруса! — пошепна Сесилия Бланка въодушевено. — Струва ми се, че нещо се е случило навън или е на път да се случи. Заплаши ги с Фолкунгите!

Сесилия Роса завиждаше за смелостта на приятелката си. Бяха започнали безсрамна дръзка авантюра, а с това Сесилия Роса никога не се беше справяла сама. Но първата крачка вече беше направена, Сесилия Бланка беше поела рискове и за двете и сега Сесилия Роса трябваше да направи същото.

— Довери ми се, аз също ще го направя — прошепна тя, прекръсти се, пусна качулката върху главата си и си тръгна, потривайки ръце все едно току-що се беше мила във фонтана. Тръгна през двора към изповедалнята, без да губи време със стълбите, и направи това, което приятелството сега изискваше. Потисна и надви страха си пред нечуваното — да се подиграе с изповедта.

Кое точно беше проработило в техния план не беше съвсем сигурно. Но че беше проработил, щеше скоро да стане ясно.

Тишината все още обгръщаше двете Сесилии в „Божия дом“, никой не разговаряше с тях, но и никой вече не гледаше на тях с такава омраза, както преди. Сякаш погледите на другите бяха станали уплашени и прикрити. И нито една от другите девизи вече не шушукаше, че нарушават обета за мълчание, което те сега започваха да правят съвсем открито. Без да се свенят, можеха да вървят и да разговарят като свободните хора навън, въпреки че бяха в „Божия дом“.

Беше кратък период, изпълнен с неочаквано щастие, но и с едно гъделичкащо усещане за несигурност. Съвсем очевидно другите знаеха много повече и правеха всичко, за да държат двамата си врагове в неведение. Но нещо голямо се случваше отвъд стените, иначе проклятието отдавна трябваше да е дошло.

Двете Сесилии намираха сега още по-голяма радост в съвместните си занимания, тъй като никой не им пречеше да работят заедно на тъкачния стан, макар че отдавна беше станало ясно, че Сесилия Бланка съвсем не е начинаещ, който има нужда от помощ. Сега, когато зимата беше останала далеч назад, бяха започнали да работят с ленени конци с помощта на сестра Леонор, която идваше от по-южните райони и беше сестрата, отговаряща за градината на метоха извън стените, както и за градината вътре, и за всички розови храсти покрай колонадата в двора. Сестра Леонор ги учеше да смесват различни цветове и да боядисват ленените нишки, а те започнаха да опитват различни мотиви в тъкането, които определено нямаше да могат да се използват в „Божия дом“, но щяха със сигурност да се продават навън.

Все повече се обръщаха към сестра Леонор, която нямаше роднини в Готаланд и затова и нямаше какво да получи от битките, които се водеха извън стените. От нея научаваха все повече за това как трябва да се грижат за една градина през лятото, как за всяко растение трябва да се полагат грижи като за дете и как прекалено много вода може понякога да вреди точно толкова, колкото и прекалено малко вода.

Майка Рикиса ги остави на сестра Леонор и така в „Божия дом“ нещата се уравничиха. Враговете се бяха разделили, въпреки че всички живееха под един покрив, казваха едни и същи молитви и пееха едни и същи псалми.

Никога обаче не разрешиха на Сесилия Роса и Сесилия Бланка да излизат от стените по-далече от градината точно пред южната стена. За това майка Рикиса беше непреклонна. Когато две от сестрите и всички девиси щяха да ходят на летния пазар в Скара, Сесилия Роса и Сесилия Бланка трябваше да останат в „Божия дом“.

Стиснаха зъби и наново почувстваха силна омраза към майка Рикиса, но същевременно разбраха, че има нещо, което се е случило — нещо, което другите може би знаеха, но никой не казваше именно на тях.

По-късно същото лято стана и друго, което беше колкото плашещо, толкова и объркващо. Епископ Бенгт от Скара беше дошъл забързан в „Божия дом“ и се беше затворил заедно с майка Рикиса в единствената стая на игуменката. Дали това беше просто щастлива случка или имаше нещо общо с другото, което последва, двете Сесилии никога не разбраха.

Няколко часа, след като епископ Бенгт беше дошъл в „Божия дом“, пристигна група въоръжени конници. Камбаната удари и портите се затвориха. Тъй като конниците идваха от изток, Сесилия Роса и Сесилия Бланка се забързаха нагоре към спалнята, за да могат да гледат през прозореца. Бяха изпълнени с надежда, почти въодушевление. Но когато видяха цветовете на конниците, доспехите им, гербовете върху щитовете им, сякаш смъртта обгърна сърцата им. Всичките конници, една част от които бяха окървавени, други — толкова тежко ранени, че язدهха превити напред, а някои — все още здрави, но с див поглед в очите, бяха врагове.

Пред залостените порти на манастира конниците спряха, а предводителят им започна да крещи нещо за това, че двете фолкунгски уличници трябва бъдат предадени. Сесилия Роса и Сесилия Бланка, които сега, за да чуват всичко, бяха наполовина извън прозореца в спалнята, не знаеха дали трябва веднага да започнат да се молят или трябваше да останат там, за да чуят още. Сесилия Роса искаше да се моли за живота си. Сесилия Бланка искаше незабавно да чуе всичко, което казват. Защо ранени врагове ще идват, за да сторят нещо толкова яростно като похищение над жени в манастир, беше наистина нещо, което трябва да се чуе, смяташе тя. И така и двете останаха на прозореца и наостриха уши.

След малко епископ Бенгт излезе и портата се затвори след него. Говореше тихо и с достойнство на вражеските конници, така че двете Сесилии на прозореца в спалнята успяваха да разберат съвсем малко от това, което казваше. Ставаше дума, че е непростим грях да се извършва насилие върху спокойствието на манастира и че той, самият епископ, по-скоро би позволил да го съсекат, отколкото да е част от подобно нещо. След това разговаряха толкова тихо, че вече нищо не достигаше до прозореца на спалнята. Накрая бавно и като че против волята си всички конници обърнаха конете и тръгнаха на юг.

Двете Сесилии се притискаха силно една в друга, като се свлякоха на пода под прозореца. Не знаеха дали трябва да се молят на света Дева Мария и да благодарят за спасението си или трябва да се смеят от радост. Сесилия Роса започна да се моли, Сесилия Бланка я остави, докато тя самата се опитваше да мисли възможно най-трезво. Накрая се наведе, прегърна Сесилия Роса още веднъж и още по-силно и я разцелува.

— Сесилия, скъпа приятелко, моя единствена приятелко на това зло място, което лъжовно наричат „Божия дом“ — шепнеше тя превъзбудено. — Мисля, видяхме, че идва спасението ни.

— Само че това бяха вражески кралски воители — прошепна Сесилия Роса несигурно. — Дойдоха, за да ни вземат като зложници, но имаме късмет, че епископът беше тук. Какво хубаво виждаш в това? Ами ако се върнат, когато епископът не е тук?

— Няма да се върнат, не видя ли, че бяха ранени?

— Е, да, някои от тях бяха ранени...

— Да! И какво означава това? Кой мислиш, че ги е ранил?

— Нашите!

Докато произнасяше глупавия отговор на глупавия въпрос, Сесилия Роса почувства болка и тъга, които не успя да разбере, защото трябваше да се радва. Ако Фолкунгите и хората на Ерик сега бяха победили, тя трябваше да се радва, но това означаваше също, че със Сесилия Бланка трябва да се разделят, а на нея самата ѝ оставаха още много години.

Мрачно чувство на страх легна над „Божия дом“ същия ден. Нито една от жените вътре освен сестра Леонор, която може би заедно с двете Сесилии знаеше най-малко, не смееше да ги погледне в очите.

Майка Рикиса се беше оттеглила в собствената си стая и не се показва до следващия ден. Епископ Бенгт много бързаше и изостави обязаностите си, песните и службите. На вечерната служба двете Сесилии, както никога досега, пееха заедно и сега нямаше и следа от фалшиви тонове у Бланка. Роса пееше по-високо, по-дръзко, почти толкова дръзко, колкото ако беше извън метоха, понякога със съвсем нови вариации в гласа си. Никой не я поправяше и нямаше никаква майка Рикиса, която да се намръщи на жизнерадостната песен.

На следващата сутрин в „Божия дом“ дойдоха забързани конници от Скара, за да донесат известие на майка Рикиса. Тя прие вестите навън в двора и след това се затвори в игуменската стая, без да вижда никого чак до приемането на нафората, което щеше да бъде последвано от първата служба за деня.

Нафората се благославяше навън в църковната канцелария от непознат наместник или някой друг от катедралата в Скара и вървеше по нормалния ред — първо сестрите, после послушниците и накрая светските девици.

Внесоха благословеното вино вътре, зазвуча звънът на камбаната, която възвести чудото, и след това игуменката предаде бокала в редицата от една на друга.

Когато дойде ред на Сесилия Роса, тя пи от кръвта на Бог смирено и с едно искрено чувство на благодарност в себе си, тъй като това, което сега се случваше, раждаше много надежди. Когато обаче Сесилия Бланка трябваше да отпие, се чу звучно сърбане може би защото тя последна отпиваше и беше останало малко вино, може би защото още веднъж искаше да покаже презрението си — не към Господ, а към „Божия дом“.

Двете Сесилии никога не говореха за това, нито кое всъщност бе истина.

После, когато тръгнаха към главната зала, всички бяха толкова напрегнати, че ходеха вдървени като кукли. Отвън чакаше майка Рикиса с недоспал вид и тъмни сенки под очите, дори малко изпита в стола си, където седеше като зла кралица.

Молитвата беше кратка. Също и четенето от Библията, което този път беше за милостта и състраданието, което накара Сесилия Бланка да смигне окуражаващо на приятелката си, което означаваше, че всичко изглежда вървеше, както те се надяваха. Състраданието и

милосърдието определено не бяха любимите теми за четене на майка Рикиса.

После стана тихо и напрегнато. Отначало с нисък глас, съвсем различен от обичайния си, майка Рикиса започна да чете имената на братя и сестри, които сега вървяха по райските полета. Сесилия Роса се заслуша дали името на някой рицар тамплиер няма да присъства, но нищо такова не се случи.

После стана тихо отново. Майка Рикиса скърши ръце и изглеждаше почти сякаш щеше да заплаче, което нито една от двете Сесилии не вярваше, че злата вещица може да направи. След като помълча известно време, опитвайки се да се вземе в ръце, майка Рикиса събра смелост и разгъна един смачкан пергамент. Ръцете ѝ леко трепереха:

— В името на Отца, Сина и света Дева Мария — изломоти тя глухо, — нека се помолим за всички наши роднини и непознати, паднали в кървавите полета, както винаги ще се наричат тези до Биелбо.

Тук направи пауза, за да се вземе отново в ръце, докато сърцата на двете Сесилии се свиха, щом чува думата Биелбо. Това беше най-силната крепост на Фолкунгите — владението и домът на Биргер Бруса, а войната явно беше стигнала вече до там.

— Измежду загиналите, които са много... — поде майка Рикиса, но спря отново и трябваше да се насили, за да успее да продължи. — Измежду многото загинали са кралските наместници Болеслав и Кол и толкова много от техните събратя, че дори не бих могла да изброя всички. Сега ще се молим за душите на умрелите, ще бъдем в траур една седмица, през която на телата ни няма да бъде позволено нищо повече от вода и хляб. Сега ще... скърбим силно.

Тук майка Рикиса замлъкна. Седеше с текста в ръце, като че нямаше сили да чете нататък. В залата се чу дори хлипане.

В този момент Сесилия Бланка стана и хвана дръзко приятелката си за ръка. Те седяха заедно в края на залата точно до вратата. С уверен глас, но без презрение или злорадство, тя наруши повелята за мълчание:

— Майко Рикиса, моля да ни простите — каза тя, — но сега аз и Сесилия Алготсдотер ще ви оставим в скръбта, от която ние двете не

можем повече да бъдем част. Ще излезем на двора, за да премислим по свой начин случилото се.

Беше немислимо да се говори по този начин, но майка Рикиса само махна вяло с ръка в знак на разрешение. Сесилия Бланка дръпна тогава приятелката си една стъпка напред и се поклони учтиво със светски маниер и фин жест с ръка, като че беше кралица, преди да напусне главната зала, все още за ръка с приятелката си.

Когато излязоха на двора, затичаха с леки стъпки, колкото може по-надалеч, за да не принадлежат към скърбящите вътре. После спряха, прегърнаха се, целунаха се по най-неблагодаривия начин и след това започнаха да се въртят с ръце, хванати една за друга, надолу по двора, все едно танцуваха. Нямаше нужда да казват нищо, сега знаеха всичко, което трябваше да се знае.

Ако и Болеслав, и Кол бяха мъртви, то тогава битката беше приключила. Ако хората на Сверкер бяха тръгнали към Биелбо, Фолкунгите, макар да се бяха разколебали по-рано, сигурно се бяха взели в ръце и бяха направили всичко по силите си, за да победят или да умрат. Друг избор не можеше да се направи, ако битката беше до Биелбо.

А ако двамата противникови предводители бяха загинали, то тогава значи не бяха много воините, излезли живи от сражението, тъй като в битка високопоставените падат последни. Биргер Бруса и Кнут Ериксон изглежда бяха извоювали голяма и решаваща победа. Затова и хората на Сверкер бяха дошли в „Божия дом“, вярвайки, че ще могат да се подсигурят, като вземат за заложенница годеницата на Кнут Ериксон.

Войната беше свършила и двете Сесилии бяха победили. В първия момент на радост, когато с ръце, хванати една за друга, танцуваха на двора, те бяха напълно погълнати от тази мисъл.

Чак след това се замислиха, че онова, което се беше случило на кървавите полета до Биелбо, означаваше, че двете сега щяха да се разделят. Скоро за Сесилия Бланка щеше да удари часът на свободата.

III.

Арман дьо Гаскон, сержант от Ордена на тамплиерите, беше човек, който за нищо на света не би признал страха си. Не само защото това беше против кодекса, според който на един рицар тамплиер му се забранява да изпитва страх, но и защото това беше против неговата собствена представа и против неговото най-горещо желание в живота — да бъде в ордена като равноправен рицар.

Когато обаче видя крепостните стени на Йерусалим на фона на залязващото слънце и градът се изправи пред тях, той сякаш затрепери, като че ли му стана хладно и космите на покритите му ръце настръхнаха. Но топлината в тялото му бързо се възвърна.

Язденето им беше много трудно, неговият господар Арн им беше дал само една малка почивка в средата на деня. Яздеха в мълчание, без отмора, спираха само тогава, когато имаха нужда да слязат и да подредят тежкия товар на конете. Шестте трупа се бяха втвърдили в специфични пози. Слънцето беше изгряло, ставаше все по-горещо и около тях се събираше все по-голям облак от мухи. Но труповете не бяха най-трудното нещо, с което трябваше да се справят. Те можеха да бъдат превити на две и за по-удобно да бъдат качени при товара. Плячката на разбойниците, която бяха намерили в малката пещера, беше доста голяма и трудна за товарене. Там можеше да се намери всичко от турски оръжия до християнски свещени купи от сребро и злато, сини камъни от египетски тип и скъпоценни камъни във виолетов и синьо-зелен цвят, каквито Арман дотогава не бе виждал, малки златни разпятия на верижки, направени от различни материали — от кожа до плътно ковано злато. Последните вероятно бяха заграбени от повече от двайсетина вярващи, душите им да почиват в мир. Те сега несъмнено бяха в рая, защото бяха пресрещнати от мъченическа смърт на път към мястото, където Йоан Кръстител беше кръстил Господ Иисус Христос във водите на реката Йордан, или връщайки се оттам.

Езикът на Арман се беше надул толкова много, като че ли в устата му имаше дебело кожено парче, и беше сух като пустинен пясък. Водата не им беше свършила, с всяка една крачка, която конят правеше, Арман можеше да чуе пляскането ѝ в кожения мех, който висеше край десния му хълбок. Но такава беше правилото. Рицарят тамплиер трябваше да има власт над себе си. Рицарят тамплиер трябваше да умее да понася онова, което другите не можеха. И в никакъв случай един сержант не се осмеляваше да пие вода, без да е получил позволение от своя господар, нито пък да се изказва, без да е попитан.

Арман осъзнаваше, че неговият господар Арн не го измъчваше напразно, защото така той би наранил и самия себе си. Нещо се беше случило в това утро. Сутринта беше отговорил честно, така, както изискваше кодексът. Въпросът беше дали иска да бъде посветен в рицарски сан и да носи бялата мантия. Господарят му Арн, размишлявайки, само кимна с главата, без да покаже каквито и да било чувства, след това не си размениха нито една дума. Яздеха вече единадесет часа, като спряха само веднъж, за да починат малко. От време на време виждаха вода и спираха, за да напоят конете, но те самите не пиеха. И всичко това се случваше в един от най-горещите дни на годината. В последния час Арман беше видял как мускулите на бутовете на конете треперят при всяка крачка напред, това беше много труден ден дори и за тях. Но сякаш кодексът важеше и за конете.

Човек като него никога не трябваше да се отказва, а да се подчинява на заповедта, да търпи онова, което другите не биха могли да изтърпят.

Когато най-накрая се приближиха до онази врата от крепостта на града, която наричаха Львовата порта, на Арман му се замъгли пред очите и той се хвана за седлото, за да не падне от коня. След миг дойде на себе си, когато със своя господар и с необичайния им товар доближиха крепостната врата. Може би се бе почувствал така, защото се надяваше, че след малко ще се напие с вода, но сгреши.

Пред крепостната врата стоеше стража, кралски воители, но също и един рицар тамплиер с неговия сержант. Когато един от кралските воители тръгна към коня на Арн Готски, за да го хване за юздата и да попита за правото им да влязат в града, облеченият в бяло рицар тамплиер, който стоеше зад него, издърпа своя меч и му препречи

пътя. След това заповяда на своя сержант да ги вкара в града. И така Арман и неговият господар, яздейки, влязоха в центъра на света, без да имат нужда да изрекат и една дума, защото принадлежаха на Божията света войска и не се покоряваха на нито едно човешко същество на земята освен на светия отец в Рим. Рицарят тамплиер не се подчиняваше на нито един епископ, нито пък на архиепископа на Йерусалим, на нито един крал, нито на краля на Йерусалим. Още по-малко на някакви си кралски воители.

Сержантът от градската порта ги водеше през тесните, покрити с камъни, улици право към храма и от време на време прогонваше децата и другите любопитни, които искаха да се съберат около техния товар, за да плюят на труповете, ако бяха християни, или да разпознаят някого от мъртвите, ако бяха неверници.

Главата на Арман бръмчеше от многото чужди езици, които се говореха там, той позна арамейския и гръцкия, но много други езици не можа да разпознае.

Когато се приближиха до храма, не тръгнаха нагоре, а продължиха, яздейки надолу към конюшните, които бяха разположени под целия Соломонов храм. Там се намираше избата с големи дървени порти и пред тях стояха други стражи. Всичките бяха сержанти от Ордена на тамплиерите.

Господарят на Арман слезе бавно от коня, подаде юздите на един от застиналите в знак на уважение сержанти, които стояха там, и му прошепна нещо, преди да се обърне към Арман и лаконично да му заповяда да слезе от коня. Един рицар тамплиер, облечен в бяло, дойде забързан и се поклони на Арн Готски, който също отвърна с поклон. След това ги пуснаха да слязат сред масивните дълги стълбове на конюшните. Спряха за миг там, където имаше маса, писмени принадлежности и облечени в зелено писари, които пишеха нещо. Господарят Арн и неговия брат — рицар в бяло, проведоха кратък разговор, от който Арман не чу нито дума. След това сержантите получиха заповед да започнат да разтоварват всичко от конете и да се подготвят да покажат един по един всеки товар на писарите. Арн даде знак на Арман да го последва.

Минаха през безкрайно дългите конюшни. Арман беше чул от някого, че това място можеше да събере десет хиляди коня, което на него му се струваше преувеличено, докато чутото от друг за огромните

конюшни тук му се струваше съвсем реално. Беше толкова красиво и чисто, нито един боклук вън пред входа, нито една сламка, само чист паваж. Конете стояха в редове един зад друг, някои от тях дремеха, много коняри, облечени в кафяво, подковаваха или пояха останалите. Тук-там можеше да се види по някой сержант, облечен в черно, който полагаше грижи за коня си, или рицар в бяло — за своя. Всеки път, когато минаваха покрай някой сержант, Арман се покланяше. Всеки път, когато минаваха покрай някой рицар тамплиер, Арн правеше същото. Това, което виждаше Арман в тези мигове, беше достойнство и сила, каквито той никога преди не би могъл да си представи. Беше идвал в Йерусалим само веднъж, преди да посети църквата на Божи гроб с група новобранци. Всеки новобранец беше длъжен да отиде до Божи гроб. Но Арман никога преди не беше влизал в обитаваните от тамплиерите части на Йерусалим. До него беше достигала мълвата за тях, но всичко, което сега видя, беше безкрайно по-голямо и по-впечатляващо от онова, което можеше да си представи.

Само цената в злато за всички тези хубави и добре обучени коне с арабски, френски или андалуски произход щеше да бъде достатъчна, за да се наеме една огромна армия.

Когато стигнаха края на конюшните, видяха стълби, които водеха нагоре. Господарят на Арман явно познаваше всичко вътре и въобще не му трябваше да пита за пътя. Той избра третата или четвъртата стълба, без да се двоуми. Мълчаливо тръгнаха нагоре. Изведнъж се озоваха пред гледка, при която очите на Арман бяха заслепени от светлината на залязващото слънце, която се отразяваше в един голям златен купол и в един сребърен, по-малък от златния. Господарят му спря, посочи го, но не каза нищо. Арман се прекръсти пред светата гледка. След като се приближи достатъчно, той беше удивен, че златният купол, който бе видял отдалече, е покрит с правоъгълни плочи от нещо, което със сигурност беше чисто злато.

Винаги си бе мислел, че това са тухли, боядисани със златна боя. Покрив на църква, направен от чисто злато — това беше нещо зашеметяващо.

Неговият господар все още не бе промълвил и дума, но след миг даде знак, че трябва да продължат. Арман попадна в един затворен свят от градини и фонтани, разположени между много къщи във всякакви стилове и цветове. Някои от тях изглеждаха като сарацински къщи,

други — като франкски, една беше варосана в бяло, друга беше със синя фасада, трета — със зелена, четвърта — с фасада, изградена от бяла сарацинска глазирана тухла по очевидно нехристиянски образец. Сред точно такива, построени една до друга къщи, с малки кръгли, но варосани само в бяло покриви във вид на куполи навлязоха сега. Арман вървеше две крачки след своя господар.

Спряха пред някакви дървени порти, които си приличаха една на друга; три или четири бели порти с червения кръст на Ордена на тамплиерите на външната страна, кръст не по-голям от една човешка длан. Тогава Арн се обърна и преди да каже нещо, погледна своя сержант някак си изпитващо и весело. Арман чувстваше главата си съвсем празна, нямаше абсолютно никаква идея за това, какво щеше да се случи, знаеше само, че ще получи заповед, на която ще трябва да се покори. Щеше да умре от жегата.

— Драги мой сержанте, сега ще правиш това, което ще кажа аз, това и нищо друго — каза Арн най-накрая. — Ще минеш през тази порта. Там ще видиш една празна стая, вътре няма друго, освен една дървена пейка. Там ще...

Арн се двоумеше. Изкашля се. Устата му беше пресъхнала толкова, че не можеше да говори и да не усети затруднение.

— Там ще съблечеш дрехите си. Всичките си дрехи — ризата, металната ризница, панталоните, гамашите, обувките... и дори пояса от агнешка кожа около неприличните части от тялото, дори и вътрешната страна на пояса, който никога не сваляш от себе си. Накрая ще съблечеш ризата, която носиш под ризницата, и колана около нея, за да останеш съвсем гол. Разбра ли сега какво ти казвам?

— Да, господарю, разбрах — прошепна Арман, почервенял, и сведе глава. Наложил му се да се напругне, за да накара сухата си уста да изтиска повече думи. — Но вие, господарю, казахте, че трябва да съблека всичките си дрехи. Това е част от кодекса, нали?

— Намираш се в Йерусалим, в най-светия от всички градове, в най-святото място на целия свят и тук владеят различни правила! — пресече го Арн. — Когато направиш онова, което ти казах, ще минеш през следващата врата в следващата стая. Там ще намериш вода, в която ще потопиш цялото си тяло, ще намериш масла и други неща, които да използваш при миенето. Ще трябва да измиеш себе си, да се

потопиш целия във водата, косата — също, трябва да си съвсем чист. Разбра ли всичко, което казах?

— Да, господарю, разбрах. Но кодексът...?

— Вътре в стаята ще трябва да се измиеш — продължи Арн, сякаш вече не му беше трудно да накара думите да излязат през пресъхналата му уста, — и ще трябва да правиш това, докато не видиш, че настъпва мрак. Да, има прозорец вътре. И когато всичко потъне в мрак и чуеш мюезинът как вика неверниците за молитва с думите, „Аллах е велик“ или там каквото и друго да викат, тогава ще се върнеш в първата стая. Там ще намериш новите си дрехи, макар и да са като тези, с които си дошъл. Ще ги облечеш. Аз ще чакам тук, в коридора, където сме сега. Разбра ли всичко?

— Да, господарю.

— Добре. Тогава остана още нещо, което трябва да ти кажа. Ще се измиеш с вода, ще се потопиш целия във водата, тя трябва да е навсякъде около тебе, върху тебе, навсякъде. Но не смей да глътнеш и една капка вода! Подчини се!

Арман не беше в състояние да отговори, беше учуден. Неговият господар вече се беше обърнал кръгом, беше направил широка крачка към вратата и точно когато щеше да изчезне от погледа на Арман, той се сети за нещо, спря, обърна се и се усмихна.

— Не се безпокой, Арман! Тези, които ще подменят дрехите ти, няма да те видят гол, те даже не знаят кой си, просто са слуги.

И така рицарят тамплиер изчезна от погледа на Арман, като вратата се затвори след него.

В началото Арман стоеше мирно. Усещаше как сърцето бие в гърдите му от необикновените указания, които беше получил. Но дойде на себе си и стъпи в първата стая, без да се двоуми. Както беше казал неговият господар, там нямаше нищо друго, освен една дървена пейка и малко по-нататък една врата. Подът беше блестящо бял, стените бяха облепени с небесносини керамични плочки без шарки, таванът беше от бели керемиди и се повдигаше в малък купол с вдлъбнатини във форма на звезди, през които влизаше светлина.

Първо съблече смрадливата мантия, която носеше праметната през лявата си ръка също като своя господар. Издърпа мечата си и след това съблече пропитата с кръв риза. Дотук не се поколеба. Не беше

странно да съблече ризницата, нито металните гамаши и покритите със стомана обувки, които вървяха заедно с гамашите.

Но когато остана само по своята мокра, миришеща на пот долна риза, взе да се двоуми. Заповедта си беше заповед, съблече ризата, свали колана около нея, но отново се поколеба, преди да махне двойните, направени от агнешка кожа, пояси, но затвори очи и ги откопча. Стоя така минута, преди да се осмели да отвори очи. Беше съвсем гол. Беше като в някакъв сън и той не знаеше дали сънят е лош или добър. Знаеше, само че трябва да продължи нататък, че трябва да бъде послушен. Дръпна решително вратата към следващата стая, влезе, бързо притвори зад себе си и отново затвори очи.

Онова, което видя, когато си заповяда да погледне, беше като атака от красота. В стаята имаше три кръгли прозореца с жалузи, откъдето влизаше светлина. Можеха да се видят някои от кулите в Йерусалим и да се чуят звуците на града. Няколко гълъби излетяха, пляскайки с криле навън в лятната вечер. Никой не можеше да погледне в мрака зад тези жалузи.

Стените на стаята бяха украсени с шарки в сарацински стил в синьо, зелено, черно и бяло. Напомняха на стените на църквата със златното кубе там, навън. Тънки стълбове от бял мрамор, извити от пода към тавана го държаха над стаята. Подът беше от черна глазирана тухла и от злато, разпределени като в шахматно поле. Отляво в стаята имаше голяма вдлъбнатина, пълна с вода. Тя изглеждаше като малко езеро, което спокойно можеше да побере два коня. Същата приказна обстановка беше и отдясно в стаята. На две маси, украсени отгоре със седеф, който оформяше някакъв надпис на арабски, имаше поставка със сребърни купи, пълни с масла в светли цветове. Върху тях горяха две малки газени лампи, също от сребро. Край всяка от масите имаше езерце. На една пейка от черно африканско и червено палисандрово дърво имаше големи бели парчета плат.

Арман се двоумеше. Мърморейки, той си повтаряше заповедта, която беше получил и на която трябваше да се подчини. Несигурно пристъпи към едно от езерцата по стълбата, която водеше надолу. Влезе до коленете, но бързо се разкая. Водата беше прекалено гореща. Видя, че от нея се вдига пара. Тогава отиде до другото езерце, оставяйки зад себе си стъпки върху златния под, и опита отново. Там водата беше хладна като от поток. Влезе в нея до гърди и стоеше

несигурен в това, което трябваше да прави оттук нататък. Разглеждаше внимателно собственото си тяло.

Китките на ръцете му бяха съвсем кафяви, а всичко останало, което видя, беше бяло като перцата на чайките вкъщи, в Гаскон. По ръцете си видя следи от сол и нечистотия, които тук-там се бяха уталожили в малки петна.

Мислеше си за това, че кодексът забранява каквато и да било форма на удоволствие, но същевременно знаеше, че трябва да се подчинява. И така, без да се колебае, слезе надолу по стъпалата и потопи цялото си тяло в хладната вода. Хлъзгаше се в езерцето и се потапяше във водата сякаш си припомняше, че може да го прави. Спомни си как се бе къпал в реката долу пред замъка у дома в Гаскон. Тогава всичко беше игра, нямаше нито един облак на небето, нямаше война, животът изглеждаше, че ще е винаги там, в Гаскон. Заради спомена се гмурна във водата, без да иска, и в носа му влезе вода. Изправи се в средата на езерцето. Опита се да заплува, но веднага стигна украшения в синьо ъгъл. Гмурна се отново със затворени очи в посока към другия ъгъл, но толкова непредпазливо, че удари силно главата си в тухлата от другата страна. Но не изпсува, защото това беше против кодекса. Изправи се и се изтри. В следващия миг изведнъж се усети щастлив по начин, който и самият той не можеше да разбере. Бръкна във водата със свита ръка и напълни устата си с водата, която побра шепата му. Усети се веднага, изплашен от забраненото, изплю и се опита да изсуши с пръст последните капки. Нали му беше забранено да пие.

Разгледа различните масла на масата между двете езерца, намаза внимателно всички части от тялото си, които можеше да достигне, без да извърши грях, изпробва различните цветове в купите, за да избере онова, с което мислеше, че трябва да намаже косата си. Беше се намазал навсякъде. Тогава пак влезе в хладното езерце и започна да се измива, потопи се целият под водата и миеше дори косата и брадата. След това легна за миг върху водата, плуваше и разглеждаше дълго орнаментите в сарацински стил, които украсяваха купола на покрива.

— Като някаква приемна стая в рая е — помисли той.

След миг почувства, че му стана студено и се опита да мине в топлото езерце. То се беше разхладило до толкова приятна температура, че в началото не усети дори, че влиза там. Тръпки го

побиха. Тялото му се тресеше като на някое куче или котка. След това полежа мирно в топлото пространство и се сети, че трябва да измие дори и онези нечисти места от тялото си, които човек не биваше да докосва. Без да може да се спре, направи грях, знаейки, че първото, което трябва да стори, когато се върне в замъка в Газа, бе да се изповяда за това, от което все пак успяваше да се въздържа толкова дълго време.

Фантазирайки си, той лежа дълго и съвсем мирно във водата сякаш плаваше из сънищата си. Тук беше в приемната стая на рая, но същевременно толкова далеч от вкъщи в своето детство покрай реката в Гаскон, когато светът беше добър.

Злобният безбожен звук от неверниците, които викаха за молитва, се беше прострял върху полумрака и го накара да се събуди като под тревога. Обхванат от страх и изпълнен от нечиста съвест, той изскочи от водата и се хвана за меките бели парчета платно, които бяха там, за да изтрие тялото си. Предположи, че те са там точно за тази цел.

Когато излезе навън в малката гардеробна, видя, че неговите стари дрехи ги няма, дори и ризата, която носеше под ризницата. На тяхно място имаше нова черна мантия, подобна на онази, която носеше със себе си в Йерусалим, и нови дрехи, които идеално му пасваха. Носеше номер шест на всичко, освен на краката, където му пасваше номер седем, но дори и за това се бяха погрижили неговите непознати братя.

След малко можеше да излезе в коридора пред двете чудесни стаи с мантията, праметната през ръката му. Навън го чакаше неговият господар Арн. Дори и той беше в съвсем нови дрехи, но заметнатата около врата му мантия беше с черна линия, която показваше титлата му. Брадата му беше вчесана. Късо подстриганата коса на рицарите можеше да се вчесва само с ръка.

— Така, драги мой сержанте — каза Арн безизразно, — как ти се понрави това?

— Покорих се на заповедта, направих всичко, което казахте, господарю — отговори той несигурно, с наведена глава и с неочакван страх пред безизразния поглед на Арн, сякаш е бил изложен на изпитание и се е провалил.

— Закопчай си мантията и ела с мен, драги мой сержанте! — каза Арн, смеейки се ободрително.

Той потупа Арман леко по гърба и забърза надолу по коридора. Арман тръгна след него, оплитайки се, докато оправя мантията си, без да разбере дали е нарушил някое правило или е пропуснал да схване някаква шега.

Уверено, без никакво колебание Арн вървеше навсякъде из тези безкрайни коридори и стълби, както и по малките пътечки между фонтаните и затворените къщи, които май бяха частни жилища. Той водеше своя сержант към Соломоновия храм.

Слязоха надолу по някакъв заден път и сякаш паднали от небето се появиха неочаквано в зала, покрита със сарацински килими. Един куп писалища и маси стояха в дълги редове, а навсякъде можеха да се видят мъже в зелено, които пазеха престола, в кафяво, които вероятно бяха работници, но също имаше и облечени в бяло — рицари, които пишеха, четяха или се срещаха с най-различни чужденци, облечени в светски дрехи. Арн отведе своя сержант най-отзад, там, където бели врати разграничаваха кръглата постройка с висок купол. Това беше самата църква, най-святата от всички други за Ордена на тамплиерите.

Когато тръгнаха напред към големия висок олтар, на който беше кръстът, най-горе под купола, все още капеше вода от брадите им на студения черно-бял мрамор с шарки във форма на звезди. Паднаха на колене пред високия олтар. Арман правеше това, което правеше неговият господар. Шепнейки, той му каза да повтори няколко пъти „Отче наш“ и да благодари на Божията майка, че са у дома, след като успешно са изпълнили своята мисия.

Докато седеше на колене, мълвейки предписания брой молитви, Арман усети отново как го обхваща жажда, толкова силно, че за малко да се побърка, но това не му попречи да проследи броя на молитвите.

Никой не им обърна специално внимание. Молещи се хора имаше навсякъде в храма. Арман се замисли защо точно те лежаха пред високия олтар, където никой друг не лежеше, но бързо спря да мисли върху това, защото така или иначе нищо не разбираше от цялата тази работа. Продължи внимателно да брои молитвите.

— Ела, драги мой сержанте — каза Арн късо, когато приключиха и можеха да се изправят и да се прекръстят за последен път пред божествения символ.

И така отново започна странстването из лабиринта, нагоре по стълбите, направени от кленово дърво, по дългия коридор, през някакви дворове с фонтани и цветя — какъв екстравагантен разкош! — и отново по тъмните коридори, които бяха осветени сякаш от някакво сияние. Изведнъж влязоха в един салон, варосан в бяло и украсен само със знамена на ордена и рицарски щитове на стените. Нямаше никакви сарацински украси, само бели и строги линии и високи сводове, както и един извит вход от едната страна на залата. Както в манастир, това забеляза Арман, преди да види командора на Йерусалим.

Командорът на Йерусалим Арно дьо Торож стоеше високо изправен в средата на стаята, облечен в опъната около врата му бяла мантия с две малки черни линии, които подсказваха неговата титла. Носеше и меч.

— Прави като мен — прошепна Арн тихо на своя сержант.

Пристъпиха напред към командора на Йерусалим, застанаха на почтително разстояние от шест крачки, както предписваха правилата, паднаха незабавно на колене и наведоха главите си.

— Арн Готски и неговият сержант Арман дьо Гаскон се върнаха от задача, господарю на Йерусалим — каза Арн с висок глас, но с поглед, втренчен в пода пред себе си.

— Тогава те питам теб, Арн Готски, мина ли успешно задачата? — каза могъщият лидер с висок глас.

— Да, господарю на Йерусалим — отговори Арн по същия начин. — Търсехме шестима зли разбойници и онова, което те бяха заграбили от вярващите и неверниците. Всичките шестима злосторници вече са наказани. Всичко, което са ограбили, още утре може да бъде изложено на скалата.

Командорът на Йерусалим първо не отговори нищо, сякаш искаше тишината да продължи по-дълго. Тогава Арман направи същото като своя господар — продължи да гледа в пода пред себе си, без да мръдне. Опита се дори да диша по-тихо.

— Измити ли сте, както предписват правилата в Йерусалим, и благодарихте ли на Господ бог и на Божията майка, защитници на нашия орден в Соломоновия храм? — попита командорът на Йерусалим след дългото мълчание.

— Да, господарю на Йерусалим. И затова след дългия ден почтително искам една купа с вода, единственото възнаграждение,

което заслужихме — отговори Арн бързо и без никаква нотка в гласа.

— Арн Готски и сержант Арман дьо... дьо Гаскон, нали? Да, точно така беше, дьо Гаскон. Изправете се и ме прегърнете.

Арман направи това, каквото неговият господар стори, изправи се бързо и след като командорът на Йерусалим прегърна Арн, прегърна и него, но без да го целуне, както направи с Арн.

— Беше толкова добре, както можеше да се очаква, Арн! Знаех, че ще се справиш, знаех си го! — избухна тогава командорът на Йерусалим ненадейно и със съвсем различен тон в гласа. Беше изчезнал онзи приглушен гърмящ глас и сега той звучеше така, сякаш посреща добри приятели.

Двама рицари тамплиери избързаха в същия момент напред, всеки с голяма сребърна купа, пълна с леденостудена вода. Поклониха се и подадоха купите на Арн, който пък даде едната на Арман.

И Арман отново последва Арн Готски, като изпи жадно всичко наведнъж, така че водата течеше надолу по ризата му. Когато задъхан отклони празната купа от устата си, видя, че един от двамата рицари тамплиери, облечени в бяло, кланяйки се, чакаше да вземе купата. Арман се колебаеше. Никога не би могъл да си представи, че ще бъде обслужван от рицар. Рицарят отсреща забеляза смущението и го разбра. Кимна с глава, окуражавайки Арман, който едва тогава с дълбок поклон му подаде своята купа.

Командорът на Йерусалим беше прегърнал Арн и вече водеха весел разговор почти като съвсем обикновени мъже и вървяха към онзи кът от залата, където облечените в кафяво прислужници подготвяха масата за ядене. Арман, колебаейки се, тръгна зад тях, когато получи насърчителен знак от брата рицар, който му прислужваше.

Седнаха в такъв ред, какъвто заповяда командорът на Йерусалим. Той самият и Арн седяха начело на масата, като до тях бяха двамата рицари тамплиери и съвсем накрая сержантът Арман. На масата беше сервирано прясно свинско месо, печено агне, бял хляб, зехтин, вино и зеленчуци и големи сребърни купи с вода.

Арн благодари на Бога за храната на латински, докато другите седяха, навели глави. След това си пожелаха добър апетит и без да се колебаят, пиха от виното. Отначало никой друг освен командорът на Йерусалим и Арн не говореше. Изглежда, си говореха за старите

времена и старите приятели, онези, за които другите на масата едва ли можеха да знаят нещо.

Арман се вглеждаше внимателно от време на време в двамата рицари, които вероятно се познаваха помежду си много добре и бяха добри приятели, което не беше толкова обичайно за Ордена на тамплиерите. Арман внимаваше да не яде повече и по-бързо от своя господар, гледаше да не бъде пред другите в нищо. Трябваше да покаже чувството си за мярка, макар и да беше на празненство, да не се натъпче като обикновените земни хора.

И както Арман предположи, самото хранене беше кратко. Изведнъж командорът на Йерусалим изчисти камата си и я прибра в колана, след което всички други направиха същото и храненето беше прекратено. Облечените в зелено прислужници се приближиха навреме до масата и започнаха да я разчистват. Но те оставиха купите с вода, сирийските стъклени чаши и керамичните шишета за вино.

Арн благодари на Господ за даровете на масата, през това време останалите наведоха глави.

— Така! Със сигурност бяхте заслужили това възнаграждение за всичките неприятности, през които сте минали — каза командорът на Йерусалим и доволно си изтри устата с външната страна на ръката. — Но сега ни се иска да чуем как се справи ти, драги мой млад сержанте. Моят брат и приятел Арн беше казал много хубави неща за теб, но сега бих искал да ги чуя лично от тебе!

Командорът на Йерусалим наблюдаваше Арман с поглед, който му изглеждаше много приятелски, но освен това Арман предчувстваше някаква уловка, сякаш щеше да бъде изправен пред серия от изпитания.

Знаеше, че най-важното беше да не се хвали.

— Няма какво толкова да кажа, господарю на Йерусалим — започна той колебливо. — Следвах моя господар Арн, подчиних се на неговите заповеди. А Божията майка беше милостива към нас и затова победихме — мърмореше той с наведена глава.

— Не се ли гордееш с онова, което ти самият си направил? Приел си скромно онзи път, който твоят господар Арн ти е посочил, и благодариш за милостта, която Божията майка е показала към тебе, и така нататък, и така нататък — продължи командорът на Йерусалим с

тон, в който беше трудно да не се усети ирония. Но Арман не се осмели да разбере иронията.

— Да, господарю на Йерусалим, точно така — отговори той срамежливо с поглед, вперен в масата пред себе си. Не се осмели да вдигне глава, докато не чу някакъв смях от другата страна на масата. Тогава срещна погледа на Арн и видя как се смее срещу него с широко отворена уста. Никак не можеше да разбере къде е сгрешил и какво всъщност можеше да бъде толкова смешно, когато си говореха за сериозни неща.

— Значи така — каза командорът на Йерусалим. — Виждам, че добре знаеш как трябва един сержант да говори с братята от ордена, които имат по-висока титла. Тогава позволи ми да попитам по този начин: Истина ли е онова, което ми каза dragият ми брат Арн, че искаш да участваш като рицар в нашия кръг?

— Да, господарю на Йерусалим! — отговори Арман с ненадейна възбуда, която не можеше да скрие. — Бих дал живота си за...

— Не така, не така! — смееше се командорът на Йерусалим и вдигна в отбрана ръка. — Ако умреш, няма да имаме никаква полза от теб. Не се безпокой за това, смъртта така или иначе ще дойде. Но едно нещо трябва да научиш сега. Ако искаш да си един от нас, един от братята, тогава трябва да се научиш никога да не лъжеш брата си. Помисли си сега. Не мислиш ли, че аз и моят скъп брат Арн сме били също толкова млади, както си ти сега? Смяташ ли, че ние не сме били сержанти? Не мислиш ли, че ние можем да проникнем в твоите сънища, защото те някога бяха и наши? Не вярваш ли, че ние разбираме колко много се гордееш с онова, което си направил, което, както разбрах, имало стойност на рицарско дело. На един брат не му е позволено да лъже свой брат и това никога не бива да забравяш. Ако се срамуваш заради онова, което мислиш, заради това, че се гордееш, за онова, което си направил, тогава това е добре. Но винаги е по-лошо да лъжеш брата си, отколкото да чувстваш горделивост или онова, което ти мислиш, че е горделивост. Горделивостта ти можеш да изповядаш. Но длъжността да говориш истината и само истината пред братята ти никога не бива да изоставяш. Толкова е елементарно!

Арман седеше с наведена глава, забил поглед в масата. Усещаше как бузите му горят. Беше получил укор, въпреки че думите и тонът в онова, което каза командорът на Йерусалим, бяха сърдечни и братски.

Но във всеки случай беше успял да получи укор, въпреки че, в интерес на истината, той се държа много добре.

— Така, да започнем отначало — каза командорът на Йерусалим с лека въздишка, която не звучеше съвсем естествено. — Какво се случи и какво направи ти по време на битката, драги мой сержанте?

— Господарю на Йерусалим... — започна Арман, докато усещаше как главата му се превръща във въздух, където всичките му мисли летяха като птици, — бяхме открили следи от разбойниците и ги преследвахме в продължение на една седмица. Опитвахме се да разберем техния подход. Осъзнахме, че щеше да бъде трудно да ги хванем, докато бягат, че трябва да намерим такава ситуация, в която бихме могли да ги пресрещнем лице в лице.

— Да? — подкрепи го командорът на Йерусалим приятелски тогава, когато му се стори, че Арман изгуби мисълта си. — И накрая?

— Да, господарю на Йерусалим — продължи Арман, добил смелост, след като осъзна, че онова, което всъщност трябваше да направи, беше да предостави рапорт за битката.

— Открехме ги тогава, когато те преследваха трима непознати за нас сарацини нагоре по пресъхналото речно корито, което оформяше един капан като чувал. Точно на това се бяхме надявали, тази тактика бяха използвали и преди. Бяхме застанали горе на върха. Нападناхме ги тогава, когато беше най-удобно. Моят господар, разбира се, пръв, а аз, наведен отзад, каквито са правилата. Останалото беше лесно. Господарят ми даде знак с копие, че ще нападне пръв онзи от разбойниците, който беше отляво. И естествено, така ми отвори пространство назад, за да мога да се целя и да хвърля своето копие.

— Изплаши ли се в този момент? — попита командорът на Йерусалим нежно, даже съмнително нежно.

— Господарю на Йерусалим! — отговори Арман високо, но след това се поколеба. — Аз... трябва да призная, че почувствах страх.

Вдигна поглед, за да види как другите, които седяха на масата, ще реагират на онова, което беше казал. Но нито командорът на Йерусалим, нито Арн, нито двамата знатни рицари не показаха нищо, по което човек би могъл да прецени какво си мислеха те за един сержант, който изпитва страх по време на битка.

— Почувствах страх, но също така и непоколебимост. Беше момент, който бяхме чакали толкова дълго, и не биваше да пропуснем

шанса. Така се почувствах — добави той толкова бързо, че думите му се заплетоха, сякаш към края им вече беше се оплел в собствените си съмнения и объркани мисли.

Първо Арн остави сирийската си чаша с вино внимателно на масата, след него командорът на Йерусалим направи същото, двамата рицари ги последваха и тогава всички избухнаха в сърдечен, незлоблив смях.

— Да, ти сам виждаш, млади мой сержанте — каза командорът на Йерусалим, клатейки глава, все едно вътрешно се усмихваше, — виждаш какво трябва да понасят братята в ордена ни. Да признаеш страха! Ами да! Нека го кажа така — този от нас, който в решителен момент не чувства никакъв страх, съвсем никакъв, е глупак, а от глупаци сред братята ни няма полза. А кога можем да го вземем в ордена ни?

— Скоро — отвърна Арн, към когото беше отправен въпросът. — Всъщност много скоро, веднага щом се върнем в Газа, ще проведе първите разговори, както повелява кодексът. Но...

— Прекрасно! — прекъсна го командорът на Йерусалим. — Тогава аз самият искам да дойда на посвещаването и да бъда този, който след Арн ще ти даде втората целувка при посвещаването!

Командорът надигна към Арман чашата си с вино и другите рицари тамплиери веднага последваха примера му. С туптящо сърце в гърдите си и с усилие да накара ръката си да не трепери и да не разлее виното Арман вдигна чашата си и се поклони поред на четиримата висшестоящи, преди да отпие. Вътрешно беше много щастлив.

— Но сега ситуацията е малко критична и може да бъде трудно да намерим три дни, както изисква церемонията по посвещаване, най-малкото точно сега — каза Арн тъкмо когато разговорът щеше да поеме в по-весела и неангажираща посока. Никой не отговори, но несъзнателно всички зачакаха да чуят обяснението на Арн.

— Сред тримата сарацини, които спасихме от неприятна ситуация, беше и самият Юсуф ибн Аюб Сал ах ал-Дин — започна Арн остро и бързо и дори не изчака внезапното раздвижване около масата, преди да продължи.

— До вечерта поделяхме залък и разговаряхме, а от разговора разбрах, че скоро ще бъдем във война — каза Арн хладнокръвно.

— Ти си делил залька си и си седял заедно със Саладин — отбеляза рязко командорът на Йерусалим. — Ял си заедно с най-големия враг на християнството и си му позволил да се измъкне жив?

— Да, точно така — отговори Арн, — и за това има много да се каже, но най-простото е, че се измъкна жив. Първо сме в мирни отношения. Второ му дадох думата си.

— Дал си думата си на Саладин? — попита командорът на Йерусалим изумен, но с присвити очи.

— Да, наистина. Дадох му думата си, преди да разбера кой е. А сега има по-важни неща, за които да говорим — отговори Арн също толкова припряно, какъвто беше и на бойното поле.

Командорът на Йерусалим помълча за кратко, като потриваше юмрук във върха на брадичката си. Внезапно след това посочи Арман, който гледаше право към господаря си Арн с ококорени ужасени очи, сякаш чак сега разбираше какво се е случило и с кого той също беше споделил залька си.

— Драги ми сержанте, сега трябва да ни оставиш! — заповяда командорът на Йерусалим. — Брат Ричард Лонгсуърд ще те разведе за известно време из квартирите ни и нашата част от града. След това ще ти покаже квартирите, където спят сержантите. Нека Бог те закриля! Дано скоро имам удоволствието да те целуна за „добре дошъл“ в ордена.

Единият от двамата рицари тамплиери незабавно стана и посочи с ръка към Арман на коя страна трябва да тръгне. Арман стана, поклони се колебливо към вгълбените рицари тамплиери на масата, но погледът му срещна единствено отпращащия го жест на командора на Йерусалим и той разбра, че трябва да си тръгне веднага.

Когато обкованата в желязо дървена врата се затвори подир Арман, в стаята надвисна тишина.

— Кой ще започне? Ти или аз? — попита Арн с тон, все едно сега разговаряше с близък приятел.

— Аз ще започна — каза командорът на Йерусалим. — Познаваш брат Ги, тъкмо стана оръжейник на Йерусалим. Вие имате еднакъв ранг. Тримата имаме сериозни проблеми, които засягат всички ни. Да започнем с това да делиш залька си с врага ни?

— Да, с удоволствие — каза Арн кротко. — Ти самият какво щеше да направиш? В мирни отношения сме, всичко виси съвсем на

косъм, както всички знаем, както и самият Саладин знаеше, ако става дума за това. Разбойниците трябваше да бъдат наказани, а не мирни пътници от едната или другата вяра. Дадох му думата си на рицар тамплиер, а той ми даде своята. Миг по-късно разбрах на кого бях обещал сигурност. Самият ти какво би направил?

— Ако бях дал думата си, нямаше да мога да постъпя по-различно от теб — отбеляза командорът на Йерусалим. — Тук ти служеше при Одо дьо Сен Аман, нали?

— Да, така е. Това беше, когато велик магистър беше Филип дьо Мили.

— Хм, чух, че с Одо сте станали добри приятели.

— Наистина. И все още сме.

— Сега обаче той е велик магистър. Това решава проблема с вечерята с най-големия враг на християнския свят. Някои от братята иначе биха се разгневили за подобно нещо, известно ти е.

— Да. А ти самият какво смяташ по този въпрос?

— На твоя страна съм. Удържал си на думата си като рицар тамплиер, а доколкото разбрах, си научил това-онова.

— Да, войната ще започне най-рано след 2 седмици, най-късно след 2 месеца. Това е, което мога да кажа.

— Разкажи ни. Какво знаем и какво можем да очакваме?

— На Саладин са известни много неща. Като например, че Филип Фландърски и голяма част от светската войска, и рицарите от Ордена на свети Йоан са на път към Сирия, вероятно към Хама или Хомс, вероятно не към Дамаск и самия Саладин. Знаейки това, Саладин се насочи бързо и без ескорт на юг — мисля, към Ал Ариш, след като сам каза, че е на път за Кайро. Той не е предприел това пътуване, защото иска да избегне християнските войски на север. Всъщност цели да ни нападне от юг, сега, когато знае, че повече от силите ни се намират далеч на север. Това е моето заключение.

Командорът на Йерусалим си размени погледи с брата си, оръжейника Ги, който му кимна в знак на потвърждение на неизречения въпрос.

Войната беше близо. Саладин разчиташе, че силите му на север са достатъчно добре подготвени, за да спрат врага. Ако същевременно можеше да поведе една египетска армия нагоре край морето, щеше да успее да стигне много надалеч, без да среща сериозна съпротива, може

би чак до Йерусалим. Това беше плашеща мисъл, но човек не биваше да я пренебрегва.

Първата битка щеше във всички случаи да се състои близо до Газа, където предводител на гарнизона беше Арн. Крепостта в Газа изобщо не беше сред най-силните и я пазеха само четиридесет конници и двеста и осемдесет сержанти. Едва ли Саладин щеше да бъде задържан там или пък разбит. С една достатъчно голяма армия и добра обсадна техника той би могъл да превземе Газа — малко крепости са непревземаеми като Крак дьо Шевалие или Бофор, но щеше да му струва повече, отколкото щеше да спечели. Никой не може без много загуби да превземе тамплиерска крепост, а ако спечели, плячката не струва достатъчно, за да покрие всички разходи и освен това подобна дълга и кървава обсада щеше да коства много време.

Армията на Саладин щеше вероятно да мине покрай Газа, може би щеше да остави малко войска под стените. Но каква беше следващата цел?

Ашкелон. Да си върнеш Ашкелон след двадесет и пет години не би било глупава идея. Можеше да бъде ценна победа и в резултат на нея да има една силна сарацинска крепост на брега на север от Газа. Така би разделила рицарите тамплиери в Газа от тези в Йерусалим. Ашкелон беше вероятна цел.

Но ако Саладин не срещнеше особено силна съпротива, а както изглежда, това нямаше да се случи, какво тогава му пречеше да отиде направо в самия Йерусалим?

Нищо.

Нямаше как Арн да пренебрегне неприятното заключение. Саладин първо беше обединил Сирия и Египет под властта на един предводител и един султан точно както беше се заклел да направи. Но той също се беше заклел да си върне Свещения град, който неверниците наричаха Ал Кудс.

Беше необходимо да се вземе бързо решение. Великият магистър Одо дьо Сен Аман, който се намираше в Акр, трябваше да бъде информиран, а братята от ордена — призовани, за да бъдат подсилени Йерусалим и Газа. Кралят, нещастното прокажено момче, и неговият двор интриганти също трябваше да бъдат уведомени. Беше необходимо още през нощта вестоносците да тръгнат във всички посоки.

Понеже големи и важни решения често се взимат по-лесно от малки и незначителни, всичко беше решено съвсем светкавично. Оръжейникът Ги остави другите двама сами, за да свърши всичко, което трябваше да се направи преди разсъмване.

Арно дьо Торож, командорът на Йерусалим, беше останал на масата през цялото време, докато обсъждаха и той даваше заповедите си. Но когато обкованата с желязо врата се затвори след забързания оръжейник, командорът се вдигна тежко, даде знак на Арн да го последва и премина през голия под на залата към един страничен изход, който водеше към една покрита аркада с изглед към целия град. Стояха там отвън известно време с ръце, опрени в каменния парапет, гледаха към тъмния град и вдишваха миризмите от топлия летен вятър — пържено и подправки, отпадъци и торище, парфюми, дим и екскременти от камили и коне — всичко в една смес, в която Бог е превърнал самия живот; високо и ниско, красиво и грозно, прекрасно и отвратително.

— Ти как би постъпил, Арн? Имам предвид, ако беше Саладин, извини ме за безочливото сравнение — попита накрая Арно дьо Торож.

— Няма за какво да се извиняваш, Саладин е достоен враг и това знаем всички, дори и ти, Арно! — отвърна Арн. — Но знам какво мислиш. И ти, и аз щяхме да направим нещо напълно различно на негово място. Щяхме да опитаме да привлечем врага, колкото е възможно по-навътре в нашите територии, щяхме да се изправим в битка, щяхме да тормозим врага с постоянни дребни нападения от турски конници, щяхме да смутим съня му, да отровим кладенците по пътя му, всичко, което сарацините използват. Ако бяхме имали възможност да съберем голяма християнска армия, щяхме да имаме огромно предимство до пролетта тук в района на Йерусалим.

— Но Саладин, който знае, че го познаваме и знаем какво вероятно мисли, прави вместо това нещо свършено неочаквано — каза Арно дьо Торож. — Той рискува съзнателно Хомс или Хама, за да спечели нещо много по-голямо.

— Трябва да се признае, че това е дързък и логичен план — продължи Арн мисълта си.

— Да, трябва да се признае. Но благодарение на твоята... необикновена крачка или както трябва да я наречем, нека Господ се

смили над теб, сега във всеки случай сме подготвени. Има разлика между Йерусалим в наши ръце и един загубен Йерусалим.

— В такъв случай предполагам, че Бог е имал милост към мен — измънка Арн раздразнено. — Всеки свещеник би могъл да започне да величае Господ и да каже, че той е изпратил врага в моите ръце, за да спася Йерусалим.

Арно дьо Торож, който не беше свикнал с него да се заяждат нисшестоящи, се обърна учудено и погледна изпитателно своя млад приятел в очите, но беше трудно в тъмнината на аркадата да разгадае погледа на другия.

— Ти си ми приятел, Арн, но недей да злоупотребяваш с това приятелство, защото един ден може да ти струва скъпо — избухна той. — Одо сега е велик магистър, но вероятно невинаги ще имаш тази закрила.

— Ако Одо бъде свален, сигурно ти ще си следващият магистър, а ти си също мой приятел — отвърна Арн с неангажиращ тон, все едно каза нещо за времето навън.

Това накара Арно дьо Торож съвсем да захвърли вида си на строг господар и вместо това избухна в смях, който, ако някой ги беше видял, щеше да се стори много неуместен в този тежък час и за рицарите тамплиери, и за Йерусалим.

— С нас си от дълго време, Арн, откакто беше много млад, и си като един от нас в почти всичко освен думите си. Понякога, приятелю, на човек може да му се стори, че говориш с известна наглост. Всички от северния ти народ ли са такива или просто все още не сме изтръгнали наглеца в теб?

— Изтръгнали сте го със сигурност, не се притеснявай за това, Арно — отговори Арн със същия равнодушен тон, — възможно е ние там горе в Севера, където е моят дом, да говорим не толкова ласкаво и елегантно като някои франки, но това, което един рицар тамплиер казва, трябва винаги да се сравнява с това, което прави.

— Пак същата наглост, същата липса на уважение към висшестоящите. Ти все пак си мой приятел, Арн, но внимавай с приказките.

— Сега това, което е заложено на карта, е по-скоро главата ми. Ние там в Газа ще поемем първия удар, когато Саладин дойде. Колко конници можеш да ми дадеш?

— Четиридесет. Давам четиридесет нови конници под твоя команда.

— Така ставаме осемдесет конници и едва триста сержанти срещу армия, която не мога да си представя, че има по-малко от петстотин египетски конници. Надявам се, ще оставиш на мен решението как да се изправя срещу тази армия. Не би ми се понравила заповед да се изправим копие срещу копие на открито.

— Страх ли те е да умреш за свята кауза? — почуди се Арно дьо Торож с искрено раздразнение в гласа.

— Не се дръж като дете, Арно! — изсъска Арн. — Да загинеш за нищо ми се струва почти богохулство, прекалено често сме виждали това тук в Утремер — новодошли, които искат веднага да отидат в рая и с това ни причиняват ненужни загуби и помагат на врага. Според мен подобна глупава постъпка не трябва да се възнаграждава с опрощението на няколко грешници, защото тя сама по себе си е грях.

— Значи неприятна изненада чака този рицар тамплиер, който чука на портата на рая задъхан, защото е бързал към смъртта, така ли?

— Да, но това едва ли бих казал на други братя освен на близките си приятели.

— На драго сърце ще се съглася с това. Така или иначе командвай войската си според ситуацията и възможно най-разумно. Това е единствената ми заповед към теб.

— Благодаря, Арнолдо, приятелю. Заклевам се да направя най-доброто, на което съм способен.

— Не се съмнявам, Арн. Никак не се съмнявам. Щастлив съм, че точно ти командваш в Газа сега, когато първият удар на войната ще попадне точно там. Всъщност не трябваше да те слагаме там на такъв висок пост. Много хора могат да имат високи постове, а ти си прекалено ценен на бойното поле, за да управляваш една крепост през цялото време.

— Но?

— Но сега просто така се случи. Одо дьо Сен Аман те закриля, мисля, че иска да се издигнеш в йерархията. Имаш и моето благоволение в това начинание, но Бог определено ни е подкрепял. Напук на разума ти, нашият туркопол, си на този пост. Заради лошото финансово състояние на военните сили.

— Но се оказва, че врагът идва точно към Газа от всички неочаквани посоки.

— Точно така. Господ си знае работата. Нека Той пази теб и всички наши хора, когато бурята се разрази. Кога тръгваш?

— На разсъмване. Имаме да строим много в Газа и при това за кратко време.

* * *

Град Газа и неговата крепост бяха най-южният пост на рицарите тамплиери в Утремер. Откакто беше построена, крепостта не беше обсаждана нито веднъж, а войските, които бяха минавали край нея, бяха винаги от своите, идващи от север към някоя война в Египет. Сега за пръв път щеше да бъде обратното — врагът нямаше да бъде нападнат, а щеше сам да напада. Можеше да се приеме като знак на времето, предзнаменование, че отсега нататък християните трябваше да насочат усилията си повече към отбрана, отколкото към нападение. Отсега нататък християните щяха да имат враг, от когото щяха с по-голямо основание да се боят, отколкото от всичките мъже, които по-рано бяха всявали ужас и огън и бяха печелили много битки, без да спечелят войната — мъже като Зенки и Нур ал-Дин. Никой от тези сарацински владетели обаче не можеше да се мери с човека, който сега управляваше — Саладин.

За младия водач на рицарите в Газа беше необичайно да се подготвя за отбрана. За десет години Арн Готски беше участвал в стотици битки, но почти никога от страната на тези, които трябваше да се защитават срещу врага. Като туркоплиер (командир на туркополите) беше командвал турските конници наемници, които с леко въоръжение и подвижни бързи коне яздеха срещу врага, за да всяват смут и объркване и в най-добрия случай да го обградят, за да може тежката франкска войска да го довърши.

Беше яздил също с тежковъоръжените конници и тогава въпросът беше да нападнеш в правилния момент, за да разбиеш реда в кавалерията на противника, като запратиш железен юмрук право в нея. Понякога трябваше да чака встрани от сражението и да не се хвърля в битка, преди да дойде решаващият момент да спечели, или още по-

лошо — да чака момента, когато някоя отчаяна атака на най-добрите войски ще спечели време за франкската армия да се изтегли, без да се налага безразборно бягство.

Беше свидетел и на няколко обсади в двете крепости, където беше служил преди — първо като сержант в крепостта на тамплиерите в Тортоса близо до Триполи и след това като пълноправен брат рицар в Акре. Тези обсади можеха да продължат няколко месеца, но винаги приключваха, когато обсаждащите се откажат и изтеглят войските си.

Тук в Газа обаче беше съвсем различно и трябваше да се мисли нашироко и по различен начин, тъй като никакъв предишен опит нямаше значение. Към град Газа принадлежаха петнайсетина села с палестински селяни и две бедуински племена. Това означаваше, че управникът на Газа беше господар на всички тези селяни и бедуини, разполагаше и с живота им, и със собствеността им.

Следователно трябваше непрестанно да се търси правилният баланс за данъците на бедуините и селяните, да ги увеличава в годините с добра реколта и да ги намалява, когато реколтата е лоша. Тази година беше необичайно плодородна точно в земите около Газа, въпреки че в другите части на Утремер реколтата беше много по-малко. Това доведе до сериозен проблем, защото управникът на Газа беше решил, че реколтата и почти всички домашни животни трябва да се изнесат от селата, за да не станат плячка на египетската армия, но подобно нещо трудно можеше да се обясни на селяните, когато свирепи рицари тамплиери се появят с върволица празни каруци. Изглеждаше, че плякосването вече беше започнало, а в очите на палестинските селяни беше все едно дали ги ограбват християни или правоверни.

Затова Арн прекара много време на кон, яздеше от село до село, опитвайки се да обясни какво се случва. Даваше думата си, че не става въпрос за данък или конфискуване, а че всичко ще бъде върнато обратно, когато противниковата армия премине. Опитваше се да обясни, че колкото по-малко е това, което врагът може да ограби в областта, толкова по-бързо щеше да си тръгне. С учудване забеляза, че в някои села хората се съмняваха в думата му.

Тогава въведе нов ред — зърното, всяка крава и всяка камила, както и малките им, трябваше да се регистрират. Това удължи целия процес и ако Саладин беше нападнал по-рано, отчетът щеше да струва

скъпо и на рицарите тамплиери, и на селяните. Бавно, но сигурно животни и зърно бяха изнесени от селата около Газа. За сметка на това вътре в Газа стана още по-голяма бъркотия с препълнени складове за зърно и блъсканица от каруци с храна и добитък.

Все пак това беше най-важната част от подготовката за войната.

Войната беше повече стопанство и осигуряване на армията, отколкото смелост на бойното поле, смяташе новият управник, макар че избягваше да изрича такива нечестиви мисли пред подчинените си конници. От време на време бяха идвали подкрепления от други крепости, докато обещаните от командора на Йерусалим четиридесет конници не пристигнаха в Газа.

Следващата важна част от подготовката беше да разширят рововете около града и да подсилят крепостната стена. Първата защита щеше да бъде там отвън и ако тя бъдеше пречупена, хората и животните щяха да влязат в самата крепост. Двеста и осемдесетте сержанти и всички наети цивилни, включително писари и занаятчии, строяха денонощно, през нощта на светлина от факли, а управникът сам проверяваше работата непрестанно.

Не разбираха защо Саладин се бави. Според шпионите бедуини, които Арн бе изпратил в Синай, армията на Саладин се беше събрала при Ал Ариш, на един ден пеша от Газа. Може би забавянето имаше нещо общо с хода на войната горе в Сирия. Сарацините имаха невероятната способност да получават сведения от едната част на страната до другата, но никому не беше известно точно как. Бедуините в Газа смятаха, че сарацинските войски използваха птици като вестоносци, но на това беше трудно да се повярва. Християните използваха димни сигнали от една крепост към друга, но Газа се намираше прекалено на юг и беше откъсната от другите.

Бедуините, които се върнаха при Арн, докладваха, че армията на Саладин наброява десет хиляди човека, като основната част се състоеше от мамелюкски конници. Това бяха ужасни новини, беше невъзможно да се победи подобна войска на бойното поле. От друга страна Арн подозираше, че шпионите му преувеличават, защото са им били дадени нови заповеди и им е било платено повече, за да се върнат с лоши новини.

Когато измина месец, без Саладин да нападне, в Газа се възцари известно спокойствие. Бяха успели да направят почти всичко, което

можеше да се направи, и дори бяха започнали да връщат зърно и животни на селяните, които сега се редяха на дълги шумни опашки пред складовете за зърно в града. Разпри и раздразнение царяха в опашките, защото самите селяни не можеха да прочетат какво пише в данъчните бележки и понеже имаха подобни имена, беше се получило объркване, а тук-там и грешки.

Младият управник беше непрекъснато при опашките, изслушваше оплакванията и се опитваше да изглади недоразуменията и несъгласията. За всички беше явно, че той наистина не говори за конфискуване, а само целеше да спаси зърното от плячкосване и пожар. Неговото намерение беше всяко семейство във всяко село да има точно толкова, за да преживее, че да му стигне за една седмица, преди да отиде до Газа за нова дажба. Освен това те трябваше да могат да носят със себе си всичко за ядене, ако се наложи да бягат, за да оставят за врага празни села.

Капитанът на артилерията, брат Бертран, смяташе, че цялата писарска работа и разправиите със селяните отнемат прекомерно много време, но командирът му не стори нищо. Обещание, дадено от рицар тамплиер, беше невъзможно да бъде потъпкано.

В по-спокойния период, който в крайна сметка настъпи след едномесечната трескава подготовка, Арн намери време за своя сержант Арман дьо Гаскон, който се беше превърнал по-скоро в строителен работник, отколкото в бъдещ рицар, какъвто трябваше да стане с благословията на командора на Йерусалим. Когато самият оръжейник го извика от стената и му заповяда да се яви при управника измит и с чисти дрехи след обяда, надеждата му пламна отново. Не беше забравен.

Стаята за разговори на управника се намираше в най-западната част на крепостта, най-горе, с два сводести прозореца към морето. Когато Арман се появи в уреченото време, намери господаря си изморен и със зачервени очи, но въпреки това забележително благ и спокоен. Красивата стая, където сега следобедното слънце хвърляше косо лъчи, беше мебелирана скромно, нямаше никакви украси по стените, а в средата бе поставена голяма маса с карти и документи, а покрай по-късата стена — редица столове. По средата между двата прозореца към морето имаше врата, която водеше към балкон. Бялата мантия на управника беше метната върху един от столовете, но когато

Арман влезе в стаята и застана неподвижен на средата, Арн отиде и взе мантията си и с няколко обичайни жеста я закопча на врата си. Чак тогава с леко привеждане поздрави Арман.

— След това копане ти със сигурност се чувстваш повече като къртица, отколкото като сержант в готовност да се превърне в рицар, нали? — каза Арн с шеговит тон, който веднага накара Арман да застане нащрек. Та нали високопоставените братя имаха навик винаги да слагат уловки в думите си, дори в най-обикновените думи.

— Да, копахме много, но работата трябваше да се свърши — отговори Арман предпазливо.

Арн го изгледа изпитателно, без да показва какво мисли за този отговор. Изведнъж стана по-сериозен и със заповеднически жест му посочи към един от столовете. Арман веднага отиде и седна на посоченото място, докато господарят му се приближи до претрупаната маса, избута някои документи и седна там, подпрян на дясната си длан, а единият му крак се полюшваше.

— Нека първо да свършим това, което трябва да се свърши — каза той кратко. — Повиках те при себе си, тъй като трябва да разгледаме няколко въпроса, на които ти трябва да отговориш честно. Ако се представиш добре, няма никакви други пречки да те приемем в ордена. Ако се представиш зле, никога няма да се превърнеш в един от нас. Подготвил ли си се за този момент с молитвите, които кодексът изисква?

— Да, господарю — отвърна Арман и преглътна нервно.

— Женен ли си или сгодявал ли си се за някоя жена, има ли жена, която може да има претенции към теб?

— Не, господарю, бях трети син и...

— Разбирам. Трябва само да отговаряш с „да“ или „не“. Така, следващ въпрос. В истинско легло ли си роден, от родители, събрани пред Господ?

— Да, господарю.

— Баща ти или чичо ти, или пък дядо ти рицари ли са?

— Баща ми е херцог в Гаскония.

— Чудесно. Имаш ли парични задължения към някой мирянин или някой брат, или пък към някой сержант от ордена ни?

— Не, господарю. Как може човек да задлъжнее към един брат или...?

— Благодаря! — прекъсна го Арн и вдигна ръка в знак на предупреждение. — Отговаряй само на въпросите, не коментирай и не задавай въпроси!

— Извинете ме, господарю.

— Здраво и цяло ли е тялото ти? Да, знам отговора, но според кодекса трябва да задам въпроса.

— Да, господарю.

— Платил ли си в злато или сребро, за да влезеш в ордена ни. Някой обещавал ли ти е в замяна на това да те направи един от нас? Това е сериозен въпрос, става дума за престъплението симония и ако по-късно открием нещо подобно, то бялата мантия ще ти бъде отнета. Правилникът казва, че е по-добре да разберем сега, отколкото по-късно. Е?

— Не, господарю.

— Готов ли си да живееш във въздържание, бедност и подчинение?

— Да, господарю.

— Готов ли да се закълнеш пред Бог и света Дева Мария, че ще правиш всичко, на което си способен, във всяка ситуация, за да следваш традициите и обичаите на рицарите тамплиери?

— Да, господарю.

— Готов ли си да се закълнеш пред Бог и света Дева Мария, че никога няма да напуснеш ордена — в часове на слабост или величие, че никога няма да ни измениш и никога няма да ни напуснеш, освен със специално разрешение от великия магистър?

— Да, господарю.

Арн, изглежда, нямаше повече въпроси, поседя мълчалив и замислен известно време, все едно вече беше някъде далеч и си имаше други притеснения. Изведнъж вдигна поглед, надигна се енергично от полуседналата си поза на масата и отиде до Арман, прегърна го и го целуна по двете бузи.

— Това беше, което кодексът изисква от параграф 669 натам. Сега знаеш този откъс, който ти беше представен, и имаш моето позволение да отидеш да го прочетеш наново при викария. Ела, да излезем на балкона!

Замаяният Арман, естествено, стори каквото му бе наредено. Последва господаря си на балкона и след известно колебание застана

точно както той — с двете си ръце, подпрени на каменния парапет, с поглед надолу към пристанището.

— Това беше подготовка — обясни Арн малко уморено. — Същите въпроси ще ти бъдат зададени отново на самото приемане, но тогава е повече от формалност, защото вече знаем отговорите ти. Сега беше решаващият момент. Мога спокойно да кажа, че ще бъдеш приет за рицар веднага щом намерим време за това. Занапред ще носиш бяла лента около дясната си ръка.

За кратко Арман беше замаян от вътрешната радост, която се разля в него, и не успя нищо да отговори на добрата новина.

— Има война, която първо трябва да спечелим, разбира се — добави Арн замислено. — А не изглежда лесно, както знаеш. Ако загинем, ще пренесем всичко със себе си от този свят. Ако оцелеем, скоро ще станеш част от нас. Аз и Арно дьо Торож ще водим церемонията по посвещаването. Това е. Щастлив ли си?

— Да, господарю.

— Аз самият не бях особено щастлив, когато бях на твоето място. Заради първия въпрос.

Арн беше изрекъл нечуваното признание като нещо най-обикновено и Арман не знаеше как или дали изобщо трябва да отговори на подобно нещо. Стояха така още известно време и гледаха надолу към пристанището, където усърдно се опитваха да пуснат два кораба, които бяха дошли в един и същи ден.

— Решил съм да те направя гонфанониер в най-скоро време — каза изведнъж Арн, сякаш се беше върнал обратно от спомените си, породени от първия въпрос. — Не е нужно да обяснявам каква чест е да носиш знамето на храма и на крепостта по време на война, сам знаеш.

— Но не трябва ли някой рицар... може ли на един сержант да се даде тази задача? — заекваше Арман, поразен от това, което му бе съобщено.

— Да, в обичайните случаи е рицар, но ти сега щеше да бъдеш рицар, ако войната не ни беше застигнала, а и решавам аз, никой друг. Нашият гонфанониер още не се е възстановил от сериозните рани, които получи в сражение, посетих го в болничната зала и вече говорих с него за това... Нека сега чуя какво мислиш за войната. Между другото, да влезем.

Влязоха и седнаха до един от големите прозорци и Арман се опита да сподели какво мисли. Допускаше най-вече да има дълга обсада, която трудно ще издържат, но съвсем е възможно да спечелят. Най-малко от всичко смяташе, че трябва да излязат, осемдесет конници и двеста и осемдесет сержанти, за да се изправят на бойното поле срещу една мамелюкска конница. Едва четиристотин човека срещу седем-осем хиляди конници — това щеше да бъде много смело, но и същевременно — много глупаво.

Арн кимна умислено, потвърждавайки всичко това, но добави, сякаш почти говореше на себе си, че ако онази армия мине покрай Газа и тръгне към самия Йерусалим, вече нямаше да стои въпросът кое е умно и кое — смело. Тогава имаше само един път. Трябваше да се надяват на дълга и кървава обсада, защото както и да завършеше тя, Йерусалим щеше да бъде спасен. По-висша задача за рицарите тамплиери нямаше.

Ако обаче Саладин се отправеше направо към Йерусалим, за всички съществуваше само една възможност — смърт или спасение благодарение на Божие чудо.

Това значеше, че трябва да се молят за дълга обсада въпреки всичките ѝ ужаси.

* * *

Два дни по-късно Арман дьо Гаскон яздеше за пръв път като гонфанониер в един кавалерийски ескадрон, воден от самия предводител. Яздеха на юг покрай морето в посока към Ал Ариш — петнадесет конници и един сержант в стегнат строй. Според шпионите бедуини войската на Саладин бе поела на път, но се бе разделила, така че едната част сега отиваше на север покрай брега, а другата — навътре през Синай. Каква беше целта на подобна маневра не беше лесно да се проумее, но във всеки случай сведенията трябваше да се проверят.

В началото яздеха така, че от западната им страна беше крайбрежието, а на югозапад покрай брега имаха поглед много надалеч. Но понеже имаше риск, без да знаят, да попаднат в тила на противника, Арн заповяда да сменят курса и да тръгнат на изток и

нагоре към вътрешната и по-планинска част на брега, където минаваше кервановият път в онези периоди, когато бурите правеха целия бряг непроходим.

При кервановия път промениха посоката, за да поддържат височината си, а пътят се простираше ясно надолу. Когато стигнаха до един завой, където пътят се скриваше от една грамадна издадена скала, ненадейно забелязаха врага.

Двете страни се съзряха едновременно и бяха еднакво изненадани. Долу по пътя идваше армия конници, която се разпростираше, докъдето достигаше погледът.

Арн вдигна дясната си ръка, заповядвайки прегрупиране в позиция за нападение, така че всички шестнайсет конници застанаха с лице към врага. Мигновено му се подчиниха, но Арн срещна и няколко въпросителни неспокойни погледи. Долу сега се виждаха най-малко две хиляди египетски конници. Носеха жълти знамена, а жълтите им униформи блестяха като злато на слънчевата светлина. Това бяха мамелюци, цяла мамелюкска войска — най-добрите конници и войници на сарацините.

Когато високо горе рицарите тамплиери вече се бяха престроили в позиция за нападение, долината заехтя от заповеди и трещящи конски копита в приготвления да бъде посрещнато нападението. Конниците стрелци бяха изпратени отпред на първа линия.

Арн седеше мълчалив на седлото и наблюдаваше могъщия враг. Не му минаваше дори през ум да заповяда нападение, защото това щеше да доведе до загубата на петнадесет конници и един сержант, без да се спечели нищо от подобна жертва. Но не искаше и да избяга.

Мамелюците долу, изглежда, също се колебаеха. Доколкото можеха да видят от ниската си позиция, срещу тях имаше само шестнадесет противници, които лесно щяха да бъдат победени. Но тъй като врагът все още стоеше там спокойно и ги наблюдаваше, можеше да са не само шестнадесет, макар и отдалеч да се виждаше, че бяха най-свирепите конници на неверниците — тези с червения кръст. Мамелюците, които сигурно също бяха видели знамето за нападение у Арман, трябваше да предположат, че това е капан, че шестнадесетте бяха единствените, които се виждат, но бойното знаме говори за значително по-многобройна войска, може би още петстотин-

шестстотин конници, които сега се приготвят, в случай че примамката с шестнадесетте проработи.

Да си в ниска позиция пред настъпваща франкска пехота беше най-лошото, което можеха да си помислят сарацините, били те турци или мамелюци. Скоро между ридовете на планината проехтяха нови заповеди от командването долу и египетската армия започна да се оттегля, като едновременно с това нагоре към околните планински склонове бяха изпратени в боен строй на ветрило лековъоръжени разузнавачи, за да определят нахождението на основните сили на врага.

Тогава Арн даде заповед за обръщане назад, нов стегнат строй и отстъпление с нормален ход. Шестнадесетте конници бавно изчезнаха от погледите на своите недоумяващи врагове.

Веднага щом ескадронът беше със сигурност извън полезрение, Арн рязко заповяда тръс в посока Газа по най-бързия път.

Когато наближиха града, видяха, че всички пътища бяха претъпкани от бегълци, тръгнали да търсят закрила от нашествениците. Далеч на изток се виждаха няколко черни стълба дим. Газа скоро щеше да бъде пълна с бежанци.

Войната най-накрая беше дошла.

IV.

Най-накрая войната свърши. Но на Сесилия Роса и Сесилия Бланка им отне много време, за да научат, че една война, която е свършила, изобщо не означава добър ред и мир, че тя не свършва за един миг. Войната не приключва, когато и последните войници загинат на бойното поле. Дори и за победилата страна в конфликта тя не е равнозначна на мигновено щастие и спокойствие.

Една нощ през втория месец след полесражението при Биелбо, когато първата есенна буря разтърси прозорците и керемидения покрив на „Божия дом“, група ездачи пристигнаха и бързо въведоха пет от дъщерите от рода на Сверкерите, които трябваше да останат сред девиците, които да се образуват в манастира. Говореше се, че щели да заминат при свои роднини в Дания. След известно време дойдоха три нови девойки от страната на победените, за да потърсят мир в манастира „Божия дом“ извън обсега на воюващите от рода на Фолкунгите и рода на Ерик.

Така пристигнаха и вести за това, което се случваше навън. От дъщерята от Сверкеровия род, която дойде последна, всички в „Божия дом“ узнаха, че крал Кнут Ериксон, както го наричаха сега, яздил до самия Линшьопинг със своя ярл^[1] Биргер Бруса, за да приеме капитулацията на Линшьопинг и да потвърди мира, който сега цареше съгласно неговите условия.

За двете Сесилии това беше повод за голяма радост. Годеникът на Сесилия Бланка наистина беше станал крал. А чичото на обичания от Сесилия Роса Арн беше кралски наместник. Цялата власт в кралството сега се намираше в техни ръце, поне цялата светска власт. Но и над този светъл хоризонт беше надвиснал голям, черен облак. Защото нищо не се чуваше за това дали крал Кнут имаше намерение да вземе своята годеница Сесилия Улвсдотер от „Божия дом“.

В света на хората нямаше нищо сигурно. Един годеж можеше да се развали и защото човек е загубил войната, и защото я е спечелил. В борбата на хората за власт всичко беше възможно. Можеше да стане

така, че победилите родове да поискат да се обединят чрез сключване на бракове, но можеше също и да решат да се обвържат с победените, за да гарантират мира. Съвсем сигурно беше единствено това, че тези девойки, които бяха най-силно засегнати от подобни планове, щяха да научат за тях последни.

Тази несигурност измъчваше Сесилия Бланка, но имаше и своята добра страна — това, че Сесилия не считаше победата за вече постигната. Тя не отправяше нападки срещу нещастните сестри, които принадлежаха към страната на победените, а Сесилия Роса се държеше точно като нея. Двете не високомерничеха, не тържествуваха над останалите и не се подиграваха на никого.

Поведението на двете Сесилии имаше добър и оздравителен ефект върху чувствата на намиращите се в „Божия дом“ и майка Рикиса, която понякога беше много по-умна отколкото двете Сесилии предполагаша, съзря възможност да се намеси, докато положението беше най-благоприятно. Наред с всичко останало тя промени отчасти правилата за водене на разговори на каменните пейки в мястото за учене в северната част на колонадата.

По-рано имаше само часове за четене и дърдорене върху няколкото ръкописа, които се намираха в „Божия дом“, или поучителни разговори за греха и наказанието, когато светските момичета биваха обучавани там. Но сега майка Рикиса покани на тези разговори госпожа Хелена Стенкилдотер няколко пъти в края на лятото, за да им разкаже какво знае за борбата за власт, за което тя бе осведомена твърде много, и за това как трябва да се отнасят жените към подобни въпроси — нещо, за което тя знаеше още повече.

Госпожа Хелена беше не само богата и от кралски род. Животът ѝ беше минал през управлението на пет или шест крале, трима законни съпрузи и много войни. Това, което тя не знаеше за женската орис, нямаше смисъл да се знае.

Най-напред тя подчерта, че жените трябва да се научат да се подкрепят взаимно възможно най-дълго време.

Жена, която избира враговете и приятелите си в зависимост от променливия успех на мъжете във войните, накрая ще остане сама в живота, заобиколена единствено от врагове. Тази, която избере да злорадства спрямо сестра, чийто род току-що е понесъл поражение, е глупава като гъска, защото следващия път спокойно може да се случи

обратното. Колкото е приятно да принадлежиш към победителите в една война, толкова е отчайващо да си от страната на победените. Но ако една жена живее достатъчно дълго, както самата госпожа Хелена, то тя ще може да изживее тази сладка победа и да изпита това тежко чувство на поражение много пъти в живота си.

И ако жените знаеха как да се подкрепят в този свят, колко ли много ненужни войни можеха да бъдат избегнати? А ако жените се мразеха, без да имат лични и основателни причини за това, колко ли незаслужена смърт щеше да предизвика то?

Госпожа Хелена беше говорила така първия и втория път, беше се въртяла все около едни и същи неща. Но третия път мисълта ѝ толкова рязко се изясни, че младите ѝ слушателки отначало преbledняха, а после помислиха, че им се вие свят.

— Нека да си поиграем с мисълта свободно, все едно, че всичко може да се случи, както между другото често става — каза тя на третия път. — Да си представим, че ти Сесилия Бланка Улвсдотер станеш съпруга на крал Кнут, а ти Хелена Сверкерсдотер в близко бъдеще се венчаеш с някой от роднините на покойния крал Сверкер в Дания. Представяме си, че е станало така. Е, сега коя от вас двете ще иска война? Коя ще иска мир? Какво значение ще има, ако сте се мразили една друга през няколко кратки години в младостта си в „Божия дом“, и какво, ако вместо това сте били приятелки през това време? Да, сега ще ви кажа, това ще означава разликата между живота и смъртта за много от вашите близки, това може да означава разликата между войната и мира.

Тя направи кратка пауза и пуфтейки, смени положението си на стола, докато се взираше с малките си зачервени очи в младите си слушателки, които седяха с изпънати гърбове и не показваха никакъв признак нито че разбират, нито че се съгласяват или не с думите ѝ. Дори и Сесилия Бланка не разкри какво си мисли, макар и да смяташе, че най-малкото, с което Хелена Сверкерсдотер можеше да се отърве, бяха три пъти ударите с камшик, които самата тя бе нанесла.

— Всички изглеждате като гъски — продължи госпожа Хелена след малко. — Смятате, че това, което говоря, е просто обичайното, старо Евангелие. Човек трябва да е миролюбив, гневът и омразата са тежки грехове, човек трябва да прощава на враговете си, както и те на нас, да обръща и другата буза и да прави всички други добри неща,

които се опитват да набият в малките ви, празни глави тук, в „Божия дом“. Но не е толкова просто, мои млади приятелки и сестри. Защото вие си мислите, че нямате собствена власт, че цялата власт е съсредоточена в дръжката на меча и върха на пиката, но точно тук е основната ви грешка. Затова тичате като стадо гъски из двора ту от едната страна, ту от другата, ту единият ви е враг, ту другият. Никой мъж със здрав разум — и нека Дева Мария бди, протегнала закрилящата си десница над вас, за да се сдобияте всички с такива мъже — никой мъж със здрав разум не би отказал да изслуша мнението на своята съпруга, майка на децата му и стопанка на дома му. Ако човек е толкова млад, колкото сте вие, може би си мисли само, че става въпрос за дребни работи, че малко плач или малко милувки и подръпване на брадата от страна на невръстната дъщеря могат да накарат и най-намръщения и ръмжащ баща изведнъж да ви подари исканото конче. Но всичко това касае както дребни, така и големи неща. Не бива да се показвате на света като глупачки, трябва да излезете със собствената си свободна и силна воля точно както се казва в Светото писание и да сторите нещо добро вместо нещо лошо със свободната си воля. Вие също като мъжете взимате решения за живота и смъртта, войната и мира и тази отговорност би била тежък грях, ако я избягвате в света навън.

Госпожа Хелена направи знак, че е уморена, и тъй като изглеждаше доста зле със своите очи, които постоянно сълзяха, две сестри станаха, за да я заведат у дома, в къщата ѝ извън стените на манастира. А зад тях цяла група девойки останаха по местата си, възбудени от мислите си, без да казват нищо, без да се поглеждат.

* * *

В тази атмосфера на помирение, която се беше възцарила в „Божия дом“ както спокойствието настъпва след утихването на бурята и благодарение не на последно място на множеството мъдри думи на госпожа Хелена към девойките, майка Рикиса предприе бързи и разумни действия.

Четири девойки бяха дошли от Линшъопинг в „Божия дом“ и само една от тях имаше по-ранен опит от пребиваване в манастир.

Всички те скърбяха за починали роднини, страхуваха се и плачеха всяка нощ, докато не заспят. Те се държаха една за друга като малки патенца, загубили майка си, бяха лесна плячка за всяка щука, която дебне в тръстиката, и всяка злонамерена лисица, която се промъква по брега.

Но техните недостатъци можеха да бъдат превърнати в нещо полезно, както когато човек превръща необходимостта в добродетел, мислеше си майка Рикиса. Затова тя реши да направи две неща. Първо, обетът за мълчание щеше да бъде отменен за неопределено време, защото никой от новодошлите не владееше езика на жестовете. Второ, тъй като сестрите си имаха други, по-важни работи, с които да се занимават, Сесилия Бланка и Сесилия Роса щяха да поемат отговорността да научат новите момичета да говорят със знаци, да им покажат правилата, псалмите и как да тъкат.

Сесилия Бланка и Сесилия Роса останаха силно изненадани, когато бяха повикани при майка Рикиса в залата за съвещания и получиха тези нареждания. И двете бяха изпълнени с противоречиви чувства. От една страна, това им даваше вид свобода, която те никога не можеха да си представят в рамките на „Божия дом“ — да решават за собствения си работен ден и освен това да могат да говорят свободно без опасност от наказание. От друга страна, щяха да бъдат принудени да стоят с четири дъщери от Сверкеровия род. Сесилия Бланка никак не искаше да си има работа с такива; дори и да не беше сигурна дали наистина ги ненавижда заради майките и бащите им, твърдеше тя. Сесилия Роса я помоли да си помисли как би се чувствала, ако битката при кървавите долини край Биелбо беше завършила по друг начин. При всички случаи трябваше да се подчинят.

И шестте момичета бяха смутени, когато се срещнаха за първи път под колонадата след обедната почивка. Сесилия Роса си помисли, че когато човек не знае какво да каже, най-простото нещо беше да запее. И тъй като тя знаеше точно докъде бяха стигнали в непрекъснатото повтаряне на Псалтира, знаеше също и кои псалми щяха да прозвучат след три часа, когато идваше времето за молитва. Така лекциите им започнаха със Сесилия Роса в ролята на солов изпълнител, която изпя всеки псалм толкова много пъти, че той се запечата в съзнанието на момичетата поне за известно време. Когато

дойде ред псалмите да бъдат изпяти в църквата, можеше ясно да се види, че новодошлите действително се включиха в пеенето.

Когато излязоха под колонадата след псалмите, всички усетиха есенния хлад и вятър. Тогава Сесилия Бланка слезе до жилището на игуменката и скоро се върна доволна с новината, че са получили разрешение да използват залата за съвещания.

Те поседяха там известно време и упражняваха най-простите знаци от езика на жестовете в „Божия дом“ — думи като да и не, благословен и благодаря, Дева Мария да те пази и ела тук, отиди си, внимавай, сестрата може да те чуе.

Неопитните учителки скоро забелязаха, че преподаването е изкуство, при което знанието трябва да се предлага на малки порции и не върви да се занимават прекалено дълго време с едно и също. След като привърши половината от времето за работа, те минаха право през колонадата и отидоха в тъкачницата, където с нежелание се движеха намръщени монахини и където двете Сесилии започнаха да говорят една през друга, когато трябваше да обяснят как се тъче, което ги накара да се разсмеят. После започнаха да се шегуват с това, че са говорили една през друга, и за първи път и шестте сестри се разсмяха заедно.

Оказа се, че една от новодошлите, най-малката, чернокоса девойка на име Улвхилде Емундсдотер, вече беше станала много сръчна в тъкането. Тя не беше казвала нищо на никого преди това или може би никой не я беше чувал да говори, откакто бе дошла в „Божия дом“, но сега започна с нарастващо въодушевление да разказва, че има начин да се съчетае лен и вълна така, че да се получи плат, който хем да пази топло, хем да е еластичен. Платът беше изключително подходящ и за мъжки, и за дамски мантии. Та нали всички те принадлежаха към фамилии, които имаха голяма нужда от мантии както за посещение на църква, така и за всекидневието.

Първия път разговорът на тази тема замря, тъй като те все още се смущаваха едни от други — двете девойки бяха от родовете на сините мантии, а четирите от родовете на червените и черните мантии. Но този разговор сложи началото.

Малко по-късно Сесилия Роса забеляза, че малката Улвхилде се навърта около нея, не с лоши намерения, като например за да я шпионира, а смутено, все едно имаше да ѝ казва нещо. Благодарение

на това, че двете Сесилии си бяха разделили времето за преподаване така, че Сесилия Роса се занимаваше с псалмите, а Сесилия Бланка с тъкането, а по време на лекциите за езика на жестовете всички бяха заедно, Сесилия Роса бързо откри сгоден случай да свърши лекцията за псалмите малко по-рано от обикновено. След това тя открито помоли Улвхилде да седне за малко при нея и да говори за онова, което очевидно искаше да ѝ каже. Другите сестри внимателно се измъкнаха навън и затвориха след себе си вратата на залата толкова тихо, че Сесилия Роса остана с впечатлението, че те вече знаеха за какво става въпрос.

— Е, Улвхилде, сега, когато сме сами — започна тя почти властно, като игуменка, но веднага се смути от това и се спря — Имам предвид... стори ми се, че има нещо, за което би искала да поговорим на четири очи. Права ли съм?

— Да, скъпа Сесилия Роса, така е — отговори Улвхилде, която изглеждаше сякаш прави храбър опит да сдържи плача си.

— Моя малка приятелко, какво има? — попита Сесилия Роса колебливо.

Но отговорът се забави. Те поседяха така известно време, без никоя от тях да посмее първа да наруши тишината, а и Сесилия Роса вече се опасяваше, че нещо не е наред.

— Работата е там, че Емунд Улвбане ми беше баща, мир на праха му — прошепна Улвхилде накрая с поглед, забит в пода от варовик.

— Не познавам никакъв Емунд Улвбане — отвърна Сесилия Роса плахо и веднага съжали за това.

— Напротив, Сесилия Роса, твоят годеник Арн Магнусон го познаваше и всички както в Западна Готаланд, така и в Източна Готаланд знаят за случилото се. Баща ми загуби едната си ръка в този двубой.

— Да, разбира се, че знам за битката при съвета на Аксевала — призна Сесилия Роса засрамено. — Та нали всички знаят, както сама казваш. Но аз не съм била там и нямам нищо общо с това. Арн още не беше станал мой годеник. Ти също не си била там. И какво искаш да кажеш с това, смяташ ли, че то ще застане като крепостен вал между нас?

— Много по-лошо е от това — продължи Улвхилде, която повече не можеше да сдържа сълзите си. — Кнут Ериксон уби баща ми при

Форсвик, въпреки че беше обещал, че редът му щеше да дойде след моя, този на майка ми и на братята ми. А при кървавите долини...

На това място Улвхилде не можеше да продължи, а се наведе напред хълцайки, сякаш болката я прерязва през тънкия ѝ кръст. Отначало Сесилия Роса се почувства съвсем обърквана, но въпреки това прегърна малката Улвхилде, коленичи до нея и я погали непохватно по бузите.

— Хайде, недей така — успокояваше я тя. — Това, което започна да разказваш, трябва все пак да излезе навън и също така да се сложи край на страданието. Кажи ми сега какво се случи при кървавите долини, защото аз самата нямам никаква представа.

Улвхилде се бори известно време със себе си, за да си поеме въздух между изхълцванията, преди да сподели на пресекулки останалата част от мъката, която трябваше да излее.

— При кървавите долини... загинаха и двамата ми братя... убити от Фолкунги... и после дойдоха при къщата ни, където майка ми... където беше останала майка ми. И я изгориха вътре заедно с хората и добитъка!

Сякаш безграничната мъка на Улвхилде се просмука като студ по ръцете и краката им и веднага се пренесе и в Сесилия Роса. Те се държаха една за друга, без да могат да кажат нещо. Сесилия Роса започна да се люлее напред-назад все едно приспиваше малката си приятелка, макар че в този момент никакъв сън не идваше. Въпреки всичко трябваше да каже още нещо.

— Улвхилде, моя малка, малка приятелко — прошепна дрезгаво Сесилия Роса. — Не забравяй, че можеше аз да съм на твое място и че никой от нас двете няма ни най-малка вина за това. Ако мога да те утеша по някакъв начин, ще се опитам да го направя. Ако ме искаш за твоя приятелка и опора, ще се опитам да бъда такава. Не е толкова лесно да се живее в „Божия дом“ и трябва да знаеш, че тук вътре ние имаме нужда от приятели повече от всичко друго.

* * *

Госпожа Хелена Стенкилдотер се бори дълго със смъртта. Изминаха десет дни преди да настъпи сетния ѝ час и през по-голямата

част от времето тя беше в пълно съзнание. Това допълнително усложни нещата за майка Рикиса, която трябваше да изпраща различни съобщения насам-натам.

Не можеше просто да погребее госпожа Хелена, като който и да е от възрастните хора в „Божия дом“, защото тя беше от кралски род и се беше омъжвала и за член от рода на Сверкерите, и за член от рода на Ерик. В бъдеще, когато раните, нанесени от войната, зараснеха, биха дошли много повече хора, за да придружат госпожа Хелена до мястото ѝ за вечен покой. Но при сегашното положение с кръвопролитията край Биелбо се събра само една малка, но много настойчива група. Освен това почти всички гости бяха пристигнали няколко дни преди нейната смърт и бяха принудени да чакат в хосписа и в другите постройки извън загражденията на манастира — Фолкунгите и рода на Ерик на една страна, Сверкерите на друга.

Сесилия Бланка и Сесилия Роса бяха единствените от девойките фамилиарес (както ги наричаха), на които беше разрешено да излязат извън стените на манастира, за да пеят на гроба в двора на църквата. Причината не беше тяхната родова принадлежност, а това, че гласовете им бяха сред най-хубавите в „Божия дом“.

Епископ Бенгт беше дошъл от Скара, за да прочете надгробното слово. Той стоеше там в средата на празното пространство, което се беше образувало около него, със своите светлосини одежди, извезани със злато, и изглеждаше сякаш се беше вкопчил в жезъла си. От едната му страна стояха Сверкерите и потомците на Стенкил в своите червени, черни и зелени мантии. От другата бяха членовете от рода на Ерик в златисто и небесносиньо и Фолкунгите в същия син цвят, но със сребриста украса. В две дълги редици пред двора на църквата бяха изложени всички щитове, закрепени за кавалерийски копия, забити в земята, с лъва символ на Фолкунгския род, с трите корони — символ на рода на Ерик, с черния грифон — символ на Сверкерите, и с вълчата глава — символ на рода на Стенкил. Част от щитовете все още имаха по себе си следи от остриета на мечове и копия, както и мантиите на част от гостите имаха следи от бой и кръв. Мирът се беше възцарил прекалено скоро, за да бъдат отмити следите от войната.

Двете Сесилии дадоха всичко от себе си при изпълнението на псалмите; и през ум не им мина да направят някоя щуротия и да объркат тоновете. Колкото и малко да бяха познавали госпожа Хелена

преди да умре, то беше повече от достатъчно, за да я харесват и да изпитват голямо уважение към нея.

Когато псалмите свършиха и госпожа Хелена бе погребана в черната земя, нямаше ни най-малко съмнение, че на двете Сесилии или дори на някои от монахините не им остава нищо друго, освен бързо да се приберат зад стените на манастира. В хосписа щеше да бъде поднесена бира, но това се отнасяше единствено за епископ Бенгт, майка Рикиса и светските гости, на които сега им се налагаше да застанат на още по-малко разстояние едни от други отколкото в двора на църквата, където всички те ясно дадоха да се разбере, че нямат абсолютно никакво желание за събирания.

Когато епископ Бенгт и неговият старши свещеник поеха напред все едно, че искаха да водят процесията към хосписа и очакващата ги там бира, на светските гости ясно им пролича с каква враждебност и нежелание се събират. Членовете от рода на Ерик тръгнаха първи, за да са най-отпред. Но когато Сверкерите видяха това, те се разбързаха, за да застанат поне пред Фолкунгите. И така в пълна тишина шарената процесия се отправи към северните части на „Божия дом“, където се намираха постройките за гости.

Двете Сесилии се бяха забавили, за да погледат разнообразието от дрехи и разиграващата се сцена. Когато майка Рикиса забеляза това, тя бързо отиде при тях, за да ги смъмри и да им изсъска остро, че не подобава на девойки християнки да зяпат така и че трябва моментално да се махнат от тук.

Но тогава Сесилия Бланка отвърна спокойно, толкова спокойно, че самата тя остана изненадана, че е видяла нещо, което може да се окаже от полза, както за мира, така и за „Божия дом“. Много от мантиите, които гостите носеха, трябваше да бъдат почистени от следите на войната и имаше чудесна възможност това да бъде направено в манастира. В първия момент майка Рикиса изглеждаше, че просто в миг ще избухне по обичайния си начин, но точно когато отвори уста, за да се скара, ѝ хрумна нещо и вместо това тя се обърна и погледна към отдалечаващата се процесия от намръщени гости.

— Ама че работа, не мислех, че и сляпа кокошка може да намери зърно — каза тя замислено и добронамерено. Но в следващия момент изсумтя и отпъди двете Сесилии с ръка все едно пъдеше гъски.

Майка Рикиса се безпокоеше за две неща и криеше това от всички останали в „Божия дом“. Едното касаше важно събитие, което скоро щеше да се случи, неизбежно като настъпването на нов сезон, и което щеше да означава огромна промяна най-малкото за Сесилия Бланка. Другото засягаше положението в „Божия дом“ и беше значително по-трудно за разбиране.

„Божия дом“ още сега, в началото на съществуването си беше един богат манастир, макар че бе минало по-малко от един човешки живот, откакто църквата беше осветена за манастирска църква и първите послушнички пристигнаха. Но богатството само по себе си не изхранваше всички духовни лица, защото то представляваше притежание на земя и това притежание трябваше първо да бъде превърнато в храна и напитки, дрехи и сгради. А това, което раждаше земята, пристигаше в „Божия дом“ от близо и далеч под формата на бъчви със семена, бали с вълнена прежда, осолена риба, сушена риба, брашно, бира и плодове.

Една част от всички тези стоки трябваше да бъде запазена, за да се използва в „Божия дом“, а друга по-голяма част се занасяше на различни пазари, най-вече в Скара, за да бъде продадена и превърната в сребро, което щеше да бъде изхарчено главно за заплащане на всички тези, дошли от далечни страни, които се занимаваха с различните постройки на манастира. Доста често се случваше продажбата на стоките да се забави и тогава се виждаше дъното на манастирското ковчеже. Това беше постоянен източник на безпокойство за майка Рикиса и колкото и да се беше опитвала да навлезе във всички детайли на счетоводството, икономът — свещеник от Скара, когото епископ Бенгт бе сметнал за некомпетентен в рамките на църковното дело, но разбиращ от сметки, — винаги имаше отговор за нейните изпълнени с подозрение въпроси. Ако реколтата беше добра, то не беше лесно да се намери пазар за твърде голямо количество зърно наведнъж. Ако реколтата беше лоша, трябваше да се изчака с продажбата, докато цените станат още по-високи. Освен това не биваше да се продава всичко на един път, а да се разпредели в продължение на цялата година. Така че по това време към края на есента, когато продукцията от всички земи, дадени под аренда, пристигаше в „Божия дом“, всички складове се напълваха до пръсване, а към края на лятото оставаха празни. Икономът твърдеше, че така стоели нещата.

Майка Рикиса се беше опитала да поговори за проблема с отец Хенри, който беше игумен във Варнхем и съответно неин висшестоящ, тъй като „Божия дом“ беше обособена част от Варнхем. Но отец Хенри не беше успял да ѝ даде особено добри съвети. Както той обясни със загрижен вид, имаше голяма разлика между манастир, обитаван от мъже, и такъв само с жени в него. Във Варнхем печалбата се получаваше директно в сребро благодарение на различни видове дейност, там имаше около двадесет каменоломни, където се правеха воденични камъни, имаше ковачници, където се произвеждаше всичко — от земеделски инструменти до мечове за благородници, а издигането на постройки се извършваше със собствен труд, без каквито и да било парични разходи за тази цел. Отец Хенри заяви, че това, от което има нужда „Божия дом“, е собствена дейност, която да носи директна печалба. Лесно беше да се каже, но да се изпълни, беше съвсем друго нещо.

Когато майка Рикиса чу Сесилия Бланка да говори за мърлявите мантии на гостите, ѝ хрумна една идея, като по-късно тя винаги щеше да си я спомня като своя собствена идея. В „Божия дом“ сестрите предяха и тъчаха вълна, събираха лен, отделяха влакната, сушаха ги, накъсваха стъблата, махаха ненужните части, изглаждаха нишките, предяха и тъчаха в рамките на целия процес от откъсване на растението до получаването на плат. А сестра Леонор, която се грижеше за овощните градини на манастира, умееше да боядисва платовете във всякакви цветове, които с изключение на боядисаните в черно никога не влизаха в употреба, защото в „Божия дом“ нямаше нужда от ярки, светски цветове.

Както мисълта предхожда действието, а зората — деня, майка Рикиса се зае с осъществяването на новата идея. Когато се върна от почерпката с бира в хосписа, която беше толкова кратка, колкото можеше да бъде само среща между победители и победени, тя носеше две излинали и лошо съшити мантии със себе си — една червена и една синя. Беше съобщила да донесе по една мантия и от двете враждуващи страни.

Всичката нова работа, която щеше да се върши сега, стана повод за оживление в „Божия дом“, както майка Рикиса се беше надявала. Защото освен безпокойството, свързано с парите, тя се бореше с

времето за друго нещо, което не беше споделила с никого. Тя трябваше да накара момичетата да сложат край на враждебността си.

Най-голямата отговорност за новата дейност щеше да се падне на девойките фамилиарес, което напълно удовлетворяваше скритата цел на майка Рикиса. Послушничките (наричаха ги *конверсае*) имаха в началото на есента прекалено много тежка работа по събиране на реколтата. Освен това всички послушнички идваха от семейства, чиито членове не се обличаха в цветовете на рода, когато ходеха на църква, сватба или пазар. Послушничките, към които майка Рикиса хранеше известна неприязън и рядко ѝ се удаваше да я скрие, бяха жени от бедни семейства, които не са имали средства да се омъжат и затова са били изпратени в манастир, за да изкарват прехраната си сами, вместо да стоят вкъщи при бедните си бащи от село и да им струват повече, отколкото биха могли да допринесат. Послушничките никога в живота си не се бяха доближавали до мантия на Фолкунгите или на Сверкерите. Следователно тази нова работа трябваше да се върши изцяло от сестрите от знатен род и повече или по-малко от временните гостенки сред девойките фамилиарес — двете Сесилии и дъщерите от рода на Сверкерите.

Впрочем скоро се оказа, че това въобще не беше лесна работа. Трябваше да се експериментира и много от опитите излизаха несполучливи преди някой от тях да даде добър резултат. Въпреки това сякаш всички тези трудности в началото подтикнаха девойките да желаят все повече и повече да се справят, те се втурваха да вършат всяко нещо по начин, който изглеждаше едва ли не непристоен. А когато майка Рикиса минаваше край тъкачницата, чуваше как всички те говорят възбудено, с тон, който действително не подходеше на място, посветено на Божията майка. Но майка Рикиса реши да изчака да дойде удобен момент, а сега да ги остави да си се смеят. Когато му дойде времето, редът щеше да бъде възобновен. Но преди да настъпи важното събитие, би било неразумно от нейна страна да държи прекалено строго девойките.

Всички други се бяха събрали край Улвхилде Емундсдотер, която се опитваше да изтъче онзи плат, за който беше говорила, комбинация от лен и вълна. Мантия, направена изцяло от лен, щеше много да се мачка, мантия, направена изцяло от вълна, щеше пък да е прекалено дебела и тежка и нямаше да пада елегантно по раменете и кръста.

Затова първо трябваше да се изработи споменатият плат. Това обаче не беше лесно, защото ако нишките вълна се заплитаха прекалено хлабаво, платът ставаше неравен, а ако нишките лен се заплитаха прекалено стегнато, платът много се набръчкваше. Трябваше да бъдат изпробвани различни варианти.

След това дойдоха проблемите с опитите на сестра Леонор да оцвети плата в различни цветове. Червеното се оказа най-лесно за получаване, независимо че девойките положиха много усилия, за да бъде цветът чисто червен. Червеният цвят, получен от сока на цвеклото, беше недостатъчен и твърде светъл, този от жълт кантарион също беше твърде светъл и твърде кафеникав. Все пак те успяха да добият по-тъмен оттенък, като добавиха екстракт от черешова кора. Така чисто червения цвят скоро се появи в множеството глинени съдове на сестра Леонор. По-трудната част беше със синьото.

Едно боядисано парче плат трябваше да бъде огледано и изсушено, защото мокрият плат невинаги изглеждаше в същия цвят като сухия. Много парчета плат, чиято по-нататъшна употреба трудно можем да си представим, бяха пожертввани специално за такива проби.

В началото беше положен много труд, но все още нито една мантия не беше готова. И сякаш това не стигаше, ами въпросът как щяха да подплатят мантиите и откъде щяха да вземат кожа утежни още повече положението. Катериците, белките и лисиците не растяха по дърветата. Така че вместо да донесе печалба, новата дейност породя допълнителни разходи. Икономът, който накрая беше принуден от двоумящата се майка Рикиса да пътува до Скара или в най-лошия случай до Линшьопинг, за да купи кожи, само се вайкаше и правеше гримаси заради разходите. Той смяташе, че е рисковано да се влагат пари в нещо, което не беше сигурно дали ще може да бъде продадено и че при всички случаи щеше да мине дълго време от правенето на разходи до получаването на печалба. Майка Рикиса, която вътрешно беше по-несигурна, отколкото смееше да покаже пред човек с по-нисък пост, отговори, че парите не се умножават сами, като стоят на дъното на някой сандък, това става едва когато човек направи нещо с тях. На това пък икономът кисело отвърна, че ако човек направеше нещо с парите, той можеше както да спечели, така и да загуби. Може би в спокойни за „Божия дом“ времена майка Рикиса щеше да обърне по-голямо внимание на иконома и неговото мърморене. Но пред лицето на

онова, което скоро щеше да сполети манастира, за нея беше еднакво важно както сестрите да не се оплакват от нищо, така и все още да има сребро в сандъка.

Предвестникът на важното за „Божия дом“ събитие дойде под формата на няколко волски коли от Скара. Един ясен есенен ден те пристигнаха и въобще не бяха приети като нещо неочаквано, въпреки че товарът им се състоеше от платнища за палатки и греди, бъчви с бира, брашно и дори вино, донесено от Варнхем, тела на заклани животни, които трябваше да се окачат на хладно, както и голям брой готвачи и работници. Те започнаха да издигат палатков лагер пред „Божия дом“ и ударите на чуковете им, смехът и грубият им език се чуваха ту ясно, ту приглушено вътре в залата за учене.

Зад стените на манастира жужаха като в пчелен кошер слухове сред сестрите конверсае и девойките фамилиарес. Някои наивно си мислеха, че отново ще има война, че тя ще стигне до манастира и той ще бъде превърнат в крепост на враговете. Други смятаха, че това са просто епископи, които ще имат среща и са избрали неутрално място за нея. Майка Рикиса и монахините, които знаеха или би трябвало да знаят отговора, с нищо не показваха какво им е известно или не.

Във *вестиариума*, което беше станало по-официалното име на тъкачницата, където двете Сесилии и дъщерите от рода на Сверкерите сега прекарваха повече време, отколкото работният ден изискваше, скоро се породиха мисълта, че някоя от тях щеше да бъде взета от тук и омъжена, мисъл, която носеше и надежда, и заплаха. Въпреки всичко, това изглеждаше по-вероятно от останалите слухове, тъй като щеше да има празненство. Девойките развълнувано си фантазираха сякаш вече изобщо не бяха врагове коя ли от тях щеше да бъде дадена за жена на някое похотливо старче от Скара — подигравателна закачка на двете Сесилии към дъщерите от рода на Сверкерите, на което пък последните отвръщаха с въпрос за похотливо старче от Линшьопинг, което е направило услуга на краля или се е заклело във вярност в замяна на това поне веднъж да легне на сламеника с девственица. Колкото повече девойките говореха за тази възможност, толкова повече се вълнуваха, защото не беше никак малко да получиш друг живот извън стените на манастира, но пък мисълта за някакво похотливо

старче беше ужасяваща, независимо дали то щеше да бъде от Скара или от Линшъопинг. Събитието, което представляваше едновременно и освобождение, и наказание, можеше спокойно да привлече човек както на страната на червените от рода на Сверкерите, така и на страната на сините. Като на шега всички момичета бяха направили тънък вълнен завършек на десния си ръкав — червен за дъщерите от рода на Сверкерите и син за двете Сесилии.

Ако един заслужил мъж от страната на победителите щеше да си взима съпруга, нямаше ли да избере някоя от двете Сесилии? Или пък някой от страната на победените? Щеше ли някой от победителите да си избере девойка от рода на Сверкерите, за да скрепи мира? Или всеки щеше да се придържа към близките и приятелите на собствения си род? Всичко беше възможно.

Когато стана дума за това, сякаш ледена ръка сграбчи сърцето на Сесилия Роса. Стана ѝ трудно да диша, изби я студена пот и ѝ се наложи да се махне от там. Тя излезе на хладния въздух под колонадата и спазъм стегна гърдите ѝ. Ако бяха решили да я оженят, какво можеше да направи тя? Беше се заклела във вярност към своя възлюбен Арн и той беше направил същото към нея. Но какво означаваха такива клетви за мъже, които просто искаха да се разплатят след война? Какво значение имаше нейната воля или нейната любов? Та това бяха думи без никаква тежест пред мъжете, имащи власт.

Сесилия Роса се утешаваше с това, че тя всъщност беше осъдена на много години изкупление на греха си и това беше решение на Светата римска църква, което никакви Фолкунги, членове на рода на Ерик или други току-що победили или загубили хора не можеха да променят.

Тя веднага се успокои, но и си помисли колко странно беше, че дългото ѝ наказание можеше да се превърне в утеха. При всички случаи нямаше да я дадат за съпруга на никого.

— Вечно ще те обичам, Арн, нека светата Божия майка винаги да те закриля, където и да се намираш в Свещената земя, каквито и нечестиви врагове да срещнеш — прошепна тя.

Веднага след това тя произнесе три пъти, „Аве Мария“ и се обърна със собствена молитва към Божията майка с молба да ѝ прости, че е допуснала да бъде завладяна от земната си любов, и да я увери, че любовта ѝ към нея, Божията майка, е по-силна от всичко друго. Когато

свърши, Сесилия Роса се върна при другите и всичко беше както обикновено.

След закуската и благодарствената молитва на следващия ден, когато всъщност беше време за почивка, в „Божия дом“ настъпи голямо безпокойство. Дойде вестител и потропа силно по портата, сестрите хукнаха напред-назад, майка Рикиса излезе от църквата, кършейки ръце от неспокойство, и всички жени бяха призовани да присъстват на процесията. След малко те излязоха бавно навън съобразно правилата, през голямата порта под изображението на Адам и Ева и пеейки, обиколиха три пъти стените на манастира, преди да застанат пред югоизточната част на „Божия дом“ и да се подредят в групи с майка Рикиса начело, монахините зад нея и послушничките най-накрая. Странно беше, че девойките фамилиарес щяха да стоят наравно с монахините в отделна група.

В палатковия лагер, който вече беше готов, мъже в обикновени, кафяви работнически дрехи се приготвяха, като припряно разчистваха наоколо и донасяха прътове с навити на тях знаменца. След това всичките мъже застанаха в редица и от тях не се чуваше нищо друго, освен шепнене.

Всички мъже и жени стояха напрегнати и гледаха в посока югоизток. Беше красив есенен ден, изпъстрен с много цветове, които бяха все още ярки и не предвещаваха настъпването на зимата. Имаше лек вятър и тук-там облаци по небето.

Първото нещо, което видяха в южна посока, беше яркото отражение на слънчевата светлина по върховете на копията. Скоро различиха и голяма група ездаци, както и техните цветове, сред които преобладаваше синьото. Всички разбраха, че това бяха конници от рода на Фолкунгите или от рода на Ерик.

— Това са наши хора, носят нашите цветове — прошепна Сесилия Бланка развълнувано на Сесилия Роса, която стоеше точно до нея. Майка Рикиса веднага се обърна към нея, изглежда я строго и й направи знак с ръка на устните да мълчи.

Впечатляващата група ездаци се приближаваше все повече и скоро всички можаха да видят щитовете им. На щитовете на тези, които яздеха най-отпред, бяха изобразени три корони на син фон или лъвът — символ на Фолкунгите, на същия фон. Съответно и мантиите им бяха в син цвят.

Когато наближиха още малко, всички забелязаха, че сред мантиите най-отзад имаше и такива в червено, и в зелено, и в черно със златисто, и в други цветове, които не принадлежаха на някои от знатните родове.

Още по-отблизо се виждаше, че един от яздещите най-отпред носеше нещо от злато на главата си вместо шлем. Не, двама от яздещите най-отпред носеха корони.

Когато ездачите вече бяха на една стрела разстояние, стана лесно да бъдат разпознати тримата, които яздеха най-отпред. Пръв яздеше архиепископ Стефан на кон с много хубава осанка; всички знаеха колко им беше трудно на прелатите да яздят, когато остарееят, но това се оказа една стара и кротка кобила с умен и спокоен поглед.

Зад архиепископа, от дясната му страна яздеше самият Кнут Ериксон, възседнал буен черен жребец. Короната му беше кралска. А до него беше Биргер Бруса, кралският наместник, с една по-малка корона на главата си.

Майка Рикиса се изправи почти предизвикателно. В момента ездачите се намираха толкова близо, че човек можеше да разговаря с тях. Тогава майка Рикиса коленичи, тъй като трябваше да го прави и пред лицето на светската, и пред лицето на църковната власт. Зад нея коленичиха всички монахини, всички сестри конверсае и накрая и всички девойки фамилиарес. Щом всички жени застанаха в това положение с поглед, забит в земята, коленичиха и мъжете. Крал Кнут Ериксон пристигаше в „Божия дом“ по време на обиколката си из страната.

Първите трима ездачи бяха застанали само на няколко крачки разстояние от майка Рикиса, която още не беше вдигнала поглед от земята. Архиепископ Стефан се смъкна от коня си, мърморейки на латински за трудностите в тази връзка, оправи дрехите си, пристъпи към майка Рикиса и ѝ протегна дясната си ръка. Тя я пое и смирено я целуна и тогава той ѝ разреши да се изправи. След това всички можеха да се изправят и да застанат мирно.

Крал Кнут слезе от коня си с онази лекота, присъща на млад войн победител, а не като архиепископа, вдигна дясната си ръка и зачака без да се оглежда наоколо, докато един ездач от задните редици дойде в галоп и му подаде синя мантия с трите златни корони на крал Ерик и

украсена с кожа от хермелин, мантия за крал или за кралица, такава, каквато самият той носеше.

Кралят праметна мантията на лявата си ръка и бавно тръгна към девойките фамилиарес, докато всички останали от „Божия дом“ стояха неподвижно. Той застана зад Сесилия Бланка, без да промълви нито една дума, и изпъна мантията с двете си ръце, за да могат всички да я видят. След това сложи кралската мантия на раменете на Сесилия Бланка и я хвана за ръка, за да я поведе към кралската палатка, където се развяваха четири флага с трите корони на крал Ерик. Сесилия Роса си помисли и същевременно се ядоса на себе си как може да мисли за такива маловажни неща в този момент, че изобщо не е забелязала кога бяха поставени тези знамена.

Впрочем двете Сесилии все още се държаха за ръка, те се бяха хванали несъзнателно една за друга в мига, в който познаха Кнут Ериксон. Но и сега, когато кралят искаше да отведе своята Сесилия, те не пуснаха ръцете си, докато Сесилия Бланка, с други думи — новата кралица на свеите и готите, не се обърна рязко назад, за да целуне скъпата си приятелка по двете бузи.

Кралят се понамръщи, но мигновено възвърна доброто си настроение, когато тръгна със своята годеница Сесилия към кралската палатка. Всички други останаха по местата си или на конете си, докато кралската двойка не влезе в палатката.

Тогава настана голяма шумотевица и бъркотия, цялата кралска свита слезе от конете си и ги поведе към яслите и купчините овес, които работниците бяха приготвили. Архиепископът се обърна към майка Рикиса, благослови я и направи жест като че отпъждаше птица, а после също се отправи към кралската палатка.

Майка Рикиса пък плесна с ръце в знак, че всички подчинени на нея жени незабавно трябва да се върнат в манастира.

Вътре в залата цареше голямо вълнение и се чуваха толкова много приказки, че никакви правила на света не можеха да ги прекъснат. Дори и светите сестри на Дева Мария говореха една през друга, почти толкова високо, колкото и светските девойки.

Дойде време за пеене на псалми и майка Рикиса стана строга, когато се опита да възобнови реда и да ги вкара всичките в църквата, където да им наложи благоприличието и тишината, които молитвите изискваха. По време на псалмите тя се замисли над това, че Сесилия

Роса пееше необичайно слабо и сълзите течаха по бузите на тази млада и все още опасна жена. Всичко се беше стекло така зле, както майка Рикиса се беше опасявала.

Всичко беше минало така добре, както Сесилия Роса се беше надявала, но и страхувала. Беше ясно като бял ден, че нейната скъпа приятелка щеше да стане кралица. Това беше едното — голямата радост. Сесилия Роса обаче сега щеше да остане сама без приятелката си в продължение на много, тежки години. Това беше другото — голямата мъка. Тя самата не знаеше кое от двете беше по-силно.

* * *

Зад стените на манастира останалата част от деня измина както всички други дни, макар че този ден не можеше да бъде като тях. За всички девойки и послушнички беше голяма новост, че кралят щеше да тръгне на обиколка из страната и да направи почивка при „Божия дом“. Майка Рикиса беше сметнала за най-добре да не казва нищо за това, което знаеше от няколко седмици. Тя не беше казала нищо дори и на Сесилия Бланка, въпреки че трябваше да ѝ предаде поздрав от краля, поздрав, който щеше да направи Сесилия Бланка неконтролируема и с това щеше да предизвика голяма суматоха сред всички останали девойки фамилиарес.

Кралят се беше отклонил от обичайния си маршрут по време на обиколката из страната. След като беше минал през Ионшопинг, той се беше насочил към Ериксберг — родното място на краля, а също така мястото, където неговият баща, за когото в последно време все повече се говореше като за свети Ерик, се беше родил и където родът на Ерик бяха издигнали своята църква с най-красивите стенописи в Западна Готаланд. Сега кралят се намирал в най-приятната за него част от пътуването си — в сърцето на земята на рода на Ерик.

Вътре в „Божия дом“ никой не можеше да знае какво точно става навън, защото можеха да съдят само по звуци и аромати. Много хора пристигаха и си заминаваха, имаше постоянно движение на конски копита. По миризмата можеше да се каже, че са започнали да приготвят пържоли и то в голямо количество.

Във вестиариума или предверието не се вършеше много работа, защото сестрите през цялото време си фантазираха на глас какво подсказваха миризмите и звуците за това, което се случваше толкова близо до тях и същевременно толкова далече. По време на тези възбудени приказки Сесилия Роса сякаш се дистанцира от другите. Сега тя оставаше единствената в „Божия дом“, която имаше син завършек на десния си ръкав, оставаше сама сред дъщерите от рода на Сверкерите. Сякаш част от старата враждебност пропълзя обратно в нея, примесена с чувство на страх или предпазливост, защото тя, независимо сама или не, беше най-близката приятелка на настоящата кралица.

След вечерната литургия майка Рикиса щеше да отиде на празненството извън манастира и затова тя предвидливо отказа да последва другите в столовата за вечерята, състояща се от ръжен хляб и супа от леща. Помощник игуменката едва беше успяла да прочете молитвата преди ядене, когато майка Рикиса се върна и моментално предизвика ужас около себе си, защото лицето ѝ беше побеляло от вътрешен гняв. През силно стиснатите си устни тя заповяда на Сесилия Роса веднага да я последва. Изглеждаше като че Сесилия Роса щеше да бъде наказана или в най-лошия случай заведена в карцера.

Тя веднага се изправи и последва майка Рикиса с наведена глава, защото в нея се беше породила по-скоро светла надежда, отколкото страх. И точно както се беше надявала, стъпките на майка Рикиса я отведоха не към карцера, а към портата и след това към хосписа, откъдето се чуваха весели гласове от започналото празненство. Много мъже се черпеха с бира и в палатките пред ковачницата и обора.

Хосписът от своя страна беше прекалено малък, за да побере повече от тези гости, които трябваше да бъдат поканени в името на честта. На дъбовата маса в залата седеше самият крал, неговият наместник Биргер Бруса, архиепископът и епископ Бенгт от Скара, четирима души, които Сесилия Роса не мислеше, че познава, и в края на масата Сесилия Бланка със своята синя мантия с трите корони и кожа от хермелин.

Когато двете влязоха в помещението, майка Рикиса бутна грубо Сесилия Роса пред себе си, хвана я за врата и я накара да направи реверанс пред господата, все едно че тя нямаше сама да се сети за това. В този момент Кнут Ериксон се намръщи и погледна строго майка

Рикиса, която не му обърна внимание. След това той вдигна дясната си ръка и цялата глъч и шепот в залата моментално престанаха.

— Приветствам те с добре дошла на моето празненство в „Божия дом“, Сесилия Алготсдотер — каза кралят и погледна приветливо Сесилия Роса. После продължи, насочил по-малко приветлив поглед към майка Рикиса.

— Каня те на трапезата с голямо удоволствие, защото това е желанието на годеницата ми и както аз мога да поканя майка Рикиса, ако поискам, така моята годеница може да покани теб.

След тези думи кралят махна с ръка към мястото, където седеше Сесилия Бланка, и свободното пространство до нея. Майка Рикиса хвана здраво Сесилия Роса и я поведе през залата все едно на девойката нямаше да ѝ стигне акълът да отиде сама, а когато Сесилия седна, игуменката злобно откъсна синята прежда от ръкава ѝ, обърна се и отиде на мястото си в другия край на масата.

Презрителното отношение на майка Рикиса към синия цвят беше забелязано от всички присъстващи и затова отначало в залата беше смуцаващо тихо. Двете Сесилии се хванаха окуражително за ръка под масата. Всички виждаха, че в момента кралят кипи от гняв заради майка Рикиса.

— Майко Рикиса, ако ти храниш неприязън към синята прежда, да не би да се окаже, че не се чувстваш добре тук при нас тази вечер? — попита той подозрително меко, въпреки че сочеше към портата, която водеше навън, като алтернатива.

— Ние в „Божия дом“ си имаме наши правила, които дори кралете не могат да променят, и освен това в „Божия дом“ никоя девойка не носи цветовете на рода си — отвърна майка Рикиса бързо и безстрашно, което сякаш остави краля без думи. Тогава пък ярлът Биргер Бруса удари с юмрук по масата толкова силно, че халбите с бира подскочиха и настана тишина, подобна на тази между проблясването на светкавица и удрянето на гръм, всички се свиха несъзнателно, когато той се изправи и посочи с пръст майка Рикиса.

— В такъв случай знай, Рикиса — започна той с много по-нисък глас, отколкото останалите в залата очакваха, — че и ние, Фолкунгите, си имаме наши правила. Сесилия Алготсдотер е наша скъпа приятелка и годеница на един още по-скъп за мен и краля приятел. Вярно е, че е осъдена на тежко наказание за грях, от който много от нас са се

измъкнали безнаказано, но държа да знаеш, че в моите очи тя е една от нас!

Биргер Бруса беше повишил гласа си към края и сега се отправи с бавни, решителни крачки към долния край на масата, застана точно зад двете Сесилии и изгледа враждебно майка Рикиса, като междувременно бавно свали своята мантия и внимателно, почти нежно я сложи на раменете на Сесилия Роса. После той хвърли бърз поглед към краля, който също така бързо кимна одобрително. След това ярлът се върна на мястото си, взе халбата си с бира, отпи няколко големи глътки, насочи халбата като за тост в посока на двете Сесилии и шумно седна.

Дълго време след това разговорите вървяха мудно. Готвачите донесоха месо от елен и свинско, бира, сладки зеленчуци и бял хляб, но гостите хапнаха толкова малко от храната, колкото благоприличието ги задължаваше.

Двете Сесилии едва успяха да се сдържат да не заговорят за всичко онова, за което се пръскаха от нетърпение да си кажат. Този вид женски приказки на масата никак не бяха подходящи, когато общото настроение беше мрачно. Затова те седяха с благоприлично наведени глави и най-внимателно докосваха храната, която иначе след дългото време, прекарано на манастирска храна, биха погълнали наведнъж.

За архиепископ Стефан готвачите бяха донесли специална храна — овнешко месо на въглища, и за разлика от всички останали на масата той пиеше вино. По време на спора между майка Рикиса и ярла архиепископът не позволи да бъде прекъснато наслаждението му от земните неща и затова сега той вдигна чашата си с вино, изучавайки съсредоточено цвета му, преди отново да я поднесе към устните си и да погледне нагоре.

— Чувствам се все едно съм си у дома, в Бургундия — въздъхна той, когато постави чашата си обратно на масата. — Боже мой! На това вино нищо не му е станало от дългото пътуване. Но да сменим... ох, темата, как вървят нещата в Любек, ваше величество?

Както архиепископ Стефан си мислеше, въпреки че се преструваше, че въобще не го е мислил, Кнут Ериксон се оживи при този въпрос и веднага започна да разказва с голямо удоволствие.

Точно по това време Ескил Магнусон, който беше брат на Арн и племенник на Биргер Бруса, се намираше в Любек, за да подпише и

подпечатан договор за търговия с не кой да е, а с Хенрик Лъва от Сашсен. Сега една неимоверно голяма част от търговията със земите на готите щеше да бъде насочена към Източно море и да преминава между Източна Готаланд и Любек.

Ако собствените им плавателни съдове не стигнеха, населението на Любек щеше безплатно да предостави своите кораби. Новата стока, която хората от Любек искаха да получават в голямо количество, беше сушена риба от Норвегия, която Ескил Магнусон беше започнал да изкупува на едро и да транспортира от Норвежко море нагоре до езерото Венерн и по-нататък по реки и езера до Ветерн, за да може след това стоката бързо да бъде откарана от пристанището в Източна Готаланд. Скоро и желязо от Свеаланд, и кожени изделия, и осолена херинга и съомга, и масло щяха да могат да се превозват по същия маршрут, а стоките, които Любек предлагаше в замяна, си заслужаваха направените разходи.

Не след дълго всичките мъже — и обикновените, и църковните служители — бяха въввлечени в разгорещен и ободряващ спор на тема какво ще донесат новите търговски отношения с Любек. Те имаха големи очаквания и бяха единодушни, че търговията поставя началото на нови, по-добри времена. Всички изглеждаха убедени, че голямото богатство, което търговията щеше да донесе, щеше да доведе до по-голямо единство и мир, както бяха уверени, че пък в противоположния случай конете се хапят едни други, ако хранилката е празна.

Разговорът се водеше все по-гръмогласно и бира се разнасяше с повишено темпо така, че празненството най-накрая се превърна в такова, каквото трябваше да бъде.

Двете Сесилии сега можеха внимателно да започнат да си говорят една с друга, защото никой не можеше да чуе какво си казваха там на края на масата. Най-напред Сесилия Бланка разказа, че Кнут Ериксон преди много време изпратил съобщение, че щял да дойде в „Божия дом“ този ден и че тогава щял да донесе със себе си мантия за кралица. Така че майка Рикиса отдавна е знаела за това, но каквато е зла, решила да не казва нищо, защото единствената истинска радост за тази жена изобщо не е любовта към Бога, а това да измъчва ближния.

Сесилия Роса спокойно възрази, че въпреки всичко щастието трябва да е още по-голямо сега, когато всичко свърши. Колко ли тежко щеше да бъде иначе да броиш дните в продължение на повече от месец

и постоянно да се безпокоиш, че може да е настъпила промяна в едно или друго нещо?

Те не успяха да стигнат далеч в своя разговор, тъй като фантазиите на мъжете за златото и среброто от търговията с Любек бяха започнали да се преповтарят, а епископ Бенгт се нагласи да води разговора за себе си. Той разказа какъв страх за живота си изпитал, но как се молил на Господ за подкрепа, за да има смелост, и тогава се решил твърдо да се намеси, за да спаси двете Сесилии от това да станат плячка, и то плячка, взета от манастир, най-лошото за една жена. Той продължи да разказва отегчително, без да пропуска и най-маловажното.

Двете Сесилии не можеха просто така да започнат да си приказват за нещо друго, докато говори един епископ и освен това говори точно за тях, макар и по-скоро само за себе си, затова те благоприлично наведоха глави и продължиха разговора си под масата на езика на знаците.

Наистина той отпрати някакви простаци, но къде е смелостта в това?, направи знак Сесилия Роса.

Смелостта му щеше да е по-голяма, ако Сверкерите бяха победили при кръвопролитията, отговори Сесилия Бланка. *Защото щеше да е рискувал само живота си, ако ни беше изоставил.*

Следователно смелостта му се състои в това да не рискува живота си, заключи Сесилия Роса, при което никоя от двете не се сдържа да не се изкикоти.

Но крал Кнут, който имаше остро око и все още не беше съвсем пиян, съзря с ъгълчето на окото си това оживление от страна на дамите и внезапно се обърна към тях и ги попита на висок глас дали това, което казва епископ Бенгт наистина е така.

— Разбира се, това, което каза епископът, е съвсем вярно — отговори Сесилия Бланка без ни най-малко колебание. — Непознатите воители дойдоха и настояваха с толкова груби думи, че не бих могла да ги повторя, Сесилия Алготсдотер и аз самата незабавно да напуснем стените на „Божия дом“. Тогава епископ Бенгт излезе напред и строго ги смъмри, след което те си тръгнаха без да ни навредят.

Кралят и другите мъже обмисляха известно време в пълна тишина тези ангелски думи на кралската годеница и след това монархът обеща, че делото му ще бъде възнаградено. Епископ Бенгт

веднага настоя, че той изобщо не търси награда за това, че е сторил единствено каквото съвестта и християнският дълг повеляват, но ако може да се задели нещо за църквата, винаги ще наставя радост и сред Божиите слуги, както и на небето. Скоро разговорът пое в друга насока.

Сесилия Роса попита чрез знаците си защо епископът лъжец ще се измъкне толкова лесно от примката. Сесилия Бланка ѝ отговори, че би било неразумно една бъдеща кралица да посрамва един от епископите на кралството пред други мъже. Но нищо по случая не е забравено и кралят със сигурност ще научи истината, само че в удобен момент. Двете приятелки вече бяха започнали да жестикулират възбудено над масата и изведнъж осъзнаха, че майка Рикиса ги гледа от мястото си с поглед, който беше всякакъв, но не и изпълнен с обич. Вероятно тя беше видяла какво си говорят с ръце.

Биргер Бруса също беше забелязал нещо, защото той не беше този, който говореше най-много на празненството, а по-скоро слушаше и наблюдаваше. Той седеше по обичайния си начин, леко наклонен назад с онази доволна усмивка, която му беше донесла прякора Бруса, и с халба бира, лениво подпряна на едното му коляно. Сега той рязко се наведе напред и тропна с халбата силно по масата така, че разговорът замлъкна и всички погледи се насочиха към него. Всички знаеха, че когато ярлът прави така, той има нещо да каже, а когато иска да го направи, всички го изслушваха, дори и кралят.

— Струва ми се подходящо — започна той със замислен вид, — да поговорим малко може би за това какво ще можем да направим за „Божия дом“ сега, когато и без това сме тук и вече чухме за подвига на епископ Бенгт. Да речем ти, Рикиса, имаш ли някакво предложение?

Всички погледи се обърнаха към майка Рикиса, тъй като се знаеше, че ярлът не задава въпрос, ако не очаква отговор. Майка Рикиса помисли внимателно преди да отговори.

— Манастирът често получава земи — каза тя. — Освен това, „Божия дом“ ще има повече реколта отколкото през изминалите години. Но точно сега тук имаме нужда по-скоро от катеричи кожи и хубави зимни кожи от лисица и бялка.

Когато замълча, тя имаше вид на хитрец, който много добре знае каква изненада би предизвикал такъв отговор.

— Кожи на катерици и белки. Изглежда, че ти и сестрите сте обладани от земни изкушения. Но не може да е нещо толкова лошо, нали, Рикиса? — попита Биргер Бруса с много приятелски тон и усмивка, по-широка от обичайната.

— Няма нищо такова — изсъска майка Рикиса. — Но както мъжете се занимават с търговия, за което самите вие усърдно се похвалихте, така се налага да правят и Божиите служители. Погледнете всички тези изкаляни и съдрани мантии, които всеки втори от мъжете ви носи сега. Тук в „Божия дом“ започнахме да правим нови мантии — по-хубави и по-красиви от тези, които сте имали преди. И разчитаме на прилично заплащане за тези мантии. Тъй като сме жени, не може да искате от нас да дяламе варовик като монасите във Варнхем.

Отговорът ѝ предизвика и изненада, и одобрение. Тъй като преди малко всичките мъже се бяха смятали за посветени в търговията, те не можеха да направят нищо друго, освен да кимнат одобрително и да се опитат да гледат умно.

— А какъв ли е цветът на тези мантии, които ти и сестрите ти шиете? — попита Биргер Бруса с приветлив тон, който обаче прикриваше една лукава мисъл.

— Скъпи ярле! — отвърна майка Рикиса, правейки се на също така изненадана от въпроса, както Биргер Бруса доскоро се беше правил на невинен. — Разбира се, че мантиите, които шием, са червени с черна глава на грифон... както и сини с три златни корони или сини с лъва, който ти самият, макар и не точно сега както изглежда, по принцип носиш на гърба си...

След кратко колебание Биргер Бруса се разсмя, при което Кнут Ериксон се присъедини към него и веднага всички мъже на масата започнаха да се смеят.

— Майко Рикиса! Ти имаш остър език, но както виждам и странен начин на изразяване — каза Кнут Ериксон, отпи от бирата си и избърса устата си преди да продължи. — Кожите, които поиска, скоро ще бъдат доставени в „Божия дом“, имаш думата ми. Има ли още нещо, докато все още сме в добро настроение и имаме желание да правим нови сделки?

— Може би да, ваше величество — отговори майка Рикиса колебливо. — Ако хората в Любек разполагат със златисти и сребристи нишки, ние ще можем да направим символите от щитовете много по-

красиви. Със сигурност и Сесилия Улвсдотер, и Сесилия Алготсдотер могат да го потвърдят, тъй като и двете бяха много усърдни в новата дейност на „Божия дом“.

Сега всички погледи се насочиха към двете Сесилии, които бяха принудени срамежливо да се съгласят с думите на майка Рикиса. С такива чуждестранни нишки без съмнение символите на гърбовете на мантиите щяха да станат много красиви.

И ето че кралят веднага обеща възможно най-скоро да се погрижи не само исканите кожи, но и нишките от Любек да пристигнат в „Божия дом“ и добави, че това е не само по-добра сделка отколкото да дари земя, но и коронясването му, и това на кралицата му би било много по-красиво, ако гостите са с мантии, направени в „Божия дом“.

Без да губи време, майка Рикиса стана, извини се, че задълженията ѝ я зоват, и изрази дълбоката си благодарност за почерпката и за обещанията. Кралят и неговият ярл кимнаха за лека нощ и тя беше свободна да си върви. Но вместо това тя остана и погледна строго Сесилия Роса, все едно че чакаше нещо.

Щом Кнут Ериксон осъзна мълчаливото желание на майка Рикиса, той погледна годеницата си, която бързо поклати глава. Тогава той мигновено взе решение.

— Пожелавам ти лека нощ, Рикиса — каза той. — А що се отнася до Сесилия Алготсдотер, бих искал тя да прекара нощта с моята годеница, за да не може никой да каже, че същата нощ Кнут е бил под същия покрив и в същото легло с годеницата си.

Майка Рикиса стоеше съвсем неподвижно сякаш не вярваше на ушите си и ѝ беше трудно да реши дали да приеме това и просто да си тръгне или да се възпротиви.

— Нали всички знаете — подхвърли меко Биргер Бруса, — какви лоши последствия може да има за двете Сесилии, ако сгодените не стоят разделени един от друг чак до сватбата. И колкото и да те радва, Рикиса, да държиш и двете Сесилии при строга дисциплина в продължение на двадесет години, нашият крал няма да е много доволен от това.

Биргер Бруса както винаги се усмихна, но думите му бяха пропити с отрова. Майка Рикиса обаче не се даваше лесно и очите ѝ гневно засвяткаха. Тогава кралят бързо се намеси преди да бъде нанесена обида с прекалено груби думи.

— Мисля, че можеш да го преглътнеш, Рикиса — каза той. — Имаш благословията на архиепископа за това, което решихме току-що. Нали така, скъпи мой Стефан?

— *Comment?* О... *naturellement*... ох, да *ma chure Mure* Рикиса... остава точно както каза негово величество, дребно нещо, няма никакъв проблем...

Архиепископът отново се зарови в агнешкото си месо, третата порция, която му бяха донесли, после вдигна чашата си с вино и привидно с голям интерес я заразглежда все едно, че въпросът беше приключен. Майка Рикиса се обърна, без да каже и дума, и тръгна към вратата, като забиваше пети в дъбовите греди.

Така кралят и неговите мъже се отърваха от човека, който със самото си присъствие се явяваше пречка за откровеността им, откровеност, която скоро започна да се налага така неумолимо, както и необходимостта все по-често да излизаш и да се облекчаваш при боровите клонки. Беше си обременяващо с игуменка на празненството, нямаше спор за това.

Но пък не беше и много по-леко с две девойки, чиито млади уши определено щяха да им се надуют от дългите разговори, които нощта все още предлагаше.

Кралят обясни, че е приготвено легло за Сесилиите в стая на горния етаж и че през цялата нощ пред вратата им ще пази страж, така че никакви зли езици не ще могат да им навредят. За двете Сесилии това оттегляне от празненството беше също толкова приятно, колкото за мъжете, защото сега те разполагаха само с една последна нощ, през която да са заедно и да си поговорят за всичко това, за което иначе дълго щяха да съжаляват, че не са могли да си кажат. Те се оттеглиха благовъзпитано, въпреки че Биргер Бруса ги спря по средата на пътя с едно приятелско изкашляне и посочи мантията си. Сесилия Роса се изчерви и я свали от себе си и когато Биргер Бруса развеселено се обърна с гръб, тя сложи мантията на кралския наместник с лъва на Фолкунгите на рамената на този, на когото тя принадлежеше.

Веднага след това двете Сесилии отидоха на горния етаж и си легнаха между ленените чаршафи и дебелите завивки, така че можеха да спят само по бельо и нощта пак им се струваше необичайно топла и приятна. На едната дървена стена имаше светилник, който щеше да гори много по-дълго време отколкото няколко свещи.

Двете приятелки лежаха една до друга, гледаха в тавана и се държаха за ръце. На една пейка до леглото беше кралската мантия, синя и величествена, с три проблясващи златни корони като напомняне за всички тези невероятно важни неща, които се бяха случили през този ден. Те благоговееха пред тази мисъл и не казваха нищо.

Но нощта едва беше настъпила и отдолу се вдигаше шум, носеше се смях от пируващите, които, сега напълно освободени от женско присъствие, се стараеха да си направят едно наистина кралско празненство.

— Питам се дали архиепископът е наченал четвъртата си порция агнешко — изкикоти се Сесилия Бланка. — Чудя се между другото и дали е толкова глупав, колкото изглежда. Видя ли как отпрати майка Рикиса все едно, че муха е кацнала на чашата му с вино?

— Точно заради това не е толкова глупав, колкото се прави — отговори Сесилия Роса. — Той не можеше да се преструва, че се подчинява и на най-малкия знак от страна на краля. А и не можеше да се прави, че ще реши нещо против майка Рикиса. Затова си даваше вид, че е имало муха в чашата му за вино — ни повече, ни по-малко. Между другото, Арн винаги говореше с добро за архиепископ Стефан, въпреки че той осъди двама ни на толкова тежко наказание.

— Ти си прекалено добра и мислиш все хубави неща за хората, моя скъпа приятелко — въздъхна Сесилия Бланка.

— Какво имаш предвид, мила Бланка?

— Трябва да мислиш повече като мъж, Роса, трябва да се научиш да мислиш като тях, както мислят мъже, които носят корона на ярл или жезъл на епископ. Присъдата, която ти и Арн получихте, изобщо не беше добра. Както Биргер Бруса ясно се изрази: много са извършили същия грях без въобще да бъдат наказани. Вие бяхте осъдени несправедливо тежко, ясно е като бял ден, не разбираш ли?

— Не, не разбирам. Защо трябваше да постъпват така?

— Рикиса, тя е тази сервилна душа, която стои зад всичко. Аз бях в „Божия дом“, когато твоята сестра, Катерина, която вече май не ти е толкова близка, и Рикиса започнаха да плетат мрежите си. Арн, твоят възлюбен, както ти сама го наричаш, беше приятел на Кнут Ериксон и член на рода на Фолкунгите. Това, което Рикиса искаше, беше да навреди на приятеля на краля и така да се получи раздор. А Арн беше

войн, който можеше да порази с меча си всички други, и за това се говореше много. Това искаше архиепископът.

— За какво им е на архиепископа и на отец Хенри един воин?

— Но скъпа моя приятелко! — възкликна Сесилия Бланка нетърпеливо. — Не се прави на тъпата гъска, за която ни разправяше госпожа Хелена. Та нали епископите и другите прелати непрекъснато обикалят и говорят как трябва да изпращаме мъже на война в Свещената земя, като че ли не ни стигат нашите собствени войни, и как този, който носи кръста, отива в рая и така нататък. Нямаат голям успех с такива приказки. Познаваш ли някой, който да си е сложил кръста и да е заминал доброволно? Не, нито пък аз. Но те можах да изпратят Арн и със сигурност са казали множество благодарствени молитви след това. Истината понякога е тежка и болезнена. Ако Арн Магнусон не се беше превърнал в легенда след битката при Аксевала, ако беше обикновен мъж като всички останали, сражаващи се с меч и копие, вие щяхте да изкупувате вината си две години, а не двадесет.

— Започнала си да разсъждаваш като кралица, това ли е умението, което искаш да развиеш? — попита Сесилия Роса след малко. Тя изглеждаше дълбоко развълнувана от думите за меча като причина за тежката им присъда с Арн.

— Да, опитвам се да се науча да мисля като кралица. От нас двете като че ли аз съм по-подходящата затова. Ти си прекалено добра, скъпа моя Роса.

— Благодарение на това, че мислеше като кралица ли успя да ги накараш да ме доведат на празненството? Между другото, майка Рикиса изглеждаше все едно се задушаваше от омраза, когато дойде да ме вземе.

— Нищо чудно, тази напаст, тя трябва да се научи, че определено не е олицетворение на Божията воля. Не, първо опитах с добронамерени хитрости и милувки. Но в интерес на истината Кнут не изглеждаше особено впечатлен от моите умения. Той отиде да говори със своя ярл. И аз останах с нацупена физиономия. Чака ме дълъг път преди да стана кралица.

— Значи Биргер Бруса е бил този, който е решил, че ще мога да дойда?

— Той и никой друг. В негово лице имаш опора, която трябва много да цениш. Когато той дойде и те загърна с мантията на

Фолкунгите, ясно е, че не беше само за да те предпази от студа.

Двете замълчаха, защото изблиците на смях сега гърмяха през дъсчения под и в същото време те се почувстваха някак смутени от това, че разговорът им се насочи в такава сериозна посока, сякаш кралската мантия в полумрака около тях ги беше принудила да бъдат нещо друго, освен просто най-добри приятелки. И макар че още не беше минало много от тази нощ, тя щеше да свърши като всички други, дори и като нощите в карцера, и след това те щяха да се разделят за дълго време, за твърде дълго време или завинаги. Трябваше да намерят друга тема за разговор, различна от борбата за власт.

— Мислиш ли, че той е един красив мъж, изглежда ли така, както си го спомняш? — попита Сесилия Роса накрая.

— Кой? Кнут Ериксон? Е, та аз си го спомням като по-млад и по-красив, нали минаха няколко години откакто се видяхме, а и тогава беше за кратко. Той е висок и изглежда много силен, но косата му е започнала да оредява и скоро ще заприлича на монах, въпреки че не е толкова стар. Изобщо не е като някое старче от Линшьопинг, но, разбира се, можеше и да изглежда по-добре. А и не е толкова умен колкото Биргер Бруса. В крайна сметка можело е да бъде по-добре, но и много по-зле от това. Така че аз съм си сравнително доволна.

— Сравнително доволна?

— Да, трябва да призная. Това не е толкова важно. Важното е, че той е крал.

— Но ти го обичаш, нали?

— Както обичам Дева Мария или както се обичат в приказките? Не, ясно е, че не го обичам. Защо да го правя?

— Никога ли не си обичала някой мъж?

— Мъж не. Но имаше един коняр... ех, бях само на петнайсет, баща ми ни видя и животът ми стана кошмарен, конярят беше изгонен с камшик и се закле, че някой ден ще се върне с много воини и така нататък. Аз плаках в продължение на няколко дни и после получих нов кон.

— Когато изляза от тук, ще съм на трийсет и седем години — прошепна Сесилия Роса, въпреки че сега трябваше да говорят наистина силно, за да могат да се чуят през шума от празненството под тях.

— Тогава все още ще имаш половината си живот на разположение — отвърна Сесилия Бланка с доста по-силен глас. — Ще дойдеш при мен и краля, ние сме приятелки за цял живот и това е единственото, срещу което такива като майка Рикиса не могат нищо да направят.

— Но аз сигурно ще изляза от тук само ако Арн се завърне, както се закле, че ще направи. В противен случай ще гния тук вътре до края на живота си — каза Сесилия Роса с малко по-висок глас.

— Нали ще се молиш за Арн всяка нощ, докато настъпи този ден? — попита Сесилия Бланка и стисна по-здрави ръката на приятелката си. — Обещавам ти, че аз ще се моля за същото и може би, ако се подкрепяме, двете заедно ще успеем да умиловим Божията майка.

— Да, вероятно ще можем. Всеизвестно е, че Дева Мария много пъти се е смиявала над молитви, изпълнени с любов, ако наистина са били настойчиви. Знам един такъв разказ, който е много красив.

— Ако те попитам същото, което ти ме попита, ти действително обичаш Арн Магнусон, нали? Той е не само твоят мост над този гроб, наречен „Божия дом“, ти го обичаш, както обичаш Дева Мария, или както се обичат в приказките?

— Да, така е — отговори Сесилия Роса. — Обичам го толкова много, че ме е страх от греха да обичаш някого повече от Господ, любовта ми е вечна и когато тези проклети двамайсет години изминат, аз все още ще го обичам.

— Не можеш да си представиш как ти завиждам — призна Сесилия Бланка след малко, извърна се рязко в леглото и прегърна приятелката си.

Те полежаха така известно време, докато сълзите пълнеха очите и на двете. Едва нуждата, която може да прекъсне каквото и да е след едно празненство, сложи край на това. Сесилия Роса трябваше да стане и да се изпишка в гърнето, което някой предвидливо беше поставил под леглото им.

— Трябва да те попитам две неща, които човек може да попита само най-добрия си приятел — започна Сесилия Бланка, когато се мушна отново под завивките от овча кожа. — Какво е чувството да имаш син и в същото време да нямаш син? И толкова ли е неприятно да родиш дете, както много хора казват?

— Питаш ме много неща наведнъж — отговори Сесилия Роса с бегла, уморена усмивка. — Да имаш син като моя, който се казва Магнус и израства при Биргер Бруса, а Бригида му е като майка, е тежко и аз си налагам да не мисля за него освен в молитвите си. Той беше толкова хубав и толкова мънищък! Това да не мога да съм до него е нещастие, по-голямо от затворничеството ми при майка Рикиса. Но дори и в това нещастие имам късмета синът ми да расте при един толкова добър човек като чичото на Арн. Леко налудничаво ли ти се струва, трудно ли ти е да го разбереш?

— Няма такова нещо. Мисля, че е точно както ти казваш. А как беше при раждането?

— Вече си започнала да се притесняваш? Не е ли малко рано сега, когато имаме пазач пред спалнята и всичко останало!

— Не се подигравай с това. Да, притеснявам се. Не мисля, че ще мога да се измъкна, без да родя няколко момчета. Как беше?

— Какво ли знам аз? Аз съм родила само едно. Искаш ли да знаеш дали боли? Да, много боли. Искаш ли да знаеш дали се чувстваш щастлива, когато свърши? Да, чувстваш се щастлива, когато свърши. Сега научи ли от една опитна жена нещо, което не си знаела и преди?

— Чудя се дали боли по-малко, ако човек обича мъжа, който е баща на децата му? — запита се след малко Сесилия Бланка полунашега-полунаистина.

— Да, определено мисля, че е така — отговори Сесилия Роса.

— В такъв случай би било най-добре възможно най-бързо да замина оттук и да започна да обичам наглия крал — въздъхна Сесилия Бланка шеговито.

И двете избухнаха в смях, пречистващ и освобождаващ, и се сгушиха една в друга, почти както в нощта, когато вкочанената от студ Сесилия Бланка беше доведена от карцера. Както си лежаха, и двете се сетиха за онази нощ.

— Аз вярвам и винаги ще вярвам, че ти спаси живота ми онази нощ. Бях измръзнала до кости и животът ми изглеждаше като бледия син пламък, точно преди и последният въглен в огъня да угасне — прошепна Сесилия Бланка право в ухото на приятелката си.

— Пламъкът вътре в теб е много по-силен — отвърна Сесилия Роса сънено.

Те заспаха, но когато дойде време за сутрешната молитва, и двете се събудиха, изправиха се сънени и олюляващи се и започнаха да се обличат преди да осъзнаят, че се намират в хосписа, където все още се чуваха викове от долния етаж.

Когато се пъхнаха обратно под завивките, двете приятелки бяха съвсем будни и не можеха да заспят отново. Светилникът обаче беше угаснал, а навън се стелеше непрогледен мрак.

Тогава те продължиха разговора си оттам, откъдето бяха спрели — от темата за вечното приятелство и вечната любов.

---

[1] Ярл — Кралски наместник. — Б.р. ↑

V.

Когато Саладин достигна Газа, той не се остави да бъде заблуден от нито един от капаните на врага. Бе воювал прекалено дълго, бе окупирали прекалено много градове и защитаваха прекалено много други от нашественици, за да повярва на онова, което виждаше от пръв поглед. Точно сега Газа изглеждаше лесно превземаем, сякаш бе нужно само да нахлуят на конете, сякаш градът бе изоставен и на път да се предаде доброволно. Но на кулата над широко отворените градски врати и спуснатия над рова подвижен мост се вееха черно-белият флаг на рицарите тамплиери и знамената им с лика на Божията майка, която почитаха. Именно на тези знамена човек трябваше да обърне внимание на първо място, а не на онова, което врагът искаше той да види. Мисълта, че тамплиерите биха се предали без бой, бе почти смешна, по-скоро бе обидно, че предводителите им вярваха, че биха могли да успеят с такъв елементарен номер.

С раздразнение Саладин отпращаше с ръка емирите, които идваха на конете си да му предложат един или друг абсурден план за светкавично нападение. Той не промени досегашните си заповеди. Трябваше да продължат така, както бе решено, и да не променят плановете си само заради една отворена врата и привидно разредените редици от защитници, без самите рицари тамплиери, облечени в бяло, да се виждат.

Арн стоеше горе на градската стена заедно със своя оръжейник Гуидо дьо Фарамонд и знаменосеца си Арман и наблюдаваше напрегнато приближаващата вражеска войска. В града — долу и зад него — улиците бяха почистени от боклуци и всичко запалимо; на прозорците бяха сложени дървени кепенци или бяха опънати кожи, напоени в оцет; бегълците, потърсили укритие в града, бяха събрани в каменните складове за зърно, които бяха изпразнени, когато трябваше да се напълни хамбарът вътре в крепостта; а жителите на града се намираха или в домовете си, или участваха в групите, които щяха да отговарят за защитата на града от пожар.

Град Газа бе разположен на хълм, който се спускаше до морето и завършваше с крепостта и залива. Градските врати се намираха на най-високата точка на хълма, така че всяка вражеска атака идваше отдолу. Пътят между градските врати и вратите на крепостта долу при морето бе чист и без препятствия, сякаш бе тренировъчно поле за състезания по езда. Горе на градските стени се виждаха най-вече турски стрелци и отделни, облечени в черно офицери, подредени в нещо, което отвън трябваше да изглежда като доста слаба защита. Това се дължеше на факта, че двеста офицери, в по-голямата си част въоръжени с арбалети, стояха долу с гръб, опрян в защитното укрепление, така че да не се виждат отвън. Така при заповед на Арн защитата на Газа можеше да нарасне двойно за един-единствен миг.

Непосредствено пред затворените, но не и залостени врати на самата крепост осемдесет рицари тамплиери седяха на конете си, готови незабавно да се впуснат в нападение.

Арн бе хранил надежда вражеската войска да пристигне на групи, а не като една обединена военна сила и си бе представял как тогава някой жаден за почести емир нямаше да може да устои на изкушението да покаже смелостта и решителността си, за да пожъне след това богато възнаграждение, когато самият Саладин пристигне. Често пред битка възбудата е толкова голяма, колкото здравият разум — в недостиг.

Ако мамелюците изпратеха конницата си през отворените врати на града, те щяха да се затворят, след като вътре станеше достатъчно тясно, може би след четиристотин човека. После щяха да се отворят вратите на крепостта горе и отрядът на рицарите щеше да се вреже в мамелюците при най-благоприятно разположение — когато бе тясно и мъчително и когато сарацинската бързина вече нямаше да е преимущество. А от градските стени офицерите щяха да се обърнат със своите арбалети отвън навътре. Врагът щеше да изгуби една десета от силите си през първия час. А онзи, започнал обсада по този начин, щеше да срещне много затруднения впоследствие. Всъщност това беше по-скоро смирена надежда, отколкото някакъв лукав план. Саладин със сигурност не бе враг, известен със своята лековерност.

— Време ли е вече да намерим друго занимание на рицарите си? — попита оръжейникът.

— Да, но те все пак трябва да останат в пълна готовност, може би ще ни се удаде друга възможност — отговори Арн, без гласът му да издава нито разочарование, нито надежда.

Оръжейникът кимна и се отдалечи с бърза крачка.

— Ела! — каза Арн на Арман и го заведе до укреплението при кулата на градските врати, така че двамата застанаха напълно видими за врага точно под флаговете на тамплиерите. Самият Арн в момента бе единственият облечен в бяло рицар, който се виждаше горе сред защитниците на Газа.

— Какво ще се случи сега, след като те не се оставиха да бъдат измамени? — попита Арман.

— Първо Саладин ще покаже бойците си и когато приключи с това, ще има малко състезание по стрелба, което няма да значи кой знае какво — отговори Арн. — Първият ден ще е спокоен и само един човек ще умре.

— Кой ще умре? — попита Арман, учуден със сбърчено чело.

— Един мъж на твоята възраст, мъж също като теб — отвърна Арн с някаква почти тъжна нотка в гласа. — Един храбър млад мъж, който вярва, че има възможността да спечели голяма чест и може би за първи път да бъде част от една голяма победа. Един мъж, който вярва, че Бог е с него, въпреки че Той вече го е белязал като онзи, който трябва да умре днес.

Арман не се осмели да разпитва повече за онзи, който щеше да умре. Неговият господар Арн му бе отговорил сякаш бе някъде далеч, зареян в мисли, и сякаш думите му означаваха нещо, съвсем различно от онова, което му се струваше в първия момент, така както често говореха високопоставените братя в ордена.

Скоро цялото внимание на Арман бе привлечено от театъра извън стените, където Саладин, точно както господарят Арн бе предрекъл, сега показваше войската си. Мамелюкските конници минаваха, строени в редици по пет, възседнали красиви силни коне, златото по униформите им блестеше на слънцето, те разтърсваха копията си и вдигаха лъковете си, точно когато минаваха покрай онази част от градската стена до входната кула, където стояха Арн и Арман. Парадът отне почти час и въпреки че към края Арн изгуби бройката, той имаше ясната представа, че вражеската конница наброява повече от шест хиляди души.

Това беше най-голямата конна войска, която Арман някога бе виждал, струваше му се абсолютно непобедима, особено след като всички знаеха, че блестящите в злато мамелюци бяха най-добрите бойци от всички сарацински врагове. Но господарят му Арн не изглеждаше особено обезпокоен от видяното. А когато конният парад приключи, той се усмихна насреща му, потри доволно ръце и започна да разтрива пръсти, както правеше преди упражнения с дългия лък, който сега стоеше вътре във входната кула заедно с буре за бира, пълно с повече от сто стрели.

— До тук всичко изглежда добре, Арман, не мислиш ли? — попита Арн видимо въодушевен.

— Това е най-многобройната вражеска армия, която съм виждал някога — отговори Арман предпазливо, тъй като самият той всъщност не смяташе, че положението изглежда добре.

— Да, вярно е — отвърна Арн. — Но ние няма да излезем и да се надбягваме с тях там в равнината, както те сигурно се надяват. Ще останем зад стените, а с конете си те не могат да се прехвърлят. Саладин обаче не е показал същинската си сила все още, цялото това упражнение по яздене беше най-вече за да поддържа духа сред собствените им редици. Цялата си сила той ще покаже след онова, което ще последва сега.

Арн отново се обърна към укреплението и Арман направи същото, тъй като не му се искаше да му проличи, че всъщност нямаше и идея какво щеше да последва сега или пък какво щяха да видят, когато Саладин решише да покаже цялата си сила.

Това, което последва непосредствено след това, беше съвсем друг вид конна демонстрация. Многобройната войска бе спряла долу и в момента бе заета да разседлава конете и да опъва лагер. Петдесетина конници се бяха събрали обаче сякаш за нападение — с лъкове в ръцете, точно срещу градските врати. Те вдигнаха оръжията си, нададоха силни бойни викове и след това се втурнаха в пълен галоп срещу отворените градски врати с лъкове в ръка.

Имаше само едно място, където можеха да преминат рова и то беше до вратите. Ровът тук, на високото в източната част на града, беше пълен със заострени, насочени нагоре колове; онзи, който се впуснеше устремен с коня си натам, щеше да се набучи смъртоносно заедно с коня си.

Цялата сарацинска група междувременно спря, преди да достигне мястото за преминаване на рова, и се впусна в шумно обсъждане, докато един от тях изведнъж не пришпори коня си, насочи се с пълна скорост към градските врати, пусна юздите, когато вдигна лъка си, продължавайки да язди, и опъна тетивата така, както само сарацинските ездаци можеха. Арн стоеше съвсем неподвижен. Арман погледна тайно господаря си и видя как той сякаш се усмихна леко и с тъга, като същевременно въздъхна и поклати глава.

Ездачът долу пусна стрелата си срещу Арн, набеязаната цел. Той бе единственият в бяла мантия, който в момента се виждаше на стените на Газа. Стрелата профуча близо до главата му, без той да помръдне.

Конникът се бе обърнал веднага след изстрела и сега се връщаше обратно с бясна скорост. Достигнал до другарите си, той бе поздравен със силни викове и копия, с които леко го потупваха по гърба. След това се приготви следващият конник и скоро се приближи в галоп също като предшественика си. Той пропусна целта си с много по-голямо отклонение от първия стрелец, но затова пък бе дръзнал да се приближи много по-близо.

Докато той яздеше с все сила обратно към другите млади емири, Арн нареди на Арман да му донесе лъка и няколко стрели от кулата. Арман се подчини незабавно и скоро се върна задъхан с лъка, точно когато третият конник се бе втурнал към стената.

— Прикривай ме отляво с щита си — нареди Арн, докато поемаше лъка си и постави стрела на тетивата. Арман държеше щита в готовност. Той разбираше, че трябва да изчака, докато конникът долу не се приближи и не се приготви за стрелба.

Когато младият мамелюкски емир изтрополи по покритата част на рова, пусна юздите и опъна тетивата си, Арман вдигна щита, който покри голяма част от господаря му, докато той спокойно опъна големия си лък, прицели се и пусна стрелата.

Стрелата на Арн улучи врага точно под ямката на шията и той бе изхвърлен назад долу на земята, а от устата му изшуртя кръв. От конвулсиите на тялото му в праха човек оставаше с впечатлението, че той най-вероятно е бил мъртъв, преди да се стовари на земята. Конят му продължи без ездач право през отворените градски врати и изчезна надолу по главната улица към крепостта.

— Него имах предвид — каза Арн на Арман, сякаш чувстваше по-скоро тъга отколкото триумф от това, че бе убил враг. — Писано бе, че именно той ще умре и че вероятно ще е единственият през този ден.

— Не разбирам, господарю — отвърна Арман. — Казвал си ми винаги да питам, когато не разбирам нещо, и сега е така.

— Да, имаш право да питаш — каза Арн и подпря лъка си на каменната стена. — Човек трябва да пита за нещата, които не разбира, за да може да се научи. Наистина, много по-добре е отколкото да се преструваш, че знаеш повече, отколкото всъщност знаеш, само за да не покажеш незнанието си от суета. Ти скоро ще си един от ордена, а един брат винаги получава отговор от друг, винаги. Ето така стоят нещата. Онези млади емири знаят много добре кой съм аз, както и че съм сравнително добър стрелец. Следователно онзи, който се осмели да язди срещу Ал Гути е храбър, а онзи, който оцелее след това, е бил пощаден от Бога заради храбростта си. Да, те мислят по този начин. Най-храбро е да си трети според тяхната вяра, това е решаващото. Сега никой няма да нападне за четвърти път, защото не е възможно да се приближиш повече от първите трима. Онзи, който се осмели, ще умре напразно. Смелостта и всичко онова, което последователите на правата вяра и неверниците си внушават за смелостта, е по-трудно да бъде разбрано отколкото честта. Според мнозина нерешителността е равна на страхливост. А виж колко нерешителни са те там сега! Искаха да ни се подиграят, а сега поставиха самите себе си в доста лошо положение.

— Какво ще направят сега, когато другарят им умря, как биха могли да отмъстят за него? — попита Арман.

— Ако са умни, няма да направят нищо. Ако са страхливи и се скрият при войската, за да нападнат всички закуп, за да приберат тялото му и то да получи достойно погребение, ние ще избием почти всички, тогава ще пуснем в действие стрелците си при рова. Нареди да бъдат в готовност.

Арман се подчини незабавно и всички офицери, скрити зад стената с арбалетите си, сега заредиха оръжията си и се приготвиха при следваща заповед да се покажат над укреплението и да изпратят смъртоносен дъжд срещу конницата, ако тя решише да нападне.

Но младите конници в далечината изглеждаха прекалено нерешителни, за да се впуснат в нападение, или пък предусащаха, че това е капан. Така както стените на Газа изглеждаха в момента от

техния ъгъл — с редките редици на турските стрелци, съвсем възможно бе това да изглеждаше подозрително просто и безопасно и следователно беше капан.

Когато вече нямаше изгледи те да нападнат, Арн нареди да доведат заловения мамелюкски кон, слезе по каменните стълби, хвана коня за поводата и го изведе пеша през градските врати. Не спря, преди да достигне до мъжа, когото бе убил. Мамелюците стояха тихо и гледаха към него, напрегнати и готови да се впуснат в атака, както Арман стоеше горе на стената също така напрегнат и готов да изправи стрелците с арбалетите, ако вражеската конница нападнеше.

Арн качи мъртвия си враг на седлото и грижливо го върза с ремъците на стремената за едната ръка и единия крак, така че да не се плъзне и да падне. След това обърна коня към напълно притихналата група врагове и изведнъж го шибна по хълбока, така че той се отдалечи в тръс, докато Арн се обърна и бавно, без да се оглежда, тръгна към градската врата.

Никой не го нападна, никой не стреля по него.

Той изглеждаше много доволен и в добро настроение, когато се качи горе на укреплението при Арман. Оръжейникът се беше върнал от крепостта и сърдечно му стисна ръката и го прегърна. Мамелюците се бяха погрижили за своя мъртъв другар и сега бавно се отдалечаваха на конете си, за да го погребат както повеляваха традициите им. Арн и майсторът гледаха доволни след тъжната група.

Арман в същото време се чувстваше като гъска, той не разбираше постъпката на своя господар, както и не разбираше задоволството на двамата висшестоящи братя от нещо, което той самият смяташе за жест на безразсъдна смелост, може би безотговорен начин да рискуваш живота си в името на онзи, който така или иначе носеше най-голяма отговорност за живота на всички тях.

— Прости, господарю, но трябва да попитам пак — каза той накрая след дълго колебание.

— Да? — отвърна Арн бодро. — Има нещо в поведението ми, което не разбираш?

— Да, господарю.

— Смяташ, че рискувах живота си безразсъдно?

— Би могло да се каже, господарю.

— Обаче не е така. Ако те се бяха насочили към мен, за да се приближат достатъчно, за да могат да стрелят, повечето от тях щяха да умрат, преди да са успели да насочат стрелите си, тъй като щяха да са навлезли в сигурния периметър на арбалетите. Самият аз съм с двойна ризница на гърба, стрелите им щяха да заседнат във филцовия слой, но нямаше да успеят да пробият и аз щях да вляза през вратите ни като таралеж. Това естествено щеше да е най-добрият вариант. Сега трябва да се задоволим с почти най-добрия.

— Все още не съм напълно сигурен, че разбирам всичко това — колебаеше се Арман, докато двамата братя му се усмихваха бащински.

— Този път сме изправени срещу мамелюци — обясни майсторът. — Ти Арман, който скоро ще бъдеш един от нас, трябва непременно да ги опознаеш и с тяхната сила, и със слабостите им. Силата им е в изкуството на ездата и в храбростта, слабостта им е в начина на мислене. Те не са вярващи, дори не са неверници, те вярват в духове и в странстването на душата от тяло в тяло, или в камъните в пустинята, и в това, че смелостта на човек е неговата истинска душа и много повече. Те вярват, че онзи, който покаже най-голяма храброст, е победителят във войната.

— Аха — отрони Арман смирено, но си личеше, че все още размишлява.

— За тях числото три е свещено в битка — продължи Арн с обяснението. — Човек би могъл донякъде да го разбере, нали третият удар с меч в дуел е най-опасният. А сега умря техният трети ездач. Днес врагът, който те наричат Ал Гути, показва по-голяма смелост от тях самите, следователно аз ще бъда победителят в тази война, а не Саладин и тази вечер този слух ще се разнесе из техния лагер.

— Но, господарю, ако се бяха спуснали към тебе с конете си, както си стоеше там навън?

— Тогава повечето от тях щяха да умрат. А малцината, които щяха да се измъкнат, щяха да видят как стрелите ме улучват една след друга, без да умирам и тогава вечерта щеше да се разнесе легендата за моето безсмъртие. Не знам кое щеше да е по-добре. Сега обаче е време за следващия ход на Саладин. Ще го видим, преди да се свечери.

Арн, който не мислеше, че има опасност от вражеско нападение, прати повече от половината защитници горе на стената, за да похапнат и починат. Самият той слезе обратно през Газа и отиде в крепостта, за

да изпее вечернята на вечерната молитва заедно с рицарите, преди да е станало време за нощната стража, защото след това половината от войската щеше да почива, а другата половина щеше да стои на пост. Вратите на Газа стояха все още предизвикателно отворени, но по нищо не личеше, че Саладин се подготвя за нахлуване.

По-късно вечерта врагът се появи със строители и каруци, натоварени с колела, солидни талпи и въжета. Те започнаха да монтират своите катапулти и хвъргачки, които скоро щяха да започнат да хвърлят големи каменни блокове срещу стените на Газа.

Арн стоеше замислен горе на укреплението. Той бе дошъл веднага, щом му съобщиха за обсадните машини. Във вражеския лагер изглеждаше спокойно, около шатрите горяха хиляди огньове и очевидно се ядеше и пиеше. Изглеждаше така сякаш Саладин бе оставил своите скъпи обсадни машини и инженери с прекалено слаба охрана и почти никакви конници, само неколкостотин пехотинци.

Ако наистина беше така, то това бе златна възможност. Ако Саладин знаеше, че в крепостта има осемдесет рицари тамплиери, той никога не би се осмелил на подобна постъпка. Ако Арн ги пуснеше сега в атака, те щяха да успеят да изгорят и унищожат машините и да убият инженерите. Но бе също така възможно многобройни мамелюкски конници да стоят в готовност в мрака, без това да се вижда от градските стени. Много неща можеха да бъдат казани по адрес на най-жестокия вражески предводител, но със сигурност не и че е глупав.

Арн нареди да вдигнат подвижния мост и да затворят вратите на града. Първият ден от войната, който бе по-скоро психологически двубой, отколкото сражение на бойното поле, бе приключил. Никой не бе измамил другия и само един мъж бе загинал. Нищо не бе решено. Арн отиде да се наспи, тъй като предполагаше, че това ще е последната нощ за дълго време напред, в която щеше да има възможност за истински здрав сън.

* * *

След сутрешната молитва Арн се качи обратно на стената. Когато утринната светлина бавно се превърна от черна непрогледност в сива

мъглявина, той различи голямата, дебнеща военна част в една долчинка, долу вдясно от обсадните машини, където ударите от чукове тътнеха неуморно. Беше така, както бе подозирал, там имаше конница от поне хиляда мъже. Ако беше изпратил рицарите си да унищожат обсадните машини, изкушението, което Саладин им бе поднесъл, сега всички щяха да са мъртви. Усмихна се при мисълта, че нощта трябва да е била доста тежка за вражеските конници, които е трябвало да държат конете си тихи, за да бъдат готови във всеки момент, ако подвижният мост в далечината се спусне и две редици с облечени в бяло врагове се втурнат навън към смъртта си. Той си помисли, че каквото и да прави в бъдеще, в онова бъдеще, което му бе останало, той никога, никога нямаше да подценява Саладин.

Бе време за смяна на постове и вдървени, премръзнали и мрачни стрелци заслизаха от укрепленията, докато нови отпочинали сили се качваха, поздравяваха братята си и поемаха оръжията им.

Единствената ясна цел на Арн беше да забави Саладин възможно най-дълго в Газа. Така Йерусалим и Божи гроб можеха да бъдат спасени от неверниците. Беше много прост план, много прост поне на думи.

Но успее ли, той, както и всички братя от ордена, които се намираха в Газа, щяха да са мъртви до около месец. Никога не бе виждал смъртта така близо и така ясно. Бе раняван в битка много пъти, в които бе имал късмет, бе яздил с паднало копие срещу вражеска войска с многократно по-голямо числено превъзходство, отколкото можеше да си спомни. Но никога не бе ставало въпрос за смъртта, той не бе го виждал като смъртта. По някакъв начин, който не можеше да обясни, Арн винаги бе чувствал, че ще оцелее след всяка една от онези битки. Обещанието, че чрез смъртта ще отиде в рая, не му бе носило никакво особено успокоение, тъй като той никога не бе вярвал, че ще умре. Той нямаше да умре, това никога не е била целта. Щеше да живее двадесет години като рицар тамплиер, щеше да се завърне въкъщи при любимата си, както се бе врекъл в честта си и в благословения си меч. Та нали не можеше да наруши думата си, невъзможно бе това да бъде Божията воля!

Точно сега, когато стоеше горе на укреплението, в утрото, което просветля още повече, така че капанът, поставен от Саладин, бе първоначално нещо въображаемо, което се превърна в действителност

от звука на пръхтящи коне в тъмнината и едно или друго подрънкващо стреме от позлатените им доспехи, които започваха да проблясват под първите слънчеви лъчи, сега той за първи път усети диханието на смъртта. Газа не можеше да устои на такава голяма обсада повече от месец. Бе съвсем сигурно, ако човек разчиташе изцяло на действията на хората, не на Божие чудо. На чудо обаче хората не можеха да се надяват, Бог бе строг към своите вярващи.

Представи си Сесилия. Видя я как върви към портите на „Божия дом“; той се бе обърнал, облян в сълзи, преди тя да изчезне вътре. По онова време животът бе толкова различен, че сега, след дългото време, прекарано в Светите земи, му се струваше, че той никога не е бил реален. „Боже, защо ме изпрати тук, за какво ти беше още един-единствен рицар и защо никога не ми отговаряш?“ — помисли си той.

Веднага се смути, че мислеше така за Господ, който чуваше всички мисли и от това, че така се бе възгордял, че да постави своите изцяло лични интереси пред голямата цел, той, който на всичко отгоре бе рицар тамплиер. Отдавна не го бе обземала подобна слабост и затова искрено помоли Бога за прошка на колене до укреплението, докато слънцето се издигаше над вражеската войска и разпръскваше отблясъци над оръжията и вимпелите.

След молитвата на зазоряване имаше съвет с оръжейния специалист и шестимата командири на ескадрони.

Ясно бе, че Саладин се бе опитал да ги подмами в капан предишната нощ. Но също така бе ясно, че щеше да е много добре, ако успееш с едно нападение да разбият или изгорят обсадните машини. Стените на Газа нямаше да устоят на каменни блокове и гръцки огън особено дълго и след това всички мъже, жени, деца и животни щяха да бъдат принудени да се натъпчат в крепостта.

Саладин не знаеше колко рицари има зад стените, неговите конници не бяха имали възможността да видят повече от един ескадрон от шестнадесет мъже. И тъй като нямаше нападение от обсадения град през първата нощ, когато изглеждаше най-изкушаващо, то Саладин можеше да си помисли, че редиците на рицарите са прекалено слаби за подобно нападение. Следователно трябваше да ударят по средата на деня, наред работата или по време на следобедната молитва, точно когато врагът смята, че подобна атака

няма да има. Въпросът бе единствено какво щеше да им коства това, изразено в загинали рицари, и дали си струваше цената.

Оръжейникът смяташе, че това е добра възможност. Обсадните машини бяха разположени близо до стените на града и тъй като той се намираше на височина, нападението щеше да се извърши по нанадолнище. Ако нападнеха неочаквано, можеха да стигнат още по-напред, преди врагът да се събере за контраудар. Да, имаха добра възможност да подпалят обсадните машини. Щеше да им струва живота на близо двадесет братя. Според него си струваше да заплатят тази цена, защото тези двадесет живота щяха да удължат обсадата поне с месец и така Йерусалим щеше да е спасен.

Арн се съгласи, всички други кимнаха в знак на съгласие. След това Арн реши, че той сам ще предвожда нападението и че тогава оръжейникът ще поеме командването вътре в града, както и че всички братя ще участват, включително и онези, на които в друг случай това щеше да им бъде спестено заради леки наранявания. Ако започнеха да подготвят мехове с катран и гръцки огън от сутринта, нападението можеше да бъде проведено точно в най-горещата част на деня и в часа за молитва на неверниците. Така бе решено и Арн се върна при стените, за да се покаже както на защитниците на града, така и на враговете. Веднага щом стигна там, нареди градската врата да бъде отворена, а подвижният мост — спуснат. Както очакваше, това предизвика въннение в противниковия лагер, но тъй като не се случи нищо повече, те бързо се захванаха с работата си оттам, където я бяха прекъснали.

Той направи обиколка на градската стена, която се свързваше с крепостта и залива както на север, така и на юг. Там, в лявата част на града, ровът беше дълбок и пълен с морска вода. Това бяха най-силните части на Газа, там нямаше да има никаква атака в началото на обсадата. Най-слабите части бяха надалеч на изток около портата и съвсем правилно именно там Саладин строеше своите катапулти. Голямата конница навън бе безопасна, докато не паднеха стените, мамелюците щяха единствено да стават все по-нетърпеливи с течение на времето, без да имат с какво да се занимават. Най-важната част от битката, щеше да се състои около градските порти и да се води между стрелците на Газа и Саладиновите пехотинци и военни инженери, които щяха да опитат да се прехвърлят през рова и да достигнат

стените, за да ги минират и да ги взривят с огън, за да пробият и конницата да може да се вмъкне през тях. Арн знаеше добре какво предстои — скоро смрадта от всички убити сарацини около стените щеше да надвисне като гадна миризма на пържено над цяла Газа; за щастие вятърът през повечето време беше западен и щеше да духа към обсаждащите. Но все пак това беше като да се надбягваш с времето. Ако врагът искаше да пробие стените, накрая щеше да успее. Ако след това пожелаеше да събори и вътрешните стени на крепостта и да влезе в нея, щеше да успее и в това. Помощ не можеха да чакат от Йерусалим или от Ашкелон, който се намираше на север покрай брега. Газа бе оставена изцяло на Божията милост.

Около обяд доведоха до портата любимия кон на Арн — Шамсиин, оседлан и покрит с броня от пръстени и филц от страни. Предстоящото нападение щеше да е значително по-опасно за конете отколкото за ездачите, но той все пак бе избрал Шамсиин, защото тук по-важни бяха подвижността и бързината, отколкото да се нахвърлиш с цялата си тежест. Пътищата им щяха и без това да се разделят скоро по един или друг начин, кой от двамата щеше да умре пръв, не бе от значение.

Зад вратите на крепостта целият рицарски отряд се подготвяше за атака и рицарите казваха последните си молитви преди нападението, което, те знаеха, щеше отнеме живота на много братя, в най-лошия случай на почти всички, ако бяха сгрешили в преценката си, ако врагът бе прозрял плана им или ако Бог желалеше така.

По онова, което Арн видя, стоейки на обичайното си място, обаче не личеше врагът да предусеща опасността. Наблизо нямаше големи конни отряди, в далечината някакъв отряд провеждаше упражнение, в лагера се виждаха повечето коне, които стояха в малки заграждения и пасяха. Не можеше да има наблизо скрити отряди, през деня човек можеше да обиколи с поглед навсякъде. Моментът наистина бе добър да ударят.

Арн падна на колене и помоли Бог за подкрепа в това безразсъдно начинание, в което можеха да изгубят всичко, но можеше и да спасят Божи гроб. Той повери живота си в ръцете на Господ, пое дълбоко въздух и се изправи, за да даде заповедта за нападение и да слезе при Шамсиин, който го чакаше нетърпеливо, удържан с известни

затруднения от един коняр. По движенията му можеше да се види, че Шамсиин усещаше, че приближава нещо голямо и трудно.

Тогава Арн видя групата конници, която приближаваше вратите на Газа в стегнат строй и под знамето на Саладин. Те спряха недалеч от рова, наредиха се в редица и един-единствен конник със свалено знаме излезе напред в знак, че иска да преговаря. Арн бързо даде заповед да не се стреля.

Той изтича надолу по стълбите на входната кула, скочи върху Шамсиин, впусна се в галоп през портата и спря точно до емира, който бе излязъл напред сам и в обсега на стрелите на защитниците на стените. Египетският конник сниши още повече знамето си към земята и склони глава, когато Арн се приближи.

— Поздравявам те в името на Господ, Милостивия и Снизходителния, теб, Ал Гути, който говориш Неговия език — каза преговарящият, когато Арн се изравни с него.

— Аз също те поздравявам с мир от Бога — отговори Арн нетърпеливо. — Какво е посланието, което носиш, и от кого е?

— Нося послание от... той ме помоли да кажа просто Юсуф, въпреки че отличията и титлите му са много. Мъжете, които виждаш зад мен, са готови да се предадат като заложници, докато текат преговорите.

— Почакай тук, скоро ще се върна с ескорт! — нареди Арн, обърна се светкавично и се впусна обратно през градските врати.

Стигнал вътре в града и излязъл от полезрението на врага, той слезе от Шамсиин, хвана юздите и закрачи бавно по опразнената улица към вратата на крепостта. Там вътре в момента осемдесетте братя рицари седяха на конете си, готови да се спуснат в нападение. Ако удареха сега, изненадата щеше да е голяма. Подобна възможност да подпалят и унищожат обсадните машини едва ли щеше да им се отдаде отново.

Според някои християни, човек не можеше да победи сарацините с измама, тъй като измама не можеше да възникне между вярващи и неверници; според тях обещание, дадено на неверник не струваше нищо. Арн бе започнал преговори, това бе същото като обещание. По този въпрос нямаше единно мнение, но не бе ли той самият неотдавна напълно съгласен с командора на Йерусалим, че е трябвало да удържи

на думата, която бе дал на Саладин при каменния бряг на Мъртво море?

Не бе ли обаче високомерно да оценява собствената си чест толкова високо? В другата везна може би лежаха Йерусалим и светия Божи гроб. Една нарушена дума, един-единствен кратък момент на безчестие от негова страна може би щяха да спасят светия град.

Не, реши той. Подобна измама само щеше да спечели време. Унищожените обсадни машини можеха да се заменят. Дадената дума не можеше никога да се вземе обратно.

Той нареди да се отворят вратите на крепостта, влезе с коня си и поведе след себе си първия ескадрон сред чакащите рицари, а на другите нареди да разседляят и да си починат, дотолкова сигурен бе от своя страна, че Саладин не им готвеше капан.

Начело на ескадрона си заедно със своя знаменосец с тамплиерското знаме отстрани той яздеше в стегнат тръс през Газа и навън през градските врати. Като стигнаха до очакващия ги сарацински знаменосец, той разпореда целия ескадрон да се нареди в права редица за нападение и противникът постъпи по същия начин. След това двете конни групи се приближиха една до друга с бавни стъпки, докато не се озоваха на няколко дължини на копие една от друга; тогава от срещуположната страна се отдели една група от пет души и тръгна към Арн, който на свой ред отговори на движението и се отдели единствено със своя знаменосец до себе си към приближаващите заложници, докато двете групи не се срещнаха.

Сред тях той веднага разпозна по-малкия брат на Саладин — Фахр, останалите емири му бяха непознати. Той поздрави Фахр, който също отговори на поздрава му.

— Ето, че се срещаме по-скоро, отколкото и двамата можехме да предположим, Фахр — каза Арн.

— Вярно е, Ал Гути, и се срещаме при обстоятелства, които никой от нас не желае. Но Онзи, който вижда всичко и знае всичко, иска нещо различно.

В отговор на това Арн само кимна в знак на съгласие и след това отказа останалите заложници освен Фахр и нареди на Арман, който стоеше до него, да се погрижи да се отнасят към този мъж като към уважаван гост във всяко едно отношение, но ако е възможно, да не му

се дава възможност да види прекалено много от защитата и броя на рицарите тамплиери.

С това Фахр подмина Арн, който на свой ред влезе в групата на чакащите мамелюци. Тамплиерите оформиха ескорт около Фахр, а мамелюците — около Арн, и така двете групи се отдалечиха една от друга.

Саладин посрещна своя враг с по-големи почести, отколкото би се очаквало да бъдат оказани на човек, който бе просто командващ на една-единствена крепост. Хиляда конници в две редици преминаха отстрани на Арн в последната част от пътя до шатрата на Саладин, без по време на тази кратка езда да бъде показан и най-малък знак на неуважение.

Пред шатрата на предводителя на войската стояха две редици от охраната на Саладин, така че образуваха преграда от мечове и копия навътре към самия вход на шатрата. Арн слезе от коня си и един от охраната излезе незабавно напред, за да хване юздата и да го отведе. Арн не се поклони и лицето му не изрази абсолютно нищо, когато в следващия момент трябваше да свали меча си, както повеляваше обичаят, за да го предаде на онзи, който според него бе най-висш в отряда на охраната. Но жеста му бе посрещнат просто с поклон и с обяснението, че може да върне меча си отново на мястото му. Това озадачи Арн, но той постъпи както му бе казано.

Така с меча на колана си, той влезе в шатрата. Когато се показа в мрака, Саладин се изправи веднага и побърза да го посрещне, като взе и двете му ръце в своите, сякаш се срещаха приятели, а не врагове.

След това те се поздравиха взаимно с по-голяма сърдечност, отколкото някой от останалите мъже в шатрата бе очаквал, защото след като очите на Арн свикнаха с мрака, той видя учудени лица. Саладин му посочи място на пода в средата на шатрата, където имаше седло на камила, инкрустирано със скъпоценни камъни и украса в злато и сребро, точно срещу него имаше още едно такова седло. Те се поклониха един на друг и седнаха, докато другите мъже се настаниха на килимчета покрай стените на шатрата.

— Ако Бог ни бе събрал в друг момент, щяхме да имаме много, за което да си говорим, ти и аз, Ал Гути — каза Саладин.

— Да, но сега, когато те срещам, Ал Малик ал Насър, Победоносни кралю, както също те наричат, ти стоиш с конници и

обсадни машини пред моята крепост. Така че, страхувам се, разговорът ни ще бъде много кратък.

— Искаш ли да чуеш условията ми?

— Да. Ще отговоря с не на условията ти, но уважението изисква от мен все пак да ги изслушам. Кажи ги без заобикалки, тъй като никой от нас двамата не мисли, че може да измами другия със сладки и неверни приказки.

— Ти и твоите хора, твоите франкски мъже, можете да напуснете крепостта свободно. Но не и онези предатели на правата вяра и свещената война, които работят за теб срещу сребро. Всички можете да напуснете крепостта и по вас няма да бъде изстреляна нито една стрела. Свободни сте да отидете, където пожелаете, към Ашкелон или Йерусалим или към някоя от вашите по-далечни крепости в Палестина или Сирия. Това са моите условия.

— Не мога да приема твоите условия и, както казах, тези преговори ще са много кратки — отвърна Арн.

— Тогава всички вие ще умрете, воин като тебе би трябвало да разбира това, Ал Гути. Ти повече от всички други би трябвало да разбираш. Високото ми мнение за тебе, именно за тебе и поради причини, с които единствено ти и аз и никой друг тук, в шатрата, сме запознати, ме накара да ти направя това щедро предложение, което моите емири смятат за напълно ненужно. Според правилата, онзи, който откаже на подобно предложение, не може да очаква никаква милост, ако загуби.

— Знам това, Юсуф — каза Арн, като почти провокативно наблегна на факта, че се обръща към най-големия предводител на правоверните просто с малкото му име, — знам това. Познавам правилата също толкова добре колкото и ти. Ще ти се наложи да превземеш Газа със сила и ние ще се защитаваме, докато имаме сили. А онези от нас, които след това, ранени или не, бъдат пленени, няма да очакват нищо друго, освен смъртта. Не мисля, че имаме какво друго да си кажем, Юсуф.

— Кажи ми поне защо вземаш това неразумно решение — попита Саладин с лице почти изкривено от мъка, — не искам да видя как умираш и ти знаеш това. Затова ти дадох възможност, която не би получил никой друг, при условие, че войската ни е много по-

многочислена от вашата, ти сам видя. Защо постъпваш така, когато би могъл да спасиш всичките си хора, които сега осъждаш на смърт?

— Защото има нещо по-голямо, което трябва да спасим — отговори Арн. — Съгласен съм с теб, че ако наистина решиш да останеш тук, в Газа, и да ни обсадиш, ти ще можеш, освен ако Господ не пожелае нещо друго и не ни изпрати чудо, което да ни спаси, да спечелиш след около месец и аз ще умра тук. Така е.

— Но защо, Ал Гути, защо? — настояваше Саладин видимо измъчван. — Аз ти подарявам живота, а ти отказваш да го приемеш. Подарявам живота на твоите хора, а ти ги жертваш. Защо?

— Не е толкова трудно да разбереш, Юсуф, и аз всъщност мисля, че разбираш — отвърна Арн, който изведнъж почувства как една слаба надежда започна да проблясва вътре в него. — Можеш да превземеш Газа, вярвам ти. Но това ще ти коства половината ти войска и много време. А в такъв случай аз няма да умра за маловажна кауза, ще умра за единственото, за което всъщност трябва да умра, и ти много добре знаеш за какво говоря. Не искам твоето благоволение да живея, предпочитам да умра, за да видя как армията ти се свива до войска, с която не можеш да стигнеш далеч. Сега ти отговорих защо.

— В такъв случай нямаме какво друго да си кажем — съгласи се Саладин с тъжно кимване на главата. — Върви си с мир и се помоли този ден. От утре вече мирът няма да го има.

— Аз също те оставям в мир — каза Арн, изправи се и се поклони на Саладин дълбоко и почтително, преди да се обърне и да излезе от шатрата.

На връщане към градските врати той срещна брата на Саладин Фахр, който спря коня си и попита какво ще стане от тук нататък. Арн му отговори, че е отхвърлил предложението на Саладин, което, човек трябваше да признае, бе по-благосклонно отколкото е можело да се очаква.

Фахр поклати глава и промърмори, че точно това е казал на брат си, че дори и най-щедротото предложение ще бъде посрещнато с директен отказ.

— Сега ти казвам сбогом, Ал Гути, и искам да знаеш, че аз, както и брат ми, изпитваме мъка заради това, което ще се случи — каза Фахр.

— Аз чувствам същото, Фахр — отвърна Арн, — един от нас ще умре, така изглежда. Но точно сега само Господ знае кой от двамата ще бъде.

Те се поклониха мълчаливо един на друг, тъй като нямаше какво друго да си кажат и след това и двамата потеглиха бавно, замислени, всеки в своята посока.

Когато Арн приближи вратите на града, той чувстваше светла надежда, че Саладин би трябвало да е останал унижен пред своите емири, виждайки как щедростта му бива посрещната с презрителен отказ, че сега той трябваше да изтрие обидата, като наистина превземе Газа и така изпусне възможността да продължи към Йерусалим. Наистина бе вярно онова, което бе казал Саладин, че в такъв случай накрая всички мъже, носещи оръжие между стените на Газа, както и всички неверници, на служба при християните, щяха да умрат, включително и той самият. Съзнанието за това му носеше и малко тъга, тъй като онова, за което той от време на време си мислеше все по-често през последните години — че един ден ще се прибере вкъщи — сега изглеждаше невъзможно. Щеше да умре в Газа. Но радостта от това бе по-голяма от тъгата, защото щеше да умре, за да спаси Божи гроб и свещения град Йерусалим. Сега беше напълно ясно. Можеше да е загинал, в която и да е по-незначителна битка срещу по-незначителни врагове през многото изминали години в Светите земи, без това да има някакво значение. Но сега Бог бе отредил на него и на неговите братя милостта да умрат за Йерусалим. Това бе достойна кауза, благоволение, което получават малцина тамплиери.

Щеше да направи така, както бе предложил Саладин, да отдаде вечерта и нощта на благодарност и молитви. Всичките му рицари щяха да се подготвят с причастие преди идващия ден.

* * *

На сутринта армията на Саладин се размърда и тръгна в колони на север по брега в посока към Ашкелон. Не оставиха след себе си нищо от обсадните съоръжения или отряди.

Населението на Газа стоеше на стените, гледаше как врагът се оттегля и благодареше на своите богове, които рядко бяха истинският

Бог, а след това преминаха, покланяйки се в дълга върволица покрай Арн, който стоеше горе до входната кула, изпълнен с противоречиви чувства, и му благодаряха за спасението. Из града се бе разнесъл слух, че командващият крепостта бе успял по някакъв начин да уплаши Саладин с магически трикове или чрез отмъщение, дошло от злите приятели на тамплиерите — асасините, слух, който като го чу, Арн само изсумтя.

Разочарованието му бе по-голямо от облекчението. Сега, когато си бе тръгнала ненакърнена, армията на Саладин бе достатъчно голяма да превземе Ашкелон, който бе много по-важен град и който щеше да изгуби много повече християни отколкото Газа. В най-лошия случай армията на Саладин бе достатъчно голяма, за да стигне незастрашена до Йерусалим.

Затова Арн изпитваше по-скоро чувство за провал отколкото задоволство. Нямаше и какво да се решава, що се отнасяше до рицарския отряд в Газа. Първо трябваше да разберат какво се случва на север, може би да изчакат заповеди, които скоро щяха да дойдат по море. При благоприятен вятър плаването от Ашкелон до Газа не отнемаше много часове.

Докато чакаше възможността да вземе подобни важни решения, Арн се зае с куп по-маловажни. Всички бегълци, потърсили укритие зад стените на Газа, трябваше да се върнат по селата си възможно най-скоро и да започнат да възстановяват, колкото успеят, онова, което бе опожарено, преди да са започнали зимните валежи. Трябваше да им се набавят животни и зърно, така че животът им да може да се върне във всекидневното си русло. В продължение на ден и половина Арн се занимаваше най-вече с това заедно с предводителя на стрелците и своите писари.

Но на другия ден в залива пристигна пратеник и тогава Арн трябваше да събере незабавно всички високопоставени братя в стаята за разговори.

Младият, болен от проказа, крал на Йерусалим Балдуин IV заедно с рицарския отряд, който бе успял да събере и който не превишаваше петстотин рицари, бе напуснал Йерусалим и се бе насочил към Ашкелон, за да срещне врага на бойното поле. Това не бе особено мъдър ход, равнинният характер на околността около Ашкелон бе прекалено благоприятен за мамелюкските воители. По-

добре беше да концентрира усилията си в защита при стените на Йерусалим.

Когато християните бяха видели превъзходството на врага пред себе си, те бяха успели единствено да избягат зад стените на Ашкелон и сега седяха затворени там. Саладин бе оставил една войска част за обсада, за да ги държи там. В равнината около града мамелюкската конница нямаше да срещне никакви трудности да срази тромавия рицарски отряд, които и без това бе по-малоброен от нейния.

За Арн нямаше нищо особено, над което да трябва да размишлява. Между хората в кралската армия, затворена между стените на Ашкелон, беше и великият магистър на рицарите тамплиери Одо дьо Сен Аман и именно от него идваше сега директната писмена заповед какво да се направи.

Арн трябваше бързо да се отправи към Ашкелон с всичките си рицари и с най-малко сто сержанти. Трябваше всички да са тежковъоръжени и без пехотинци, които да защитават конете, и трябваше да нападнат обсадните войски час преди залез-слънце на следващия ден. Настъпеше ли атаката на Арн, затворената в Ашкелон армия щеше да нападне едновременно и вражеската войска щеше да се окаже притисната между два щита. Това беше целият план. Същевременно беше заповед от великия магистър и не подлежеше на обсъждане.

Все пак Арн реши нещо на своя глава: да вземе със себе си конните си бедуини като шпиони. Трябваше да излезе в земя, владяна от превъзхождащите ги числено вражески конници, и единственото, което можеше да ги предпази, беше информацията накъде е по-разумно да яздят и накъде — не. Със своите камили, както и с бързите си коне бедуините можеха да набавят тази информация, а и никой, който ги видеше в далечината, не можеше да каже със сигурност на чия страна се биеха и рядко имаше смисъл да се опитваш да ги догониш, за да узнаеш нещо. Арн се погрижи бедуините на Газа да получат добро заплащане под формата на сребро, преди да стане време да се отправят на път, но по-важно от среброто бе уверението, което им даде, че този път ще има много за плячкосване. Беше истина, независимо от това как щяха да се развият нещата, тъй като сега тамплиерите щяха да яздят, без да са осигурени, без пехота, която да пази конете срещу бързите атаки на турските стрелци, сега те тръгваха,

за да победят или да умрат. Друг избор нямаше. Имаха прекалено малко време и бяха твърде малобройни, за да могат да си позволят да са предпазливи.

Бедуините се разгърнаха като ветрило пред напредващата колона от тамплиери и първият от тях се върна с пълна скорост, обвит в облак прах още преди рицарите да бяха достигнали средата на пътя към Ашкелон. Той разказа задъхан как бе видял в най-близкото село четири мамелюкски коня, вързани пред няколко кирпичени къщи. Селото изглеждало изоставено и бе трудно да се каже какво правеха конниците в тези порутени жилища, но конете във всеки случай са били там, а из селото били натръшкани кози и овце, простреляни със стрели.

Първоначално Арн не искаше да губи време заради четирима врагове, но тогава до него приближи коня си Гуидо дьо Фарамонд, неговият оръжейник, и подчерта, че можеше да става въпрос за шпиони от египетската обсадна войска и че тези шпиони може би в момента изпълняват мисията си не съвсем добре. Ако ги нападнаха изневиделица, те нямаше да могат да докладват за приближаващата от юг опасност.

Арн веднага отстъпи пред този аргумент, благодари на оръжейника за това, че не се бе поколебал да изкаже мнението си и след това раздели отряда на четири части, които скоро достигнаха малкото селце, всяка от своята посока. Когато се приближиха достатъчно, за да виждат групата кирпичени къщи, те вече бяха подминали няколко мъртви овце и кози, точно както им бе описал бедуинът. Най-накрая четирите редици рицари се приближиха до самия край на привидно празното село и се заключиха в кръг. След това тихо се приближиха. Стигнаха на разстояние един хвърлей с лък, те вече можеха да чуят какво се случваше, тъй като два или три женски гласа виеха сърцераздирателно. Четири египетски коня, оседлани със скъпи седла, стояха и тръскаха глави, за да изгонят мухите пред къщата, където се случваха безчинствата.

Арн направи жест с ръка към един ескадрон рицари, които слязоха от конете, извадиха тихо мечовете си и влязоха в къщата. Чу се шум от кратка битка и след това четиримата конници бяха изхвърлени в праха и със завързани ръце на гърба. Дрехите им бяха в безпорядък, а

те опитаха да изкрецят нещо от рода, че оставеха ли ги живи, можеха да получат откуп за тях.

Арн слезе от коня си и приближи входа на къщата, откъдето тъкмо излизаха пребледнели неговите рицари. Той влезе и видя това, което бе очаквал. Три жени, лицата им леко бяха окървавени, но никоя от тях изглежда нямаше някакво смъртоносно нараняване. Те се покриха с дрехите, които египтяните бяха свлекли от тях.

— Как се казва това село и на кого принадлежите вие, жени? — попита Арн и първоначално не получи смислен отговор, защото само една от жените изглежда говореше разбираем арабски.

След кратък и бавен разговор той разбра, че жените, както и животните идвали от село, което всъщност било част от Газа, но трите жени местели животните, които хората не искали да оставят в града. Отишли да пасат овцете си надалеч от едни грабители, за да попаднат в ръцете на други, още по-лоши.

Тъй като сега честта им и честта на техните семейства бе накърнена, имаше само един начин тя да бъде възвърната, заключи Арн, след като те се бяха успокоили малко и бяха разбрали, че той няма намерение да довърши започнатото от египтяните. Затова той щеше да остави четиримата злодеи вързани и опозорените жени можеха да правят с тях каквото сметнат за добре, за да отмъстят за своята чест. Те можеха също да задържат конете и събраното като дар от Газа. Той ги помоли обаче да не пускат египтяните живи, защото в такъв случай още сега трябваше да нареди да им отсекаат главите. Палестинските жени заявиха, че никой от насилниците им няма да бъде оставен жив и Арн, изглежда доволен от този отговор, излезе, качи се на коня и заповяда редиците отново да формират стегнат строй и да продължат към Ашкелон. Щяха да нападнат час преди залез-слънце, независимо от това дали щяха да успеят да се подготвят добре или не, тъй като такава бе заповедта от самия велик магистър.

Бяха се отдалечили малко, когато чуха отчаяният вой на египетските пленници, върху които сега се изсипваше отмъщението на жертвите им. Никой не се обърна, за да погледне, никой не продума.

Когато се приближиха до Ашкелон, изглежда още не бяха разкрити. Или бяха имали невероятния късмет да преминат през вражеския обръч от шпиони точно на мястото, за което отговаряха

онези сега нещастни насилници на жени. Или пък ги бе водила ръката на Божията майка.

В този момент се приближиха с конете си други от бедуинските шпиони и един през друг заразказваха как е разположен врагът пред Ашкелон. Арн слезе от коня си и заравни с желязната си обувка едно място в пясъка, извади камата си и започна да чертае Ашкелон и стените му. Скоро бе сложил ред в разказа и знаеше как е групирана мамелюкската обсадна войска.

Имаше два варианта за действие. Предвид факта, че гората достигаше Ашкелон, те можеха да се приближат почти непосредствено до врага, ако нападнеха право от изток. Ако имаха късмет, можеха да достигнат на разстояние два дълги хвърлея със стрела, преди да нападнат с пълна сила и скорост. Недостатъкът беше, че в този случай слънцето щеше да свети право в очите им.

Другата възможност бе да тръгнат в широка дъга на североизток и след това на запад и юг. Така щяха да могат на нападнат от север и да избегнат слънцето в очите. Но за сметка на това рискът да бъдат открити се увеличаваше. Арн реши да изчака там, където бяха в момента, и да отделят последния час преди нападението за молитви, вместо да се движат и да рискуват присъствието им да бъде открито. Трябваше да превъзмогнат пречката, която представляваше слънцето да грее срещу тях по време на атака. Врагът им беше десет пъти по-многоброен, всичко зависеше от изненадата, бързината и тежестта на първата атака.

След молитвата те тръгнаха, колкото се може по-тихо и бавно, през все по-изтъняващата гора, която се протягаше като език към Ашкелон. Арн даде знак за спиране, когато той самият не можеше да продължи повече, без да бъде забелязан. Оръжейникът доближи предпазливо до него и те постояха за кратко в мълчание, като наблюдаваха вражеския лагер, който се простираше по протежението на цялата източна стена на града. Повечето коне стояха в големи заграждения по фланговете и по-надалеч от градските стени в сравнение с останалата част от обсадните сили. Това решаваше много неща. Нямаше нужда от време или размисли, за да се реши как щеше да се проведе нападението. Арн извика при себе си осмината си командири на ескадрони и даде кратки заповеди. Когато всички се завърнаха по местата си и седнаха на конете, те се помолиха заедно за

последен път на Светата закрилница на тамплиерите и с това развяха нейното знаме, което бе придвижено напред до Арн и бе издигнато наред с черно-бялото знаме на рицарите тамплиери.

— Deus vult! Такава е волята на Бог! — извика Арн, колкото сила имаше, и викът му веднага се повтори назад по цялата линия.

Арн и рицарите, които бяха от двете му страни започнаха да се движат бавно напред, докато онези, които се намираха по-назад се събираха и разделяха в двете посоки. Когато тамплиерите излязоха от гората, изглеждаше сякаш центърът им стоеше почти неподвижен, докато две огромни крила от облечени в бяло и черно рицари се разгръщаха от двете страни. Когато цялата войска бе в права линия, тропотът на конски копита се извиси до един могъщ тътен, в който всички яздеха с пълна сила напред в последните отсечки, преди да се врежат във вражеския лагер по цялото му протежение.

Малко от вражеските бойци бяха успели да стигнат до конете си и те бяха първата цел на връхлитащите тамплиери. Едновременно с това бяха нападнати загражденията с конете по фланговете, бяха прегазени и съборени, а конете — мушкани с копията, за да изпаднат в паника и да насочат дивия си бяг навътре към лагера, който скоро се превърна в истинска суматоха от панически бягащи коне, мамелюкски войници, които тичаха за оръжията си или се опитваха да избегнат тежките вражески рицари сред свличащи се шатри и огньове, хвърлящи живи въглени и искри във всички посоки, докато конете пресичаха пътя им наляво-надясно.

Вратите на Ашкелон се бяха отворили и оттам сега нападаше армията на краля в две групи към центъра на обсадния лагер. Когато Арн видя това, той изкрещя на Арман дьо Гаскон да язди право на север със знамето, така че всички тамплиери да го последват в атака и да оставят пространство за кралската войска.

Скоро рицарите тамплиери бяха събрани в плътен строй и яздеха напред в дълга редица през вражеската войска, промушваха и съсичаха и стъпкваха всичко по пътя си. Врагът така и не успя да се осъзнае от ужаса и изненадата и изобщо не разбра, че бе нападнат от малък отряд. Тъй като малко от мамелюците успяха да се качат на конете си, те нямаха поглед над бойното поле и затова им се струваше, че им се е нахвърлил враг, който напълно ги превъзхожда числено.

Битката се превърна в кървава баня, която продължи дълго след залез-слънце. Успяха да въведат повече от двеста пленници през вратите на Ашкелон и бойното поле бе оставено на мрака и на бедуините, които сега като лешояди се бяха появили от нищото в изненадваща численост. Християните затвориха градските врати зад себе си, сякаш искаха да предпазят очите си от онова, което щеше да продължи там навън под светлините на факлите през цялата нощ.

Вътре на най-големия площад на града Арн нареди отряда си и направи проверка на оцелелите ескадрон по ескадрон. Четирима мъже липсваха. Предвид значението на победата, това беше една много ниска цена, но за момента важното бе да се намерят загиналите или ранени братя. Той бързо сформира ескадрон от шестнадесет човека, които бяха напълно невредими и ги изпрати с допълнителни коне, за да донесат братята за причастие или за християнско погребение.

След това той отиде до малкия щаб на рицарите тамплиери в града и прегледа собствените си рани, които в голямата си част бяха драскотини и синини, изми се и попита къде може да намери великия магистър. Намери го, както очакваше, в параклиса, отдаден на молитви, и преди да излязат, за да поговорят, двамата заедно казаха благодарствени молитви към Бога и Божията майка затова, че им бяха изпратили блестяща победа.

Качиха се на укреплението и седнаха леко встрани от най-близкия страж, за да могат да говорят напълно спокойно. Долу, в града под тях, се вихреше празник по случай победата; изключение правеше само щабът на тамплиерите и хранилището за зърно, което бе предоставено на братята за през нощта. В двете сгради бе тихо и тъмно, ако не се броят отделни свещи. На светлината им рицарите се грижеха за раните си един на друг.

— Саладин трябва да е голям предводител, но той не може да е разбрал колко души сте били долу в Газа, защото в такъв случай нямаше да се задоволи да остави две хиляди мъже тук, за да пазят Ашкелон — размишляваше Одо дьо Сен Аман. Това бе първото, което каза на Арн, сякаш току-що спечелената победа нямаше нужда да се обсъжда повече.

— Всички рицари стояха вътре в крепостта, когато той дойде, горе на защитната стена бяхме само двама в бяло — обясни Арн. — Но

на него сега му остават повече от пет хиляди мамелюкски конници. Каква е ситуацията в Йерусалим?

— Както виждаш, кралската войска е тук, в Ашкелон. В Йерусалим Арнолдо има двеста рицаря и четиристотин или петстотин офицери, страхувам се, че това е всичко.

— Тогава трябва да нападнем и унищожим армията на Саладин в момента, в който си възвърнем силите. И това ще е утре — каза Арн решително.

— Утре най-вероятно няма да имаме подкрепата на кралската войска, тъй като тогава те ще се възстановяват от тази вечер. Не от бойното поле, там те не успяха да направят кой знае какво, преди ние да победим, но по-скоро от тазвечерното празненство — каза ядно Одо дьо Сен Аман.

— Ние спечелихме, а те празнуват победата. Значи си поделяме работата както обикновено — промърмори Арн, но заедно с това погледна радостно своя високопоставен покровител. — Между другото, мисля, че е хубаво да подходим със спокойствие и да не прибързваме. Ако имаме късмет, никой от обсадените или бягащите няма да успее да премине редиците на бедуините навън и така ще мине време, преди Саладин да научи какво се е случило. Това би било голямо преимущество.

— Ще видим утре — кимна Одо дьо Сен Аман и се изправи. Арн също се изправи и прие прегръдката и целувката на великия магистър, първо по лявата и после по дясната буза.

— Благославям те, Арн Готски — каза великият магистър тържествено, докато държеше Арн за раменете и го гледаше в очите. — Не можеш да си представиш какво бе да стоя там горе на стената и да видя как нашите настъпват в нападение сякаш са две хиляди, а не двеста-триста души. Бях обещал на командирите и на краля, че ще дойдете в уреченото време и ти спази обещанието.

— Да, велики магистре — отвърна Арн тихо, — тази битка е вече забравена, пред себе си имаме огромна мамелюкска армия. Дано Бог ни закриля и следващия път.

Великият магистър го пусна и отстъпи назад. Тогава Арн незабавно коленичи и склони глава, докато неговият най-висшестоящ командващ се отдалечаваше в мрака покрай крепостния ров.

Арн остана сам за миг, взря се над стената и се заслуша в няколкото викове от ранените долу в тъмнината. Болеше го цялото тяло, но беше една приятна топлина и туптяща болка и с изключение на една драскотина на бузата, не кървеше никъде. Както обикновено, най-силно го боляха коленете, които поемаха повечето силни удари, когато той се блъснеше с коня си в някой враг или го повалеше, преминавайки през него.

* * *

През следващите дни в Ашкелон не се случи кой знае какво. Оковаха мамелюкските пленници и ги впрегнаха в работа да погребат мъртвите си събратя на бойното поле. От време на време пристигаха малки групи бедуини, които продаваха нови пленници, влачени след камилите им. Изглежда сякаш всички, които бяха избягали, сега биваха залавяни по този начин; бедуините бяха усърдни в работата си, но не биха се поколебали да направят същата сделка със Саладин, ако битката бе завършила по друг начин.

Те се връщаха също с информация за това какво правеше армията на Саладин. Обратно на онова, което би могло да се очаква — че Саладин сега ще се впусне към Йерусалим — той беше отпуснал юздите и бе оставил армията си да плякоса целите земи между Ашкелон и Светия град. Може би смяташе, че е по-добре да плякосват сега, преди блестящата победа. Той изглежда бе сигурен, че няма да срещне врагове по пътя си, че врагът стои здраво затворен в своите крепости и зад градските стени в Ашкелон и Йерусалим. Ако гладът за плячка в армията му се утолеше сега, той щеше да може да превземе Йерусалим, без да осквернява Светия град след победата си. Както и да бе, той все пак направи грешка, за която щеше да съжалява десет години.

В крепостта в Ашкелон се провеждаше военен съвет. Крал Балдуин седеше в паланкин, покрит със син муселин, така че отвън човек различаваше само една сянка. Носеше се мълва, че ръцете му гниели и че скоро щял да бъде напълно сляп.

От дясната страна на краля седеше великият магистър Одо дьо Сен Аман, а зад него Арн и двамата командващи крепостите Торон дьо

Шевалие и Кастел Арналд. От другата му страна беше епископът на Витлеем, а покрай стените на залата — палестинските барони, който кралят бе въвлякъл в отчаяно военно начинание. Зад епископа лежеше Истинския кръст, украсен със злато, сребро и скъпоценни камъни.

Християните никога не бяха губили битка, в която са носили Истинския кръст със себе си на бойното поле, и затова точно този въпрос отне най-много време и бе най-решаващият. Да вземат Истинския кръст, онзи, на който Спасителят бе страдал и умрял за нашите грехове, на бойното поле в битка, която изглеждаше безнадеждна, бе равносилно на неуважение, на грях, сравним с богохулство, твърдяха братята Балдуин и Балиан д'Ибелин, най-високопоставени от бароните в залата.

На това епископът на Витлеем отговори, че нищо не би могло ясно да изрази молбата им за Божие чудо от това да вземат Истинския кръст в битка, в която само той би могъл да ги спаси.

Балдуин д'Ибелин отвърна, че, доколкото разбира, човек не може да преговаря с Бог и да го притиска, както се преговаря с понисшестоящ враг. В битката, която им предстоеше, християните можеха в най-добрия случай да се надяват да отслабят силите на Саладин дотолкова, че да проточат нещата във времето, така че есенният вятър да може да превърне планината около Йерусалим в студено червено поле от глинена пръст, покрито с кишав сняг и силни виелици, и в последствие обсадата да бъде прекъсната от други обстоятелства, но не и от храбростта и силната вяра на защитниците.

Епископът отбеляза, че все пак именно той сред целия съвет бе онзи, който най-добре разбира как човек говори с Бога и че заради това оттук нататък отхвърля съветите от непосветените по този въпрос. Истинският кръст трябваше да бъде спасението им в една битка, която не можеше да бъде спечелена по-друг начин освен с Божие чудо.

Арн и неговите двама събрата, командващи крепости, не изказаха мнение в този словесен двубой. За Арн не бе само от значение фактът, че той нямаше право на каквото и да е изказване, при условие, че самият велик магистър представляваше Ордена на рицарите тамплиери. Освен това другите двама командващи крепости, които той едва познаваше, бяха с по-висок ранг от него. Но дори да го бяха попитали за мнението му, на него щеше да му е трудно да отговори,

тъй като бе по-скоро склонен да вярва, че епископът греши, а рицарят д'Ибелин има право.

Накрая младият прокажен крал бе онзи, който реши изхода на спора. Той застана на страната на епископа през втория ден на дискусиата, когато всички присъстващи на съвета бяха започнали да се отчайват от това, че повече се говореше, отколкото се действаше; а на хоризонта на изток вече нагъсто се виждаха пушеци от пожари.

Армията на Саладин бе тръгнала първо на север към Ибелин, бе превзела и опустошила града и след това бе завила на изток към Йерусалим. От пушеците и от малцината пристигнали бегълци научиха след това, че египетските отряди се бяха пръснали из земите на Рамле, където сега плякосваха и рушаха всичко по пътя си. Рамле бе собственост на братята д'Ибелин и те поискаха да им бъде позволено да тръгнат начело на кралската армия, тъй като именно те имаха най-много за какво да отмъщават. Кралят веднага даде съгласието си.

Кой щеше да предвожда тамплиерите бе ясно, при условие че великият магистър Одо дьо Сен Аман бе в Ашкелон. Но когато той свика тримата командващи крепости — освен Арн от Газа и Зигфрид дьо Турен и Арнолдо дьо Арагон, командващи Кастел Арналд и Торон дьо Шевалие, въпросът се оказа по-сложен. Великият магистър бе решил, че по време на битката той самият ще се намира до Истинския кръст и флаговете на тамплиерите с лика на Божията майка в центъра на войската. За тази цел щеше да вземе със себе си отбранителен отряд от двадесет рицари.

Следователно един от тях тримата трябваше да поеме командването на обединения тамплиерски отряд. Съгласно правилата това трябваше да бъде Арнолдо дьо Арагон, командващият на Торон дьо Шевалие, тъй като той бе най-възрастен от тримата. След него по ранг идваше командващият на Кастел Арналд — Зигфрид дьо Турен и чак тогава — Арн Готски. Но тъй като Божията майка толкова явно бе закриляла Арн, когато той нападна и победи многократно помногочислената обсадна войска на мамелюците, те щяха да накърнят добрата воля, която Божията майка им бе показала, ако не поверяха командването на него.

Тримата командващи приеха инструкциите на великия магистър с безизразни лица и се поклониха в знак, че ще се подчинят, без да

поставят въпроси. Веднага след това великият магистър ги остави, за да може самият той да планира собствените си дела.

Седяха в една малка и съвсем сепло обзаведена стая за разговори в щаба на тамплиерите в Ашкелон и за кратко настъпи мълчание, преди някой да проговори:

— Говорят, че нашият велик магистър те харесва, Арн Готски, и на мен ми се струва, че той току-що показва това в своето решение — промърмори Арнолдо дьо Арагон недоволено.

— Може би е вярно. Може би е вярно също така, че би било по-разумно командването да бъде поверено на някой от вас двамата, тъй като вашите крепости се намират в тези земи, които вие познавате по-добре и където ще срещнем Саладин — изрече Арн бавно и твърдо, сякаш много добре бе премислил думите си, преди да отговори. — Но утре може би и тримата ще яздим към смъртта си — продължи той след миг хладна тишина в стаята. — Нищо не може в този случай да бъде по-лошо от това да мислим за дребнави лични разногласия, вместо да дадем всичко от себе си.

— Арн е прав, нека обсъдим какво би било най-добре, вместо да мрънкаме един пред друг — процеди Зигфрид дьо Турен между стиснатите си челюсти, при което германският му акцент прозвуча по-странно от обикновено.

След това никой от тримата не повдигна повече въпроса дали великият магистър не бе взел решение, което можеше да се окаже в противоречие с установените правила. Имаха малко време и важни неща за решаване.

Някои от войсковите части бяха лесни за предвижване. Отрядът на тамплиерите щеше да е възможно най-тежък — брони на челата на конете, възможно най-много странични брони, колкото се може по-малко провизии. Всичко това се подразбираше, тъй като единствената възможност за успех се състоеше в това бързо да се създаде положение, в което подвижността на мамелюците по една или друга причина да бъде ограничена и тежестта и силата да бъдат решаващи. При всички други случаи щяха се хвърлят напразно срещу мамелюкската конница и затова нямаше смисъл да се опитват да олекотят товара на конете. Каквото и да правеха, никога нямаше да постигнат бързината и подвижността на врага.

Известно дискутиране изискваше и въпросът дали да разположат отряда на тамплиерите най-отпред или най-отзад на войската. При неочаквано нападение на врага, което най-вероятно би дошло отпред, най-добре би било най-силната част от войската да е там, това би спасило най-много християнски животи.

Но християнската армия не беше толкова голяма — само петстотин от кралските рицари, стотина тамплиери и около стотина офицери. Ако врагът ги нападнеше право отпред, щеше да види първо цветовете на облеклото на кралските войници, да помисли, че противникът не е толкова силен, и може би щеше да нападне прекалено рано с по-малка военна част от тъй или иначе разцепената мамелюкска войска. В такъв случай би могло да бъде от решаващо значение, ако под прикритието на многоцветната кралска войска тамплиерите нападнеха челно, изпревареха я и посрещнеха нахлуващите мамелюци в момента, когато вече са прекалено близо, за да сменят посоката си. Този вариант изглеждаше най-удачен. Щяха да яздят зад кралската войска. Така щяха да могат и да се разгърнат по фланговете, за да отблъснат евентуално нападение от страни.

Дотук тримата командващи бяха единодушни във всички решения. Повече време отне предложението на Арн да вземе със себе си възможно най-много бедуини.

Другите двама сбърчиха носове при това предложение. В крепостите при Кастел Арналд и Торон дьо Шевалие нямаше бедуини и те двамата нямаха опит с тях и не знаеха дали тези мръсни и непредани, а според слуховете без никаква вяра, отряди можеха да бъдат от някаква полза.

Арн се съгласи, че на неговите бедуини не може да се вярва, освен ако не спечелят, че следващият ден в най-лошия случай можеше да приключи за тях тримата завързани зад камили и подкарани, за да бъдат продадени на Саладин. Бедуините естествено не знаеха, че като пленници тамплиерите нямаха никаква стойност, защото те никога не можеха да бъдат освободени като светските барони. Бедуините имаха обаче коне, бързи като вятъра, а камилите им преминаваха лесно през която и да е планина или насип. Бяха ли с тях, те по всяко време можеха да получават информация за врага. А както изглеждаше сега, подобна информация беше след Божията милост най-важното нещо пред приближаващата битка.

Останалите двама отстъпиха неохотно. Бяха видели, че Арн не смята да се предаде по тази точка. А и все пак великият магистър бе решил, че той бе онзи, който ще взема решенията там, където възникнеше неединомислие.

* * *

Арн и неговият гонфанониер от Газа бяха виждали как огромната мамелюкска войска на Саладин преминава в продължение на повече от час, само за да покаже конниците си, но за останалите християнската войска, която потегли от Ашкелон онази ранна ноемврийска сутрин, изглеждаше много силна.

Времето беше студено и влажно със слаб северозападен вятър, който не искаше да прогони мъглата, която се появяваше и изчезваше според прищевките си. Ограничената видимост можеше да бъде както от полза, така и във вреда, но ако някой изобщо можеше да бъде облагодетелстван от лошото време, то това със сигурност бяха християните, които познаваха околността добре. Това най-вече се отнасяше за двамата предводители на кралската войска братята Балдуин и Балиан д'Ибелин. Освен това като ариергард в християнската войска се движеха двамата командващи крепостите Торон дьо Шевалие и Кастел Арналд, а войската се бе насочила към областта между тези два бастиона.

Как бедуините успяваха да се ориентират в мъглата никой не можеше да разбере. Но те идваха и се отдалечаваха отново с различни послания до Арн Готски още от първите часове на язденето.

По средата на деня християните започнаха да се натъкват на малки групи тежко натоварени египтяни, които обаче всеки път предпочитаха да избягат с плячката си вместо да хвърлят заграбеното и да предизвикат противника в схватка. Заплахата от тези срещи произлизаше от факта, че християните можеха скоро да бъдат сигурни, че Саладин е узнал за приближаващия враг и тогава той самият можеше да определи времето и мястото за нападение.

И както можеше да се очаква, скоро право пред предводителите на християните се появи стройно сформирана армия. Намираха се в близост до крепостта Монжизар, недалеч от Рамле.

Кралската войска се впусна незабавно в нападение, без дори да е успяла да добие някаква ясна представа за военната сила, която стоеше пред тях. Назад остана центърът с краля, епископа на Витлеем, групата знамена и нейната охрана.

Отзад идваха тамплиерите, но Арн не даде заповед за атака. Да се втурнеш в мъглата срещу враг, когото не виждаш, не се струваше особено умно нито на него, нито на неговите най-близкостоящи командири — другите двама командващи крепости. Особено когато мамелюкската конница незабавно отстъпи и се оттегли назад. Това беше твърде добре позната сарацинска тактика. Войската, която погнеше подобна оттегляща се централна част, щеше почти сигурно да бъде обградена от двете страни от настъпващи вражески сили и когато обграждането завърши, щяха да прозвучат пронизителни рогове и изведнъж бягащите воители щяха да се обърнат и впуснат в нападение, така че преследвачите скоро щяха да се окажат обградени от всички страни и щяха да бъдат сразени.

Бедуините на Арн се върнаха с информация, която сочеше, че именно това бе на път да се случи, но само от едната страна — от юг.

В такъв случай Саладин в момента пресичаше право през земите на крепостта Торон дьо Шевалие. А тях командващият крепостта Зигфрид дьо Турен познаваше като дланта си.

Арн нареди колоната на тамплиерите да спре и всички слязоха за кратко обсъждане. Зигфрид рисувахе с камата си върху земята и сочеше една широка клисура, която се стесняваше все повече на юг. От там някъде трябваше да дойде Саладин.

Трябваше да се вземат бързи решения, ако не искаха възможността да им се изплъзне. Арн изпрати един офицер с известие при великия магистър в центъра на християните, които сега бяха спрели и се бяха строили в овална защитна стена, и след това нареди настъпление в бърз тръс в посоката, в която брат Зигфрид яздеше напред и показваше пътя.

Когато достигнаха до клисурата, те се оказаха нависоко и пред един полегат и дълъг склон надолу към мястото, където тя се стесняваше като гърло на дамаскинска бутилка. Дойдеше ли врагът от тази посока, той щеше да успее да обгради кралската войска от две страни. Но точно сега тук цареше само тишина и мъгла, която идваше

и си отиваше и която понякога оставяше видимост от четири изстрела с лък, а друг път — от един-единствен.

Имаше две възможности. При едната, тамплиерите бяха дошли точно на това място, което Бог им бе посочил, за да спасят християните. При другата те стояха на напълно погрешно място и рискуваха да оставят кралската войска без защита.

Арн нареди всички да слязат от конете и да се помолят. Възможно най-тихо всичките около двеста рицари слязоха от седлата, хванаха поводите на конете си и коленичиха до предните им крака. Когато молитвата приключи, Арн нареди всички да свалят мантиите си, да ги навият и да ги завържат зад седлата. Можеше да се окаже студено да се чака прекалено дълго по този начин, а беше опасно да се вдървиш от студ точно преди битка, но ако врагът дойдеше бързо и неочаквано, щеше да е още по-лошо мантиите да им пречат в боя.

Стояха тихо и се взираха надолу в мъглата, докато на някой не му се стори, че чува нещо, което според друг беше просто плод на фантазията му. Трудно се издържаше да стоиш неподвижен и да чакаш, защото ако стояха на грешното място, денят щеше да завърши със загуба и грешката щеше да е тяхна. Ако скоро не се случеше нещо, трябваше да се отправят обратно към онази част на християнската войска, където Истинския кръст стоеше в огромна опасност сред прекалено малко защитници. Ако неверниците им отнемеха кръста, Арн щеше да носи вината за това повече от всеки друг.

Той размени няколко погледа със Зигфрид дьо Турен и Арнолдо дьо Арагон. Те стояха с наведени глави, сякаш се молеха, силно измъчвани — мислеха за същото, за което мислеше и Арн.

Но тогава сякаш Божията майка го изпълни с увереност, сякаш сега вече знаеше добре какво трябва да направи. Той нареди на своите братя, които командваха двете други крепости, да тръгнат предпазливо с конете си в двете страни и всеки да застане начело на своето крило. Трябваше да яздят от най-външната страна, защото и те, както и Арн, имаха широка черна лента под червения кръст на страните на коня. В мъглата хората щяха да се изгубят, ако нямаше поне няколко ясно различни цвята или знака, които да следват. Белите туники и мантии на тамплиерите обикновено бяха преимущество за околото, тъй като винаги се виждаха отдалеч, както и възможно бе да се окажат преимущество за психиката, защото белите мантии караха врага да се

разбягва в ужас, освен ако не бе много по-многочислен. Но тук в мъглата тамплиерите сякаш се размиваха в цялата белота и изчезваха от погледа.

Възможно най-тихо рицарите започнаха да се престрояват в линия, все едно вече знаеха в коя посока щяха да нападат. Сякаш Божията майка ги ръководеше, тъй като изведнъж долу се появиха първите блестящи в злато униформи. Това бяха леките конници на мамелюците, онези, които трябваше да нападнат първи. Слизаха в дълги колони по планинския склон отсреща, скрити в мъглата. Нямаше начин да преценят колко бяха, всяка цифра между хиляда и четири хиляди беше възможна. Всичко зависеше от това колко голяма бе централната им част — онази, която в момента действаше като примамка, за да подмами християнската кралска войска в капана.

Арн изчака, докато няколкостотин вражески войници не преминаха през гърлото на клисурата, въпреки че до него Арман дьо Гаскон не се сдържаше от нетърпение. Тогава нова вълна мъгла обви и направи невидими всички врагове долу. Това беше моментът Арн да даде заповед за настъпление, макар и в бавен ход, така че да могат да се престроят по-добре в права линия и ако имаха късмет, да се приближат до врага възможно най-близо, преди да ги забележат и да бъдат готови всички едновременно да пришпорят конете си напред с пълна сила.

Да нападаш в бавен ход беше невероятно, като в сън. Някъде долу в клисурата отекнаха конски копита, удрящи се в камък и пръхтене от всички страни, трябваше да е невъзможно за някой, който не знаеше за това, да разбере, че в момента една към друга се приближаваха две армии.

Арн съзнаваше, че скоро ще трябва да се впусне с пълна сила в атака срещу непознатото. Той сведе глава и каза молитвата си, но сякаш Дева Мария, призвана, в този момент му отговори с нещо, което не бе част от битката. Показа му лицето на Сесилия, червената коса, която се полюшваше във въздуха, когато тя яздеше, кафявите очи, които винаги се усмихваха, и детското лице с всичките му лунички. Това беше мигновена, но ясна картина там, в мъглата. Но в следващия момент вместо това на едва едно копие разстояние от себе си той видя мамелюкски конник. Мамелюкът се бе втренчил поражен и изглежда не можеше да дойде на себе си, а стоеше зяпнал, след като се бе огледал

наоколо и бе открил, че е обграден от няколко страни от призрочно бели брадясали рицари.

Арн сниши копието си и изкрещя заповедта за нападение *Deus vult*, която веднага бе повторена от стотици гърла близо до него и назад в мъглата. В следващия миг цялата долина отекваше от тътнещите в нападение жребци на тамплиерите и почти веднага дойде звукът от сблъскващ се метал и виковете на ранени и умиращи.

Християнският железен юмрук удари точно в този тесен участък на клисурата, където врагът бе принуден да се наблъска в многобройни редици, за да се измъкне. Изправени срещу вълна от тежки коне и остро желязо, мамелюците се хвърляха едни върху други назад, освен ако не паднеха с някое копие в тялото. Египетските стрелци и техните лъкове се намираха в задната част и нямаха никаква възможност да намерят цел за стрелите си и скоро бяха залети от коне без ездачи, впуснали се в панически бяг назад. Същевременно нови египетски сили напиреха отзад, задействани от шума на битката.

Тамплиерите държаха всеки метър от тесния участък и рамо до рамо си пробиваха път с бой през здраво притиснатите мамелюци, на които от толкова близо разстояние им бе почти невъзможно да се защитават срещу дългите и тежки мечове на християнските воители, които сечаха напред като коси по време на жътва.

Онези от египтяните, които бяха успели да преминат през гърлото на бутилката в долината, преди атаката да дойде, се опитваха да се обърнат и да се втурнат в подкрепление, но Арнолдо дьо Арагон бе вече предвидил това и по собствена инициатива ги пресрещна, като взе със себе си още двадесет рицари, за да изгради фронт от другата страна.

В средата на долината, където битката бе най-тежка, никой не виждаше по-надалеч от собственото си копие. За тамплиерите, които знаеха, че са съвсем малобройни в сравнение дори с врага, който бяха успели да видят, това бе слабо утешение, тъй като им оставаше само да секат напред във все още прекалено гъсто натъпканата маса от врагове. Но за мамелюците, които усещаха силата на християнската конница в това най-тежко за правоверните положение, битката изглеждаше като кошмар на кошмарите.

Някой от предводителите на мамелюците най-накрая успя да овладее ужаса и мислите си и нареди да свирят сигнал за отстъпление

право назад, защото щеше да е прекалено глупаво да се опитват да се качат по склоновете на планината.

Арн извика при себе си най-близките си мъже и поиска сигнал за събиране и регрупиране вместо да преследват врага в мъглата. Задъхан, Зигфрид дьо Турен се изкачи до него заедно с фланга, който бе предвождал. Те се погледнаха първо слисани, защото и на двамата се струваше, че виждат пред себе си своя събрат смъртно ранен. Белите им дрехи бяха така напоени с кръв, че червените кръстове на гърдите им едва се виждаха.

— Наистина ли не си... ранен, братко? — попита запъхтяно Зигфрид дьо Турен.

— Не, а ти... но битката върви добре дотук. Какво ще правим сега, какъв е теренът в посоката, в която избягаха? — отговори Арн едновременно, като разбираше, че и той самият трябва да изглежда по същия начин като другия командващ.

— Ще се престоим и ще тръгнем в права линия и бавен ход, докато ги видим отново. В тази посока долината свършва, хванали сме ги в капан — отвърна Зигфрид със спокойствие, което си бе възвърнал с учудваща бързина.

Точно в този момент нямаше нужда от повече думи и вместо да губят реда, сега бе по-важно по време на бавното настъпление да формират цялата настъпателна линия отново и да я разширят, защото и долината се разширяваше. Бе започнал да духа вятър, съществуваше риск мъглата, която досега бе служила само на християните, да изчезне. Мамелюкските леки конници и стрелци също се бяха опитали да се престроят по време на своя бяг в долината. Но когато разбраха, че са затворени от стръмни скали, им бе трудно да се обърнат, а когато все пак успяха да го направят, те решиха да нападнат със сила, преди отново да бъдат притиснати прекалено силно в стесняващата се част на долината, където сега се намираха. В редиците на египтяните изсвириха сигнал за бърза атака и долината се изпълни от тътена на бързи, леки, настъпващи коне.

Същевременно обаче сигналят от роговете за бързо нападение, бе изтълкуван погрешно от обоза с провизии, резервни коне и плячка, който идваше след бойните гарнизони към долината, защото сега те се опитаха да избягат по диагонал, при което двете египетски части се сблъскаха една с друга сякаш бяха врагове.

При този сблъсък Арн нареди ново нападение. Онези египтяни, които първи видяха дългата връхлитаща линия тамплиери, които в мъглата изглеждаха сякаш бяха хиляди, бяха обзети от луда паника и опитаха да избягат назад през собствените си редици.

Касапницата продължи много часове, чак докато не падна спасителният мрак. Рицарите тамплиери никога не бяха печелили такава блестяща победа.

Както по-късно стана ясно, централната египетска войска част, която трябваше да играе ролята на примамка, накрая е била обградена от кралската войска и принудена да се защитава без помощ от големия отряд, който така и не дошъл. При този изглед — че са оставени сами без своята главна бойна сила — те изгубили смелост, някои се разбягали, а след това защитата съвсем се разпаднала и преминала във всеобщ бяг.

Когато кралската франкска войска се бе завърнала, за да отпразнува победата, вярвайки, че е спечелила със собствени сили и без помощта на тамплиерите, касапницата при Монжизар същевременно още продължаваше.

Армията на Саладин бе напълно сразена и дори все още да имаше достатъчно много мамелюци — живи и неранени — за да може той при други обстоятелства, в някой по-късен ден, на друго място и при по-благоприятно време да победи, то нито една група войници от разпръснатата и разцепена армия не можеше да знае къде се намира другата.

Резултат от това безумие и от слуха за кървавата баня при Монжизар беше един луд и неорганизиран бяг на юг. Този бяг щеше да коства също толкова много живота, колкото и самата битка, тъй като разстоянието между земите на Рамле до сигурността на Синай бе дълго. А по целия път чакаха жадни за плячка и кръв бедуини, които нито преди, нито след това щяха да имат възможността да се сдобият с толкова много пленници или подобна богата плячка.

Сред многото пленени, довлечени вързани след камили в крепостта на Газа, беше и братът на Саладин — Фахр, както и неговият приятел емирът Муса. Те били стояли до Саладин, когато група тамплиери приближили да ги пленят, но се предали без колебание, защото дори и в тежкия час на поражението, дори и за миг

не се били съмнявали, че именно Саладин е онзи, избран от Бог да победи.

Сред тамплиерите имаше четиридесет и шест ранени мъже и тринадесет убити. Сред мъртвите, които бяха открити и занесени в Газа, бе офицер Арман дьо Гаскон. Той бе един от онези, които се бяха опитали да пленят Саладин, и бе стоял само на едно копие разстояние от това да промени хода на историята.

VI.

Най-тежкият период за Сесилия Роса по време на дългото ѝ покаяние в „Божия дом“ беше първата година след като крал Кнут Ериксон отведе Сесилия Бланка, за да я направи своя съпруга и кралица на кралството на трите корони. Той даде своя обет за вярност на Сесилия Бланка, но това, както и толкова много други неща от неговите планове, отне повече време, отколкото бе искал. Когато той и неговата кралица бяха коронясани от архиепископ Стефан, това не се превърна в такова голямо събитие, каквото Кнут Ериксон си беше представял, състоя се не в катедралата в Източен Арос, а в провинциалната църква в Нес на остров Висинг в областта Ветерн. Макар това, че коронацията не можа да бъде извършена толкова грандиозно, колкото той си беше представял, със сигурност да предизвикваше гнева му, тя все пак беше законна и пред лицето на Господ, и пред хората. Сега той беше крал по Божия воля.

Сесилия Бланка, която прие фамилията Бланка като кралска фамилия, също беше станала кралица по Божия воля.

Но за да бъде уредено това, им беше нужна цяла година, а за Сесилия Роса тази година беше най-жалката в целия ѝ живот.

Свитата на крал Кнут, съпровождаща го по време на обиколката му из страната, едва беше спряла да се вижда от „Божия дом“, когато сякаш с един замах вътре всичко се промени. Майка Рикиса отново въведе обета за мълчание в манастира, той важеше особено за Сесилия Роса, която пак започна да получава удари с камшик, независимо дали беше нарушила обета за мълчание или не. Майка Рикиса предизвика полъх на омраза и студ около Сесилия Роса, който другите девизи от рода на Сверкерите не закъснях да излъчват, всички с изключение на една.

Тази, която отказа да мрази Сесилия Роса, тази, която не желаше да тича насам-натам с групата момичета из двора и която никога не я беше издавала за нищо, се казваше Улвхилде Емундсдотер. Но никой от останалите не обръщаше особено внимание на малката

Улвхилде. Нейните роднини бяха избити след боя при кървавите долини в покрайнините на Биелбо и тя не беше получила нищо в наследство. Затова и никога нямаше да встъпи в брак с някой мъж с положение. Разполагаше само с потеклото си, а точно сега, по времето след всички тези поражения, то не струваше нищо. Затова пък майка Рикиса се колебаеше дали да остави и своята родственица Улвхилде да опита от камшика — все пак кръвта вода не ставаше.

Когато първата зимна буря се изви над „Божия дом“, майка Рикиса реши, че е време, както тя подкупващо обясни на злобните дъщери от рода на Сверкерите, да започне да праща Сесилия Роса в карцера, тъй като блудницата все още не беше престанала да си въобразява, че носи цветовете на рода на Фолкунгите и очевидно затова си мисли, че може да е безсрамна и на думи, и на дела.

В началото на зимата в склада над карцера имаше голямо количество жито и заради това и много дебели, черни плъхове. На Сесилия Роса ѝ се наложи не само да се научи с горещи молитви да понася студа. То ѝ се стори лесно в сравнение с това, докато е задрямала или изпаднала в състояние на полусън от изтощение, да подскача при всеки допир на плъх до нея. Тя научи също така, че ако потъне в дълбок сън по време на второто или третото денонощие, когато изтощението и умората ставаха по-силни от студа, можеше да се случи и плъховете да я ухапят, сякаш искат да я опитат на вкус, сякаш искат да проверят дали е мъртва и годна за ядене.

Единственият ѝ източник на топлина по време на тези повтарящи се престои в карцера бяха горещите молитви. Тя обаче се молеше не толкова за себе си, а през по-голямата част от времето отправяше молитвите си към света Дева Мария, за да я склони да държи закрилящата си десница над обичния ѝ Арн и сина ѝ Магнус.

Но това, че тя се молеше толкова много за любимия си Арн, не беше просто от чиста безкористност. Макар и добре да разбираше, че не притежава способността на Сесилия Бланка да мисли като мъж, да мисли като този, който има власт, на нея ѝ беше пределно ясно, че ако някога би могла да се освободи от този леден ад, който представляваше „Божия дом“, и от мъчителя, който беше майка Рикиса, то това би било единствено в случай, че Арн Магнусон се завърне невредим в Западна Готаланд. Затова тя се молеше за него — от една страна защото го

обичаше повече от всеки друг, а от друга — защото той беше единственото ѝ спасение.

Когато настъпи пролетта, белите ѝ дробове все още бяха в добро състояние, тя не беше започнала да кашля до прималяване, както майка Рикиса ту се страхуваше, ту се надяваше, че ще стане. А през лятото на следващата година стана толкова топло, че карцерът се превърна по-скоро в символ на самота и хладна свобода, отколкото на мъчение. И черните плъхове отидоха на друго място, когато складът за зърно остана съвсем празен.

Сесилия Роса обаче се чувстваше слаба след тази тежка година и се страхуваше, че още една такава зима би била повече, отколкото тя би могла да издържи, освен ако света Дева Мария не изпрати чудо за нейното спасение.

Уви, Тя не изпрати никакво чудо. Затова пък изпрати една кралица по Божия воля, което скоро се оказа, че има същия благотворен ефект.

Кралица Сесилия Бланка дойде в „Божия дом“ с внушителна свита в началото на събирането на реколтата и се настани в хосписа на манастира, сякаш самата тя го притежаваше и можеше да решава за всичко. Тя се разфуча, поръча храна и напитки и прати съобщение, че Рикиса, както тя, кралят и ярлът се обръщаха към игуменката без да казват майка Рикиса, би трябвало да се яви, за да забавлява своите гости и то възможно най-скоро. Та нали, както тя посочи, в „Божия дом“ се казва, че всеки гост се приема все едно е самият Иисус Христос. Ако това важеше за всеки човек, какво оставаше за една кралица.

Майка Рикиса вътрешно кипеше от яд, когато вече не можеше да измисли повече извинения и слезе в хосписа, за да смъмри нахалната жена, която можеше и да е кралица на света, но която по никакъв начин не можеше да се разпорежда над Божието царство на земята. Една игуменка не беше длъжна да се подчинява, било то на крал, или на кралица, коронясани или не.

Тя изтъкна точно това веднага, щом ѝ беше посочено място на трапезата на кралицата и то лошо място, в долния край на масата. Майка Рикиса изобщо не можеше да се съгласи с желанието на кралица Сесилия Бланка да се срещне със скъпата си приятелка, тъй като сега, както майка Рикиса беше решила, онази покварена жена

изкупваше греховете си по подобаващ начин и затова в никакъв случай не можеше да се развлича с посещения, било то кралски, или не. В „Божия дом“ царуваше Божият ред, а не този на някаква кралица. И това, смяташе майка Рикиса, беше нещо, което Сесилия Бланка би трябвало да знае по-добре от останалите.

Кралица Сесилия Бланка изслуша надменното и самоуверено разяснение на майка Рикиса относно Божия и човешкия ред без да покаже и следа от неувереност, без дори и за миг да скрие предизвикателната си усмивка.

— Ако вече свърши с твоето злобно бърборене за Господ и останалите като мен, точно както ти каза, защото аз съм една от тези, които трябва да бъдат научени на твоя ред по трудния начин там вътре, и за миг не съм си помислила, че си го признаваш, сега ще си държиш човката затворена и ще изслушаш твоята кралица — каза тя меко в един дълъг и равен поток от думи, все едно казваше нещо хубаво, въпреки че думите ѝ бяха толкова тежки.

Тези думи обаче веднага оказаха въздействие над майка Рикиса, която действително стисна устни и зачака продължението. Тя беше убедена в правотата си, знаеше, че що се отнася до това, което засяга Божието царство и Божиите служители, никаква кралица, която доскоро е живяла в манастир, не може да я порицава. Но мигновено ѝ беше дадено да разбере, че силно е подценила Сесилия Бланка.

— Така, слушай сега, Рикиса, — продължи Сесилия Бланка със своя спокоен и почти приспивен тон. — Ти си Божия невяста, а аз съм просто кралица в земния живот сред хората, казваш ти. Аз не мога да се разпореждам над „Божия дом“ — това е, което имаш предвид. Не, може би не мога. Но все пак. Защото сега ще научиш нещо, което ще те наскърби. Твоят роднина Бенгт от Скара вече не е епископ. Не знам накъде е заминал горкият със своята уличница след отлъчването, а и въобще не ме интересува. Но е отлъчен. Следователно няма да очакваш повече подкрепа в живота от него.

Майка Рикиса прие лошата новина, че роднината ѝ Бенгт е бил отлъчен, без да трепне, въпреки че в себе си почувства и уплаха, и мъка. Реши да не отговаря, а по-скоро да изчака кралицата.

— Нали разбираш, Рикиса — продължи тогава Сесилия Бланка още по-бавно, — нашият скъп и така високо ценен архиепископ Стефан е много близък с краля и кралицата. Както всеки може да се

досети, би било напълно погрешно от моя страна да дръзна да кажа, че той се храни от моята ръка и се подчинява на всяка моя дума в старанието си да крепи кралството и неговите вярващи заедно в мир и разбирателство. Човек не бива да казва нещо подобно, иначе би било като да обиждаш върховния Божи служител на земята. Но нека все пак да кажа, че се разбираме добре — архиепископът, кралят и аз самата. Разбира се, лошо би било и ако ти, Рикиса, трябва да бъдеш отлъчена. Между другото, нашият ярл Биргер Бруса също е много ревностен относно неща, които засягат църквата, постоянно говори за построяване на нови манастири и е обещал много голямо количество сребро за тази цел. Разбираш ли сега какво се опитвам да ти кажа, Рикиса?

— Казваш, че наистина искаш да се срещнеш със Сесилия Роса — отговори майка Рикиса решително. — В такъв случай аз ти отговарям, че за това няма никакви пречки.

— Браво, Рикиса, значи не си чак толкова глупава, колкото изглеждаш! — възкликна Сесилия Бланка и в същото време беше хем весела, хем приятелски настроена. — Но само за да разбереш действително какво имам предвид, смятам, че трябва много да внимаваш да не създаваш грижи на моя добър приятел архиепископа. И така! Сега можеш да изчезваш, погрижи се само да доведеш гостенката ми възможно най-бързо!

При последните си думи Сесилия Бланка плесна с ръце и отпъди майка Рикиса по абсолютно същия начин, който самата майка Рикиса толкова много пъти беше използвала, за да покаже към двете Сесилии уважение, малко повече отколкото към две гъски.

Когато влезе в хосписа, Сесилия Роса представляваше толкова жалка гледка, че нямаше нужда нищо да се казва, за да се обясни какво е трябвало да изтърпи от момента, в който крал Кнут бе напуснал „Божия дом“, за да продължи обиколката си из страната. Двете Сесилии веднага се хвърлиха в прегръдките си и по лицата им се появиха сълзи.

Кралица Сесилия Бланка пожела да остане три дни и три нощи в хосписа на „Божия дом“ и през това време двете приятелки непрекъснато бяха заедно.

След това на Сесилия Роса никога повече не ѝ се наложи да посещава карцера през останалите си години на престой в манастира.

А в близкия отрязък от време след посещението на кралицата тя получи много и вкусни порции и скоро успя да се нахрани така, че розовината да се върне по бузите ѝ и да напълнее.

* * *

През следващите години Сесилия Роса и Улвхилде Емундсдотер се научиха на красивото изкуство да тъкат, шият и боядисват мъжки и дамски мантии, а също така да бродират най-прекрасните гербове на гърбовете на мантиите. Не след дълго в „Божия дом“ пристигнаха поръчки от близо и далеч, също и от не толкова влиятелни родове, които трябваше да оставят една мантия за проба, за да получат обратно същата, само че в много по-красив вид.

Докато работеха заедно, около двете девойки цареше спокойствие и никакъв обет за мълчание не важеше за тях, тъй като сега тяхната работа донасяше без неприятности и забавяния повече сребро в сандъците на „Божия дом“ от която и да е друга дейност. Икономът, нещастният стар църковен сановник, толкова много харесваше работата на Сесилия Роса и Улвхилде Емундсдотер, че рядко пропускаше възможността да го изтъкне пред майка Рикиса. При такъв случай тя не правеше никакви физиономии, а само замислено кимаше в знак на съгласие. Тя не забравяше, че над главата ѝ виси дамоклевият меч, защото майка Рикиса никак не беше глупава, също както не беше и добра.

Кралица Сесилия Бланка си намираше предлог да посещава „Божия дом“ повече от веднъж в годината и, ако можеше, винаги оставаше няколко дни в хосписа. Тогава държеше както Сесилия Роса, така и Улвхилде Емундсдотер да ѝ прислужват, което обаче никога не се случваше, тъй като кралицата си водеше свои слуги, които се грижеха за приготвянето на месото, виночерпци и прислужнички. Това бяха чудни дни за двете затворнички, както те сами се наричаха. За всички беше ясно, че приятелството на кралицата със Сесилия Роса действително беше за цял живот. Това беше особено ясно на майка Рикиса и тя се приспособи към ситуацията, макар и скърцайки със зъби.

На третата година Сесилия Бланка пристигна с най-радостната от всички новини на света. Тя беше минала през Варнхем, за да говори със стария отец Хенри за това как човек, без да накърни порядъчността си и като спазва всички правила и изисквания, би могъл да предаде някои от знанията на брат Люсиен в областта на градинарството и лечението на сестрата, която разбира най-много от тези неща в „Божия дом“ — сестра Леонор от Фландрия.

Отговорът на този въпрос обаче не беше най-важното от това, което отец Хенри имаше да каже. Затова пък той беше получил вести за Арн Магнусон и си позволи да разкаже, че Арн до съвсем скоро е бил един от многото рицари в могъщ феодален замък на рицарите тамплиери, който носел името Тортоса и се намирал в част от Светите земи, наречена Триполи. Арн изпълнявал съвестно дълга си, носел бяла мантия и скоро щял да постъпи на служба при рицар от братството с висок пост в самия Йерусалим.

Беше лятно време, когато Сесилия Бланка дойде с тази информация, в началото на лятото, когато ябълковите дървета между хосписа, ковачницата и обора бяха отрупани с цвят. При тази вест Сесилия Роса първо прегърна своята скъпа приятелка толкова силно, че цялата се разтрепери. Но след това я пусна и излезе сама навън сред разцъфналите дървета, без да се замисли, че това би било нещо, което в най-тежкия период майка Рикиса едва ли би наказала с по-малко от една седмица престой в карцера. Една девойка не може да ходи сама по този начин в „Божия дом“. Но сега в съзнанието на Сесилия Роса не съществуваха никакви забрани, в момент на щастие не съществуваше дори и „Божия дом“.

Той е жив, той е жив, той е жив! Тази мисъл се появи в главата ѝ с устрема на стадо побягнали коне и за известно време заличи всичко, сякаш нищо друго не съществуваше.

После тя видя пред себе си Йерусалим, най-свещеният от всички градове. Видя улиците от злато, белите каменни църкви, кротките, богобоязливи хора и спокойствието, което беше изписано на лицата им, видя своя обичен Арн да идва към нея в бялата си мантия с Божия червен кръст. Това беше една мечта, която тя щеше да носи със себе си в продължение на много години.

В „Божия дом“ времето сякаш течеше незабелязано. Отново и отново нищо не се случваше и всичко си беше съвсем както обикновено, същите песни от Псалтира, същите мантии, които биваха ушивани и изчезваха, сезоните, които се сменяха. Но във всичко това, което беше едно и също, се появиха промените — може би толкова бавно, че никой не ги забеляза преди да станат твърде големи.

Първата година, през която брат Люсиен започна да идва от Варнхем, за да учи сестра Леонор за всичко, което расте в чудната Божия природа, за това, което е от полза за лечението на човек и което е само за човешкото небе, не се случи никаква голяма промяна. Съвсем скоро това, че брат Люсиен и сестра Леонор работеха дълги часове заедно в градините, се възприемаше все едно винаги е било така. Фактът, че до известно време в началото те никога не бяха оставяни сами един с друг, скоро беше забравен, тъй като брат Люсиен все пак беше идвал в „Божия дом“ толкова често, че почти беше станал част от него.

Когато той и тя, потънали в безсрамен разговор, изчезваха заедно из градините отвъд южната стена, ничие подозрително око не видя през осмия месец на втората година това, което всяко око трябваше веднага да е забелязало още през първия.

Сесилия Роса и Улвхилде все повече търсеха сестра Леонор, за да получат част от нейните знания, които тя на свой ред получаваше от Варнхем и брат Люсиен. Сякаш един нов свят, изпълнен с възможности, се беше разкрил пред тях и беше невероятно да се види какво може да направи човек с двете си ръце в една градина с Божията помощ. Плодовете бяха големи и сочни и се запазваха по-добре през зимата, неизменните супи за вечеря вече не бяха толкова еднообразни, когато се появиха новите вкусове; правилата на манастира забраняваха чуждестранни подправки, но пък това, което растеше в самия „Божия дом“, не можеше да се смята за чуждестранно.

Случи се така, че Сесилия Роса и Улвхилде също започнаха да влизат и излизат през стените на манастира. Те можеха да слизат до градините, за да се погрижат за нещо, свързано с овошките или лехите, без да им се задават въпроси. Тази промяна също беше настъпила

бавно и затова сякаш не беше забелязана. Няколко години по-рано и най-малкият опит за подобна разходка завършваше с бой с камшик или карцер.

Беше по времето, когато приближаваше жътва, когато ябълките започваха да узряват, когато вечер луната ставаше червена, а черната земя миришеше на влажна зрялост. Сесилия Роса нямаше нищо определено за вършене долу в градините, а и вече беше започнало да се стъмва, така че при всички случаи нямаше да може да се свърши някаква смислена работа. Тя отиде просто така, за да види луната и да се наслади на силните аромати на вечерта. Не очакваше да намери някой друг там долу и може би заради това не откри ужасяващото грехопадение, преди да се окаже съвсем близо до мястото, където то се извършваше.

На земята, между няколко избуяли къпинови храсти, които вече бяха обрани, лежеше брат Люсиен със сестра Леонор върху себе си. Тя го яздеше сладно, без ни най-малко срам, все едно бяха съпруг и съпруга в земното битие.

Това беше втората мисъл на Сесилия Роса, първата беше очевидно за ужасяващото грехопадение. Тя остана като вкаменена или омагьосана, не можеше да се накара нито да извика, нито да побегне, нито дори да затвори очи.

Не след дълго тя се отърси от ужаса си и вместо него изпита едно чуждо, нежно чувство, сякаш тя самата участваше в прегрешението; в следващия миг тя не мислеше за греха, а за собствения си копнеж, че това можеха да са тя и Арн, въпреки че те самите никога не го бяха правили точно по този начин, който носеше допълнителен грях.

Сумракът се спускаше бързо, докато Сесилия стоеше там, и щом приглушените звуци на страст от страна на брат Люсиен и сестра Леонор престанаха, а тя слезе от него, легна до него и двамата започнаха да се прегръщат и гаят, Сесилия видя, че дрехите на сестра Леонор са толкова раздърпани, та гърдите ѝ стърчат от тях, а тя позволява на брат Люсиен да си играе с тях и да ги гали, докато лежи по гръб и си поема дъх.

Сесилия Роса не можеше да си наложи да ги осъжда, защото това, което тя видя, приличаше повече на любов, отколкото на отвратителния грях, както го описваха всички правила. Когато се измъкна оттам, като внимаваше да стъпва безшумно, тя се чудеше дали

сега сама беше част от прегрешението, защото не го беше осъдила. Но тази нощ тя дълго се моли на светата Дева, която, доколкото Сесилия Роса знаеше, можеше да помогне на влюбените повече от всеки друг, тя се моли най-вече за закрила за своя възлюбен Арн, но също така и за опрощение на греховете на сестра Леонор и брат Люсиен.

Цяла есен Сесилия Роса пази своята тайна без да я издаде дори и на Улвхилде Емундсдотер. А когато настъпи зимата, цялата дейност в градините беше преустановена и брат Люсиен не можеше повече да изпълнява задачата си в „Божия дом“ преди да наближи пролетта.

През зимата сестра Леонор работеше в предверието най-често заедно със Сесилия Роса и Улвхилде, защото имаше много неща за тъкане, боядисване, шиене и бродиране. Сесилия Роса често наблюдаваше сестра Леонор крадешком и си мислеше, че вижда една жена, притежаваща нещо като вътрешна светлина, която беше толкова силна, че дори и черната сянка на майка Рикиса не можеше да я засенчи. Сестра Леонор почти винаги се усмихваше и през цялото време докато работеше, си тананикаше някой псалм, сякаш нейният грях я беше направил и по-весела, и по-красива, защото очите ѝ искряха.

Сесилия Роса и сестра Леонор останаха сами в предверието в началото на дългите пости, когато работата невинаги беше толкова задължителна, както през останалото време, и само тези, които искаха, работеха късно вечер. Те боядисваха заедно плат в червено — нещо, което сега вървеше бързо и ефективно, щом точно двете си помагаха една на друга. Тогава Сесилия Роса не може да се сдържи повече.

— Не се плаши от това, което ще ти кажа сега, сестро — започна Сесилия Роса без да разбира напълно откъде се появяват думите ѝ и защо в този момент прави това, което прави. — Но аз знам за вашата тайна с брат Люсиен, защото ви видях веднъж в ябълковата градина. И това, което си мисля, е, че ако аз съм ви видяла и знам, то и някой друг може скоро да види и да узнае същото нещо. Тогава и двамата ще сте в опасност.

Сестра Леонор пребледня и остави работата си настрана, седна и закри лицето си с ръце. Тя поседя така известно време преди да посмее да погледне Сесилия Роса, която също беше седнала.

— Нали не мислиш да ни издадеш? — прошепна накрая сестра Леонор с толкова слаб глас, че едва се чу.

— Не, сестро, изобщо не мисля да го правя! — отговори Сесилия Роса възмутено. — Ти със сигурност знаеш, че аз се намирам в „Божия дом“ за наказание и изкупление, тъй като от любов извърших същия грях като твоя. Никога няма да те издам, но искам да те предупредя. Рано или късно ще бъдете разкрити от някой, който ще каже на майка Рикиса, или в най-лошия случай от самата нея. Ти знаеш също толкова добре, колкото и аз, що за човек е тя.

— Аз вярвам, че Дева Мария ни е простила и ни закриля — каза сестра Леонор след малко. Но заби погледа си в земята, сякаш изобщо не беше убедена в думите си.

— Ти си й обещала своята непорочност, как можеш тогава толкова безгрижно да вярваш, че Тя ти е простила неспазеното обещание? — чудеше се Сесилия Роса по-скоро смутена, отколкото обидена от греховните мисли, които сестра Леонор толкова безсрамно разкриваше.

— Защото Тя ни предпази. Никой друг освен теб, която ни желаеш доброто, не ни е видял и не е разбрал за нас. Защото любовта е един прекрасен дар, нещото, заради което повече от всичко друго си заслужава да живееш! — отговори сестра Леонор с повишен тон, все едно предизвикваше, все едно вече не се страхуваше, че ще я чуе не който трябва.

Сесилия Роса онемя. Сякаш изведнъж се оказа на върха на висока кула и погледът ѝ се зарея над необятни простори, които тя само е предполагала, че могат да съществуват, но сякаш в същото време изпитваше ужас да не загуби равновесие и да падне долу. Тя никога не би могла да си помисли, че една монахиня, отредена на Небесния годеник, би нарушила своите обети; нейният собствен грях — да направи това, което сестра Леонор бе извършила, но със своя годеник, а не с монах, който също е дал обет, беше сравнително малък грях. И все пак очевидно грях. Любовта беше дар Божи за хората, за това имаше доказателство в Светото писание. Онова, което беше трудно да се разбере, беше как така любовта можеше в същото време да е и един от най-тежките грехове.

Сесилия Роса си спомни една история, която разказа на сестра Леонор замислено и отначало малко несвързано, докато се ровеше в

паметта си.

Разказваше се за една девойка на име Гунвор, която била принудена да се омъжи за един старец, с когото тя изобщо не искала да живее, най-вече защото била влюбена в младеж, който се казвал Гунар. Двамата млади, които се обичали, никога не изгубили надежда за любовта си и изглежда, че молитвите им накрая умилоствили светата Дева, която им изпратила чудно спасение. Предполага се, че те и днес живеят щастливи заедно.

Сестра Леонор беше чувала тази история, защото тя беше добре позната във Варнхем и брат Люсиен ѝ отделяше голямо внимание. Светата Дева изпратила един млад монах от Варнхем срещу лошите хора и той, без да носи вина за стореното, убил стареца, който щял да встъпи в брак с девицата Гунвор. Следователно пред лицето на Божията любов и вярата в любовта, която устоява на всичко, всякакви грехове могат да бъдат омаловажени. Дори и едно убийство би могло изобщо да не се превръща в грях, ако светата Дева се смили над влюбени, които я помолят за помощ.

Дотук това бе една много красива история. Но сега Сесилия Роса тъжно възрази, че въпреки всичко не е съвсем лесно да бъде разбрана. Защото младият монах, когото светата Дева изпратила за спасението на влюбените, бил Арн Магнусон. И не след дълго той бил съден строго заради своята любов, също както и самата Сесилия Роса получила част от тежката присъда. А сега тя вече близо десет години се пита какво е целяла светата Дева с това без да стига до някакъв отговор.

В този момент сестра Леонор онемя. Тя никога не беше предполагала, че Сесилия Роса е годеницата на Арн, защото брат Люсиен никога не беше разказвал тази тъжна част от историята. Разбира се, беше споменал, че когато му дошло времето, младият монах станал могъщ воин от Божията армия в Светите земи. Но той гледаше на това единствено като на едно голямо и положително събитие, все едно светата Дева ги беше превела през него за добро. Той никога не беше разказвал каква висока цена е трябвало да плати любовта в крайна сметка, въпреки че всичко бе свършило така благополучно за тази Гунвор и нейния Гунар.

Този първи разговор и всички други, които винаги последваха в момента, в който те останеха сами, сближиха до голяма степен Сесилия Роса и сестра Леонор. А с разрешението на сестра Леонор и

след категоричното заявление на Сесилия Роса, че няма защо да се страхуват от предателство от нейна страна, тя разказа всичко на Улвхилде Емундсдотер. От този момент нататък трите можеха да седят заедно в предверието до късно през зимните вечери с едно одеяло — нещо, което дори и майка Рикиса похвали.

Те се въртяха все около темата за любовта като в танц, който нямаше край. Веднъж, когато била на възрастта на Улвхилде, сестра Леонор срещнала любовта, но краят не бил щастлив. По причини, свързани най-вече с пари, мъжът, когото тя обичала тогава, сключил църковен брак с една грозна жена, която била вдовица и която той изобщо не обичал. Бащата на сестра Леонор я смъмрил за всичкия й плач и бил на мнение, че не трябва да се вдига много шум за нещо подобно, първо, защото жените не разбирали нещата, свързани с брака, поне не и младите жени. И второ, защото животът не свършвал след първото сляпо влюбване на млади години.

Сестра Леонор се чувствала толкова убедена в противното, че се заклела никога да не обича друг мъж, изобщо да не обича никой друг освен Небесния годеник. След това постъпила в манастир и горяла от нетърпение скоро след първата си година като послушница да даде обет.

Това, което Дева Мария й показваше сега, беше, че любовта е благоволение, с което може да бъде удостоен всеки и по всяко време. Вероятно светата Дева показваше също, че старият, строг баща на сестра Леонор е имал право, когато е говорел за първото младежко увлечение и е смятал, че с него не идва краят.

При последното и трите се засмяха весело, като си помислиха колко изненадан би останал старият баща, ако сега научеше, че е имал право, и как се е стигнало до там, че да има право!

Сякаш чрез този разговор и Сесилия Роса, и Улвхилде бяха въвлечени в прегрешението на сестра Леонор. Когато трите се окажеха сами и веднага започнеха да говорят за това, за което само те можеха да говорят в „Божия дом“, бузите им пламваха и дишането им се ускоряваше. Забраненият плод имаше божествен вкус, дори и когато човек не ядеше от него, а само говореше за него.

Едно беше сигурно за сестра Леонор и Сесилия Роса. И двете бяха познали любовта, но това също така ги беше поставило в голяма опасност и беше довело до тежки наказания; Сесилия Роса беше

осъдена на двадесет години изкупление, а сестра Леонор я заплашваше отлъчване.

Що се отнася до Улвхилде, случи се така, че това, което нейните две приятелки разказваха между другото по време на тези разговори промени живота ѝ. Тя никога не беше вярвала кой знае колко в любовта, никога не беше виждала други стихотворения или разкази за любовта освен обикновени саги за елфи и самодиви и онова, което човек с удоволствие слушаше да се разказва в светлината на огъня през студените зимни вечери, но което не се отнасяше за реалния живот. Също както тя никога не беше виждала самодива, така не беше виждала и любов.

Когато Кнут Ериксон уби баща ѝ Емунд, Улвхилде беше съвсем малка и беше откарана в една шейна с майка си и малките си братя. Няколко години по-късно, когато тя вече нямаше ясни спомени за баща си, майка ѝ се сдоби с нов мъж, пратен ѝ от някакъв ярл от Линшъопинг, и през цялото време Улвхилде не видя нищо, което да я накара да мисли за съществуването на любов между нейната майка и новия мъж.

Улвхилде беше стигнала до извода, че ако това беше единственото, което губеше с живота навън, то тя можеше спокойно да остане в манастир завинаги и да даде обет, тъй като една монахиня, обрекла се на Бога, все пак живееше по-добър живот от една девица сред роднините си. Единственото, което пораждаше в нея съмнения доколко беше разумно да си представя по този начин остатък от живота си, беше мисълта да даде вечен обет за послушание точно на майка Рикиса. Но тя се беше надявала, че може би щеше да дойде нова игуменка или че самата тя би могла да се премести в някой от манастирите, които Биргер Бруса искаше да построи. Защото, както стояха нещата, Сесилия Роса нямаше да остане до края на живота си в „Божия дом“. Те щяха да се разделят безвъзвратно и когато този ден настъпеше, на Улвхилде нямаше да ѝ остане нищо друго, освен любовта към Бога.

Другите две сестри бяха ужасени от мрачната представа за живота, която Улвхилде имаше. Те я заклеха никога да не дава обет, при всички случаи да почита Господ и Божията майка, но да го прави като свободен човек. Тогава Улвхилде възрази, че за нея и без това няма живот там навън, защото всичките ѝ роднини са мъртви, а

Сесилия Роса разпалено твърдеше, че това е нещо, което може да бъде променено, че нищо в тази връзка не е невъзможно, докато и двете имат добър приятел в лицето на кралица Сесилия Бланка.

В желанието си да откъсне Улвхилде от всички мисли за даване на обет Сесилия Роса изрече на висок глас неща, които досега само беше обмисляла и то отчасти. Тя призна пред себе си, макар и не на висок глас, че като че ли е била егоистка и не е можела да понесе мисълта, че още веднъж ще бъде оставена без приятел в „Божия дом“. Но след като вече беше изрекла мисълта си на глас, трябваше да направи следващата стъпка в разговор със Сесилия Бланка следващия път, когато тя посетеше „Божия дом“.

Що се отнася до самата нея, нещо съвсем различно накара бузите ѝ да пламнат от този разговор. Тогава, когато я осъдиха на двадесет години зад стените на манастира, тя беше на не повече от седемнадесет години. Беше се опитала да си представи себе си на тридесет и седем години и беше видяла образа на една състарена и прегърбена жена без никакви останали жизнени сокове. Но сестра Леонор беше точно на тридесет и седем и излъчваше сила и младост, откакто любовта я благослови.

Сесилия Роса си представяше, че ако никога не се съмнява, ако никога не губи надежда, света Дева Мария ще я възнагради и ще ѝ позволи на тридесет и седем годишна възраст да свети със същия плам като сестра Леонор.

* * *

Тази пролет в „Божия дом“ нямаше да прилича на никоя друга, било то минала, или бъдеща. С началото на пролетта брат Люсиен започна да идва на нови посещения, защото сега в овощните градини имаше много работа и изглеждаше, че жаждата на сестра Леонор за знания беше неутолима. Тъй като Сесилия Роса и Улвхилде също бяха започнали да се интересуват все повече и повече от разсадите, които щяха да се отглеждат, беше съвсем в реда на нещата това, че те се намираха навън сред насажденията едновременно с монаха, дошъл на посещение, така че никой не би могъл да си помисли, че един мъж

можеше да бъде оставен сам било с монахиня, или с девица в „Божия дом“.

Впрочем Сесилия Роса и Улвхилде рядко не бяха свободни затова измислено наблюдение, защото те по-скоро прикриваха нарушителите, като стояха на пост. По този начин сестра Леонор и брат Люсиен се сдобиха със значително повече часове, прекарани в сладко уединение, отколкото иначе биха посмели да си отделят.

Проблемът беше, че всичко, ушито през зимата, изчезна много преди да настъпи лятото. Това беше добре за сандъците със сребро в „Божия дом“, но в същото време Сесилия Роса и Улвхилде бяха принудени да се върнат на работа в предверието. Брат Люсиен обясни на сестра Леонор, че тази трудност може лесно да бъде преодоляна, а тя на свой ред го каза на двете си приятелки, тъй като те никога не говореха лично с брат Люсиен. Ако произвежданите стоки изчезваха толкова бързо, то това беше само защото цената беше прекалено ниска. Ако тя бъдеше повишена, то стоките щяха да остават за по-дълго време, човек щеше да организира работата си по-добре и тя щеше да му носи повече пари.

Това звучеше като някакъв вид магия и не беше лесно да се разбере. Но сестра Леонор се върна от брат Люсиен с няколко изписани страници с текст, който изясни нещата, и заедно с това тя разказа как брат Люсиен се присмивал на иконома, който работел в „Божия дом“. Според брат Люсиен било напълно ясно, че този псалт, избягал от Скара, разбирал съвсем малко от пари и сметки, защото той дори не водел истински счетоводни книги.

Всички тези приказки за водене на книги, смятане със сметало и променяне на нещата с помощта на цифри и мисли по същия начин както с усърден труд накараха Сесилия Роса сериозно да се замисли. Тя мърмореше на сестра Леонор, която на свой ред мърмореше на брат Люсиен, докато той не донесе със себе си счетоводни книги от Варнхем и не ги показва първо на Леонор, за да ги разбере и да може да ги покаже после на Сесилия Роса, за да ги разбере и тя.

Сякаш един изцяло нов свят от съвсем различни мисли се разкри пред Сесилия Роса и скоро тя дръзна да обсъди идеите си с майка Рикиса, която отначало винаги изсумтяваше презрително, щом чуеше предложения за нещо ново.

Но в края на пролетта, след дългия пост кралица Сесилия Бланка обикновено идваше на посещение и преди тези визити майка Рикиса винаги ставаше по-податлива, макар и да не променяше мнението си. Стана така, че поръчаха пергамент и книги от Варнхем, което даде възможност на изпълнения с желание брат Люсиен за допълнителни разходки. Той получи и разрешение от майка Рикиса да обучава както иконома, избягалия псалт Йонс, така и Сесилия Роса и да им помогне да сложат в ред сметките на „Божия дом“. Условието беше да няма никакъв разговор директно между Сесилия Роса и брат Люсиен, а всичко казано между тях да минава през иконома Йонс в ролята на посредник. Това доведе до досадни проблеми, защото Сесилия Роса схващаше всичко много по-бързо от мудния Йонс.

Според брат Люсиен, който в крайна сметка не беше по-добре подготвен да води счетоводна книга от другите монаси във Варнхем, положението в „Божия дом“ беше по-лошо и от това в някоя миша дупка. В интерес на истината не липсваха постъпления, проблемът изобщо не беше там. Но нямаше никакъв баланс между това каква част от постъпленията вече бяха под формата на сребро и каква част бяха дългове или готови, но още непродадени стоки. Икономът Йонс нямаше никаква представа какво количество беше среброто, той каза, че по принцип го измервал в брой шепи и ако те били повече от десет, то опитът показвал, че това стигало за определен период от време, без да има нови постъпления, но ако шепите били по-малко от пет на брой, то трябвало да се допълва.

Оказа се също, че „Божия дом“ имаше собственост, дадена под аренда, чиято рента не беше плащана от дълго време, тъй като от манастира бяха забравили за нея. Сесилия Роса беше толкова възприемчива към всичко, за което говореше брат Люсиен, колкото икономът Йонс беше неподатлив на обучение и раздразнителен. Той смяташе, че всичко, което е вършило работа преди, може да продължи да го прави, и че парите не са нещо, което може да се появи като с магия чрез използването на цифри и книги, а трябва да бъде спечелено с труд и пот.

При тези думи брат Люсиен само поклати глава. Той каза, че доходите на „Божия дом“ могат почти да бъдат удвоени, ако има ред в счетоводните книги и че е грях Божието царство на земята да бъде управлявано толкова лошо, както се случваше в „Божия дом“. Това

изказване жегна майка Рикиса, макар че тя все още не знаеше какво да направи по въпроса.

Тази пролет брат Люсиен и сестра Леонор имаха много време за себе си, толкова много, че това скоро започна да личи по талията на сестра Леонор. Тя осъзна, че сега беше само въпрос на време преди престъплението ѝ да бъде разкрито, плачеше и изпадаше в отчаяние, а и посещенията на брат Люсиен не можеха да я утешат.

Сесилия Роса и Улвхилде бяха видели какво беше на път да се случи. Та те можеха да го разберат по-добре от всеки друг в „Божия дом“ и гледаха с други очи талията на една монахиня, защото знаеха тайната или просто защото бяха съучастници в прегрешението.

Бързото разпродаване на всичко, ушито през зимата, даде повод на трите приятелки да си отделят допълнително време за себе си в предверието. Тогава Сесилия Роса се опита да бъде разумна и да мисли като мъж, без да се вайка през цялото време, опита се поне да мисли така, както смяташе, че приятелката ѝ Сесилия Бланка би направила. В случая нямаше смисъл да се плаче, защото плачът не водеше до нищо и ако човек не направеше нещо умно, щеше да последва още повече плач.

Скоро всички щяха да разберат, че сестра Леонор е бременна. Тогава тя щеше да бъде отлъчена и изгонена от „Божия дом“. Брат Люсиен също нямаше да може да се измъкне безнаказано, тъй като трябваше да има и мъж, замесен в прегрешението.

Най-добре би било двамата да избягат, преди да бъдат изгонени и отлъчени.

— Ако избягаме, пак ще бъдем отлъчени — възрази сестра Леонор.

— Е, по-добре да избягате заедно преди това.

Единственият въпрос беше как да го направят. Едно нещо беше пределно ясно — една избягала монахиня навън по пътищата не след дълго ще бъде заловена, още повече ако пътува заедно с монах, разсъждаваше Сесилия Роса.

Обсъдиха проблема отново и отново, после сестра Леонор говори с брат Люсиен и той ѝ разказа за градове в Южна Франция, където хора като тях — вярващи и отдадени на Господа във всичко друго, освен това, което е свързано със земната любов, можеха да

получат убежище. Но да се отиде до Южна Франция без пари и то облечени като монах и монахиня не беше лесна работа.

Дрехите бяха най-малкият проблем, защото трите можеха лесно да ушийт дрехи, които да изглеждат като светските, в предверието на манастира. Но с парите за пътуването нещата стояха по друг начин. Сесилия Роса спомена, че в касите на „Божия дом“ цареше такъв хаос, че никой нямаше да забележи липсата на една-две шепи сребърни монети. Но да се краде от манастир беше по-голям грях и от този, който сестра Леонор беше извършила. Тя отчаяно молеше никой да не краде заради нея, по-добре да тръгне по пътищата без пукната пара. Смяташе, че една такава кражба би била истински грях за разлика от нейната любов и плода, който любовта беше донесла. Сестра Леонор вече не гледаше на него като на грях. Веднъж да стигне до Южна Франция и грехът щеше да се изпари. Но кражба от дома на света Дева Мария никога не би могла да бъде простена.

* * *

Кралица Сесилия Бланка изпрати съобщение до „Божия дом“ три дни предварително, за да ги уведоми за пристигането си. Съобщението дойде за голямо облекчение на трите приятелки, които пазеха голямата тайна на „Божия дом“ — сестра Леонор вече беше бременна в третия или четвъртия месец, — докато за майка Рикиса то беше тежко бреме. Наистина архиепископ Стефан беше починал, но доколкото знаеше, новият архиепископ Йохан беше също пионка в ръцете на краля, както и старият. Следователно майка Рикиса все още можеше да бъде изгонена при най-малкия каприз от страна на Сесилия Бланка. При тези обстоятелства проклетата Сесилия Роса продължаваше да бъде голяма заплаха за майка Рикиса. Отмъщението не я тревожеше, на този етап тя знаеше как щеше да ѝ бъде отмъстено. Но отлъчването беше заплаха по-страшна от всяка друга. А тя можеше да бъде отлъчена от архиепископа, ако двете Сесилии действително си наумяха такова нещо.

Сесилия Роса разбираше много добре, че психическото състояние, в което се намираше майка Рикиса в момента, е подходящо за определен вид разговори. Тя потърси майка Рикиса в собствената ѝ

стоя и направо заяви, че лично ще поеме всички задължения на иконома Йонс в „Божия дом“. Ще сложи в ред счетоводните книги и това ще подобри положението на манастира. От друга страна, самият иконом щеше да отделя повече време на задачите, свързани с пазара, които сега отнемаха твърде много време, тъй като той се преструваше, че върши толкова много други неща, с които всъщност не се занимаваше.

Майка Рикиса се опита да вметне уморено, че не е чувала жена да е ставала иконом, затова и се наричало иконом — дума в мъжки род.

Сесилия Роса без никакво колебание отвърна, че именно жените са най-подходящи да вършат такава работа в един женски манастир, работа, която не изисква човек да вдига кон с голи ръце или да прави стена от големи каменни блокове. А що се отнася до думата в мъжки род — достатъчно беше просто да бъде изменена в икономка.

И така тя поиска това да бъде нейното занимание в „Божия дом“ оттук нататък — да бъде икономка. Щом майка Рикиса придоби вид, че ще се предаде, Сесилия Роса побърза да прибави, че естествено икономката щеше да бъде тази, която решава къде да бъде изпращан Йонс оттук нататък. Той щеше да носи съобщения от „Божия дом“, но не и да се нагърбва със задачи на своя глава, защото акълът в тази глава се беше оказал съвсем недостатъчен.

Майка Рикиса беше на ръба да избухне от яд и това ѝ личеше, защото седеше неподвижно, със стиснати юмруци и започваше да потрива лявата си ръка в дясната — знак, който преди през годините играеше ролята на лошото предзнаменование за „Божия дом“, че не след дълго там щеше да има викове за камшик и карцер.

— Господ скоро ще ни покаже дали това е било едно разумно решение или не — каза майка Рикиса накрая, когато си възвърна самоконтрола. — Но ще стане така, както искаш. Затова пък ще се молиш със смирение за тази промяна и няма да допускаш нещо да ти завърти главата. Помни, че това, което ти давам, мога да си го взема за един миг. Засега все още съм твоя игуменка.

— Да, майко, засега сте моя игуменка. Нека Бог ви закриля — отвърна Сесилия Роса с престорено покорство, за да не прозвучи скритата в думите ѝ заплаха като такава. След това наведе глава и излезе. Когато затвори след себе си вратата към стаята на майка

Рикиса, Сесилия положи голямо усилие, за да не удари силно по нея. Но пък тихо изсъска на себе си: *Засега, вещица такава.*

Когато кралица Сесилия Бланка дойде на посещение този път, тя доведе и първородния си син Ерик и по всичко личеше, че отново е бременна. Затова срещата на двете Сесилии им беше още по-мила от обикновено — сега и двете бяха майки и освен това Сесилия Бланка носеше вести и за сина й Магнус, и за Арн Магнусон.

Синът й Магнус бил смело момче, което действително се катерело по дървета и падало от конете, но никога не се наранявало. Биргер Бруса твърдял, че човек вече можел да види, че момчето ще стане стрелец, с когото със сигурност само един мъж ще може да се мери, защото нямало никакво съмнение кой е баща му.

Според последното, което се чуло от Варнхем, Арн Магнусон бил в добро здраве и все още изпълнявал дълга си в самия Йерусалим сред епископи и крале. Това, разбира се, поясни Сесилия Бланка, означаваше, че животът му не е в опасност, защото сред епископи и крале няма страшни врагове и за това човек може да се радва и да благодари на Дева Мария за нейната пълна закрила.

На въпроса на Сесилия Бланка дали Рикиса все още се държи прилично Сесилия Роса отговори положително, но и завоалирано поясни, че на спокойствието скоро може да бъде сложен край тъй като съществува един голям проблем и една голяма опасност.

Но за това тя иска да говори с кралицата насаме.

Те се качиха на втория етаж на хосписа и легнаха на онова легло, на което се бяха разделили през последната нощ, когато и двете бяха пленници в „Божия дом“. И сега както тогава те се хванаха за ръце и лежаха известно време мълчаливи, потънали в спомените си и с поглед, забит в тавана.

— Е? — каза Сесилия Бланка накрая. — Какво е това нещо, което само моите уши могат да чуят?

— Имам нужда от пари.

— Колко и за какво? От всичко, което ти липсва тук в „Божия дом“, парите са във всеки случай най-маловажното, нали така? — попита Сесилия Бланка изненадана.

— Нашият глупав иконом, чийто пост между другото скоро ще заема аз, би казал две шепи сребро. Това ще стигне за едно дълго пътуване до Южна Франция за двама. Вярвам, че сто сребърника ще са достатъчно. Искрено те моля за това и ти обещавам, че ще ти се отплатя някой ден — отвърна Сесилия Роса.

— Нали не мислите ти и Улвхилде да избягате! Не искам да правите това, не искам да те загубя, скъпа приятелко! Не забравяй, че вие още не сте стари и половината от наказанието ти вече изтече — молеше я кралицата неспокойно.

— Не, това, за което те моля, не е за мен и за Улвхилде — отговори Сесилия Роса със смях, защото не се сдържа да си представи себе си и Улвхилде, хванати ръка за ръка, да вървят пеша чак до кралството на франките.

— Заклеваш ли се? — попита кралицата, която се колебаеше какво решение да вземе.

— Да, заклевам се.

— Тогава можеш да ми кажеш за какво става въпрос, нали?

— Не, не искам да го правя, скъпа Сесилия Бланка. Може да се случи така, че някой да дойде и да каже, че тези пари са били използвани за тежък грях и тогава няма да е добре да знаеш какъв е бил той, защото в такъв случай злите езици ще кажат, че си участвала в греха. Но ако нищо не знаеш, значи не носиш грях. Така си мисля аз — отвърна Сесилия Роса.

Те полежаха мълчаливо, докато Сесилия Бланка обмисляше нещата.

И ето че тя се изкикоти и обеща да даде собствените си пари за пътуване, сумата не беше по-голяма. Но си запазваше правото да научи какво представлява този грях, за който тя сега е невинна, въпреки че плаща за него. Искаше поне по-късно да узнае, когато всичко е свършило.

Сесилия Роса веднага ѝ го обеща.

Тъй като другият въпрос, който Сесилия Роса искаше да обсъдят, засягаше Улвхилде, тя смяташе, че щеше да бъде най-добре да говорят трите заедно. С това те станаха от леглото, целунаха се и слязоха долу при трапезата на кралицата и нейната прислуга.

Първата вечер Сесилия Бланка беше решила да позволи на Рикиса да остане зад стените на стаята си, защото все пак за нея беше

като мъчение да бъде домакин на кралицата си. Освен това по този начин скъпите приятелки и Улвхилде прекараха една много по-весела вечер заедно. Кралицата водеше шутове със свитата си и те изпълниха много забавни номера, докато останалите се гощаваха с храната на трапезата. В залата бяха само жени, стражите на кралицата стояха на пост пред хосписа и си правеха собствено угощение в палатките си, защото, както Сесилия Бланка каза, тя като кралица наскоро разбрала, че е досадно да има мъже на масата, тъй като те говорят много високо, напиват се и се държат страшно надут, ако наоколо има сравнително голям брой жени и девойки и никакъв крал или ярл.

Впрочем всички те ядоса и пиха като мъже, с което също се забавляваха, като имитираха мъжете. Кралицата например все още можеше да повтори част от триковете, които вършеше, когато щеше да бъде бита с камшик в „Божия дом“, да се оригва и да пърди така, че да се чува тътен, което тя правеше от време на време, докато се протягаше и се чешеше по гърба и зад ушите, както някои мъже имаха навик да правят. Всичките жени страшно се забавляваха с това.

Когато храната на трапезата свърши, жените оставиха известно количество медовина на масата, а Сесилия Бланка изпрати всичките си прислужнички да си лягат, за да могат тя и приятелките ѝ от „Божия дом“ по-спокойно да разговарят за сериозни неща, тъй като кралицата разбра, че със сигурност предстоеше такова нещо. Това, което засягаше Улвхилде Емундсдотер, можеше да се окаже много сериозно.

Сесилия Роса започна да говори. Знаеше се, че по времето, когато Улвхилде дойде в „Божия дом“, в страната имаше големи размирици — и трите си спомняха това. И както бедната госпожа Хелена Стенкилдотер ги накара да осъзнаят, жена, която тича като гъска след приятели и неприятели, когато войната може да преобърне всичко с главата надолу във всеки момент, не е никак мъдра.

Сега всички роднини на Улвхилде лежаха мъртви на мястото на кръвопролитие край Биелбо или бяха загинали в последвалите веднага след това боеве, в които победиха родът на Фолкунгите и родът на Ерик. Тогава в „Божия дом“ пристигна вест, която за Сесилия Роса и за скъпата приятелка Сесилия Бланка беше като най-прекрасната мечта. Но Улвхилде принадлежеше към тези, за които вестта от мястото на кръвопролитие беше най-ужасният от всички кошмари.

Оттогава сякаш всички забравиха за Улвхилде тук в „Божия дом“. Нямаше кой да я потърси и никой не можеше да говори от нейно име и да защити правата ѝ.

Но сега беше дошло време да се направи равносметка на всичко това, заключи Сесилия Роса и се протегна толкова силно към чашата си с медовина, че лактите ѝ се подхлъзнаха на ръба на масата и всички се разкикотиха.

— Ти покри цялата маса с това, за което искаш да говорим — каза кралицата, след като овладя смеха си, предизвикан от пиянското подхлъзване на приятелката си. — В такъв случай бих искала като твоя кралица, но най-вече като твоя най-добра приятелка да разбера какво смяташ да направиш по въпроса, който повдигна тук на масата.

— Много е просто — каза Сесилия Роса и се съсредоточи, докато спокойно си пиеше от медовината без да я разлива. — Бащата на Улвхилде умря. Тогава наследството получиха малките ѝ братя и майка ѝ. Но после братята ѝ загинаха на бойното поле. Тогава майката на Улвхилде получи тяхното наследство. След това почина и тя и в такъв случай...

— Наследството получава Улвхилде! — каза твърдо кралицата. — Доколкото разбирам законите, се получава точно така. Улвхилде, как се казваше имението, което изгориха?

— Улфсхем — отговори Улвхилде ужасено, защото тя никога не беше чувала от скъпата си приятелка Сесилия Роса нищо за това, за което се говореше в момента.

— Сега там живеят хора от рода на Фолкунгите, те заграбиха Улфсхем като награда за победата си, познавам тези, които живеят там — каза кралицата замислено. — Но към този въпрос трябва да подходим внимателно, скъпи приятелки. Много внимателно, защото искаме да спечелим, нали така? Законът е ясен — не може да има друг освен Улвхилде, който да наследи Улфсхем. Но законите са едно нещо, а представите на хората за това кое е правилно и справедливо невинаги са същите. Не мога да ви обещаю нищо със сигурност. Но наистина ще ми достави удоволствие да се опитам да уредя този проблем и първо ще говоря с Торгни Лагман от Източна Готаланд, тъй като и той е от рода на Фолкунгите и ни е близък, роднина е на Торгни Лагман от Западна Готаланд. След това ще говоря с Биргер Бруса и когато свърша

с тях двамата, ще вляза в пререкание с краля. Имате думата на кралицата си!

Улвхилде изглеждаше като ударена от гръм. Тя седеше съвсем бледа, с изправен гръб и внезапно напълно изтрезняла. Макар и да не беше толкова схватлива, колкото двете си по-възрастни приятелки, тя също можеше да разбере смисъла на казаното. То означаваше, че животът ѝ щеше да се промени като с магия. Следващото, което тя си помисли, беше, че в такъв случай ще трябва да напусне скъпата си приятелка Сесилия Роса, и в този миг очите ѝ се напълниха със сълзи.

— Никога няма да те оставя сама тук с вещицата Рикиса, особено сега, когато сестра Леонор... — изхълца Улвхилде, но веднага беше прекъсната от Сесилия Роса, която сложи пръст на устните си в знак на предупреждение, бързо се премести до нея на масата и я взе в прегръдките си.

— Тихо, тихо, мила ми приятелко — успокояваше я Сесилия Роса. — Не забравяй, че веднъж се разделих с моята скъпа приятелка Сесилия Бланка по същия начин, а ето, че сега пак всички сме седнали заедно като добри приятели. Помни също, че когато се видим там навън, ние ще сме по-млади отколкото е сестра Леонор сега. И между другото, не говори повече за това пред кралицата.

В този момент Сесилия Бланка се изкашля иронично и вдигна очи към тавана все едно искаше да покаже, че може би вече е разбрала предостатъчно, извини се и тръгна към собствените си стаи на долния етаж, за да донесе, както сама каза, малко дрънкулки.

Докато я нямаше, Сесилия Роса погали Улвхилде по косата и врата, защото момичето беше започнало да плаче.

— Знам как се чувстваш в момента, Улвхилде — прошепна Сесилия Роса. — Чувствала съм се по същия начин като теб. В деня, в който разбрах, че Сесилия Бланка ще се махне от това забравено от Бога място, плаках от щастие за нея, но също и от скръб, че ще остана сама за време, което тогава ми се струваше цяла вечност. Но това време вече не е никаква вечност, Улвхилде. То е дълго, но не по-дълго от това, което човек може да си представи пред себе си и да види края му.

— Но ако ти останеш сама с онази вещица... — изхълца Улвхилде.

— Ще се оправя, ще се справя с това. Защото, ако се замислиш за нашата тайна тук в „Божия дом“, за която знаем само ти, аз и сестра Леонор, не е ли истинско Божие чудо колко е силна любовта? И не е ли също толкова невероятно какви чудеса може да направи Дева Мария за този, който никога не губи вяра и надежда?

Улвхилде се поуспокои от тези думи, избърса сълзите си с опакото на ръцете си и с рязко движение си наля още малко медовина, въпреки че вече беше пила повече от достатъчно.

Сесилия Бланка се върна с големи крачки и със замах хвърли на масата една кожена кесия. Всички разбраха какво съдържа тази кожена кесия по звука, който издаде.

— Две шепи, приблизително — изсмя се Сесилия Бланка. — Каквито и подли, женски планове да кроите сега, скъпи приятели, погрижете се, по дяволите, да ги изпълните!

Отначало двете приятелки се изумиха от грубата, мъжка реч на своята кралица. После и трите избухнаха в неудържим смях.

* * *

Сесилия Роса и Улвхилде скриха кожената кесия със стоте сребърника в една пукнатина в стената на манастира с лице към овощните градини и старателно описаха мястото на сестра Леонор. Ушиха дрехите парче по парче и оставиха сестра Леонор сама да ги скрие, където реши пред стените на манастира.

Когато наближи краят на лятото, брат Люсиен се нагърби с нови задачи в „Божия дом“, защото смяташе, че има важни детайли около прибирането на реколтата и най-вече начина, по който тя щеше да се съхранява — нещо, което все още не беше съвсем ясно на сестра Леонор.

Този път той носеше със себе си една малка книжка, направена от самия него, в която можеше да се прочетат повечето неща, които той знаеше. Тази книжка получи Сесилия Роса с поздрав от един Божи служител, който никога не беше разговарял с нея за тайната, но който много искаше да ѝ благодари. Въобще не беше лесно да се прочете всичко в малката книжка, но сестра Леонор успя няколко пъти да влезе

в ролята на изпращащ и получаващ подаръци, докато повечето неща се изясниха.

Една вечер, когато наближаваше жътва, когато ябълките започваха да узряват, когато привечер луната ставаше червена, а черната земя миришеше на влажна зрялост и се виждаше повече от ясно в какво благословено състояние се намираше сестра Леонор, Сесилия Роса и Улвхилде я придружиха до задната порта, която водеше навън към овощните градини. И трите знаеха много добре къде бяха скрити ключовете.

Отвориха малката дървена порта много внимателно, защото беше разнебитена и скърцаше при най-малкото движение. Навън под лунните лъчи чакаше брат Люсиен, облечен в новите си светски дрехи. В скута си носеше вързоп с дрехите, които сестра Леонор щеше да носи чак до Южна Франция, ако успееха да стигнат толкова далеч преди тя да роди.

Трите жени се прегърнаха набързо. Пожелаха си здраве и Божия благословия, но никоя от тях не заплака. И така сестра Леонор тръгна, огряна от лунната светлина, Сесилия Роса затвори тихо и внимателно малката дървена порта, а Улвхилде безшумно я заключи. Върнаха се в предверието и продължиха работата си, сякаш нищо не беше се случило, сякаш сестра Леонор просто ги беше оставила малко по-рано тази вечер, въпреки че имаше толкова много за шиене.

Но сестра Леонор ги беше напуснала завинаги. И след нейното заминаване последва много мърморене и множество тежки думи, но най-вече една голяма празнина, особено в душата на Сесилия Роса, която едновременно и се страхуваше, и се надяваше, че скоро за втори път щеше да остане сама в „Божия дом“.

VII.

В Светите земи есента и зимата бяха сезоните, през които хората си почиваха и лекуваха раните си. По това време на годината голяма част от воюващите се отдаваха на отдих, тъй като вражеските войски бяха принудени да чакат. Пътищата около Йерусалим се превръщаха в кални полета, където всяко по-тежко превозно средство затъваше. Откритите хълмове около Светия град, изложени на силните ветрове, често се покриваха с мека снежна пелена, която заедно с вятъра правеше обсадата още по-непоносима както за обсаждащите, така и за обсадените.

В Газа дъждът беше хладен, но времето почти винаги бе приятно и слънчево и наподобяваше скандинавско лято. Колкото до снега, той беше непознато явление по тези земи.

През есента и зимата, последвали изненадващата победа при Монжизар, Арн Готски се зае с две важни задачи, които запълниха всичките му дни. Той трябваше да се погрижи за стотина египетски затворници, които бяха в много лошо състояние, както и за около трийсет ранени конници и сержанти, намиращи се в северното крило на крепостта.

Двама от затворниците не можеха да останат в ареста заедно с другите. Те бяха Фахр, по-малкият брат на Саладин, и емирът Муса.

Арн ги настани в собствения си апартамент и вместо да вечеря със своите конници в трапезарията на двореца, той вечеряше заедно с тях всеки ден. Знаеше, че тези навици предизвикват учудване у неговите най-близки братя, защото не им беше обяснил колко ценен е всъщност Фахр.

В целия Утремер, както и във всички съседни държави, хората, независимо дали бяха християни или последователи на Пророка, се отнасяха по един и същи начин към затворниците. Такива, които имаха потеклото на Фахр и на емира Муса, бяха разменяни или освобождавани срещу откуп. Останалите ги обезглавяваха.

В много редки случаи затворниците от Газа бяха мамелюци. Не беше трудно да се разбере кои от тях са свободни и притежават своя земя, и кои са били роби през целия си живот. В дългия поход те или щяха да намерят смъртта си, или в най-добрия случай, щяха да поемат управлението на някоя от многобройните държави, които Саладин притежаваше.

Тези, които бяха роби, биваха незабавно обезглавявани. Те не бяха ценни, защото не можеха да бъдат откупувани. Освен това бе неразумно да се държат много затворници на едно и също място, тъй като бързо плъзваха зарази. Най-доброто решение бе да ги убият, както от хигиенна, така и от икономическа гледна точка. По този начин беше по-безопасно и по-евтино.

Принц Фахр ибн Айюб ал-Фади щеше да му донесе повече пари, отколкото който и да било сарацин, тъй като бе брат на самия Саладин. Колкото до Муса, неговият живот също би трябвало да струва скъпо.

За изненада на двамата мъже Арн им направи много неочаквано предложение — той им каза, че ще поиска от Саладин по петстотин златни монети, и то за всеки затворник, независимо от неговия ранг. Когато Фахр възрази, обяснявайки, че повечето затворници не струваха дори колкото единия от тях двамата, и че това предложение е обидно, Арн му отвърна, че иска по петстотин на затворник, и това се отнасяше и за тях двамата.

Те онемяха, незнаейки дали да се чувстват обидени от факта, че този Ал Гути, който несъмнено беше един неверник, когото вярващите поставяха на първо място сред всички франки, искаше за тях откуп, какъвто се полага на някой роб. А може би той просто отказваше да иска от Саладин прекалено висока цена за освобождаването на брат му. Предположението един тамплиер да не разбира от работата си дори не им мина през ум.

Споразумяването по този въпрос се проточи дълго време, ден след ден те обсъждаха темата по време на своите общи хранения. Арн се старееше те да имат добра храна и чиста вода за пиене. Щом оставаха сами в стаите на владетеля, те можеха да четат Корана.

Въпреки че тамплиерът се отнасяше към двамата затворници с такова уважение, сякаш бяха негови гости, те не бяха по-малко бдителни. Дори напротив — вниманието им се изостри още в първите дни на тази дискусия.

Арн много се изненада от упорития им отказ да изкажат открито мнението си, както и от това, че му противоречат, и на четвъртата вечер вече беше изгубил търпение.

— Не ви разбирам — каза той с жест на огорчение. — Какво не ви е ясно? Вярата ми повелява да се отнасям добре с тези, които съм победил. Можех дълго време да ви говоря по този въпрос, макар че се отвърщвам от мисълта да ви карам да слушате проповеди за чуждата вяра. Но и във вашата собствена вяра нещата не стоят по-различно: „Когато срещнете неверници, посетете ги или затегнете примката около шията на тези, които сте пленили. След това, когато войната свърши, ги освободете или ги разменете срещу откуп.“ Е как смятате — не са ли единомислениците нашите две вери?

— Това, което не можем да разберем, е твоята щедрост — промърмори Фахр, видимо притеснен. — Много добре знаеш, че петстотин златни монети е смешна цена за моята свобода.

— Знам добре това. Ако ти беше единственият ми пленник, може би щях да предложа на брат ти да ми плати петдесет хиляди златни монети и да предоставя останалите затворници на палачите сарацини. Но колко струва един човешки живот, Фахр? Мислиш ли, че твоят живот е толкова по-скъп от този на останалите?

— Който смята така е горделивец и обижда Бог, пред когото животът на нито един човек не струва повече от този на останалите. Затова и в Корана е казано, че животът е свят — отвърна тихо Фахр.

— Това е напълно вярно — рече Арн, доволен от хода на разговора. — Иисус не казва нищо по-различно. Нека не спорим по този въпрос, тъй като пред нас стоят други, много по-важни теми. Предлагам Саладин да ми даде петдесет хиляди златни монети за всички затворници, за вас и за останалите. Муса, искаш ли да кажеш на господаря си за това предложение?

— Ти ме освобождаваш и ме изпращаш да предам послание? — попита смаяно Муса.

— Да, не мога да си представя послание, по-добро от това за Саладин. Освен това не бих могъл да си представя, че ще помислиш единствено за свободата си и няма да изпълниш своята мисия. Всеки ден оттук заминават кораби за Александрия, както без съмнение знаеш. А може би това е грешната посока за теб и трябва да те изпратя към Дамаск.

— Много по-трудно е да се стигне до Дамаск, но така или иначе това няма никакво значение — каза Муса. — Независимо в кой град от владенията на Саладин се намирам, бих могъл да се свържа с него в рамките на един ден. Александрия е едновременно по-близка и по-лесно достъпна.

— Без значение в кой град си, би могъл да се свържеш с него в рамките на един ден? — повтори Арн с недоверие. — Така казваш, но как би могъл да го направиш?

— Просто е. Имаме гълъби, които разнасят писма. Те винаги се връщат на мястото, от което са отлетели. Ако се вземат такива, които са отгледани в Дамаск, и се пренесат до Александрия, Багдад или Мека, те ще се върнат на мястото, където са се родили, веднага щом ги пуснат на свобода. Достатъчно е само да се закрепят писмо към едно от крачетата им.

— Каква прекрасна способност! — възкликна Арн, видимо впечатлен. — По този начин в рамките на час бих могъл да се свържа с великия магистър в Йерусалим, където най-вероятно е той в този момент. Нали това е времето, за което един гълъб прелита това разстояние?

— Разбира се, че е възможно, ако притежаваш такъв гълъб, и ако има някой, който може да се грижи добре за него — каза тихо Муса, мислейки си, че разговорът се беше отдалечил много от основната им цел.

— Това е чудно — каза Арн унесено, след което бързо дойде на себе си. — Е, добре, споразумяхме се! Ще заминеш за Александрия още утре сутрин с един от нашите кораби. Не се притеснявай за компанията, която ще имаш. Ще ти дам необходимите писмени разрешения, а екипажът със сигурност ще се състои от египтяни. Някои от ранените затворници също ще пътуват с този кораб. Но нека поговорим за нещо друго!

— Точно така — съгласи се Фахр. — Със сигурност има и други теми за разговор. Помолих брат ми Саладин да не отменя обсадата над Газа, но той не ме послуша. Ако не беше я отменил, нещата сега щяха да са различни, нали?

— Да, в такъв случай сигурно аз щях да съм този, който щеше да е мъртъв. Вие щяхте да разполагате все още с половината от армията си и щяхте да сте господари на Газа. Но Този, който вижда и чува

всичко, както казвате вие, е решил друго. Той поиска тамплиерите да спечелят битката при Монжизар, макар че ние бяхме едва двеста срещу войска от много хиляди. След като се случи така, вероятно такава е била Неговата воля.

— Били сте едва двеста! — възкликна Муса. — Аз самият бях там... Мислехме, че сте най-малко един милион души. Не повече от двеста човека?

— Точно така. Знам това най-добре, тъй като тъкмо аз командвах — потвърди Арн. — Вместо да умра в Газа, което бях убеден, че ще се случи, се върнах оттам победител като по чудо. Сега може би разбирате защо не искам да се хваля, нито да се държа грубо с победените.

Беше ясно, както за вярващите, така и за неверниците, че този, който е получил от Бога такава огромна и чудотворна милост, няма защо да се изтъква и да си въобразява, че дължи успеха си на самия себе си. Според учението на Иисус, както и според това на пророка Мохамед подобна дързост е грях, който Всевишният със сигурност няма да пропусне да накаже.

Бяха убедени в необходимостта от скромност след подобна победа. Сега, след като въпросът за откупа на затворниците беше уреден, най-интересната тема, която стоеше пред тях, бе тази за Божията воля и за греховете на хората.

Всичко щеше да бъде различно, ако Саладин бе останал пред Газа и беше завзел града със своята армия. Но защо Бог бе решил да накаже Саладин? Нима заради неговата снисходителност към Газа и Ал Гути Саладин беше пощадил рицаря, а малко след това Бог му изпрати най-голямото поражение, което някога е имал, и то от същия този Ал Гути. Какви можеха да бъдат причините Той да направи това?

И тримата дълго време разсъждаваха върху този деликатен въпрос. Емирът Муса заключи, че Всевишният може би е избрал този по-груб начин, за да напомни на Саладин, обичания негов слуга, че в една свещена война няма никакво място за лични чувства. Нямаше как целият този град да бъде превзет именно поради чувството на признателност, което Саладин изпитваше към Ал Гути. Както Фахр, така и Муса бяха убедени, че Газа щеше да бъде светкавично превзета, ако не беше във владението на последния, към когото Саладин

изпитваше благодарност. Поражението при Монжизар беше наказанието за този негов грях.

Арн, разбира се, беше на различно мнение. Той считаше, че победата при Монжизар доказва, че Бог беше опазил тези, които със своята вяра бяха по-близо до него. Християните толкова често биваха пощадявани, че нямаше как това да стане без Божиата намеса. Газа беше спасена, защото пред Саладин стоеше много по-важна цел. Войниците пред Ашкелон не бяха достатъчно. Вместо да тръгне направо към Йерусалим, Саладин остави армията си да се пръсне и да се отдаде на плячкосване. В Монжизар мъглата позволи на този, който оглавяваше най-малката група воители, да спечели битката. И сякаш това не беше достатъчно, Арн и братята му имаха нечувания шанс да застанат на мястото, към което идваше мамелюкската армия. Но и това сякаш не стигаше, та тамплиерите удариха там, където враговете им най-трудно биха могли да се защитят и да се прегрупират така, че да преминат в нападение.

Всичко това бе твърде много, за да бъде обяснено с късмета или с бойните умения на войската. То беше доказателство, че вярата в Иисус Христос беше правилната вяра, и че Мохамед, Господ да е с него, беше вдъхновен пророк, но не и изразител на висшата истина. Как по друг начин би могло да се обясни чудото при Монжизар?

Емирът Муса все пак се опита да си го обясни. Когато Бог видял, че носителите на истинската вяра ще бъдат победени от християните, които бяха хора като всички останали, и въпреки това бяха хората, които са най-близо до истинската вяра, Той бе решил да обърне гръб на всички тях и да не помогне нито на едните, нито на другите. След това ходът на събитията е бил определен от човешка грешка, а не от Божиата воля.

Притежателите на истинската вяра (правоверните) бяха допуснали множество грешки, които Ал Гути им напомни. Те се бяха надявали да спечелят войната, много преди първата истинска битка да започне. Подобна горделивост винаги биваше наказвана по време на война, както в големите, така и в малките дела. Старите воители сигурно разполагаха с примери за хиляди погрешни решения и хиляди случайности, които в крайна сметка бяха довели до смъртта или до живота. Винаги беше така. И не се ли смятаме за прекалено важни, мислейки си, че Бог се намесва във всички наши малки битки.

Очевидно това не е вярно. Ако беше така, Той никога нищо друго нямаше да върши, освен да тича от война на война, от битка на битка. Що се отнася до Монжизар, там ставаше дума за банална смесица от причини. Събитията се бяха развили по този начин: от една страна — поради човешката самонадеяност, а от друга — поради пътищата на съдбата.

Нито Арн, нито Фахр не споделяха това мнение. Фахр смяташе, че е богохулство да се мисли, че Всевишният може да обърне гръб на своите служители по време на свещената война. И според Арн Бог едва ли имаше по-важни дела за вършене, защото въпросната война се водеше заради светия Божи гроб.

В крайна сметка, въпросът за това коя вяра е най-праведна, винаги оставаше. Никой нямаше да отстъпи по този въпрос и Фахр, който беше опитен дипломат, насочи разговора в посоката, която можеше да го преобърне. Нямаше как да знаят дали Бог бе наказал тези, които поведоха свещена война в името Божие или бе пощадил този, който в името Божие защитава светия Божи гроб. Беше невъзможно да се каже дали Той бе наказал или възнаградил. И беше невъзможно да се узнае дали думите на Пророка „Мир вам!“ бяха лъжливи или същите думи на Христа „Мир вам!“ — истински.

Зигфрид дьо Турен, който на родния си език изписваше името си Туринген, беше сред ранените при Монжизар. Арн го убеди да се лекува в Газа, но не му каза защо мисли, че лечението в Газа ще е по-добро отколкото в собствения дворец на Зигфрид — замъка Арно в Рамла.

Арн скри от брата си, че лекарите в крепостта Газа бяха сарацини. Някои от тамплиерите мислеха, че е унизително да се обърнеш към лекар от арабски произход. Най-вече новите мислеха така, както и франките лаици отвъд морето. Като цяло най-новите членове бяха привърженици на идеята, че всички сарацини без изключение трябва да бъдат избити. Арн също разсъждаваше по този примитивен начин през първата си година на членство в ордена. Но сега, когато неговите братя бяха служили дълго на територията на Светите земи, той знаеше, че арабските лекари лекуваха два пъти повече ранени отколкото франкските. Най-опитните от братството се

шегуваха често, казвайки че ако един ден човек умре, то сигурно преди това си е имал работа с някой дамаскин. По-добре беше изобщо да не се обръщаш към лекар, отколкото да те лекува франк.

Имаше голяма разлика между светските дела и тези, които бяха свързани с вярата. Някои от високопоставените владетели и братя считаха, че сарацините са много по-добри лекари от останалите, но все пак добавяха, че не е редно да се оказва такова внимание на неверниците, защото това би било грях.

Арн често се забавляваше с подобни интерпретации, казвайки, че наистина е странно да се мисли, че можеш да запазиш живота си чрез греха, както и да го погубиш от любов към вярата. Да отидеш в рая поради раните, които си получил в боя, беше нещо голямо, но да попаднеш там поради това, че си отказал някой да се погрижи за тебе, беше съвсем друго.

Арн беше разбрал, че брат Зигфрид е от тези, които поради вярата си, предпочитат за тях да се грижат само некадърни лекари. Но влизайки в Газа на носилка, той не беше в състояние да взема решения. Една стрела беше разкъсала рамото и плешката, а едно копие — лявото му бедро. Ако се бе обърнал към франкски лекар, не след дълго щеше да остане еднокрак.

В началото Зигфрид беше много уплашен и помоли Арн да му осигури подobaваща грижа от хора, които са от неговата вяра. Но двамата лекари — Утман ибн Катаб и Абд ал Малик, успяха да изтръгнат стрелата, която беше проникнала чак до плешката му. След това с помощта на билки бързо смъкнаха треската и грижливо изчистиха раната с ракия, която го опари като огън. По този начин те попречиха на разпространението на инфекция. След десет дена Зигфрид установи, че раните му са зараснали и започна да движи рамото си въпреки забраната на лекарите, които на близък до франкския език му забраняваха всякаква активност и го съветваха да седи неподвижно.

Докато се възстановяваше, Зигфрид започна да се интересува от това какви грижи получават ранените в Газа. Това, което още в началото го учуди, беше, че болните бяха настанени на чисто и сухо място във високите части на крепостта. А леглата им бяха разположени на такова разстояние, че болните да не могат да разговарят помежду си. Беше чисто и всички бяха завити в свои собствени чаршафи и

одеяла. Завивките често биваха изпращани в градската пералня. Човек трудно можеше да си представи, че това оказва реално въздействие върху процеса на възстановяване, но винаги беше приятно да се завиеш с чисти чаршафи. Всички прозорци бяха снабдени с дървени кепенци, които спираха дъжда и вятъра. Някой можеше да си помисли, че всички тези усилия бяха напразни, и че както в много други замъци ранените можеха просто да бъдат стоварени в плевниците. Но сарацинските лекари много настояваха въздухът в лечебниците да е чист, а температурата — ниска. Не за пръв път Зигфрид беше ранен и той можеше да прави сравнение.

Освен че беше влажно и горещо, в лечебниците, които бе видял досега, имаше още една съществена разлика — молитвите, придружаващи лечението. След като сарацините почистеха и превържеха раните, основното, което предприемаха, беше да носят нови превръзки, кравешки изпражнения за печките и други необходими материали. Когато раната не можеше да се излекува с ракия, лекарите я изгаряха с нагорещено желязо. В тези случаи Арн се качваше, придружен от няколко сержанта, за да държи нещастника, който трябваше да бъде горен. Всеки ден той посещаваше болните и се молеше заедно с тях, след което минаваше от легло на легло, за да преведе съветите и предписанията на лекарите. За Зигфрид дьо Турен всичко това беше съвсем ново и в началото той гледаше с недоверие на медицината, която се практикуваше в Газа. Но в крайна сметка разумът победи и нямаше как да му се противоречи. Сред ранените, лекувани в Газа, само един беше починал, но той имаше тежка коремна рана. А бе всеизвестно, че подобен род рани се лекуваха много трудно. Нямаше как да се отрече и това, че болните бързо напускаха лечебницата и по-голямата част от ранените, дори двамата, които трябваше да понесат лечението с нагорещено желязо, щяха да се върнат към военната си служба. Зигфрид беше свикнал да вижда как половината от другарите му умират в боя. А от тези, които оцеляваха, много оставаха инвалиди. Щеше да е глупаво да не извика сарацините в замъка Арно, колкото и да беше трудно за него подобно решение. Но ако не го направеше, щеше да извърши грях пред ранените и това би било още по-лошо.

Абд ал Малик беше един от най-старите приятели на Арн отвъд морето. Те се бяха срещнали, още когато последният беше младеж на осемнайсет години, по детски наивен и срамежлив, току-що пристигнал в замъка Тортоз, на северното крайбрежие. Тъкмо Абд ал Малик беше този, който въведе Арн в арабската култура. Той го обучаваше в продължение на двете години, през които бяха заедно, преди Арн да се посвети на управлението.

Естествено Коранът бе най-подходящият учебник за целта на подобно обучение, тъй като е написан на много изискан език, което Абд ал Малик винаги обясняваше с това, че Светата книга борави със светото Божие слово, предадено чрез Неговия пророк. Арн си обясняваше привързаността му към писанието по друг начин. Той смяташе, че Коранът съдържа законите, на които арабите трябва да се подчиняват занапред, и искат или не — те трябваше да го приемат за съвършена книга.

Можеха с часове да спорят върху подобни въпроси, но в крайна сметка малко ги интересуваха това, че принадлежат на две различни вери.

А и Абд ал Малик беше човек, който трудно може да бъде смутен от чуждата вяра. Той беше работил за селджукски турци, за византийски християни, за шиитски халифи от Кайро и багдадски сунити, като го интересуваха единствено това кой плаща по-добре. Когато Арн и той се срещнаха в Йерусалим, малко преди Арн да стане управник на Газа, двамата веднага се разбраха като приятели, но не само заради доброто старо време. Арн не се поколеба да предложи на Малик заплата, достойна за принц, като знаеше колко много животи можеше да спаси той със своите умения. Никой нямаше да сметне тази цена за прекалено висока. Да бъде възстановен един опитен тамплиер и отново да бъде качен върху коня му беше много по-евтино, отколкото да се обучи нов.

По онова време никой религиозен орден на света не беше по-богат от Ордена на тамплиерите. Някои дори казваха, че те имат повече злато в хазната си, отколкото кралят на Франция и кралят на Англия, взети заедно, и това не беше много далеч от истината.

Газа не беше просто първият добре укрепен южен град, с който египтяните се сблъскваха. Той беше също и търговски център, едно от осемте пристанища за тамплиерите, които се намираха по

протежението на брега чак до земите на турците. За разлика от Акр например, Газа беше град, който се намираше изключително във владението на тамплиерите. Именно затова по време на войната можеха да се поддържат търговски връзки с Александрия. Всъщност корабите, които осъществяваха връзката между двата града, оставаха скрити от любопитните погледи.

Но Газа поддържаше търговски отношения и с Венеция, Генуа, а понякога и с Пиза. Тамплиерите имаха на разположение стотици кораби, които постоянно плаваха по Средиземно море. Тъй като в града живееха и хора от две бедуински племена, беше много лесно да се направи връзка между Венеция и Тивериада, както и между Пиза и Мека.

Сред стоките, които тамплиерите произвеждаха, за да продават на франките, на германците, на бретонците, португалците и кастилците, най-ценната беше захарта. Цвеклото се отглеждаше, вадеше и обработваше близо до Тивериада, а захарта се превозваше с кервани, теглени от камили, чак до най-близкото пристанище или до Газа, където бързо биваше изпратена по морски път. Това позволяваше лесно да се навакса времето, изгубено от транспортирането ѝ по сухоземен път. В родната страна на кръстоносците захарта беше много търсен продукт за трапезата на многобройни принцове, които заплащаха за нея в сребро.

Значителните парични суми, които минаваха през ръцете на търговците от Газа и техните писари, ненапразно изкушаваха много хора по онова време.

Веднъж от Александрия пристигна кораб с петдесет хиляди златни монети, които трябваше да бъдат заровени в земята в осем големи сандъка. Нямаше нищо по-лесно за някой в положението на Арн Готски от това да запише в книгите си сумата от трийсет хиляди монети, а останалото да запази за себе си. Това си беше цяло състояние, което щеше да му позволи да се завърне в страната си и да купи цялата област, от която идваше. Сред мнозината, които бяха се скрили зад кръста и бяха заминали за Светите земи, малцина бяха тези, които щяха да се поколебаят да постъпят по този начин.

Въпреки това Арн си спомняше само за едно такова предателство, извършено през времето, в което той бе прекарал в служба на тамплиерите. Спомняше си само за един такъв случай: един

рицар беше лишен от бялото си наметало, след като у него бе намерена златна монета, която нещастникът твърдеше, че е негов талисман. Но явно се бе излъгал в нея, след като именно тя донесе нещастие на незаконния си притежател.

В качеството си на комендант Арн имаше право да разполага с пет коня, докато един обикновен член на братството можеше да има четири. Но той се беше отказал от този допълнителен кон. От дълго време бе така твърдо решен да спазва обета си за бедност, че при вида на петдесетте хиляди златни монети той никак не се развълнува. И всички негови братя, които досега бе познавал, бяха точно като него.

За него беше успокоение, че можеше да се отърве от затворниците египтяни. Когато придружи емира Муса и Фахр до борда на кораба, който щеше да ги отведе до Александрия, Арн почувства едновременно тежест и облекчение. Муса лично беше дошъл да донесе откупа, даден му от Саладин. Те се разделиха като добри приятели, шегувайки се, че за Фахр и за Муса би било удоволствие следващия път, когато се срещнат, Арн да бъде техен затворник. Арн избухна в смях и отбеляза, че затворничеството му щеше да е или много дълго, или много кратко, тъй като, за съжаление, за него нямаше кой да плати дори и една-единствена златна монета. Само този, който не се интересува и не умее да предвижда бъдещето, може да изпита подобно удоволствие.

Но това, което Този, който чуваше и виждаше всичко, им беше приготвил, те не можеха да си представят дори и в най-безумните си мечти.

Когато Зигфрид дьо Турен се възстанови достатъчно добре от раните си и започна да ходи и язди, не мина много време и той поиска да се подготви за връщането си в армията. Тогава се обърна към Арн, защото реши, че ще бъде по-добре да започне упражненията си с приятел от неговия ранг.

Двамата слязоха в армейските складове в двора на крепостта и подбраха тези съоръжения, които им изглеждаха най-подходящи за упражненията по фехтовка. Оръжията бяха подредени до стената по номера от едно до дванайсет според ръста, на който отговаряха. Зигфрид, който беше доста висок, имаше нужда от шпага номер девет и от щит номер десет. Арн щеше да се задоволи с ръст номер седем и за двете.

Оръжията за упражнение бяха същите, каквито се използваха и в истинските битки, но връхът им беше захабена. Щитовете бяха със същата форма и размер, но не бяха изрисувани, а покрити с мека кожа, която да притъпява ударите.

Веднага щом стъпиха върху пясъчния терен за упражнения, Зигфрид дьо Турен се втурна напред бясно, без да пести сили, сякаш искаше да употреби наведнъж и без остатък цялата си енергия. Арн усмихнато посрещна ударите му и без затруднение ги отклони. След това свали гарда, поклати глава и каза, че това не е правилното положение, в което трябва да се държат ръцете и седалището. Подобна прекомерна храброст обикновено водеше до по-големи проблеми. Той започна да удря леко по щита на Зигфрид, като се целеше ту високо, ту ниско и наблюдаваше своя приятел, който все повече се уморяваше да вдига и да сваля щита си с ранената си ръка.

После промениха упражнението. Приближаваха се и се отдалечаваха един от друг, така че Зигфрид да може да се движи напред и назад и да използва ранения си крак.

Арн скоро сложи край на тази игра и каза, че добре вижда кое е това, което не е наред, и че ще е по-добре да не насилват нещата. Зигфрид изглеждаше така, сякаш лесно щеше да възвърне уменията си отпреди Монжизар. Той отказа да преустановят упражненията, тъй като смяташе, че един тамплиер трябва да може да се сприятели с болката, която има укрепващо влияние върху човека. Арн считаше, че това наистина е така, но се отнася за тези, които са напълно здрави, а не за тези, които наскоро са били ранени. Ако Зигфрид продължаваше да упорства, той щеше да го принуди да остане в леглото си, тъй като макар и равни по ранг, Зигфрид се намираше в Газа и Арн имаше право да му забрани тренировките, дори ако той искаше да се упражнява с някой друг. Те оставиха оръжията, не без неодобрението на Зигфрид и се отправиха към църквата, за да пеят по време на службата.

Това стана в един четвъртък и след службата Арн трябваше да произнесе публично молитва заедно с лекаря Утман ибн Катаб пред стената на крепостта. По време на това събиране трябваше да се изгладят разногласията и да се накажат виновниците, които предизвикват сблъсъци.

Той предложи на Зигфрид да го придружи и да му помогне, защото сигурно би било интересно за един комендант на северна

крепост да узнае какви проблеми имаше за разрешаване тук на юг и доколко те се различаваха от тези, с които той се сблъскваше в своята област. Арн постави на Зигфрид условието да се облече подобаващо с бяла мантия и меч. Рицарят прие от любопитство и без никакви предразсъдъци. Опита се да не бъде твърде краен в преценката си за нещо, което на пръв поглед му се струваше странно и отблъскващо и да се включи в играта, в която той и сарацините са равнопоставени. Не пропусна да забележи, че странните обичаи в Газа понякога превъзхождаха тези, които той познаваше. Тяхната медицина например беше безспорно по-добра.

Въпреки всичко той прие да участва в нещо, което му изглеждаше като безвкусен фарс, като подигравка с вярата. Божието слово и Корана бяха донесени и поставени върху една маса пред трибуната, зад която той бе застанал заедно с Арн и арабина Утман ибн Катаб. На площада вън се беше струпала многобройна тълпа, ограничена от въжета и пазена от сержанти в черни дрехи, въоръжени с копия и мечове. Началото на фарса бе поставено, когато Арн започна бавно да рецитира „Отче наш“, който малцина всъщност познаваха. След това Утман ибн Катаб каза една молитва на езика на неверниците, които я изслушаха с чело, долепено до земята. След като церемонията приключи, Арн каза, че първият тъжител може да бъде повикан. Един палестински селянин от колибите, които бяха под управлението на Газа, пристъпи напред, придружен от две жени. Едната от тях беше с ръце, вързани зад гърба. Той блъсна вързаната жена на земята и накара другата, която беше забулена, да застане зад гърба му. След това се наведе към тримата съдии и вдигайки дясната си ръка, започна да рецитира някаква дълга молитва, която би трябвало да бъде чест, оказана към Арн. За Зигфрид тя беше напълно неразбираема.

След това селянинът започна да разказва своя случай, а Арн тихо превеждаше, така че Зигфрид да успее да разбере за какво става дума.

Вързаната жена беше съпругата на селянина. Той се беше отказал от правото, което му даваше вярата, да я осъди на смърт поради изневяра. Този процес бе вдъхновен от желанието му да следва закона на Газа, който той, както и всички останали жители на селото се бяха заклели да спазват в замяна на защитата, която им осигуряваха

кръстоносците. Неговата съпруга беше извършила голям грях, за който свидетелстваше тази честна жена, която беше тяхна съседка.

Арн прекъсна дългата реч на селянина и помоли жената да пристъпи напред, което тя свенливо стори, докато тишината властваше над всички присъстващи. Арн я попита дали е вярно това, което съседката ѝ казваше. Тя потвърди. Той я помоли да сложи ръката си върху Корана и да се закълне пред Бога, че е готова да се пържи в ада ако лъжесвидетелства, както и да повтори обвинението си. Тя се подчини, но ръката ѝ трепереше, когато я протегна към Светата книга и така предпазливо я положи над Корана, сякаш се страхуваше, че книгата ще я изгори. Въпреки това тя повтори дума по дума това, което бе казала преди. Тогава Арн я помоли да се оттегли и се наведе към Утман ибн Катаб, който започна бързо и тихо да говори нещо, от което Зигфрид не чу и не разбра нищо. Само видя как другите двама съдии постигнаха съгласие по въпроса.

Арн стана и прочете откъс от мюсюлманската света книга, който Зигфрид не можа да разбере, тъй като никой не му го преведе на франкски. Той помисли, че подобен съд е смайващ, защото според Корана бяха необходими четирима свидетели, за да се докаже едно прелюбодеяние. А ако то не можеше да бъде доказано, никой, нито мъж, нито жена, нямаше правото да го споменава. Този човек беше довел един-единствен свидетел, чрез който нищо не можеше да докаже.

След всичко това Арн извади меча си и бързо тръгна към жената. Разнесоха се възгласи на страх. Това, което той направи бе съвсем различно от това, което мнозина мислеха, че ще се случи. Той отрязва въжетата и каза на жената, че е свободна.

После направи и нещо, което още повече изненада Зигфрид. Обясни първо на арабски, а после и на франкски език, че показанията, дадени от жената, нямаха никаква стойност, тъй като прелюбодеянието не можеше да се докаже. А свидетелката щеше да отговаря за това пред съда. Тя трябваше или цяла година да служи на жената, срещу която беше лъжесвидетелствала, без да получи никакви пари, или да напусне селото. Ако не се подчинеше, щеше да бъде наказана по закона за тези, които даваха лъжлива клетва, тоест — щеше да бъде екзекутирана. Колкото до този, който бе предизвикал процеса, той

щеше да получи осемдесет удара с камшик, както бе предвидено в Корана.

След като съдиите се произнесоха, тълпата остана смълчана. Двама сержанти хванаха мъжа, който бе осъден на бой с камшик, и го отведоха настрана, за да го предадат на сарацинските палачи. Двете жени — свидетелката и несправедливо обвинената, се оттеглиха уплашени в тълпата. Когато и тримата изчезнаха, се надигна глъчка, която доказваше, че има такива, които са съгласни с присъдата, и такива, които не са. Зигфрид обходи с поглед тълпата и взорът му се спря на група възрастни мъже с бели чалми и дълги бради, в които той разпозна свещеници от чуждата вяра. По начина, по който поклащаха кротко глави, той успя да разбере, че тази странна присъда им се бе сторила справедлива и смислена.

Следващият случай се основаваше върху разправията за един кон. Страните се явяваха повторно, тъй като предния път съдиите бяха отложили своето решение, като бяха поискали да видят въпросното животно. То беше отведено пред съдиите от двама мъже, всеки от които изглеждаше щастлив, че държи юздите му. Случаят изглеждаше обикновен, тъй като и двамата претендираха, че са законни собственици на животното. Всеки от тях обвиняваше другия в кражба. Арн помоли и двамата да се закълнат пред Корана, че казват истината. Така и направиха, и докато единият се кълнеше, другият държеше коня, което се стори много комично на публиката. Но никой от двамата не се поколеба за секунда и нищо от начина, по който се заклеха, не даваше повод да се сметне, че лъжат, или че казват истината.

Арн отново се посъветва тихо със сарацинския си помощник и се наведе към един от войниците си, за да му даде нареждане, което Зигфрид чу съвсем добре. Беше му наредил да доведе палачите и да докара една двуколка. След това Арн се изправи и започна да говори на неразбираемия за Зигфрид език, като повтори казаното и на франкски, за да го разберат Зигфрид и още няколко души. Той обясни, че е тъжно да виждаш как някой прави лъжливи изказвания. Един от мъжете лъжеше и щеше да отиде в ада заради тази нещастна кранта.

— В подобни случаи се полага една-единствена присъда — каза той със заплашителен тон и театрално размахва меча си, — но те и двамата казаха, че са собственици, и двамата имаха еднакво уплашен вид, така че е невъзможно да се разбере кой от тях е излъгал.

Арн ги погледна за миг, държейки меча си във въздуха. После се обърна ловко и отсече главата на коня, отстъпвайки малко назад, за да не получи ритник или да не го изцапа кръвта, която течеше от агонизиращото животно. След това спокойно избърса меча си в един парцал, който носеше под своята туника, прибра го в ножницата и вдигна ръка, за да сложи край на шума от тълпата. Той обясни, че конят ще бъде разделен на две равни части. Това, разбира се, означаваше, че измамникът щеше да получи едната половина от коня съвсем незаслужено, но той щеше да бъде съден по-тежко от Бог. Другият също ще бъде наказан несправедливо, получавайки само половината от животното, но той щеше да бъде възнаграден от Бог.

Палачите се приближиха с количката и натовариха в нея тялото и главата на коня. Те посипаха пясък върху кръвта и побързаха да се отдалечат, кланяйки се пред Арн.

След това се заредиха спорове най-вече по парични въпроси, които за Зигфрид не представляваха никакъв интерес. Арн и сарацинският му помощник ги разрешаваха най-често с помощта на някакъв компромис, с изключение на един случай, в който хванаха единия от мъжете в очевидна лъжа и престъпление. Той получи за наказание бой с пръчка, който си заслужаваше.

Последният случай за този ден беше някак си необикновен и това можеше да се види по поведението и шепота на публиката. Ръка за ръка към съдиите пристъпиха двама млади бедуини — млада жена, която не носеше було, и един мъж, също млад и красиво облечен. Те искаха да помолят за две неща — първо, да получат закрила В Газа, защото се криеха от отмъщението на родителите си, а второ — да бъдат венчани пред Бога от един от градските мюсюлмански кадии.

Арн отвърна, че първата им молба веднага може да бъде изпълнена — подслон им беше даден. По втория въпрос той дълго разговаря с Утман ибн Катаб. Те изглеждаха много напрегнати и поклащаха глави с набръчкани чела. Очевидно случаят не беше лесен за разрешаване.

Накрая Арн стана и вдигна лявата си ръка, за да накара тълпата да замълчи. Изглежда всички очакваха решението с голямо нетърпение.

— Ти, Айша, която носиш името на жената на Пророка, Бог да е с него, си бану куайс, а ти, Али, който носиш името на един светец, за

когото някои казват, че е бил халиф, си бану аназа. Тъй като и двамата сте членове на едно от племената в Газа, вие сте подвластни на тамплиерите и в частност на мен. Но проблемът не е толкова прост, защото родителите ви са врагове и вашата венчавка ще предизвика война. Ето защо не мога да ви дам това, което искате, но ви обещавам, че това не е последното разглеждане на вашия случай. Останете с мир и живеете спокойно в Газа!

Когато Зигфрид чу превода на франкски, който Арн и този път извърши, той бе изненадан от факта, че един Божи служител можеше да слезе толкова ниско, занимавайки се с въпроси като този: дали тези диваци трябваше или не трябваше да се оженят. Въпреки това той забеляза, че Арн прояви изключително благородство, както и това, че всички сарацини — вярващи или не, приеха напълно неговите решения.

В часовете, които последваха, той нямаше време да обсъди с Арн всичко това, което го впечатли много. Първо, трябваше да чуят вечерната молитва, а след това да вечерят в столовата заедно с другите рицари, и то в пълно мълчание.

Между вечерята и молитвата, последвани от обичайния момент, посветен на инструкциите за следващия ден, те постояха заедно около купа с вино.

Зигфрид не знаеше какво да каже и започна с това колко справедливи са му се сторили присъдите, обяснявайки, че той предпочита да съди робите по християнските закони. Беше много изненадан, когато разбра, че Утман ибн Катаб е истински съдия с дълъг опит. Той имаше богат опит, особено що се отнася до съденето според шариата, който съдържаеше законите на неверниците.

Арн се преструваше, че сам взима решенията и това не беше нищо повече от театър, но необходим театър, срещу който Утман нямаше нищо против. Газа принадлежеше на тамплиерите и всеки неин жител трябваше да знае у кого е властта.

Зигфрид сметна това за изключително справедливо, но все пак поиска да обсъдят някои от присъдите, които бяха произнесени, и най-вече тази за неверницата.

По този въпрос Арн отговори, като видимо се забавляваше. Той каза, че е напълно възможно свидетелката да е истинската виновница, извършила прелюбодеяние заедно с мъжа на подсъдимата, и че не е

изключено именно поради тази причина мъжът да е обвинил жена си. Все пак нямаше как да са сигурни. Нямаше как да се пристъпи към методи като нагорещеното желязо или водата, за да се разбере кой казва истината, защото тези неверници смятаха франкските обичаи за варварски. А присъди, в които те не вярваха, нямаша никаква стойност. При все това Коранът не даваше право на този палестински селянин да убие жена си, дори и тя да го бе измамила. А Арн и Зигфрид имаха това право в собствените си страни.

— Но четирима свидетели! — възрази скептично Зигфрид. — Кой въобще би изпаднал в срамната ситуация да извърши прелюбодеяние пред очите на четирима свидетели?

— Със сигурност никой — съгласи се Арн. — И без съмнение налагането на това правило е било по идея на Пророка, който мъдро е отсъдил, че така ще се сложи край на обичайните слухове за изневери, които водят до толкова много проблеми.

С това той завърши дискусията, изразявайки надежда, че подобен случай няма да има скоро пред съда в Газа.

Като чу това, Зигфрид избухна в такъв смях, че се наложи се хване за гърдите, които още го боляха от раните. Той също реши, че едва ли скоро ще има подобен процес и се съгласи, че вероятно навремето и Пророкът е поставял чрез това правило край на подобни спорове в неговия град.

— Но защо трябваше да се обезглавява конят? — трескаво попита Зигфрид, след като преминаха болките, причинени от неговата веселост.

— Важното беше да има кръв и смърт — обясни сериозно Арн. — Един съд не може да си позволи да създава комедии, дори когато случаите сами по себе си са комични. Ако един от двамата не бе издържал и бе признал вината си, миг по-късно главата му щеше да се търкаля в пясъка. И всеки щеше да се съгласи с такава присъда. От момента, в който тамплиерите поеха отговорността за тези хора, които станаха техни подчинени, те се съгласиха да се грижат за тях възможно най-добре. Подчинените им трябва да се страхуват от съда, но и да го уважават, тъй като само чрез страх нищо не се постига.

Зигфрид се съгласи с това, но се зачуди защо един господар третира подчинените си така, сякаш са християни. Стори му се

оскверняващо и това, че се отсъжда според писанията на неверниците, които са създадени от дявола.

Арн въздъхна и отвърна, че ако това е така, то дяволът много прилича на самия Христос. Но основното се състоеше в това, че тези, които се кълняха пред съда, трябваше да приемат сериозно показанията си. Каква би била например стойността на едно признание, което Зигфрид прави с ръка върху Корана?

Зигфрид потвърди, че при подобно признание едва ли щеше да се стареа много. След един миг на колебание и размисъл той добави, че подобна юридическа комедия със сигурност нямаше как да се случи в неговия замък или в други, известни нему замъци. От друга страна, си даде сметка, че ситуацията е много по-сложна, защото в Газа живеят много неверници, и каза това, за да не изглежда твърде строг в очите на събеседниците си. Той например знаеше твърде малко за бедуините.

Тогава Арн го попита дали не иска да се срещне с някои от тях, тъй като на следващия ден той щеше да направи тъкмо това. Щеше да посети двамата млади бегълци, които се бяха обрекли на съвместен живот.

Зигфрид реши, че е унизително за един благородник да се меси в такива тривиални неща като това как се чифтосват неверниците. Но Арн го успокои, че не е това, което изглежда, в което можеше да се увери и сам, ако го придружи на следващия ден.

Любопитен, Зигфрид прие поканата.

Когато на следващия ден поеха към един от лагерите на бедуините, Зигфрид се обезпокои от това, че никой не ги придружава. Не бяха ли те рицари и високопоставени лица? А сарацините може би биха се радвали да покажат главите им на върха на копията си.

Арн отстъпи, защото не беше съвсем без основание да се смята, че е възможно един ден главите на двама им да бъдат разнасяни по този начин, защото сарацините обичаха да виждат отрязаните глави на тамплиерите върху копията си. Може би това имаше нещо общо с брадите им, защото франките, които принадлежаха към светския живот, бяха с гладки лица и главите им изглеждаха по-малко смешни на върха на копията.

Зигфрид никак не оцени този лековат начин на приемане на нещата. Брадите на тамплиерите няхаха нищо общо с това. Причината

бе, че те просто бяха врагът, от който сарацините най-много се страхуваха.

Арн бързо сложи край на тази дискусия, но продължи да настоява, че нямат нужда от ескорт.

Само за час бавна езда те стигнаха до северната част на Газа, където племето бану аназа бе разпънало черните си шатри. Веднага щом бедуините ги забелязаха, изпратиха срещу тях двайсетина мъже на коне, които размахваха мечове и държаха копия.

За момент Зигфрид пребледня, но после направи това, което и Арн — извади меча от ножницата.

— Можеш ли да яздиш три пъти по-бързо поне за кратко? — попита Арн, чийто весел вид Зигфрид сметна за напълно неуместен при мисълта за сарацините, които се бяха втурнали срещу тях. Но той кимна мълчаливо.

— Последвай ме тогава, братко! Но за нищо на света не убивай никого от тях — продължи Арн, пришпорвайки коня си, който пое в троен галоп към лагера на бедуините.

След миг на колебание Зигфрид го последва, също размахвайки меча над главата си. Когато доближиха бедуинските воители, последните се разположиха в кръг около двамата тамплиери и се втурнаха напред така, сякаш всички те заедно нападаха лагера. Насочиха се към най-голямата шатра, където ги очакваше старец, облечен в черни дрехи, с дълга сива брада. Арн спря на място, слезе на земята, като застана точно до човека и поздрави заобикалящите го със своя меч, като прошепна на Зигфрид и той да направи това. Бедуинските конници, които ги бяха обградили, ги поздравиха на свой ред с оръжията си.

Арн прибра меча си, Зигфрид също и бедуините се насочиха към лагера. Арн сърдечно поздрави стареца и му представи своя придружител. Те бяха поканени да влязат вътре, където веднага им донесоха прясна вода и ги настаняха върху дюшеци, покрити с възглавници в ярки цветове. Зигфрид не разбра и думичка от разговора, който проведеха Арн и старецът, който сигурно беше бедуински вожд. При все това му се стори, че двамата разговарят с голямо уважение един към друг, повтаряйки неспирно думите, изречени от другия, така сякаш за всяко казано нещо трябваше да се засвидетелства учтивост, и едва тогава можеше да се премине към следващия въпрос. Но възрастният човек скоро показва недоволство и

Арн трябваше да каже няколко думи, за да го успокои. Няколко секунди по-късно бедуинът взе да мърмори нещо и да въздиша, дърпайки брадата си замислено.

Арн внезапно стана и започна да се сбогува, въпреки приятелските, но настоятелни молби на домакина да остане. Зигфрид също се изправи, за да подкрепи Арн въпреки недоволството на бедуина, който вероятно искаше първо да се нахранят, а после да си тръгнат. Тамплиерите се сбогуваха, като стиснаха двете ръце на стареца и се наведоха към него, което не се хареса много на Зигфрид. Но той знаеше, че в непознати земи е по-добре да прави като своя брат по оръжие.

При заминаването им се повтори същият ритуал, с който бяха посрещнати: бедуините ги придружиха, движейки се на известно разстояние от тях и размахвайки оръжията си, но този път бързо смениха посоката си и се насочиха обратно към лагера.

Арн и Зигфрид поеха напред в лек тръс и първият започна да обяснява на Зигфрид смисъла на това, което се беше случило.

Преди всичко не е добре да посетиш бедуински лагер без да предупредиш и следван от ескадрон, защото това е знак за страхливост и враждебност. А този, който приближи лагера без ескорт, доказва, че е смел и с почтени намерения. Ето защо го посрещат по този войнствен, но и приятелски начин.

В очите на християнските чиновници и на тамплиерите тези бедуини бяха подчинени на Газа. Но в бедуинската традиция беше немислимо някой, който ѝ принадлежи, да бъде роб на когото и да било. Освен това те не можеха да бъдат залавяни както хората от останалите племена, тъй като се самоубиваха, веднага щом ги затворят. Беше наивно на тях да се гледа като на роби, защото в мига, в който те заподозрат подобно отношение, щяха да вдигнат лагерите си и да отпътуват към пустинята. За сарацините бедуините бяха самото олицетворение на вечната свобода и независимост.

Ставаше дума за споразумение, засягащо защитата на бедуините и търговските интереси на Газа. Докато тешите на бедуините бяха на територията на Газа, те щяха да са напълно защитени от сарацините. Арн не би се поколебал да мобилизира конницата си, ако някой заплашеше сигурността на неговите бедуини. В замяна на това последните осигуряваха транспорт на захарта, както и на материали за

строежите, разменяни между Тивериада и Газа, както и на подправките, ароматните вещества и скъпоценните камъни.

Племето, което идваха да посетят, беше това на влюбения млад мъж Али, който беше отвлякъл жена. Когато волята на младите бедуини не съвпаднаше с тази на родителите им се случваха подобни неща. Но тези, които бягаха, защото ставаше дума по-скоро за бягство, отколкото за отвличане в истинския смисъл на думата, трябваше да приемат, че ще бъдат преследвани от чуждото племе. Ако отидеа да живеят у мъжа, щяха да бъдат атакувани от племето на жената и обратно. За бедуините това бе въпрос на чест.

За нещастие в този случай двете племена враждуваха помежду си открай време и никой не знаеше причината за това. Единствено на територията на Газа този конфликт не съществуваше.

Арн предложи на стария вожд да позволи на бегълците да се оженият според обичаите, след което техният съюз да се превърне в символ на мира между всички бедуини в Газа. Старецът, който беше чичо на Али, му бе отговорил, че това едва ли е възможно, понеже омразата между двете племена е много стара. Но той нямаше да се противопостави на това решение, ако другият лагер се съгласеше, в което той силно се съмняваше. Единствената надежда се състоеше в това, че и двете племена бяха спечелили много от споразумението си с Газа и бяха забогатели, откакто живеяха там.

След разговора със стареца Зигфрид дълго време остана мълчалив и замислен. Предимството, което този договор имаше за тамплиерите, бе ясно — транспортът на стоки през пустинята щеше да е невъзможен без бедуинските кервани.

Колкото до хората от племената — печалбата им беше очевидна за всеки, който беше видял количеството мамелюкски оръжия и изкусно украсените седла, които се намираха в лагера, от който двамата мъже се връщаха. Без съмнение рядко се случваше да има толкова голяма плячка както след битката при Монжизар.

Арн знаеше, че наистина е така. И вероятно бедуините желаеха победата на тамплиерите над мамелюците точно поради тази причина. Победените тамплиери не биха стрували нищо и нямаше да им донесат никакви богатства.

Зигфрид се учуди, че неговият побратим, който беше по-млад от него и живееше не толкова отдавна в Светите земи, бе успял да усвои

всички тези странни неща, като например животинския език на сарацините и техните варварски навици.

Арн му отвърна, че от най-ранното си детство винаги го бе очаровала възможността да придобие нови познания. В манастира по време на своята младост той бе потърсил познанието във философията и книгите, но в Светата земя нямаше нищо от тези неща. А тук се бе посветил по-скоро на придобиването на практически умения, които биха му били полезни в търговията и войната, което беше почти едно и също. А що се отнася до варварите, пошегува се той, те не бяха чак толкова неуки. Благодарение на тях Арн щеше да бъде също толкова страховит воин, колкото и преди Монжизар.

Зигфрид понечи да възрази, но забрави какво точно искаше да каже. Имаше пред себе си твърде много материал за размисъл, който искаше да проумее, преди да се впусне в нови разисквания с по-младия си и по-знаещ от него побратим.

На следващия ден Арн отиде сам при племето бану куайс в южната част на Газа. То бе разположило лагера си там, където планината се спускаше към един огромен морски бряг, близо до пътя за Ал Ариш. Той отсъства през целия ден, но се върна навреме за вечерната молитва, и то с добри новини, които съобщи на масата с виното. Бедуинските племена в Газа щяха да сключат примирие.

Щом пролетта наближи, лечебницата в крепостта на Газа малко по малко се изпразни, докато в нея останаха само двама рицари. Единият от тях щеше да остане куц до края на дните си и Арн го назначи за ковач.

Седмица или две по-рано Зигфрид се беше върнал в своя замък в Кастел Арно. Той бе напълно възстановен, ако се съдеше по последните му упражнения по езда и бой с оръжие.

Плаванията се преустановяваха през зимата, тъй като тогава морето вземаше много жертви, а много кораби биваха отнасяни от бурите. За сметка на това пролетта беше по-активен сезон.

Арн разпределяше времето си между търговските дела, арабските лекари и заедно с тях изучаване на Корана, упражненията по езда и грижата за конете. След заминаването на Зигфрид той прекарваше повече време с Шамсиин. Останалите членове на

братството смятаха, че той малко прекалява, защото говореше на коня си на арабски, така сякаш се обръщаше към човешко същество.

Всеки тамплиер беше в състояние да разбере любовта, която можеше да изпитва човек към добрия кон, но начинът, по който Шамсиин избягваше вражеските стрели, беше мистерия за всички. Именно върху този кон Арн се приближаваше най-много до врага, когато повеждаше турците срещу въоръжените сарацински конници. Той пазеше Ардан — един съвършен франкски жребец, към който очевидно не хранеше същата любов, за атаките, в които беше добре защитен зад своята броня.

През пролетта в Газа пристигаха много кораби, които често докарваха нови конници или сержанти. Те винаги изглеждаха еднакво жалки, слизайки на брега с бледи лица и омекнали колене след многото седмици, прекарани в морето. Тези войници идваха основно от околностите на Марсилия и на Монпелие. Арн и неговият учител заедно посрещаха новопристигналите конници. Последните не бяха преминали през изпитателен период, тъй като всеки един можеше да бъде приет за рицар на обучение в кралството на франките. Това изискваше известна доза търпение, защото понякога новите имаха много високо мнение за себе си, за своята смелост, за способностите си и най-вече за това докъде можеха да ги отведат техните качества — реални или въображаеми. Притежаваха самочувствие, което рядко съответстваше на действителността.

По-лесни бяха отношенията с по-възрастните сержанти, които бяха по-малко претенциозни. Повечето от тях имаха богат военен опит, но не притежаваха потеклото, което се изисква, за да бъдеш рицар.

Първата група сержанти, пристигащи тази пролет, бяха пътували тежко — морето през последната седмица им бе поднесло ужасни изненади. По време на церемонията по посрещането в двореца единствено двама едри здравеняци изглеждаха така, сякаш лошото плаване не им се беше отразило. Единият беше с огненочервени коси, а другият — рус и с брада, за която мечтае всеки тамплиер, тъй като сарацините се страхуваха много повече от рицарите с руса брада.

Тези двама мъже, които стояха плътно един до друг, се открояваха с веселостта си сред своите другари, които бяха с позеленели и напрегнати лица. Затова и Арн веднага ги забеляза. Разглеждайки добре списъка с имената, даден му от капитана на

кораба, той откри едно име, което би подходило на един от тези двама мъже — име, което събуждаше у него спомени за времето, прекарано в манастира.

— Сержанти, кой от вас е Танги Бретон? — попита той на висок глас, при което рижият мъж веднага се изправи.

— А как е твоето име? — попита Арн неговия придружител, който очевидно беше от различен произход.

— Сега съм Арал от Остин — отвърна дългокосият рус мъж на твърде лош франкски.

— Къде се намира Остин? — попита заинтригувано Арн.

— Не намира никъде, мое истинско име друго. Не може говори франкски добре — отговори русият със своя акцент.

— Но как всъщност се казваш? — попита Арн развеселен.

— Мое име Харалд Ристенсон — каза русият, при което тамплиерът онемя.

Арн не знаеше с какви норвежки думи да изрази радостта си, че за пръв път откакто е в Светите земи среща свой съотечественик. Но никаква дума не излезе от устата му, тъй като когато не мислеше на франкски, той мислеше на латински или на арабски.

Вместо това той подхвана обичайната си суха реч, с която приветства новите братя, и им представи сержанта, който щеше да се грижи за подслона и обучението им. Но преди да се оттегли, той прошепна нещо на интенданта, като му каза, след като церемонията приключи, да повика този Харалд от Остин в приемната стая.

След церемонията норвежецът, вече с обръснат врат и малко по-смирнен, дойде при Арн. Беше видно колко му е неприятно, че са го лишили от гъстата му грива, но като истински скандинавец той бе понесъл отлично малката разходка по море. Арн го покани да седне. Другият прие поканата, но не веднага, така както години наред бяха правили другите кандидати за тамплиери.

— Кажи ми, скъпи... — започна Арн, който трудно поддържа думите си, макар че се беше подготвил за разговора. — Кой си ти? Кой е баща ти? И кое е твоето семейство в Норвегия?

Другият се втрени в него и известно време остана неподвижен, неразбиращ, след което лицето му се озари, сякаш от някакво прозрение. Тогава той поде дългата и тъжна история на своя род. Отначало Арн трудно следеше и осмисляше разказа му, но не след

дълго започна да си припомня своя роден език и да разбира всичко, за което говореше другият.

Младият Харалд беше син на Ристен Моила, който от своя страна беше син на Ристен Харалдсон. Бе минала една година откакто Биркебенерите, което беше другото име на членовете от неговата фамилия, бяха загубили важна битка в Ре и Рамнес, недалеч от Тонсберг. Крал Ристен, баща на Харалд, бе убит и така семейството му бе обречено на крах. След това мнозина от тях се бяха укрили в Западна Готаланд при свои приятели. Но бидейки син на Ристен, Харалд бързо си бе дал сметка, че единственият начин да избегне отмъщението на враговете си, беше да замине някъде възможно най-бързо. Ако трябваше да се крие от смъртта, защо да не отиде на някое друго място, където да посвети живота си на кауза, по-благодарна от тази да бъде син на баща си?

— Знаеш ли кой сега е крал на Западна Готаланд? — попита Арн, със сърце, изпълнено с тревога, която усилено се опитваше да скрие.

— От дълго време крал е Кнут Ериксон, който е близък на Биркебенерите, също както и Биргер Бруса, неговият ярл от рода на Фолкунгите. Тези двама мъже с големи сърца са нашите най-близки роднини в Западна Готаланд. Но кажи ми, рицарю, кой си ти и защо толкова много се интересуваш от мен?

— Казвам се Арн Магнусон и също принадлежа към фамилията на Фолкунгите. Биргер Бруса е брат на моя баща, а Кнут Ериксон е скъп приятел от моето детство — отвърна Арн, внезапно изпълнен от носталгично чувство, което не можа да прикрие. — Господ те е тласнал към суровия живот на нашето братство, но той те е довел и при твой близък човек.

— Говориш по-скоро като датчанин, отколкото като някой от Западна Готаланд — подозрително отбеляза Харалд.

— Наистина прекарах доста време при датчаните, в манастира Vitae Schola, забравил съм как се казва на разговорен език. Но можеш да бъдеш сигурен, че всичко, което ти казах, е истина. Както виждаш, аз съм тамплиер, а един тамплиер никога не лъже. Но защо си облечен в черно, а не в бяло облекло?

— Нима баща ми трябва да е рицар? Не разбирам защо. Казах, че баща ми е крал, но това не предизвика много голям ефект.

— Много си пострадал от всичко, което ти се е случило, братко. Но нека направим от злото добро. Аз имам нужда от сержант, а ти — от приятел в тази страна, така далечна от Норвегия. Ще научиш повече в черно облекло отколкото в бяло и в него ще живееш по-дълго. Просто трябва да запомниш едно: на север Фолкунгите и Биркебенерите са родственици, но тук, в Светите земи, ти си сержант, а аз — управникът на този град. Аз съм като ярл, а ти — като член на охраната му. Въпреки че аз и ти говорим един и същи език, не си въобразявай нищо повече, но и не забравяй това.

— Такава е съдбата на тези, които са били принудени да напуснат родината си — отвърна тъжно Харалд. — Но би могло да бъде и по-лошо. Ако трябваше да избирам на кого да служа — на някой франк или на член на Фолкунгите, нямаше дълго да се колебая.

— Добре казано, братко — рече Арн, ставайки на крака, за да сложи край на срещата им.

Лятото наближаваше, а заедно с него и подновяването на войната. Точно затова в Газа толкова много се стараеха да обучат новите сержанти и рицари. Те трябваше да свикнат с тактиката и сигналите на кавалерията, но също и със строгата дисциплина. Рицарят, който пропуснеше някой от уроците, биваше лишаван от бялата си дреха след унижителна церемония. Подобна постъпка биваше предприемана, за да бъде спасен животът на някой християнин. И ако беше така, това трябваше да се докаже.

По-голямата част от новите рицари бяха станали такива единствено поради факта, че се бяха родили. Те трябваше да понесат много изпитания. Но не това беше най-мъчителното за тях. Те бяха толкова малко подготвени, че щяха да умрат бързо, ако не можеха да осъзнаят колко погрешна е представата им за техните изключителни умения да си служат с шпага, брадва, копие или щит. Трябваше да се сблъскат със слабостта си, за да могат да се научат как да бъдат силни. Учителите им толкова много се стараеха това да се случи, че новите рицари се връщаха вечер в леглата си превити на две и покрити със синини.

Харалд Ристенсон беше колкото пламенен, толкова и посредствен боец. Той си избра много тежък меч, с който се втурваше

срещу Арн толкова бясно, сякаш беше берсерк^[1]. Арн го събаряше с един замах на меча, крака или щита си, удряше го по ръката или бедрото със своето обезопасено оръжие, което никога не пробиваше дрехата му, но всеки път оставяше следи по цялото му тяло.

Въпреки това Харалд, на когото не му липсваше нито смелост, нито дързост, не можеше да се владее. Той се биеше като викинг, което го обричаше на трудно оцеляване в Светата земя. Беше инатлив като магаре. Колкото повече удари му нанасяше Арн — с върха или с плоската част на меча си, толкова повече той се ожесточаваше.

Всички, които в началото действаха по този начин, бързо разбираха, че грешат някъде и се запитваха каква е грешката им. Но не и младият Харалд.

Арн продължи в същия дух една седмица, надявайки се, че Харалд най-накрая ще разбере, че нещо не е наред. Но щом видя, че усилията му са напразни, той се видя принуден да поговори със своя ученик.

— Не разбираш ли? — каза му той веднъж, когато се разхождаха върху един от вълноломите на Газа преди вечеря. — Обричаш се на смърт, ако не забравиш всичко, което си научил досега, и не започнеш отначало?

— Мисля, че уменията ми в боя с меч са безспорни — промърмори Харалд.

— Така ли било? — каза Арн с искрено учудване. — Тогава как си обясняваш факта, че целият си син — от краката, та чак до шията? Как така се случва, че нито веднъж не си ме улучил с оръжието си?

— Случва се така, защото съм изправен срещу мъж, който е бог на боя с меч. Щеше да е различно, ако се биех с някой друг. Убил съм достатъчно врагове през живота си, за да знам това.

— Ако разсъждаваш така, рискуваш самият ти да бъдеш убит, преди да се усетиш — отговори Арн. — Много си бавен. Сарацинските мечове са по-леки от нашите, точно толкова остри, но по-гъвкави. Освен това, лъжеш се относно моите умения. Тук, в Газа, има пет рицари, които са добри в боя с меч колкото мен, и трима, които ме превъзхождат.

— Невъзможно е! — каза Харалд разпалено.

— Чудесно! — рече Арн. — Добре тогава. Утре ще се биеш срещу Ги дьо Каркасон, вдругиден — срещу Серж дьо Ливурн, а после

с Ерне дьо Навар, които са най-добрите в Газа. Ако след това все още си в състояние да движиш краката и ръцете си, можеш да дойдеш при мен, защото това ще означава, че лекарството е подействало.

Така и стана. След три дни Харалд наистина не можеше да движи ръцете си, без да крещи от болка, както и да ходи, без да залита. Нито веднъж по време на боевете си с най-добрите от най-добрите той не бе успял дори да докосне някой от тях. Харалд призна, че преживяването бе подобно на кошмар, в който се сражава, намазан целия в смола.

За свое голямо удовлетворение Арн установи, че е успял да опитоми този норвежец, който притежаваше упоритостта на природните стихии.

Сега вече можеха да започнат истинското обучение. Арн заведе Харалд в оръжейната, където той си избра по-лек меч, който повече му подходеше, и му обясни, че не тежестта на оръжието е от значение, а ловкостта, с която то се движи. През следващите два дни Арн остави Харалд да лекува раните си, докато той самият упражняваше меча си срещу най-добрия от всички рицари — Ерне дьо Навар.

Двамата редуваха решителните си атаки с повторението им в забавено темпо, така че младият рицар да успее да ги проследи и запомни. Тези методи бяха мъчителни за Харалд, тъй като той едва успяваше да проследи какво точно се случва наред оглушителния ритъм от ударите на мечовете. Успя да забележи, че двамата са еднакво добри, но Ерне все пак успяваше по-често да улучи. Това, което най-много учуди Харалд, беше, че двамата рицари атакуваха с всички сили и ударите, които си нанасяха, бяха толкова силни, че всеки друг на тяхно място би рухнал от болка. Но те изглеждаха така, сякаш могат да понесат всичко.

Когато някой от тях биваше улучен, той не се спъваше, а само правеше малка стъпка назад и леко кимваше, за да поздрави съперника си. Но скоро след това сам се впускаше в атака.

Най-после пътуването на младия Харалд в света на бойните изкуства беше започнало. Когато с Арн подновиха сраженията си, те последователно повтаряха всяко движение и се спираха върху всеки малък детайл, така че Харалд напълно да го овладее. Той започна да се променя. Почувства озарението на тази нова вселена, в която

съществуваха същества като Арн и Ерне. И бе изцяло решен да стане част от нея.

Следващото изпитание за Харалд бе да научи, че според неговия учител той не можеше да язди. Не беше ли правил именно това през целия си живот, както и всички останали в скандинавските страни? Но според Магнусон съществуваше голяма разлика между това да се качиш върху гърба на коня и умението да яздиш. Както всички скандинавци и Харалд беше убеден, че конете служат само за да се стигне до мястото на битката, където ездачът слиза и се втурва към врага.

Той се почувства много обиден, когато Арн му каза, че в никакъв случай не може да се присъедини към кавалерията, но въпреки това е добре да умее да язди. Трябваше му известно време, за да приеме тази очевидна разлика в качеството на двете категории.

Когато стана дума за стрелба с лък, в сърцето на Харалд се породила нова надежда. Щом се изправи срещу Арн Магнусон обаче, той се почувства разгромен, остана без дъх и всичките му надежди рухнаха. След всичко това Арн си даде сметка, че твърде много е чакал, преди да каже истината на младия Харалд, когото беше оставил да затъне в отчаянието си.

Харалд дори не подозираше, че стрелците на двамата норвежци бяха направили така, че останалите рицари и сержанти да присъстват на този спектакъл, правейки се на заети с някаква своя задача в близост до тях. А всъщност единственото, което ги интересуваше бе да разберат на какво е способен младият рицар, за когото се говореше, че е почти толкова добър в боя колкото и този, който според турците нямаше равен на себе си.

— Трябва да ти кажа нещо, което може би ще те успокои — каза му Арн на отиване към оръжейния склад, където щяха да оставят лъковете и стрелите си, с които си бяха служили в продължение на пет дена. — Всъщност ти си най-добрият рицар, когото съм срещал след деня на пристигането ми в Светите земи. Къде си се научил на всичко това?

— Когато бях малък, постоянно ловях катерички — отвърна Харалд и лицето му се озари от усмивка, когато осъзна какво е казал. — Казваш, че съм добър. Но ти всеки път стреляш по-добре от мен, както и другите.

— Не е така — каза Арн с весела и малко дяволита усмивка.

После се обърна към двамата рицари, които в този момент минаваха покрай тях, и им каза, че този млад член на ордена не беше много доволен от своята стрелба с лък, защото учителят му постоянно го побеждава. При това двамата мъже избухнаха в смях и силно потупаха младия Харалд по гърба, опитвайки се да го успокоят. След това се отдалечиха, като продължаваха да се смеят.

— Сега ще ти кажа истината — рече радостен Арн, — аз съм много по-добър в стрелбата с лък, отколкото в ездата или в хвърлянето на копие. Между нас казано, стрелям по-добре от всеки друг тамплиер в Светите земи. Казвам ти го, защото това е факт. Никой тамплиер няма правото да се хвали. Но твоите собствени способности ще бъдат за нас от голяма полза. Без съмнение ти си способен да спасиш собствения си живот, както и този на някой друг.

Първият път, когато Харалд Ристенсон спаси нечий живот с помощта на лъка си, не закъсня. Все още лятото не беше настъпило, когато тамплиерите от Газа бяха повикани да се бият на север с леката и тежката си кавалерия, както и със своите стрелци.

Саладин може би си беше направил някои изводи след поражението при Монжизар. Разсъждаваше така: от това поражение трябваше да си вземе поука и в никакъв случай не биваше да мисли, че Господ е изоставил него или джихада.

През тази пролет той проникна в Светите земи откъм север, предвождайки една малка сирийска и една египетска армия, победи крал Балдуин IV в Баняс, заграби Галилея и Южен Судан и изгори цялата реколта по пътя си. Преди началото на лятото се завърна с армия, която мнозина предполагаха, че е същата като преди. Но това предположение струваше скъпо на християните.

Кралят беше мобилизирал нова редовна армия, която въпреки всичко бе недостатъчна, за да посрещне сама Саладин. Ето защо той се бе обърнал към великия магистър на тамплиерите, който му обеща подкрепата си.

За Харалд Ристенсон последваха десет дни тежък поход, редуван с езда с наличните резервни коне през една страна, която му беше напълно непозната, и то при горещина, която му се стори нечовешка.

Когато най-накрая боят започна, той заприлича на битка в деня на Страшния съд, с това прииждащо море от арабски конници,

препускащи напред с всички сили, всеки от които сам по себе си не беше по-труден за улучване от катеричка. Но Харалд се запита дали въобще има смисъл да стреля. Беше напразно усилието да убива: нови и нови войници настъпваха към тях безспир. Той бързо осъзна, че всичко това щеше да доведе до пълна катастрофа, но все още не разбираше, че ще стане свидетел на едно от най-големите поражения, понесени от тамплиерите и от редовната християнска армия в Светите земи.

Арн много по-лесно осъзна измеренията на случващото се, но го понесе с много повече горчивина.

В Северна Галилея, между Йордания и Ливан, тамплиерите за пръв път се сблъскаха с армията на Саладин. В тези равнини те се приготвяха да се присъединят към кралската армия, която, предвождана от Балдуин IV, беше заета с опустошаването на една част от Ливан.

Магистърът на ордена Одо дьо Сен Аман не беше преценил добре ситуацията. Той помисли, че кралската армия вече се сражава срещу хората на Саладин, а ездачите, които внезапно се бяха появили пред тях, бяха просто малка част от армията му, които се бяха отдали на плячката или пък бяха изпратени, за да смутят и забавят тамплиерите.

Но беше точно обратното. Кралската армия се биеше срещу една малка част от войниците на Саладин, а той беше тук с цялата си войска, която тамплиерите трябваше да посрещнат.

Миг след като разбра това, възможният избор пред Одо дьо Сен Аман се оказа само един. Той трябваше да се въздържи от нападение и на всяка цена да се опита да присъедини пехотинците си към армията на Балдуин. Ако това не се случеше, щеше да се наложи да остане заедно с хората си там, където е. Едно нещо не биваше да прави: да тласне цялата си тежка кавалерия към решително нападение. Но той направи точно това и нито Арн, нито някой друг от тамплиерите не успя да го попита защо.

Малко след битката Арн си беше дал сметка, че той самият би могъл да вземе по-добро решение, предвид позицията, която заемаше в десния фланг. Заедно със своите стрелци ездачи, той виждаше отдалеч врага, въоръжен по същия начин като него. Оттам ясно беше видял, че им предстоеше да се изправят срещу армия, която е далеч по-

многобройна от тяхната, при това ставаше дума за войниците на Саладин.

Когато Одо дьо Сен Аман разположи тежката си кавалерия за фронтална атака, Арн си помисли, че това е някакъв трик, с който Одо иска да всее страх у врага, така че да успее да изтегли пехотинците си някъде в безопасност. Арн се смути, когато видя как знаменосецът вдига и сваля три пъти черно-бялото знаме на магистъра, с което слагаше началото на атаката. Той се вкамени там, на върха на хълма, където се намираше, заобиколен от своите турски конници, които, също като него не вярваха на очите си. Почти цялата армия от тамплиери бе тласната към сигурна смърт.

Когато рицарите наближиха леката сирийска кавалерия, враговете се изтеглиха и се престориха, че отстъпват, както правеха обикновено сарацините. Атаката на християнските рицари бързо беше прекъсната: тамплиерите бяха обградени, без да имат никакъв шанс за борба.

Турците, които бяха около Арн, поклатиха глави и разпериха ръце, сякаш за да покажат, че за тях битката беше приключила. Ако армията им изгубеше тежката си кавалерия, единственото, което пехотинците можеха да направят, бе да се борят достойно за живота си. Тогава Арн се отдели настрана с няколко рицари християни.

В продължение на няколко кратки мига той изчака. Искаше да види дали са останали оцелели тамплиери след попадането им в тази клопка. Когато видя как десетина души си проправят път, изтегляйки се към своите пехота, резервни коне и обоз, той премина в настъпление с няколкото души, които му бяха останали. Единственото, на което можеше да се надява, бе да всее смут сред врага, позволявайки на бегълците да се приютят при пехотинците и стрелците.

Тази отчаяна атака на шепа хора, треперещи от страх пред враговете си, които бяха хиляди пъти повече от тях, възпроизведе у воините странен ефект. За няколко секунди те се поколебаха, след което внезапно посочиха към Арн и започнаха да викат името му. Не му беше трудно да отгатне защо: той и хората му щяха да се превърнат в мишена, а този, който щеше да постави главата му върху копие на Саладин, нямаше как да не бъде възнаграден подобаващо.

Изведнъж Арн се озова напълно сам. Хората, които в началото го бяха последвали, се обърнаха и побягнаха назад към пехотната войска.

Тогава той се отдалечи от своите, и яздейки, описа кръг. Отправи се към подножието на едно възвишение, където очевидно щеше да попадне в капан. Когато видя, че всичките му хора бяха успели да се изтеглят, той се спря. Със сигурност нямаше как да отиде по-далеч — склоновете на хълма бяха много стръмни.

Когато враговете осъзнаха положението, в което той сам се беше поставил, те забавиха ход и започнаха да напредват бавно към него, стъпка по стъпка, държейки ниско оръжията си.

Тогава един високопоставен емир се откри сред армията, галопирайки напред сред своите. Той посочи с пръст Арн и даде заповеди, които последният не може да чуе. Сирийските и египетски конници го поздравиха, размахвайки лъкове високо над главите си, след което бързо се обърнаха и изчезнаха в облак от прах.

Отначало Арн остана неподвижен, питайки се какво чудо се бе случило, докато разумът му нашепваше, че не може да става и дума за това. Те просто бяха пощадили живота му — нямаше как да е по-сложно за разгадаване. Колкото до това, дали чудото се дължеше на Саладин, беше трудно да се каже. И без това в момента Арн имаше по-сериозни поводи за размисъл.

Той излезе от вцепенението, в което бе изпаднал след като сам се бе обрекъл на смърт, и запрепуска към своите братя. По-голямата част от оцелелите бяха повече или по-малко сериозно ранени. Останали им бяха около десетина резервни коне, също толкова действащи, както и стотина стрелци пешаци. Неговите собствени пехотинци бяха побягнали. Те се биеха за пари, а не за да умрат безсмислено наред християните. Трябваше или да победят, или да се спасят.

Поражението беше тежко: повече от триста конници изгубиха живота си. Арн никога не беше чувал за подобен разгром. Но за момента трябваше да се разсъждава трезво и да се спаси това, което беше останало от армията. Оставайки рицарят с най-висок ранг сред оцелелите, той веднага пое командването.

Преди да реши каквото и да било, Арн искаше да се посъветва с някого. Повика при себе си трима от братята — тези, които бяха в най-добро състояние. Първият въпрос, на който трябваше да си отговорят, бе защо армията на Саладин не доведе атаката си докрай тогава, когато бе толкова близо до целта, която винаги беше преследвала: да отдели християнските пехотинци от тяхната кавалерия. Имаше само един

отговор на този въпрос: врагът се беше насочил към армията на Балдуин, за да я унищожи, след което щеше да се върне и да довърши започнатото тук. Нямаше никакво време за губене: трябваше да се присъединят към кралската армия, преди да е станало твърде късно.

Те се спуснаха, за да освободят място върху гърбовете на резервните коне, където трябваше да сложат ранените. Конете бяха предоставени на сержантите и на най-възрастните стрелци. Най-младите трябваше да тичат отстрани до жалките останки на кавалерията, която сега се насочваше към река Литани. Арн мислеше, че армията на Балдуин се намира в трудна ситуация и те трябваше да се опитат да ѝ помогнат.

Но кралската армия вече беше разгромена и се бе пръснала на малки части от бегълци, които опитвайки се да се спасят, лесно биваха улавяни от многобройните преследвачи. Кралят и личната му охрана все пак бяха успели да пресекат реката. Това правеше нещата още по-опасни за притичващите се на помощ, особено за групата, която Арн предвождаше и която бе на края на силите си.

Когато хората и конете се изправиха пред реката, Арн събра на брега ѝ най-добрите си стрелци, сред които бе и Харалд Ристенсон. Беше необходимо яздещите стрелци и копиехвъргачите на врага да бъдат задържани на разстояние, докато ранените пехотинци и коне успеят да пресекат реката.

Те започнаха яростно да запращат стрели срещу враговете си и достигнали до пълно изтощение, се освободиха от оръжията и щитовете си, след което се хвърлиха във водата. От всички тях единствено Арн и Харалд оцеляха, тъй като само те успяха да се гмурнат и да издържат, докато течението ги отнесе на сигурно разстояние, от което с последни сили доплуваха до брега. Дадоха си съвсем кратка почивка, преди отново да се приготвят за бой. Насред цялото объркване Арн забеляза любимия си жребец Шамсиин да галопира към него. Радостта му бе, разбира се, помрачена от обстоятелствата.

Конници и пехотинци от хоспиталиерите се бяха притекли на помощ от другата страна на реката. Те бяха разбрали какво се случва от група тамплиери при замъка Бофор, който се намираше на около час път от реката. Там бяха открили убежище и голяма част от избягалите войници от кралската армия.

Скоро след това замъкът бе обсаден от хората на Саладин, но нямаше място за голямо притеснение, защото Бофор имаше славата на непревземаема крепост.

Хоспиталиерите не бяха големи приятели на тамплиерите, което беше загадка за Арн, тъй като двата ордена винаги бяха поддържали добри отношения. Често ако едното от двете братства вземеше участие в някоя битка, другото се въздържаше. Този път хоспиталиерите изпратиха символична подкрепа, а по-голямата част от хората им бяха останали зад стените на Бофор.

Тамплиерите наричаха хоспиталиерите със странното име черните самаряни, с което намекваха за черното им облекло с бял кръст, както и за безвъзмездните грижи, които орденът полагаше за болни и ранени. Но при тежките обстоятелства, в които се намираха тамплиерите, изгубили толкова много от своите, никаква обидна дума не беше изречена от тях по повод на съперниците им — чуждият орден, в чиито владения сега се бяха озовали.

Първата нощ в замъка Бофор бе мъчителна. Ранените бяха много. Изтощен от липсата на сън и смазан от болка, Арн все пак тръгна на обиколка около стените на замъка, за да прецени каква беше ситуацията. Бофор беше разположен високо. На запад от него блестеше морето, на север — долината Бекаа, а на изток — заснежените планински върхове. Разположението на замъка беше направило невъзможно построяването на кула, по която врагът можеше да се изкачи до укрепленията. Освен това околните хълмове не позволяваха изграждането на катапулти и военни съоръжения. Беше абсурдно враговете да постигнат нещо с продължителна обсада, защото в замъка имаше извор, чиито корита преливаха и по-голямата част от водите му се изтичаха на запад посредством канализация. Храната от складовете щеше да стигне за изхранването на петстотин човека в продължение на цяла година.

Хълмовете около крепостта бяха твърде стръмни и не позволяваха изпращането на кавалерия срещу обсадителите. А в този момент в замъка се намираха не по-малко от триста конници и също толкова сержанти. На равен терен силите, с които орденът разполагаше, моментално щяха да потушат всяка атака на тези, които в този момент крещяха силно пред стените. Ако последните знаеха за числеността на армията вътре, със сигурност биха били по-малко

шумни. Но именно в това се криеше и загадката на укрепените дворци — всички те криеха броя на своите войници и не беше ясно дали те са двайсет или един милион. Често се случваше врагът, който превъзхожда по численост защитниците на някоя крепост да не атакува, поради невъзможност да прецени войсковите сили, които тя е скрила. Но се случваше и обратното, както беше и сега: обсадителите бяха се поддали на илюзията, че се намират пред почти празна крепост и рискуваха да бъдат пометени при първата вълна от рицари.

Арн отиде да се погрижи за Шамсиин, превърза го и му довери своята дълбока тъга, преглеждайки вече за трети път цялото му тяло, преди да се увери напълно, че върху него има само една малка рана от стрела. Като се изключи това, Шамсиин беше невредим, както и неговият господар: и двамата имаха само драскотини, с които трябваше да свикнат.

След като остави Шамсиин, Арн се отправи към частта на сержантите, за да поговори с ранените и да се помолят заедно.

После двамата с Харалд отидоха при крепостната стена, където Арн искаше да му разясни как точно стоят нещата. Докато се разхождаха зад бойниците, забелязаха ужасяващо шествие — множество хора и коне прииждаха към замъка. Мамелюкските ескадрони мъчително напредваха по околните хълмове. Върху остриетата на копията им стърчаха окървавени глави, повечето от които имаха бради.

Двамата мъже останаха вкаменени и безмълвни, без да кажат нито дума, за да не издадат чувствата, които ги изпълваха в този момент. За Харалд Ристенсон беше истинско изпитание да остане с безразлично изражение.

Ликуващите мамелюкски воители се наредиха пред крепостната стена и заразмахваха копията си така, че отрязаните глави се раздвижиха страховито нагоре и надолу. Един от тях пристъпи напред и силно извика нещо, което Харалд възприе като нещо средно между молитва, тъжен вопъл и радостен възглас.

— Какво каза? — попита той с пресъхнала уста.

— Каза, че благодари на могъщия Бог, че ги е благословил в битката при Монжизар. Че вчерашната им победа при Марж Айун е повече от реванш, и че главите ни скоро ще бъдат качени върху копията им — отговори Арн с равен тон.

В този момент командващият армията изтича до върха на крепостната стена, придружен от множество хоспиталиери. На висок глас той даде заповед да не се стреля срещу врага и сержантите, които вече бяха стиснали лъковете и арбалетите, ги свалиха долу.

— Защо не искат да стрелят? — попита Харалд. — Не трябва ли да убием един-двама, за да сложим край на перченето им?

— Ами да — рече Арн със същата интонация като тази на своя приятел. — Този, който поставя себе си пред останалите, трябва да умре. От синята лента върху дясното му рамо може да се разбере, че това е техният предводител, който сам се нарече велик победител и реши, че е богоизбран и други подобни хулещи Божието име неща. Всъщност той заслужава смърт, но ние трябва първо да изпеем нашия химн.

— Не трябва ли първо да им отмъстим и после да преминем към песнопенията? — измърмори Харалд, зле скривайки нетърпението си.

— Бихме могли, но трябва да се пазим от безразсъдни действия. Както виждаш, врагът е на такова разстояние, че стрелите ни не могат да го достигнат...

— Но аз мога...

— Тишина! Не ме прекъсвай и не забравяй, че си сержант. Знам, че си в състояние да достигнеш целта оттук. Аз също. Но този глупак не го знае. Освен това не ние решаваме какво да се прави. Ние сме в замъка на хоспиталиерите. Командващият тяхната армия даде заповед да не се стреля и това е правилно.

— Защо да е правилно и колко време ще трябва да понасяме този фарс?

— Докато не изпеем химна, вече ти казах. След като изпеем химна, слънцето ще е в своя залез и лъчите му ще заслепяват врага. Те ще видят изпратените срещу им стрели твърде късно. Командващият армията постъпи умно, тъй като не е добре мамелюците да смятат, че сме отчаяни. Запращането на стрели по тях сега би предизвикало единствено насмешка. А ние не искаме да подхранваме техния сарказъм, нали така? Затова той издаде такава заповед.

Арн заведе своя сержант при командващия армията, поздрави го учтиво и попита дали в края на деня могат да убият няколко от мамелюците, като обеща, че нито една стрела няма да бъде изпратена срещу тях преди това.

Той се съгласи, макар и с разочарование, тъй като се надяваше врагът да си остане извън обсега им.

Арн с уважение се поклони и поиска разрешение заедно със своите сержанти да използват лъкове от техните оръжейни складове, тъй като бяха изгубили своите, пресичайки Литани. Освен това го помоли да им позволи да тренират с новите си оръжия в двора на замъка, изчакайки решителния момент.

Вероятно нещо в начина, по който Арн го помоли, накара хоспиталиера внезапно да промени поведението си и да удовлетвори всичките искания на рицаря. Не черната лента върху палтото му бе това, което издаваше неговото потекло.

Малко след това Арн и Харалд отидоха да изберат лъкове. Всеки от тях си взе по два. Отнесоха и голям колчан стрели в двора на замъка, където сложиха две купи сено за мишени. Дворът се простираше върху площ, равна на разстоянието от крепостните стени до мястото, където враговете им се намираха.

Започнаха усилен тренировки и не спряха да се упражняват, докато не открият оръжията, които им подходеха най-много. Уточниха ъгъла, под който беше най-добре да стрелят, за да улучват целта си. Хоспиталиерите, които бяха дошли да помогнат на своите гости, отначало имаха вид на хора, които се радват на превъзходството си и нямат нужда от ничия подкрепа. Но скоро онемяха, като видяха това, което умееха благородникът и неговият другар.

На залез-слънце, след като химнът вече беше изпят в параклиса, Арн отиде с Харалд и няколко от рицарите си при укрепленията. Помоли ги да се разхождат малко, за да бъдат забелязани отдалеч. Както и предполагаше, белите им мантии възбудиха врага, който отново започна да размахва копията с отсечените глави. Мамелюците отправиха насмешливи възгласи, от които вече малко се бяха поуморили, след като разбраха, че нито една стрела няма да бъде изпратена срещу тях.

Тамплиерите останаха сериозни и тихи на върха на крепостната стена, докато враговете приближаваха, подигравайки им се. Рицарите виждаха пред себе си лицата на своите загинали братя, които вече бяха в рая. Виждаха главата на Зигфрид дьо Турен, както и тази на големия боец Ерне дьо Навар.

Емирът, който смяташе себе си за богоизбран, за пореден път застана пред своите братя по оръжие, размахвайки кървавия си трофей.

— Първо него трябва да убием — каза Арн. — Ще стреляме по него заедно — ти ще се целиш малко по-високо от мен. Когато той умре, ще се погрижим за останалите.

Харалд поклати глава без да каже нищо. Той притисна лъка към тялото си и зачака сигнала на Арн. Силуетите им се открояваха върху залязващия слънчев диск, а сенките им скриваха стрелите, които държаха.

— Първо си ти, след това аз — нареди Арн.

А под тях емирът не спираше да хвали своя бог и с вдигната към небето глава пееше някаква молитва.

Изведнъж една стрела влезе през широко отворената му уста и излезе през врата му, а друга го улучи точно под гръдната кост. Той тихо падна от коня. Още преди заобикалящите го да разберат какво става, четирима от тях също паднаха пронизани от стрели. Последва глъчка и те се опитаха да отстъпят назад. В това време над тях се изсипа дъжд от стрели, защото всички стрелци, които чакаха върху стените на замъка, бяха получили заповед да покажат на какво са способни. Така повече от десет мамелюци паднаха, ставайки жертва на гордостта и желанието си да се подиграят на победените.

Харалд получи похвали както от тамплиерите, така и от хоспиталиерите за първата му стрела, с която бе дал заслуженото на този ужасяващ самохвалко. Това събитие дълго време щеше да остане в паметта на всички.

Харалд призна на Арн, че е улучил твърде високо, тъй като беше уцелил областта над брадата. Арн му отвърна, че няма нужда да огласява това публично. При всички случаи можеше да се смята, че сам Бог е насочили стрелата към устата на този хулител, целейки мамелюкският фарс да приключи. Сега, след като някои от тях лежаха мъртви пред стените на замъка, врагът едва ли щеше да има желание да продължи.

Така и стана. Мамелюците се оттеглиха и през нощта се върнаха при труповете на своите другари. На сутринта тях вече ги нямаше.

По искане на граф Раймонд III от Триполи, който също беше сред победените зад стените на Бофор, командващият армията не

покани Арн за хляба и виното след вечерната молитва. Беше всеизвестно, че графът мразеше тамплиерите.

Но след като командващият научи за начина, по който неговият брат по ранг сред тамплиерите е повалил враговете пред стените, реши, че би било обидно да не сподели хляба и виното си с Арн точно тази вечер.

Последният се отзова без притеснение. Той знаеше, че граф Раймонд е най-високопоставеният от рицарите лаици отвъд морето, но не подозираше за неговата омраза към тамплиерите.

Първото нещо, което забеляза, когато влезе в личната стая на командващия в североизточната част на замъка, бе, че единствено графът не го поздрави. Атмосферата стана малко напрегната, когато, благословили хляба и виното, всички рицари седнаха на масата. Всеки ядеше и пиеше безмълвно, до момента в който графът иронично попита каква муха е ухапала умопомрачените при Марж Айун.

Тъй като Арн беше единственият в залата, който не разбираше кого графът нарича умопомрачен, той по никакъв начин не отнесе този въпрос към себе си. В същото време забеляза, че изведнъж всички погледи се приковаха към него, изпълнени с очакване на отговора. Арн се извини и каза, че не е разбрал добре въпроса, ако той е към него.

Тогава граф Раймонд помоли с иронична учтивост Арн да разкаже какво се е случило на тамплиерите, докато кралската армия ги е очаквала да ѝ се притекат на помощ.

Арн отговори кратко и без заобикалки обясни какви са били грешките, довели до смъртта на неговите братя. Добави, че знае какви са тези грешки, тъй като се е намирал върху коня си на един от фланговете, и е имал по-добра видимост от магистъра на армията, който е дал заповед за нападение.

Присъстващите в залата хоспиталиери наведоха глави и се помолиха, защото по-добре от всички останали можеха да си представят случилото се. Те също понякога пристъпваха в пагубни за тях атаки.

Но графът по никакъв начин не се трогна от този тъжен жест. На висок глас той започна да обвинява тамплиерите и то без никаква тактичност. Каза, че са безумци, способни да поведат цяла армия към смъртта, че побеждават само в половината от битките и е крайно време страната да се отърве от тях. Тези безмозъчни грубияни изобщо не

познавали сарацините и щели да тласнат християнското население отвъд морето към сигурна смърт.

Той беше едър човек, здравеняк с дълги руси коси, които започваха да сивеят. Езикът му беше груб и неясен. Говореше франкски със странния акцент на местните хора, познати под името субари. За тях се казваше, че носят името на плод, който отвън е стипчив, но вътрешността му е много сладка. За останалите франки езикът им беше твърде неразбираем, защото съдържаеше гласни, заети от арабския език.

Арн не отвърна на обидите на графа, защото нямаше никаква идея как трябва да се държи в подобна неудобна ситуация. Той беше неволен гост на хоспиталиерите и никога досега не беше чувал подобни думи по адрес на тамплиерите. Разбира се, можеше да извади меч си и да защити своята чест, но кодексът на ордена забраняваше да се убива или наранява християнин. Наказанието за подобно действие беше отнемането на бялата мантия. Така че Арн не можеше да се защити нито с оръжие, нито с думи. Неговото мълчание не попречи никак на гнева на графа, който бе изгубил зет си в битката. Като всички останали след тази ужасяваща загуба и той беше обезверен, а присъствието на тамплиер на масата го вбеси. И сякаш за да постави Арн окончателно на мястото му, повтори мнението си за тамплиерите, които според него не знаеха нищо за Корана и бяха дори по-неуки от сарацините.

Тогава на Арн му хрумна нещо. Той вдигна чашата си и се обърна към графа, говорейки му на езика на сарацините.

— В името на Милостивия, благородни графе, поразсъждавайте върху следните Божии думи, докато се храним тук заедно: „Вие разполагате с палмови дървета и лози, от които ще можете да си приготвяте омайващи напитки и добра храна. В това се съдържа знак, който е виден за тези, които могат да го разчетат“.

Арн отпи бавно от виното си, внимателно постави върху масата чашата от сирийско стъкло и погледна към графа без никакъв гняв, но и без да трепне.

— Наистина ли Корана казва това? В него се говори за упойващи напитки? — попита графът след дълго и напрегнато мълчание.

— Всъщност да — отвърна кротко Арн. — Това е шейсет и деветият куплет на шестнайсети сура и заслужава нашето внимание. В

предишните стихове се казва, че млякото е за предпочитане, но все пак и казаното в този заслужава нашето внимание.

За миг графът постоя, без да каже нищо, взирайки се напрегнато в Арн, след което внезапно зададе въпрос на арабски.

— Къде си се научил на езика на правоверните? Аз го научих по време на десетте години, през които бях пленник в Алеп. Но ти едва ли някога си бил затворник.

— Не, никога не съм бил, както сам знаеш — отвърна Арн също на арабски. — Научих го от правоверните, които работят за нас. Колкото до това, че такива като мен не могат да станат затворници, днес, пред стените на този замък, получихме доказателство дали това е така. Ето защо съм натъжен, граф Раймонд, че говориш така за моите покойни братя, които умряха в името на Бога за Светата земя и за Божия гроб, но също така за теб и твоите хора.

— Кой е този тамплиер! — викна силно графът на франкски, обръщайки се към главнокомандващия.

— Пред тебе, граф Раймонд — отвърна хоспиталиерът, — стои победителят от битката при Монжизар, в която двеста тамплиери разбиха три хиляди мамелюци. Пред теб е този, когото арабите наричат Ал Гути, и с цялото ми уважение, графе, те моля да внимаваш какво говориш, докато си наш гост.

В този момент всички се обърнаха мълчаливо към графа. Той беше владетел на Триполи, първият сред франкските рицари и беше свикнал да е господар на всяка маса, на която се озове. Ситуацията, в която се беше поставил, бе нова за него. Той имаше голям опит, както в правенето на грешки, така и в това да ги забелязва у околните. Така че реши да сложи край на този смут, който сам бе причинил.

— Държах се като магаре тази вечер — каза той с въздишка, придружена от усмивка. — Единствената разлика между едно магаре и мен е в това, че аз си давам сметка за грешките, които допуснах. Ще направя нещо, което не съм правил през целия си живот.

Едва изрекъл тези думи, графът се изправи и бързо тръгна към Арн, вдигна го от стола му, прегърна го и коленичи пред него, за да му поиска прошка.

Арн се изчерви и започна да заеква, казвайки, че не е удобно един светски човек да коленичи пред тамплиер.

По този странен начин между тези двама мъже, много различни един от друг, започна дълго приятелство. Те бяха различни, но много по-близки на сарацините от много други християни.

Тази нощ те останаха сами в трите стаи от личния апартамент на главнокомандващия. Всъщност още преди това графът седна до Арн и поиска да си говорят само на арабски, така че другите не разбираха нищо от разговора. Но дори когато останаха сами и той поръча да им донесат още вино, графът предпочете да си говорят на арабски, защото стените имали уши навсякъде отвъд морето. Някои злонамерени личности може би биха възприели като предателство част от това, което той щеше да довери на Арн.

Тези злонамерени личности, които държаха властта в кралството на Йерусалим, можеха да ги обрекнат единствено на падение. Не ставаше дума за разгром като този при Марж Айун, който беше един от многото, случили се през дългата война между сарацини и християни. Графът се беше оказвал победен или победител много пъти.

Но от всички врагове в една друга битка най-злонамерена беше майката на краля — Агнес дьо Куртене, която се беше наложила в двора и се разпореждаше с всичко там чрез посредничеството на многобройните си любовници. Именно те държаха властта, а кръстоносците, които бяха рицари, не струваха повече от животни. Тези протежета се обличаха и се държаха по начин, достоен за един кралски двор, и прекарваха времето си в плетене на интриги и отвратителни грехове с момчетата от пазара на робите. Последният любовник на Агнес беше един дребосък на име Лузинян. Той искаше Сибил, сестрата на краля, да се омъжи за неговия по-малък брат. Ако това се случеше, новороденият племенник на Лузинян бързо щеше да стане крал на Йерусалим, тъй като дните на прокажения Балдуин IV бяха преброени.

Арн не разбра много от това, което графът му разказа, и не му харесваше, че графът пиеше и го принуждаваше да му прави компания. Той говореше за свят, в който Бог не съществува, и Божи гроб не се пази от вярващи, а от интриганти и хора с пороци, които имаха навика да се съвкупяват с магарета и млади роби. Това бе като да погледнеш в ада, както Пророкът сам бе направил преди да се изкачи по небесната стълба над Божията планина.

Щом графът разбра, че разказите му идват в повече на младия тамплиер, който беше наивен, но със сигурност честен рицар, той започна да говори за скорошната загуба при Марж Айун.

Бързо намериха общ език сега, когато никой не ги слушаше. И двамата смятаха, че битката бе предрешена не толкова от грешките на тамплиерите, а от ловкостта на Саладин. Той или бе имал изключителен шанс също като тамплиерите в Монжизар, или военните му умения бяха толкова добри, че бе успял да вземе най-доброто решение, чрез което бе победил. Бе направил така, че редовната армия да влезе в битка, отвличаща вниманието ѝ. Това бе позволило на по-голямата част от армията му да се хвърли срещу тамплиерите. След това той за минути бе успял да разгроми и редовната армия, тъй като тамплиерите, идващи на помощ, не бяха успели да стигнат до целта си. Всичко това сигурно е било предвидено много по-рано, защото при едно нападение от негова страна през пролетта армията му би била съвсем малка. Този път беше мобилизирал пет пъти повече войници, което християните бяха разбрали, когато беше станало твърде късно. Така че той заслужаваше победата си.

Макар че виното вече беше омаяло Арн, той се опита да обори тезата за справедливата победа на Саладин, но не намери подходящите думи за това. Накрая след още няколко чаши прие това заключение и смени темата на разговора. Попита графа защо мрази толкова много тамплиерите.

Раймонд III от Триполи промени леко становището си, като каза, че има няколко тамплиери, сред които беше вече и Арн, които уважава. Такъв например беше Арно дьо Торож, командора на тамплиерите в Йерусалим. Ако Господ се намесеше за добро в случващото се по Светите земи, Арно дьо Торож щеше да стане следващият велик магистър на ордена, тъй като Одо дьо Сен Аман беше или мъртъв, или затворник. А това беше едно и също за всеки тамплиер. Според графа Арно бе един от малкото рицари, които знаеха какво е добро за бъдещето на християните отвъд морето. Той трябваше да сключи мир със Саладин и да се съгласи да си поделят Йерусалим, колкото и болезнено да бе това, за да може всички поклонници, включително и евреите, да посещават спокойно светите места на града.

Другата възможност беше да се поддържа войната със Саладин, докато той окончателно превземе Йерусалим. Ситуацията в двора на

Йерусалим с всичките интриганти и дилетанти там беше такава, че нямаше никаква надежда.

Тамплиерите, чиято сила трябваше да се признае, също имаха някои приятели, твърде неспособни и неморални. Най-лошият сред тях бе Рено дьо Шатийон, който отскоро се бе озовал в двора и вече се ползваше с привилегиите на една вдовица, които щяха да му донесат обезпокояваща власт. Беше се оженил за Стефани дьо Мили, което не само му донесе два замъка — в Керак и в Монреал, но и благоразположението на тамплиерите. Стефани беше дъщерята на предишния велик магистър на ордена. Измамниците нахлуваха в двора на Йерусалим и най-опасният след Рено дьо Шатийон без съмнение беше Жерар дьо Ридфор. Арн трябваше да запомни това име, тъй като това беше един от приятелите на тамплиерите, който бе също толкова опасен, колкото и враговете им.

След това графът направи малко отклонение и обясни на Арн, че като малък е видял как убиват баща му пред вратите на Триполи и че никога не е могъл да прости на тамплиерите този съюз. Арн нямаше какво да каже и графът продължи разказа си за този бандит Жерар дьо Ридфор. Последният пристигнал в Светите земи като един от всички авантюристи, които пристигали в Триполи през есента. Останал на служба при граф Раймонд и в началото всичко изглеждало съвсем добре. В един момент на слабост графът обещал на Жерар първата неомъжена наследница в семейството и споменал името на сродницата си Люси. Междувременно някакъв търговец от Пиза предложил на графа да плати с много злато, ако му даде Люси за жена. Тъй като девойката била в положение, за графа било невъзможно да не приеме предложението. Но Жерар много се разгневил и казал, че била засегната честта му. Категорично отказал да чака следващата свободна наследница и се присъединил към тамплиерите, заклевайки се да отмъсти на графа.

Арн проговори за пръв път от доста дълго време. Заяви, че никога преди не е чувал за по-странна причина някой да се присъедини към братството на тамплиерите.

Графът продължи да говори през цялата нощ, докато не ги озариха първите слънчеви лъчи, проникнали през прозорците, гледащи на изток. В главата на Арн цареше бъркотия, която се дължеше както на виното, така и на всичко, което бе научил от графа за ставащото в

Светите земи. Той си спомни, че на едно пиршество беше изпил повечко бира и на следващия ден никак не се беше чувствал добре. Беше се случило толкова отдавна, че не си го спомняше. Вторият му подобен урок щеше да бъде още по-суров.

Седмица по-късно Арн и Харалд се разхождаха сами по брега в посока към Газа. Те бяха успели да преместят всички ранени от замъка в зоната на тамплиерите в Сен Жан д'Акр, град, който някои наричаха просто Акр. Искаха хората им да се ползват от арабската медицина. Арн беше уредил сигурен транспорт до Газа на всички сержанти и бе пътувал дотам заедно с тях. Придружи го и Харалд.

По време на тази разходка те не говориха особено много. Бяха тръгнали от Газа четиридесет конника и сто сержанта, от които само двама конника и петдесет и трима сержанти щяха да се върнат обратно. Сред братята, които вече се намираха в рая, бяха пет или шест от най-добрите тамплиери, които Арн бе познавал. При тези обстоятелства нямаше място за радост или спокойствие. Изпитваха само чувство за необяснима несправедливост.

Харалд се опита да разведри атмосферата и каза, че като представител на Биркебенерите той беше свикнал със загубите и това му качество щеше да му е от полза в Светите земи, макар и не по начина, по който си го бе представял. Арн нито се усмихна, нито отговори.

Беше в разгара на лятото и жегата беше непоносима. Тя се отразяваше много зле на Харалд, но Арн сякаш не бе засегнат от нея по никакъв начин. Той му показва как арабите се предпазваха от горещината, увивайки около главите си дълги шалове и обличайки се в тънки летни роби. Всъщност Харалд се бе опитал да се съблече колкото може повече, но слънцето изгори жестоко мрежата на ризницата му.

Спряха в Ашкелон и стигнаха до зоната на тамплиерите, където трябваше да се разделят за през нощта. Рицари и сержанти никога не спяха заедно, освен в селата. Арн не успя да заспи и прекара нощта в параклиса пред статуята на Дева Мария. Той не я помоли да го пази, помоли я да се погрижи за неговата любима и детето им, което не знаеше дали е момче или момиче. Помоли я и да му отговори на въпросите, да му даде силата да различава доброто от злото. Голяма част от това, което графът му бе разказал под влияние на опиянението,

се бе запечатало в съзнанието му. Бяха се запечатали и гневът, и отчаянието на разказвача.

И ако точно Дева Мария бе тази, която му отговори на следващия ден, отговорът ѝ никак не беше лишен от жестокост. Както графът би се изразил, подобен отговор се характеризира с откровена бруталност, която едва ли може да дойде от душата на Божията майка.

Двамата все още не бяха много далеч от Газа и приближаваха лагера на бану аназа, когато видяха, че там нещо не е както трябва. Нито един конник не дойде да ги посрещне. Жените, децата и старците се молеха в палатките си с чело, опряно в земята. Близо до лагера върху един хълм трима франкски конника се приготвяха за нападение.

Арн пришпори Шамсиин и влезе в лагера сред облак от прах, следван от Харалд, който яздеше далеч зад него. Тропотът на копитата изплаши молещите се, които не можеха да видят кой идва, затова се скриха още по-добре.

Когато Арн започна да обикаля около тези хора, облечени в черно, които едва различаваше, гледайки ги от коня си, те вдигнаха плахо глави. Тогава някои жени нададоха радостни викове и се изправиха да благодарят на Бога, че им е изпратил Ал Гути в последния момент.

Една възрастна жена започна да пляска с ръце в напевен ритъм и скоро всички обитатели на лагера започнаха да скандират: „Ал Гути! Ал Гути! Ал Гути!“.

Арн откри възрастния вожд на племето, който носеше името Ибрахим също като най-старият представител на човечеството, какъвто и да е бил начинът, по който той се е молил.

Арн слезе от коня си и пое ръката на стареца, за да го поздрави.

— Какво се е случило, Ибрахим? Къде са воините на племето? Какво искат тези негодници на хълма?

— Господ е велик, щом те изпрати. Затова благодаря на него повече отколкото на тебе — отвърна старецът успокоен. — Мъжете ни заминаха за нападение в Синай, тъй като сега сме във война и няма време за почивка. Тук сме под вашата закрила и не смятахме, че ще ни се наложи да се защитаваме. Но тези франки дойдоха от Север, откъм

Ашкелон и ни казаха да отправим последните си молитви към Бог. Ако съм ги разбрал правилно, имат намерение да убият всички ни.

— Не мога да искам да им простиш, понеже не знаят какво вършат, но едно е сигурно, ще ги сваля оттам — каза Арн и се наведе почитателно към Ибрахим, преди да се впусне с Шамсиин към тримата франки на хълма.

Щом ги наближи, той забави ход, за да ти разгледа отблизо. Очевидно бяха трима кръстоносци, с обкичени ризници, забелязващи се отдалеч, които носеха новите си шлемове, покриващи почти изцяло лицата им. Под тях се виждаше само малка част от челата им във формата на кръст. Те с нежелание свалиха шлемовете и изглежда не бяха никак доволни, че виждат пред себе си християнин.

— Кои сте вие, откъде идвате и какво означава всичко това? — викна Арн с обичайния си властен тон.

— Кой си ти, християнино, който се обличаш като арабин? — отвърна франкът, който седеше по средата. — Смущаваш нашата свята мисия и преди да направим друго, за да те отстраним от пътя си, трябва учтиво да те запитаме това.

Арн остана безмълвен за един миг, през който се помоли за живота на тези трима глупаци. След това повдигна краищата на палтото си, за да покаже аления кръст на дрехата си.

— Аз съм тамплиер — отвърна той спокойно. — Аз съм Арн Готски, благородник от Газа. В момента се намирате на територията на този град. Хората, които виждате пред вас, са бедуини, които са под нашата закрила. Имате късмет, че воините на племето са на мисия. Иначе и тримата щяхте да сте вече мъртви. Повтарям въпроса си: кои сте и откъде идвате?

Тримата мъже бяха дошли от Прованс заедно с много други като тях, за да придружат графа си до Ашкелон. Те за пръв път идваха в Светите земи и бяха успели да открият араби, които веднага да изпратят в ада. Тъй като бяха тамплиери, за тях това бе въпрос на свещен дълг.

— Или най-малкото към светия отец в Рим — поправи ги иронично Арн. — А ние, останалите тамплиери, сме армията на светия отец и се подчиняваме единствено на неговата воля. Неговият най-виден представител тук е благородникът от Газа, тоест аз. Но стига толкова по този въпрос. Добре дошли в Светите земи и нека Господ е с

вас. Но все пак ви заповядвам да се върнете незабавно в Ашкелон или да отидете някъде другаде, където сметнете за добре. При всички случаи обаче ще трябва да напуснете територията на Газа, върху която се намирате в момента.

Тримата рицари нямаха вид на хора, които ще се подчиняват на заповеди. Те настояха, че да убият арабите е техен свещен дълг, и след като носят кръстове върху дрехите си, трябва да се придържат към своята мисия. Очевидно не разбираха какво означава да си тамплиер и дори не бяха разбрали, че разговарят с рицар от висок ранг, въпреки черната лента, която опасваше хълбока на Шамсиин. Бяха напълно побъркани.

Арн се опита да им обясни, че няма как да пристъпят към убийството на жени, деца и старци, тъй като един високопоставен тамплиер им препречва пътя и те трябва да му се подчинят.

Не успяваха да разберат неговите обяснения, мислейки, че са трима срещу един и това ще им помогне много, тъй като трябваше да се преборят с приятеля на арабите и да изпълнят святата си мисия, състояща се в убийството на тези хора.

Арн търпеливо ги помоли да размислят. Бяха само трима и би било лудост от тяхна страна да нападнат тамплиер. Всеки, който дълго време е живял по тези места, щеше да им го каже.

Но те не искаха и да чуят. Накрая Арн се отказа да ги разубеждава, бързо слезе от хълма и застана пред лагера. Извади меч си с театрален жест, вдигна го три пъти към слънцето, след което го целуна и каза ритуалната молитва.

Тогава старият Ибрахим тръгна към него, а от другата страна се зададе и Харалд, яздейки своя кон. Арн им обясни, първо на арабски, а след това и на скандинавски, какво щеше да се случи ако тези трима луди не се вразумят. Ибрахим се отдалечи, а Харалд застана редом до Арн и извади меч си със замах.

— Отдръпни се — каза Арн, без дори да го погледне, — пречиш ми.

— Никога не бих изоставил брат, който е в беда. С цялата си власт и мъдрост не можеш да ме заставиш да го направя! — противопостави се Харалд.

— Ще умреш, а аз не искам това да се случи — отвърна Арн, без да изпуска от очи франкските конници.

Те бяха коленичили, за да се помолят, преди да преминат в нападение, защото наистина мислеха да го направят. Харалд, от своя страна, също не отстъпи.

— Отново ти заповядвам, и то за последен път, да ми се подчиниш! — каза Арн. — Ще атакуват с копия и ако не се отдръпнеш, ще те убият веднага. Трябва незабавно да се отдалечиш оттук. Ако започнем да се бием отблизо, можеш да ми се притечеш на помощ. Ако откриеш лък и стрели в някоя от шатрите, ще можеш да ги използваш, но нямаш право да нападаш франките!

— Дори нямаш копие! — отвърна отчаяно Харалд.

— Не, но имам Шамсиин и съм способен да се бия като сарацините — нещо, което тези тримата никога не са виждали. Така че се махни оттук и се опитай да намериш лък и стрели, за да бъдеш полезен по някакъв начин!

Арн изрече последното с решителен тон и Харалд нямаше друг избор освен да се подчини. Той тръгна към лагера, точно когато Ибрахим се зададе оттам, спъвайки се по пясъка, стискайки някакъв вързоп. Когато стигна хълма, му бе необходимо малко време, за да си поеме дъх.

Тримата франки вече надяваха шлемовете си, украсени с пъстри пера.

— Господ наистина е велик — задъхано каза Ибрахим, когато започна да разопакова товара си. — Но пътищата му са неведоми. От вечни времена ние от племето бану аназа сме се заклели да пазим този меч. Това е мечът, която Али ибн Аби е изгубил, когато е понесъл мъченическа смърт от Куфа. Поели сме завета да го предаваме от баща на син до деня, в който дойде нашият спасител — този, който ще извоюва добро бъдеще за нас. Този спасител си ти, Ал Гути! Този, който се бие с благородни помисли и чист дух, каквито ти притежаваш, няма как да загуби, ако държи този меч в ръцете си. Писано е той да стане твой!

С умоляващо изражение и треперещи ръце старецът подаде меча на Арн. Той беше доста стар и зле наточен. Въпреки сериозността на момента, Арн не се сдържа и се усмихна.

— Страхувам се, че не съм този, който трябва, скъпи мой Ибрахим — каза той. — Повярвай ми, моят меч е свят точно толкова, колкото и твоя, а ако не те обиждам, и малко по-остър.

Но старецът не се съгласи с това и продължи да стои пред Арн, очаквайки той да вземе меча. Ръката му вече трепереше от изтощение.

Черна сянка премина през мислите на Арн. Кодексът забраняваше на тамплиерите да убиват или нараняват християни. Неговият меч беше осветен и обречен на Бога в църквата във Варнхем. Според тази благословия вдигането му срещу християнин би го изпратило в гроба, тъй като той лично се бе заклел в това.

Арн вдигна щита си и взе стария меч, усети неговата тежест и прекара ръка по захабеното му острие. Тогава тримата франки свалиха копията си и се втурнаха галопирайки напред. Времето сякаш се забърза.

— Дръж това, Ибрахим — каза Арн, подавайки му своя собствен меч. — Забий го в пясъка пред твоята шатра и се моли пред кръста, а аз ще се бия с твоя меч. Сега ще видим колко велик е Бог!

В следващия миг той пришпори Шамсиин, който вече трепереше от възбуждение, насочвайки се право към копията на франките. Ибрахим се прибра в шатрата си. Беше бързал да стигне там, за да направи това, което Арн му бе заръчал.

Харалд търсеше напразно. Не намери никакъв лък и се наложи да присъства безпомощен на това, което щеше да се случи. Стискайки стария меч, неговият учител се хвърли напред към нападателите с копия.

Всеки можеше да види ясно, че конят на Арн Магнусон беше по-бърз от другите коне. До последния миг Арн препускаше като луд, навел глава към трите копия срещу него. Но точно преди да ги достигне, той толкова рязко сви надясно, че Шамсиин взе завоя почти хоризонтално и нападателите не успяха да го улучат. Когато преустановиха ездата и се върнаха обратно, за да разберат какво се случва, забелязаха през тесните процепи на шлемовете си, че Арн вече беше покосил единия им другар, уцелвайки го в тила. Той се свлече върху коня си, изпусна копието и щита, след което падна на земята. В този момент Арн вече бе зад гърба на следващия, който се опитваше да се предпази с щита си, а другият беше точно зад него и трябваше да се отдръпне, преди да атакува отново.

Арн нанесе удар върху гърба на коня на най-близкия си противник. Ударът доведе до парализа и краката на коня започнаха да се подкосяват. Ездачът му изгуби равновесие и мечът на Арн го улучи

право в лицето, минавайки през процепа на шлема. Той също падна на земята.

Останаха само двама един срещу друг. Тогава Арн показва, че иска да преговаря. Но вместо отговор противникът му стисна копието си и се втурна напред към него. Няколко мига по-късно главата му, както беше скрита в шлема, се отдели от тялото и падна глухо върху пясъка. Същото се случи и с окървавения труп. Арн се учуди, спря коня си, отново погали върха на меча, поклащайки глава, и се насочи към франка, който още не беше мъртъв.

Слезе от коня си и помогна на врага си да се изправи. Последният с изненада се вкопчи в ръката му и свали шлема си. Лицето му бе изцапано с кръв, но не изглеждаше тежко ранен.

Арн се обърна към първия, който бе повалил. Тогава франкът, който беше зад него, извади меча си и го заби с всичка сила в корема на Шамсиин.

Конят се изправи със стенание и се отдалечи, ритайки с крака, с меча, забит в корема, от който се виждаше само дръжката. Арн остана вцепенен за известно време, а после се втурна към нещастника, който коленичи и вдигна ръце към лицето си, за да иска милост. Милост обаче той не получи.

След това Арн направи това, което трябваше. Извади свещения меч от тялото на единия франк и го прибра в ножницата. После извика Шамсиин и започна да му говори успокоително и нежно. Въпреки жестоката болка, която животното изпитваше, то се приближи към господаря си, пронизано от франкския меч, който се поклащаше на хълбока му. Арн го погали, прегърна го и застана зад него. После внезапно се обърна и сякаш обхванат от внезапна лудост с едно рязко движение отсече главата на Шамсиин.

Ръката му се отпусна и мечът падна върху пясъка. Той се отдалечи с бледо лице и се оттегли в лагера, където седна сам.

От всички страни се стекоха жени и деца. Някои дълбаеха пясъка, други сгъваха шатрите си, а трети прибираха камилите, козите и конете. Харалд не разбираше очевидната причина за тази суетня, но не искаше да притеснява учителя си. В този тежък миг той нямаше как да му помогне.

Старецът взе меча на Арн от пясъка, избърса го и с бавни, но сигурни стъпки се приближи към него. Харалд бе сигурен поне в едно:

че не трябваше да се меси в това, което щеше да се случи.

Когато Ибрахим стигна до Арн, той седеше съкрушен и с безучастен поглед държеше свещения меч. Понеже беше бедуин, старецът добре разбираше болката му. Той седна до него, без да каже нищо, и беше готов, ако се наложи, да седи там мълчаливо два дни и две нощи. Обичаят изискваше Арн да проговори пръв.

— Знам, че трябва да проговоря пръв, Ибрахим — каза с мъка Арн, — защото такъв е обичаят ви. Мечът, който ми даде, е странен.

— От днес той е твой, Ал Гути. Ти си нашият спасител. Писано е и случилото се го доказва.

— Не, Ибрахим, това не е вярно. Мога ли да те помоля за една услуга?

— Да, Ал Гути. Каквото и да ми поискаш, ще го изпълня, стига да е по силите на човека и на нас, хората от бану аназа — отвърна тихо Ибрахим с лице, наведено към земята.

— Вземи си меча и го дай на този, на когото принадлежи. Отиди да откриеш Аюб Сал ах ал-Дин, когото на нашия език наричаме просто Саладин, и му дай този меч. Кажи му, че така е писано, че Арн ти е наредил така.

Без да каже нищо, Ибрахим внимателно пое меча. За известно време двамата останаха един до друг, загледани в пясъчните дюни, простиращи се чак до морето. Болката на Арн бе тъй голяма, че сякаш около него имаше ледена стена и Ибрахим напълно разбираше дълбочината на тази болка или поне така мислеше. Но всъщност я разбираше само наполовина.

— Ал Гути, от този момент нататък, ти вечно ще бъдеш приятел на бану аназа — каза Ибрахим след пауза, която можеше да се е сторила както много продължителна, така и съвсем кратка на Арн, тъй като за него времето беше спряло. — Това, за което ме помоли, ще бъде изпълнено. Нека сега направим това, което трябва. Ние погребваме конете от ранга на Шамсиин. Той беше велик воин и бе толкова ценен колкото и нашите коне. Ела!

Арн бързо стана и последва стареца. Когато стигнаха до лагера, видяха, че почти всички шатри са прибрани и натоварени върху камилите. Тримата мъртви франки ги нямаше — бяха погребани някъде в пясъка заедно с конете им. Но децата, старците и жените

седяха тихо в кръг около един гроб. Недалеч оттам смутено стоеше и Харалд.

Ритуалът бе съвсем кратък, както за хората, така и за конете. Бедуините вярваха, че Шамсиин сега препуска по зелени поляни, по които тече в изобилие чиста изворна вода. Арн се помоли за това, ала тайно, тъй като подобна молитва бе неприемлива от гледна точка на тамплиерите. Но Шамсиин бе негов приятел още от детството му и бе единственият, за когото Арн би си позволил да поиска повече. Неговата болка беше толкова голяма, че вярванията на бедуините му се сториха за предпочитане пред всички други. И той видя Шамсиин да препуска по зелените поляни на рая с високо вдигната опашка и грива, разлюляна от вятъра.

После всички заминаха за Газа. Трима франки от Ашкелон бяха намерили смъртта си в лагера на бану аназа. Следващият им лагер трябваше да се разположи близо до стените на града, а ако това не бе достатъчно, за да им осигури безопасност, щяха да влязат и в самия град.

Жените и децата умееха да яздят и да водят конете и камилите толкова добре, колкото и мъжете.

Харалд яздеше кон, който бе взел от бедуините. Конят изглеждаше упорит и му създаваше проблеми. Но сержантът не посмя да пророни нито една дума по време на краткото пътуване до Газа. Той никога не си беше представял, че мъж като Арн Магнусон може да плаче като малко дете и беше много объркан, че е станал свидетел на подобна слабост, и то пред тези сурови хора. Отгоре на всичко те не изглеждаха никак изненадани от мъката, която този смел воин изпитваше след загубата на коня си. Лицата им бяха безизразни, сякаш изсечени от стомана. Те никога не изразяваха нито радост, нито болка, нито страх, нито спокойствие. Те бяха бедуини. Но Харалд знаеше за тях точно толкова, колкото и другите норвежци.

Когато пристигнаха в Газа, Арн показва безмълвно едно място на спътниците си, намиращо се близо до крепостните стени. Там те можеха да устроят лагера си. Мястото беше на север от града, за да не ги притесняват ароматите, носещи се от вятъра от запад. Той слезе от коня, който яздеше, и започна да смъква седлото на Шамсиин. Но Ибрахим бързо дойде при него, ловко слезе от коня си и го хвана за ръцете.

— Ал Гути, ти си наш добър приятел и има нещо, което трябва да знаеш — заговори той развълнувано. — Нашето племе притежава най-добрите коне в цяла Арабия и това е всеизвестен факт. Но никой, нито султан, нито халиф някога е купувал кон от нас. Предлагали сме им такъв само при изключителни обстоятелства. Младият жребец, който ти язди дотук, е обучен съвсем наскоро, както може би забеляза, и няма господар. Беше предназначен за сина ми, защото е чистокръвен и е най-добрият ни кон. Искам да го задържиш за себе си, защото желанието ти бе съвсем скромно, а ние искаме да направим повече.

— Ибрахим, няма начин... — започна Арн, но не успя да довърши и сведе глава, а очите му се напълниха със сълзи.

Ибрахим взе главата му в ръцете си и го погали бащински.

— Аз съм най-възрастният от племето бану аназа и никой няма право да се противопоставя на решенията ми. Дори и ти, защото си мой гост. Не можеш да обидиш домакина си, отказвайки му подаръка, който иска да ти направи!

— Така е — каза задъхано Арн, изтривайки сълзите си с опакото на дланта си. — Проявявам слабост, присъща за жените, и сигурно хората ми смятат, че е лудост да плача така за един кон. Но ти си бедуин, Ибрахим. Знаеш, че тази мъка никога няма да си отиде, и си единственият, с когото мога да я споделя. Подаръкът ти е ценен за мен, бъди сигурен, че ще ти бъде благодарен, докато съм жив.

— Ще ти подаря и една кобила — добави Ибрахим със закачлива усмивка, преди да даде знак.

Айша, чиято любов с Али ибн Аназа Арн бе спасил, бе жената, която доведе коня.

Ибрахим бе подготвил всичко много предвидливо, тъй като Арн не можеше да откаже подарък от Айша — жената, която му дължеше щастието си и която носеше името на най-обичаната от Пророка съпруга.

---

[1] Берсерк (буквално „мечи кожух“) — Име, дадено на викингите, които се обличали в животински кожи и изпадали в смъртоносна ярост под влиянието на някакво упойващо вещество или на колективна лудост. — Б.пр. ↑

VIII.

Само за няколко кратки години положението на Сесилия Роса в „Божия дом“ изцяло се преобърна. Животът в манастира се бе променил неузнаваемо. Въпреки че не бяха се получили нови имоти, приходите към манастира се удвоиха. Роса трудно можеше да си обясни това с факта, че финансите сега бяха управлявани от ордена. Или най-малкото, сигурно се дължеше не само на това. Така казваше тя, когато се усетеше притисната от майка Рикиса и от другите в манастира. Доста от цените се бяха удвоили. Едно палто от рода на Фолкунгите, произведено в „Божия дом“, сега струваше три пъти повече, отколкото когато тези палта започнаха да се произвеждат. Но както бе предсказал веднъж отец Люсиен, тези дрехи сега много бързо се изчерпваха. А някога от тях имаше по цяла седмица. Вече бе по-лесно да се планира дейността на производителите и те бяха постоянно заети, но без да са затрупани с работа или да се налага да затварят ателиетата си. Кожите, необходими за най-скъпите манта можеха да се закупят само през пролетта и броят им беше винаги ограничен. Ако имаше някакъв проблем в изчисленията, както се случваше много често предишните години, производителите нямаше да имат достатъчно кожи, за да изпълнят поръчките си. Сега стоката не се изчерпваше, а работата следваше своя постоянен и естествен ритъм. Това носеше толкова много сребърни монети, че хазната на „Божия дом“ щеше да прелива ако майка Рикиса не бе поръчала многобройни каменни скулптури, издялани от френски и английски материал. Възходът на „Божия дом“ бе очевиден. Работата по камбанарията на църквата бе завършена. Поставиха една английска камбана, издаваща много приятен звук, стените във вътрешната част на манастира също бяха завършени, както и сводовете.

Пред църковното хранилище бяха издигнати две каменни стаи, образуващи малко, отделено от останалата част на постройката жилище. Там беше кралството на Сесилия Роса, която царуваше сред счетоводни книжа и каси, пълни със сребърни монети. Там тя

съхраняваше в рамки актовете за всички дарения или наеми, направени в „Божия дом“, и бе единствената, която знаеше подредбата им. Когато майка Рикиса идваше да ѝ зададе въпрос за някой имот — относно стойността или парите за неговия наем, Роса без затруднение откриваше въпросния документ и го прочиташе. След това отваряше книгите, за да види кога е бил изплатен последният наем, колко пари са били дадени и кога се очаква следващото плащане. Ако някое плащане биваше забавено, тя написваше писмо, придружено от подписа на майка Рикиса и печата на абатството. После то бе предавано на епископа в епархията, където се намираще задълженият чифликчия. При него отиваха пратеници със здрави мускули, които вземаха парите от него, било с приятелски разговор, било чрез сила. Никоя дребна риба не успяваше да се измъкне от мрежите на Сесилия Роса.

Младата жена си даваше сметка за властта, която бе придобила заедно с новия си пост на икономка. Майка Рикиса често идваше да ѝ иска съвети и никога не вземаше решение, касаещо делата на „Божия дом“, без преди това да говори с нея. Без това, което Роса вършеше, „Божия дом“ нямаше да може да съществува.

Затова Роса не се изненадваше, че майка Рикиса не показваше както по-рано жестокостта и омразата си към нея. Двете бяха открили начин да не вредят нито на манастира, нито на църквата, която би трябвало да го управлява.

Колкото повече Роса напредваше в счетоводството и сметките, толкова повече свободно време ѝ оставаше. Когато можеше, тя се разхождаше с Улвхилде в градините. Друг път шиеха и си говореха в ателието до късно през нощта.

Наследството на Улвхилде все още не бе уредено. По време на посещенията си Бланка малко несигурно казваше, че всичко ще се подреди, но нямаше как това да стане изведнъж. Предишната надежда угасна и изглежда, че Улвхилде бе обхваната от някакво примирение.

Споразумението между Роса и майка Рикиса им позволи да се виждат колкото се може по-рядко. Роса много се изненада, когато Рикиса я повика в личната си килия, за да обсъдят неща, за които по воля на игуменката те никога досега не бяха говорили.

От известно време майка Рикиса бе започнала да се бичува и нощем носеше власеница, за да може да спи. Роса бе забелязала това, без да му обърне особено внимание. Подобни неща се случваха в

манастирите и това не беше нито ново, нито можеше да изненада някой.

Когато влезе, Роса откри майка Рикиса превита надве и изнемощяла. Очите ѝ бяха зачервени поради безсънието и тя извиваше ръцете си, кланяйки се пред Роса, сякаш за да унижи себе си.

Едва доловимо тя поиска прошка от Дева Мария и от тази, пред която имаше толкова грехове. В дълбочината на своето същество тя искрено търсеше демона, който се бе вселил в нея против волята ѝ и беше причинил толкова злини. В нея се бе породила надежда, че Девата ще се смили над нея.

Важното беше дали и Роса е готова да ѝ прости. Рикиса заяви, че е готова да изтърпи двойно и тройно страданията, които бе понесла Роса.

Каза също и това, че е трябвало да страда поради грозотата си, защото Бог не ѝ бе дал красивите черти на девойка, достойна да заеме място в песните на рицарите. Тя бе от знатен род, но баща ѝ не беше особено богат и бе ясно, че ще остане неомъжена. А и никой мъж нямало да я вземе само заради богатството ѝ, защото то не било достатъчно.

За да я успокои, майка ѝ бе казала, че Господ си има причина за всичко и че тя не е създадена за брачното легло като останалите жени. На нея ѝ бе отредена по-добра съдба. Явно имаше предвид царството небесно. И тя предпочиташе да живее като мъж и обичаше да язди и да ловува, което никак не бе присъщо на повечето девойки. Но баща ѝ познаваше добре крал Сверкер. Двамата с него бяха решили, че може да се заеме с новия манастир, който кралят смяташе да построи в Гудхем. Тя не успя да се противопостави на решението им и в годината след като завърши обучението си стана игуменка. Господ знае колко трудно ѝ бе да понесе тази отговорност при цялата ѝ неопитност. Когато някой род издигаше манастир, той обикновено не искаше враговете му да се възползват от съграденото. Съществуваше тясна връзка между църковната и кралската власт. Но светската власт трудно можеше да влияе върху избора на църковен настоятел. Ето защо мощта на родовете, които поддържаха манастири, се простираше далеч отвъд стените им, макар и този факт да не бе толкова явен. Рикиса нямаше как да не се отзове на съдбата си, защото тя ѝ бе отредена както от семейството ѝ, така и от Бога.

Част от жестокостта ѝ към Сесилия Роса беше свързана с войната навън и с това, че Фолкунгите и Ерик никак не бяха се отнасяли добре със Сверкерите. Бог бе несправедлив в желанието си едно толкова крехко момиче като Роса да понесе бремето на тези вражди върху плещите си. И всичко това се случваше в манастира, където не би трябвало да има никакви войни. Бе толкова несправедливо и майка Рикиса го призна с наведена глава.

Слушайки дългата изповед, Роса изпита непознати до този момент чувства. Тя съжали майка Рикиса и си представи какво е преживяла тя, понасяйки подигравките на мъжете, които са я смятали за вещица. Същото си бяха мислели Улвхилде и Бланка. Представи си колко е тежко едно момиче, хранещо същите надежди и мечти като връстничките си, бавно, но сигурно да си даде сметка, че е предназначено за друг живот — живот, който не иска да води.

Беше много несправедливо, защото никой не бе виновен за външния ѝ вид. Дори най-красивите родители биха могли да имат грозно дете, както и обратното. Причината, поради която Бог бе създал Рикиса с вид на вещица знаеше само Той.

Когато игуменката отново се готвеше да ѝ иска прошка, Роса изпита желание да я прегърне и да ѝ даде прошката, за която тази окаяна жена молеше. Но в последния момент се спря, представяйки си какво щеше да каже Бланка, когато ѝ споделеше това. Последната едва ли щеше да я разбере. Сесилия Роса търсеше отчаяно изход от тази дилема и се опита да си представи как би постъпил един разумен човек като например Бланка или Биргер Бруса. Накрая ѝ хрумна нещо.

— Много тъжна история — каза тя внимателно. — Безспорно е, че ти стори много грехове и ми причини много болка и нещастие. Но Бог е велик и милостив и този, който се е покаял за грешките си, както ти направи, няма от какво да се бои. Моята прошка не е от никакво значение. Раните ми отдавна зараснаха и вече не ме мъчи студ. Господ ще ти прости, Рикиса. Как би могла една грешница като мен да иска да се чуе волята ѝ, преди да бъде чута Божията воля.

— Значи не искаш да ми простиш? — изхлипа майка Рикиса, навеждайки се надолу, сякаш внезапно обхваната от силна болка, така че власеницата под шаячната ѝ рокля изскърца.

— Разбира се, че повече от всичко искам да ти простя — отвърна Роса, доволна, че не се хвана на въдицата. — Когато усетиш, че Бог ти

е простил, ела при мен да си простим една на друга.

Майка Рикиса се изправи и замислено поклати глава, сякаш откри в думите на Роса дълбок смисъл. Направи това, макар и да не получи прошката, за която помоли. Тя изтри очите си така, сякаш бяха пълни със сълзи, въздъхна тежко и започна да говори за промените, предизвикани от бягството на сестра Леонор и брат Люсиен. Тя, както и отец Хенри, беше строго порицана от архиепископа за този голям грях, за който те носеха немалка отговорност.

Майка Рикиса не можа да каже и дума в своя защита, защото не знаеше нищо за това, което се крои зад гърба ѝ. Но сега, след като бе минало толкова много време, не можеше ли Роса да ѝ каже това, което знае? Тя със сигурност знаеше нещо.

Роса почувства как тялото ѝ изстива. Погледна майка Рикиса и се почувства така, сякаш гледа в змийските очи на самия дявол: червените клепачи срещу нея като че ли бяха издължени, подобно на змийските или козите.

— Не, майко Рикиса — каза тя без да се разколебае, — не знам нищо, което ти не знаеш. И как би могла една окаяна грешница, каквато съм аз, да знае нещо за това, което са замисляли един монах и една сестра?

Тогава Роса се изправи и си тръгна без да каже нищо и без да целуне ръката на игуменката. Тя се овладя отлично до момента, в който затвори вратата зад гърба си и се озова в красивия двор на манастира. Розите се увиваха нагоре по стълбовете, напомнящи постоянно за сестра Леонор. Никоя не беше чула нищо за нея след заминаването ѝ, както и за брат Люсиен. И тъй като досега не бяха разбрали за никакво гонение или наказание, извършено над тях, всички мислеха, че избягалите са добре. Сигурно двамата бяха в безопасност някъде в южната част на Франция и живееха щастливо с детето си, освободени от всякакво чувство за грях.

Роса бавно се разходи по алеите на манастира, помирисвайки червените рози, и докосвайки белите, които не миришеха. Тези цветя ѝ изпращаха мислите на сестра Леонор и от тях като че ли се усещаше повеи от Окситания. Но Роса все пак потрепери от студ в хладната нощ.

Тя беше прекарала последните минути в присъствието на една същинска змия, която говореше с кротостта на агне. Какво ли

нещастие би я връхлетяло и какво ли ужасно наказание щеше да изтърпи, ако се беше оставила да бъде заблудена и бе разкрила всичко в пристъп на съжаление към игуменката. Макар и само за един миг, душата ѝ бе разпознала в майка Рикиса някакъв друг човек.

Но при всички случаи трябваше да разсъждава като човек, който има власт или най-малкото като Бланка.

Може би обяснението за внезапното разкаяние на майка Рикиса или по-скоро за неуспешния ѝ опит да принуди Сесилия Роса да се признае за грешна чрез коварство, се състоеше в това, че кралицата Бланка нямаше да дойде сама в „Божия дом“. Този път щеше да я придружава благородникът Биргер Бруса.

Тази новина не вещаеше добро. Биргер Бруса не отиваше никъде просто така, да изгуби малко от ценното си време, срещайки се с една грешница. Макар и много пъти да бе показал публично привързаността си към Роса, едва ли тя бе единствената причина за пристигането му. Той може би кроеше нещо друго.

Това си помисли и Роса, когато научи новината. Майка Рикиса вече не можеше да крие подобни новини от нея, защото една икономка трябваше да знае какви разходи се задават за манастира. Нейна грижа беше да изпрати хората си да купят всичко необходимо, което при други обстоятелства нямаше да им трябва. Правилата забраняваха на човек, посветил живота си на Бог, да яде месо от дивеч. Но тази забрана не се отнасяше до благородника, който щеше да им гостува. Освен това, тя не важеше във всички манастири. Знаеше се, че бургундските монаси във Варнхем имаха най-добрата кухня на територията на всички северни страни, което отец Хенри открито поощряваше. Биргер Бруса знаеше, че дори да отидеше във Варнхем съвсем неочаквано, щеше да се нахрани така добре, както в някоя от своите собствени трапезарии. Но тъй като ставаше въпрос за „Божия дом“, той реши да се подсигури.

Сесилия Роса никак не се тревожеше за това какви биха могли да бъдат подбудите му. Тя не можеше да се надява на нищо повече от това да дочака скоро края на своето покаяние. Никой крал или владетел не можеше да направи нищо за нея, докато майка Рикиса продължаваше да служи на Бог или поне да притежава временна власт над нея. Но за разлика от игуменката Роса нямаше от какво да се бои. Тя можеше

спокойно да се наслади на изненадата от посещението на скъпата ѝ приятелка Бланка, която този път щеше да се държи различно отпреди.

Биргер Бруса пристигна, придружен от своята внушителна свита. Вече беше заситен, защото се бе отбил във Варнхем преди да дойде в „Божия дом“.

Конски тропот зазвъня по паветата пред стените на манастира. Чуха се силни мъжки гласове, а също и звуци от скрипки и въжета. Вдигаха лагера на Биргер Бруса. Вътре в манастира напрежението нарастваше все повече с всяка изминала секунда. Роса, която вече можеше да излиза от манастира без да иска разрешение от Рикиса, остана спокойно наведена над книгите си и с перо в ръка изчисляваше разходите по визитата на ярла. Тя предпочете да не бърза да прави онова, което би я зарадвало най-много, преди да е свършила работата си. Удоволствието и почивката са възнаграждение за добре свършената работа. Това си казваше тя и си обещаваха да следва този принцип, когато излезе от „Божия дом“. Сега, когато голяма част от служенето ѝ бе изтекла, тя можеше да започне да си представя какъв ще бъде животът ѝ занапред. Но не всичко бе ясно в нейните мечти. Имаше нещо, което тя не можеше да види добре.

От много години манастирът във Варнхем и отец Хенри не бяха получавали новини от Арн Магнусон. Единственото, в което Роса бе сигурна, бе това, че той не бе мъртъв. Според онова, което отец Хенри бе казал на Бланка, Арн бе на такава почит сред рицарите, че монасите нямаше как да пропуснат да споменат в молитвите си душата му, ако тя си бе отишла. Тя знаеше, че е жив, но нищо повече.

Първото нещо, което Биргер Бруса ѝ каза, щом Роса излезе от манастира, прегърна силно Бланка и се поклони пред ярла, беше, че има новини за Арн. Роса не посмя да прегърне Биргер Бруса, тъй като годините, прекарани в манастира, бяха оставили у нея дълбоки рани, за които тя дори не подозираше.

След като посрещачите и гостите си размениха учтиви поздрави, а ярлът получи бирата, която бе поискал, той се настани удобно на масата, вдигайки единия от краката си, както бе свикнал да прави. После насочи към Роса хитър поглед, докато тя седна, привеждайки в ред дрехите си.

— Е, скъпа моя — каза той усмихнато и направи голяма пауза, за да привлече още повече вниманието, — аз и кралицата имаме да ти

казваме много неща. Някои са повече, други — по-малко важни. Но мисля, че с най-голямо нетърпение очакваш да чуеш за Арн. Сега той е един от най-великите бойци сред тамплиерите. Той е спечелил една голяма битка на място, наречено Монжизар, ако добре съм разбрал това, което ми каза отец Хенри. И не става въпрос за каква да е битка: петдесет хиляди араби са изгубили живота си там, а Арн е бил начело само на десетхилядна кавалерия. Дано Господ запази този воин и той скоро се завърне в страната си. Такова е желанието на нас, Фолкунгите, както и твоето!

Роса наведе глава с благодарност и сълзите бързо се стекоха по лицето ѝ. Биргер Бруса и Бланка замълчаха, но си размениха съучастнически погледи.

— Може би сега ще можем да преминем към темата, която вълнува нас? — попита ярлът, озарен от обичайната си добра усмивка.

Роса поклати глава и избърса сълзите си притеснено. Тя се усмихна на Бланка. Нямаше никаква нужда да обяснява, нито с думи, нито чрез тайния език на манастира щастиято, което тази новина предизвика у нея.

— Искан да поговорим за Улвхилде Емундсдотер, тъй като нещата, свързани с нея, са сериозни — поде ярлът веднага щом видя, че Роса се е успокоила достатъчно, за да го чуе добре.

Той спокойно ѝ разказа за трудностите, с които се бе сблъскал и за начините, по които се бе опитал да се справи с тях.

Първо, Улвхилде имаше на своя страна закона на Западна Готаланд. И тримата съдии бяха единомисленици. Улфсхем е бил за Улвхилде бащино огнище през цялото ѝ детство, след като майка ѝ и братята ѝ са били убити. Никой не можеше да оспори факта, че тя е законна наследница на тази област.

И все пак не беше толкова просто, тъй като крал Кнут Ериксон не беше приятел на баща ѝ. Дори напротив — когато му бяха казали за проблема с наследството, той публично се бе заклел, че би се радвал, ако имаше възможността да убива Емунд всеки ден, както ставаше в мита за шопара, който войниците във Валхала убиваха всяка вечер и който на другата сутрин възкръсваше. Емунд беше цареубиец, а още по-лошото беше, че бе убил не кой да е, а свети Ерик — бащата на Кнут Ериксон, и то по подъл и позорен начин. Тогава защо би се интересувал от потомството му?

Биргер Бруса му бе казал, че би се поинтересувал, защото законът го изисква. А законът беше над всяка друга власт, той бе основата, върху която трябваше да се съгради държавата и кралят не можеше да ѝ се противопоставя.

Но проблемите не се изчерпваха с лошото отношение на краля. Улфсхем беше изцяло опустошен след пожара. Собствеността беше дадена на Фолкунгите, които се бяха прочули след битката при Биелбо. Сега в двореца живееше някой си Сигурд Фолкесон и двамата му неженени синове. Майка им беше починала при раждането и по една или друга причина бащата не се бе оженил повторно.

Кралят им бе подарил Улфсхем, който те напълно бяха преустроили.

За най-голяма изненада на Биргер Бруса Роса дръзко го прекъсна, за да каже, че земята струва много повече от постройките върху него, а каменните основи са много по-скъпи от дървените пристройки, ако има такива. Но със сигурност имаше, тъй като пожарът бе изгорил всичко и нямаше как да не се е наложило да строят наново. Какво струваха няколко сгради в сравнение със земята и каменните основи?

Ярлът леко се навъси, недоволен от тази забележка, но тъй като единственият свидетел на случилото се бе кралицата, той замълча. И вместо да се разгневи, похвали Роса за усета, който тя имаше към тези неща.

Проблемът вече бе разгледан от всичките му страни и имаше повече от един начин той да бъде разрешен.

Единият беше чрез пари, а другият — чрез женитба. Ако Улвхилде се съгласеше да се омъжи за единия от синовете на Сигурд, нищо нямаше да ѝ попречи да вземе повече от половината Улфсхем.

На Роса отново ѝ се прииска да прекъсне ярла, но в крайна сметка се въздържа.

Последната възможност, продължи кралският наместник, давайки с пръст знак, че не желае да го прекъсват, беше да се откупи Улфсхем от Фолкунгите. Точно затова Биргер Бруса на два пъти бе предприел кръстоносен поход оттатък Балтийско море. Един ден той и хората му били изненадани от внезапна атака от всички страни и положението станало критично. Тогава Биргер Бруса обещал на Господ да построи три църкви, ако Той му помогне да излезе от критичното състояние. След като обещанието не довело до очаквания резултат, към

трите църкви той добавил обета да намери лек за неприятностите на малката Улвхилде. Везните на победата веднага се наклонили към него.

Трите църкви били построени, но дългът му към Бог не бил изцяло издължен. Оставало му да уреди съдбата на Улвхилде, като преди това намери начина, по който да го стори. Роса сигурно разбираше, че Бланка и той не биха могли в никакъв случай да повдигат тези въпроси в присъствието на Улвхилде и по тази причина не бяха поръчали да я доведат.

Биха искали да чуят мнението на Роса и, в случай на постигане на общо съгласие, веднага биха могли да повикат Улвхилде. Какво мисли тя? Нали тя най-добре познава Улвхилде? Кое е най-доброто решение? Най-скъпо струващото — да се откупи имота от Фолкунгите? Или най-простото — да се сключи съюз с тях чрез брак?

Роса бе на мнение, че подобен въпрос не може да бъде решен на мига. В един по-добър свят Улвхилде не би видяла всички свои близки да загиват във война и би имала баща, който отдавна да я е омъжил според желанието ѝ за някой от роднините на кралете Кол или Болеслав. При сегашното положение обаче Улвхилде нямаше подобен шанс. Напълно сигурно бе, че тя ще приеме всичко, което биха предложили двете ѝ най-добри приятелки на света и ярлът. При това подобна прибързана женитба би могла да я направи както нещастна, така и щастлива.

Най-доброто, добави Роса след кратък размисъл, би било Улвхилде да се върне да живее на своята собствена земя, без да има нужда да се омъжва за когото и да било. Като начало Сигурд Фолкесон и двамата му синове биха могли да останат и да помогнат на Улвхилде да се грижи за имението, а Биргер Бруса да поеме задължението да им намери нови земи, което няма да е лека задача, след като са прекарвали по-голямата част от живота си да пеят хвалебни песни и да се занимават с шивачество и градинарство.

Биргер Бруса измърмори, че ако никой от синовете на Сигурд не се хареса на Улвхилде, ще излезе много скъпо. Двете Сесилии първо му напомниха, че е дал това обещание на Господ, без да поставя финансови условия, и второ, че доста се е замогнал по време на походите си на Изток. Той не се разсърди от тези натяквания, както би

го направил в мъжка компания. След кратко мълчание вдигна глава и помоли Роса да отиде да изведе Улвхилде от манастира.

Докато тя излизаше от стаята, Бланка ѝ напомни, че това ще е последният път когато Улвхилде ще прекрачи прага на „Божия дом“, тъй като след ден или два ще тръгне с тях към вътрешността на страната и ако някоя връхна дреха на рода Сверкер е на разположение, ще е най-добре да я вземе незабавно.

Ярлът сигурно не би имал нищо против да плати този подарък. Ако обаче му дойде на ум да сумти заради този допълнителен разход, Бланка ще го поеме лично. Тези думи отприщиха присъщата ѝ веселост и тази на Биргер Бруса.

Със зачервени бузи и туптящо сърце Роса побърза да се прибере в манастира и да отиде в ателието, където в този час на деня се надяваше да намери Улвхилде. Нея обаче я нямаше. След като се поразтършува набързо, намери красиво кървавочервено наметало на Сверкерите с избродиран със златни и сребърни нишки черен грифон на гърба. Преметна го през ръка и тръгна да търси Улвхилде, внезапно обзета от смътно безпокойство.

Водена от това мъчително чувство, тя отмина местата, където би трябвало да търси Улвхилде, а се отправи към покоите на майка Рикиса. Намери ги там коленичили и облени в сълзи. Игуменката галеше утешително с ръка Улвхилде по гърба, а тя ридаеше. Това, от което Роса най-много се опасяваше, бе на път да се случи, по-зле дори, бе вече се случило, въпреки многобройните ѝ предупреждения към девойката.

— Не се оставяй да те заблудят, Улвхилде! — извика тя, изтръгвайки я грубо от ръцете, по-скоро от ноктите на майка Рикиса. Взе я в обятията си, погали я по треперещия от риданията гръб и несръчно придържайки червеното наметало.

Майка Рикиса рязко се изправи, зачервените ѝ очи започнаха да мятат мълнии и тя закрещя с всичка сила, че никой няма право да прекъсва изповед, че някои неща вече са били казани, но други не са и не всичко е напълно ясно. После се опита да хване Улвхилде за ръка, за да я придърпа към себе си. Със сила, която учуди и самата нея, Роса изтръгна обляната си в сълзи приятелка от ръцете на вещицата и опъна между тях наметалото сякаш да я предпази. Двете жени застинаха стъписани пред кървавочервения плат.

Роса се възползва от момента, за да покрие раменете на Улвхилде с наметалото на Сверкерите сякаш бе щит срещу злото, което излъчваше игуменката.

— Крайно време е да се осъзнаеш, майко Рикиса — каза тя с твърдост, на която сама не вярваше, че е способна. — Пред теб вече не стои робиня, пред теб вече не стои бедната Улвхилде, една от девойките без богатство и семейство, а Улвхилде от Улфсхем и слава на Бог, вие двете никога няма да се видите отново.

Възползва се от внезапно настъпилата тишина, за да поведе девойката със себе си, без да даде възможност за друго сбогуване. Изведе я от покоите на майка Рикиса, преведе я през двора и после през голямата манастирска порта.

Като стигнаха до там, те се спряха под каменната статуя на прогонените от рая Адам и Ева, за да си поемат за момент дъх като след дълго тичане.

— Непрекъснато те предупреждавах, казвах ти, че змията може да се преструва на невинно агне — каза накрая Роса.

— Толкова... ми беше... жал за нея — изхлипа Улвхилде.

— Тя е доста милозлива, да, но това не я прави по-малко лоша. Какво ѝ каза? — попита Роса едновременно нежно и неспокойно.

— Накара ме да оплаквам нейното нещастие и аз ѝ дадох прошката си — прошепна Улвхилде.

— А след това всичко щеше да ѝ кажеш!

— Да, тя настояваше да чуе изповедта ми, но се появи ти, изпратена сякаш от света Дева Мария. Прости ми, скъпа приятелко, за малко да извърша голяма глупост — отвърна Улвхилде с наведени от срам очи.

— Мисля, че имаш право и че света Дева Мария се смили над нас, изпращайки ме точно навреме. Ако ти беше казала истината за сестра Леонор, щеше завинаги да бъдеш лишена от мантията, която сега носиш. Да се помолим и да благодарим на светата Дева!

Двете коленичиха пред вратата, чийто праг Улвхилде бе прекосила за последен път. Тя искаше да попита приятелката си, тъй като изглежда само тя си даваше сметка колко ценно е наметалото, което Роса бе метнала на раменете ѝ. Обаче двете дълго и с жар отправяха молитви към Дева Мария да опрости греховете им, които за малко да ги тласнат към гибел, повличайки след себе си и кралицата.

До края на дните си останаха убедени, че Дева Мария ги бе спасила чудодейно в последния момент. Майка Рикиса несъмнено бе омагьосала Улвхилде и почти ѝ бе сложила примката около врата. А когато се изправиха и силно се прегърнаха, Улвхилде погали с ръка нежния плат на наметалото и отправи въпросителен поглед към приятелката си. Роса обясни, че е време Улвхилде да се върне у дома си и че наметалото е подарък от ярла или от кралицата, но не е единственото ѝ богатство, защото от сега нататък тя е единствената собственичка на Улфсхем. Докато прекосяваха с вгълбено мълчание последните метри между портите на „Божия дом“ и приюта, където ги очакваха благодетелите им, Улвхилде се помъчи да си обясни случващото ѝ се. Мигове преди това тя не притежаваше дори дрехите на гърба си. Тези, с които бе дошла в „Божия дом“, ѝ бяха омалели и сигурно вече ги нямаше или са били продадени. Преди да напусне манастира нямаше защо да търси, за да вземе със себе си и най-дребното нещо, което да ѝ принадлежи. Трудно ѝ бе да си даде сметка на каква цена носи това скъпо червено наметало и става господарка на Улфсхем, защото не разполагаше с по-дълго време за размисъл.

Когато влязоха в столовата на манастира, където готвачите и виночерпците вече се трудеха, Роса и Улвхилде бяха повече бледи и замислени отколкото очакваха благодетелите им. Ярлът, който скочи на крака и ниско се поклони със закачлив вид, за да посрещне новата господарка на Улфсхем, веднага забеляза, че не всичко е както трябва. Угощението им започна по доста странен начин, защото Роса и Улвхилде разказаха за последния и налудничав опит на майка Рикиса да провали плановете им. Ярлът за първи път чу историята за трите съзаклятнички, помогнали на монаха и на монахинята да избягат. Първоначално се позамисли унесено, тъй като, без да е съвсем наясно с действащите в църквата норми, разбираше, че спасението им е висяло на косъм. Заяви обаче, че опасността сега е отминала. Защото, ако добре се замислиш, както, разбира се, трябва да се направи в подобен случай, тези, които знаят истината за случката, сега в страната са само четирима. Кралицата и Роса без съмнение добре ще пазят тайната. Улвхилде — също, още повече след като влезе посредством брак в рода на Фолкунгите — двете Сесилии погледнаха строго ярла — трябва да се погрижи за спокойствието и щастието на приятелите си, поправи се той бързо и добави с пресилена усмивка, че що се

отнася до него, няма никакво намерение да подлага страната на огън и сеч заради един разпопен монах. Понеже, продължи той, с все по-сериозен тон, такава е била целта, преследвана от майка Рикиса. Не ѝ е било достатъчно да си отмъсти на двете девойки, които не са ѝ се нравели. Не би трябвало да се забравя, че преди години именно тя бе станала причина Арн Магнусон да бъде изпратен на кръстоносен поход в Светите земи. Случаят бе създал доста неприятности на Кнут Ериксон, когото не всички по това време признаваха за владетел. Ако игуменката бе успяла да прогони кралицата от страната заради съучастието ѝ в бягството — нали го бе финансирала — синовете, които Бланка имаше от Кнут, нямаше да наследят нищо от короната и войната нямаше да закъснее. Това бе планирала Рикиса. Ако бе успяла, сигурно би имала причина да се радва през всичките дни, отделящи я от ада, където непременно щеше да отиде един ден.

Следователно има доста причини да се празнува, продължи той, отпивайки за здравето на трите млади жени, възвърнал доброто си настроение, и празникът им лека-полека придоби истинското си значение. Жените започнаха да пият и да се хранят, шегувайки се по повод недохранването на Роса и Улвхилде, благодарение на което поддържаха слаби фигури и добро здраве. Хапнаха си доволно от телешкото и агнешкото, опитаха да пийнат още от виното, но предпочетоха да продължат с бирата, която се лееше като река.

Двете Сесилии и Улвхилде се преситиха доста преди Биргер Бруса, който като толкова други Фолкунги бе известен със страхотния си апетит. Та нали дядо му бе Фолке Дебелия, могъщият крал. Спря се все пак лакомо да поглъща месото, захаросаните репи и баклата малко по-рано, отколкото би го направил в мъжка компания. Счете, че е неподходящо да яде сам, докато трите му сътрапезнички му отправят все по-нетърпеливи погледи. Наистина, в края на угощението разговорите са най-приятни, поне докато не се прекали с пиенето. А пък Биргер Бруса имаше и друго за уреждане тази вечер. Когато забеляза, че двете Сесилии и Улвхилде започнаха да си разменят знаци с жестове и да хихикат по негов адрес, той избута чинията, наля си нова халба бира, втъкна ножа си на колана, подгъна крак и седна върху него, заемайки предпочитаната си поза с халбата бира върху коляното. Заяви тържествено, че има да каже важни неща и отпи голяма глътка в очакване да се възцари желаната тишина, което не закъсня. Започна с

това, че за съжаление Сверкерите са тези, които имат най-много манастири в страната, но това не може да продължава вечно, то води до разделение и може да доведе до сериозни неприятности, както двете Сесилии и Улвхилде са го изпитали върху себе си. Ето защо е поел разносните по основаването на нов манастир, чието откриване скоро предстои. Ще се нарича Рисеберя и се намира в Норданског, гората на североизток от Арнс, тоест в сърцето на Свеаланд. Това не бива да се приема трагично, отбеляза той, виждайки гримасите на слушателките си. Занапред страната ще едно кралство под скиптъра на Кнут. Въпросът е да се положи началото и да започнат сватбите между едните и другите, както и, ако е възможно, да се влиза в същите манастири, а не да се враждува, което продължава от доста дълго време и се е видяло докъде води.

Скоро манастирът Рисеберя ще бъде осветен и ще отвори врати. Липсват обаче още две неща. Първо — игуменка от рода на Ерик или рода на Фолкунгите. Търси се навсякъде измежду монахините в страната някоя, която ще е подходяща за поста. Ако не се намери такава, ще вземат някоя послушница, но за предпочитане е да е сестра, която е дала обет и която да е наясно с монашеския живот. Освен това трябва добър иконом. Впрочем, Биргер Бруса е чул от много места да казват, че управлението на „Божия дом“ е най-добро в сравнение с всички манастири в страната и че лицето, на което това се дължи, не е мъж, колкото и трудно да се повярва това. Тук бе прекъснат от двете възмутени Сесилии, едната от които твърдеше, че отдавна е съобщила тази информация на своя крал, а другата, че бившият иконом на „Божия дом“ със сигурност е бил мъж, но пълен глупак.

Биргер Бруса се престори на уплашен и се скри зад халбата си с бира преди весело и дружелюбно да обясни, че е в течение и че се е пошегувал. Приемайки отново сериозен вид, изрази желание Сесилия Роса да приеме поста иконом на манастира Рисеберя. „Икономка“, поправи го заинтересованата, преструвайки се на обидена. С още по-сериозен тон Биргер Бруса продължи, че е длъжен да изчака малко преди да изведе Роса от „Божия дом“ и да я отведе в Рисеберя. Архиепископът трябва да положи печата си върху документите, а и допълнителните формалности задължително ще доведат до удължаване на срока. Междувременно Роса ще бъде сама с Рикиса в „Божия дом“, без приятелка и доверен човек и това го безпокоеше.

Роса сподели мнението му. Ако игуменката разбереше, че не след дълго ще трябва сама да се занимава с делата на „Божия дом“, би била способна на какво ли не. Ако обаче не се досетеше какво се крои, желанието ѝ манастирът да продължи добре да функционира сигурно би я довело до изкушението отново да прибегне до власеницата, изповедта и лицемерните сълзи, още повече след току-що понесените поражения. Точно в този момент трябваше да е в леглото си. Без власеница, но скърцайки със зъби от бяс.

Улвхилде изрази сериозното си убеждение, че майка Рикиса използва магии, че е способна да лиши някого от разума му и да го накара да признае каквото и да било сякаш по волята на Господ, а не на дявола. Никой не би могъл да се спаси от подобни практики, тя самата го бе констатирала, когато, въпреки решението си да устои, бе на косъм да се поддаде на лукавия натиск от страна на игуменката.

Бланка я прекъсна, отбелязвайки, че не е трудно за това да се намери лек. Единственото, което Роса трябваше да направи, е да изчака няколко дни преди да отиде при майка Рикиса и да се престори, че ѝ прощава. Ще се помоли заедно с нея и ще славослови Господ, опростил греховете на Своята игуменка. Това, разбира се, ще е лъжа пред Всевишния, но Той не е толкова глупав, за да не разбере какво я е наложило. Роса ще трябва впрочем да се покае много по-горещо, когато ще бъде сама лице в лице с Него в Рисеберя. После, продължи Бланка, трябва Биргер Бруса да запази в тайна намеренията си относно поста на икономка в Рисеберя, а при нужда дори да пусне слухове по този повод, разпространявайки името на някой друг, тъй като в борбата с дявола всички средства са позволени. Накрая, след всички тези димни завеси, един хубав ден ще дойдат да потърсят Роса без предварително известяване. Тя ще може да прекрачи прага без повече формалности, точно както бе направила Улвхилде, без да се сбогува. Вещицата от сега нататък щеше да си плаче сама. Всички одобриха предложенията на Бланка. Така трябваше да се действа и такава сигурно беше Божията воля. И защо Той би упорствал да наказва Роса и защо би искал да подпомага майка Рикиса в пъклените ѝ намерения? Не Бог ѝ се притичаше на помощ, каза замислено Роса, някой друг е. Въпреки това всяка вечер ще моли светата Дева да я закриля. Нали тя ги покровителстваше с любимия Арн през всичките тези години? Явно не се отнасяше с безразличие към тях.

Благородническата дъщеря Улвхилде Емундсдотер напусна „Божия дом“, за да заживее нов живот, точно преди празника на свети Улоф, с други думи по времето, когато запасите от продукти вече бяха на свършване, а новата реколта още не бе прибрана. Плевните и таваните бяха празни, но сенокосът бе в разгара си. Потегли яхнала кон начело на кортежа до кралицата и точно зад кралския наместник и конниците с украсени с лъва на Фолкунгите и трите корони знамена. Свита от повече от трийсет конника, повечето облечени в синьо, ескортираха кралицата и Улвхилде, която не бе единствена с червено наметало. Навсякъде по пътя за Скара работата по нивите и полята спираше, жени и мъже притичваха, падаха на колене с молитва към Господ да пази ярла и кралица Бланка и да съхрани мира.

Улвхилде не се бе качвала на кон от детството си и въпреки всеобщото мнение, че язденето се отдава на всеки, понеже Божията воля е човек да кара животните да му служат, тя скоро разбра, че това не е най-приятният начин за придвижване на човек, който не е свикнал. Видя се принудена непрекъснато да се гърчи, за да променя стойката с цел кръвта ѝ да не нахлува само в единия крак и коляното ѝ да не се жули в седлото. В младостта си яздеше по детски, обкрачила коня. Сега Бланка и тя яздеха като изискани дами, по начина на амазонките. Това бе и по-трудно, и по-болезнено. Подобно притеснение обаче никак не помрачаваше радостните чувства. Въздухът бе свеж и приятен за дишане и Улвхилде с удоволствие вдишваше дълбоко и задържаше дъх в дробовете си, сякаш за да запази чувството за свобода. Преминаха през поля, дъбови гори, следваха течението на множество искрящи реки, преди да изкачат Билинген, където гората стана по-гъста и ескортът бе прегрупирован, като едната половина от хората яздеха пред ярла и кралицата, а другата — отзад. Няма повод за безпокойство, обясни Бланка на Улвхилде. В страната отдавна цареше мир, но бе по-добре винаги да имаш готовност да извадиш меч.

Гората изобщо не се струваше опасна на Улвхилде. Бе най-вече от дъбови и букови дървета, а светлината пробиваше високите върхари, събуждайки песента в цветовете им. Отдалеч видяха елени,

които предпазливо се отделиха от пътя им. Улвхилде никога не би могла да си представи, че светът е толкова хубав и гостоприемнен. На двадесет и две годишна възраст тя бе зряла жена, която отдавна би трябвало да има деца. Никога обаче не се бе замисляла за това, тъй като смяташе, че ще прекара целия си живот затворена в манастира. Дълбоко в себе си усещаше, че щастието, което сега изпитваше, няма да трае дълго и че свободата ще покаже други свои сурови страни, които ще трябва да опознае. Но, обръщайки завинаги гръб на „Божия дом“, тя гонеше от себе си всички нерадостни мисли. Гърдите ѝ като че ли бяха тесни, защото чувстваше болка, когато дишаше много дълбоко. Усещаше, че е на път да се опие от свободата и че нищо друго, освен това опиянение няма значение точно в този момент.

Вечерта спряха в Скара и прекараха нощта в укрепения замък на краля. Ярлът имаше да урежда различни дела с мъже със суров вид, които го очакваха, и кралицата взе мерки местните дами да донесат нови дрехи за Улвхилде. Изкъпаха я и сресаха косите ѝ, преди да ѝ дадат най-нежната от зелените рокли със сребърен колан. На пода в стаята, където те полагаха тези грижи, се търкаляше оскъдна купчинка груби кафяви дрехи, които Улвхилде имаше чувството, че е носила едва ли не от раждането си. Една от жените ги събра и отнесе сякаш бяха парцали, добри само за горене.

Картината се запечата дълбоко в паметта на Улвхилде: току-що бе видяла да изхвърлят монашеските ѝ одежди като нещо мръсно и смърдящо, недостойни дори да бъдат продадени или дадени на бедните. Сега разбра, че не сънува, че тя е тази, която се вижда в огледалото, което една от придворните дами ѝ подаваше, пръскайки се от смях, докато друга слагаше червеното наметало на раменете ѝ, надипляйки го изключително изкусно.

В огледалото действително виждаше самата себе си, защото образът отговаряше на жестовете ѝ: повдига ръка, намества сребърната брошка в косите или гали нежната тъкан на кървавочервеното наметало. И въпреки това не бе тя, тъй като, както душата на Сесилия Роса, и нейната бе белязана с печата на монашеската скромност. Улвхилде внезапно видя своята приятелка пред себе си с такава яснота, с каквата се виждаше в това огледало. За първи път сянка помрачи голямото ѝ щастие от свободата. Стори ѝ се несправедливо толкова много и до такава степен егоистично да се радва, при положение че

Роса сега бе сама с вещицата в „Божия дом“ и ѝ оставаха още дълги години пленничество.

По време на вечерята Улвхилде изглеждаше до такава степен ту щастлива и гръмко смееща се, въпреки липсата на подобен навик и поради скромността си, на номерата на жонгльорите и дебелашките шеги на мъжете, ту нещастна при мисълта за скъпата си приятелка — така че кралицата трябваше да я успокоява не един път.

Улвхилде особено се развълнува когато Бланка ѝ каза, че идва краят на най-трудната част от пътуването им. Някога трите приятелки дълго време бяха смятали, че са предопределени да прекарат живота си в „Божия дом“. Но се бяха обединили, не предадоха приятелството си и се показаха способни да устоят. Сега две от тях вече бяха свободни и това бе по-скоро повод да се радват, отколкото да оплакват нещастieto на третата. Един ден, не толкова далеч в бъдещето, Роса също щеше да бъде свободна. Нали топлите чувства, които двете изпитваха към приятелката си, все още пленница, нямаше да избледнеят! И трите все още биха могли да се радват на свободата през половината на живота си. Аргументът, към който Бланка не прибегна, за да успокои или развесели Улвхилде, бе този за красотата ѝ. Бе достатъчно разумна, за да разбере, че това изобщо няма да достигне до сърцето на току-що напусналата манастира девойка, а още по-малко да я развесели. Ще има време Улвхилде да забележи, че вече не е млада благородничка, затворена в манастир, за която никого не го е грижа в този свят, а е станала една от най-желаните млади жени в страната — красива, богата, приятелка на кралицата. Улфсхем не е презряно владение и не след дълго Улвхилде ще му бъде единствената господарка, без да висят на врата ѝ навъсен баща или заядливи роднини, които да я принуждават да се омъжи за този или онзи дъртак. Улвхилде бе по-свободна отколкото би могла да си го представи.

На другия ден продължиха да яздат към брега на езерото Ветерн, където ги чакаше кораб със странното име „Къса змия“ и на борда на който имаше едри мъже с руси коси. Говорът им издаваше норвежкия им произход. Бяха от личната гвардия на ярла, защото, както е добре известно, само мъже от тази страна бдяха над живота на владетеля в замъка му в Нес. Някои бяха негови приятели от времето на дългото му изгнание в детството, други — дошли неотдавна, когато роднините на крал Ерик и на Фолкунгите бяха имали достатъчно причини да избягат

от родната Норвегия, раздирана от борби за кралската власт, точно както беше в Западна Готаланд, Източна Готаланд и Свеаланд в продължение на повече от сто години.

Бе по-горещо от обикновено и не подухваше никакъв ветрец в тази лятна привечер, когато кортежът на кралицата и на ярла стигна до кралското пристанище във Ветерн. Всички се сбогуваха с конната охрана, която трябваше да се върне в Скара, и се качиха на борда на малкия черен кораб, с който щяха да прекосят това спокойно водно пространство по посока на замъка Нес, който дори не се виждаше в далечината.

Ярлът се усамоти на носа на кораба, защото искаше да помисли върху едно-две неща на спокойствие, както им каза. Кралицата и Улвхилде заеха места в задната част, близо до мъжа с вид на норвежки водач, хванал корабното кормило.

Сърцето на Улвхилде лудо затуптя, когато корабът се отдели от брега и могъщите норвежци потопиха гребла в сините вълни. Не си спомняше да се е качвала на кораб, дори и като дете, но ето, че е трябвало да ѝ се случи. Очарована следеше с поглед многобройните водовъртежи в тъмните води около греблата и вдишваше миризмата на катран, кожа и мъжка пот. На брега, който току-що бяха напуснали, пееше славей и песента му се чуваше далеч в открити води, греблата скърцаха в кожените халки, водата пред носа на кораба шумно се разплискваше при всяко мощно загребване на осемте норвежци, които като че ли не се напрягаха докрай.

Улвхилде се поуплаши и хвана Бланка за ръката. Вече в открито море тя изпита чувството, че е седнала в малка орехова черупка, носеща се над огромна черна бездна. Разтревожена, тя запита Бланка грози ли ги опасността да се заблудят в такова огромно море и да не стигнат никъде. Бланка не успя да ѝ отговори, тъй като кормчията зад нея, дочул въпроса, го повтори на висок глас към осмината мъже, които избухнаха в толкова силен смях, че двама от тях паднаха по гръб. Изтече доста време, докато веселото им кикотене секне.

— Ние, норвежците, не се страхуваме от такова мъничко море като Ветерн — обясни на Улвхилде мъжът на кормилото. — Мога да те уверя едно нещо, госпожице: няма начин да се изгубим в море като това. Противното ще е под достойнството ни.

На свечеряване леко захладна и двете млади жени трябваше да се загърнат в пелерините си. Тогава видяха да се появява на хоризонта замъка Нес в южния край на остров Висинг. Там брегът се издигаше отвесно и продължаваше нагоре с двете здрави кули на крепостта и свързващата ги стена. На върха на едната от тях леко се появяваше голямо знаме с нещо златисто, което Улвхилде предположи, че са трите корони.

Тя се поуплаши както от заплашителния силует на замъка, така и от мисълта, че скоро ще застане лице в лице с крал Кнут, убиеца на баща ѝ. Все още не бе мислила върху това, тъй като единствено ѝ желание бе да усеща колкото е възможно по-дълго време хубавите страни на свободата. Би предпочела да не трябва да се среща с краля, но сега си даваше сметка, че вече е твърде късно, след като носът на кораба се плъзна шумно на сухо по брега и всички се приготвиха да слязат. Бланка, сякаш успяла да прочете мислите на приятелката си, стисна още по-силно ръката на Улвхилде и ѝ каза на ухото, че срещата с краля Кнут сигурно ще мине много добре и че няма от какво да се безпокои.

Владетелят дойде лично на брега да посрещне своята кралица и своя ярл, както и тази млада наследница на Сверкерите, за която изглежда не си спомняше. След като приветства своя ярл и своята кралица с цялата подobaваща учтивост, той се обърна към Улвхилде, поглеждайки я замислено, докато тя, едновременно уплашена и смутена, свеждаше поглед. За изненада на всички, с изключение на съпругата му, това, което видя, изглежда му се понрави. Направи крачка към Улвхилде и, хващайки я под брадичката, повдигна главата ѝ. Огледа я с поглед, в който нямаше никаква омраза. Всеки можеше да види, че изпитва удоволствие от този спектакъл. Думите за добре дошла, които той отправи към Улвхилде, учудиха дори самия Биргер Бруса.

— С радост те посрещаме в нашия замък, Улвхилде Емундсдотер. Това, което някога е било между нас и твоя баща, сега е погребано; тогава бе война, сега живеем в мир. Знай, че за нас е голяма радост да приветстваме в твое лице господарката на Улфсхем. Няма от какво да се страхуваш зад стените на нашия замък, защото си наш гост.

Погледът му за кратко се задържа върху Улвхилде, после изведнъж ѝ протегна ръка, подавайки другата на своята кралица. Така,

между двете жени, се изкачи до замъка.

* * *

Улвхилде не се задържа много в Нес, но времето ѝ се стори дълго, тъй като трябваше да научи хиляди дребни неща, за които нямаше и най-малка представа. Да се храниш не значеше само да ядеш храна и имаше почти толкова правила както в „Божия дом“, но бяха точно обратните на тях, изразяващи се в тостове и бърборене. В манастира Улвхилде се бе научила да не отваря уста ако не я заговорят и винаги първа да поздравява другите. В замъка Нес бе точно обратното, освен за краля, кралицата и ярла. Това създаваше много затруднения по отношение на тези изключително прости дребни неща. В първите дни Улвхилде предизвика всеобщото удивление, поздравявайки любезно коняри, готвачи и придворни дами на кралицата преди те първи да я приветстват. Най-трудно ѝ беше обаче първа да взима думата, защото изглежда в кръвта ѝ бе залегнал навикът да изчаква с наведена глава да я заговорят. Свободата не е единствено във въздуха и във водата, ето това трябваше да научи.

През това време Бланка се усети, че често мисли за една лястовичка, която бе намерила като дете в двора на фермата на родителите си. Бе я взела в шепите си, за да я стопли. После я бе сложила в една кутия от брезова кора, в която ѝ бе направила нещо като легло от вълна и бе прекарала две нощи с малкото птиченце до себе си. На втората сутрин бе станала рано, бе изнесла птичето на двора и го бе хвърлила във въздуха. Птичката бе излетяла и бе изчезнала, поздравявайки свободата си със силен писък. Бланка никога не разбра как е усетила, че ще накара птичката да литне, бе почувствала само, че прави каквото трябва. Виждаше нещата по същия начин относно Улвхилде, която, противно на нея и Роса, бе отишла в „Божия дом“ на около единадесет години — по-скоро дете отколкото девойка. Правилата на монашеския живот бяха така запечатани в душата ѝ, че с влизането си в светския живот бе толкова отчаяна, колкото и лястовичката на земята. Не разбираше дори, че е красива. Принадлежеше на това разклонение от рода на Сверкерите, на което Кол и Болеслав стояха начело и в което жените и благородническите

дъщери изглеждаха като Улвхилде — чернокоси и с кафяви очи. Но Улвхилде не забелязваше собствената си красота. Бланка не повдигна въпроса за Улфсхем, където трябваше да придружи Улвхилде въпреки умишленото премълчаване от страна на краля. И дума не можеше да става да оставят девойката сама да се хвърли в обятията на един от Фолкунгите, който трябваше да бъде изгонен, както и на двамата му сина, вероятно доста хищни. Бланка много добре познаваше двамата мъже. По-големият се казваше Фолке и бе човек, готов веднага да противоречи, което не му предвещаваше дълъг живот. По-младият се наричаше Йон и бе учил в училището на роднината й Торгни Лагман. Обратно на големия, бе мълчалив и правеше впечатление, че трудно понася съдбата на по-малък брат на бъдещ воин, който, както е обичаят вътре в семействата, е упражнявал бъдещите си умения върху по-малкия и по-слаб от него брат.

Бланка се питаше какво би се случило на жена, толкова красива като Улвхилде, богата, но невинна, когато попадне сред мъже, които ще я желаят по много причини. Не означаваше ли това да пуснеш кротко агне сред вълците на Улфсхем? Тя се опита внимателно да обясни на Улвхилде какво щеше скоро да се случи. Подчерта необходимостта от ежедневни тренировки по езда, защото въпреки чувствителната си кожа Улвхилде трябва да може да пътува на кон. По време на тези разходки Бланка се опита отново да подхване водените от трите в „Божия дом“ разговори, при които си припомняха любовта, която Роса хранеше към своя любим Арн или крояха планове за спасението на сестра Леонор и брат Люсиен.

Улвхилде обаче избягваше този род диалози, сякаш я беше страх. Даваше си вид, че се интересува повече от седлото си или походката на коня си отколкото от любовта и мъжете. Но по време на всекидневните им моменти на отмора в компанията на Бланкините двама синове на пет и три години тя много повече се поддаваше на подобна размяна на мисли. Любовта между майката и децата й изглежда повече интересуваше Улвхилде отколкото тази между мъжа и жената, въпреки че първата задължително трябваше да мине през втората.

Веднага след празника на свети Ларш и приключването на сенокоса в Западна Готаланд и Източна Готаланд Бланка и Улвхилде потеглиха за Улфсхем, следвани от ескорт. Качиха се първо на кораба на норвежците до Алвастра, след това продължиха през Биелбо към

Линшъопинг. По пътя за този град се намираше Улфсхем, което буквално значеше „Къщата на вълците“.

Сега Улвхилде се държеше малко по-стабилно на седлото и порядко се оплакваше, въпреки двата дена път. С приближаването на Улфсхем тя изглеждаше все по-угрижена и се затваряше в себе си.

Когато приближиха имението, Улвхилде веднага се ориентира, защото новите постройки бяха издигнати на мястото на старите, с които доста си приличаха. Огромните ясени от детството ѝ все още се извисяваха в небесата, но повечето от нещата ѝ изглеждаха по-малки отколкото бяха в спомените ѝ.

Очакваха ги, естествено, тъй като една кралица не идва на посещение без съответното предизвестие. В имението настъпи оживление, когато свитата се появи. Ратаите, стражите и робите се подредиха в двора, за да посрещнат гостите, да ги поздравят и да им поднесат да разчупят погачата, преди да влязат във вътрешността на сградите.

Бланка нямаше капаци на очите си и това, което видя, голяма част от гостите щяха да го забележат рано или късно с изключение може би на невинно същество като Улвхилде. С приближаването на двете жени Сигурд Фолкесон и двамата му синове Фолке и Йон, които стояха от двете му страни, сякаш се подмладяваха. Ако от разстояние Фолкунгите даваха вид с държанието си на зле разположени и почти враждебни, то доста бързо се разнежиха и трябваше да правят усилия да не издадат учудването си, виждайки Улвхилде да слиза от коня в прекрасното си наметало.

Сигурд и по-големият му син се впуснаха да помогнат на Бланка и Улвхилде веднага щом стъпиха на земята, за да приемат хляба и поздравят домакините си. Бе въпрос на чест, независимо че бяха достатъчно обезщетени и бяха получили доста по-големи имения от Улфсхем благодарение на част от среброто, което Биргер Бруса бе заграбил по време на нашественическите си походи. Против честта на Фолкунгите бе да отстъпят земята на една бедна малка госпожичка от рода на Сверкерите. Но Улвхилде далеч не отговаряше на това, което бяха очаквали. Защото мъжете рядко си представят жените от противниковия лагер като красавици. Несъмнено счел посрещането за доста мрачно от негова страна, Сигурд Фолкесон започна да говори бързо и неясно, търсейки думите, с които да приветства Улвхилде с

добре дошла, докато двамата му синове стояха със зяпнала уста, без да могат да откъснат поглед от нея.

За да спести затруднението на Улвхилде, Бланка предвидливо реши бързо да вземе думата, когато краткото неразбираемо приветствие приключи. Но Улвхилде я изпревари.

— Поздравявам ви с радост, Сигурд Фолкесон, Фолке и Йон, в кътчето на моето детство — започна тя без никакво притеснение, с ясен и спокоен глас. — Случилото се някога между нас, Сверкери и Фолкунги, е погребано. Тогава се водеше война, днес цари мир. Ето защо искам да знаете, че за мен е удоволствие да ви посрещна в Улфсхем и че тук се чувствам на сигурно място с вас като приятели и домакини.

Тези й думи оказаха такова въздействие на Фолкунгите, че нито един от тях не се сети какво да отговори. Улвхилде подаде ръка на Сигурд Фолкесон, за да я въведе в дома, което й принадлежеше. Фолке, по-големият син, най-после дойде на себе си и подаде ръка на кралицата.

Преминавайки през двукрилата дъбова врата на Улфсхем, Бланка се усмихна едновременно с облекчение и радост, тъй като Улвхилде без никаква свенливост бе заимствала от самия крал думите, които толкова учудиха Фолкунгите, посрещайки я в дома си. Това бе дума по дума речта, с която кралят я бе посрещнал в Нес преди няколко дни, сякаш това бе някаква ритуална формула, взета от съхраняван в манастир ръкопис.

Улвхилде без съмнение знае как да усвоява уроци, също както тези, които са прекарвали дни на страдание между манастирските стени, каза си кралицата. Но само да ги усвои не е достатъчно, трябва освен това да знае как да приложи на практика наученото. Впрочем Улвхилде току-що бе показала по колкото ясен, толкова и учудващ начин, че е способна на това.

Лястовичката летеше, издигаше се високо в небето, носена от малките си, бързи и сигурни крилца.

IX.

Ако желанието на Господ е било християните да изгубят Светите земи, то пое по един таен път, за да ги насочи към окончателния им разгром пред Саладин. Трудно можеха да се проследят перипетиите около това желание, белязали решителните моменти в бойните действия.

Първата стъпка към катастрофата беше без съмнение провалът срещу Саладин в Марж Айун в нещастната 1179 година.

Както граф Раймонд от Триполи бе казал на Арн в замъка на рицарите хоспиталиери, опитвайки се да облекчи мъката им, естествено бе този неуспех да се смята като поредния епизод от серията нестихващи битки, през последните сто години. Нито един от двата враждуващи лагера не можеше да се надява да спечели със сигурност, защото успехът или неуспехът все се дължеше на времето, каквото и да беше, на вятъра, който духаше, на подкреплението, което идваше или не идваше навреме, на целенасочени или не дотам разумно взети решения и най-сетне (за тези, които сериозно осъзнаваха факта, че това беше определящ фактор), на безконечната милост на Господ. Напразно се молеха на този същия Господ — техните победи и загуби се редуваха.

Сред рицарите от армията на Балдуин IV, които бяха пленени след Марж Айун, беше един от най-великите барони във всички франкски колонии: Балдуин д'Ибелин. Ако този човек не беше заловен и затворен, историята на християнското господство в тази част на света би имала различна съдба: християните със сигурност биха присъствали тук поне още сто години, дори биха се справили с набезите на мамелюците и биха запазили управлението си по тези земи още хиляди години или цяла вечност.

Беше невъзможно обаче да си представи човек това след провала при Марж Айун. Тъжен бе фактът, че мъж с ранга на Балдуин д'Ибелин бе пленен. Това щеше да струва скъпо, без все пак да бъде определящо.

Начело на врага все пак беше Саладин. Той бе най-способният и можеше лесно да си осигури всякакви необходими сведения за неприятеля. Неговите шпиони бяха навсякъде из франкските колонии и нищо от това, което имаше връзка с управлението на Антиохия, Триполи или Йерусалим не му убягваше. Ето защо той не се поколеба да поиска добра цена за Балдуин д'Ибелин, а именно главозамайващата сума от петстотин хиляди златни безанта — един от най-солидните откупи, вземани някога по време на тази война, която скоро навърши сто години.

Саладин обаче не се съмняваше, че Балдуин д'Ибелин притежаваше всички качества да стане следващият владетел на Йерусалим, което се отрази и на неговото решение. Дните на Балдуин IV бяха преброени, всички знаеха това, а той вече се беше провалил в своя първи опит да запази трона, като ожени сестра си за Гийом Дългия меч. Последният изчезна бързо, несъмнено сломен от една от тези порочни болести, поразяващи кралския двор в Йерусалим, макар да изглеждаше като пневмония.

След смъртта на Гийом Дългия меч Сибила роди на бял свят син, който нарече с името на брат си. Но тя беше влюбена в Балдуин д'Ибелин и кралят нямаше нищо против този съюз. Дори напротив, тъй като Балдуин беше от най-уважаваните и влиятелни фамилии във всички франкски колонии. Бракът между Сибила и Балдуин д'Ибелин можеше само да подсили кралската власт, като разреши възникналите конфликти с владетелите в Светите земи, които гледаха с лошо око на странните неща, случващи се в кралския двор, както и на прииждащите авантюристи, обхванати от желание да забогатеят.

За нещастие Балдуин д'Ибелин смяташе, че Саладин беше информиран за това и знае, че държи в плен бъдещ крал. Затова и не се притесни да поиска за него кралски откуп.

Все пак сумата от 500 000 безанта надминаваше паричните възможности на фамилия д'Ибелин и само тамплиерите можеха да помогнат за откупа. Но последните не бяха много умели в преговорите и нямаше шанс да изплатят такава сума. Съществуваше само един мъж по тези места, който можеше да се справи със ситуацията, и това бе Мануел — императорът на Константинопол.

Балдуин д'Ибелин помоли Саладин за освобождаването му, като даде дума, че ще събере сумата или отново ще се върне като затворник.

След като нямаше причина да поставя под съмнение думата на един толкова уважаван рицар, Саладин прие предложението и Балдуин тръгна за Константинопол, за да убеди императора да му заеме пари.

Мануел I Комнин също виждаше в Балдуин д'Ибелин бъдещ крал и плати доста скъпо, за да може да си осигури влияние върху бъдещия суверен на Йерусалим. Ето защо му зае всичкото нужно злато. Балдуин върна откупа на Саладин и след това се прибра в Светите земи, където намери отново Сибила.

Но нито император Мануел, нито Саладин, нито Балдуин д'Ибелин не си даваха сметка за жените в кралския двор на Йерусалим и за чувствата, които те таяха към затънали в дългове мъже. Майката на краля и Сибила — безскрупулната интригантка Агнес дьо Куртене, не изпита никакво затруднение да обясни на дъщеря си за неблагоприятното да бъде влюбена в мъж, който дължи 500 000 златни безанта.

Един от многобройните любовници на Агнес дьо Куртене беше кръстоносец, никога невлизал в двубой с неприятел и предпочитащ словесните галантни дуели. Казваше се Амори дьо Лузинян. Въпреки че не беше воин, той осъзнаваше доста добре възможностите, които му се предлагаха за постигане на власт. Пред Агнес той изля хвалби по адрес на брат си Ги, който според него беше красив млад мъж и любовник, не лишен от талант.

И така, докато Балдуин д'Ибелин просеше сумата за откупа си от императора на Константинопол, Амори дьо Лузинян отиде да потърси брат си Ги в земята на франките.

Когато след много перипетии Балдуин д'Ибелин пристигна в Йерусалим, разбра, че любовната му връзка със Сибила е поизтъняла: тя действително прекарваше нощите си с този Ги дьо Лузинян, който току-що бе пристигнал в страната.

Разликата между Ги дьо Лузинян и Балдуин д'Ибелин в качествата им като потенциални крале на Йерусалим беше като разликата между деня и нощта или огъня и водата. Без да съзнава това, Саладин видимо бе си скъсил пътя, който го делеше от крайната победа. Той все още не можеше да си даде сметка за случващото се, тъй като то не бе известно на никого. За тамплиерите неуспехът при Марж Айун щеше да се дължи и на това, че великият магистър Одо дьо Сен Аман сега беше сред заложенниците, които трябваше да бъдат

обезглавени скоро. Тамплиерите и хоспиталиерите бяха най-способните християнски рицари и от гледна точка на неверниците беше по-добре да ги осъдят на смърт, отколкото да ги разменят за сарацини — единствената възможна алтернатива за откуп.

Все пак Саладин прецени, че трябва да се подходи по друг начин с един велик магистър. При хоспиталиерите както при тамплиерите той държеше всички власти: братята трябваше да се подчиняват, без ни най-малко да се двоумят при неговите заповеди. Следователно един велик магистър беше изключително ценен, ако успееш да го накараш да ти сътрудничи.

С Одо дьо Сен Аман обаче Саладин не можеше да постигне нищо. Великият магистър се радваше, че ще бъде спазено правилото, забраняващо даването на откуп за тамплиери, независимо дали са пазачи, кастелани или велики магистри. Колкото до възможността да преговарят за размяна със сарацински затворници, той виждаше в нея само отвратителен начин да се измени на правилото. Ето защо пленничеството на Одо дьо Сен Аман беше кратко. Той умря следващата година, без да бъде установена причината за смъртта му.

И съвсем логично бе новият велик магистър на тамплиерите да стане Арно дьо Торож, досега командор на Йерусалим.

В Светите земи властта бе разделена между кралския двор в Йерусалим, двата рицарски ордена, бароните и управниците на области. Личността на великия магистър следователно бе изключително важна, както и качествата му на пълководец, на духовен водач и на търговец. Още по-важно бе обаче да се знае дали той е част от християните, които смятат, че всички сарацини трябва да умрат, или от онези, които мислеха, че времето на християнската власт в Светите земи изтича.

Арно дьо Торож бе направил кариера сред тамплиерите в Арагон и в Прованс, преди да дойде в Светите земи. Той бе по-добър във воденето на преговори и в упражняването на власт от Одо дьо Сен Аман, неговия войнолюбив предшественик.

Според Саладин от тази промяна във властта можеше само да се очаква короната да попадне в ръцете на един некадърен авантюрист, който не рискува да предприема каквато и да било заплаха. И сега в лицето на Арно дьо Торож Орденът на тамплиерите имаше един велик магистър, ориентиран към преговори и примирия повече от своя

предшественик. Мъж, който приличаше на Раймонд от Триполи. За Арн Готски издигането на Арно дьо Торож имаше незабавен ефект. Веднага беше призван в Йерусалим, за да заеме поста на командор в града.

Абат Луи и брат Пиетро, двама цистерциански монаси, дошли в Светите земи по заповед на негово светейшество папата, по-късно щяха да си спомнят за пристигането си в Йерусалим със смесица от хубави преживявания и ужасни разочарования. В действителност очакванията им бяха други.

Както всички току-що пристигнали франки те имаха някакво свое мнение за Града на градовете. Представяха си го във възможно най-привлекателна светлина: с мраморно бели улици, павирани със злато. Но в действителност видяха неописуем безпорядък по уличките, заринати с боклук, където тълпата бръщолевеше с непонятни за тях думи и изрази. Като всички цистерциански монаси те мислеха, че братята им тамплиери са груби и недодялани селяни без образование, които сричат едва-едва „Отче наш“ на латински.

Първият, с когото случаят ги срещна, бе йерусалимският командор, който се обърна към тях с думи на същия този език, като че ли това беше нещо съвсем естествено. Веднага започнаха смислен разговор за Аристотел в очакване на великия магистър, когото искаха лично да видят.

Собствените покои на йерусалимския командор много напомняха за цистерциански манастир. Светският, дори атеистичен лукс, който те усетиха в града, тук отсъстваше. Дългата аркада, обърната към градския център, приличаше на свода на който и да е цистерциански манастир, стените ѝ бяха бели, без ни най-малък атеистичен оттенък. Домакинът ги нагости с вкусни ястия, в които нямаше никакво месо или пък други неща, забранени за един цистерцианец. Абат Луи беше проникателен мъж, който от малък бе учил в най-добрата школа, при монасите от Сито. В продължение на много години беше посланик на Светия престол. Учуди се, че знае толкова малко за този, когото наричаха йерусалимски командор, титла, която излъчваше някаква фрапантна високомерност и малко отговаряше на това, което абатът виждаше пред себе си. Бяха му казали, че Арн Готски е велик воин, довел до победата при Монжизар, където малък отряд тамплиери бе разгромил огромната армия на Саладин. Ето защо очакваше да се

срещне със съвременен предводител, равностоеен на този от римската армия — Велизарий, или най-малкото — боец, за когото съществува единствено войната. Ако Арн нямаше толкова белези по лицето и ръцете си, щеше да прилича на който и да е брат от Сито: погледът му бе спокоен, а тонът — умерен. Абат Луи се изненада много и не се сдържа да му зададе няколко въпроса. Бързо схвана с кого си има работа, след като научи, че тамплиерът е отрасъл в манастир. Имаше усещането, че вижда материализирана мечтата на свети Бернар за мъж воин в свещената война, а едновременно с това и духовно лице. Абат Луи досега не бе виждал тази мечта реализирана в живота.

Забеляза също, че домакинът им ядеше само хляб и пиеше само вода, макар да имаше всякакви видове гозби в чест на гостите. Трябваше да прояви търпение спрямо този велик мъж, придаващ достойнство на Ордена на тамплиерите. За абат Луи бе ясно, че при една такава първа среща не може да очаква изповед от страна на домакина, колкото и да му се искаше да научи повече за него. Самият той бе пратеник на Светия престол, носещ със себе си папска була, с която рискуваше да си навлече неприятности. Но се надяваше, че ще срещне разбиране в лицето на тамплиерите: великият магистър на ордена, с когото те без никакво колебание бяха решили да се срещнат, бе уважаван заради това, че притежава изключително добър интелект и при това на твърде високо ниво. А този, който носеше титлата командор на Йерусалим, се оказа, че е образован едва ли не като един архиепископ. Следователно такъв тип мъже не биваше да бъдат приемани като обикновени хора. С уважение трябваше да се отнесат и към самите тях, защото бяха под прякото подчинение на Светия престол, като ролята им беше едновременно и на съветници, и на посланици.

Когато великият магистър пристигна, масата беше разтребена и между мъжете вече се водеше приятен разговор за познанието, съмнението и вярата, за въпроса дали идеите представляват нещо, което се материализира в света на конкретното, или бяха нещо, което съществува единствено и само в небесните сфери. Абат Луи не можеше и да си представи, че ще води такъв разговор с един тамплиер. Арно дьо Торож се извини за закъснението си. Причината бе, че е бил повикан от краля на Йерусалим. Но все пак много бе държал да се

срещне още тази вечер с цистерцианските си гости и да разбере причината за тяхното пристигане.

Абат Луи си бе представял, че ще бъдат приети от великия магистър както подобава на посланици на Светия престол, макар че той самият вероятно бе далеч от мисълта да се държи като Велизарий.

И така, на абат Луи му беше трудно да пристъпи твърде смело към деликатния въпрос, за който бе дошъл. Но неговите събеседници не му оставяха избор. При този първи разговор те не биха се задоволили с недомлъвки и празнословия.

Без заобикалки той разказа каква е причината за неговото идване, а те го изслушаха внимателно, без да го прекъсват или пък да показват някакви чувства като изражение на лицата си.

В действителност архиепископ Гийом дьо Тир бе отишъл от Светите земи в Рим, за да присъства на третия църковен събор, като бе занесъл със себе си сериозни доказателства срещу тамплиерите и хоспиталиерите.

Според него понякога тамплиерите се противопоставяли доста открито на Светата римска църква. Алчни рицари ставали част от ордена, за да намерят път към Светите земи с цел забогатяване. Също така на своя глава тамплиерите решавали да поставят на вакантни длъжности хора, които са анатемосани. Това били осъдителни действия, които служели само за да отслабят силата на църквата и да я осмееят. Нещата се усложнявали още повече от факта, че и тамплиерите, и хоспиталиерите искали услугите им да се заплащат. Третият църковен събор в Латран и негово светейшество Александър III били решили да сложат край на тези комерсиални действия. Но все пак отказали да одобрят наказанията, за които епископът настоявал, че ще помогнат да бъде възстановено върховенството на църквата.

Абат Луи беше пратеник с була, съдържаща папския печат, която той извади и постави върху дъбовата маса.

В нея беше всичко, което току-що бе изрекъл гласно. Какъв отговор трябваше да предаде на негово светейшество?

— Кажи му, че нарежданията на Светия престол ще бъдат изпълнени веднага щом бъдат разгласени — отговори тихо Арно дьо Торож. — Тези нареждания са валидни от момента, в който великият магистър на ордена ги приеме. Следователно ние ще направим така, че възможно най-бързо да запознаем братята си с тях. Може да отнеме

време, но то няма да е загубено. Дали моят брат и приятел Арн Готски има мнение, различно от моето?

— Не — съвсем спокойно отговори Арн. — Тамплиерите правят какво ли не, за да финансират войната, която е толкова продължителна и скъпа. Удоволствие ще бъде за мене да ви информирам по-подробно утре, абат Луи. Но да водим някакви пазарлъци, свързани с църквата, е противно на нашите закони и този грях носи името симония^[1]. Лично аз смятам, че уговорените длъжности се дължат на симонията. Ето защо напълно се съгласявам с оплакванията на архиепископ Гийом и с решенията на Светия престол.

— И все пак нещо ми убягва — каза абат Луи, успокоен, но и изненадан от бързината, с която бе взето решението. — Как този грях е бил извършен, след като и двамата го осъдихте така жестоко?

— Нашият предшественик великият магистър Одо дьо Сен Аман, лека му пръст, бе на друго мнение — отговори Арно дьо Торож.

— Но не можехте ли, имайки предвид ранга, който заемате, да осъдите великия магистър за тази срамна постъпка, като му се противопоставите? — изненадано зададе въпроса си абат Луи.

Тази забележка предизвика усмивки по лицата на останалите, но той не получи отговор.

Арн повика един рицар, който да заведе абат Луи и брат Пиетро до техните стаи. Арн ги увери, че утре ще бъде по-добър домакин и се извини, че ги напуска така внезапно. И все пак трябваше да отиде при краля, който спешно искаше да го види заедно с великия магистър. Той се изправи и благослови присъстващите — действие, което по-скоро изненада абат Луи, отколкото да го обиди.

Двамата монаси бяха отведени в стаите, отредени за тях да пренощуват, първо обаче има показаха покоите, предназначени за светски посетители — украсени с фонтани и фаянс със сарацински мотиви. След това ги изпратиха до техните стаи — с четири бели варосани стени, подобни на онези, които по принцип обитаваха според традициите на ордена им.

Арно дьо Торож и Арн поеха към покоите на краля. Папската була щеше да лиши ордена от някои източници на доходи, но щеше да бъде добре най-сетне да се избавят от действия, които имаха съмнителен характер. Те можеха да бъдат доволни, че отсега нататък щяха да разполагат с инструкции, дадени им директно от негово

светейшество и че по този начин биха имали аргумент срещу недоволните.

Личните покои на краля бяха тесни и мрачни, защото негово величество се страхуваше от дневната светлина. Тя му пречеше да се движи.

Кралят ги чакаше на своя трон, обвит със син муселин, през който можаха да се различават само сенки. Говореше се, че сега кралят бил изгубил и двете си ръце.

Имаше само един прислужник в стаята — огромен глухоням нубиец, седнал върху възглавници близо до една от стените. Погледът му беше постоянно насочен към господаря му, за да може да реагира при най-малката реакция от негова страна.

Междувременно Арно дьо Торож и Арн влязоха, поклониха се безмълвно пред краля и седнаха върху две египетски възглавнички срещу необичайния трон. Кралят им заговори с твърде свеж глас на двадесетгодишен.

— Радвам се, че двама от най-добрите рицари се отзоваха на моя апел — започна той, след което пристъп на кашлица прекъсна речта му и той направи знак с ръка, който посетителите не разбраха. Нубийският роб отиде бързо при него и направи нещо зад синия муселин, което те също не разбраха. И двамата зачакаха тихо.

— Макар и да не съм още умрял, както някои си мислят и се надяват — поде отново кралят, — аз не съм лишен от грижи. Вие, тамплиерите, сте гръбначният стълб в защитата на Светите земи и исках да обсъдя с вас две неща далеч от недискретни уши. Ето защо ще говоря без заобикалки, нещо, което не бих си позволил при други обстоятелства. Готови ли сте да ме изслушате?

— Разбира се, господарю — отговори Арно дьо Торож.

— Добре — отвърна кралят, като се закашля отново. Все пак той не даде знак на роба си, а продължи да говори. — Първият въпрос касае новия архиепископ на Йерусалим. Вторият се отнася до военната ситуация. Повече ми допада да започнем с този за архиепископа. Както вече знаете, скоро ще се стигне до провъзгласяване на новия архиепископ, който трябва да застане на мястото на починалия Амори дьо Несл. Склонен съм да вярвам, че този избор засяга църквата, но, кълна се в светата Дева, че това е колкото нейна, толкова и моя работа. Засега имаме двама кандидати: Еракий, епископът на Кесария, и

Гийом, епископът на Тир. Да разгледаме плюсовете и минусите при двамата. Мисля, че Гийом е неприятел на тамплиерите, но той е и духовно лице, чиято честност в никакъв случай не може да бъде поставена под съмнение. Ераклий, ако ми позволите да бъда честен, е от този вид негодници, които не се срещат рядко в страната ни. Той е като палаво дете, освободено от задръжки, и е прословут със своите развратни навици. Добавям още, че той е любовник и на майка ми — въпреки че не е единственият такъв. Но изглежда, че той не е ваш неприятел, а точно обратното. Както сами можете да се убедите, не липсват солидни аргументи във всяко едно от двете блюда на везната пред нас. И така, какво е вашето мнение по въпроса?

Ясно беше, че Арно дьо Торож трябваше да отговори веднага и съвсем очевидно бе, че е затруднен да го направи. Докато той се впусна в една дълга тирада за безкрайното благоволение на Господ, давайки си по този начин време да помисли, докато говори, Арн се учуди на енергията и решителния дух, които младият крал притежаваше, макар и умиращ от неизлечима болест, което пък го принуждаваше да се крие от погледа на своите събеседници.

— И за да завърша — най-сетне каза Арно дьо Торож, след като дългата реч му позволи да премисли и да успее да каже нещо умно, — тамплиерите се страхуват да изберат архиепископ, който им е неприятел. Но все пак е добре Йерусалимското кралство да има един достоен и справедлив човек за върховен пазител на Истинския кръст и на Божия гроб. А избирането на един грешник на подобен пост би било грях. И в този случай Божият промисъл лесно може да бъде разгадан.

— Несъмнено — отвърна кралят, — но в случая става дума за някой, който си мисли, че е много по-могъщ от Господ, а именно моята майка Агнес. Знам, че това решение трябва да бъде взето от епископите на Светите земи, което те трябва да узаконят чрез своя вот. Известно е, че тези божии служители са лесно подкупни. Но аз взех решение. И между впрочем ще се хареса на всички — на вас, на мене и на майка ми. Бих искал да знам враждебно ли са настроени тамплиерите към един от двамата кандидати. Слушам ви.

— Изборът между един грешник, който ни е изгоден, и един божия служител, към когото не сме благосклонни, не е лесен, господарю — отговори Арно дьо Торож.

Със сигурност отговорът му нямаше да бъде такъв, ако можеше да предвиди бъдещето.

— Добре — въздъхна кралят, — в такъв случай нашият архиепископ ще е малко по-различен, понеже сега всичко е в ръцете на майка ми. Ако Господ е толкова справедлив, колкото вие, рицари тамплиери, смятате, предполагам, че Той ще удря със своите мълнии всеки път, когато Ераклий се доближи до млад роб, омъжена жена или пък дори до някакво магаре. И така! Другото нещо, което искам да обсъдя с вас, е военната ситуация. Тук, както знаете, всички ме лъжат и има случаи, когато ми е била необходима година, за да разбере онова, което действително се е случило, както например победата ни при Монжизар. Големият победител там първо бях аз. Разполагах със свидетели, които бяха видели свети Георги да язди над главата ми в небето и не знам си кой още. Но вече знам, че ти, Арн Готски, донесе победата. Нали не греша?

— Истина е — отговори малко колебливо Арн, защото кралят се обърна директно към него и Арно дьо Торож не можеше да даде отговора вместо него, — че по време на тази битка тамплиерите се справиха с близо три-четири хиляди воители от най-добрите отряди на Саладин. Но истина е още, че редовната армия на Йерусалим се справи с пет хиляди воители.

— Това ли е твоят отговор, Арн Готски?

— Да, господарю.

— И кой беше начело на рицарите тамплиери по време на тази битка?

— Аз, господарю, с божията помощ.

— Добре. Не съм сбъркал. Предимството с рицарите тамплиери, а е ясно, че ти си част от тях, Арн Готски, е, че те не те предават. Така искам да изживея последните си години, но се страхувам, че такава милост няма да ме сполети... Кажете ми нещо за военната ситуация в момента.

— Трудна е, господарю — започна отговора си Арно дьо Торож, преди да бъде прекъснат от краля.

— И таз добра! — въздъхна кралят тежко. — Ако бях заобиколен единствено от хора като вас, които говорят само истината... Може би трябва да задам въпроса на Арн Готски, драги мой велик магистре, без

да наруша каноните на ордена ви, нито да засегна личната ви чест и достойнство?

Арно дьо Торож само леко се поклони.

— Много добре! — рече кралят.

— Положението може да бъде описано в следващите няколко изречения, господарю — започна да говори Арн, с леко несигурен глас. — Изправени сме пред най-лошия си враг, който някога е заставал срещу християните, по-лош от Занги, дори от Нуредините. Саладин успя да обедини почти всички сарацини срещу нас и това го прави изключително способен предводител. Загуби само една битка, тази, която ваше величество спечели при Монжизар. Между впрочем обаче, той спечели всички важни сражения. Ще трябва да укрепим позициите си във франкските колонии, ако ли не, ние сме загубени или затворени в крепостите и градовете ни, което не може да продължи вечно. Ето, накратко, това е положението.

— Споделяте ли това виждане, велики магистре? — попита малко грубо кралят.

— Да, господарю. Положението е точно такова, както го описа командорът на Йерусалим. Ще трябва да призовем свежи сили от различните ни страни. Саладин е много различен като противник от всички тези, които сме имали до този момент.

— Ами добре, така да бъде. Ще изпратим бързо вестител до германския император, до английския крал и до франкския крал. Ще проявите ли желание да участвате в една от тези мисии, велики магистре?

— Да, господарю.

— Даже и ако Роже дьо Мулен, великия магистър на Ордена на хоспиталиерите трябва да бъде там?

— Да, господарю. Роже дьо Мулен е изключителен човек.

— И ако дори и новият архиепископ на Йерусалим бъде там, а нощем да ви мъчи недоверие към него?

— Да, господарю.

— Отлично. Нека бъде така. И още един последен въпрос: Според вас кой е най-добрият предводител между всички светски рицари на франкските колонии?

— Граф Раймонд от Триполи, след това Балдуин дебелия, господарю — без колебание отвърна Арно дьо Торож.

— А кой е най-лошият? — попита на мига кралят. — Дали случайно това не е любовникът на сестра ми, Ги дьо Лузинян?

— Да сравним Ги дьо Лузинян с един от двамата мъже, които споменах преди малко, е все едно да сравняваме Давид с Голиат, господарю — отговори Арно дьо Торож, покланяйки се малко иронично, нещо, което накара краля да се замисли за момент.

— Мислиш ли, че Ги дьо Лузинян би победил граф Раймонд, велики магистре? — попита той така, сякаш се забавляваше след този кратък прилив на мисли.

— Това не е точно така, господарю. Според Светото писание, Голиат бил най-добрият от всички воители, а Давид — едно дете без никакъв опит. Ако Господ не се е намесил, Голиат е щял да спечели хиляда победи от хилядата битки срещу Давид. Ако Господ даде на Ги дьо Лузинян една също толкова ефикасна подкрепа както на Давид, той безспорно ще бъде непобедим.

— А ако Господ му обърне гръб точно в този момент? — с усмивка зададе въпроса си кралят, от което пък се закашля леко.

— В такъв случай битката ще завърши за отрицателно време — отговори Арно дьо Торож.

— Велики магистре и командоре на Йерусалим — обърна се кралят в нов пристъп на кашлица, правейки знак на своя нубийски роб да дойде, — с удоволствие бих си общувал с хора като вас дълго време, но здравето ми не позволява. С Божията благословия ви желая спокойна нощ.

Двамата мъже едновременно станаха на крака, като си размениха притеснени погледи, докато слушаха храченето и неприятните гърлени звуци, идващи иззад синия муселин, закриващ краля. След това се обърнаха и излязоха тихо от стаята.

За свое голямо учудване абат Луи бе събуден от Арн Готски много преди сутрешната молитва. Той бе дошъл сам да ги потърси, него и брат Пиетро, с намерението да ги отведе да чуят сутрешната служба в двореца на крал Балдуин. Двамата монаси бяха прекарани от рицаря през лабиринт от коридори и стаи, докато изкачиха слабо осветената стълба и се намериха внезапно насред широка църква с

посребрен купол. Тя вече бе препълнена с около стотина рицари и още наполовина толкова сержанти, които бяха застанали покрай стените.

Абат Луи хареса сутрешната служба. Бе впечатлен от смайващата красота на пеенето на тези воители, които бяха страховити на бойното поле.

След литургията Арн придружи своите гости на една обиколка из града, каквато всички пристигащи в Йерусалим желяеха да направят. Той им обясни, че щеше да е по-добре, ако я направят сега, рано сутринта, преди многобройната тълпа от поклонници да изпълни пространството.

Прекошиха зоната на тамплиерите и се оказаха пред гледката на Божия храм, чийто златен купол беше зашеметяващ. Арн им каза, че може да го посетят, защото днес е ден за чистене и нито един поклонник няма да бъде допуснат вътре.

После излязоха през златната врата и се изкачиха към Голгота, по която още не бяха нахлули поклонници и търговци. По пътя, по който Иисус беше страдал, за да умре накрая на кръста, изкупвайки греховете на хората, тримата се молиха дълго и пламенно. Вървяха по Виа Долороса (Пътя на плача) през пробуждащия се град, следвайки последните стъпки на Божия син по време на неговите последни мъчения, за да стигнат накрая до църквата на Божи гроб. Тя още беше затворена и отвън я пазеха четирима сержанти, които веднага отвориха вратата и пушнаха командора на Йерусалим и неговите посетители.

Външната част на църквата беше прекрасна със своите изчистени аркади, чийто стил бе познат на абат Луи, Арн и брат Пиетро. Точно обратното, вътрешността на сградата създаваше едно усещане за смут, което се дължеше на следите, които бяха оставили многобройните вероизповедания.

Една от нейните части изобилстваше в позлата и образи с много ярки крещящи цветове, в които абат Луи веднага разпозна еретичния стил на византийците. Останалите части пък заимстваха от други стилове, които не му бяха познати. Арн обясни, че едно такова разпределение в църквата предвиждаше свободен достъп на всички християни до Божи гроб. За него там нямаше нищо странно.

Като слизаха по каменните стълби, отвеждащи ги до криптата „Света Елена“, цистерцианските свещеници останаха смаяни от пищността на мястото, от което ги побиха и тръпки. Арн също,

изглежда, се вълнуваше като своите гости. Те стояха коленичили в продължение на няколко минути пред надгробната плоча. Намираха се в сърцето на християнството, на мястото, където не можеше да не изпиташ страхопочитание.

Абат Луи бе толкова развълнуван от това посещение, че не знаеше дори колко време бе останал да се моли на Божи гроб, какво бе изпитал, какви видения бе имал там. Трябва да беше минало много време, защото когато излязоха на дневна светлина през главния вход на църквата, бяха посрещнати с ругатни от разгневената тълпа, чието влизане в Божия храм бе спряно от четирима сержанти. Шумът утихна, когато хората разбраха, че това бяха самият магистър на Йерусалим с духовници, негови гости, които излизаха от криптата.

На връщане Арн предпочете друг, по-светски маршрут, който през пазара ги отведе до вратата на Яфа в зоната на рицарите тамплиери. Миризмата на подправки, на прясно месо, на птици, на кожа, платове и метал дразнеше обонянието на чужденците. Абат Луи мислеше, че всички тези хора, говорещи неразбираеми езици, бяха неверници, но Арн му обясни, че почти всички са християни, живеещи из франкските колонии много преди пристигането на кръстоносците: сирийци, копти, арменци, маронити и много други общности, за които абат Луи още не бе чувал.

Арн му разказа, че съдбата на тези християни беше доста жестока, защото когато кръстоносците дошли тук, не знаели, че тези хора са християни. Видът им не ги правеше много по-различни от турците и сарацините. В началото те били избивани почти толкова от неверниците, колкото и от тези, които изповядваха тяхната вяра. За щастие това варварско време бе отдавна приключило.

Когато най-сетне посетиха Божия храм на площада, те се помолиха близо до жертвената скала на Исаак, където Иисус бе предаден в ръцете на Господ.

Абат Луи оцени красотата на църквата, макар че и тя му бе малко чужда. Арн разчете без проблем написаното от неверниците, гравирано със златни и сребърни букви по камъка на стените. Абат Луи се учуди, че тези нерелигиозни текстове още не бяха заличени, обаче Арн му обясни спокойно, че никой не намира в тях ерес. По-голямата част от християните не можеха да четат езика на Корана и смятаха, че тези писания носят само религиозно значение. А за този, който беше

способен да ги разгадае, съдържанието на текстовете съответстваше изцяло на праведната вяра. Все пак трябваше да се допусне, че неверниците почитат Господ по същия начин както и християните.

Отначало абат Луи се възмути, след като чу Арн да чете тази ерес с лекота, ала запази тези мисли за себе си. Все пак имаше същите предубеждения като на всички, които се намираха в Светите земи за първи път.

Бе дошъл часът, в който се пееше триодът (молитвата от три богослужебни песни), и те забързаха, за да не закъснеят с пристигането си в храма на Соломон. После се качиха до помещенията, предназначени за великия магистър, където вече чакаше разнородна тълпа — от рицарите на Светите земи до занаятчии и мюсюлмански търговци.

Арн Готски се извини на духовниците, които бе съпровождал досега, че има неотложни занимания. Увери ги все пак, че ще дойде преди следващата служба.

Той удържа на обещанието си и после отведе гостите си под арката, където им предложи освежителна напитка, която нарече цитронада. А той самият не пиеше нищо друго, освен вода.

Това беше удобен случай за абат Луи да го попита дали се е изповядвал скоро, на което Арн отговори положително, без да дава повече обяснения. Но веднага си даде сметка, че това не бе достатъчно. Тогава разказа, че е споделял всичко пред отец Хенри, негов най-скъп изповедник, който бе в манастира Варnhem в страната на готите. Лицето на абат Луи светна и той каза, че познава много добре въпросния монах. Срещал го е много пъти на съвета на канониките в Сито. Впрочем, отец Хенри имал доста интересни неща за разказване около християнизиранието на тези диви народности. Колко малък бе светът!

Арн имаше усещането, че до него е достигнало нещо близко и скъпо от далечната му северна родина, и за миг той се потопи в спомени от времето на Варnhem и на „Школата на живота“, спомни си и за прегрешенията си, които бе изповядвал пред отец Хенри, сред които намираше място и най-неразбираемият от всичките му грехове: любовта му към Сесилия, станала причина за неговото изкупление в Светите земи.

Без заобикалки Арн разказа на абат Луи това, което му се бе случило от момента на първата му среща с изповедника му до деня, в който бе станал рицар на Йерусалим. Като човек с опит в изповядването, за абат Луи не беше трудно да долови тъгата, с която бе пропит разказът на рицаря. И той предложи да заеме мястото на предишния изповедник на Арн, защото в Светите земи тамплиерът не можеше да се надява, че ще срещне по-близък от него до отец Хенри. След момент на колебание Арн прие и брат Пиетро отиде да потърси епитрахила на своя абат, преди да ги остави сами.

— И така, синко мой? — започна абат Луи, след като прекръсти Арн и се подготви да приеме изповедта му.

— Прости ми, отче, задето съгреших — започна с въздишка Арн, сякаш за да набере сили. — Извърших голям грях. Аз обаче го задържах дълго време в себе си, което и усложнява моя случай. Но най-лошото е, че считам стореното за станало при защита.

— Ще се наложи да обясниш по-подробно, синко, ако искаш да те разбере и да ти дам съвет или опрощение — отвърна абат Луи.

— Убих християнин и го извърших в изблик на гняв — започна Арн, след като се поколеба за миг. — Скривайки греха си, аз се издигнах и получих пост, за който смятам, че съм недостоеен.

— Твоята жажда за власт ли те е подтикнала да извършиш тази постъпка? — попита загрижено абат Луи. Работата беше като че ли твърде деликатна.

— Не, отче мой, мога честно да заявя, че не става въпрос за това — без да се колебае отговори Арн. — Както разбрахте, воители като мене и Арно дьо Торож имат огромна власт в нашия орден и затова е важно да се знае какви са те, защото запазването на християнската власт в Светите земи зависи от това. Арно дьо Торож е велик магистър, уважаван от голяма част от рицарите. Аз самият съм по-достоеен да бъда командор на Йерусалим от много други. Но това не е защото нашата вяра е по-чиста от тази на останалите, нито защото ние сме най-добрите духовни предводители или пък сме най-способни да ръководим рицарите в битки, а защото ние сме рицари, които желаят мир — тези, които искат война, наистина ни водят до погроми.

— И ти признаваш, че си извършил греха си в името на доброто за Светите земи? — попита Луи с едва доловима ирония, която изцяло убягна на Арн.

— Да, отче, така е — отговори той.

— Кажи ми, синко — продължи абат Луи, — колко души си убил, докато си бил рицар?

— Невъзможно е да знам, отче. Не по-малко от петстотин, не повече от хиляда и петстотин, така ми се струва поне. Човек никога не знае какво се случва, когато копието или стрелата достигнат своята цел. Аз самият бях тежко раняван осем пъти, поради което сарацините несъмнено ме смятат за мъртъв.

— Сред хората, които си убил, има ли християни?

— Да, със сигурност. Както има сарацини да се бият на наша страна, така и християни се присъединяват към неверниците. Но тези същите не се броят, защото правилникът не ни забранява да воюваме срещу неприятеля със стрели, да го пронизваме с мечове или пък да хвърляме срещу него копия. Не ни е възможно да разпитваме враговете си за вярата им всеки път, когато насочваме оръжие.

— Защо тогава смъртта на този християнин е грях? — попита абат Луи, очевидно много заинтригуван.

— Едно от нашите основни правила за чест е следното — тъжно отговори Арн, — когато изваждаш меч си, да не мислиш за този, когото убиваш, а да мислиш за този, чийто живот ще спасиш. Винаги съм се старал да изпълнявам това правило на практика и особено в оня момент, когато трима обезумели мъже се опитаха да убият за свое собствено удоволствие жени, деца и старци, намиращи се под закрилата на управника на Газа. Аз бях този управник.

— Дългът ти не беше ли да пазиш тези, които са били под твоя закрила, дори и срещу християни? — попита абат Луи натъжен.

— Да, разбира се. И се опитах да запазя двама от тези християни. Ако те са мъртви, не е по моя грешка. Подобно нещо се случва често на война. Тук по-тежко е това, което се случи с третия. Аз го пощадох отначало, както и трябваше. А той ми се отблагодари, като уби моя кон и аз незабавно от ярост направих същото с него.

— Лошо е наистина — въздъхна абат Луи, който не вярваше вече в лесния изход от ситуацията. — Убил си християнин заради един кон?

— Да, отче, точно това е моят грях.

— Това е лошо, наистина много лошо — каза абат Луи, поклащайки тъжно глава. — Но обясни ми едно нещо, което не

схванах много добре. Конят не е ли нещо изключително важно за вас, рицарите?

— Един кон понякога може да ти е по-близък приятел дори от твоите братя рицари — отговори натъжен Арн. — Привързаността към него може да предизвика, отче, нещо необмислено или най-малкото някаква ругатня, но аз трябва да ви кажа истината. Животът ми зависеше от връзката, което имах с моя кон. Ако разполагах с по-малко добър от този, когото уби християнинът, щях от доста време да съм мъртъв. От млади бяхме привързани един към друг и той ми е спасявал толкова пъти живота, че даже не мога да ги преброя. Водехме заедно едно дълго съществуване като воители.

Абат Луи бе странно развълнуван от подобна изповед на детинска обич спрямо едно животно. Но за малкото време, което беше прекарал тук, на това място, се бе научил, че в Светите земи много неща бяха различни. Ето защо той не допусна прибързано решение. В очакване на наказанието си Арн трябваше да се обърне отново към Господ и да Му поиска прошка за своя грях.

Двамата се разделиха и Арн, стъпвайки тежко, си тръгна, за да се заеме с други неща, които не можеха да търпят отлагане.

Абатът остана да седи замислен под арката и се зае да решава сложния въпрос, на който се бе натъкнал. Той обичаше трудните ситуации.

Християните, за които му беше говорил Арн, са се готвели да убият жени и деца — абат Луи не разбра, че става въпрос за бедуини, защото Арн така и не го уточни, смятайки, че е без особено значение, точно обратното на това, което би направил някой, пристигнал отскоро в Светите земи.

Беше малко вероятно, че Господ ще иска да защити злодеите, помисли абат Луи, следвайки потока на мислите си. Не беше чудно и това, че Той бе изпречил един тамплиер на пътя им. Двама от тях бяха получили наказанието, което заслужаваха. До тук нещата бяха прости.

Но да убиеш християнин заради същество, лишено от душа, а освен това и в изблик на ярост, ето това бе сложното. За да намери разрешение на проблема, трябваше да се помъчи философски да разбере това, което Господ искаше. Ако се приеме версията, която Арн бе изложил (а тя бе напълно искрена), това животно бе изпратено от Господ, защото е осигурило възможност на своя господар да убие

стотици неприятели от чуждата вяра. Не можеше ли то да има стойност, колкото всеки друг, поел кръста и станал част от Светите земи с повече или по-малко достойни мотиви? От гледна точка на теологията беше ясно, че въпросът е: не. Нанасяйки фаталния удар на това животно обаче, злодеят е имал намерение да убива невинни жени и деца за свое собствено удоволствие. И затова не беше чудно, че Господ е изпратил своето наказание в лицето на рицаря.

Това бе обективната страна на нещата. Най-големите трудности изникваха, когато се вземеше предвид субективният аспект на проблема. Арн Готски бе нарушил канона съзнателно, давайки си сметка защо извършва това деяние. Той не беше съгрешил по невнимание. Беше образован и говореше отличен латински със смешен бургиньонски акцент, напомнящ приятеля му отец Хенри, в което между другото нямаше нищо изненадващо. Неоспоримо бе, че той бе съгрешил съзнателно и че това не подлежеше на съмнение.

Проблемът отваряше трети аспект. Абат Луи беше изпратен в Йерусалим от Светия престол с цел шпиониране. Задачата, поставена от папата, беше необяснимо усложнена от факта, че служителите на църквата в Светите земи не спираха да доносничат един за друг. Всеки настояваше за принудителното отстраняване на съперника си или собственото си възстановяване на поста, сплетничеше спрямо противника си, обвинявайки го във всякакви видове грехове, всички лъжеха най-безсрамно. Положението се усложняваше и от това, че в Светите земи имаше повече епископи отколкото навсякъде другаде по света. А да се опиташ да отсееш от Рим истинското от фалшивото във всички твърдения, беше почти невъзможна задача.

Ето защо негово светейшество бе поверил на абат Луи мисията да бъде очите и ушите на Светия престол в Йерусалим, но без да разкрива тази тайна на когото и да било.

При тези обстоятелства каква би била ползата от тази изповед? Арн Готски да остане командор на Йерусалим в армия, подвластна на Светия престол, или да бъде заместен от който и да било грубиян и невежа? Отговорът на този въпрос бе съвсем очевиден. Ако Арн Готски бъдеше опростен, той щеше да продължи да идва при абат Луи. Това щеше да улесни неговата свещена мисия. Всичко друго беше маловажно на фона на тази основна задача, включително и грехът на тамплиера, състоящ се в това да убие нещастния християнин в изблик

на ярост. Следователно Арн Готски можеше да получи опрощение още утре, но абат Луи не се поколеба да извести по този въпрос и Светия престол в своето първо писмо до него, желаейки това опрощение да получи и папско потвърждение. Така проблемът щеше да бъде разрешен.

Когато на следващата сутрин Арн откри абат Луи на същото място преди сутрешната молитва, той бе опростен за своите грехове в името на Отца, Сина и светата Дева. Но точно в момента, когато двамата мъже коленичиха, за да поискат опрощение, абат Луи бе стреснат от раздиращ вик, идващ от дълбочината на мрака. Той вече бе чувал този глас, но не му се бе отдавал случай да разбере какво става.

Виждайки уплахата му, Арн го успокои, обяснявайки му, че ставаше въпрос за мюезин — викач, призоваващ мюсюлманите за молитва и славословещ, че Бог е велик. Когато разбра, че враговете на праведната вяра се отдават в пълно спокойствие на своите ужасни молитви наред самия Свещен град, абат Луи тотално загуби представа за нещата. Но моментът не беше подходящ, за да обсъжда този въпрос.

Арн възхвали Бога за неговата снисходителност. Но беше леко изненадан, че може да се опрости един такъв грях без друго наказание освен това — една седмица на сух хляб и вода.

За втори път Арн бе опростен за убийство на християнин. Още твърде млад, почти дете, той се бе защитил от двама селяни, които се бяха опитали да го убият, набеждавайки го за нещо, което не е извършил. За да го опрости, неговият изповедник установи, че мъртъвците бяха съгрешили и че Дева Мария се бе намесила, за да защити любовта на една млада девойка. Арн не си спомняше много добре онова, което отец Хенри разказваше след това, но той бе получил своето опрощение. Това бе важното.

Единственият грях, за който не бе получил прописан през живота си, бе, че обичаше Сесилия. Това стана причина за неговия обет, от който оставаше малко време, докато получи пълно опрощение от Господ. Той изкупваше този грях вече двадесет години. Въпреки това обаче все не успяваше да разбере защо бе получил най-жестокото наказание в живота си тъкмо заради този грях.

Арн не разбираше също защо Бог го бе изпратил толкова далеч, в Светите земи. Несъмнено през това време, прекарано тук, той бе отнел

живота на много хора. Но наистина ли това бе единствената цел на Господ, която Той имаше по отношение на него?

Новият архиепископ на Йерусалим — най-високопоставеният служител в римокатолическата църква след негово светейшество, не изпитваше никакво желание да преодолее своята лоша репутация. Дворецът му, разположен недалече от този на краля, много скоро стана известен на всички като място на разврата. Хората плюеха при преминаването на своята владетелка, на която бе даден прякорът Госпожа патриаршата, когато идваше на посещение в Свещения град. Що се отнася до това, че Агнес дьо Куртене недоволстваше, че нейният любим ухажва други жени, обясняваха й съвсем просто, че и тя имаше връзки с други мъже.

Начинът, по който бе избран новият архиепископ, остана завинаги неясен. Епископ Гийом дьо Тир, който се очакваше (поне според тези, които разбираха нещо от случващото се в църквата) да заеме този пост, бе загубил битката срещу корумпирания Еракий. Веднага след този мъчителен неуспех Гийом бе отстранен под претекст, че има многобройни грехове, за които впрочем можеше да бъде сигурно, че не ги е извършил. Но Еракий не смяташе така.

Гийом бе изправен пред изпитания, докато действията на неговия съперник бяха забулени от съдбата с воала на целомъдрието. Той реши да отиде до Рим, за да помоли от Светия престол отмяна на отстраняването си. Всички бяха убедени в успеха му. Някои като Еракий например дори смятаха, че е способен да разкрие определени факти, които можеха да поставят под заплаха трона му на нов архиепископ на Йерусалим.

За нещастие на Светите земи Гийом бе отровен малко след неговото пристигане в Рим и документите, които той носеше, изчезнаха мистериозно. Еракий нямаше от какво да се страхува повече. Самият Саладин не знаеше до каква степен интригите успяваха да бъдат от полза за него. Спокойствието, което настъпи след смъртта на Гийом дьо Тир, бе прекъснато по обичайния начин. Рено дьо Шатийон не успя да устои на изкушението, след като виждаше как преминават керваните с търговци пред неговия замък в Керак, Йордания. Той възобнови грабежите си.

Младият умиращ мъж, който царуваше в Йерусалим, скоро се оказа неспособен да удържи своите васали и войната със Саладин беше неизбежна.

Както много пъти досега, Саладин прекоси Йордания през езерото Тивериада и предприе опустошаване на Галилея с надеждата, че ще разбие християнската армия в една решаваща битка.

Заради брака си със сестрата на краля интересуваният се само от хубави коне Ги дьо Лузинян в този момент беше наследник на трона. По този начин той бе станал и предводител на кралската армия и сега трябваше за пръв път в живота си да се изправи начело на нея срещу Саладин. Не беше лесна задача. Между другото бе против волята му и идването на Раймонд от Триполи, и критичното отношение на рицаря към заповедите му, както и към неговите воини. Но тамплиерите и хоспиталиерите дадоха на Ги голям брой рицари.

Великият магистър на тамплиерите довери командването на отрядите на своя приятел Арн Готски. Хоспиталиерите от своя страна бяха под заповедите на Роже дьо Мулен.

Когато християните и сарацините се сблъскаха за пръв път в Галилея, Ги дьо Лузинян бе отрупан с противоречиви съвети, които усложняваха още повече неговото пълно объркване. Арн, който отново бе получил позволение да има бедуински съгледвачи, твърдеше, че вражеските орди, които бяха забелязани, бяха само една малка част от това, което се криеше по-надалеч, затова християните не биваше да атакуват. А на това се надяваше Саладин. Самата арабска конница едва ли щеше да нападне. И ако все пак се решеше на настъпление, тя щеше да загуби, защото християните притежаваха изключително много пехотинци. Последните бяха способни отдалече да изпратят срещу неприятеля толкова гъста градушка от стрели, та небето да не може да се види. Арабската конница, настъпваща срещу такъв облак от стрели, щеше бъде повалена, преди още да е влязла в контакт с неприятеля.

Някои от благородниците и самият брат на Ги — Амори дьо Лузинян, втори командващ кралската армия, искаше незабавно да се атакува с цялата християнска конница, защото беше убеден, че неприятелят е загубил много жертви. И братът на Агнес — Жослин дьо Куртене, също сдобил се с важен пост в кралската армия, се произнесе за атака.

Естествено, Роже дьо Мулен, великият магистър на хоспиталиерите, беше готов да се опълчи на всичко, казано от тамплиерите. Но с помощта на Арн Готски той разбра, че една подобна атака щеше да бъде пълна лудост. Рискът да попаднат в същия капан както при Марж Айун бе голям. При това положение неопитният военачалник Ги дьо Лузинян се оказа неспособен да взема категорично решение.

Накрая очакваният сблъсък не се състоя. Нямаше нито победа, нито провал. Тактиката на Саладин пропадна. Той действително искаше да предизвика тежката конница на християните да се втурне след първата лесна жертва, за да може по този начин да ги придърпат към капана, който ги очакваше малко по-далече. Саладин нямаше никакво намерение да атакува с леката си конница добре укрепената християнска армия.

Тази несъстояла се битка, която не беше единствената по рода си, нямаше значение за Саладин. Нищо не заплашваше властта му нито в Кайро, нито в Дамаск и нямаше смисъл да се занимава с някакъв като Ги. Прецени, че скоро ще му бъде предоставен друг случай.

Ситуацията не бе добра за Ги дьо Лузинян. Трябваше да приеме с примирение вестта за новите грабежи в Галилея, извършени от армията на Саладин, която отприщи енергията си след несъстоялата се битка.

На връщане в Йерусалим на Ги му беше трудно да се защитава срещу тези, които твърдяха, че е можел да победи Саладин. Всички се съюзиха срещу него, включително и неговата тъща, която се вживя в ролята на главен военачалник.

Крал Балдуин IV вече бе изцяло сляп и неспособен да се предвижва сам. Не беше в състояние да сложи край на лавината от оплаквания срещу Ги дьо Лузинян, когото смятаха за неспособен, нерешителен и слабохарактерен. Всички бяха единодушни, че такъв мъж не би могъл да бъде крал. Той бе само заплаха. Трябваше да се направи нещо, защото времето притискаше Балдуин. Прокаженият крал усещаше все повече приближаването на смъртта. И затова той се нае да обучи шестгодишния син на Сибила, също наречен Балдуин, за свой наследник. Що се отнася до Ги дьо Лузинян, той го назначи за граф на Ашкелон и Джафа, но с условието, че задължително ще живее в първия от тези градове, за да не трови повече с присъствието си

живота в двореца на Йерусалим. С небезизвестните си проскърцвания на зъби и бурни протести Ги тръгна към Ашкелон в компанията на Сибила и на нейния малък син. Лошото здраве на това дете бе познато на всички. Тактиката да се направи от него наследник на короната беше преди всичко начин да се противодейства на властническите амбиции на Ги дьо Лузинян.

Въпросът сега беше да се разбере кой от двамата ще умре пръв — двадесет и четири годишният крал или малкият Балдуин, който беше само на шест. Господ единствен можеше да реши.

Абат Луи трябваше да чака много месеци в Свещения град, преди да намери случай да се срещне едновременно с Арно дьо Торож и Арн Готски. Двата често бяха на различни мисии; първият уреждаше всичките деликатни въпроси, появяващи се в сърцето на ордена, от християнска Армения на север до Газа на юг. Вторият, защото непрекъснато бе задължен да инспектира различните крепости на ордена. И все пак абатът държеше много да ги види заедно и по възможност, на спокойствие. Онова, което имаше да им съобщи, бе от изключителна важност. Като им го кажеше, той нямаше как да не разкрие тайната си. Двата мъже щяха да разберат, че не беше какъвто е монах, дошъл на поклонение, а пратеник на Светия престол с разузнавателна мисия. Имаше чувството, че от известно време Арн се съмнява в това. Гостоприемството от негова страна беше изключително. Абат Луи се настани в седалището на тамплиерите, вместо да го отпратят в цистерцианския манастир. По този начин беше много близо до самата власт, идеален ключов пост за човек с неговата мисия.

Ако Арн бе разбрал естеството на задачата му в Свещения град, това можеше да си обясни подобно гостоприемство. Но абат Луи не беше напълно убеден в това. Този странен рицар му беше станал изключително скъп. И двамата разговаряха дълго време по светски и религиозни въпроси, както Арн бе правил със своя стар изповедник в манастира в далечната страна на готите, чието име абат Луи бе забравил.

Една вечер, при залез-слънце, Арно дьо Торож и Арн Готски седнаха заедно с него под арката. Те се пошегуваха с шумовете и миризмите, които идваха от града, и ходът на разговора не беше много подходящ за това, което абат Луи трябваше да им каже.

Тези двама достойни мъже от Ордена на тамплиерите бяха физически съвършено различни. Единият бе едър, с тъмни коси, с много жив темперамент, умен и бърз в отговорите си, какъвто трябва и да бъде един такъв мъж в кралския двор. Другият беше рус до такава степен, че брадата му изглеждаше бяла. Имаше светлосини очи и изглеждаше почти хилав до своя приятел. Освен това бе уравновесен и често лаконичен. Казано накратко, те представляваха огньовете на Юга и ледовете на Севера. Но и двамата бяха верни на каузата на християнството и опазването на Божи гроб. Абатът си мислеше, че свети Бернар би се умилил пред гледката на тези двамата, защото нямаше повече накъде да се vyplъщава идеалът, който си беше създал светецът за една армия, жертваща се в името на Господ.

Към това се прибавяше и нещо, което абат Луи най-трудно си обясняваше. Ако им подрежеха брадите и им наденеха по едно монашеско расо вместо белите им мантии с кървавочервени кръстове, тези мъже, еднакво образовани и с рицарски обноски, щяха да влязат в който и да е манастир и да застанат редом до духовници като отец Хенри.

Имаше нещо неразбираемо: и двамата бяха сред най-добрите воители на света, които караха врагът да трепери от страх. Но и двамата притежаваха благ поглед и интелигентен начин на изразяване. Несъмнено заради всичко това те vyplъщаваха мечтата на свети Бернар.

Преди да пристъпи към темата, която го вълнуваше, абат Луи започна да се моли мълчаливо с приведена глава. Останалите двама разбраха веднага и замълчаха на свой ред, за да го изслушат.

Абат Луи им разкри истината, че е натоварен от Светия престол със специална мисия и че цистерцианските монаси, които постоянно сновяха насам-натам мълчаливо около него, трябваше да носят до Рим писма, предназначени лично за папата.

Двамата му събеседници сякаш не се изненадаха особено от това разкритие и бе невъзможно на абат Луи да разбере дали те вече знаеха неговата тайна.

Но писмата бяха вече пристигнали в курията, канцеларията към папския двор, и нещата около един не особено приятен въпрос бяха известни.

Ераклий, архиепископът на Йерусалим, смяташе за един от най-доверените си хора Плейдон, който бе беглец от еретичната църква на Константинопол. Трудно можеше да се определи това, с което се занимаваше последният, но той стоеше зад повечето безчинства, ставащи в двореца на архиепископа.

Двамата събеседници на абат Луи повдигнаха вежди, за да изразят учудването си, че абат Луи бе успял да разбере истината за действията на това недостойно за уважение лице. Ала абатът още не бе разкрил най-страшното. Архиепископ Гийом дьо Тир бил отровен в Рим, точно преди да бъде приет на аудиенция при Светия престол. От дълго време било известно, че става въпрос за убийство, защото следите в стаята на мъртвеца, както и цветът на неговото лице, когато го открили, не оставяли ни най-малко съмнение по този въпрос.

Сега обаче бе известна самоличността на дошлия да го посети час преди смъртта му. Не беше никой друг освен Плейдон. Това обясняваше и мистериозното изчезване на документите, които архиепископът бе възнамерявал да предостави при аудиенцията.

И така, Светият престол не хранеше никакви съмнения относно това: по заповед на Ераклий Плейдон беше убил Гийом дьо Тир.

Тогавя бяха разровили миналото на Ераклий и бяха открили, че е роден през 1130 година в Оверн в семейство с много нисък произход, че е бил църковен певец в една селска църква, но нито е чел молитви, нито е спазвал канона, което обясняваше и неговото незнание на латински език. Беше пристигнал в Светите земи с други авантюристи като него и бе успял по-скоро в лъжите отколкото във войните. Абат Луи не бе информиран точно как бе стигнал до властта и по какви пътища се бе добрал до нея. Изглежда обаче, че той бе придобил своето влияние благодарение на многобройните си женски завоевания, най-значимото от които бе естествено Агнес дьо Куртене. Негова друга любовница бе Паск дьо Риври. Тя със сигурност бе изиграла важна роля в изкачването му до втория пост в йерархията на християнството.

С една дума, архиепископът на Йерусалим бе измамник и убиец.

Абат Луи прекъсна своя разказ, без да уточни решението, което Светия престол бе взел.

— Това, което ни казахте, отче, е изключително покъртително — въздъхна Арно дьо Торож едва доловимо. — Моят брат Арн и аз знаехме за склонностите на този лош човек. Но фактът, че е поръчал да

бъде отровен дълбоко уважаваният от нас Гийом дьо Тир, е една ужасна и изненадваща вест. Впрочем защо ни разкрихте всичко това? Какво желаете? Какво иска Светия престол?

— От сега нататък вие сте пазители на една информация, която не бива да разпространявате и да споделяте с никого, който не е от вашия ранг — каза абат Луи, който не намираше за никак приятна тази част от неговата мисия, — ако един ден някой трябва да наследи Арн, ти, Арно дьо Торож, ще трябва му кажеш за това. Същото се отнася и за тебе, Арн.

— Това ли е изричното желание на Светия престол? — попита великият магистър.

— Да, и ето защо аз ви връчвам тази була — отвърна абат Луи, разтваряйки мантията си и изваждайки оттам свит на руло пергамент с два големи папски печата, който той постави върху масата пред тях.

Двамата тамплиери сведоха глави в знак, че се подчиняват на това. С бавен жест Арно дьо Торож взе пергамента и го сложи под мантията си. За миг замълчаха.

— Както разбирате, отче, ние ще се съобразим с желанието на Светия престол — отвърна великият магистър, — но позволено ли ни е да зададем още няколко въпроса?

— Разбира се — отговори абат Луи, прекръствайки се, — но след като имам известни опасения за това, което искаш да попиташ, ще отговоря незабавно. Несъмнено се питате защо Светия престол не предприеме ефикасни мерки срещу този човек. Това е, което ви интересува, нали?

— Да, действително — потвърди Арно дьо Торож. — Ние не сме единствените, които са разбрали, че Еракий е измамник. Известно ни е за всички църковни служители, които водят недостоеен живот. И сам Бог знае, че това е срам за Йерусалим. Но никой друг освен Светия престол не може да направи каквото и да било срещу тях. Питаме се защо той не се произнесе и не отлъчи такъв измамник и убиец като Еракий.

— Защото Светия престол и неговите знатни съветници са достигнали до заключението, че това отлъчване би донесло на Светата римска църква още по-големи щети. Измамникът не е твърде далече от ада, който го очаква, понеже той е вече на 67 години. Ако бъде отлъчен, християнският свят ще се стъписа, като научи, че Светите

земи имат за архиепископ един отровител, измамник и блудник. Би било невъзможно да бъде преодоляно всичко негативно от една такава вест, разпространена сред християните. И така, за доброто на църквата и на Светите земи... разбирате...

Двамата рицари тамплиери се прекръстиха незабавно при изказаните на глас мисли на абат Луи. Те сведоха тъжно и примирено глави, за да стане ясно, че се покоряват и нямат повече въпроси, нито пък възражения.

— Добре. Това беше случаят, отнасящ се до отровителя... — каза прояснено абат Луи, като че ли го смяташе за шега. — Да продължим със следващия. Не се плашете, той е много по-различен. Няма да ви струва никаква папска була, а само известни грижи. Натоварен съм да осветля този въпрос. Мога ли да започна направо по същество?

— Естествено, отче — отвърна великият магистър, жестикулирайки по такъв начин, все едно се очакваше да се появи някакъв демон, — след това, което ние току-що чухме, Арн и аз сме подготвени за всичко. И така?

— Става дума за някои по-особени порядки в Йерусалим — започна предпазливо абат Луи, който не знаеше как да изложи проблема едновременно тактично и строго. — Разбрах, че изглежда позволявате на неверниците да се молят в града, който е под ваше управление, и дори им разрешавате шумно да призовават за молитва. Така е, нали?

— Да, точно така е — отвърна Арн.

— Мисля, че вие сте искрено вярващи — продължи с приятелски тон абат Луи. — Ще бъде нечестно, ако кажа, че вие не сте сред най-страстните защитници на истинската вяра. Познавам ви достатъчно до този момент, за да си помисля, че това е така.

— Изключително благороден сте към нас, отче — отвърна Арн. — Истина е, че ние даваме от нас възможно най-доброто, което можем да дадем. Може би виждате някакво противоречие? Как ние, които защитаваме правата вяра с меч в ръка и обричаме на смърт неверниците, можем да понасяме шумните им молитви в Свещения град?

— Да, това ме притеснява — каза абат Луи, ядосан от това, че не бе успял да формулира въпроса си преди тях.

— Както вече имах възможност да ви кажа, отче — продължи Арн, — златното правило на нашия орден е: Когато вадиш меч, не мисли за този, когото убиваш, а мисли за този, чийто живот ще спасиш. Това правило не е предназначено само да осигури някакво вътрешно спокойствие, нито да ни отдалечи от един от лошите грехове, които можем да извършим: да убиеш в изблик на ярост. Нещата са по-различни. Сарацините са хиляди пъти повече от християните във франкските колонии. Даже и да можем да ги избием всички, това няма да е разумно, защото тогава ние ще умрем от глад. Притежаваме власт над Светите земи едва от стотина години, но имаме намерение да останем завинаги, нали?

— Да, така могат да се обяснят нещата — потвърди абат Луи, нетърпелив да получи повече разяснения.

— Някои християни се бият на страната на сарацините, защото действително става дума за един и същи Бог. Кръстоносните ни походи са война срещу лошото. Имаме много приятели неверници, които ни помагат в областта на търговията, преноса на стоки и разузнаването. Освен това по-голямата част от лекарите ни са мюсюлмани. Ако искаме от тях да променят вярата си в момента, в който започват да работят за нас, как ще се върнат по селата си и ще започнат да карат селяните палестинци да се покръстят? По друг начин казано, това е невъзможно. Да вземем търговските ни връзки с Мусул, който още не е част от империята на Саладин: две седмици път с керван разделят град Сен Жан д'Акр, главното пристанище за износ на платове, от страната, от която ги внасяме — Мусул. В Сен Жан д'Акр търговците от Мусул разполагат с кервансарай със свои собствени места за молитва, с минарета и джамии, от които те пеят молитвата, тъй както те имат и собствени места за хранене. Ако ние решим да сложим край на търговията с Мусул, а освен това и да хвърлим турските атабеки (възпитатели) в ръцете на Саладин, ни е достатъчно само да отрежем насила брадите на тези търговци и да ги покръстим напук на протестите и жестикулациите им. Не мисля, че това ще бъде в интерес на присъствието ни в Светите земи.

— Но добре ли е за нас, ако тези неверници могат да се отдават на безчестията си в Свещения град? — попита скептично абат Луи.

— Да! — отвърна рязко Арн. — Вие знаете като мене, отче, че правата вяра е нашата. Готов сте да умрете за нея и кълна се, самият аз

ще го направя, когато се наложи. Знаем, че тя е истината и животът. Уви, девет от десет жители във франкските колонии не го знаят. Но ако Саладин или някой от тези, които ще дойдат след него, не ни хвърлят в морето, какво ще се случи след сто години? След триста години? След осемстотин години?

— Мислиш ли, че правата вяра ще победи? — попита абат Луи с неочаквана, изпълнена с провокация усмивка.

— Да, мисля — отвърна Арн. — Можем да опазим Светите земи с меч. Но това е невъзможно да продължи вечно. Когато престанем да имаме нужда от нашите мечове, тогава ще се почувстваме истински победители. Който и да било народ, никой не желае да приеме чуждата вяра насила. Това може да стане само с помощта на диалога, мира, молитвата и проповедта.

— Нужно ли ни е тогава да толерираме религията на неверниците? — учуди се абат Луи. — Ако подобни мисли бяха изречени от разкалугерен монах високо от позорен стълб в Бургундия, щях да ги сметна за безразсъдни, заявявайки, че той не познава силата на меча. Но ако вие двамата, които сте по-наясно по този въпрос от който и да било друг християнин, споделяте такива идеи... Впрочем нали и ти мислиш така, велики магистре?

— Да. Може би бих се опитал да изложа нещата по-подробно от моя приятел Арн — отвърна Арно дьо Торож. — Но всъщност нищо различно нямаше да кажа.

— Има нещо, което трябва да знаете, отче, понеже засегнахме въпроса — започна предпазливо Арн, когато видя, че великият магистър нямаше намерение да каже нищо повече. — Преди седмица ме посети велик равин от Багдад, където се намира най-голямата еврейска общност сред франкските колонии. Равинът дойде да ме помоли за нещо много свято за тях. Вие може би сте в течение, че евреите нямат право да се молят тук, в Йерусалим, от осемдесет и седем години?

— Не, не го знаех — призна абат Луи. — Доста ли са евреите в града?

— Да, относително. Те са добри ковачи. Но знаете ли какво им се е случило, когато нашите братя християни са освободили града?

— Не, но от интонацията, с която ми задаваш въпроса, разбирам, че не е нещо добро.

— В действителност вие ме разбрахте отлично. Когато нашите освободители превзели града, евреите потърсили убежище в синагогата, където мъже, жени и деца били изгорени живи.

— Няма да поправиш подобно кощунство като позволиш друга ерес да нанася опустошения до Божи гроб — каза замислен абат Луи. — Но какъв отговор даде на великия равин?

— Дадох му думата си, че докато съм командор на Йерусалим, евреите ще могат да се молят напълно свободно близо до западната стена — живо отвърна Арн.

Виждайки, че великият магистър не протестира, абат Луи заключи, че даже по такъв деликатен въпрос, какъвто е този за евреите, той не можеше да формулира възражения срещу дръзките решения на Арн. Естествено, това беше напълно логично. Въпросът да се прецени коя от двете ереси е по-лошата — сарацинската или еврейската — беше второстепенен. Но нямаше да му бъде лесно да съобщи новината пред Светия престол.

— И ако този, който ме праща, сметне, че си направил грешка, като си дал позволенията си на евреите, какво ще правиш тогава? — попита абат Луи, преценявайки всяка своя дума.

— Тамплиерите се подчиняват на Светия престол и само на него. Каквито и да са неговите решения, ние ще се съгласим с тях — намеси се Арно дьо Торож.

— Нашият благороден архиепископ вече се оплака от молитвите на сарацините — добави Арн със зле прикрита усмивка. — Той твърди, че тези викове му пречат да спи. Но смятам, че това е преувеличено и не е истинската причина за неговото безсъние.

Тази намек за нощните занимания на прословутия грешник развеселиха абат Луи.

— Трябва да призная, че имате късмета да сте подчинени единствено на Светия престол, а не на някой архиепископ — през смях отвърна абат Луи. — Но кажи, скъпи мой Арн, възлагаш ли надежди, че ще успееш да покръстиш евреите през следващите осемстотин години?

— Мисля, че ще бъде трудно, що се отнася до евреите — отвърна Арн малко по-освободено, — но въпросът не приключва с това. Те са силни в Багдад, града на халифа, на който Саладин е подчинен и който има многобройни съветници евреи.

— Халифът? — учуден възкликна абат Луи.

— Да, халифът. Говори се, че бил последовател на пророка Мохамед. Мирът е... въъ... Казвах всъщност, че той е последовател на Пророка и управлява всички, които следват неговите принципи. Въпреки това той дава своята подкрепа на Саладин сякаш против желанието си. Това, от което трябва най-много да се страхуваме, би бил един защитник на джихада в Багдад.

— Искаш да кажеш, че е добре да позволим на евреите да се молят до западната стена с цел да бъдат разединени сарацините? — попита абат Луи, смръщвайки вежди, разбрал внезапно, че не знае нещо, което бе толкова очевидно за другите двама.

— Да — отвърна Арн. — Но това не е краят. Нашите походи, нашата свещена война е започнала за нас, понеже поклонниците ни не са имали достъп до Божи гроб. А ако евреите на халифа можеха да се молят вече в града ни както неверниците сарацини? Помислете, отче! Моля ви да не прибързвате и да изричате неща, за които ще съжалявате след това. Не забравяйте това, което нашият велик учител свети Бернар казва за евреите: „Ако някой удря евреин, удря син Божий!“. Това, което искам да кажа, е много просто: ако желаем да опазим този град, какво по-хитро можем да направим, за да лишим джихада от неговата свещена индивидуалност?

— Споделяш ли това мнение, Арно? — попита предпазливо абат Луи.

— Да, но е необходимо повече време за размисъл — отвърна без колебание Арно дьо Торож. — Ако ми позволите, отче, смятам, че трябва да си живял дълго време във франкски колонии, за да разбереш добре тези неща. Воювам от тринадесет години, а моят приятел Арн от още повече. Знаем и двамата, че мъже като Саладин и тези, които ще дойдат след него, ще съберат много повече войници срещу нас, отколкото ние ще сме способни някога да убием. Стигнали сме до момент, в който Саладин се е съюзил с всички наши неприятели. Някога той се е бил повече срещу тях, отколкото срещу нас. Трябва да послушате сърцето си. Искате ли наистина Арн и аз, както и нашите братя и всички обикновени хора, които са поели кръста, да умрем, защото твърдим, че мечът е единственото оръдие, с което разполагаме? Или предпочитате вярващите винаги да имат достъп до Божи гроб, където сте имали и вие възможност да се помолите?

— Това, което казваш, велики магистре, граничи с богохулство! — изчерви се абат Луи. — Според тебе Господ би защитил тези, които са се жертвали много пъти да освободят Неговия гроб? Господ няма ли да бъде на наша страна в свещената война, когато ние носим праведния кръст в битката? Как можеш да говориш за тези неща, като че ли те нямат отношение към вярата, а сякаш става дума за изглаждане на недоразуменията между съперничаещи си принцове?

— Защото е наистина така. Огледайте се какво става около вас! Ние сме много по-малобройни. Това е факт, не богохулство. Неприятелят разполага с един велик предводител, какъвто е Саладин. А ние, кого имаме ние между другото? Агнес дъо Куртене или нейният любовник, този измамник, носещ името Ераклий? Или пък онзи жалък военномандващ Ги дъо Лузинян? Такава е истината на земята. Погледнати от небето, нещата изглеждат още по-тъжно, защото начело на християните стои сбирщина от грешници, измамници, жени, водили лош живот, и мъже, отговорни за отвратителни действия. Не съм способен да разбера Божиите пътища повече от вас самия, отче, нито от който и да било друг. Но ако гневът на Господ не се стовари върху нас, ще съм изключително изненадан. Рисуваме съвсем откровено да загубим Светите земи, защото греховете ни изгарят както вечния огън. Ето, това е истината!

През 1099 година, три години преди Божият гняв да се стовари над християните в Светите земи, великият магистър на хоспиталиерите и този на тамплиерите предприеха заедно с йерусалимския архиепископ едно пътуване с цел да бъдат убедени императорът на Германия, кралят на Франция и този на Англия да застанат начело на един нов поход и да изпратят хора, за да защитават Йерусалим срещу Саладин.

Това пътуване донесе огромна сума пари, получена лично от краля на Англия, който се надяваше, че така ще може да получи прошка за убийството на епископ Томас Бекет. Обаче парите не бяха най-важното за Ордена на тамплиерите, който бе по-богат от франкските и английските суверени събрани заедно. Трябваше тези монарси да разберат, че положението е доста деликатно и че Саладин е

много по-опасен от своите предшественици. Затова те имаха нужда преди всичко от ефикасни укрепления.

В тези страни сякаш винаги се бе смятало, че християнските народи винаги ще бъдат господари на Светите земи. Да вземеш кръста и да тръгнеш да освобождаваш една Свещена земя, която е била дълго време такава, не изглеждаше, че е най-спешната мисия на всички вярващи.

И що се отнася до тези, които, както по-голямата част от кръстоносците през последния век, желаеха да забогатеят ограбвайки, беше показателно, че малко от тях се връщаха здрави и невредими. Светите земи бяха в ръцете на барони, непоказващи никакви усилия да спрат тези кръстоносци, желаещи да натрупат богатство, криейки се зад религиозните помисли на братята си.

Накратко, мисията на тези трима мъже донесе солидна сума пари, но в резултат на нея германският император не застана начело на единната армия, която можеше да промени развързката на конфликта със Саладин. И още по-малко кралете на Франция и на Англия, които си оспорваха тогава същите области и смятаха за неблагоприятно да се впуснат в това начинание, оставяйки неприятеля да завладява изоставените по време на походите земи.

Арно дьо Торож имаше всички мотиви да не се доверява на отровителя Еракий по време на пътуването си. В йерусалимския дворец действително обвиняваха великия магистър в безхарактерност, защото говореше без недомлъвки, че е по-добре да преговарят със Саладин, отколкото вечно да се водят битки с него. А за Еракий смятаха, че принадлежи към категорията на такива хора на честа като Агнес дьо Куртене, брат ѝ — граф Жослин, донякъде и Ги дьо Лузинян, нещастният претендент за короната, както и Сибила, неговата амбициозна съпруга.

Предпазните мерки, които Арно бе взел по време на това пътуване, не бяха достатъчни. Той бе отровен. Погребаха го в Рим.

Единствено трима мъже можеха да се съмняват в това какво настина се бе случило: новият папа Луций III, на когото няколко добре информирани лица несъмнено му бяха помогнали да се запознае с папските архиви; Арн, който при отсъствието на нов велик магистър беше върховен командващ на Ордена на тамплиерите; и абат Луи.

Еракий не само бе отровил един архиепископ, а и великия магистър на свещената Божия армия. През тази епоха добрите както и лошите новини пътуваха дълго време, най-вече през есента, когато корабоплаването бе сведено до минимум. Арн научи за убийството на своя велик магистър от устата на абат Луи, едва когато единият от тези цистерциански монаси, които пътуваха непрекъснато по служба, пристигна от Рим след мъчително пътуване. И двамата бяха поразени от новината, а Арн не се поколеба да намери отдушник на отчаянието си. Сега или никога той трябваше да накаже отровителя. Огорчен, абат Луи му се противопостави, че за нещастие това би било по-трудно от преди. Ако Луций III отстрани Еракий заради предишното убийство, за което не липсваха доказателства, това би изкарало неговия предшественик Александър III изключително некадърен. Следователно беше немислимо Светия престол да разреши въпроса по този начин.

— Колко убийства са му нужни? — попита смаяно Арн. — Защото изглежда, че колкото повече безчестия извършва отровителят, толкова по-голямо ще е покровителството на папата.

Но той не получи отговор. На посветените в тази тайна не остана нищо друго, освен ръце да се молят и множество неща за вършене, за да удавят мъката. С помощта на Арн абат Луи беше вече добре приет в двореца на Йерусалим, където можеше да се настани по свой начин, като си отваря широко очите и ушите.

Като най-достоеен мъж сред тамплиерите, Арн бе натоварен по това време с двойната мисия да защитава Йерусалим и да ръководи ордена. Но и тази втората задача, която се състоеше в това той да подписва разни документи и да им слага печати, бе като цяло доста отговорна.

В началото на зимата през следващата година крал Балдуин IV свика великия съвет на франкските колонии, за да го запознае със своите последни желания. Така всички барони в Светите земи — от графство Триполи и района на Антиохия, както и единственият господар на Йордания Рено дьо Шатийон трябваше да предприемат това пътуване. Беше нужно известно време, докато всички пристигнат, и Арн постепенно придоби усещането, че се превръща в нещо като собственик на хан.

Тамплиерите разполагаха с най-голям брой стаи и помещения в града и затова гостите решиха да се възползват от това. Причината бе,

че церемониите завършваха с голям пир точно в техните помещения. Кралският дворец не можеше да събере толкова много хора. На следващия ден, когато кралят трябваше да представи своите последни желания, Арн, верен на традицията, даде пищна вечеря в Залата на честта на Ордена на тамплиерите, намираща се на същия етаж, където бяха и спалните. До нея се стигаше и по една широка каменна стълба откъм западната стена с цел светските посетители да не нарушават спокойствието на тези места с непрестанно влизане и излизане. Арн си даде сметка за целесъобразността на това разположение, чувайки шумната тълпа от гости — повечето вече пияни — да се качват по стълбите.

Залата на честта бе украсена със знамена и с цветовете на рицарите на ордена, а на масата пред краля бяха окачени знамената, пленени от Саладин по време на офанзивата при Монжизар. Останалата част от помещението беше изключително скромна: бели варосани стени и черни дървени маси. Кралската фамилия седеше в центъра на масата, наобиколена от барони и земевладелци, които на маса дружески се сближаваха помежду си. До двата края на масата бяха поставени две други по-малки маси и на едната от тях седнаха мъжете от Антиохия и Триполи, сред които принц Бомон и граф Раймонд.

Втората я бяха заели тамплиерите и хоспиталиерите. Това беше и единственото значимо разместване. Арн бе преценил добре точния брой на представителите от двата ордена. Едно такова разположение беше направо смайващо, понеже досега тамплиерите не бяха пропускали случай да подчертават, че хоспиталиерите не са съвсем добре дошли при тях.

Арн обясни на Роже дьо Мулен, че никога не бе успял да разбере съперничеството между двата ордена. Тъй като единственият път, когато е бил гост на хоспиталиерите, той е бил приет лично много добре и се е възползвал също и от помощта им за транспортиране на неговите ранени бойци. Може би затова бе решил да покаже своята благодарност към хоспиталиерите, защото му се искаше техният велик магистър да може да направи следващата решителна стъпка към сближаването на двата ордена. Доброто разбирателство между рицарите християни бе станало изключително важно.

Както Арн се надяваше, Роже дьо Мулен намери случай да заговори с него, докато ядеше овче месо и зеленчуци и пиеше вино, давайки вид, че води съвсем обикновен разговор.

Робер дьо Мулен посочи кралската фамилия, седнала под знамената на Саладин, като каза, че тъжната съдба на Светите земи за нещастие зависи от тези мъже и жени. Сякаш за да се съгласи с него, архиепископ Еракий с голяма мъка стана от масата с чаша вино в ръка и поклащайки се, стигна до празното място на краля и без никакъв срам седна на празния стол до Агнес дьо Куртене, негова бивша любовница.

Двамата достойни рицари размениха погледи с подразбиращо се възмущение. След това Арн сподели с Роже дьо Мулен възможността за сближаване на двата ордена, добавяйки, че за него тамплиерите и хоспиталиерите носеха много голяма отговорност за случващото се в Светите земи, имайки предвид това, което бе станало в двореца. Ето защо трябваше да се игнорира всичко онова, което беше маловажно, всички ония дребнави търкания в миналото.

Роже дьо Мулен веднага се съгласи с тези слова. Той дори отиде още по-далеч, като предложи възможно по-бързо да организира съвещание между най-високопоставените воини в йерархията на тамплиерите и хоспиталиерите. След като даде съгласието си за тази решителна крачка, Арн предпазливо засегна темата за неочакваната смърт на Арно дьо Торож във Верона.

Роже дьо Мулен се изненада от тази рязка промяна в хода на разговора. Остана безгласен в началото, а после хвърли продължителен поглед на Арн, преди директно да заяви, че Арно и той винаги са били на едно мнение относно това, което се отнасяше до бъдещето на Светите земи, включително и това — да забравят старите дразги между тамплиерите и хоспиталиерите. По време на пътуването Еракий, напротив, не бил спрял да изтъква наивните си аргументи, поддържайки становището, че този, който се колебае да изстребва сарацините, е страхливец. И още по-лошо, този нечестив блудник имал дързостта да твърди, че Роже дьо Мулен и Арно дьо Торож създавали пречки пред волята Божия, заради което той се надявал, че тези измамници и богохулници скоро ще напуснат този свят.

Предвид, че съвсем скоро Арно дьо Торож го бе сторил, при това по начин, по който не можеше да се види кой знае какво в Божията

воля, Роже дьо Мулен внимаваше какво яде и пие в присъствието на Ераклий. В действителност той таеше известни подозрения. Затова попита Арн дали знае нещо повече.

Арн трябваше да запази тайната. Бе се заклел на абата. Но при все това намери начин да му отговори, без да го лъже.

— Трябва да мълча! — измърмори той.

Роже дьо Мулен поклати глава, без да казва нищо, нямаше нужда да чува нещо повече.

На следващия ден гостите се събраха отново в същата зала, за да се запознаят с последните желания на краля. Някои бяха със зачервени очи и гаден вкус от многото пиене предишната вечер.

Когато суверенът влезе, носен на столче, малко по-голямо от детско, всички станаха. Той бе загубил ръце и крака и бе оглушал напълно. Поставиха това столче на трона, който бе доста по-голям от него, а кралската корона бе поставена до него, в останалото свободно пространство. И така суверенът започна да говори доста изнемоощяло, но искаше да покаже, че е още способен да се изразява и е напълно с ума си. Едно от духовните лица в двореца — а не един от членовете на кралската фамилия — прочете на висок глас това, което кралят бе накарал да бъде изложено писмено и да бъде подпечатано с неговия печат.

Наследник на короната беше Балдуин, седемгодишният син на неговата сестра Сибила. До пълнолетието на детето, т.е. до десетгодишната му възраст, граф Раймонд от Триполи щеше да изпълнява функциите на регент на Светите земи.

Кралят най-категорично извести, че Ги дьо Лузинян няма никога да стане нито регент, нито наследник на короната. Като в замяна на това, за услугите, които граф Раймонд щеше да направи за Светите земи, получаваше град Бейрут към графство Триполи.

До навършването на пълнолетие младият наследник на трона щеше да бъде поверен на грижите на Жослин дьо Куртене, вуйчото на краля, който също щеше да отговаря за възпитанието му.

Ако детето починаше преди десетгодишна възраст, нов наследник ще бъде определен по взаимно решение на Светия престол в

Рим, германо-римския император, краля на Франция и краля на Англия.

Докато новият император бъде избран от тези четирима мъже, Раймонд от Триполи ще продължи да упражнява функциите на регент в Светите земи.

Кралят поиска всички присъстващи в залата един по един да се закълнат пред Бог, че са съгласни с неговите последни желания.

Някои от тях изрекоха клетвата изключително уверено — като например граф Раймонд, неговият скъп приятел принц Боемон от Антиохия, Роже дьо Мулен от името на хоспиталиерите и Арн Готски от това на тамплиерите.

Други като архиепископ Ераклий, майката на краля, нейният любовник Амори дьо Лузинян и вуйчото на краля Жослин дьо Куртене го направиха с по-малко ентузиазъм. Но всички се заклеха пред Господ, че ще уважават последните желания на Балдуин IV. Малката количка, в която се намираха тленните останки и последният пламък от духа на краля, бе отнесена за последен път. Царстващата тишина в залата и стичащите се сълзи показваха как повечето от присъстващите си мислеха, че вече никога няма да видят техния малък, но смел крал, преди да бъде погребан в църквата на Божи гроб.

Поканените тъкмо напускаха шумно залата, когато граф Раймонд с широка стъпка се насочи към Арн и за изненада на заобикалящите го му стисна сърдечно ръката, молейки него и още няколко човека за гостоприемство за през нощта. Арн на драго сърце се съгласи, добавяйки, че приятелите на графа са и негови приятели.

И така тази нощ в Йерусалим две различни групи обсъждаха новото положение. Най-тягостно бе в кралския дворец. Агнес дьо Куртене отначало бе толкова бясна, че изгуби гласа си, а архиепископ Ераклий крачеше по коридорите и крещеше от ярост.

Атмосферата бе много по-задушевна в покоите на командора на Йерусалим. Графът не бе поканил случайни приятели: Роже дьо Мулен, принц Боемон от Антиохия и братята д'Ибелин. Без да се налага графът да обяснява намеренията си, Арн се погрижи едно добро количество вино да бъде поднесено на тези мъже, обвързани от една и съща клетва.

Всеки се съгласи, че бяха преживели някакъв обрат. Предлагаше се чудесен случай Светите земи да бъдат спасени и да бъде сложен край на интригите на Агнес дьо Куртене и Еракий, както и на всеизвестния престъпник Рено дьо Шатийон. Сега всички в кралския дворец трябваше само да скърцат със зъби в компанията на този некадърен военачалник Жослин. Според графа веднага можеха да се предприемат много неща. Като за начало той щеше да преговаря за мир със Саладин, изтъквайки като доводи силните зимни дъждове, които щяха да причинят лоши реколти за християни и неверници. А грабителят Рено дьо Шатийон щеше да бъде усмирен.

В далечен план кралят със сигурност нямаше да бъде сред живите. Но неговият крехък племенник и наследник също нямаше да живее дълго време, защото явно болестта, от която страдаше, неминуемо щеше да се усложни. Тя го бе сполетяла заради развратния живот, който цареше в двореца. Деца, заразявани с подобни болести, когато им бяха предавани по наследство, рядко доживяваха десетгодишна възраст.

Изглеждаше, че от количката си доблестният крал току-що бе спасил Светите земи, а той наистина го желал, дори това да бе последното нещо, което щеше да направи в живота си.

Тази нощ в Йерусалим нямаше и сянка на съмнение относно доброто, което предстоеше в управлението. Така смятаха всички гости на Арн, които бяха с много по-голям опит от него във властта. Благодарение единствено и само на положената клетва, изготвена от членовете на Великия съвет, нито Агнес дьо Куртене, нито нейният хитър брат можеха да направят нещо.

Рицарите близо час разсъждаваха върху всевъзможните интриги, които тази подмолна жена, нейният любовник архиепископът и този нечестивец брат ѝ можеха да скроят в отчаяното положение, в което се намираха. Най-опитните мъже от колониите на франките никъде не виждаха някакъв шанс тя и сподвижниците ѝ да се измъкнат от това положение.

Както се знае, виното тече по-добре през весели гърла, отколкото през тъжни. Онази нощ в двореца се чуваха едновременно и

чудновати, и страховити истории за това, което бяха преживели християните след тяхното пристигане в Светите земи.

Принцът на Антиохия знаеше доста за човека, който представляваше най-голяма заплаха за мира там: Рено дьо Шатийон.

Според него Рено носел разруха навсякъде, където се намирал. Познавал го добре още от детството си, когато Рено пристигнал в Антиохия и се ползвал от услугите на баща му. Той си спечелил воинска слава и след няколко години бил възнаграден от Констанс, сестрата на принца.

Всички амбициозни, но разумни мъже биха били доволни да бъдат принцове на Антиохия, богати и уважавани. Но не и Рено, чийто апетит не можел да бъде задоволен.

Той желаел да се хвърля в битки и грабежи, но нямал нужните пари и не можел да се надява да се възползва от богатството на общността, за да задоволи личните си амбиции. Ето защо ограбил Амери дьо Лимож, архиепископа на града, като го вързал гол на един стълб посред бял ден, а тялото му намазал с мед. Най-накрая архиепископът, измъчван от атаката на рояк пчели и на слънчевите лъчи, се съгласил да даде на негодника сумата, която бил поискал.

Сега той разполагал с военна сила и не му оставало нищо друго, освен да открие прицел за следващия си грабеж. Между възможните мишени Рено избрал Кипър, действителна провинция на Византийската империя начело с Мануел Комнин, най-опасния от всички неприятели.

Рено опустошил острова по най-жестокия начин. Отрязал носовете на всички християнски проповедници. Хората му изнасилили монахините, ограбили църквите и опустошили реколтата. Когато се върнал в Антиохия, той бил изключително богат. Но репутацията му била напълно разрушена.

Както можеше да се предположи — освен когато става въпрос за Рено дьо Шатийон — император Мануел Комнин изпратил византийската армия срещу Антиохия. Рено дал вид, че се разкайва, и императорът постъпил глупаво, като му се извинил, в замяна на което Шатийон му върнал плячката си.

Други биха се поучили от това. Но не и той! Две години по-късно Рено предприел нов поход срещу християните от Армения и Сирия, които, естествено, ни най-малко не били очаквали да бъдат нападнати

от свой едноведец. Плячката била значителна. Броят на жертвите християни — също.

Но когато се върнал в Антиохия тежко натоварен, Рено бил хванат в плен от Мажд Алдин и се оказал в едно от малкото достойни за него места: един от затворите на града.

Както се разбрало, нито един християнин не пожелал да плати откуп за този жалък авантюрист, смятайки, че той ще е на сигурно място, докато е зад решетките. И така тук историята трябвало да приключи за щастие на всички.

Принц Боемон весело вдигна наздравица за своя приятел графа, преди да добави, че продължението на историята било резултат на негова грешка. Графът се засмя, разтърсвайки глава, и помоли да му наляят още за пиене, нещо, на което Арн се отзова на драго сърце.

Боемон действително бил отговорен за развоя на събитията. Това продължило десет години. По онова време Саладин бил далеч от мисълта да сплоти сарацините, защото щял да се изправи пред възможно най-много трудности. През 1175 г. една от неговите армии била пред стените на Алеп, който бил под властта на сарацините, а друга — пред тези на Хомс, който бил под управлението на християните. Нито един от двата града не бивало да попадат в неговите ръце. Това била и причината, заради която граф Раймонд изпратил своите хора на помощ на Хомс. Саладин бил принуден да изостави Алеп, за да отиде в Хомс.

До този момент всичко вървяло по вода, въздъхна графът леко развеселен. Но като знак на благодарност управникът Гюмюшликен от Алеп искал да покаже добрите си намерения спрямо християните и освободил голям брой затворници.

— Действително, с това той не искаше да им направи лоша услуга, нито пък да направи добро на Саладин — въздъхна графът още по-весело пред слушателите си, които сега със зяпнала уста очакваха продължението. — Но между освободените бяха и Рено дьо Шатийон, и Жослин дьо Куртене!

Събралите се приятели започнаха да се превиват от смях, като научиха за услугата, която управникът на Алеп направил на приятелите си християни.

— Всеки знае продължението на историята — продължи графът. — Рено дьо Шатийон, тогава беден като църковна мишка и дълбоко

ненавиждан от всички разумни хора, придружи Жослин дьо Куртене в Йерусалим, където се случиха нещата. Крал Амори умря, като остави трона на още невръстния Балдуин IV. Майка му успя също да се върне в двореца, където отдавна ѝ бе забранено да се появява. Причините никой не знаеше. Брат ѝ Жослин не се поколеба да си намери място, което да го удовлетворява, а Рено с помощта на Агнес — богатата вдовица Стефани дьо Мили от Керак и Монреал в Йордания. И ето, познатият на всички злодей се оказа отново богат човек, облечен във власт!

Въпросът бил да се разбере на кого помага един такъв каприз на съдбата: на дявола или на Саладин?

— По повод некадърниците и бандитите — продължи графът, — трябва да се разбере къде отиде и Жерар дьо Ридфор. Той напусна Триполи и службата си при краля, бесен, че е отхвърлен от заможна дама, която силно желяел. Закле се да отмъсти, като стане тамплиер. Рицарите от ордена дотогава бяха — рече графът, като погледна към Арн, — най-върлите му противници. Но оттогава насетне това се превърна в минало. Интересно е обаче да се разбере какъв успех може да има такъв човек сред тамплиерите.

Арн спомена, че Арно дьо Торож бе направил Жерар дьо Ридфор командир на Белия замък.

Графът се намръщи, като каза, че това е твърде важен пост за някой, който не е много състоятелен и с високо служебно положение. Арн се съгласи, но обясни, че това е била цената, която Арно дьо Торож бил готов да плати, за да задържи Жерар дьо Ридфор възможно по-далече от Йерусалим. Защото изглежда Ридфор успявал да си създаде известен брой недостойни за уважение приятели в двореца.

Този весел разговор продължи до зори, макар че бе такъв сезон от годината, през който се зазоряваше по-късно. Онази нощ Светите земи изглеждаха защитени от некадърниците, развратниците и интригантите.

Крал Балдуин IV умря малко след това, както се и очакваше. Граф Раймонд пристигна в Йерусалим в качеството си на регент. В Светите земи мирът настъпи скоро, поклонниците започнаха да се стичат отново, а с тях и така желаните постъпления на пари.

Всичко сякаш се развиваше възможно най-добре.

Точно в този момент новият велик магистър на тамплиерите — Жерар дьо Ридфор, се стовари в Сен Жан д'Акр. Пристигна с кораб от Рим, където орденът се бе събрал на църковен събор заедно с няколко достойни личности, сред които и магистрите на Рим и Париж.

Той доведе със себе си новите братя, които трябваше да застанат в редиците на тамплиерите в Светите земи. И така те се насочиха веднага към Йерусалим.

Арн бе известен за тяхното пристигане само няколко часа преди това да стане. Веднага съобщи на абат Луи и се помоли в покоите си, в една приличаща на цистерцианска килия стая. Имаше време да се подготви да посрещне по подобаващ начин великия магистър на Йерусалим.

Когато ескортът от коне, окичени с черни ленти, влезе в града, той бе посрещнат от хора с бели наметала, които бяха застанали от вратата към Дамаск до зоната на тамплиерите, на входа на която бяха запалени огромни факли, а в Залата на честта бе подготвено пиршество.

Арн ги прие пред голямото стълбище, коленичи и наклони глава, преди великият магистър да хване коня за юздата, само за да покаже, както пишеше в кодекса, че пред Жерар дьо Ридфор стои един най-обикновен коняр. Новопристигналият беше в чудесно настроение и показваше задоволство от приема. След това зае почетното място в залата за пиршеството и даде заповед да започне службата, обяснявайки гръмко и високо радостта си да бъде отново в Йерусалим. За сметка на това Арн нямаше добро настроение и трудно скри това. Най-лошото не бе, че е задължен да се подчинява на най-малките капризи на човек, смятан от всеки за невежа, недостоеен за поста си, алчен и мнителен. Най-лошото бе, че сега тамплиерите имаха велик магистър, който е заклет неприятел на регента. Големи черни облаци се показваха на хоризонта в Светите земи.

Когато яденето приключи и по-голямата част от сътрапезниците се настаняха, великият магистър заповяда на Арн и на двама други рицари да го последват в личните му покои. Той беше все така в добро настроение и по всичко личеше, че се радваше на промените, които възнамеряваше да направи.

Седна на обичайното място на Арн, доволен от това, и за миг се загледа в останалите правостоящи.

— Кажи ми, Арн Готски... така е твоето име, нали? Кажи ми, ти и Арно дьо Торож сте били много близки, доколкото разбрах, така ли е? — попита той с преувеличена топлота, зад която прозираше омраза.

— Да, велики магистре, точно така — отговори Арн.

— Следователно може да предположим, че това е причината, поради която той те провъзгласи за командор на Йерусалим? — попита великият магистър, намръщвайки се, като че ли се опитваше да се съсредоточи в нещо.

— Да, велики магистре, това изигра голяма роля. В ордена ни всички решения са съобразно волята на великия магистър — отговори Арн.

— Добре! Много добър отговор! — каза весело великият магистър. — Изглежда тази традиция продължава. Близко до теб стои Джеймс дьо Мили, който отговаря за командването на Кресинг. Вижда се, той носи наметало, което отговаря на длъжността, която изпълнява.

— Да, велики магистре — отговори вяло Арн.

— Предлагам да си размените наметалата, вие сте горе-долу еднакви на ръст! — настоя великият магистър, без да променя веселото си настроение.

Заради традицията, докато ядяха, рицарите не сваляха прихванатите около врата им наметала. Като приключиха, двамата веднага се поклониха пред великия магистър в знак на подчинение, размениха мантиите си, а оттам и позицията си в йерархията на ордена.

— Ами добре, ето те отново командир на силен терен! — заяви Жерар дьо Ридфор. — Приятелят ти Арно сметна за добре да ме постави начело на Белия замък. Какво ще кажеш ти да заемеш този пост?

— Бих се подчинил на заповедта, велики магистре. Но в този случай предпочитам отново да поема стария си пост като управител на Газа — отговори тихо, но решително Арн.

— Газа! — избухна великият магистър. — В сравнение с Белия замък това е загубена кауза. Но ако наистина желаш това, ще го приема. Кога искаш да тръгнеш?

— Когато е удобно, велики магистре.

— Много добре. Да кажем, утре след сутрешната молитва. Отлично. Можете да тръгнете, когато ви е удобно. Командорът на

Йерусалим и аз имаме важни неща за обсъждане. Благославям те и ти желая хубава нощ.

Изричайки това, великият магистър се обърна към Арн, сякаш смяташе, че той ще се стопи и ще изчезне в нищото. Обаче Арн се поколеба за миг. Великият магистър се престори, че се учудва на това и направи жест с ръка, за да разбере причината.

— Мой дълг е, велики магистре, да ви информирам за нещо, което нямам право да доверя на никого, освен на вас самия и на командора на Йерусалим, т.е. на брат Джеймс.

— Ако Арно ти е наредил това, веднага ще реша да не се съглася: велик магистър да получи нареждане от мъртвец. За какво става въпрос? — попита Жерар дьо Ридфор малко саркастично.

— Тази заповед не идва от Арно, а от Светия престол — отговори Арн, като се постара да не забележи сарказма.

За пръв път новият велик магистър стана неуверен. Загледа се за миг в Арн, за да разбере дали говори сериозно, и направи знак на третия брат да напусне стаята.

Тогава Арн отиде да вземе от стаята с архива, която не беше далече от тях, папската була, съдържаща информация за злодеянията на архиепископ Еракий, а също и инструкциите за начина, по който трябваше да се пази тайната. На връщане той разгъна пергамента, постави го върху масата пред магистър Жерар, поклони се и направи крачка назад.

Жерар дьо Ридфор хвърли бърз поглед върху булата, позна папските печати и разбра, че на него ще му е невъзможно да прочете текста, предвид това, че беше на латински. Но той нямаше избор и помоли Арн да му го преведе, нещо, което последният прие с изненада. Когато научиха неприятната информация, доброто настроение на великия магистър и на новия командор на Йерусалим бързо се изпари. Еракий повече от всеки друг църковен служител се бе постарал Жерар дьо Ридфор да стане велик магистър. Затова Ридфор беше задължен на отровителя.

Арн бе отпратен с най-обикновен жест. Той се оттегли, след като се поклони с уважение. Арн отиде да потърси подслон за през нощта заедно с гостите, но бе обзет от неочаквано чувство на успокоение, понеже току-що бе установил, че му остава малко повече от година до края на наказанието му. Скоро щяха да се навършат деветнадесет

години от двадесетте, през които трябваше да служи на тамплиерите. Тази мисъл блесна в съзнанието му за пръв път. До този момент той не бе броил годините, месеците и дните. Причината беше може би фактът, че имаше всички основания да мисли, че би загинал много преди тези двадесет години да изтекат.

Оставаше само една година и дълговременното примирие със Саладин се бе потвърдило. Никаква война не ги заплашваше в идните месеци. Следователно той имаше всички шансове да оцелее и да може да се прибере у дома.

И още, той никога не бе изпитвал носталгия към родината си. Когато бе дошъл да вземе участие в свещената война, тези двадесет години му изглеждаха цяла вечност. А през последните години той бе твърде зает със задълженията си като командор на Йерусалим, за да си представя друг живот. Вечерта, когато се бяха събрали на мястото, където сега като магистър властваше Жерар дьо Ридфор, и бяха говорили за бъдещето на Светите земи с граф Раймонд, принц Боемон, Роже дьо Мулен и братята д'Ибелин, властта в Светите земи и франкските колонии бе концентрирана в техните ръце и бъдещето изглеждаше красиво. Всичките те бяха способни да сключат примирие със Саладин.

Сега всичко се беше променило. Жерар дьо Ридфор бе смъртен неприятел на регента и всичките опити за сближаване на тамплиерите с хоспиталиерите без съмнение щяха да са неуспешни. Арн предчувстваше, че това бе само началото.

На връщане към Газа той се зае да намери своя норвежки приятел Харалд Ристенсон, който бе вече уморен да пее църковни песни и да се поти дни наред в цитаделата наред пустинята. Малкото, което бе успял да види от войната в Светите земи, не му бе харесало, а мрачното съществуване, което водеше в крепостта, изглеждаше още по-лошо. За щастие и на двамата Арн прецени, че в качеството си на управник на областта имаше право да реши кои братя и сержанти биха били от полза с уменията си при евентуално вражеско нападение.

Ако пристанището в Газа бъдеше блокирано от неприятелска флота, когато градът е обсаден откъм сушата, възможността само за една нощ обсадата по море да бъде разбита можеше да се окаже особено ценна. Имайки предвид, че Харалд и Арн бяха единствените, които умееха да плуват, те можеха да се отдават на тези занимания по-

скоро за развлечение отколкото за военни цели. Кодексът несъмнено им пречеше да го правят едновременно, защото никой рицар нямаше право да се покаже гол пред свой брат, дори да се къпе за свое собствено удоволствие. Ето защо трябваше да се редуват. Но радостта, която изпитваха при това военно упражнение, със сигурност беше много по-голяма от реалната полза за ордена.

Преди години никога на Арн не би му хрумвало да се отклони по този начин от правилата, но сега, когато времето, което му оставаше, изтичаше, той вече не се отнасяше към задълженията си с някогашната сериозност. Двамата с Харалд започнаха да говорят за това да се върнат заедно. В качеството си на командор Арн имаше право да си вземе сержант, който да му служи. Те бяха на едно мнение, че беше за предпочитане да осъществят заедно това пътуване, което трябваше да ги отведе до северните страни. Освен това беше трудно да се реши как щяха да си осигурят необходимите пари. През тези деветнадесет години Арн бе изгубил навика си да се грижи за парите. Като размисли над това, той си каза все пак, че би могъл да заеме нужната сума за това пътуване от някой от светските рицари, които познаваше — графа от Триполи или принца от Антиохия.

Веднъж започнали да говорят за планираното пътуване, двамата започнаха все по-осезаемо да усещат злото в страната и да мечтаят да виждат лица от миналото си, да чуват реч на родния си език. Арн имаше и допълнителна причина да се измъчва. Всяка нощ той сънуваше Сесилия, молеше Дева Мария да ги защитава — нея и сина им, който не беше виждал. Вестите, които пътниците, дошли от Йерусалим, му носеха от време на време, засилваха у него усещането за разруха и загубена кауза. Тези, които не бяха християни, повече нямаше да влизат вътре в Йерусалим, а сарацинските лекари не можеха повече да лекуват вярващите в Христа. Разединението сред двата рицарски ордена бе по-голямо от всякога. А тамплиерите сякаш правеха всичко възможно да саботират мира, който регентът на всяка цена се опитваше да запази. Най-притеснително беше, че тамплиерите сега се бяха присъединили към Рено дьо Шатийон, грабителя на кербани в Керак. Арн си казваше, че със сигурност е въпрос само на време, преди Шатийон да предприеме отново някой от набезите си, който щеше да сложи край на мира — нещо, което явно всички тамплиери желаеха.

Арн вече мислеше повече за своето връщане, отколкото за нещо друго, и се занимаваше най-вече с това да пресмята дните, които му оставаха да служи. Той вече не се грижеше за черните облаци, трупаци се на източния хоризонт в Светите земи. За това говореше безразличието му, когато заявяваше, че не може да има никакво влияние върху развитието на нещата. Господ не му ли бе отнел цялата власт, която притежаваше в сърцето на ордена?

През годините на бездействие в Газа той посвети повечето от времето си, за да обучи своя жребец Ибн Аназа и кобилата Ум Аназа. Това бяха единствените блага, които той имаше право да задържи за себе си, и ако можеше да намери подходящ купувач, цената на тези коне щеше да бъде достатъчна, за да покрие разходите по завръщането им в родината. И все пак Арн не искаше да се разделя с тях, защото ги смяташе за най-добрите коне, които някога бе яздил. В дъното на душата си мечтаеше да ги отведе със себе си в Западна Готаланд.

Западна Готаланд... От време на време той произнасяше тихо името на родната си страна, като че ли да свикне с тази мисъл.

Когато му оставаха само девет месеца служба, в Йерусалим пристигна пратеник. Арн Готски трябваше веднага да тръгне за Ашкелон, за да ескортира много ценен превоз с тридесет рицари.

Той се подчини незабавно и без да се мръщи, още същият следобед се оказа в Ашкелон.

Това, което го очакваше, беше важно, ала не и неочаквано. Крал Балдуин V бе мъртъв от момента, в който бе оставен на грижите на Жослин дьо Куртене. И така, Арн трябваше да превози трупа му до Йерусалим с родителите му Ги дьо Лузинян и Сибила — майката, която не изглежда, че страдеше.

Арн разбра, че целта на пътуването не беше единствено погребението на това дете. Онова, което се подготвяше, беше не някакъв каприз на властващите.

Плановете на съзаклятниците станаха очевидни два дни по-късно, когато Жослин дьо Куртене обяви своята племенница за наследница на трона.

Арн, който се бе настанил в най-скромната част от помещенията на тамплиерите в Йерусалим, откри абат Луи, който изглеждаше много угрижен. Абатът му разказа за случилото се. Жослин дьо Куртене бързо бе пристигнал в Йерусалим, за да се срещне с граф Раймонд и да

го информира за смъртта на малкия крал Балдуин. Бе му предложил да свика великия съвет на бароните и то по-добре в Тивериада, отколкото в Йерусалим. Така щяха да се избавят от опасността в ситуацията да се намеси великият магистър на тамплиерите, който не се бе заклел да се подчинява на последните заповеди на Балдуин IV. Можеше да се намеси и архиепископ Еракий, който имаше досадния навик да се меси навсякъде.

Когато графът напусна Йерусалим, в Керак пристигна Рено дьо Шатийон начело на отряд от рицари. Жослин провъзгласи своята племенница за наследница на трона. Ако замисълът успееше, това означаваше Ги дьо Лузинян да стане крал на Йерусалим и на Светите земи. Граф Раймонд, братята д'Ибелин и тези, които можеха да се противопоставят на това, предвидливо се бяха оттеглили далеч, а вратите и стените на града, над който тамплиерите имаха власт, не допуснаха никой, освен съзаклятниците да влезе вътре. Сякаш нищо не можеше да спре катастрофата, която щеше да настъпи в страната. Единственият, който се опита да се противопостави на тази промяна в управлението, бе великият магистър на хоспиталиерите Роже дьо Мулен. Той отказа да измени на клетвата, дадена пред Господ и Балдуин IV. Архиепископ Еракий не се чувстваше длъжен пред нищо. Що се отнася до Жерар дьо Ридфор, той не спираше да отбелязва, че не бе положил никаква клетва и че думата на предишния велик магистър не можеше да го ангажира по никакъв начин.

Коронясването се състоя в църквата на Божи гроб. Рено дьо Шатийон държа реч, в която подкрепи идеята Сибила да бъде истинската наследница, понеже тя бе дъщеря на крал Амори, сестра на Балдуин IV и майка на покойния Балдуин V. След това Еракий продължи с коронясването на Сибила. Тогава тя взе короната, постави я на главата на мъжа си и сложи скиптъра в ръката му.

На излизане от църквата на Божи гроб се насочиха към пиршеството, което по традиция трябваше да бъде дадено в Залата на честта в двореца на тамплиерите. Жерар дьо Ридфор видимо показва радостта си от това, че с помощта на Господ най-накрая бе успял да си отмъсти на графа, който сега можеше само да стои безпомощен в Тивериада.

Арн присъстваше на коронясването, защото бе отговорен за отряда, който трябваше да бди над сигурността на новите суверени.

Тази задача беше изключително мъчителна за него, защото смяташе, че в крайна сметка защитава един клетвонарушител, водещ Светите земи към гибел.

Той се натъжи още повече, когато Жерар дьо Ридфор го накара да отиде при него с цел да го убеди, че не таи никаква омраза, а напротив, научил е много неща, които не е знаел, когато го е отстранил от командването в Йерусалим. Бяха му казали, че Арн е ценен воин, най-добрият рицар и най-добрият стрелец, а освен това точно той бе донесъл победата при Монжизар. И затова искаше да накара Арн да му прости, като му окаже голямата чест да застане начело на кралската гвардия.

Арн се почувства наранен, но се постара да не го показва. Той броеше дните, които го делиха от 7 юли 1187 година и от двадесетгодишнината от деня, в който бе дал обет за подчинение, за бедност и целомъдрие.

Това, което видя през краткия период, докато бе начело на кралската гвардия изобщо не го изненада. Ги дьо Лузинян и Сибила водеха същия нощен живот както и патриаршата Агнес дьо Куртене и нейният брат Жослин.

Ако това се беше случило няколко години по-рано, Арн щеше да заплаче, щом видеше властта в ръцете на такива закоравели престъпници. Сега той се примири, като че ли бе приел идеята Божието наказание най-накрая да се стовари върху Светите земи.

Както можеше да се очаква, към края на същата година Рено дьо Шатийон наруши мира със Саладин, атакувайки богат керван в един проход по пътя между Мека и Дамаск. Лесно бе да се обясни гневът на Саладин: сред пленниците, които бяха взети и вече се намираха в подземните килии на замъка в Керак, беше и собствената му сестра. До Йерусалим стигна вестта, че се е заклел пред Господ да убие Рено със собствените си ръце.

Когато изпратеният от Саладин посредник да иска обезщетение се представи пред крал Ги, той не успя нищо да му обещае. Извини се, като каза, че е безпомощен срещу Рено дьо Шатийон.

Нищо не можеше да възпрепятства избухването на нова война. При все това принц Боемон от Антиохия много бързо сключи нов мир със Саладин, подкрепян както от граф Раймонд от Триполи, така и от владенията на жена му Ешева около Тивериада в Галилея. Нито

принцът, нито графът не искаха да се забъркват в действията на тези от двореца в Йерусалим и направиха така, че Саладин да бъде информиран за това. Жерар дьо Ридфор се опита да убеди краля да изпрати армия в Тивериада, с цел да срази графа веднъж завинаги. Кралят прие и кралската армия, подкрепена от тамплиери, се подготви да нахлуе в Галилея.

В последния момент Балиан д'Ибелин дойде при суверена и го призова да премисли действията си. Тази братоубийствена война щеше да се окаже самоубийство, понеже на хоризонта се задаваше много потруден сблъсък със Саладин. Това, което бе разумно да се направи, бе точно обратното — да се сключи примирие с графа. Той предложи да вземе участие в делегация, която да тръгне към Тивериада.

Сред посредниците бяха и Жерар дьо Ридфор, Роже дьо Мулен, Балиан д'Ибелин и Жозиас, епископът на Тир. Няколко хоспиталиери и тамплиери трябваше да придружават делегацията. Сред тях бе и Арн.

Междувременно графът се оказа в много деликатно положение. Като че ли за да постави на изпитание искреността на желанието за мир между тях, Саладин бързо изпрати при него сина си Ал Афдал, за да го помоли за разрешение през Галилея да премине голям отряд от съгледвачи. Графът прие, при условие този отряд да влезе в страната едва по залез-слънце и да излезе от там, когато се стъмни. Съгласиха се. И така графът изпрати рицари да предупредят делегацията, която пристигаше, за да не попадне в ръцете на неприятеля. Пратениците на графа посрещнаха посредниците на върха на Назарет и оставиха посланието си. Жерар дьо Ридфор припряно им благодари за това предупреждение, но не и за мотивите, които имаха. Великият магистър реши, че действително му се предоставя чудесен случай. Той незабавно изпрати посланик в замъка на Лафев, където Джеймс дьо Мили бе начело на деветдесет тамплиери. В самия Назарет успяха да съберат четиридесет рицари и няколко пехотинци. При напускане на града, за да се изправят срещу Ал Афдал и неговите сирийски рицари, Жерар дьо Ридфор призова жителите на Назарет да го следват пеша, като ги убеждаваше, че ще пожънат нечуван успех.

Въпреки това епископът от Тир отказа да отиде по-далече. Той не бе изпратен да участва в нападение, а в преговори и не желаше да му се наложи да съжалява за това си решение. Без съмнение една добре екипирана християнска армия от сто и четиридесет тежковъоръжени

рицари, а също и няколко стотици пехотинци представляваше някаква сила. Но когато срещнаха неприятеля близо до изворите Кресон и наблюдаваха положението високо от своите позиции, в началото им беше трудно да повярват на очите си. Пред тях беше всичко друго, но не и отряд съгледвачи: седем хиляди добре екипирани сирийски конници-копиеносци, а мамелюци и стрелци пояха в този момент конете си.

Това сякаш беше въпрос на проста аритметика: сто и четиридесет рицари, от които не малък брой тамплиери и хоспиталиери, можеха без проблем да атакуват седемстотин сирийски мамелюци и стрелци. Седемстотин, но не седем хиляди.

Роже дьо Мулен, подкрепен от Джеймс дьо Мили, настоя за дискретно отдръпване.

Ала Жерар дьо Ридфор не се вслуша. Той се разгневи и обвини останалите в слабоволие, а Джеймс дьо Мили обиди, като му каза, че много се е изплашил да не би русата му глава да падне в името на Господ. Що се отнася до Роже дьо Мулен, то поведението му било недостойно.

Арн нямаше право на мнение. Той бе застанал недостатъчно далеч, за да не може да чува грубите изрази. Без съмнение Жерар дьо Ридфор бе загубил ума си. При тези условия една атака посред бял ден щеше да завърши с много смърт.

Но Жерар дьо Ридфор остана непоклатим. Той бе решил да атакува. Тамплиерите и останалите можеха само да го следват. Това бе въпрос на чест.

Когато застанаха в боен ред, великият магистър извика Арн, за да му повери ролята на знаменосец, защото това изискваше едновременно умения и дързост. Арн трябваше да бъде близо до Жерар дьо Ридфор и едновременно да го защитава, да бъде готов да пожертва живота си във всеки един момент, за да спаси живота на великия магистър на ордена. Но не страхът беше чувството, което доминираше у Арн, когато той застана редом до братята си. Беше разочарованието. Скоро той трябваше да бъде свободен, но можеше да умре заради прищевките на един умопобъркан човек, неспособен да бъде лидер. За първи път през живота си той пожела да избяга. Но си спомни клетвата, която бе дал. Тя важеше поне още няколко месеца. Животът

можеше да му бъде отнет във всеки един момент, но не можеше да се откаже от нея.

Великият магистър даде заповед да се атакува след три пъти вдигания и сваляния на знамето. Сто и четиридесет рицари отиваха на смърт.

Жерар дьо Ридфор обаче не яздеше бързо както останалите и тъй като Арн трябваше да стои до него, той също изостана. Когато първите християнски рицари се сблъскаха с морето от мамелюци, великият магистър зави рязко надясно и Арн го последва, вдигайки щита си, за да го защити от стрелите, които започнаха да летят към него. Усети, че самият той беше достигнат от много стрели, някои от които прободоха ризницата му. Следван от Арн и знаменосеца, Жерар дьо Ридфор изненадващо се бе върнал назад, за да избегне атаката, която той самият бе предизвикал.

Нито един от хоспиталиерите и тамплиерите не оцеля в битката при изворите Кресон. Сред жертвите бяха и Роже дьо Мулен, и Джеймс дьо Мили.

Някои от воините, които бяха наети в Назарет, бяха пленени с цел да се получи откуп за тях. Пешаците, привлечени от обещанията на Жерар дьо Ридфор, скоро бяха вързани с въжета и отведени до най-близкия пазар на роби.

Същата вечер точно преди залез-слънце граф Раймонд видя високо от стените на Тивериада как хората на Ал Афдал прекосяваха Йордания, за да напуснат Галилея преди края на деня.

Начело на сарацинската армия яздеха мамелюкските конници-копиеносци, които размахваха варварски глави, набодени на копията си.

За Раймонд това зрелище бе по-красноречиво от каквото и да било пратеник. Тъй като не можеше да измени на християнската кауза, трябваше да склучи мир със Саладин и каквото и да му струваше това, да даде клетва за вярност към Ги дьо Лузинян.

Не можеше да има друго решение. Но никога едно решение не бе било толкова трудно за него.

Когато нападна през това лято, Саладин бе начело на най-огромната армия, която бе събирал някога: повече от триста хиляди

воини. Бе решен да влезе в решителна битка.

Арн научи новината в Газа, където се бе върнал, за да се лекува при сарацински лекари. Кралят беше призовал всичките си васали да застанат под знамето на Светите земи. Хоспиталиерите и тамплиерите събраха всичките си рицари, като оставиха в крепостите единствено по няколко воини и сержанти, за да се грижат за отбраната им.

Сред тези, които Арн остави в Газа, бе и Харалд Ристенсон, понеже го смяташе за стрелец, който бе по-полезен високо на стените, ако броят на защитниците е ограничен. Никой не го беше информирал за това, което се случваше. С мобилизацията на васалите, хоспиталиерите и тамплиерите, всички те образуваха армия от около две хиляди човека. Към тях се прибавяха и четири хиляди светски рицари и между десет и двадесет хиляди стрелци и пешаци. От опита си Арн знаеше, че с такава войска трудно биха могли да издържат докрай в битката. Беше по-притеснен от това, което щеше да се случи, ако Саладин успееше да ги въвлече в някоя от обичайните си клопки, а също и ако загубят някои от градовете, лишени от защита. Направо беше немислимо, че един такъв безумец като Жерар дьо Ридфор отново щеше да се впусне в начинание, подобно на онова при изворите Кресон. За щастие върховният ръководител на тамплиерите не можеше самоволно да реши какво трябва да направи християнската армия.

Когато пристигна в Сен Жан д'Акр начело на шейсет и четиримата рицари и стотината сержанти от Газа, на Арн вече му оставаше по-малко от седмица служба при тамплиерите. Той не мислеше много за това, защото щеше да му бъде трудно да си тръгне в разгара на войната. Но си казваше, че есента, когато дъждовете отклонят Саладин извън Йордания, ще може да предприеме пътуването си. В Западна Готаланд — не спираше да си повтаря той на езика от детството си, вкусвайки от очарованието на тези станали му чужди думи.

В Сен Жан д'Акр се беше появила огромна пустош заради горещината на лятото. Кралят, вечно заобиколен от хора, които се мразеха взаимно, събра съвет в цитаделата.

Новият велик магистър на хоспиталиерите се постара да противоречи на всяка една от думите на Жерар дьо Ридфор. Граф Раймонд се противопостави на това, което говореха двамата мъже, а архиепископ Еракий — на думите на останалите трима.

Самочувствието на графа се градеше върху натрупалото се одобрение от страна на повечето бойци. Той даде да се разбере, че са в разгара на лятото и че Саладин опустошава Галилея начело на една от най-големите армии, съществували някога. Но с толкова коне и воители произтичат безкрайни проблеми с водата, фуража и прехраната. Ако не срещнеше веднага някакъв отпор, нещо, което той желаше силно, армията му щеше да бъде изтощена едновременно от нетърпението и от топлината, както се случваше често със сарацините.

Затова позициите на християните трябваше да бъдат закрепени там, където можеше да се издържи по-дълго благодарение на храната, с която разполагаха. Трябваше да изчакат момента, в който сарацините започнат да изнемогват, и тогава да нападнат. Само така можеха да спечелят голяма победа. Цената, която трябваше да платят, бяха грабежите, но си заслужаваше да бъде платена, ако това щеше да осигури възможност Саладин да бъде победен окончателно.

Никой не се изненада, че Жерар дьо Ридфор беше на друго мнение, още повече, че графът бе охарактеризиран като предател и приятел на сарацините, както и набеден, че е сключил мир със Саладин. Самият крал не се впечатли от тези безпочвени изблици.

Архиепископ Еракий, напротив, успя да уговори краля, като го убеди да атакува незабавно. Според него това щеше да изненада неприятеля — правейки точно онова, което изглеждаше неправилно.

Освен това Еракий носеше със себе си Истинския кръст. Ето защо той превзето попита:

— Как християните ще изгубят битка, след като носят Истинския кръст? Никога! Следователно е грях да се съмнявате в победата при подобни обстоятелства. Един светкавичен успех по естествен начин ще опровергае всички тези, които извършват греха да се съмняват. Най-доброто, което ще се хареса на Господ, е бърза победа. За нещастие — продължаваше да говори Еракий, — здравето не ми позволява самият аз да държи Истинския кръст на бойното поле. Но съвсем спокойно мога да поверя тази задача на епископ Цезарий. Важното е тази свещена реликва да е там, за да гарантира победата.

През последните дни на юни 1187 година християнската армия потегли в посока Галилея, за да се сблъска с армията на Саладин през най-топлия период на годината. Вървяха два дена, преди да пристигнат

близо до изворите на Сефория, където водата течеше в изобилие. Там научиха, че Саладин е превзел град Тивериада и обсажда крепостта.

Тивериада беше градът на граф Раймонд и неговата жена Ешева се намираше в крепостта. Тримата им синове, които служеха в християнската армия, веднага помолиха краля незабавно да се притекат на помощ на майка им и суверенът сякаш бе готов да удовлетвори желанието им.

Граф Раймонд поиска думата. Тишината бе толкова впечатляваща, че Жерар дьо Ридфор си спести всякакво мърморене.

— Господа — започна да говори граф Раймонд спокойно, но доста силно, за да го чуват добре всички. — Тивериада ми принадлежи. В крепостта се намират жена ми и богатствата ми. Ще загубя най-много, ако тя падне. Ето защо е нужно вие сериозно да се вслушате в моите думи, ако ви помоля да не атакувате. Тук ние имаме вода и сме в състояние да се защитим. Нашите стрелци и пехотинци могат да нанесат тежки загуби на сарацините, ако те ни атакуват. За сметка на това, ако тръгнем към Тивериада, не сме сигурни, че ще победим. Познавам региона, знам, че няма нито вода, нито храна по пътя, който води дотам, както и че по това време на годината областта е направо пустинна. Ако Саладин превземе крепостта ми и разруши укрепленията, аз ще ги издигна отново. Ако плени жена ми, ще платя откуп за нея. Можем да си позволим тази загуба. Но ако вървим към Тивериада в разгара на лятото, ще загубим Светите земи.

Думите на графа направиха силно впечатление. Те убедиха всички и кралят взе решение да заеме позиция в Сефория и да изчака атаката на неприятеля.

Но през нощта Жерар дьо Ридфор отиде в палатката на суверена, за да му каже, че графът е предател, който е сключил тайно съглашение със Саладин. Затова не бива да се вслушва в съветите му. Кралят има пред себе си щастливия случай да постигне решителна победа над Саладин, защото Светите земи все пак никога не са мобилизирали толкова голяма армия. Освен това разполагат с Истинския кръст и сам Господ обещава победа. Раймонд явно иска да го лиши от славата да постави Саладин на колене. Графът съвсем ясно демонстрира, че иска отново да стане регент. Без съмнение явно още не е загубил надеждата да си възвърне короната и желае да попречи на краля да постигне победа.

Суверенът се остави да бъде убеден от великия магистър. Ако той имаше поне малко здрав разум да откаже настъпление към Тивериада, историята би имала друг обрат. Ала кралят заяви, че иска първо да се наспи, а призори християнската армия да потегли към Тивериада.

Начело бяха хоспиталиерите, след това редовната армия. Тамплиерите бяха отзад, там, където се очакваше най-силният удар. Жерар дьо Ридфор им бе забранил да наемат леката турска конница, смятайки, че това е нечестиво. Също както останалите братя и Арн бе взел няколко пехотинци, за да защитават конете. Още в началото на настъплението той махна от себе си тежката броня, нагрята силно от слънцето, и заповяда да покрият с чулове конете им.

При напредването на християнската армия сарацините изпращаха части от леката си конница, за да преборят неприятелските колони, като ги обстрелваха със стрели, преди да обърнат назад и да изчезнат. Малко след това нова атака следваше предходната. Така беше до сутринта.

На тамплиерите им бе заповядано да не се разпокъсват под никакъв претекст. Следователно не можеха да отвърнат на стрелбата, а и не разполагаха с лека конница като странична охрана поради факта, че великият магистър бе намерил това за нечестиво. След няколко часа всички рицари бяха изложени на стрелите. Получиха рани, които бяха леки, но можеха да настъпят усложнения заради силната жегата.

Денят бе много топъл и със силен пустинен вятър. Както графът беше предупредил, нямаше да открият и капка вода по пътя. От зори до залез-слънце християните вървяха под непрекъснатия обстрел от леката конница на неприятеля. В началото загубиха много хора, но продължиха да напредват.

На свечеряване стигнаха Тивериада и видяха езерото да проблясва под лъчите на залязващото слънце. Графът опита да убеди краля да атакува веднага, за да стигнат до водата, преди да е станало тъмно. Ако след един ужасно изморителен ден трябваше да прекарат и една нощ пак без вода, щяха бъдат победени преди изгрев-слънце.

Жерар дьо Ридфор, напротив, искаше да започнат битка, след като си починат. Самият крал бе изморен и затова сметна предложението за разумно. Затова даде заповед да се направи лагер за през нощта.

Християнската армия разпусна палатките си, за да пренощува на място, наречено Роговете на Хатин заради две могили, разположени до едноименното село. Армията се надяваше поне малко да поспи на хладно преди сблъсъка на следващия ден.

Когато слънцето залезе и дойде време сарацинската армия да каже вечерната си молитва, на брега на езерото Саладин благодари на Господ за подаръка, който му бе направил. Цялата християнска армия с нейните хоспиталиери, тамплиери, краля и неговите най-главни съветници бяха на предела на силите си при Роговете на Хатин. Господ му бе поднесъл победата на златен поднос. Не му оставаше нищо друго, освен да Му благодари и да изпълни това, който Той му бе посочил. Първо заповяда да подпалят сухата трева, която никнеше по южния склон на върховете, за да бъде задушена християнската армия от пушека по време на съня ѝ преди решителната битка.

Сутринта, когато започна да просветлява, християните бяха заобиколени. Армията на Саладин дори не даваше вид, че ще атакува. Цялото време беше пред нея. Колкото повече християните чакаха, толкова повече силите им отслабваха. Слънцето неумолимо достигаше най-високата си точка, а Ги не взимаше никакво решение.

Град Раймонд пръв се качи на коня си. Обиколи лагера с бавен тръс, докато стигна до тамплиерите. Потърси Арн, на когото предложи да вземе със себе си известен брой хора и да се опитат да осъществят пробив. Арн отхвърли учтиво това предложение, твърдейки, че е обвързан с клетва до края на деня и че не може да не удържи на думата си пред Господ. И Арн пожела късмет на графа, добавяйки, че ще се моли за успеха на това негово начинание.

Графът заповяда на своите хора, въпреки че бяха изморени, да се качат на конете. Държа кратка реч, като обясни, че трябва да опитат всичко, на каквато и да е цена. Истина бе, че ако опитът им не сполучеше, щяха да умрат. Ала същата съдба ги очакваше и ако останеха тук, където бяха в момента.

Графът не разположи силите си в права редица като за фронтална атака, а във вид на клин. След това даде заповед да атакуват и да се хвърлят срещу огромната неприятелска маса, която бе обърнала гръб на езерото Тивериада, като че ли водата ѝ служеше за стража.

Не след дълго при Роговете на Хатин се видя как графът и неговите хора изчезват в далечината, без да бъдат преследвани.

Саладин бе решил да ги пощади. Жерар дьо Ридфор се разбесня и започна да говори за предателството, после заповяда на рицарите си да се качат на конете.

Притеснението на сарацините пролича, когато видяха най-малко седемстотинте тамплиери да се подготвят за атака. Никой сарацин още не бе виждал подобна армия от рицари на ордена и всеки знаеше, че тази битка ще е решаваща.

Непобедими ли бяха тези бели демони? Или пък бяха прежаднали като останалите хора? Когато хоспиталиерите видяха тамплиерите да се подготвят за атака, те сториха същото, а кралят заповяда на воините от кралската армия да възседнат конете си.

Но Жерар дьо Ридфор се спусна по хълмовете начело на своите рицари, без да чака когото и да било. Неприятелят се скри бързо, нещо, което попречи на рицарите да нанесат удара, който очакваха. Но при вида на водата от езерото настъпи смут сред конете. По пътя насреща им се оказаха хоспиталиерите, втурнали се да атакуват заедно с тях. Последва страхотен смут.

Това бе и моментът, когато стрелците мамелюци атакуваха изотзад с пълна сила.

Тази умопомрачителна атака струваше на Жерар дьо Ридфор половината от неговите рицари. Хоспиталиерите претърпяха още по-големи загуби.

Християнските сили се опитаха да се съберат за обща атака. Но мнозина умиращи за вода пехотинци вече бяха свалили шлемовете си и се бяха устремили към езерото, кръстейки се. Увлякоха със себе си и други. Скоро тълпата пехотинци се хвърли срещу смъртта и много от тях бяха прободени от египетските стрели.

Втората християнска атака бе малко по-добре подготвена от първата и оставаха не повече от стотина метра, за да стигнат до брега на езерото, когато бяха принудени да се върнат. Веднъж отделили се от палатката на краля, християните изгубиха две трети от състава си. Тогава Саладин предприе масивна атака.

Арн бе изгубил коня си, чийто врат бе достигнат от стрела. Той бе неспособен да мисли и да си създаде точна представа за положението. Последното нещо, което си спомняше, беше, че се бе оказал редом до няколко братя, чиито коне също бяха уцелени от стрелите, а наоколо всички те бяха заобиколени от сирийски

пехотинци. Арн бе покосил някои от тях с меча си. Но бе загубил опора, когато конят му се срина. Нямаше време да разбере как се бе строполил на земята.

Пред палатката на победителя Саладин, на тамплиерите и хоспиталиерите, пленени в последните часове на битката при Роговете на Хатин, им даваха да пият вода. Но не от състрадание, а за да могат да говорят. Обезглавяванията започнаха долу до водата и свършиха близо до палатката един или два часа по-късно. Пленените тамплиери бяха двеста четиридесет и шест. Хоспиталиерите също бяха приблизително толкова. Това значеше, че двата ордена бяха почти премахнати от Светите земи.

Саладин плачеше от щастие и благодареше на Господ, като наблюдаваше падащите глави. Господ бе показал неразбираема добрина към него. Той най-сетне окончателно бе победил тези два безстрашни религиозни ордена, а техните крепости, вече почти празни, щяха да паднат като узрели плодове.

Пътят към Йерусалим вече бе отворен. Както бе обичайно, към пленените светски рицари подходиха по различен начин. Когато триумфът на Саладин от зрелището с обезглавяванията свърши, той се върна в палатката си, където бяха събрани християните с висок ранг, сред които Рено дьо Шатийон и кралят. Близо до тях седеше Жерар дьо Ридфор, който сам по себе си нямаше стойност като пленник.

Никой не можеше да бъде сигурен, докато не опита — си бе помислил Саладин. Пред лицето на смъртта мъжете, демонстрирали преди това смелост и благородство, сега можеха да се превърнат в нищожества. При все това един от тези франкски пленници нямаше защо да очаква милост. Саладин се бе заклел пред Бога да убие Рено дьо Шатийон със собствените си ръце. И точно това направи.

След това поуспокои малко страховете на останалите, уверявайки ги, че не бива да се боят, че ще ги сполети същата участ, и лично им поднесе вода.

На мястото на обезглавяваният сарацинските войници се бяха събрали да се забавляват. Група сарацински духовници суфисти придружаваше Саладин още от Кайро с надеждата, че ще приемат

християни в праведната вяра. Няколко сарацински бойци им предложиха да опитат с пленените тамплиери и хоспиталиери.

Ето защо тези суфисти сега ходеха от тамплиер на хоспиталиер, като искаха от тях да приемат праведната вяра срещу живота си. Всеки път, когато получаваха отрицателен отговор — а нямаше нито едно изключение, — те извършваха екзекуция. Но много рядко се случваше да успеят да отсекаят главата с един удар. Когато все пак успяваха, радостни възгласи се издигаха над тълпата. През останалото време наоколо избухваха в смях, подхвърляха шеги или даваха подходящи съвети.

Арн се бе свестил от водата, която му бяха дали да пие, ала лицето му беше покрито с кръв и той едва виждаше с едното око. Затова му беше трудно да гледа какво точно се случваше по-надолу в редиците.

Всъщност не го и интересуваше. Подготвяше се да предаде Богу дух, молейки се с всички сили Той да му каже какъв бе смисълът на всичко това. Защото на този 4 юли 1187 година се навършваха точно 20 години, откакто бе дал обет пред тамплиерите и по залез-слънце Арн трябваше да бъде свободен. Защо Господ му бе позволил да живее до последния час на този обет, ако е било само за да му вземе веднага след това живота? И защо го бе оставил да живее до деня, в който бе видял унищожаването на християнството в Светите земи?

Помисли си, че се държи като егоист. Не бе единственият, който щеше да умре в този ден, и не биваше да омърсява последните си часове с упреци. Понеже животът му беше към своя край, той започна да се моли за Сесилия и за детето, което скоро щеше да остане без баща.

Когато групата от окървавени и плувнали в пот суфисти стигнаха до него, те го попитаха, както бяха направили и с другите, дали е готов да се откаже от несправедната вяра. Ако се съдеше по тона на въпроса, който бяха задали, те едва ли очакваха положителен отговор и дори не бяха убедени, че е в състояние да ги разбере.

Тогава Арн вдигна приведената си глава в знак на отказ и изрече думите на езика на Пророка. Бе съвсем спокоен:

— В името на милостивия и състрадателен Господ слушайте какво говори вашата собствена свещена книга, 48 стих от третата сура — започна той, вдишвайки дълбоко, за да има сили да продължи,

докато всички около него слушаха със зяпнала уста. — Господ рече на Иисус: Аз ще накарам да страдаш от смъртта си и ще те взема при мене. Ще те освободя от неверниците и ще издигна тези, които са те следвали, над тези, които не вярват, до деня на възкресението. Вие ще се обърнете всички към мене и ще отсъждам по вашите спорове.

Арн затвори очи и се наведе напред, очаквайки фаталния удар. Ала суфистите до него бяха чули Божието слово да излиза от устата на един от техните най-лоши врагове. В този момент един емир разцепи тълпата от любопитни, като каза:

— Открих Ал Гути!

Въпреки че никой от тях досега не беше имал възможност да го срещне, всеки знаеше, че един-единствен от техните неприятели можеше да рецитира Божиите слова така точно.

Саладин бе издал заповед: ако намереха Ал Гути жив, той не трябваше да бъде измъчван, а третиран като най-знатен гост.

---

[1] Симония — Търгашество с църковни длъжности. — Б.р. ↑

Х.

Когато слънцето залезе в последния ден от двадесетгодишното ѝ заточение, Сесилия Роса седеше съвсем сама край едно от вирчетата на Рисеберя. Беше топла и безветрена вечер скоро след деня на св. Пер, когато лятото щеше да премине зенита си и жътвата скоро щеше да започне в Западна Готаланд, но не и тук горе, в Норданског.

Тя беше ходила на месата два пъти и бе взела причастие изпълнена с мисълта, че на този ден с подкрепата на светата Дева бе изтекло времето, което ѝ се беше сторило като целия ѝ живот. Най-сетне беше свободна.

И все пак не. Защото когато удари часът на свободата, сякаш нищо не се промени и никакъв знак не се появи. Всичко си беше както обикновено, като през всеки друг летен ден.

Тя осъзна, че вероятно бе имала детински представи, че Арн, чийто час на свободата може би бе ударил заедно с нейния, начаса щеше да пристигне на кон от нищото, макар да беше ясно, че му предстои твърде дълъг път. Запознати твърдяха, че пътят от Йерусалим може да отнеме цяла година.

Може би се бе впуснала в мислите си за този бъдещ щастлив момент, тъй като дълбоко в себе си усещаше, че ще стане точно така, а именно нищо особено. Сега тя бе на тридесет и седем години, и не притежаваше нищо освен дрехите на гърба си. Доколкото знаеше, баща ѝ си беше вкъщи в Хюсабю, покосен от удар, без пари, изцяло зависим финансово от момчетата в Арнес. Той нямаше да ѝ се зарадва особено, когато тя се прибереше и пожелаеше да живее от неговите доходи.

В Арнес тя нямаше да получи нищо, там сестра ѝ Катарина беше домакиня и тъй като по нейна вина Сесилия Роса бе изпратена на двадесетгодишно заточение в манастир, срещата между двете щеше да е еднакво нежелана както от Сесилия, така и от Катарина.

Можеше да отиде до Нес на остров Висинг и да гостува на Сесилия Бланка, а можеше със сигурност да прекара известно време в

гостоприемство в Улфсхем при Улвхилде. Едно беше обаче да гостуваш на приятели, когато можеш да им върнеш жеста, съвсем друго бе да отидеш при тях като бездомник.

С рязко движение тя разкъса кърпата, с която толкова беше привикнала през тези двадесет години, че без нея се чувстваше сякаш без коса. Разроши косата си и започна да прокарва пръсти през нея, за да се разплете; бе прекалено дълга за правилата в манастира, но Сесилия се бе измъкнала от последните две от общо шест годишни подстрижки.

Наведе се напред и се опита да се огледа във водното огледало. Мракът обаче се бе спуснал и тя можа слабо да различи лицето и червената си коса, а и това, което видя, беше по-скоро това, което си спомняше за себе си от младостта, отколкото истинския си вид. В Рисеберя нямаше огледала, както във всеки друг женски манастир.

Тя заопипва припряно тялото си, както беше позволено на една свободна жена, дори се опита да докосне гърдите и бедрата си, тъй като от тази вечер това вече не представляваше нарушение на правилата.

Ако се замислеше, дори бъдещият ѝ свободен живот щеше да бъде обграден с огради и зидове. Биргер Бруса бе ѝ предложил да стане икономка в Рисеберя, докато иска, и когато го каза, това прозвуча просто като любезност. Но когато сега, в първия час от свободата, тя се опитваше да проумее какво означаваше тази любезност, по-скоро ѝ се струваше, че е трябвало да продължава да работи по същия начин, както през предишните години.

Е, не съвсем по същия. Тя реши, че няма да покрива косата си и че няма нужда да участва нито в сутрешни, нито във вечерни молитви. Така щеше да получи ценно време за работа. Вече щеше да ходи сама до пазара за покупки и това внезапно ѝ се стори като най-голямата промяна. Имаше право да е сред хората и да говори с когото си поиска, не беше вече застрашена от грехове и наказания.

Най-много ѝ се искаше да отиде до Биелбо, за да види сина си Магнус. Това обаче беше среща, която за която тя еднакво копнееше и от която се страхуваше.

За много хора, но най-вече за църквата, Магнус бе роден в грях и срам. Биргер Бруса го беше взел при себе си още като пеленаче, беше го отвел, за да бъде приет в рода и го бе възпитавал наред със

собствените си и на госпожа Бригида деца. Като момче Магнус вярваше, че е син на Биргер Бруса. Твърде много зли езици обаче знаеха за произхода му и слуховете стигнаха до самия Магнус, в началото като бегли подхвърляния, след това от някой, който в гнева си не бе говорил тъй уклончиво.

Точно на границата между детството и зрелостта Магнус бе започнал да се досеща за истината и бе привикал настрана Биргер Бруса, настоявайки за обяснение. Биргер Бруса не видя какво друго може да направи, освен да му разкаже всичко без заобикалки. Известно време Магнус обикаляше мрачен и неспособен да контактува, сякаш спокойният му живот на син на ярл се бе превърнал в пух и прах. Биргер Бруса реши да не безпокои момчето, тъй като очакваше то да се промени, когато любопитството надделее над разочарованието.

Така и стана. След известно време той потърси пастрока си и започна да разпитва кой е Арн Магнусон. Както Биргер Бруса бе разказал на Сесилия Роса, може би се бе разпрострял твърде много при описанието на Арн като най-добрия боец с меч в Западна Готаланд на всички времена и като отличен стрелец с лък. Е, това не беше чиста лъжа, оправдаваше се Биргер Бруса. Все още беше жив споменът как младият Арн, доскоро момче, бе победил могъщия боец Емунд Улбане на съвета на всички готи край Аксевала. Беше като борбата между Давид и Голиат от Библията, а Арн се беше проявил толкова по-добре с меча от Емунд, че вместо да му отнеме живота, го бе пощадил и му бе отсякъл само едната ръка.

Когато Магнус се бе почувствал свободен да разпитва старите си роднини за тази случка, се натъкна на мнозина, които са присъствали или поне се предполагаше, че са присъствали в Аксевала, но все пак можеха да разкажат историята в най-общи линии.

Тъй като младият Магнус още в невръстните си години се бе проявил като много по-добър стрелец с лък от останалите момчета, той прие обяснението, че баща му е бил ненадминат стрелец, и започна да упражнява стрелбата си повече от необходимото за сметка на друга неща в обучението си. Той също така отиде при Биргер Бруса и заяви, че ако баща му не се върне жив от Светите земи, той нямаше да приеме името Биргерсон от Биргер Бруса, нито пък Арнсон. Искаше името му да е Магнус Монешьолд и сам беше си нарисувал в сребристо малък полумесец върху щита си.

Биргер Бруса смяташе, че след като така или иначе бе минало толкова време, бе по-добре майката и синът да не се срещат преди да е изтекъл срокът на заточението на Сесилия Роса. За младежа щеше да е по-добре да види майка си като свободна жена, отколкото като манастирска прислужница, която все още изкупува греха си. Сесилия не бе възразила срещу това предложение. Сега обаче бе свободна и не изкупуваше грехове чрез работата си на прислуга, но се страхуваше от тази среща повече отколкото бе предполагала. Тя започна да се тревожи за неща, които по-рано не ѝ бяха хрумвали, като това дали беше стара и грозна и дали дрехите ѝ не бяха твърде прости. След като младият Магнус имаше такива величави представи за баща си, толкова по-голяма бе опасността да остане разочарован при вида на майка си.

Когато останалите жени от Рисеберя — шест монахини, три послушнички и осем вдовици, се оттеглиха за вечерната молитва, Сесилия Роса отиде в счетоводната си стая. Първият час свобода започна с работа.

* * *

През тази есен Сесилия Роса реши да слезе до „Божия дом“ и да накупи разни полезни и красиви растения, които можеха да бъдат пренесени, без да умрат по пътя, единствено през есента, както и много неща, необходими за шиене и багрене. Всичко това го имаше отдавна в „Божия дом“, докато Рисеберя, който се намирал в Норданскуг, беше едва в началото. Тъй като Сесилия Роса щеше да плаща със сребро, Биргер Бруса беше наредил първо да я придружат въоръжени конници по пътя до езерото Ветерн, след това норвежки моряци по водния път, а накрая отново конници на Фолкунгите между Ветерн и „Божия дом“.

Когато наближи „Божия дом“ начело на свитата си (настояваше да язди, тъй като бе икономка и бе свикнала да се разпорежда, а въоръжените рицари просто я следваха), тя се учуди колко смесени станаха чувствата ѝ. „Божия дом“ бе разположен много красиво и бе удоволствие да се наблюдава още отдалеч. Въпреки че есента бе преполовила, покрай зидовете цъфтяха рози, от ония, които тя щеше да се опита да купи, за да разкраси Рисеберя.

Нямаше друго място на земята, което да мрази повече от „Божия дом“, това бе несъмнено. Каква съществена разлика обаче имаше между това да се доближава до това царство на майка Рикиса като свободен човек и като човек, който ѝ се подчинява.

Сесилия Роса си внушаваше строго, че идва тук единствено по работа и заради Рисеберя. Нямаше причина да се кара с майка Рикиса или да се старае да ѝ покаже, че силата ѝ е пречупена. На края на посипания с чакъл път Сесилия си въобразяваше как внезапно ще се изправи пред Рикиса сякаш бяха равни, игуменката от „Божия дом“ и икономката от Рисеберя, щяха да свършат работа по най-рационалния начин и нищо повече.

От очакванията ѝ за срещата обаче не се получи нищо. Майка Рикиса бе на смъртния си одър и един свещеник, Йорян от Векшьо, бе повикан, за да я изповяда и да я миропомаже.

При тази новина Сесилия Роса първоначално реши просто да си тръгне от „Божия дом“, но тъй като пътуването бе дълго и тежко, а животът в „Божия дом“ и Рисеберя трябваше да продължи и след като всички живеещи там починаха, тя промени решението си и влезе в гостоприемницата, където тя и спътниците ѝ бяха посрещнати с добре дошли така, както биваха посрещани всички останали пътници.

Рано тази вечер я потърси непознатият за нея свещеник, който я помоли да го последва в клаузурата, за да посети за последно майка Рикиса. Игуменката сама беше пожелала тази последна услуга от Сесилия Роса.

Естествено немислимо бе да откаже на умиращата едно така лесноизпълнимо предсмъртно желание. Пряко волята си Сесилия Роса тръгна след свещеник Йорян към предсмъртното ложе на майка Рикиса. Нежеланието ѝ нямаше нищо общо със смъртта, добре позната ѝ от манастирите, където множество възрастни дами идваха, за да изживеят последните си дни. Нежеланието имаше общо с онези чувства, за които тя се страхуваше, че ще съзре в сърцето си при смъртта на майка Рикиса. Да триумфираш пред смъртта на ближния си би бил трудно простим грях. Какви чувства обаче може да изпита човек пред някого, който за него е въплъщавал чистото зло?

Свещеникът оплакваше и отправяше молитви, а Сесилия Роса влезе с него в личните покои на майка Рикиса. Тя лежеше на чаршаф, завита с одеяла и с по една запалена свещ от двете страни на леглото.

Беше много бледа, сякаш Онази с косата вече бе обхванала сърцето ѝ със студената си костелива ръка. Очите ѝ бяха полупритворени.

Сесилия Роса и свещеникът веднага коленичиха край леглото и изрекоха необходимите думи. Когато приключиха с молитвата, очите на майка Рикиса се отвориха леко и внезапно тя протегна изпод одеялото ръката си, подобна на клещи, и стисна Сесилия Роса за врата със сила, неподобаваща на смъртник.

— Сесилия Роса, Бог те е повикал в този час, за да успееш да ми простиш — просъска тя и поразхлаби хватката си.

За кратко Сесилия Роса почувства онзи вледеняващия ужас отпреди, който винаги бе свързвала със злата жена. След това обаче се окопити и отмести ръката ѝ от шията си без прекомерна грубост.

— Какво искаш да ти прощавам, майко? — попита тя, без да издава чувства с гласа си.

— Греховете ми и най-вече тези спрямо теб — прошепна майка Рикиса, сякаш внезапно бе изгубила значителна част от изненадващата си сила.

— Когато ме биеше с камшик за грехове, които знаеше, че не съм извършила ли? Изповяда ли това зло? — попита Сесилия Роса студено.

— Да, изповядах тези грехове пред отец Йорян, който седи до теб — отговори майка Рикиса.

— А че се опита да ме убиеш, като ме държеше през зимата в карцера с едно-единствено одеяло, това изповяда ли го? — продължи Сесилия Роса.

— Да... и това също — отговори майка Рикиса, а Сесилия Роса не пропусна да забележи как свещеник Йорян, който още стоеше на колене до нея, се размърда неспокойно. Тя бързо го погледна и ѝ направи впечатление учудването му.

— Нали не ме лъжеш на смъртния си одър, след като си се изповядала и си взела последно причастие, майко Рикиса? — попита Сесилия Роса с мек тон, но твърда като желязо вътре в себе си. В светещите очи на майка Рикиса тя отново съзря издължените зеници на Рогатия.

— Изповядах всичко, за което ме питаш, сега искам да ме опростиш и да се молиш за мен преди дългото ми пътуване, понеже греховете ми не са тъй малко — прошепна майка Рикиса.

— Изповяда ли се и за това, че се опита да отнемеш живота на Сесилия Бланка в карцера през суровите зимни месеци — продължи Сесилия Роса неумолимо.

— Измъчваш ме... Покажи милост пред смъртното ми ложе — въздъхна майка Рикиса, но по начин, който затвърди в Сесилия Роса усещането, че всичко бе театър.

— Изповяда ли или не, че се опита да убиеш мен и Сесилия Бланка в карцера? — попита отново Сесилия Роса, тъй като не смяташе да се отказва. — Аз, грешницата, не мога да опростя подобни грехове, ако не знам, че вече са били изповядани, нали разбираш, майко?

— Да, всичките тези грехове ги изповядах пред свещеник Йорян — отговори майка Рикиса, макар и този път без въздишки и шепот, а по-скоро с нетърпение в гласа.

— Тогава е ясно, майко Рикиса — каза студено Сесилия Роса. — Ти или ме лъжеш като казваш, че си изповядала тези неща пред свещеник Йорян... В такъв случай, разбира се, не мога да ти дам прошка... Или наистина си изповядала тези смъртни грехове, защото си е смъртен грях да се опиташ да отнемеш християнски живот, още повече ако си в служба на светата Дева, както ти. А ако си изповядала смъртните си грехове, то тогава свещеник Йорян не би могъл да ти ги прости. И коя съм аз в крайна сметка, бедна грешница, която дълги години изкупваше греха си под камшика ти, за да ти прощавам онова, което нито свещеникът, нито Бог могат да ти простят!

При последните си думи Сесилия Роса се надигна рязко, сякаш усещаше какво ще се случи. Майка Рикиса започна да се превива в леглото и отново протегна ръцете си към Сесилия Роса, сякаш се опитваше да я сграбчи за гърлото. Тогава завивката се свлече от нея и в стаята се разнесе отвратителна воня.

— Проклинам те, Сесилия Роса! — извика майка Рикиса с внезапно появила се сила, от която допреди миг нямаше и следа. Червените ѝ очи сега бяха широко отворени и на Сесилия Роса ѝ се стори, че ясно различава лукавите зеници на Рогатия.

— Проклинам теб и безсрамната ти приятелка, лъжкинята Сесилия Бланка, дано и двете да горите в ада, дано и двете да ви накажат за греховете ви и дано семействата и на двете ви да умрат с вас в огъня, който ще пламне сега!

При тези думи майка Рикиса се свлече, сякаш бе изгубила всичките си сили. Посивяващите ѝ коси се бяха подали изпод забрадката ѝ. От едното ъгълче на устата ѝ течеше тънка струйка кръв, която изглеждаше напълно черна.

Свещеник Йорян хвана Сесилия Роса за раменете и я изведе навън, като затвори вратата след нея, сякаш тя намираще за необходимо да продължи разговора си с умиращата, преди за нея да е станало твърде късно да се разкае или твърде късно да се изповяда.

* * *

Майка Рикиса умря същата нощ. На следващия ден я погребяха под каменните сводове в метоха, като счупиха печата ѝ на игуменка и го положиха до нея. Сесилия Роса присъства на погребението, макар и против волята си. Не смяташе обаче, че има голям избор. От една страна намираще за неподходящо да се моли за това зло, както и да се преструва на опечалена до всички останали. Не можеше да си представи нещо по-безсмислено от това да сипе молитви за непоправим грешник, който бе лъгал дори когато се бе изповядал на смъртния си одър.

Другата страна имаше повече общо с ежедневието. Тя нямаше никаква представа кой е този свещеник Йорян от Векшьо, дори не бе чувала, че във Векшьо има свещеник. Не можеше обаче да няма причина на смъртния одър на майка Рикиса да повикат именно този непознат и жалък свещеник. Първо на първо, вероятно беше от рода на. Сверкерите, може би близък роднина на майка Рикиса. Второ, той сега знаеше каква е последната воля на игуменката, което със сигурност не беше без значение. Така както Сесилия Роса ги чу, последните думи от земния път на майка Рикиса съдържаха заплахата да порази всички с пожар и война. Вероятно само свещеник Йорян беше наясно какво е имала предвид с тези си думи. Поради това щеше да бъде разумно да се придържа близо до този Йорян, докато имаше тази възможност, за да може евентуално да разбере нещо от тайната, която той сега пазеше.

Третата причина да остане на погребението беше от по-практическо естество. Сесилия Роса и все по-нетърпеливите ѝ

спътници бяха пристигнали отдалече, за да може тя да свърши работа. Щеше да е добре да приключат с това, за да не пътуват отново през пролетта.

Свещеник Йорян беше висок, мършав мъж с шия като на жерав и подскачаща адамова ябълка; малко се запъваше като говореше. Че не е титан на мисълта, Сесилия Роса успя да установи веднага, въпреки че се упрекна за прибързаната си оценка, тъй като не бе задължително външността на човека да отговаря на същността му.

Предварително й мнение обаче не я посрами и когато тя съвсем невинно предложи на свещеника да посетят погребалното пиршество в гостоприемницата заедно с някои от спътниците си преди да се разделят, той веднага намери идеята за много уместна.

Като единствена жена в гостоприемницата тя естествено заведе свещеника до масата и също толкова естествено бе, че колкото повече той пиеше, толкова повече говореше. Като за начало той се оплака, че като роднина на Сверкерите го бяха удостоили едва със свещеническо място във Векшьо, докато всички значими църковни постове понастоящем се заемаха или от родовете на Фолкунгите и Ерик, или от техните приближени.

Така Сесилия Роса получи първото си важно сведение.

Не мина много време и преди свещеникът угрижено да попита дали Сесилия Роса, която, доколкото бе разбрал бе тъй близка с кралица Сесилия Бланка през времето й в „Божия дом“, дали тя не знаеше кога точно Сесилия Бланка бе дала обет пред майка Рикиса.

Така Сесилия Роса получи второто си важно сведение, но сега кръвта й се вледени.

Тя се опита да не обръща внимание на това, опита се да продължи да пие бира и да се кикоти, преди да отговори, след което обаче призна, че Сесилия Бланка никога не бе давала монашески обет. Напротив — двете си бяха обещали никога да не го правят и бяха прекарвали дълги години в „Божия дом“ като близки приятелки.

В този момент Свещеник Йорян притихна и се замисли. След това каза, че със сигурност не би могъл да наруши тайната на изповедта, но навярно би могъл да сподели нещо от последната воля на майка Рикиса, която бе обещал пред Бог да предаде на светия отец в Рим. В нея пишеше, че кралица Сесилия Бланка е дала обет в „Божия дом“.

За да прикрие ужаса, който я обзе, Сесилия Роса предложи на свещеник Йорян още бира, и в същото време размишляваше. Той погълна бирата жадно.

Сега тя бе получила третото си важно сведение.

— А дали информацията за една такава последна воля не трябва възможно най-бързо да бъде изпратена до архиепископа — попита тя възможно най-невинно.

Не беше така. По две причини. На първо място другият архиепископ в страната, Йон, наскоро бе убит в Сигтуна при опустошението на града от дивите народи от другия бряг на Източното море, така че в момента нямаше архиепископ. А ако последната воля на майка Рикиса все пак трябваше да стигне до Рим, щеше да е ненужно да се заобикаля през Източен Арос и да се чака там нов архиепископ, а това сигурно щеше да е някой Фолкунг, злъчно промърмори свещеник Йорян. Поради това сега той смяташе да изпълни клетвата си към умиращата игуменка Рикиса, като се отправи на юг и предаде последната ѝ воля на датския си роднина свещеник Абсалон в Лунд.

Така Сесилия Роса получи четвъртото си важно сведение. Тя веднага сипа отново бира на свещеника и се закиска доволно, щом той я хвана за бедрото, макар вътрешно да не можеше да си намери покой.

Сесилия Роса осъзна, че е научила всичко, от което имаше нужда, понеже нищо друго не беше от значение, и се опита да направи онова, което отначало ѝ се бе сторило безнадеждно, а именно да говори разумно с глупавия свещеник.

Отначало тя изтъкна предпазливо, че тя и Сесилия Бланка бяха прекарвали повече от шест години заедно в „Божия дом“ като най-близки и скъпи приятелки. Трудно щеше да е някоя от тях да бе сторила нещо тъй значимо като да даде обет, без да каже на другата.

На това свещеникът отговори с подчертано пиянско усилие да изглежда достоен и твърд, че обетите, които човек дава пред Бог, както и съдържанието на изповедите навеки ще останат тайна за сетивата.

Сесилия Роса възрази с престорена загриженост, че почитаемият свещеник може би не бе наясно с всичко, което се случва в един женски манастир. А работата бе там, че щом някоя от тях дадеше обет, то тя начаса ставаше послушница и ѝ предстоеше година на изпитания,

да бъде отделена от близките и познатите си. Ако Сесилия Бланка наистина бе дала обет, щеше да се забележи поне това, нали?

Свещеникът изломоти нещо от рода, че много неща можеха да се видят единствено от Бог и че само Той можеше да проникне с поглед в човешката душа.

Тъй като Сесилия Роса не можеше да възрази на това съждение, тя бързо се опита да смени хода на разговора. Та нали от думите на майка Рикиса тя сама бе разбрала, че игуменката сама бе спестила греховете си в изповедта си, преди да си отиде от този свят. На онзи, който бе излъгал в подобно състояние, не можеше да се вярва и що се отнасяше до толкова недостоверното изказване, че кралицата бе дала обет, а после бе отгледала четири деца в грях. Защото нали за това ставаше дума?

Ами да, разбира се, в известен смисъл за това става дума... призна свещеникът, прозявайки се, но бързо се поправи. Става дума за самия грях, поясни той припряно. Грехът бе решаващ. Не стигнаха до темата, че в този случай грехът имаше последици за кралската корона, но не искаше ли Сесилия да придружи свещеника в Дания? Разбира се, казано бе, че свещениците не могат да се женят пред Бог, но за този проблем си имаше прости решения. Не беше безпаричен, похвали се той, неподозирайки нищо, така че защо не?

Сега Сесилия Роса бе получила всички сведения, от които имаше нужда, но от това се почувства омърсена, сякаш епископът се бе наслаждавал да я засипва с нечистотия.

Тя се извини, че поради женски причини, които не иска да споменава, се налага да се оттегли, и когато той несръчно се опита да я задържи, тя се изплъзна ловко, тъй като бе пила много по-малко от него.

Когато обаче излезе на чист въздух, тя повърна. После цяла нощ се моли и не можа да заспи, тъй като греховете ѝ бяха многобройни. С коварство бе подвела един свещеник, беше му позволила да я докосва греховно и всичко това с цел да го прилъже да каже онова, което той не искаше да каже.

Изпитваше срам от всички тези неща, но най-много се срамуваше от това, че докосванията на жалкия преподобен бяха разпалили един копнеж, който тя постоянно се бе опитвала да потисне. Той я бе накарал отново да си представи как Арн Магнусон най-сетне

се появява на кон по моравата. Такъв лош човек да разпали чистата ѝ любов — в този момент това ѝ се струваше почти непростим грях.

Другата работа, която трябваше да свърши в „Божия дом“ и заради което бе останала на погребението на злата жена, се уреди много по-лесно. Скоро тя успя да накупи всички необходими растения и шивашки принадлежности от една колеблива помощник игуменка, която без любезните ѝ съвети би останала сериозно измамена при тези сделки. Сега „Божия дом“ отново бе дом на Дева Мария, а към нея човек трябваше да изпитва голяма почит.

Сесилия обаче се замисли, че ако беше останала в „Божия дом“, щеше все още много да внимава къде стъпва по коридорите. Майка Рикиса определено не се намираше в рая. Може би лежеше някъде там под коридорите със злобно искрящите си червени очи, готова да се надигне като върколак и да погълне някого от онези, които мразеше, тъй като омразата бе най-силната ѝ страна през земния ѝ живот.

* * *

По обратния път към Рисеберя Сесилия Роса щеше да остане за няколко дни при Сесилия Бланка в Нес, както се бяха уговорили. Когато обаче тя пристигна в кралското пристанище на езерото Ветерн и безбройните и мърморещи и подсмърчащи спътници разтовариха непонятния за тях опакован багаж и го натовариха на страховития черен кораб, тя внезапно и видимо за всички пребледня. Из Ветерн се носеха високи вълни с бяла съскаща пяна по върховете. Първата есенна буря приближаваше.

Тя започна да разпитва обезпокоено грубите мъже, изглежда всички норвежци, докато не се озова пред онзи, който изглеждаше като техен началник. Той я поздрави почтително и каза, че се казва Стюрбьорн Харалдсон и че скоро ще има удоволствието да отведе приятелката на кралицата до Нес. Когато Сесилия Роса уплашено се поинтересува дали наистина бе добра идея да се отплава посред буря, той се усмихна замислено, поклати глава и отговори, че подобни въпроси го карат да копнее за дома, но пред пътя му дотам за съжаление стоеше предаността към крал Кнут. След това той хвана ръката ѝ, без да казва нищо повече, и я отведе до мостика, където

хората му вече се качваха на борда и се канеха да отплават. Поставиха широка дъска, по която да се качи Сесилия Роса, прехвърлиха със силните си ръце покупките ѝ от „Божия дом“ и ги натовариха в трюма. После отблъснаха кораба с греблата и вдигнаха платната.

Вятърът веднага подхвана четвъртитото платно, изду го със силата си и тласна кораба напред, така че Сесилия Роса, която не бе успяла да се настани, бе запратена назад в ръцете на Стюрбьорн. Той веднага я настани на мястото си до главното платно и я зави с груби одеяла и завивки от овчи кожи, така че навън остана да стърчи единствено носът ѝ.

Около тях вилнееше бурята и вълните съскаха срещу обшивката на кораба. Той се клатеше тъй силно, че Сесилия Роса виждаше единствено тъмния облак от едната страна и ѝ се струваше, че гледа право в страховитото, почерняло и бушуващо море от другата страна. За миг тя остана скована от ужас, преди да се опита да си възвърне разсъдъка.

Никой от тези чудати възрастни мъже не изглеждаше ни най-малко обезпокоен. Те седяха доволни с гръб към тази страна на кораба, която се надигаше срещу облака, и от време на време пускаха шеги, доколкото можеха да се чуят. Е, навярно знаят какво правят, размишляваше тя трескаво. Когато хвърли поглед към Стюрбьорн, тя го видя да става, докато вятърът развяваше дългите му коси, стоеше разкрачено и стабилно, а по брадясалото му лице цареше доволна усмивка. Явно обичаше плаването.

Все пак тя не успя да се въздържи да го запита с вик дали не бе опасно да се тръгва на път посред буря и дали наистина бяха сигурни, че имат някаква закрила. Наложил ѝ се да повтори въпроса викайки, въпреки че Стюрбьорн услужливо се наведе към нея, за да чуе какво я безпокои.

Когато Стюрбьорн най-сетне разбра какво го питаше, той първо изправи глава и се изсмя продължително, така че бурята отново развя дългите му коси и засипа с тях главата и лицето му. След това той се наведе към нея и извика, че положението е било по-зле по-рано същия ден, когато е трябвало да гребат срещу вятъра, за да стигнат до пристанището. Сега плаваха, вятърът бе попътен и корабът сякаш танцуваше. Щяха да пристигнат до час.

Така и стана. Сесилия Роса виждаше как крепостта Нес се приближава стремително и всички норвежци вкупом се надигнаха и се настаниха край греблата, докато Стюрбьорн сваляше платното. Мъжът отляво пръв спусна гребла във водата и ги насочи назад, докато този отдясно запъна краката си и загреба напред. Сякаш някаква могъща ръка обърна целия кораб срещу вятъра. После бяха нужни само десетина загребвания, за да достигнат завет, а носът на кораба се плъзна по брега. Уменията на мъжете, които не останаха скрити за Сесилия Роса, сега я накараха да се засрами от безпокойството си в началото на пътуването.

По пътеката към крепостта, докато Стюрбьорн почтително я водеше пред останалите, тя дискретно помоли да бъде извинена за притесненията си, за които не бе имала основателни причини.

Стюрбьорн само се усмихна вежливо на това ненужно извинение и я увери, че действително не е единствената пътничка от Западна Готаланд с оскъдни познания в областта на моретата и корабите. Веднъж, разказа той, една млада жена се чудела дали няма да се заблудят по пътя си. На това той се разсмя гръмогласно, а Сесилия Роса се усмихна предпазливо, без да е сигурна какво всъщност е толкова смешно в безпокойството на тази дама.

Когато Сесилия Бланка скоро след това прие най-скъпата си приятелка, както повтори неколkokратно, така че да го чуят всички, тя бе тъй неистово щастлива, че речта ѝ бе като песента на чучулигата през пролетта, невъзможно бе да я заглушиш. Тя изпрати хора, които да разтоварят кожените вързопи на Сесилия Роса с бодливи растения, кожи и шивашки принадлежности, хвана я за ръката и я изведе навън през няколко мрачни зали до голямо огнище, където ѝ предложи греяно вино. Смяташе, че това е най-доброто след мразовитото пътуване.

Докато Сесилия Роса усещаше топлината на приятелската обич и бе доволна да не ѝ липсва нищо, отвътре я гризеше злото, което скоро щеше да излезе наяве. Това обаче не беше лесна задача, тъй като бе трудно да се спре Сесилия Бланка. Кралят и неговият ярл бяха в Източен Арос, за да уредят някакви дела с новия архиепископ, тъй като разбойници от другата страна на Източното море бяха пребили стария. Освен това естонците бяха изгорили цялата Сигтуна, така че на мъжете им предстоеше много работа, нови кръстоносни походи и строеж на

кораби, с които да пътуват. Предимството им обаче се състоеше в това, че сега целият Нес бе техен, тъй като в отсъствието на краля и ярла се разпореждаше кралицата. Предстоеше им да прекарат цяла нощ в разговори и да изпият много греяно вино!

За кратък миг Сесилия Роса бе повлияна от неустоимия плам и радост на скъпата си приятелка. Истина бе, че сега те най-сетне празнуваха мига, в който можеха да се срещнат на свобода — трите приятелки от „Божия дом“ вече бяха свободни.

Когато Сесилия Роса изрече думите за трите приятелки, тя възнамеряваше бързо да стигне до въпроса, който се налагаше да повдигне. Вместо това обаче тя само вдъхнови наново Сесилия Бланка, която със светнали очи и изобилен смях разказваше какво се бе случило на малката Улвхилде, е вече не беше толкова малка, та нали очакваше първото си дете.

Точно както Сесилия Бланка бе предполагала, най-големият син в Улфсхем, Фолке, съвсем не бе допаднал на Улвхилде, въпреки че той естествено бе първият, който се бе опитал да ѝ направи впечатление. Както можеше да се очаква, неговата отраканост само бе провалила ухажванията му и скоро след това Улвхилде се бе заинтересувала от по-малкия син, Йон. И тъй като Йон не можеше да впечатли Улвхилде с умението си да си служи с меч и лъка, а повече говореше за това как страната трябва да се управлява със закони и разни подобни, над които бе размишлявал, и тъй като пееше хубаво, не бе трудно да се предположи как ще се развият нещата. Сватбата им щеше да се състои скоро, толкова по-добре, понеже тя вече чакаше първото си дете.

Като узна това, Сесилия Роса повече се уплаши, отколкото се зарадва. Тъй като да чакаш дете преди брака бе безумство и ако прегрешението се разкриеше, то можеше да струва скъпо на младите. Самата тя знаеше повече по този болезнен въпрос от много други.

Сесилия Бланка обаче разсея бодро тези опасения. Времената сега бяха други. Който и да станеше архиепископ сега, първата му задача нямаше да бъде да отлъчи от църквата някой, който беше под закрилата на краля и наместника му. Така малкият грях на Улвхилде скоро щеше да бъде благословен от Бог и с това щеше да се приключи. Тя, малката, изглеждаше много щастлива и свободата наистина я бе приветствала с отворени обятия.

Облекчена да чуе, че Улвхилде явно не я грози опасността, от която първоначално се опасяваше, Сесилия Роса най-сетне успя да вдигне предупредително ръце, за да възпре радостното бърборене на приятелката си и да сподели каквото трябва. Носеше лоши новини от „Божия дом“. Сесилия Бланка притихна начаса.

Разказът обаче тръгна в грешна посока; защото когато Сесилия Роса пое дъх и заразказва сериозно, че майка Рикиса бе мъртва и погребана, приятелката ѝ плесна с ръце и избухна в доволен смях, после се прекръсти и с поглед, насочен нагоре, помоли за прошка, че се радва за нечия смърт, но веднага се развесели отново и каза, че това изобщо не бе лоша новина.

Сесилия Роса започна отначало. Не след дълго Сесилия Бланка стана сериозна, слушайки за неискрената изповед и предсмъртното желание, за което трябваше да бъде известен Рим.

Когато Сесилия Роса приключи с разказа си, двете седяха, без да могат да кажат нищо. А какво всъщност можеше да се каже за самата лъжа? Нелепа бе самата мисъл, че на една нещастна девица, принудена да се подчини на бича на Рикиса в „Божия дом“, би ѝ хрумнала абсурдната идея да даде обет именно в този манастир. Да се мисли, че Сесилия Бланка, която непрестанно бе копняла за своя годеник и короната си на кралица, би се отказала от тях заради радостта да бъде робиня на Рикиса, това бе все едно да се каже, че птиците летят във водата, а рибите плуват из облаците.

Те прекъснаха разговора си, когато Сесилия Бланка заведе приятелката си да поздрави децата, а после продължиха нощта си, за която вече знаеха, че ще бъде дълга.

Най-големият син Ерик беше при баща си в Източен Арос, тъй като имаше да учи много за кралските задължения. Другите двама синове и дъщерята Бригида се боричкаха яростно за едно дървено конче и бавачката не успя да ги разтърве, преди двете Сесилии да се появят. В този момент децата бързо се успокоиха, но огледаха насмешливо причудливите дрехи на Сесилия Роса. След вечерната молитва обаче двете Сесилии учудиха децата, като изпяха заедно един псалм по-добре отколкото който и да е друг, пял в Нес. Те определено не бяха очаквали подобна райска песен от майка си и се включиха мило и възторжено в това произведение, за което явно не бяха подозирали, че може да бъде изпято от собствената им майка.

По обратния път към огнището, където ги чакаше още греяно вино, Сесилия Бланка обясни смутено, че откакто бе на свобода, не бе пила твърде много, тъй като бе смятала, че ѝ стигат песните в „Божия дом“. Да пеят заедно обаче бе различно, защото си спомняше скъпото им приятелство, когато всяка студена ранна утрин се носеха сънени по студения под за сутрешната молитва. Когато отново седнаха край горящото огнище, сами, без вражески уши и с чаши вино в ръце, дойде време да се опитат да разберат каква е била целта на последната интрига на майка Рикиса.

Сесилия Бланка започна с това, че целта на Рикиса е да накара светия отец в Рим да обяви, че Кнут, кралят на Западна Готаланд, Източна Готаланд и Свеаланд, както и на архиепископията Източен Арос, живее в разврат. Това означаваше наследникът Ерик да е бил заченат в грях и да не може да наследи короната, както и никой от останалите синове.

Не беше чудно, че Рикиса искаше да изпрати това послание директно до светия отец в Рим. Нито пък това, че посланието трябваше да мине през Дания, където живееха всички емигрирали роднини на Сверкерите, а много от тях се бяха сродили с приближените на датския крал. Пламъците и войната, с които Рикиса бе заплашила на смъртния си одър, явно представляваха конфликтът, който щеше да се разрази при завръщането на Сверкерите с цел завземане на трона. Рикиса бе помислила за всичко.

Сметките ѝ обаче се градят върху лъжа, възрази Сесилия Роса. Та нали съдържанието на предсмъртното послание не бе истина. Един беше въпросът как подобни писания биха били прочетени в Рим, а по съвсем друг начин би стоял въпросът пред шведския архиепископ, който и да бе следващият.

Двете жени потънаха в размисъл дали лъжата наистина би могла да победи. Според тях по-лесно бе да се допусне, че Рикиса в самоубийствен акт бе пожертвала душата си, за да получи отмъщение, въпреки че бе ужасяваща мисълта как човек може да бъде толкова зъл, че да влезе сам във вечния огън, само и само да си отмъсти.

Вероятно го е приемала за жертва, смяташе Сесилия Роса, жертвала е душата си, за да спаси близките си. Както майката, която е готова да пожертва живота си заради бебето си, или бащата, който е готов да умре за сина си, Рикиса бе пожертвала душата си заради

всичките си приближени. Тази мисъл караше човек да потръпне, но и бе разбираема. Поне ако човек е бил сред онези, които са страдали от Рикиса през времето на земния ѝ живот.

Сякаш внезапно настана студ въпреки топлината от огнището. Сесилия Бланка се надигна, отиде до приятелката си, целуна я и оправи завивките ѝ, а после отиде да поръча още вино.

Когато се върна, двете се опитаха да се освободят от злия дух на Рикиса в стаята. Успокояваха се, че поне бяха научили истината навреме и че Биргер Бруса със сигурност можеше да я използва правилно, и се опитаха да разговарят на други теми.

Сесилия Роса се отдаде на размишления за скъпата им приятелка Улвхилде. Едвам прекрачила отвъд прага на „Божия дом“, тя бе на път към брачното си ложе. Е, дори го бе изпробвала. Това беше ли наистина хубаво? Не бе ли тя уязвима като агънце в непорочността си? В свободния си живот тя се бе запознала едва с двама млади мъже и сега се канеше да сподели навеки живота си с единия от тях, това беше ли правилно в действителност?

Сесилия Бланка смяташе, че е правилно. Тя познаваше Йон и беше напълно убедена, че така трябва да стане, познаваше също и Улвхилде. Разбира се, това щеше да е един добър съюз между Сверкери и Фолкунги, на който никой нямаше да се възпротиви, но това бе едната страна на въпроса. Друг въпрос бе, че някои хора си бяха създадени един за друг. Такива със сигурност бяха Сесилия Роса и Арн и вероятно така щеше да се окаже и за Улвхилде и Йон Сигурдсон. Сесилия Роса скоро щеше да се убеди сама, тъй като те всички щяха да се съберат на голямо коледно пиршество в Нес, както бе решила Сесилия Бланка.

Последните думи накараха Сесилия Роса да потъне в мисли и да се отнесе в мечтите си. Тъй протичко и ясно беше, че нейната приятелка кралицата я бе поканила на коледно пиршество. Новото в съществуването ѝ беше, че живееше истински и естествен живот. Сесилия Роса бе свободна, можеше дори да откаже, ако така ѝ се искаше, макар въобще да не смяташе да го прави. Но дори самата възможност да откажеш, мислеше си тя все по-сънливо, бе сред най-забележителните неща в новата ѝ свобода.

Тя заспа с чаша в ръка, тъй като не беше свикнала с тази част от свободния живот, която ѝ даваше правото да пие, колкото поиска.

Сесилия Бланка повика няколко придворни дами, които пренесоха скъпата ѝ приятелка в леглото.

* * *

На следващия ден Сесилия Роса се преобрази. Придворните дами на кралицата я заведоха да се изкъпе, а най-много внимание отделиха на косата ѝ, която разплетоха, вчесаха и подстригаха там, където бе подкастриена грубо и неравно. В манастира косите се поддържаха къси не за красота, тъй като те така или иначе не можеха да бъдат показвани.

Сесилия Бланка дълго бе мислила какви дрехи да даде на приятелката си. Не ѝ бе трудно да предвиди, че не можеше да става дума за най-красивите одежди, тъй като крачката от широките бозави манастирски дрехи до дворцовото облекло бе твърде голяма. Освен това тя бе разбрала, без дори да е нужно да пита, че Сесилия Роса не искаше да се нанесе в Нес просто като приятелка на кралицата, тъй като бе твърде независима, за да го стори. Сесилия Бланка много добре разбираше, че голямото желание на най-добрата ѝ приятелка бе Арн Магнусон да се завърне у дома. Не беше ясно доколко бе силна надеждата това да се случи след толкова години, но вероятно не беше твърде голяма, поради което и не беше подходяща тема на разговор. Все пак времето щеше да донесе отговорите, независимо дали им се искаше или не.

Онова, което тя смяташе, че Сесилия Роса би облякла при тръгването си от Нес, бе една мантия, кафява като мантиите на вдовиците, но от много по-мека агнешка вълна. Мантията с цветовете на рода бе станала чувствителна тема, тъй като Сесилия Роса по право принадлежеше към рода Пол и в такъв случай трябваше да носи зелена мантия. Тя обаче винаги бе мислила за себе си като за невестата на Арн Магнусон и поради това бе носила синята мантия на Фолкунгите, това бе кристално ясно в „Божия дом“ още в годините, когато и двете имаха малки сини шевици около ръкавите, докато останалите послушници имаха червени. Истината обаче бе, че годежът на Сесилия Роса с Арн Магнусон, колкото и важен да бе за нея и независимо дали светата Дева би приела необходимостта от него, не важеше пред

църквата. Затова синята мантия би била до известна степен подходяща, но в друг смисъл би била нещастна грешка. Кафявата мантия с цвят близък до този на манастирските дрехи бе разумното решение за момента.

В замяна на това пък икономката, която е светски служител в манастира, без съмнение имаше правото да носи каквито си пожелае светски дрехи. Затова Сесилия Бланка бе наредила да ушийт зелена рокля, тъй като считаше, че зеленото ще подхожда на червените коси на Сесилия Роса. А сякаш за да напомни за фолкунгското, тя бе сменила черната забрадка на Сесилия Роса със синя, точно този син цвят, който ѝ бе така добре познат, че можеше да го създаде със собствените си ръце с добре изпитан навик.

Отне известно време преди Сесилия Роса да бъде убедена да облече всички тези дрехи, както и, според Сесилия Бланка като упражнение за бъдещето, да свикне да държи по цял ден червените си коси разпуснати, без да покрива главата си.

Сесилия Бланка осъзна, но бе твърде късно, че бе възможно този единствен ден за упражнения да е твърде кратък срок. Щом вечерта наближи, тя отново заведе Сесилия Роса в стаята на придворните дами и я облече в една много по-красива зелена рокля, сложи сребърен колан на кръста ѝ и сребърна шнола в косата ѝ и обясни, че се очаква да им дойдат гости.

След това заведе Сесилия Роса в стаята си, където имаше голямо лъскаво огледало и човек можеше да се огледа от главата до петите. Самата тя трепереше от това, което предстоеше да се случи.

Когато Сесилия Роса се огледа, отначало онемя и бе невъзможно да се прочете по лицето ѝ какво си мислеше. После обаче тя внезапно избухна в плач и отиде да седне, а Сесилия Бланка дълго трябваше да я утешава, преди да изкопчи от нея причината за това неочаквано страдание.

— Остаряла съм и съм погрозняла — каза тя, ридаейки. В огледалото не бе онази, която тя си спомняше, а някой друг, стар и грозен.

Сесилия Бланка я целуна утешително, после се изпълни със смях, хвана я за ръката и отново я отведе пред огледалото, за да се огледат и двете едновременно.

— Ето, огледай двете ни — каза тя с престорена строгост. — Гледала съм те дълги години, без да видя себе си, както и ти си ме гледала през цялото време. Е, ето ме с изпъкнал корем и провиснали гърди, подпухнало лице, а ето те теб до мен. Огледалото не лъже, то не може да лъже. То вижда една красива жена, която е само на тридесет и седем години, но изглежда по-млада, а вижда и мен, която съм на четиридесет и изглеждам като на четиридесет. Времето не ти е отнело толкова, колкото ти се струва, скъпа Сесилия Роса.

Сесилия Роса остана безмълвна известно време, гледайки отраженията им. След това рязко се обърна, прегърна Сесилия Бланка и помоли за извинение. Обясни, че бе така поразена от собствения си образ, тъй като бе отвикнала да вижда себе си. После отново се развесели.

Сесилия Бланка обаче се обезпокои от странното поведение на приятелката си, тъй като бе пазила тайна твърде дълго, осъзна тя сега. Вече нямаше време за мълчание по темата.

Онзи, който дойде същата вечер, яздейки от север откъм Висинг и от Биелбо, беше Магнус Монешьолд, синът на Сесилия Роса. Единствената причина да дойде бе да се срещне за първи път с майка си.

Имаше два варианта, мислеше си Сесилия Бланка. Единият бе да не казва нищо и да даде възможност на майката и сина да се разпознаят взаимно, тъй като се очакваше да могат да го сторят.

Другият вариант бе веднага да обясни нещата, с цялото неудобство, което вероятно щеше да причини.

Тя помоли Сесилия Роса да седне пред огледалото и се престори, че ще оправя нещо в косата ѝ. Извади четка и гребен, започна да сресва косата на приятелката си и продължи така известно време, тъй като бе много успокояващо. После каза, сякаш не беше нищо особено, сякаш мислите ѝ летяха в друга посока, че имаше още нещо, Магнус Монешьолд щеше да дойде на вечерята и можеха да го посрещнат по пътя му, ако имат желание.

Сесилия Роса притихна, загледа дълго отражението си в огледалото, в очите ѝ проблеснаха сълзи, без да потекат; дълго време обаче не каза нищо. За да прикрие неспокойствието си, Сесилия Бланка започна отново да вчесва красивата ѝ червена коса, които обаче все още беше малко къса.

Бурята над Ветерн отдавна бе утихнала и на небето имаше само няколко облака, когато двете без придружители се понесоха на конете си на север към Висинг. По пътя не говориха много. Сесилия Бланка се възхити колко умело и уверено яздеше приятелката ѝ. Сесилия Роса каза нещо за времето и красивата вечер.

На една горска поляна, където дъбовете отдавна бяха изсечени, за да бъдат построени кораби, те срещнаха трима конници. И тримата носеха широки фолкунгски мантии. Най-отпред яздеше най-младият, а червените му коси блестяха на вечерното слънце.

Тримата мъже спряха едновременно конете си щом видяха кралицата и жената до нея. Веднага след това младият червенокос мъж слезе от коня си и тръгна през поляната.

Според обичая Сесилия Роса трябваше да остане на коня си и кротко да изчака мъжа, който да се приближи до нея, да се поклони и да ѝ протегне ръка, за да може тя да слезе безопасно от седлото, а после да се поздравят.

Сесилия Роса със сигурност знаеше това, когато беше на седемнадесет и спазваше нормите на поведение. Не беше сигурно обаче дали след толкова години в затвор все още помнеше обичаите.

Тя обаче скочи пъргаво, сякаш още беше на седемнадесет, но недотам благовъзпитано от коня си и се втурна през поляната с крачки, които бяха твърде дълги за зелената ѝ рокля и я накараха да се спъне леко.

Щом Магнус Монешьолд видя това, той също се завтече и двамата се срещнаха наскоро поляната и се прегърнаха без думи.

След това всеки сложи ръце на раменете на другия и се погледнаха в очите. Всеки сякаш видя собственото си отражение.

Магнус Монешьолд имаше кафяви очи и червена коса, единствен той сред братята и сестрите си при Биргер Бруса и Бригида.

Гледаха се дълго, но никой от тях не можа да каже нищо. После той падна на колене пред нея, взе дясната и ръка и я целуна нежно. Това бе знак, че я приема за своя законна майка.

След като се изправи, той вдигна ръката ѝ и внимателно я поведе обратно към коня ѝ. Там той отново коленичи, като ѝ подаде юздите, изтегли стремето и я подкани да използва гърба му, за да стигне седлото, какъвто бе обичаят.

Едва когато тя се бе настанила върху коня, той продума.

— Много пъти съм мислил за теб и съм те сънувал, майко моя — каза той с известно притеснение. — Може би съм си мислел, че ще те позная, но не съм и предполагал, че ще стане както сега. И въпреки думите на скъпия ми и близък Биргер Бруса, не съм и предполагал, че в теб ще видя по-скоро своя сестра, отколкото майка. Затова ще ми окажеш ли честта да те заведе на угощението, скъпа майко?

— Би било чудесно — отговори Сесилия Роса, леко развеселена от несръчния изказ на сина си.

Магнус Монешьолд бе още голобрад млад мъж и не бе дошло още времето да започнат да му търсят годеница. Той обаче бе израснал в средите на властта. Наблюдавайки безупречното му поведение, човек не виждаше несигурност или незрялост. Той носеше фолкунгската си мантия с увереност, която ясно показваше, че осъзнава стойността ѝ. А и значението ѝ, тъй като докато се приближаваха към Нес сред изчезващите полегати слънчеви лъчи, той настигна майка си, казвайки ѝ нещо за вечерния хлад и я наметна със синята си мантия. Това бе защото именно по този начин той искаше да влезе с нея в кралската крепост Нес, макар и да не каза нищо. Въпреки това майка му разбра постъпката.

На вечеря той пи бира като мъжете, а не вино като двете Сесилии. В началото на вечерта говори с тях главно за времето, прекарано в „Божия дом“, тъй като никога не бе могъл да си го представи. Едва сега той узна със сигурност, че „Божия дом“ е мястото, където се бе родил, както и някои подробности около раждането.

Както бяха предполагали двете Сесилии и както си бяха подсказали една на друга с жестове, които само те разбираха извън манастира, Магнус Монешьолд скоро започна предпазливо да разпитва за баща си и дали бе истина онова, което се говореше за изкуството на Арн Магнусон с меч и лъка. Сесилия Роса му отговори незабавно, тъй като страхът, който бе изпитвала само допреди няколко часа, сега бе заменен от топло щастие. Тя обясни, че само бе чувала от други онова за меча, въпреки че историите бяха многобройни. Все пак веднъж самата тя бе видяла Арн Магнусон да стреля с лък на един пир в замъка Хюсабю и се беше справил доста добре.

Точно както Сесилия Бланка бе подсказала със знаци за въпроса на блудния син зад гърба ѝ, той попита колко добър стрелец е бил баща

му.

— Можеше да уцели сребърна монета с две стрели от двадесет и пет метра разстояние — отговори Сесилия Роса, без да ѝ мигне окото, — поне ми се струва, че бяха двадесет и пет, но може да са били и двадесет. Със сигурност обаче беше сребърна монета.

Първоначално младият Магнус съвсем онемя като чу това. После очите му се насълзиха и той се обърна към майка си и я прегърна продължително.

Зад гърба му Сесилия Бланка попита със знаци дали наистина ставаше дума за сребърна монета.

В такъв случай е била необичайно голяма сребърна монета, отговори Сесилия Роса със знаци и потъна в сладостните обятия на сина си. В излъчването му имаше нещо, което ѝ напомняше за младост и любов.

Непосредствено преди месата за св. Катарин, в студа, който вещаеше сурова зима, Биргер Бруса направи внезапно посещение в Рисеберя. Той нямаше време да се подготви за по-дълга среща с помощник-игумен ката Беата, отколкото бе необходимо, за да не се покаже като непочтителен в манастира на Дева Мария, който той вероятно считаше по-скоро за своя собственост.

Искаше да се срещне най-вече с икономката и когато навън стана твърде студено, двамата седнаха в работната ѝ стая, построена по същия образец като в „Божия дом“.

Отначало той поговори по работа, макар мислите му отчетливо да бягаха в друга посока, тъй като непрестанно споменаваха предстоящия си кръстоносен поход на изток през пролетта.

После стигна до въпроса, който го вълнуваше. В Рисеберя нямаше игуменка. Ако Сесилия Роса дадеше обет сега, заради дългия ѝ опит в манастирския живот можеха веднага да я издигнат до игуменски сан. Бе обсъдил въпроса с архиепископа, с новия архиепископ, и нямаше да има проблем с това. Сега той нетърпеливо чакаше отговор.

Сесилия Роса се почувства безсилна и съкрушена. Не можеше да си представи, че ярлът, който така добре познаваше кралица Сесилия Бланка, очакваше тя да желае да даде обет.

Когато се съвзе и размисли, тя го попита с поглед право в неговия какво всъщност цели с този въпрос. Самата тя не бе глупава, а никой в кралството не бе по-хитър от ярла, така че трябваше да има някаква доста съществена причина, за да предяви такова сурово желание.

При тези думи Биргер Бруса се усмихна с познатата си широка усмивка, настаня се удобно върху единия си крак, хвана с ръце коляното си и се загледа в Сесилия Роса, преди да разкрие истината, макар и не директно.

— Ти наистина би била украшение като една от нашите жени сред Фолкунгите, Сесилия — започна той. — В известен смисъл си и сега и затова дойдох при теб с тежката си молба.

— Молба? — прекъсна го ужасена Сесилия Роса.

— Е, да го наречем въпрос. Що се отнася до сметки и сребро притежаваш ум, с който вероятно единствено Ескил би могъл да се мери. А Ескил е брат на Арн, именно той се грижи за кралството. Човек не може да те заблуди с мили думи. Затова ще ти го кажа рязко. Имаме нужда от игуменка, която да противостои на неистинния завет на една друга игуменка. Ето така стоят нещата.

— Можеше да си направиш труда да го кажеш веднага щом дойде, скъпи ярле — подкачи го Сесилия Роса. — Значи фалшивите показания на лъжкинята все пак ще стигнат до Рим?

— Да, така ще стане, при това ще ги пренесат ръце, които имат голямо желание да го сторят — отговори мрачно Биргер Бруса. — Не ни стигат непокорните народи на изток, които трябва да усмирим веднъж завинаги, а ако нямаме късмет, в по-далечно бъдеще ни предстои и голямата война.

— Голямата война със Сверкери и датчани?

— Да, точно тъй.

— Понеже Ерик, синът на Кнут, ще е роден в грях?

— Да, ето, всичко ти е ясно.

— И моите думи, както и думите на кралицата, в Рим ще тежат по-малко от написаното от една игуменка-лъжкиня?

— Вероятно да.

— А ако дам обет, тогава ще бъдат думите на една игуменка срещу тези на друга?

— Да, и може би ще спасиш кралството от война.

В този момент Сесилия Роса млъкна и се замисли. Реши, че не трябва да води такъв припрян разговор с човек като Биргер Бруса, за който всички смятаха, че е най-умният в кралството. Трябваше да спечели време за размисъл.

— Странно е как Бог е създал света и направлява хората — започна тя по-замечтано, отколкото беше в действителност.

— Наистина е странно — съгласи се Биргер Бруса, тъй като нямаше какво друго да каже.

— Рикиса продаде душата си на дявола, за да хвърли страната във война, не е ли странно?

— Да, много е странно — съгласи се Биргер Бруса малко нетърпеливо.

— А сега искаш от мен още в земния си път да предам душата си на Дева Мария, за да противостоим на този грях? — продължи Сесилия Роса с невинно изражение.

— Ето как с тежките си думи събра всичко в една орехова черупка — отвърна Биргер Бруса.

— Хората ще кажат, че новата игуменка е мразела Рикиса, че е отказала да ѝ даде прописа на смъртния ѝ одър и поради това думите ѝ не струват! — избухна Сесилия Роса с тон, който учуди самата нея дори повече, отколкото ярла.

— Мислиш напрегнато и си твърде сурова, Сесилия Роса — каза той, след като помисли малко. — Но имаш възможност да спасиш страната от война с жертва, при която ти все пак би станала игуменка, от най-висш сан. Рисеберя ще бъде твоето кралство и в него ще властваш като кралица, съвсем различно ще е от това да бъдеш налагана с камшик от Рикиса. Какво друго би направила с живота си, което да послужи по-добре на близките ти, на кралицата и краля ти?

— Сега ти си суровият, Биргер Бруса. Знаеш ли за какво се молих и надявах всяка една нощ в продължение на двадесет години? Разбираш ли ти с душата си на воин какво са двадесет години в клетка? Говоря ти така дръзко и открито не само защото се чувствам отчаяна пред това, за което ме молиш, а и защото знам, че ме обичаш и не си против да чуеш подобни думи.

— Вярно е, скъпа Сесилия Роса, вярно е — въздъхна Биргер Бруса в отстъпление.

Тогава Сесилия Роса го остави и излезе, без да каже нищо. Когато се върна, държеше в ръцете си разкошна фолкунгска мантия. Обърна я няколко пъти отзад и отпред, така че златните шевове на лъва на гърба проблеснаха на светлината на восъчната свещ. Тя му даде да погали меката кожа от вътрешната страна. Той кимна възхитен, без да продума.

— Две години работих над това тук, беше ми като мечта — обясни Сесилия Роса. — Сега в Рисеберя имаме мантия, която да ни е образец, тъй като в това изкуство все още сме далеч от „Божия дом“.

— Наистина е много красива, никога не съм виждал толкова красиво синьо и такъв силен лъв — потвърди замислен Биргер Бруса. Той вече предчувстваше какво щеше да каже Сесилия Роса.

— Досещаш ли се, скъпи ми приятелю, за кого съм ушила тази мантия? — попита тя.

— Да даде Бог да наметнеш с нея раменете на Арн Магнусон. Разбирам мечтата ти, Сесилия Роса. Разбирам вероятно по-добре отколкото предполагаш и онова, за което си си мислела през годините, шийки мантията. Трябва обаче да ме чуеш и да се опиташ и ти да ме разбереш. Ако Арн Магнусон не се появи скоро, ще купя мантията за деня на сватбата на Магнус Монешьолд или на коронацията на Ерик Кнутсон, или за който ден си поискам. Не можеш да се надяваш вечно, Сесилия Роса, нямаш право на това пред близките си.

— Нека се помолим за скорошното завръщане на Арн — каза Сесилия Роса и затвори очи.

При подобна покана никой, дори ярлът нямаше избор, особено в манастир, особено в собствения му манастир. Биргер Бруса кимна в знак на съгласие да се помолят.

Те коленичиха заедно сред сметките и дъските за смятане и се помолиха за спасението и скорошното завръщане на Арн Магнусон.

Сесилия Роса се молеше за пламенната си любов, която не бе изтляла в продължение на двадесет години и с която тя бе по-склонна да умре, отколкото да се откаже от нея.

Ярлът се молеше от по-различни съображения, макар и искрено. Той реши обаче, че щом въпросът с наследяването на трона не можеше да се уреди така лесно, като се противопостави клетвата на една игуменка срещу тази на друга, вероятно щяха да са му нужни всички добри воители в редиците на Фолкунгите.

И както бе чувал от понастоящем блажения отец Хенри във Варнхем, Арн Магнусон бе воин на Божията милост в не един аспект. Е, поне скоро щяха да го призоват у дома.

XI.

Арн остана под наблюдение две седмици в болницата Хамидие в Дамаск, преди лекарите да успеят да свалят температурата заради възпалените му рани. Те считаха, че Бог се бе намесил тук, тъй като никой не преживяваше толкова дълго време с подобна треска. Още отпреди той имаше повече рани по тялото си, отколкото можеше да преброи, но предполагаше, че може да са над сто. Въпреки това никога не бе раняван тъй жестоко, както при Роговете на Хатин.

Не си спомняше твърде много от началото. Бяха го отнесли настрани, бяха разкъсали ризницата му и бяха зашили набързо най-дълбоките рани, преди да го довлечат заедно с други ранени сирийци и египтяни на хладно в планината. По време на този преход Арн и други ранени бяха страдали тежко и повечето започнаха отново да кървят. Според лекарите обаче щеше да е по-зле да ги оставят в жегата сред мухите и миризмата на трупове долу в Тивериада.

Той не си спомняш как след това се бе озовал в Дамаск, понеже докато го пренасяха от лагера за болни в планината, треската му отново се бе усилила.

В Дамаск лекарите отново отвориха някои от раните му, опитаха се да ги почистят, а после отново ги зашиха, въпреки че този път вероятно проявиха повече старание отколкото при първия опит в лагера за болни край Тивериада.

Най-лоши бяха един дълбок удар с меч, който бе пробил ризницата, както и един удар с брадва, който бе изкривил шлема му над лявото око и бе разбил веждата и лявата страна на челото му. В началото той не можеше да поема никаква храна, повръщаше всичко, с което се опитвах да го натъпчат, а главоболието му бе така убийствено, че пристъпите на треската, които се надигаха у него, му се сториха облекчаващи.

Не си спомняше да го бе боляло особено, дори когато бяха обгорили раните по краката му с нагорещено желязо.

Когато треската най-сетне поутихна, той най-напред откри, че вижда с двете очи, тъй като си спомняше, че преди това не виждаше с лявото си око.

Лежеше в хубава стая със синя мозайка на втория етаж и гледаше напред към сянката от високи палми. От време на време вятърът поклащаше палмовите листа, които шумяха кротко, а от двора долу се носеха звуците от фонтани.

Отначало лекарите се отнасяха с него със студена учтивост и вероятно правеха всичко, което им позволяваха силите. Над леглото на Арн висеше малко изображение с монограма на Саладин в черни и златни тонове, което показваше ясно, че за султана Арн бе по-ценен жив отколкото мъртъв, въпреки че се шушукаше, че е един от белите демони с червения кръст.

Когато треската отмина и Арн отново можеше да говори ясно, радостта на лекарите стана още по-голяма. Те се събраха учудени около леглото му, за да чуят как един кръстоносен рицар говори на езика на Господ. Като лекари в Дамаск те не знаеха онова, което всеки втори емир в армията знаеше за мъжа, когото нарекоха Ал Гути.

Най-изтъкнатият от всички лекари се казваше Муса ибн Май-нун и бе пристигнал от Кайро, където бе прекарал дълги години като личен лекар на Саладин. Арабският му звучеше особено в ушите за Арн и се оказа, че е роден чак в Андалусия. Животът там бе станал труден за евреите, разказа той на Арн при първата им среща. Арн не се учуди, че личният лекар на Саладин бе евреин, тъй като знаеше, че има много евреи, които служат на халифа в Багдад, върховният вожд на мюсюлманите. И понеже опитът му със сарацинските лекари сочеше, че всички те владеят тънкостите на вярата и философията, той предпазливо попита за значението на Йерусалим за евреите. В този момент Муса ибн Май-нун вдигна високо вежди в учудването си какво можеше да накара един християнски воин да се интересува от подобно нещо. Арн разказа за срещата си с върховния равин от Багдад и до какво бе довела тя, поне докато той бе имал власт в Йерусалим. Щом християните имаха за светиня Божия гроб в Йерусалим, продължи той, а мюсюлманите скалата на Авраам, откъдето Пророкът, мир нему, се бе възкачил до небето, то бе обяснима притегателната сила на тези обекти на поклонение за вярващите. Ами храмът на цар Давид? Та той

бе просто една постройка, съградена от хора и разрушена от хора, какво толкова свещено можеше да има в него?

Тогава лекарят еврейн търпеливо обясни на Арн, че Йерусалим е единствената светиня на евреите и че според пророчествата те ще се завърнат, за да възкресят царството си и да издигнат отново храма. Арн въздъхна дълбоко и печално. Не заради евреите, побърза да уточни той, щом видя, че новоспечеленият му приятел се смути, а заради Йерусалим. Скоро Йерусалим щеше да падне в ръцете на мюсюлманите, ако вече не се бе случило. В такъв случай християните нямаше да спестят усилията си да си върнат обратно града. А ако и евреите се включеха в битката за Йерусалим, войната можеше да продължи поне хиляда години.

При тези думи Муса ибн Май-нун донесе едно малко столче и седна до леглото на Арн, за да навлезе в дискусията, която внезапно му се стори по-важна от всичката му останала работа сред болните.

Той помоли Арн да се изясни и рицарят разказа за разговорите, който бе провел със Саладин и граф Раймонд от Триполи, които, макар единият да бе мюсюлманин, а другият християнин, и да бяха смъртни врагове на бойното поле, сякаш имаха еднакви възгледи по този въпрос. Единственият начин да се прекрати вечната война би бил да се дадат еднакви права на всички поклонници, независимо кой бе обектът на поклонението им в Свещения град и независимо от това дали го наричаха Ал Кудс или Йерусалим.

— Или Йерушалаим — добави Муса ибн Май-нун с усмивка.

— Ами да — веднага се съгласи Арн.

На такива мисли се бе опрял, когато бе дал разрешение на равина от Багдад евреите да се молят при Западната стена. По онова време обаче не бе имал представа за свещеността на тази стена за евреите. Трябваше да се потърси сгоден случай и да поговори за това със Саладин, преди да е превзел града, бяха единомдушни и двамата.

Тяхното приятелство процъфтя през следващите седмици, когато Муса започна да изправя Арн при първите му опити да върви. Лекарят бе на мнение, че с прохождането не трябва да се изчаква нито твърде дълго, нито твърде кратко. В първия случай имаше опасност раната в крака да се разкъса, в другия опасността бе кракът да се вдърви и да отслабне твърде много от неизпълнението на жизнената си функция.

Като за начало правеха отделни обиколки сред палми, фонтани и езерца в овалния двор. Там се вървеше лесно, тъй като целият двор чак до стеблата на палмите бе покрит с мозайка. Скоро Арн получи дрехи назаем и вече можеха да излизат на внимателни разходки из града. Тъй като голямата джамия се намираше на две крачки от болницата, тя бе едно от първите места, които посетиха. Като неверници не им позволиха да влязат, но ги пуснаха в огромния двор, където Муса посочи разкошните мозайки от злато върху пристроените колони, които ясно личеше, че са от християнските времена, и мюсюлманските мотиви в черно, бяло и червено по мраморния под от времето на династията на Омаялите. Арн се учуди, че цялото това византийско християнско изкуство бе оставено непокътнато, тъй като то изобразяваше хора и светии, а това бе изкуство, което повечето мюсюлмани биха счели за безбожно. Очевидно бе, че голямата джамия е била църква, макар от едната ѝ страна да бе издигнато внушително минаре.

Муса ибн Май-нун отбеляза, че доколкото му е известно, в Йерусалим е обратното. Там двете големи джамии от известно време действали като църкви. Би било практично, каза той с ирония, да запазят всички подобни светилища непокътнати, така че като пристигне някой нов завоевател само да свали кръста от купола и да издигне полумесец, или обратното в зависимост от това кой е победителят и кой победеният. По-лошо би било да се налага всеки път да се разрушават старите светилища и да се строят нови.

Тъй като Арн не знаеше нищо за юдейската религия, тя стана една от първите им теми на разговор, и тъй като можеше да чете на арабски, Муса ибн Май-нун му донесе една книга, която сам бе написал, със заглавие „Напътствия за заблудените“. След като Арн започна да я чете, разговорите им станаха безкрайно дълги, тъй като основният предмет на философията на Муса ибн Май-нун бе откриването на свързващото звено между разум и вяра, между учението на Аристотел и чистата според мнозина, освободена от разум и плод на откровение свие вяра. Според него основната задача на философията бе да се съчетаят тези привидни противоположности.

Не без известни усилия Арн го съпътстваше в тези дълги размишления, тъй като, както той се изрази, главата му се бе поопразнила след младостта, когато поне мислите на Аристотел бяха в

нея всеки ден. Той обаче се съгласи, че нищо не би могло да бъде по-велико от това да направиш вярата разумна. Войната в Светите места бе показала със страшна сила до какво води сляпата и безразсъдна вяра. Една от загадките на този свят бе как толкова много мъже все още можеха да се стичат към тези земи и да твърдят, че нищо не са видели, нито са чули.

Докато коричките от раните на Арн падаха и оставяха груби червени и смъдящи белези, приятелството му с лекаря и философ Муса ибн Май-нун укрепваше, както и способността на Арн да мисли за друго, освен за правила и подчинение. Той усещаше как сякаш не само тялото му се излекуваше.

Може би се бе втурнал с нова разбудена страст във висшия свят на идеите, тъй като искаше да потисне натрапчивата яснота за онова, което се случваше във видимия свят. Неосъзнатият му стремеж да държи това знание настрана обаче се натъкна на трудности, когато при другите пациенти в болницата Хамидие идваха посетители, ликуващи, че Акре и Наблус са паднали, или Бейрут и Джебаил, или някоя друга крепост. Не му бе лесно като самотния християнин, около когото всички се радваха шумно на подобни новини.

Когато братът на Саладин, Фахр, дойде да го посети, всичко това се разчу, макар това да не бе сред първите теми на разговора им.

И двамата се развълнуваха от срещата и веднага се прегърнаха сякаш бяха братя, което накара близкостоящите в красивия двор да опулят очи, тъй като всички познаваха брата на Саладин.

Първото, за което Фахр си спомни, макар да не бе необходимо, тъй като Арн вече няколко пъти се бе сетил за това, бе как при раздялата си в Газа, когато Фахр бе пленник на Арн и трябваше да отплава с кораб за Александрия, се бяха пошегували колко забавно би се получило ако си разменят ролите. А сега сякаш Бог се забавляваше с шегата им.

Арн се бе престорил на загрижен и обезпокоен дали Фахр няма никакви оплаквания относно времето си, прекарано в плен в Газа. Фахр отвърна със същата престорена загриженост, че подозира, че са му дали свинско месо, което Арн пламенно отрече и двамата отново се прегърнаха в смях.

После Фахр стана сериозен за момент и помоли Арн да даде честната си дума, че няма да се опитва да избяга, нито ще вдигне

оръжие срещу някого, докато е гост на Саладин, понеже ако за Арн съществуваше някое правило, което да му налага да извърши подобни неща, щеше да се наложи да го поставят под по-строг режим. Арн обясни, че първо на първо нямаше правило, което да забранява на рицар кръстоносец да държи на дадената си дума, каквато между другото бе дал на Фахр, и второ, не можеше да се твърди, че той още е рицар кръстоносец, тъй като времето му в служба на ордена бе изтекло същата вечер при Роговете на Хатин.

В този миг Фахр стана сериозен и каза, че сякаш бе знак от Бог, че животът на Арн бе пощаден в същия миг, когато времето му като кръстоносен рицар бе изтекло. Арн възрази, че в този случай му се струваше по-вероятно да става дума за милостта на Саладин отколкото на Бог, макар и да не помнеше какво точно се бе случило.

Фахр не отвърна, а окачи голям златен медальон с името на Саладин на врата на Арн, хвана го мълчаливо под ръка и го изведе на улицата. Арн все още се чувстваше донякъде гол в чуждите дрехи, тъй като я нямаше тежестта на ризницата, но ако не бе гологлав и късите му руси коси не се виждаха отдалече, той и Фахр щяха да могат да преминат по улицата съвсем незабелязани в разговора си. Изглежда сега с Фахр той предизвикваше по-голямо любопитство отколкото с Муса ибн Май-нун, сякаш бе по-естествено евреин и християнин да вървят заедно, отколкото християнин да се разхожда с брата на султана.

Фахр, който леко се смути от това внимание, поведе Арн сред големия пазар, разположен до джамията, и купи парче плат, който Арн успя да увие няколко пъти около главата си. След това предложи на Арн да избере измежду няколко сирийски мантии на съседната сергия и когато един нетърпелив търговец развя пред него фолкунгското синьо, той мигом направи своя избор. Малко след тези покупки Арн и Фахр сякаш се стопиха сред всички останали в тълпата сред сергиите.

Фахр го поведе през лъкатушешите пътеки на пазара, докато стигнаха до портите на един двор, където бяха струпани купища християнски оръжия, щитове и шлемове. Фахр обясни, че Саладин изрично бе заповядал Арн да си избере нов меч, най-хубавия, който можеше да намери, тъй като Саладин смяташе, че дължи на Арн меч с много висока стойност. Търговците бяха струпали всички християнски мечове пред себе си на две малки и една огромна купчина. В едната от

двете малки купчини се намираха всички скъпоценности и мечове, които биха могли да принадлежат на християнски аристократи, украсени със злато и скъпоценни камъни, в другата малка купчина се намираха мечовете, считани за не толкова ценни, а в голямата купчина беше всичко с по-ниска стойност.

Арн отиде решително при голямата купчина, разрови се из мечовете на кръстоносните рицари и гледаше цифровите обозначения. Когато бе подбрал три меча с правилния номер, той набързо ги сравни и без колебания подаде един от тях на Фахр.

Фахр погледна разочаровано простия и без украса меч и отбеляза, че Арн пропуска цяло състояние единствено от инат. Арн каза, че един меч може да е състояние само за онези, които не могат да го използват и че кръстоносен меч с подходящото тегло и размер като този, който току-що бе избрал, бе единственото, което той някога би окачил на себе си. Фахр се опита да го убеди, че може да си избере най-скъпия меч, да го продаде, да купи евтиния за един-два динара и да задържи разликата. На това предложение Арн се намръщи и каза, че според него не би подобавало да се отнесе по подобен начин с подаръка на Саладин.

Фахр обаче не му даде меча веднага, а го подаде на търговеца и му прошепна нещо, което Арн не чу. След това си тръгнаха оттам без меч, за да отидат в двореца на Саладин, където щяха да прекарат вечерта и нощта. Самият Саладин може би щеше да се прибере в Дамаск тази вечер и в такъв случай Ал Гути бе един от двамата, с които той щеше да се срещне веднага, така че беше важно да са наблизко, поясни Фахр.

Палатът на Саладин се намираше далече от големите сгради около внушителната джамия. Той бе проста двуетажна къща без много декорации и ако не бяха суровите мамелюкски стражи пред портата, никой не би предположил, че това бе домът на султана. Стаите, през които минаха, бяха оскъдно обзаведени с килими и възглавници за сядане, а стените бяха украсени единствено с красиво изписани цитати от Корана, които Арн се забавляваше да чете и цитира, докато преминаваха край тях.

Когато най-накрая седнаха в една от по-отдалечените стаи, която гледаше към дълъг балкон, заобиколен с колонада, Фахр сервира

студена вода и нарове и се настани с изражение, което не бе трудно да се разчете. Сега щеше да бъде по-сериозен.

Онова, което бе останало от християнското кралство в Палестина бяха Тир, Газа, Ашкелон, Йерусалим и някои крепости, каза той с овладян триумф в гласа. Като начало щяха да превземат Ашкелон и Газа, а желанието на Саладин бе Арн да участва. След това щяха да завземат самия Йерусалим, а Саладин искаше Арн да му бъде съветник и в това начинание. Саладин щеше сам да отправи молбата си до Арн щом се срещнеха, така че бе добре Арн отсега да може да подготви отговора си.

Арн отговори натъжен, че действително отдавна му бе известно, че ще се стигне дотук и че християните сами си бяха виновни, най-вече с греховете си, за голямото нещастие. Наистина той вече не бе обвързан с клетвата си към кръстоносните рицари. Твърде много обаче бе да се желае от него да премине на страната на врага.

Фахр поглади леко рядката си брада и отговори замислено, че Арн вероятно погрешно бе разбрал желанието на султана. Въпросът не бе в това Арн да извади оръжие срещу своите, а по-скоро обратното. Достатъчно много християни вече бяха загинали или прогонени от домовете си, не за това ставаше дума, а за по-важни неща. Най-добре обаче щеше да е Саладин сам да обясни всичко това. Както вече бе разбрал, Арн щеше да бъде освободен, когато настъпи моментът за това, тъй като Саладин не бе пощадил живота на Арн при Роговете на Хатин само за да го убие по-късно. А и Арн не бе пленник, за когото да се иска откуп. За това обаче също бе по-добре да говори със самия Саладин. Докато чакаше, можеше да поразмишлява какво да прави със свободата си.

Арн отвърна, че що се отнасяше до него, двадесетгодишната му служба в Светите земи бе приключила. Ако бе възможно, той би се опитал да се прибере у дома в собствената си страна възможно най-скоро. Въпреки че в това си начинание той би срещнал известни трудности, тъй като макар наистина да бе отслужил обета си, според закона той следваше да бъде освободен от служба от великия магистър на ордена, в противен случай би бил считан за дезертьор. А как щеше да се уреди този въпрос, не бе никак ясно.

Фахр видимо се успокои значително от този кратък размисъл и обясни, че ако Арн просто потъркаше два пъти с палец маслената

лампа пред себе си, желанието му щеше лесно да се осъществи.

Арн погледна изпълнен със съмнения кюрдския си приятел и потърси в очите му обяснение на шегата, но когато Фахр настоятелно посочи лампата, Арн протегна ръка и я потърка с палеца си.

— Е, Аладин, желанието ти е изпълнено! — провикна се радостно Фахр. — Ще получиш подпис и печат лично от ръката на великия магистър под всеки документ, който си пожелаеш. Нали и той ни е гост тук в Дамаск, макар и при недотам гостоприемни условия, с каквито справедливо си удостоен ти. Само напиши документа си и работата е уредена!

За Арн не бе трудно да повярва, че Жерар дьо Ридфор е пленник в Дамаск, тъй като никога не си бе представял, че този мъж би се сражавал за светата Дева до последната капка кръв. Но дали би подписал каквото и да е?

Фахр само поклати глава с усмивка и го увери, че така ще стане. И колкото по-скоро, толкова по-добре! Той повика един слуга и му нареди да донесе инструменти за писане от пазара, после увери Арн, че сам ще види как великият магистър изписва името си под документа.

Когато един задъхан слуга след малко донесе пергамент и пера за писане, Фахр остави Арн сам, за да напише документа, извади едно малко писалище и се оттегли, за да се посвети на кратка молитва и да се подготви за вечеря.

Арн поседя известно време с празния пергамент пред себе си и с перото в ръка, опитвайки се да си изясни какво се случваше в този необяснимо странен миг. Трябваше да напише писмото за собственото си освобождение. И това се случваше в султанския дворец в Дамаск, където самият той седеше пред сирийско писалище с кръстосани крака на меки възглавници и с чалма увита около главата си.

През последните години той многократно се бе опитвал да си представи края си като рицар тамплиер. Никога обаче фантазиите му не бяха стигали дотук.

После се съвзе и бързо и грижливо изписа текста, който познаваше добре, тъй като по времето си като командор на Йерусалим бе писал подобни писма. Добави и приложението, което пишеха

понякога: че този рицар, който в този момент с огромни почести напуска службата си в Божията света армия, Ордена на тамплиерите, е свободен да се завърне към предишния си живот и има право когато пожелае да сложи доспехите на рицар тамплиер, такива каквито е носил при напускането на ордена.

Той изчете текста отначало и си спомни, че Жерар дьо Ридфор не знаеше латински, затова написа и превод на френски.

Имаше още място и той не устоя на малкото удоволствие да напише текста до неособено начетения велик магистър трети път, този път на арабски.

Той поседя, размахвайки пергамента, за да изсъхне, хвърли поглед към слънцето и откри, че до вечерната молитва както за мюсюлманите, така и за християните имаше още два часа. В същия миг Фахр се върна, погледна документа, взе пергамента със смях, щом видя превода на арабски, изчете го и хвана перото, за да подчертае някои диакритични знаци. Наистина не бе лоша шега с негово височество великия магистър, каза той развеселен, хвана Арн под ръка и отново го поведе из града. Двамата изминаха само няколко пресечки, преди да се озоват пред постройката, където държаха най-ценните християнски пленници. Тя бе по-голяма и с по-скъпо обзавеждане от самия палат на Саладин.

Там, разбира се, имаше стражи и заключени врати, макар да беше трудно човек да си представи какво би правил един избягал велик магистър, когато излезе из улиците на Дамаск. Фахр обясни, че всичко това бе един изпразнен от съдържание жест, който се дължеше на факта, че великият магистър и крал Ги тържествено бяха обявили клетвата към неверници за невалидна.

Крал Ги и великият магистър Жерар дьо Ридфор бяха затворени заедно в две зали с разкошна украса и мебели в християнски стил. Те седяха на малка резбована арабска масичка и играеха шах, когато влязоха Фахр и Арн, а вратите зад тях бяха демонстративно заключени.

Арн поздрави двамата без преувеличена любезност и отбеляза, че да се играе шах е против правилата на рицарите тамплиери, но и че не възнамерява да ги прекъсва задълго. Става дума просто за един документ, който трябва да бъде подписан и който той подаде с някак подчертан поклон на Жерар дьо Ридфор. Последният донякъде

неочаквано изглеждаше по-скоро унижен отколкото бесен от липсата на почителност в тона на Арн.

Жерар дьо Ридфор се престори, че чете документа и сбърчи чело, сякаш премисляше съдържанието му. След това, както се очакваше, попита каква е целта на Арн и формулира въпроса си така, че отговорът да дава обяснение за текста, от който той нищо не разбираше. Тогава Арн внимателно пое обратно пергамента, прочете високо текста на франкски и обясни, че всичко е наред, тъй като е дал клетва пред Ордена на тамплиерите за определен срок, което не е толкова необичайно.

Сега Жерар дьо Ридфор съвсем побесня и изръмжа, че няма каквото и да било намерение да подписва такъв документ и ако бившият командор на Йерусалим смята да дезертира, въпросът стои между него и собствената му съвест. После махна с ръка, за да отпрати Арн далеч от погледа си и се втренчи в шахматната дъска сякаш усилено обмисляше следващия си ход. Крал Ги не каза нищо, а само се взираше ту във великия магистър, носещ облеклото на ордена, ту в Арн, облечен в сарацински дрехи.

Фахр, на който ситуацията му бе станала пределно ясна, отиде до вратата и почука леко. След миг тя се отвори и той прошепна само няколко думи, преди вратата отново да се затвори.

Той отиде при Арн и каза тихо, сякаш несъзнателно се опасяваше да не го разберат другите двама в стаята, че ще отнеме само няколко минути, но че ще се получи най-лесно ако с работата се заемеше друг преводач, а не Арн.

Докато излизаше с подкрепящата ръка на Фахр на рамото си, Арн срещна един сириец, който, съдейки по дрехите и изражението му, беше по-скоро търговец, а не воин.

Не му се наложи да чака дълго пред портите преди Фахр да излезе с документа в ръце, подписан и подпечатан от великия магистър. Той поднесе половината свобода на Арн с протегнати ръце и дълбок поклон.

— Какво каза, за да го накараш да си промени решението тъй бързо? — любопитства Арн, докато се връщаха към двореца на султана сред тълпата, която се бе увеличила с приближаването на вечерната молитва.

— А, нищо толкова сериозно — отвърна Фахр, сякаш ставаше дума за някаква дреболия. — Само това, че Саладин би оценил услугата спрямо един рицар тамплиер, на когото много държи и че Саладин вероятно би се обезпокоил, ако тази малка услуга не бъде направена, просто нещо такова.

Арн можеше да си представи доста на брой възможности да се формулира едно такова желание, но усети, че Фахр навярно се бе изразил по-меко, отколкото му се искаше да признае.

Същата вечер малко преди молитвата Саладин се завърна в Дамаск начело на една от армиите си. Той бе посрещнат от ликуващи хора по улиците чак до голямата джамия, тъй като сега повече от всякога бе заслужил прозвището си Ал Малик ал Насър, кралят победител.

Десетки хиляди мъже и жени се молиха заедно с него, когато слънцето залезе, бяха толкова много, че не само изпълниха огромната джамия, а и по-голямата част от двора ѝ.

След молитвата той бавно измина пътя до двореца на коня си съвсем сам през тълпите. На всичките си емири и останалите, които търсеха хиляди срещи с него, той бе казал, че първата си нощ в Дамаск искаше да прекара насаме със сина си и брат си, тъй като от два месеца бе на бойното поле и не бе имал време за себе си. За никого не се оказа трудно да се преклони пред тези думи.

След като в блестящо настроение той поздрави и прегърна приятелите и роднините си в двореца, изглеждаше сякаш наистина се канеше да остави всички държавни дела зад гърба си тази вечер. Затова и се изненада, а за момент се и смути, когато внезапно се озова очи в очи с Арн.

— Победеният те поздравява, победоносни кралю — поздрави го Арн сериозно и около тях веднага се разнесе радостна глъч. Саладин се поколеба още малко, после изведнъж сякаш промени решението си, направи две бързи крачки напред, прегърна Арн и го целуна по бузите, при което от множеството се чу шепот.

— Бъди поздравен и ти, рицарю тамплиер, който повече от всеки друг ми донесе победата — отвърна Саладин, след което направи знак с ръка на Арн да го последва наравно с него до трапезата.

Веднага бяха донесени големи блюда с печени гъльби и пълдпъдъци, както и високи гарафи от злато и сребро, пълни с

леденостудена вода.

До Саладин и Арн седеше синът на Саладин, Ал Афдал, който бе млад строен мъж с жив поглед и рядка брада. Скоро той пожела да зададе на Арн въпрос.

Миналата година той бе командвал над седем хиляди воини при изворите На Кресон и един от емирите бе казал, че Ал Гути е знаменосецът на рицарите тамплиери, вярно ли беше?

Арн, който сега си припомни за безумната атака, заповядана от Жерар дьо Ридфор, сто и четиридесет рицари срещу седем хиляди, и за позорното бягство, в което бе принуден да участва, бе видимо смутен, докато потвърждаваше, че действително е бил там, че именно той бе носил знамето при бягството.

Младият принц не изглеждаше особено учуден от този факт и спомена, че бе дал заповед на всички емири Ал Гути да бъде заловен жив. Онова, което никога не бе успял да разбере, нито когато то се случваше, нито по-късно, бе как християнските рицари се впускаха в смъртта толкова хладнокръвно.

Край масата настъпи тишина преди отговора на Арн, а той се изчерви, понеже нямаше такъв. Той вдигна рамене и каза, че според него изглеждаше също толкова безумно, колкото вероятно бе изглеждало на самия Ал Афдал и хората му. В подобна атака нямаше логика. Това бе просто един от онези случаи, когато пътищата на вярата и на разума напълно се разделяха. Случваше се понякога, той бе виждал мюсюлмани да правят подобни неща, но никога до такава степен, както тогава. Заповедта за атака бе дадена от Жерар дьо Ридфор, продължи той с неодобрително изражение, което не бе загадка за никого, и той бе онзи, който бе решил да избяга, след като бе изпратил на смърт всичките си подчинени. Знаменосецът, т.е. самият Арн, бе принуден да последва своя главнокомандващ, добави той засрамен.

Във възникналата неловка тишина Саладин отбеляза, че Бог бе наредил събитията по най-добрия начин, тъй като за Арн, а и за самия него бе по-добре, че Арн бе попаднал в плен при Роговете на Хатин, а не по-рано. Арн не разбра какво точно имаше предвид Саладин в този момент, но нямаше желание да удължава разговора с въпрос.

Скоро след това Саладин ясно показа, че желае да го оставят насаме със сина му, брат му и Арн, и желанието му веднага бе

изпълнено. Когато останаха сами, те отидоха в друга стая и се разположиха удобно сред меки възглавници със сребърните си чаши леденостудена вода. Арн се чудеше как се постига този приятен хлад, но не му се искаше да разпитва за подобни дреболии в момент, когато разговорът беше на път да стане сериозен, макар и да не можеше да предвиди посоката му.

— Веднъж при мен дойде един мъж на име Ибрахим ибн Аназа — подхвана Саладин бавно и замислено. — Със себе си носеше най-чудния подарък — мечът, който наричаме Меча на исляма и който бе изчезнал за дълги времена. Разбираш ли какво направи, Арн?

— Познавам Ибрахим, той ми е приятел — отвърна Арн предпазливо. — Той реши, че заслужавам този меч, но аз бях убеден, че съм недостоеен. Затова и изпратих меча на теб, Юсуф. Защо — това всъщност не мога да кажа, но беше вълнуващ момент и нещо ме накара да го направя. Радвам се, че старият Ибрахим е изпълнил желанието ми.

— Но не си разбрал какво си направил? — снижи глас Саладин, а Арн веднага забеляза как в стаята се възцари напрегната тишина.

— Чувствах, че постъпвам правилно — отвърна Арн. — Един свещен за мюсюлманите меч не означава нищо за мен, но може би, помислих си, е повече за теб. Повече не мога да ти обясня, може би Бог ме напътстваше.

— Така ще да е било — усмихна се Саладин. — Щях да ти изпратя онова, което наричате Светия кръст, който сега е на сигурно място в този дом. Според написаното, онзи, който се сдобие с Меча на исляма, ще обедини всички правоверни и ще победи всички неверници.

— Ако е тъй — възрази Арн поразтърсен, — не трябва да благодариш на мен, а на Бог, който ми изпрати тази внезапна мисъл. Аз бях просто Негово оръдие.

— Може и така да е, но все пак ти дължа един меч, приятелю. Не е ли странно как постоянно съм ти длъжник, точно на теб?

— Вече получих меч и не ми дължиш нищо, Юсуф.

— О, напротив, ако ти бях изпратил т.нар. Свети кръст, вероятно нямаше да смяташ, че си изплатил дълга си към мен дори с най-красиво резбованото парче дърво. По-късно ще поговорим за дълга ми. Искам да те помоля за една услуга.

— Ако съвестта ми позволява, бих ти направил всяка една услуга и знаеш ли, Юсуф, понеже съм твой пленник, а срещу мен не можеш да получиш откуп...

— Първо ще превземем Ашкелон. След това Газа, а после Йерусалим. Искam от теб да бъдеш мой съветник в това. После ще получиш свободата си и няма да останеш невъзнаграден. За това те моля.

— Истината е, че това, за което ме молиш, е доста неприятно, Юсуф. Молиш ме да стана предател — простена Арн и всички прозряха мъката му.

— Не е така, както ти се струва — отвърна тихо Саладин. — Не ми е нужна помощта ти, за да убивам християни, понеже за тази задача и сега си имам безброй услужливи ръце. Спомням си обаче нещо от първия ни среднощен разговор, първия път, когато ти станах длъжник. Ти каза нещо за някакво правило на рицарите тамплиери, което често премислях: Щом изтеглиш меча си, не мисли кого да убиеш. Мисли кого да пощадиш. Разбираш ли какво имам предвид?

— Хубаво правило, но се чувствам само наполовина облекчен. Не, изобщо не разбирам какво имаш предвид, Юсуф.

— Държа Йерусалим в ръцете си! — избухна Саладин и протегна юмрук пред лицето на Арн. — Градът ще падне, когато пожелае, а това ще стане след Ашкелон и Газа. Едно е да победиш, друго е да победиш добре. А за това кое е добро и зло в тази война се налага да говоря с някой друг, не с моите емири, които са убедени, че трябва да постъпваме като християните.

— Да убиете всички хора и животни в града и да не оставите нищо живо там освен мухите — рече Арн и сведе глава.

— Ако бе обратното — започна да размишлява Фахр, който едва сега за пръв път се включи в обсъждането, без да чака подкана от по-големия си брат, — ако ние бяхме превзели Йерусалим от вас преди едно и половина поколения, и ако бяхме постъпили с града като вас? Какво щяхте да обсъждате вие в лагера си край Свещения град, знаейки че скоро ще влезете в него?

— Това е глупаво — отвърна Арн с гримаса на отвращение. — Мъже като пленниците ви Жерар дьо Ридфор и Ги дьо Лузинян по изключение биха били напълно единодушни. Никой не би им противоречил, никой, когато изтъкнат, че е дошъл часът на

отмъщението. „Трябва да го направим сега и да бъдем по-лоши от врага, когато той оскверни града ни.“

— Всички мислят така, освен моя брат Юсуф — каза Фахр. — Можеш ли да ни убедиш, че той е прав като казва, че отмъщението е грешка?

— Желанието за отмъщение е едно от най-силните неща в човешката природа — каза Арн примирено. — Такива са мюсюлманите и християните, може би и юдеите. Първото възможно възражение срещу това е, че човек трябва да се държи с повече достойнство отколкото безбожния си враг. Желаетелите мъст обаче не се интересуват от това. Второто възражение е онова, което съм чувал и от християнин, граф Раймонд, и от мюсюлманина Юсуф — това е, че войната никога няма да свърши, докато всички поклонници не получат достъп до Светия град, включително и евреите. Отмъстителите обаче и от това не се вълнуват, тъй като желаят да пролеят кръв днес и не мислят за утре.

— Толкова нашироко разсъждавахме и сами — съгласи се Саладин, — и е вярно онова, което казваш, че отмъстителите имат числено превъзходство и не се трогват от думи като достойнство или вечна война. Какво още може да се каже?

— Едно нещо — каза Арн. — Всеки град може да бъде превзет, дори Йерусалим, което вие сте на път да сторите. Не всеки град обаче може да бъде удържан толкова лесно, колкото е бил превзет. Затова трябва да се запитате „Какво да правим с победата? Можем ли да задържим Свещения град?“

— Точно сега, когато на християните са им останали едва четири града в Палестина, три от които скоро ще превземем, никой не се съмнява в отговора, за съжаление — отвърна Саладин. — И така, има ли нещо друго?

— Има — каза Арн. — Искате да задържите Йерусалим за повече от година? Запитайте се тогава дали догодина искате да видите нови десет хиляди франкски рицари по тези земи, или предпочитате сто хиляди. Ако предпочитате сто хиляди нови франкски рицари догодина, ще постъпите с победата си като християните. Ще избиее всичко живо. Ако ще се задоволите само с десет хиляди франки догодина, завладейте града, върнете си свещените за вас места, съхранете църквата на Божи гроб и пощадете всички, които искат да

напуснат града. Става дума единствено за проста математика. Сто хиляди франки догодина или само десет хиляди? Какво предпочитате?

Другите трима седяха дълго, без да продумат. Накрая Саладин стана, отиде при Арн, изправи го и го прегърна. После заплака, както бе известно че прави, когато нещо прочувствено, страховито или красиво се случваше край него. Сълзите на Саладин бяха прочути, подигравани и боготворени в целия правоверен свят.

— Ти ме спаси, ти ми даде причините и с това спаси много животи в Йерусалим идния месец и вероятно ни осигури града за вечни времена — каза Саладин през сълзи.

Брат му и синът му се трогнаха от сълзите му, но самите те успяха да се овладеят.

* * *

Месец по-късно Арн се намираше сред войските на Саладин пред стените на Ашкелон. Беше облечен в старите си доспехи, поправени и почистени, както и ризницата му, така че бяха в по-добро състояние, отколкото когато ги бе загубил. Не само той обаче носеше мантия на рицар тамплиер, тъй като с тях бе и великият магистър Жерар дьо Ридфор. Той и крал Ги дьо Лузинян следваха войската по-скоро като багаж, отколкото като рицари. Те яздеха, вкопчили се в камилите си. Саладин бе сметнал за по-сигурно да им даде животни, които да не могат да яздят, а не коне. Сарацините се бяха забавлявали по време на петдневния преход, гледайки как двамата ценни пленници се опитват да овладеят болките от язденето и в същото време да запазят външно достойнството си, въпреки че се влачеха зад самата войска.

Саладин бе изпратил една флотилия от Александрия, която да ги пресрещне при Ашкелон, и тя вече стоеше закотвена заплашително край града, когато сарацинската войска дойде от вътрешността на страната. Флотилията обаче изглеждаше по-страховита отколкото бе в действителност, тъй като беше съставена от търговски кораби без воини и с празни трюмове.

След като се бяха установили на лагер покрай стените на града, Саладин позволи на Ги дьо Лузинян да се изкачи до затворените

градски порти и да извика на жителите да се предадат, за да бъде освободен кралят им. Какво бе един град в замяна на самия крал?

Доста е, помислиха си жителите на града, което скоро се прояви. Думите на крал Ги не доведоха до друго, освен че хората започнаха да го замерят с развалени плодове и боклук от кулата при градската порта и му се подиграваха толкова грубо, както на никой крал поданиците му не се бяха подигравали.

Саладин беше по-скоро развеселен от представлението, отколкото разочарован от резултата. Той остави по-голямата част от войските си да се заеме с насилственото превземане на Ашкелон и се спусна към Газа.

По стените на Газа стояха многобройни рицари тамплиери с бели мантии, но и мнозина сержанти. Те не се уплашиха от незначителната войска, която разположи лагера си пред градските стени, тъй като нямаха никакви основания за това — врагът не бе донесъл катапулти или други стенобойни машини.

Те не се стреснаха и когато великият им магистър бе доведен пред портите. Бяха очаквали да ги заплашат, че ако не се предадат, той ще бъде екзекутиран пред очите им.

Все пак те нямаше да се оставят да бъдат спрени от подобни заплахи. При подобни въпроси си имаше ясни правила. Рицарите тамплиери не можеха да бъдат разменяни нито срещу злато, нито срещу други пленници, нито срещу заплахи. Дълг бе на великия магистър да умре като рицар тамплиер, без да издаде стон и без да прояви страх. Освен това твърде малко от тях щяха да бъдат истински опечалени да видят именно главата на Жерар дьо Ридфор да се търкаля в пясъците. Когато и да избираха за следващия велик магистър, щеше да е по-добре от този глупак, който ги бе довел до огромни поражения.

За техен ужас и неописуем срам обаче се случи нещо друго. Жерар дьо Ридфор пристъпи напред и в качеството си на велик магистър издаде заповед градът незабавно да бъде опразнен и всеки да вземе със себе си оръжието и коня си, а всичко останало, дори ковчежетата, пълни със скъпоценности, да бъде изоставено.

Заповедта на великия магистър не оставяше място за неподчинение.

Един час по-късно евакуацията на Газа бе проведена. От гърба на коня си Арн наблюдаваше опразването на града и плачеше от срам

пред измяната на Жерар дьо Ридфор.

Когато и последните коне от колоната рицари бяха преминали през градските порти, Жерар яхна един от своите франкски коне, а Саладин си взе сбогом и му пожела успех с бодри и иронични думи. Жерар не му отвърна, обърна коня си и отпраши след рицарите си, които бавно и с наведени глави се бяха отправили в траурен кортеж на север към морския бряг. Без да заговаря никого от тях, той застана начело на колоната.

Така Саладин доволно отбеляза, че бе извоювал две победи. Едната бе, че благодарение на един безгръбначен мъж бе получил цяла Газа заедно с всичките ѝ съкровища, без да се наложи да изстреля ни една стрела. Втората победа бе, че бе направил така, че Жерар дьо Ридфор отново да поеме командването на остатъците от кръстоносните войски. Мъж като Жерар бе по-полезен на Саладин от самия него.

Хората на Саладин се бяха втурнали в завладения град, но някои от тях скоро се върнаха и развълнувани приближиха Саладин с два коня, за които твърдяха че са от породата аназа, каквито нямаха нито Саладин, нито дори халифът в Багдад.

Саладин каза, че се радва на този подарък повече отколкото на всичкото злато в ковчежетата на рицарите тамплиери в града, но когато с колебание запита сподвижниците си дали тези коне наистина могат да са аназа, щом са намерени при рицарите, което изглеждаше невъзможно, Арн отговори, че е истина. Тъй като едно време те бяха негови, беше ги получил от Ибрахим ибн Аназа заедно със свещения меч.

Саладин не се поколеба незабавно да подари отново конете на Арн.

Три дни по-късно падна и Ашкелон. Саладин пощади населението, въпреки че не предадоха града доброволно, и им позволи да се качат на корабите му, които да ги отведат до Александрия. Тъй като Александрия поддържаше оживена морска търговия с Пиза и Генуа, въпрос бе само на време всички тези франки от Ашкелон да се завърнат по домовете си.

Сега оставаха само Тир и Йерусалим.

* * *

В петък, на двадесет и седмия ден от месеца раджаб, същия ден, на който Пророкът, мир нему, се бе възкачил на седмото небе от скалата на Авраам след чудното си пътуване от Мека предната нощ, Саладин навлезе в Йерусалим. По християнското летоброене това се случи в петък, 2 октомври 1187.

Невъзможно бе да се отбранява градът. Единственият рицар в него с някакво значение, освен почти избитите кръстоносни войски, бе Балиан д'Ибелин. Освен него сред защитниците имаше само още двама рицари, заради което той бе ръкоположил всеки юноша над шестнадесет години. Въпреки това защитата бе безпредметна и само бе удължила агонията. Над десет хиляди бежанци от близката околност се бяха втурнали зад градските порти през седмицата преди пристигането на Саладин. Така снабдяването на града с храна и вода стана невъзможно в дългосрочен план.

Градът не бе разграбен. Нито един жител не бе убит.

На десет хиляди жители на града бе дадена възможността да откупят свободата си, десет динара за мъжете, пет за жените и един за децата. На онези, които се бяха откупили, бе позволено да отнесат и вещите си.

Двадесет хиляди жители на Йерусалим обаче останаха в града, тъй като не можеха да се откупят. Не можеха и да заемат пари от архиепископ Еракий, нито пък от двата духовни ордена, които както и Еракий бяха предпочели да отнесат парите от данъците, вместо да спасят християнските си братя и сестри от робството, надвиснало над онези, на които средствата не достигаха, за да са свободни.

Много от емирите на Саладин плакаха от отчаяние при вида на архиепископ Еракий, който доволен плати своите десет динара, за да отнесе със себе си товар със злато, който щеше да е достатъчен да бъдат откупени повечето от двадесетте хиляди християни, останали в града.

Хората на Саладин смятаха благородството му за също толкова детинско, колкото бе отблъскваща и алчността на Еракий.

След като всички християни, които можеха да се откупят, се бяха оттеглили към Тир, ескортирани от воините на султана, за да не бъдат ограбени по пътя от разбойници и бедуини, Саладин опрости дълга на двадесетте хиляди души, които щяха да попаднат в робство поради

невъзможност да платят необходимата сума или да дочакат милост от архиепископа или рицарските ордени.

След като християните се бяха отдалечили, мюсюлмани и евреи започнаха незабавно да се заселват. Светите места, които християните наричаха Божи храм и Храмът на Соломон бяха почиствани с розова вода в продължение на няколко дни, кръстът от върха на куполите бе снет и бе влачен триумфално из лъснатите и почистени от кръвта улици, а полумесецът след осемдесет и осем години отново се издигна над Ал Акса и Джамията на скалата.

Църквата на Божи гроб бе затворена за три дни, като през това време я охраняваха и спореха какво да правят с нея. Почти всички емири на Саладин считаха, че тя трябва да бъде сравнена със земята. Саладин ги укори и каза, че църквата е просто една сграда, докато криптата в скалата под постройката бе самата светиня. Да се събори сградата щеше да е просто празен жест.

След три дни волята му бе изпълнена и по този въпрос. Църквата на Божи гроб бе отворена и поверена на сирийски и византийски свещеници. Също така бе охранявана от сурови мамелюки срещу всеки опит за оскверняване.

Седмица по-късно Саладин се помоли на почистеното и най-отдалечено молитвено място, третото най-свещено място за Исляма, Ал Акса. И плака, както обикновено. Никой не се учуди на това. Той най-сетне бе изпълнил клетвата си пред Бог да освободи светия град Ал Кудс.

Завладяването на Йерусалим от Саладин бе считано за едно от най-окаяните му дела през целия дълъг период на войни в Палестина. За него той получи множество подигравки от съвременниците си.

Пред лицето на вечността обаче той стори нещо изключително, името му бе безсмъртно и той завинаги остана единственият сарацин, когото франкските страни уважаваха истински.

* * *

Арн не присъства на превземането на Йерусалим. Саладин му бе спестил гледката, макар и да бе превзел града с нежна ръка, както бе препоръчал Арн.

Сега Арн желаше да се отпрати към дома, но Саладин горещо го помоли да остане още известно време. Положението бе странно, понеже докато Саладин уверяваше Арн, че е свободен от мига, в който реши, той не пестеше усилията си да го убеди да остане и да му окаже допълнителна помощ.

Както всички очакваха, задаваше се нов кръстоносен поход. Германският император Фридрих Барбароса пътуваше през Мала Азия с огромна армия. Френският крал Филип Огюст и кралят на Англия Ричард Лъвското сърце пък пътуваха по море.

Саладин смяташе, че предстоящата война щеше да се реши повече чрез преговори, отколкото на бойното поле, тъй като опитът му сочеше, че на многото изведнъж новопоявили се франки щеше да им е трудно да воюват. Арн не можеше да не се съгласи с подобно предположение. Беше му трудно да се възпротиви и на мнението на Саладин, който смяташе, че надали има по-подходящ преговарящ от Арн, който говореше без затруднения Божия език и франкския като свой роден, имаше доверието на Саладин, а вероятно и доверието на франките, тъй като бе служил двадесет години като рицар тамплиер в Светите земи.

И на това бе трудно да се противоречи. Арн искаше да се завърне у дома, копнееше толкова силно, че го боляха последните рани, които иначе бяха добре излекувани. Не можеше обаче да отрече пред себе си, че имаше огромен дълг към Саладин, който неведнъж му бе пощадил живота. Без милостта на Саладин той нямаше да може да стигне до родните земи. Арн обаче страдеше от участието си в една война, която вече нямаше нищо общо с него.

Бог обаче се показва милостив към мюсюлманите по не един начин. Германският император Барбароса се удави в една река по пътя си към Светите земи. Хората му положиха тялото в буре с оцет с намерението да го пренесат със себе си, но то все пак започна да се разлага и го погребяха в Антиохия. С него сякаш умря и германският кръстоносен поход.

И стана така, както Арн бе предрекъл — а именно че не сто хиляди франки християни се стекоха след мирното превземане на Йерусалим, а само десет хиляди.

Саладин бе освободил Ги дьо Лузинян, без дори да поиска откуп за него. Изправен пред новия кръстоносен поход на франкските

държави, Саладин реши, че има нужда от мъж като крал Ги сред тях, защото щеше да му е от много по-голяма полза свободен, отколкото като пленник. Саладин имаше право в това — завръщането на крал Ги при хората му незабавно доведе до безкрайни дразги за измяна и наследяване на трона сред християните.

Саладин обаче допусна една грешка, за която дълго щеше да съжалява. Когато крал Ги поведе християнската си войска от Тир към морето, за да се опита да си възвърне Акр — най-важният град за християните след Йерусалим, султанът не взе насериозно тази заплаха. След като крал Ги обсади Акр, Саладин, разбира се, изпрати войска, за да обсади на свой ред християните, които се озоваха между защитниците на града и армията на Саладин. Той сметна, че времето, лагерните болести и липсата на храна ще му осигурят победата над недотам страховития крал Ги. И макар да бе готов да пожертва много животи и бързо да разбие крал Ги, тази цена му се стори излишно висока.

Голямото му закъснение доведе дотам, че отначало френският крал Филип Огюст, а скоро след това и английският Ричард Лъвското сърце направиха десант и облекчиха положението на християнската обсада на Акр. Така Саладин влезе в ненужно тежка война, точно това, което се бе опитал да избегне.

Арн, разбира се, бе повикан в служба на Саладин, тъй като скоро можеше да се очакват преговори. И след като Саладин набързо успя да събере отново достатъчно много от мъжете си, които бе изпратил на заслужена почивка по домовете им след дългата и успешна война, той нападна дръзко, очаквайки бърза победа.

Очакванията му обаче бяха грешни по няколко причини. Новопристигналите френски и английски кръстоносци със сигурност не бяха свикнали на слънцето и горещините, както и очакваше, а беше средата на лятото. На англичаните обаче не им бе чуждо да се бият с нападащата ги конница. Напротив, именно в това те бяха най-добри.

Когато първите сарацински конници се впуснаха през равнината срещу франкските окупатори на Акр, небето над нападателите потъмня, без отначало да разберат защо. След миг те бяха обсипани с хиляди стели, които сякаш валиха като градушка от небето. Малцината останали непокосени, онези, които язدهа отпред и не забелязаха как

задните редици са останали празни, бяха посрещнати отблизо с арбалетен залп.

Всичко приключи по-бързо, отколкото отнема на кон да премине в галоп разстоянието от четири изстрела с лък. Равнината пред Акр се превърна в море от ранени и умиращи, коне, които се бяха проснали и приритваха, или тичаха напред-назад в паниката си, тъпчейки ранените, които блуждаеха наоколо изплашени до смърт.

В този момент Ричард Лъвското сърце застана начело на рицарите си и поведе атаката им. Това бе най-бързо извоюваната му победа.

Арн бе наблюдавал това зрелище на лъковете и арбалетите със смесица от ужас и обективния интерес на воин. Знанията му никога нямаше да избледнеят.

И така, време беше преговорите да започнат. Като за начало бе важно да се стигне до примирие, за да бъдат прибрани телата на загиналите от бойното поле. Това щеше да е от полза и за двете воюващи страни в лятната горещина. Арн бе помолен да се заеме сам с този въпрос, тъй като бе облечен като рицар тамплиер и поради това можеше да отиде право при англичаните, без да рискува да бъде прострелян.

Опиянените от победата английски войници, чийто език той не разбираше, го отведоха незабавно при самия крал Ричард, който за облекчение на Арн говореше френски с нормандски акцент.

Крал Ричард Лъвското сърце бе снажен, риж, с широки рамене и за разлика от крал Ги наистина изглеждаше като крал. По големината на бойната брадва, която висеше до ножницата от дясната му страна, можеше да се прецени, че притежаваше огромна сила.

Първият им разговор беше кратък, тъй като засягаше простичкия въпрос за разчистването на бойното поле. Арн бе помолен да предаде, че Ричард Лъвското сърце желае да се срещне лично със Саладин, и той обеща да го стори.

На следващия ден той се върна, носейки посланието на Саладин, че не може да става и дума за среща между владетелите, преди да е дошло време за мир, но че синът на Саладин, Ал Афдал, може да гостува за разговор. Ричард Лъвското сърце побесня срещу Саладин и пратеника му и отправи срещу Арн подигравателни обвинения за предателство и любов към сарацините.

Арн отвърна, че за жалост той е пленник на Саладин и е дал честната си дума да не изменя на мисията си да бъде език на Саладин при крал Ричард и език на Ричард при Саладин.

При тези думи крал Ричард се укроти, но промърмори кисело за това какво смята за честната дума, дадена на нехристияни.

Когато Арн се завърна с новината, Саладин се разсмя за първи път от дълго време и каза, че честната дума означава просто, че чисто и просто се отстоява някаква чест.

Когато бе освободил крал Ги без откуп, в замяна той бе поискал от него да напусне Светите земи и никога да не вдига оръжие срещу правоверен. Крал Ги естествено се бе закле в Библията си, в честта си пред Бог и в разни светци. Също толкова естествено бе, както Саладин бе предвиждал и се бе надявал, че той незабавно измени на клетвата си и отново стана полезен като разединител на християните.

Саладиновата обсада на християните пред стените на Акр обаче стана далеч по-трудна, когато английската флота успя да прекъсне доставките за града по море. Гладът, който Саладин очакваше да бъде главното му предимство, се стовари върху собствените му хора в Акр по-силно отколкото върху християните пред стените на града. Очевидно не бе добра идея да се предприемат нови конни атаки в откритото поле срещу английските лъкове.

С времето Саладин губеше позиции. За негово отчаяние гарнизонът в Акр капитулира и предаде града на крал Ричард.

На Арн и Ал Афдал се падна тежката задача да влязат в завоювания град, за да повлияят от името на Саладин на условията, при които жителите на Акр се бяха съгласили да се предадат без понататъшни сражения.

Тъжно се оказа завръщането им при Саладин, тъй като условията, на които се бяха съгласили хората на Акр, бяха тежки. Освен града и всичко в него крал Ричард искаше да му бъдат предадени сто хиляди златни безанта, хиляда освободени християнски пленници, сто поименно определени пленени рицари, както и Истинския кръст.

Щом чу тези условия, Саладин очаквано избухна в сълзи. Беше висока цена за две хиляди и седемстотинте души, които сега бяха оставени на милостта на крал Ричард. Хората на Саладин обаче се бяха

съгласили на тези тежки условия, за да спасят живота си. Честта изискваше от Саладин да се съгласи.

Така Арн и Ал Афдал отново се отправиха към града, който синът на Саладин наричаше Акко, Арн — Сен Жан д'Акр, а за римляните той бе Аккон. Сега преговорите щяха да станат по-обстоятелствени, тъй като предстоеше обсъждането на множество практически въпроси за времето, мястото и начина на заплащането, разделянето му на части, както и каква част от условията следваше да бъдат изпълнени преди пленниците да бъдат освободени.

Постигането на съгласие по тези въпроси щеше да отнеме време. Крал Ричард обаче остави преговарящите на противната страна да чакат дълго, тъй като празненствата по случай победата му покрай многото други неща включваха и рицарски двубои пред стените на Акр.

Когато най-сетне разреши да отнемат вниманието му, той се постара да покаже презрението си към двамата пратеници на Саладин, смятайки, че е твърде непочтително да се прекъсва турнир, в който дошлият няма намерение да участва. Той се обърна към Ал Афдал и го попита дали е страхливец или има смелостта да се впусне с копието си срещу някой от английските рицари. Арн преведе думите и според съвета му Ал Афдал отвърна, че по-скоро би яздил с лък в ръка срещу кои да е двама от рицарите на крал Ричард едновременно. Кралят се престори, че не е чул или не разбира отговора, след като Арн го преведе.

— А ти, пленени рицарю, и ти ли си страхливец? — запита крал Ричард подигравателно.

— Не, сир, служих в Ордена на тамплиерите двадесет години — отвърна Арн.

— Ако предложи на новия ти господар първо да ми изплати петдесет хиляди безанта и да ми предаде пленниците, за които стана дума, и след това освободя моите сарацини, преди да получим оставащите петдесет хиляди и Светия кръст, ще се изправиш ли срещу най-добрия ми рицар?

— Да, сир, но няма да изпитам удоволствие да го нараня — отговори Арн.

— Ще съжаляваш за тези си думи, предателю, тъй като ти предлагам сър Уилфред — изсумтя кралят.

— Нуждая се от щит, копие и шлем, сир — бе отговорът на Арн.

— Можеш да вземеш назаем от своите приятели сред рицарите в града или може би бивши приятели, ще се погрижат за това — каза кралят.

Малко равнодушно Арн обясни на Ал Афдал какво бе измислил детинският английски крал. Ал Афдал веднага възрази, че бе противозаконно да се вдига оръжие срещу преговарящите или заради тях. Арн въздъхна — правилата не бяха първа грижа на английския крал, освен ако не му бяха изгодни.

Без затруднения Арн успя да заеме нужното снаряжение от услужливи събратя сред редиците на рицарите тамплиери и скоро след това яздеше в полето пред градските стени, за да поздрави противника си, държейки шлема в същата ръка, с която носеше тамплиерския щит. Не се замисли особено, щом видя колко млад и невинен изглеждаше този Уилфред, който навярно нямаше и двадесет години и нямаше белези от битки по лицето си.

Те се впуснаха един срещу друг на конете си и направиха две обиколки в тръс, преди да застанат лице в лице. Арн изчакваше, тъй като не бе наясно с правилата на тези турнири. Младият англичанин се обърна към него на език, който той не разбираше, и Арн помоли противника си да използва езика на своя крал.

— Аз съм сър Уилфред, спечелих званието си на бойното поле и с чест поздравявам противника си — дръзко каза младият англичанин на тромав френски.

— Аз съм Арн от Готия, носих титлата си на бойното поле двадесет години и също те поздравявам, младежо. Сега какво ще правим? — запита Арн развеселен.

— Сега ще яздим стремително един срещу друг, докато един от двама ни се озове на земята беззащитен или мъртъв, или се предаде. Нека по-добрият спечели! — каза сър Уилфред.

— О, не бих искал да те нараня, младежо. Ще бъде ли достатъчно просто да те поваля от седлото няколко пъти? — запита Арн.

— С обидни думи няма да спечелите нищо, сър Арн, само ще си навлечете още повече страдание — отвърна сър Уилфред с презрителна усмивка, която се стори на Арн добре заучена.

— Имай предвид, младежо — каза Арн, — ти ще се биеш за първи път с рицар тамплиер, а ние никога не губим от ревлъовци в подобни турнири.

Дотам свърши разговорът, тъй като младият сър Уилфред обърна коня си и в галоп се впусна назад през полето, после отново се обърна, вдигна шлема си и го нахлузи на главата си. Той използваше шлем от нов тип, който покриваше цялото лице, но не даваше възможност на рицаря да гледа в други посоки освен право напред.

Арн също обърна коня си, за да се подготви, но яздеше по-бавно.

За известно време останаха неподвижни един срещу друг. Тъй като му се стори, че погледът на противника му е насочен към павилиона на крал Ричард Арн също погледна натам. Щом сред публиката се възцари тишина, крал Ричард се надигна и пристъпи напред, размахвайки дълъг червен шал в едната си ръка. Внезапно той го пусна и мигом младият рицар нападна от другата страна на полето.

Арн яздеше Ибн Аназа, което му даваше такова предимство, каквото младият му противник, който яздеше тежък франкски жребец, вероятно дори не можеше да си представи. Поради това двубоят щеше да е твърде неравен, трудното за Арн щеше да бъде да не нанесе на противника си повече наранявания от някоя друга синина.

По пътя си през полето, където Арн за начало яздеше в умереното темпо на настъпващия противник, той видя, че целта явно бе да се порази главата или щита на другия, за да бъде убит или свален от седлото. Изглеждаше твърде опасна игра и Арн не искаше да бъде посрещнат от върха на копието при максимална скорост.

Малко преди срещата им Арн внезапно усили ход до предела на силите на Ибн Аназа и зави в приведен галоп наляво точно преди удара, така че се озова от другата страна на противника си и успя да го повали от седлото с широката страна на копието.

След това се обърна неспокойно и пристъпи до младежа, който лежеше в пясъка, проклинайки и ритайки.

— Надявам се не съм те наранил лошо, тъй като не беше това целта — каза Арн учтиво. — Това ли беше всичко?

— Не, не се предавам — каза младежът, хвана с яд юздите на коня си и се изправи. — Имам право на три атаки!

Малко разочарован, Арн се насочи към мястото, откъдето бяха тръгнали първия път, мислейки си, че същият простичък трик надали

щеше да проработи този път.

Затова той внимателно премести копието в лявата си ръка, на която носеше и щита, така че да остане незабелязано, докато не се приближат напълно един до друг.

Кралят отново пусна червения си шал и младият англичанин отново нападна с пълната скорост, която бе по силите на тежкия му жребец. Определено не му липсваше смелост.

Този път Арн не смени посоката си по време на атаката. Малко преди сблъсъка обаче той повдигна лявата си ръка, така че щитът му да пресече пътя на противниковото копие, и стисна дебелия край на собственото си копие с дясната си ръка. Копието на сър Уилфред отскочи от напречния щит на Арн, а в следващия миг англичанинът получи удар с копието в гърдите, двойно по-силен от предния път и със същия резултат. Разликата бе, че този път сър Уилфред изпълни подълъг полет във въздуха, преди да се строполи на земята.

И този път обаче той не пожела да се предаде.

На третия път Арн захвърли щита си и обърна копието назад като стик за поло, после се впусна напред, държейки го ниско до последния миг, преди да го вдигне с две ръце, за да отклони копието на противника покрай себе си, докато собственото му го последва и уцели англичанина в лицето. Шлемът го предпази от смъртоносния удар, но рицарят се свлече от коня си подобно на предните два пъти.

След като Арн се увери, че противникът му не бе ранен лошо, той свали кръглия си открит шлем, отиде до крал Ричард и се поклони с ирония.

— Сир, вашият млад Уилфред заслужава голямо уважение за смелостта си — каза той. — Не всеки младеж се впуска тъй безстрашно срещу рицар тамплиер.

— Уменията ти са забавни, но не са напълно според правилата ни — кисело отвърна кралят.

— Моите правила са от бойното поле, не от турнирите, сир. Освен това ви казах, че няма да ми е приятно да нараня рицар. Дръзновението и смелостта му със сигурност ще ви зарадват, сир.

Тази детинска за Арн игра имаше две последици. Първата и по-важна от тях бе, че крал Ричард преразглежда някои от условията около плащането на Саладин.

Втората последица бе, че на един млад рицар на име сър Уилфред от Айвънхоу, който сега участваше в първата си голяма война, до края на живота му щеше да му е лесно срещу всеки противник както на бойното поле, така и в турнирите, с изключение на рицарите тамплиери. За тях той често щеше да сънува кошмари.

Щом Арн отиде при рицарите, за да върне оръжията, които бе заел, той бе поканен на трапезата на новия командор на Сен Жан д'Акр, когото познаваше отдавна, от времето, когато за кратко бяха служили в крепостта Ла Фев. Братът се заоплакваше от английския крал, преди всичко от това, че бе успял да се скара с всичките си съратници. Беше изхвърлил френския крал Филип Огюст от тамплиерския щаб, а той бе най-изисканата резиденция в Сен Жан д'Акр след кралския дворец, в който естествено се бе настанил самият крал Ричард. Двамата започнали такъв спор за тази дреболия, че френският крал решил да се прибере у дома заедно с хората си. По друг начин пък крал Ричард обидил австрийския херцог, като свалил австрийското знаме, което висяло на крепостните стени между английското и френското, скъсал го и го захвърлил в рова. Така между англичани и австрийци пламнали жестоки боеве и австрийците също напуснали града. С тези детински дразги християните намалили силите си наполовина, но крал Ричард сякаш действително бил убеден, че той и хората му са достатъчни, за да си възвърнат Йерусалим заедно с рицарите тамплиери. Това бе опасна и лекомислена нагласа, но то бе ясно само за хора като Арн и стария му приятел, които дълго бяха воювали със Саладин. Дори само придвижването пеш на всички стрелци под жаркото слънце към Йерусалим щеше да представлява огромно страдание, щом започнеха атаките на яздените сирийски стрелци на Саладин.

Имаше обаче и нещо по-лошо. Крал Ричард не бе просто своенравен мъж, който през цялото време влиза ненужни конфликти. Той бе човек, на чиято дума не можеше да се разчита.

* * *

Саладин спазва поетите ангажименти. След десет дни той предостави петдесет хиляди златни безанта и хиляда освободени

християнски пленници. Затова пък не доведе никой от поименно определените пленени рицари, тъй като тяхното местонахождение можеше да е в занданите на която и да е сирийска или египетска крепост.

Тъй като никой от стоте рицари не бе предаден, крал Ричард сметна, че Саладин е нарушил договора.

По тази причина той обгради един хълм край Акр, наричан Аядиех, със стрелци с арбалети и лъкове. След това изведе две хиляди и седемстотинте пленници от града — мъжете в редици, жените и децата до мъжете и бащите си.

Мюсюлманите не можеха да повярват, че онова, което последва, бе истина, а щом го осъзнаха, сълзите замъглиха очите им. Всичките две хиляди и седемстотин пленници, които според договора трябваше да бъдат освободени на същия ден, бяха обезглавени, пронизани с копия или посечени с брадви.

Тогава от всички страни се впуснаха в атака сарацински конници без всякакъв строй, обезумели и със сълзи на очи. Посрещнаха ги дъжд от стрели и никой от тях не оцеля. Клането продължи няколко часа, докато не бяха открити и убити и последните малки деца.

Горе при мъртвите в Аядиех останаха единствено английски разбойници, които обикаляха телата и разпаряха коремите в търсене на някоя погълната златна монета.

Саладин отдавна бе напуснал хълма, откъдето бе наблюдавал началото на клането.

Той се усамоти в страни от шатрата си. Никой от хората му не се осмели да го обезпокои, но Арн бавно се приближи до него.

— Моментът е труден, Юсуф, знам, но точно в този тежък миг аз искам свободата си — каза тихо Арн и седна до Саладин, който дълго не отговори.

— Защо искаш да ме изоставиш точно в този труден миг, в този печален ден, който ще живее вечно? — най-сетне запита Саладин и се опита да изтрие сълзите си.

— Тъй като днес ти победи Ричард Лъвското сърце, макар и на висока цена.

— Победил! — изсумтя Саладин. — Загубих петдесет хиляди златни безанта единствено за да видя как убиват онези, които трябваше да откупя с тях. Това наистина е най-странната ми победа.

— Не, това е тежка загуба — каза Арн. — Но победата е, че не изгуби Йерусалим от този злодей. Той ще остане в историята единствено като касапинът от Аядиех и като отказалия се от Истинския кръст, само така нашите деца и техните наследници ще си спомнят за нечестивия предател. Той обаче навреди на себе си повече отколкото на теб. Френският крал вече потегли за вкъщи след детински спор за това кой къде да живее в Акр. Австрийският херцог го изостави поради подобна причина, германският император гние в гроба си в Антиохия. Сега нямаш сто хиляди врагове, а едва десет хиляди под командването на лудия Ричард. Дочух също, че и той ще трябва да си замине скоро, в противен случай брат му ще се сдобие със земите му. Затова смятам, че в известен смисъл ти спечели, Юсуф.

— Защо обаче ще ме изоставиш в този труден час, когато мъката е тъй голяма в сравнение с надеждата за сбъднало се отмъщение, кажи ми, приятелю Арн?

— Тъй като вече не мога да преговарям от твое име. Край на преговорите с този луд касапин. Искам да се върна у дома при своите, в земята си, при езика си и народа си.

— Какво ще правиш, щом стигнеш в страната си и при народа си?

— За мен войната приключи, това е единственото, което знам със сигурност. Тая надеждата, че ще мога да изпълня една клетва, която дадох преди много време — любовна клетва. Сега обаче искам да узная смисъла на всичко това, какво съм търсил тук, каква е била целта на Бог. Сражавах се двадесет години и справедливо попаднах сред губещите. Справедливо бе, тъй като Бог ни наказва за греховете ни.

— Говориш за Еракий, Агнес дьо Куртене, Ги дьо Лузинян, за тези хора, нали? — прошепна Саладин с нещо като лека иронична усмивка посред скръбта.

— Да, точно така — отвърна Арн. — Заради тях се бих, а никога няма да мога да разбера каква бе целта на Бог.

— Аз мога — каза Саладин, — и сега ще ти кажа. Първо обаче ще ти кажа нещо друго. Ти сега си свободен. Взе само петдесет хиляди златни безанта за брат ми, когато бе твой пленник, макар да знаеше, че може да изстискаш от мен двойно повече. Мисля, че Бог така е пожелал, да ми остане точно тази сума от онова, което щях да платя на касапина Ричард. Тези пари сега са твои и представляват мизерния ми

откуп за меч, който ти ми даде. Между другото, в Дамаск те очаква един меч, който вероятно ще е по-подходящ за теб. Сега те моля да ме оставиш сам със скръбта ми. Върви си с Божия мир, Ал Гути — приятелят, когото никога не ще забравя!

— Ами целта? Каза, че знаеш каква е била целта на Бог — възрази Арн, нежелаейки да си тръгне, обсебен от този въпрос повече отколкото от факта, че Саладин го бе дарил с цяло състояние.

— Божията умисъл? — рече Саладин. — Като мюсюлманин мога да ти кажа, че целта на Бог бе ти, един рицар тамплиер, да ми дадеш Свещения меч на исляма, с който аз да победея. Като християнин обаче ти можеш да си кажеш друго. Ти ми даде съвет да не постъпвам с населението на Йерусалим по начина, по който Ричард преди малко постъпи с жителите на Акр, и аз го възприех със сърцето си. Затова и стана според съвета ти. Думите ти спасиха петдесет хиляди християнски живота. Това бе Божията умисъл при мисията ти в Палестина, тъй като Бог вижда и чува всичко, Той е знаел какво прави, когато ни срещна.

Арн стана и се поколеба за миг. След това се надигна и Саладин. Дватамата се прегърнаха за последно, после Арн се обърна и тръгна, без повече думи.

Предстоеше му дългият път към дома, към страната, където никога повече не смяташе да вдига оръжие.

ЗА АВТОРА

Репутацията на писател от световна величина Ян Гиу си спечелва с трилогията си „Рицарят тамплиер“ и поредицата си шпионски трилъри с главен герой Карл Хамилтън. След Астрид Линдгрен той е най-известният и тиражиран шведски писател в света, като в момента той продава повече книги от авторката на „Пипи Дългото чорапче“ и „Карлсон, който живее на покрива“.

Роден е на 17.01.1944 г. в градче край Стокхолм. Баща му е французин и работи в посолството в Швеция. Майка му е от норвежки произход. Дядо му дълго време е бил френски посланик в Хелзинки, Финландия.

Има трудно детство, изключван е често от училище заради физически тормоз над съучениците си. А самият той е бил малтретиран от садистичния си баща. Всичко това писателят разказва в автобиографичния си роман „Зло“, екранизиран през 2004 г. и отрупан с награди, в това число и с номинация „Оскар“ за най-добър чуждоезичен филм.

Започва кариерата си на писател успоредно с тази на разследващ журналист, работи за няколко вестника и списания, както и за телевизията. От 1971 г. до днес е написал близо 40 романа, преведени на повече от 20 езика. Само в Швеция тиражите на трилогията му надхвърлят 6 млн. екземпляра. Първият роман излиза през 1998 г., а последният — през 2000 г. Девет години по-късно трилогията на Ян Гиу е явление от световна величина.

Ян Гиу е бил член на тайна разузнавателна организация през 1973 г. Във връзка с това е осъден за шпионаж и лежи десет месеца в затвора. Освен като писател, днес той е известен политически журналист и независим коментатор на текущи събития, особено на конфликтите в Близкия Изток и разни вътрешни проблеми. Той критикува начина, по който Съединените щати водят война срещу тероризма, израелската политика по отношение на палестинците и

шведската служба за сигурност. Автор е и на поредица исторически документални филми за тамплиерите.

Издание:

Автор: Ян Гиу

Заглавие: Рицар на Храма

Преводач: Гергана Панкова; Зорница Савчева; Калина Текелиева;
Любомир Цветков; Марина Четалязова

Година на превод: 2009

Издание: първо

Издател: ИК „Персей“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2009

Тип: роман

Националност: Швеция

Художник: кадри от филма „Рицарят тамплиер“ разпространяван
от „Тандем филм“

ISBN: 978-954-9420-71-5

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1989>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.